ULUSLARARASI ÇOKSATAR

Dedektif Bernie Günther 8

ÖLÜMCÜL PRAG

PHILIP KERR

"Katillerle dolu bir evde her şey mümkündür."

ALFA®

Bernie Günther 7
ÖLÜMCÜL PRAG

PHILIP KERR (22 Şubat 1956)

Philip Kerr, karısı ve üç çocuğuyla birlikte Londra'da yaşıyor. Yirmi beşin üstünde kitabı bulunmakta. *Berlin Noir* üçlemesini oluşturan, 1993 yılında Prix du Roman d'Aventures kazanan *Mart Menekşeleri* ile *Solgun Suçlu* ve *Alman Usulü Ağıt* kitapların yanında Bernie Günther'in başrolde olduğu diğer kitaplar sırasıyla şunlardır: *Biri ve Öteki*, *Sessiz Alev* (2009 yılında Le Point Prix du Polar Europeen, Ellis Peters Historical Dagger, Premio Internacional de Novela Negro RBA ile 2010 yılında En İyi İngiliz Polisiye Barry Ödülü kazanan) *Ölüler Dirilmezse* ve (Edgar Ödülü adayı) *Sahra Grisi*.
Yazar P.B. Kerr adıyla da çok başarılı çocuk kitapları serilerine imza atmış bulunuyor.

CEM DEMİRKAN

1973 İstanbul doğumlu. Boğaziçi mezunu. 2003'ten beri çevirmenlik yapıyor. İlk aklına gelen çevirileri şunlardır: *Ölüm ve Şeytan* [Frank Schatzing, Resif]; *Biri ve Öteki* [Philip Kerr, Alfa]; *Sessiz Alev* [Philip Kerr, Alfa]; *Ölüler Dirilmezse* [Philip Kerr, Alfa]; *Sahra Grisi* [Philip Kerr, Alfa].

Ölümcül Prag
© 2015, ALFA Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Prague Fatale
© 2011, thynKER ltd

Kitabın Türkçe yayın hakları Anatolialit Ajans aracılığıyla Alfa Basım Yayım Dağıtım Ltd. Şti.'ne aittir. Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevi ve mali hakları saklıdır.

Yayıncı ve Genel Yayın Yönetmeni M. Faruk Bayrak
Genel Müdür Vedat Bayrak
Yayın Yönetmeni Mustafa Küpüşoğlu
Kitap Editörü Merve Çay
Kapak Tasarımı Elif Çepikkurt
Sayfa Tasarımı Zuhal Turan

ISBN 978-605-171-167-6
1. Basım: Kasım 2015

Baskı ve Cilt
Melisa Matbaacılık
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8 Bayrampaşa-İstanbul
Tel: 0(212) 674 97 23 Faks: 0(212) 674 97 29
Sertifika no: 12088

Alfa Basım Yayım Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Alemdar Mahallesi Ticarethane Sokak No: 15 34110 Fatih-İstanbul
Tel: 0(212) 511 53 03 (pbx) Faks: 0(212) 519 33 00
www.alfakitap.com - info@alfakitap.com
Sertifika no: 10905

ÖLÜMCÜL PRAG

PHILIP KERR

"Katillerle dolu bir evde her şey mümkündür."

Çeviri
Cem Demirkan

ALFA®

GİRİŞ

Pazartesi-Salı,
8-9 Haziran 1942

Bohemya ve Moravya Reichsprotektor'u SS-Oberführer Reinhard Tristan Eugen Heydrich'le birlikte Prag'tan Berlin'deki Anhalter İstasyonu'na döndüğümüzde hava güzel ve sıcaktı. İkimizde SD üniforması giyiyorduk, ama generalden farklı olarak ben o kadar sevinçliydim ki olduğum yerde duramıyordum. Doğduğum şehre geri döndüğümden keyfime diyecek yoktu ve Heydrich'in, Hradschin Şatosu'ndaki ofisinden yürüttüğüm bir şişe Mackenstedter ve biraz Kemal Paşa sigarasıyla sessiz sakin bir gece geçirmek için can atıyordum. Yaptığım bu ufak hırsızlığı fark edeceğine dair en ufak bir endişem yoktu çünkü Heydrich'te olmayan her şeye sahiptim. Ben yaşıyordum.

Berlin gazeteleri talihsiz Reichsprotektor'un İngiltere'den gelip Bohemya'ya paraşütle inen bir grup terörist tarafından öldürüldüğünü ilan etti-

ler. Durum bundan biraz daha karmaşıktı, ama bu konuda konuşabilecek durumda değildim. Belki uzun süre, belki de hiç.

Eğer vardıysa bile Heydrich'in ruhuna neler olduğunu söylemek zordu. Gerçi ruhunu araştırmak için zerre kadar isteğim olsa Dante Alighieri'nin yeraltı dünyasında onu bulabileceğim yere beni yönlendirebileceğini tahmin ediyordum. Diğer taraftan bedenine olanları gayet iyi biliyordum.

Herkes güzel cenazeleri sever ve buna istisna teşkil etmeyen Naziler de Heydrich için psikopat bir katilin hayal edebileceği en güzel cenaze törenlerinden birini düzenlediler. Merasim öyle büyük ölçekte tertip edilmişti ki Pers İmparatorluğu'nda bir satrapın* büyük bir zafer kazanmasının ardından öldüğünü zannederdiniz; ayrıca birkaç yüz köle kurban etmek haricinde hiçbir masraftan da kaçınılmamışa benziyordu – fakat Lidice adındaki küçük bir Çek köyüyle ilgili meseleyi öğrenince bu konuda da yanıldığımı anladım.

Heydrich'in, Anhaltar İstasyonu'ndan Gestapo karargâhının konferans salonuna taşınan naaşının başında siyah üniforma giymiş altı şeref muhafızı nöbet tuttu. Çoğu Berlinli için bu, Prinz Albrecht Sarayının içinde parmak uçlarında tedirgin tedirgin gezerken bir yandan da "Ding-Dong! Cadı Öldü!" diye şarkı söylemek için bir fırsattı. Elbette, en az Charlottenburg'daki eski radyo kulesine tırmanmak ya da Avus Otoyolu'nda araba sürmek kadar tehlikeli olan

* Pers soyluları arasından seçilen ve satraplıkları, yani eyaletleri yöneten kişilere verilen ad –çn.

bu teşebbüsü başarabilmek bile başlı başına bir marifet sayılırdı.

O gece Führer radyoda Heydrich'i "demir kalpli" olarak tarif etti ki sanırım aklınca iltifat etmeye çalışıyordu. Ama kim bilir belki de bizim kötü kalpli Oz Büyücümüz Teneke Adam'la Korkak Aslan'ı birbirine karıştırmıştı.

Ertesi gün sivil kıyafetlerle kendimi tekrar insan gibi hissederken, yeni Reich Bakanlık Binası önündeki binlerce Berlinliye katılıp, Hitler'in güruhu Mozaik Salonu'ndan dışarı karınca gibi döküldüğünde elimden geldiğince kederli görünmeye çalıştım. Güruhun takip ettiği, Heydrich'in bayrakla sarmalanmış tabutunu taşıyan cenaze arabası, Voss Strasse boyunca doğuya gidip oradan kuzeye döndü, Wilhelmstrasse üzerinden generalin, Schornhost, Ernst Udet ve Manfred von Richthofen gibi diğer Alman kahramanlarıyla birlikte yatacağı, Invaliden Mezarlığı'ndaki ebedi istirahatgâhına kadar yoluna devam etti.

Heydrich'in cesaretinden şüphelenilemezdi: Diğer üst düzey komutanlar içi kürk kaplı sığınıklarında saklanırken o yarı zamanlı olarak Luftwaffe bünyesinde, cephede görev yapmıştı. Sanırım Hegel, Heydrich'in kahramanlığını despotluk çağı ruhunun yeniden dirilişinin nişanesi görürdü. Ama benim gözümde kahramanlar, karanlığın ve karmaşanın Titanlarıyla değil de Tanrılarla birlikte hareket etmeliydi. Özellikle de Almanya'da. O yüzden ölmesine zerre kadar üzülmedim. Heydrich yüzünden SD'de subay olmuştum. Heydrich'le nefret, korku ve Minsk'ten

döndükten sonra da suçluluk duygusunun tavan yaptığı uzun süreli tanışıklığımın simgesi olan lekeli gümüş rengi rozeti de bu yüzden kabul etmek zorunda kalmıştım.

Bu dokuz ay önceydi. Genelde pek düşünmemeye çalışıyordum ama bir zamanlar başka bir Alman delinin dediği gibi, eğer boşluğa uzun süre bakarsan boşluk da sana bakardı.

1

Eylül 1941

İntihar düşüncesi yüreğime su serpiyor: Bazen uykusuz geçen bir geceyi ancak böyle atlatabiliyorum.

Yine böyle bir gecede –ve bunun gibi pek çoğunda– Walther otomatik tabancamı söküp parçalarını dikkatle yağladım. İyi yağlanmazsa silah olmadık zamanda ateş alabilirdi ki nice intihar sırf merminin kafatasına yanlış açıda girmesi yüzünden başarısız olmuştu. Hatta şarjördeki mermileri bile çıkarıp tek tek yağladıktan sonra onları pirinç askerlermiş gibi şarjöre üst üste dizmeden evvel içlerinden en temiz ve parlağını bulup en üste yerleştirdim. Benim kalın kafatasıma karşılık gelen hapishane hücresinin duvarında bir delik açıp akabinde beynim olan gri keder yığınında bir tünel kazacak merminin en iyisi olması gerekirdi.

Pek çok intiharın polise farklı aktarılmasının nedeni buydu. Ölü adamın karısı, "silahını temizlerken ateş aldı," derdi.

Elbette silahlar sürekli ateş alır, kimi zaman da onu tutan kişiyi öldürür; ama önce soğuk namluyu kafanıza dayayıp –en müsait yer kafanın arkasıdır– tetiği çekmeniz gerekir.

Bir ya da iki kez, gerçekten de intihar etme niyetiyle uzanmadan önce iki banyo havlusunu katlayıp yastığımın altına koyduğum oldu. Ufacık bir delik bile açılsa kafadan bir sürü kan akardı. Orada uzanıp –Paris'ten aldığım– en güzel kâğıda yazdığım ve itinayla şömine rafına yerleştirdiğim, belli birine hitap etmeyen intihar notuna bakardım.

Hiç kimseye hitap etmesem de aslında 1941 yazı sonunda gayet yakın bir ilişkim vardı.

Kimi zaman, bir süre sonra uykuya dalardım. Fakat gördüğüm rüyalar yirmi bir yaş altı herhangi biri için uygun değildi. Muhtemelen Conrad Veidt ya da Max Schreck için de uygun değildi. Hatta bir keresinde böyle korkunç, gerçekçi ve kalp durduran bir rüyadan uyandığımda derhal dik oturup silahımı ateşledim. Annemin ceviz kaplama Viyana duvar saati bir daha eskisi gibi olmadı.

Diğer gecelerde orada öylece uzanıp gri ışığın, tozlu perdelerin kenarlarında belirip bomboş başka bir günün geldiğini müjdelemesini beklerdim.

Cesaret fayda etmiyordu. Zaten artık cesur da değildim. Sürekli kendimi sorgulamanın sonucu, pişmanlık değil de kendinden nefret olmuştu. Diğerlerinin gözünde hep olduğum adamdım: Alex'ten Müfettiş Bernie Günther; oysa önceki

halimin gölgesinden başka bir şey değildim. Bir taklit. Ancak dişlerimi sıktığımda hissedebildiğim duygular öbeği, boğazımdaki bir düğüm ve mide boşluğumda korkunç yankılara sahip yalnız bir mağara.

Fakat Ukrayna'dan döndüğümde sadece benim değil, Berlin'in de farklı olduğunu gördüm. Cepheden iki bin kilometre uzakta olsak bile savaşın kokusunu alıyor gibiydik. Bunun, şişko Hermann'ın Alman başkentine tek bir İngiliz bombası düşmeyeceğine dair verdiği boş vaatlere rağmen, geceleri düzensiz ama yine de belli ölçüde hasara neden olan akınlar düzenleyen İngiliz Kraliyet Hava Kuvvetleri'yle de bir ilgisi yoktu. Üstelik 1941 yazı geldiğinde artık hemen hemen görünmez de olmuşlardı. Hayır, artık dükkânlardaki mallardan boş vakitlerimizde neler yaptığımıza kadar –bir süreliğine dans etmek yasaklanmıştı– her birimizin hayatının her yönünü etkileyen şey Rusya'ydı.

Nazi gazeteleri Yahudilerin bizim talihsizliğimiz olduğunu söylüyordu ama 1941 sonbaharına gelindiğinde artık hiç kimse von Treitschke'nin sloganına inanmıyordu; üstelik onunla mukayese edebileceğimiz, çok daha bariz ve kendi başımıza açtığımız bir bela olan Rusya örneği varken. Doğu'daki harekât çoktan hız kaybetmeye başlamıştı; ordunun boyunu aşan ihtiyaçları ve Rusya yüzünden, Berlin muzu ve aklınıza gelebilecek diğer her şeyi tükenmiş bir muz cumhuriyeti başkenti hissi vermeye başlamıştı.

Bira ya çok azdı ya da hiç yoktu. Meyhane ve barlar haftanın bir iki günü hatta bazen tümüyle

kapalıydı ve sonunda şehirde düzenli bira bulabileceğiniz sadece dört bar kaldı. Bulduğunuz biranın tadı da başka her şeye benziyordu. Kadehlerimize doldurduğumuz ekşi, kahverengi ve hafif tuzlu bu su, bana Cihan Harbinde cephede, kimi zaman içine mevzilenmek zorunda kaldığımız su dolu çukur ve siperleri hatırlattı. Bir Berlinli açısından bu büyük talihsizlikti. Herkesin morali yerlerdeydi ve içki içerek bu kasvetli havadan kaçmak mümkün olmadığından, sıklıkla gece vakti kendimi silahımı temizlerken buluyordum.

Sosis yemenin bir yaşam tarzı olduğu ülkede etin karneyle verilmesinin de moral üzerinde kahredici bir etkisi olmuştu. Sözde bize haftada beş yüz gram et verilecekti ama et olduğu zaman bile yüz gramlık kupona ancak elli gram alabiliyordunuz.

Kötü bir hasadın ardından patates görmez olduk. Süt arabalarını çeken atlar da ortadan kayboldu; zaten süt olmadığından bu fazla bir sıkıntı teşkil etmedi. Sadece yumurta ve süt tozu vardı ki ikisinin de tadı, İngiliz RAF bombaları tepemize yağarken tavandan dökülen tozlarınkine benziyordu. Ekmek talaştan farksızdı, çoğu kişi gerçekten de talaş olduğuna yemin ediyordu. Verilen kıyafet kuponları ise boş vaatten başka şey değildi. Yeni bir çift ayakkabı alamadığınız gibi eskisini tamir edecek bir kunduracı bulmak da imkânsızdı. Elinden iş gelen diğer herkes gibi Berlinli kunduracıların çoğu da ordudaydı.

Ortalık yapay ya da kalitesiz üründen geçilmiyordu. İpler düğüm atmaya çalışırken kopuyordu. Düğmeler daha yerine dikilirken ortasından

kırılıyordu. Diş macunu biraz nane tadı katılmış suyla tebeşir tozundan ibaretken sabun niyetine verilen bisküvi ebadındaki, ufalanan şeyle kendimizi temiz tutmamız bekleniyordu. Hem de bir ay boyunca. Parti üyesi olmayan bizler bile biraz acayip kokmaya başlamıştık.

Tüm esnaf orduda olduğundan tramvay ve otobüslere bakım yapacak kişi kalmamış, bunun sonucunda da bazı seferler –Unter den Linden'den giden Bir Numara gibi– tümüyle iptal edilirken Berlin trenlerinin yarısına da şehirlerde bulamadığınız et, patates, bira, sabun ve diş macununu cepheye sevk etmeleri için devlet tarafından el konulmuştu.

İhmal edilen sadece makineler değildi. Nereye baksanız duvar ve ahşaptan sökülen boyaları görebilirdiniz. Kapı kolları elinizde kalıyordu. Su ve ısıtma tesisatları bakımsızlıktan çalışmıyordu. Bombardımanda hasar gören binalara kurulan iskeleler tamiratı yapacak ustalar olmadığından az çok daimi hale gelmeye başlamıştı. Mermilerse her zaman olduğu gibi kusursuz işliyordu. Alman mühimmatı her zaman kaliteliydi; mühimmat ve onları kullanan silahların kalitesinin kusursuz kalmaya devam ettiğini rahatlıkla söyleyebilirim. Ama kalan her şey ya bozuk, kalitesiz, çakma, kapalı ve eksikti ya da ulaşılamıyordu. Bu durum insanların ruh hallerine de yansıyordu. Şehrimizin hanedan armasındaki öfkeli kara ayı, S-Bahn'daki başka bir yolcuya hırlayan, ona karnesinde yazanın yarısı kadar jambon veren kasaba kükreyen ya da aynı binada kaldığı komşusunu Partiden tanıdığı birisi vasıtasıyla ortadan kaldırtmakla

tehdit eden sıradan bir Berlinli gibi görünmeye başladı.

İnsanların en çabuk çileden çıktığı yer ise mütemadiyen uzayan sigara kuyruklarıydı. Günlük istihkak üç Johnny'di ama bunlardan birini içmeye cesaret edecek kadar ileri gittiğinizde Hitler'in neden sigara içmediğini anlıyordunuz: Tadı tıpkı yanık tost gibiydi. İnsanların kimi zaman sigara yerine, tabii bulabilirlerse, çayın dumanını içine çektikleri oluyordu ki, aslında o şeyin üzerine sıcak su döküp içmek daha iyiydi.

Alexanderplatz'daki polis merkezinin civarında –burası aynı zamanda, karaborsacılık yapanlara ağır cezalar verilmesine rağmen Berlin karaborsasının da bulunduğu ve şehirde gittikçe canlanan tek yer yerdi– benzin kıtlığı, en az sigara ve içki kıtlığı kadar canımızı sıkıyordu. Suç mahallerine tramvay ya da otobüsle gidip bunlar olmadığı zamanlarda da yürüyorduk ki, karartma zamanlarında bunu yapmak hiç de emniyetli değildi. Berlin'deki ölümle sonuçlanan kazaların üçte birinin nedeni karatmaydı. Gerçi Kripo'daki meslektaşlarımın, yeni bir sosis, bira ve sigara kaynağı bulmak dışında bir şeyi çözmek veya suç mahallerine gitmek gibi dertleri yoktu. Bazen suçun azalması hakkında şaka yapardık: Kimse para çalmıyordu çünkü dükkânlarda mal olmadığından parayı harcayacak yer de yoktu. 1941 sonbaharında Berlin'de diğer fıkralar gibi bunun da komik olmasının asıl nedeni aynı zamanda doğru olmasıydı.

Elbette hırsızlıktan yana bir eksikliğimiz yoktu: Kupon, kıyafet, benzin, mobilya –hırsızlar

onları kırıp şöminede yakıyordu– perde –elbise yapmakta kullanıyorlardı– ve insanların taze et için balkonlarında besledikleri tavşan ve Gine domuzları; aklınıza ne geliyorsa, Berlinliler onu çalıyordu. Karartma olduğunda, eğer gerçekten aramaya niyetliyseniz şiddet içeren gerçek suçlar da işlenirdi. Eğer tecavüzcüysen karartmadan iyisi yoktu.

Bir süreliğine cinayet masasına geri döndüm. Berlinliler birbirini öldürmeyi bırakmamıştı ama Doğu Cephesi'nde olup bitenleri bildiğimden ne kadar öyle düşünmek istemesem de bu durum artık bana komik geliyordu. İhtiyar Yahudi erkek ve kadınların infaz çukurlarına doğru götürüldüklerini ve sarhoş SS idam mangalarının onları kahkahalar içerisinde öldürmek için beklediklerini hatırlamadığım tek gün geçmiyordu. Hâlâ bir dedektifmişim gibi davranmaya gayret sarf etsem de bütün şehir cayır cayır yanarken kül tablasının içindeki kıvılcımı söndürmekle uğraşıyormuşum gibi hissediyordum.

Eylül 1941 başlarında bazı cinayetleri incelerken o zamana kadar hiç duymadığım kimi cinayet nedenlerine denk gelmeye başladım. Bu nedenlerin kaynağı Berlin'deki yeni yaşam şartlarıydı. Weissensee'de küçük bir çiftlik sahibi, ev yapımı kalitesiz votkayla çıldırıp postacı kadını bir baltayla öldürmüştü. Wilmersdof'taki bir kasap, et kıtlığı yüzünden tartıştığı bir hava akını gözcüsü tarafından kendi bıçağıyla bıçaklanmıştı. Şehirde yeterince kalacak ev olmadığından Rudolf Virchow Hastanesinde kalan bir hemşire, odasına yerleşebilmek için Plotzensee'deki 65 yaşında,

evde kalmış bir kadını zehirlemişti. Letonya'daki kitle katliamlarına iştirak etmiş olduğu Riga'dan dönen bir SS çavuş sırf onları vurmaması için bir neden bulunmadığından anne babasını vurmuştu. Fakat Doğu Cephesi'nden geri dönen ve birini öldürebilecek havadaki askerlerin çoğu kendisini öldürmeyi tercih etmişti.

Aynısını ben de yapabilirdim; ama kesinlikle ıskalamayacağımın ve o tarihte çoğu insanın –özellikle de Yahudilerin– hayata devam etmek için benden çok daha az şeye sahip olduğunun bilgisi... Evet. 1941 yazında kendimi öldürmemeye beni ikna eden tek şey Yahudilerdi ve onların başına gelenler.

Tabii ki eski usul Berlin cinayetleri –gazete sattıran cinayetler– kaldığı yerden devam ediyordu. Kocalar her zamanki gibi karılarını öldürmeye devam ettiler. Arada bir karıların da kocalarını öldürdüğü oldu. Bana soracak olursanız, kocaların çoğu –karılarına sürekli hakaret edip dövenler– öldürülmeyi hak ediyordu. Bir kadına öncesinde üzerinde konuşmadan hiçbir zaman vurmamışımdır. Fahişelerin geçmişteki gibi boğazları kesildi ya da dövülerek öldürüldü. Sadece fahişeler de değil. Yazın, ben Ukrayna'dan dönmeden önce Paul Ogorzow adında sapık bir katil, sekiz kadını öldürüp tecavüz etmekten ve en az sekizini daha öldürmeye teşebbüsten tutuklanmıştı. Basın ona S-Bahn Canisi adını verdi çünkü saldırılarının çoğunu trende ya da S-Bahn istasyonları yakınında düzenlemişti.

O yüzden 1941 Eylülünün ikinci haftasında bir gece, Jannowitz Köprüsü ve Schlesischer S-Bahn

istasyonları arasındaki raylara yakın bulunan bir cesede bakmam için çağrıldığımda aklıma Paul Ogorzow geldi. Karartmada hiçbirimiz onun kadın mı, erkek mi olduğunu anlayamadık ama ona tren çarptığını ve kafasının olmadığını da dikkate alırsak bunda pek şaşıracak bir şey yoktu. Ani ölümler pek temiz olmazdı. Olursa da dedektife ihtiyaç duyulmazdı. Ama bu ancak Cihan Harbinde görebileceğiniz, kaşla göz arasında bir mayının ya da sahra topu mermisinin, birini kanlı elbiselerle et ve kemik parçaları karışımı bir pelteye dönüştürmesine benzer, dağınık bir cesetti. Ona böyle kayıtsızca bakabilmemin nedeni belki de buydu. Umarım öyledir. Diğer seçeneği –Minsk'teki gettolarda işlenen cinayetlere yakın zamanda şahit olmamın verdiği deneyimle insanların çektiği ıstıraplara kayıtsız hale gelmiş olmamı– düşünmek bile istemiyordum.

Diğer dedektifler, polis spor hareketindeki koca burunlu Wilhelm Wurth'la emekli olduktan sonra tekrar Alex'e dönen müfettiş Gottfried Lehnhoff'tu.

Eskrim takımındaki Wurth geçen kış Heydrich'in Alman polis kuvveti için düzenlediği kayak yarışına da katılıp madalya kazanmıştı. Wurth'un orduda olması gerekirdi ama bir ya da iki yaş büyük olduğundan askere alınmamıştı. Eğer kurban kayakla kılıçların üzerine doğru gitmişse kendisi soruşturmada çok yararlı olabilecek bir adamdı. Zayıf ve sessiz bir adamdı, kulakları çan ipi gibiydi, dudağının üstünde de denizayısınınkini andıran bir bıyık vardı. Çağdaş Berlin polis kuvvetini temsil etmesi adına bir

dedektif için iyi bir yüze sahipti ama göründüğü kadar aptal değildi. Gri ve sade çift düğmeli bir takım giyiyor, kalın bir baston taşıyor ve her daim boş olmasına rağmen nasıl oluyorsa tütün kokan bir pipoyu ağzından eksik etmiyordu.

Lehnhoff'un boyun ve kafası armut gibi olsa da rengi yeşil değildi. Diğer pek çok polis gibi emekli maaşıyla geçinmesi gerekiyordu ama çoğu genç polis Doğu Cephesi'ndeki polis taburlarında görev yaptığından Alex'e geri dönüp bir köşedeki nezih masasına tekrar yerleşmişti. Ucuz takımının yakasındaki Parti iğnesi de olabildiğince az polislik yapmasını mümkün hale getiriyordu.

Dircksen Strasse'den güneye Jannowitz Köprüsü'ne yürüyüp nehir ayaklarımızın altında akarken tren raylarını takip ettik. Ay ışığı sayesinde çoğu zaman el lambası bile kullanmamız gerekmedi ama rayların Holtmarkt Strasse'deki havagazı tesisi ve eski Julius Pintsch aydınlatma tesislerinin üzerinden geçtiği yere gelince kendimizi daha güvende hissetmek için onları açtık; korkuluk denebilecek bir şey yoktu ve raylardan kayıp yere düşme tehlikesi büyüktü.

Havagazı tesisinin üzerinde bir grup üniformalı polisle demiryolu işçisine denk geldik. Rayların ilerisinde Schlesischer İstasyonu'ndaki trenin siluetini görebiliyordum.

"Ben Alex'ten Komiser Günther," dedim. Rozetimi göstermemin bir manası yok diye düşündüm. "Bunlar da dedektif Lehnhoff'la Çavuş Wurth. Kim haber verdi?"

"Ben, efendim." Polislerden biri öne çıkıp selam verdi. "Çavuş Stumm."

"Umarım akrabalığın yoktur," dedi Lehnhoff.

Nazi olmadığı için Şişko Hermann tarafından siyasi polisten ayrılmaya zorlanan bir Johannes Stumm daha vardı.

"Hayır, efendim." Çavuş Stumm sabırla gülümsedi.

"Söyle bakalım, çavuş," dedim. "Bunun bir intihar ya da kaza değil de cinayet olduğunu nereden çıkardın?"

"Bu günlerde tren önüne atlamanın en gözde kendini öldürme şekli olduğu doğru," dedi Çavuş Stumm. "Özellikle kadınlar arasında. Ben kendimi öldürecek olsam tabanca kullanırım. Ama kadınlar silah kullanmaya erkekler kadar aşina değiller. Bu kurbana gelince, tüm cepleri dışarı çıkarılmış, efendim. Kendini öldürmeyi planlayan birinin yapacağı şey değil. Tren de böyle bir şeyi yapmaya zahmet etmez. O yüzden kaza olduğunu da zannetmiyorum."

"Belki birisi onu bizden önce bulup ceplerini aradı," dedim.

"Bir polis olabilir," dedi Wurth.

Çavuş Stumm akıllıca davranıp bunu duymazdan geldi.

"Muhtemel değil, efendim. Buraya ilk gelenin bizler olduğundan eminim. Tren makinisti, Jannowitz'ten çıkarken raylar üzerinde birini görmüş. Hemen frenlere bassa da tren durduğunda artık çok geçmiş."

"Tamam, şuna bir bakalım."

"Karanlıkta bile hoş bir manzara değil, efendim."

"İnan bana daha kötülerini gördüm."

"Öyle diyorsanız öyledir, efendim."

Raylar boyunca peşinden gittiğimiz üniformalı çavuş bir an durup el lambasını yerdeki kesik bir ele çevirdi. Ele bir dakika kadar baktıktan sonra diğer bir polis memurunun, bir zamanlar insan olan şeyden geriye kalan et ve kumaş parçalarının başında sabırla beklediği yere gittik. Bir an için kendime bakıyorum zannettim.

"Biz bakarken sen de el lambasını üzerine tut."

Ceset tarih öncesi bir hayvan tarafından çiğnenip tükürülmüşe benziyordu. Kıvrım kıvrım olmuş bacaklar dümdüz olmuş pelvise pamuk ipliğiyle bağlı gibiydi. Adam büyük cepleri olan mavi işçi tulumu giyiyordu ve çavuşun tarif ettiği gibi ceplerinin içi dışına çıkarılmıştı; demek ki ceplerin üzerinde olduğu şu yağlı paçavra da onun flanel ceketi oluyordu. Kafasının olması gereken yerde şu an, pürüzlü ve parlak bir zıpkın gibi kanlı kemik ve sinirler duruyordu. Lokomotif tekerlekleri altında ezilip içindeki her şeyi dışına çıkmış bağırsaklarından yoğun bir dışkı kokusu geliyordu.

"Bu zavallı adamdan daha kötü ne görmüş olabileceğini merak ediyorum," dedi Çavuş Stumm.

"Ben de öyle," dedi iğrenerek başını çeviren Wurth.

"Bu savaş sona ermeden önce hepimizin çok ilginç şeyler göreceğini söyleyebilirim," dedim. "Kafasını arayan oldu mu?"

"İki polise bölgeyi taratıyorum," dedi çavuş. "Biri rayların üzerine diğeri de aşağı düşme ihtimaline karşı havagazı tesisi ve fabrika bahçesine bakıyor."

"Sanırım muhtemelen sen haklısın," dedim. "Cinayete benziyor. İçi dışına çıkmış ceplere ek olarak bir de gördüğümüz o el var."

"El mi?" Bu sefer konuşan Lehnhoff'tu. "Ona ne olmuş?"

Kesik ele bir kez daha bakmak için raylar üzerinden geri döndük. Eli alıp sanki tarihi bir eser ya da bir zamanlar Peygamber Danyal'a ait bir hatıraymış gibi elimde evirip çevirerek inceledim.

"Parmaklardaki kesikler kendini savunurken olmuşa benziyor," dedim. "Birisi onu bıçaklamaya çalışırken bıçağı tutmuş gibi."

"Üzerinden tren geçen bir elle ilgili nasıl böyle konuşabiliyorsun, bilmiyorum," dedi Lehnhoff.

"Çünkü kesikler trenin neden olamayacağı kadar ince. Ayrıca oldukları yerlere bak. Parmakların iç kısmında ve el üzerinde, başparmakla işaretparmağı arasında. Bu çok tipik bir savunma yarasıdır, Gottfried."

"Tamam," dedi Lehnhoff, biraz sinirlenmişe benziyordu. "Cinayet konusunda uzman olan sensin."

"Belki. Ama son zamanlarda rakiplerim arttı. Doğuda şu an yığınla genç polis var ve cinayetin ne olduğunu onlardan daha iyi kim bilebilir?"

"Bu konuda bir şey bilmiyorum," dedi Lehnhoff.

"Sözüme güven. Orada yepyeni bir uzman polis nesli yetişiyor." Söylediklerimi iyice sindirmelerini bekledikten sonra ihtiyatla ve durumu toparlamak için şöyle dedim: "Kimi zaman bu bana güven veriyor. Çünkü yerimi alabilecek bir sürü

yetenekli adam olduğunu biliyorum. Sen ne dersin, Çavuş Stumm?"

"Haklısınız, efendim." Ama çavuşun ses tonundaki şüpheyi sezebiliyordum.

"Benimle gel," dedim. Ona kanım kaynamaya başlamıştı. Asabilik ve aksiliğin erdem olduğu bir ülkede –Hitler ve Goebbels sürekli sinirli olup daima bir şeyleri eleştirirdi– çavuşun soğukkanlılığı umut vericiydi. "Köprüye dönelim. Bir çift fazladan göz faydalı olur."

"Peki, efendim."

"Ne arıyoruz?" Lehnhoff bunu söylerken, sanki bu davada daha başka araştırmaya ihtiyaç olmadığını düşünüyormuş gibi bezgin bir şekilde iç çekti.

"Bir fil."

"Ne?"

"Bir şey. Delil. Gördüğümüz zaman neyi aradığımızı anlarız," dedim.

Rayları takip ederek geri giderken demiryolu traversi ve Jannowitz Köprüsü istasyonunun cam kaplı binası dışındaki platform üzerinde kan izleri bulduk.

Altımızda köprünün tuğla ayaklarının arasından usul usul geçen nehir mavnasındaki birisi bize bağırarak ışıkları kapatmamızı söyledi. Bunu fırsat bulan Lehnhoff ilk denk geldiği yere oturdu. Sanki birine bulaşmayı istermiş gibi bir hali vardı ve bunun kim olacağı da önemli değildi.

Mavnadakilere, "biz polisiz," diye bağırdı. Lehnhoff diğer öfkeli Almanlardan biriydi. "Burada bir cinayeti araştırıyoruz. İşinize bakın yoksa

oraya gelip sırf yapabileceğim için gemiyi aramaya başlarım."

Aşağıdan gelen ses gayet mantıklı bir şekilde "eğer Tommy bombardıman uçakları o ışığı görürse hepimizin işi olur," dedi.

Wurth'un burnu hayretle kırıştı. "Bunun olabileceğine inanmam. Ya siz efendim? İngiliz Kraliyet Hava kuvvetleri, RAF bu kadar doğuya gelmeyeli epey zaman oldu."

"Onların da yakıt sıkıntısı olmalı," dedim.

El lambamı yere çevirerek bir kan izini platform boyunca, başlamış olduğunu tahmin ettiğim noktaya kadar takip ettim.

"Yerdeki kan miktarına bakılırsa muhtemelen burada bıçaklanmış. Ardından platform boyunca sürünerek gidip rayların üzerine düşmüş. Ayağa kalkıp biraz yürüdükten sonra Friedrichshagen'e giden tren ona çarpmış."

"O son trendi," dedi Çavuş Stumm. "Saat bir treni."

"Şansına treni kaçırmamış," dedi Lehnhoff.

Onu duymazdan gelerek saatime baktım. Saat üçtü. "Bu sayede takribi ölüm saatini de biliyoruz."

Platformun önündeki raylar boyunca yürümeye başladıktan bir süre sonra yerde duran grimsi yeşil, pasaport büyüklüğünde bir kitap buldum. Benimkine benzeyen bir İş Bulma Kimlik Belgesi'ydi ama bu yabancılar için olandandı. İçinde ölüyle ilgili ihtiyaç duyacağımız tüm bilgiler bulunuyordu: İsmi, milliyeti, adresi, fotoğrafı ve işvereni.

Ben el lambası ışığında kurbanla ilgili bilgileri incelerken omuzumun üzerinden bakan Lehnhoff, "yabancı işçi belgesi mi o?" diye sordu.

Başımı salladım. Ölünün adı Geert Vranken'di, otuz dokuz yaşındaydı, Hollanda, Dordrecht doğumluydu, demiryolu işçisi olarak çalışıp Wuhlheide'deki bir pansiyonda kalıyordu. Fotoğraftaki yüzü bitkin, gamzeli çenesi hafif sakallıydı. Kaşları kısa, saçları da bir taraftan dökülmeye başlamıştı. O da cesetle aynı flanel ceket ve düğmeleri boynuna kadar ilikli yakasız bir gömlek giyiyordu. Geert Vranken'in kısa denebilecek hayatıyla ilgili bilgileri okurken başka bir polis memuru karanlıkta küçük yuvarlak bir torbaya benzeyen bir şeyle Jannowitz İstasyonu'nun merdivenlerinden çıkarak geldi.

"Kafayı buldum, efendim," dedi polis. "Pintsch fabrikasının çatısındaydı." Kafayı kulağından tutmuştu ki fazla saçı olmadığından kesik bir başı taşımak için fazla seçeneği yoktu. "Onu orada bırakmak istemedim, efendim."

"Hayır, getirmekle iyi yaptın, evlat," dedi Çavuş Stumm ve kafayı diğer kulağından tutarak alıp yüzü bize dönük olacak şekilde dikkatle istasyon platformunun üzerine yerleştirdi.

"Her gün görebileceğimiz bir manzara değil," diyerek Wurth başını çevirdi.

"İstersen Plotzensee'ye gidebilirsin," dedim. "Duyduğuma göre bu günlerde düşen balta çok meşgulmüş."

"İşçi kitabındaki adama benziyor," dedi Lehnhoff. "Sence?"

"Bence de," dedim. "Sanırım birisi onu gasp etmeye de kalkmış. Yoksa niye ceplerine baksın?"

"Bunun bir kaza değil de cinayet olduğu teorisi üzerinden konuşmaya devam ediyorsun," dedi Lehnhoff.

"Evet, ediyorum. O nedenden dolayı."

Çavuş Stumm başını iki yana sallayarak çenesini sıvazladı. "Bu sadece onun için değil, katil için de talihsizlik."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordum.

"Eğer yabancı işçiyse cebinde fazla bir para olacağını zannetmem. Bir adamı soymak için öldürüp sonra üzerinde onu soymaya değecek hiçbir şey bulamamak kahredici olmalı. Yani bu zavallılara pek para ödendiği zannetmiyorum, ya sizce?"

"Bu da bir iş," diyerek Lehnhoff itiraz etti. "Hollanda'da işsiz olmaktansa Almanya'da işinin olması yeğdir."

"Peki, bu kimin hatası?" dedi Çavuş Stumm.

"İmaların hiç hoşuma gitmedi, çavuş," dedi Lehnhoff.

"Uzatma, Lehnhoff," dedim. "Siyasi tartışmaların ne yeri ne de zamanı. Adam ölmüş zaten."

Lehnhoff homurdanıp ayağının ucuyla kesik başa hafifçe vurdu ki bu hareketi onu platformdan atmayı istememe yetti de arttı bile.

"Herr Müfettiş, eğer dediğin gibi bu adamı biri öldürdüyse bunu yapan muhtemelen başka bir yabancı işçidir. Haklı olduğumu göreceksiniz. Yabancı işçilerin kaldığı pansiyonlarda it iti yer."

"Bilmeden eleştirme," dedim. "Köpekler arada bir iyi bir yemek yemenin önemini bilir. Bana elli gram köpekle yüz gram hiçlik arasında seçim şansı verseler hiç düşünmeden köpeği yemeyi seçerim."

"Ben yemem," dedi Lehnhoff. "Gine domuzunda çizgiyi çekerim. O yüzden ne olursa olsun köpek yemem."

"Bunu söylemesi kolay," dedi Çavuş Stumm. "Ama farkı ayırt edebilmek hiç kolay değil. Belki duymadın ama hayvanat bahçesinde geceleri polisler devriye gezmeye başladı. Çünkü birileri içeri girip hayvanları çalmaya başlamış. Anlaşılan tapirleri aşırmışlar."

"Tapir de ne?" diye sordu Wurth.

"Domuza benzer," dedim. "Bence vicdansız bir kasabın marifeti."

"Ona iyi şanslar," dedi Çavuş Stumm.

"Bunu ciddi söylemedin herhalde," dedi Lehnhoff.

"İnsanların karınlarını doyurabilmek için Mahatma Propagandi'nin kanları kaynatan nutuklarından fazlasına ihtiyacı vardır," dedim.

"Âmin," dedi Çavuş Stumm.

"Yani kim olduğunu öğrenseniz bir şey yapmaz mısınız?"

"Bundan emin değilim," dedim yine temkinli davranarak. İntihara meyilli olabilirdim ama aptal değildim: Lehnhoff İngiliz ayakkabısı giydiği için meslektaşını Gestapo'ya ihbar edecek türde bir herifti ve ben de gece yarısı sıcak yatağımdan kaldırılıp ardından kendimi bir hücrede bulmak istemiyordum. "Ama burası Berlin, Gottfried. En iyi olduğumuz konu bir şey yapmamaktır."

Ayağımızın dibinde duran kesik başı işaret ettim.

"Haklı olduğumu göreceksin."

2

Pek çok konuda her zaman haklı çıkamadım. Naziler söz konusu olduğundaysa nadiren haksız çıkardım.

Geert Vranken gönüllü işçiydi ve Hollanda'dakilerden daha iyi bir iş bulma umuduyla Berlin'e gelmişti. Yeterli işçi bulma konusunda büyük sıkıntı yaşayan Berlin demiryolları tecrübeli bir demiryolu mühendisi bulabildiği için sevinmiş olmalıydı; Berlin polisinin bu cinayeti araştırma konusunda aynı derecede istekli olduğunu söyleyemezdim. Aslında davayı tümüyle rafa kaldırmak istiyorlardı. Ama Hollandalının öldürüldüğüne şüphe yoktu. Sonunda ceset yine emekliliği bırakıp iş başı yapan kadim bir adli doktorun öfke dolu ve üstünkörü incelemesine teslim edildiğinde vücudunda bıçak yarasından kalma altı iz daha bulundu.

Berlin Asayiş Şube'nin başına geçmiş olan Emniyet Amiri Friedrich-Wilhelm Lüdtke kötü

bir dedektif değildi. Lüdtke'nin başarıyla yürüttüğü S-Bahn cinayeti soruşturması sonunda Paul Ogorzow tevkif ve idam edilmişti. Fakat Alex'in üst katındaki yeni halı döşenmiş ofisinde, kendisinin bana anlattığı üzere Wilhelmstrasse'den yeni ve önemli bir kanun geliyordu ki, Lüdtke'nin patronu İçişleri Bakanı Wilhelm Frick ona diğer soruşturmaları bir kenara bırakıp bu yeni kanunun ifasıyla ilgilenmesini emretmişti. Bir hukukçu olan Lüdtke bu yeni kanunun ihtivasını bana açıklarken mahcup olmuşa benziyordu.

"19 Eylülden itibaren," dedi, "Almanya'daki ve Bohemya ile Moravya bağlı devletlerindeki tüm Yahudiler kıyafetlerinin dışına üzerinde 'Yahudi' yazan sarı yıldızlar takmak zorunda kalacaklar."

"Yani Ortaçağ'da olduğu gibi mi?"

"Evet, Ortaçağ'daki gibi."

"Bu görülmelerini kolaylaştırır. Harika fikir. Yakın zamana kadar kimin Yahudi olup kimin olmadığını anlamakta sıkıntı yaşıyordum. Oysa son zamanlarda bizden daha zayıf ve aç görünüyorlar. Ama konu da bu zaten. Açıkçası şu tarihe kadar *Der Stürmer*'deki o dandik karikatürlerdekine benzeyen bir tane bile görmedim." Sahte bir şevkle başımı salladım. "Evet, böylece bize benzemelerini kesinlikle engellemiş oluruz."

Rahatsız görünen Lüdtke kolalı manşetleriyle yakasını düzeltti. Geniş ve bronz alnından geriye taranmış gür siyah saçları olan iri yarı bir adamdı. Donanma mavisi takım giyip yakasındaki Parti rozeti kadar küçük düğümlenmiş siyah bir kravat takıyordu; anlaşılan doğruları söylemek zorunda

kalmak boğazının da düğümlenmesine yol açıyordu. Yine mavi renkli melon şapkası masasının köşesine sanki bir şeyi saklamak istermiş gibi konulmuştu. Sakladığı belki de öğle yemeğiydi. Ya da vicdanı. Önünde sarı bir yıldız olsa şapkanın nasıl görüneceğini gözümde canlandırdım. Sanırım Keystone Kop'un miğferine benzerdi. Aptalca bir şeye benzeyeceği kesindi.

"Bu beni de en az senin kadar rahatsız ediyor," dedi gergin bir şekilde ellerinin arkasını kaşıyarak. Sigaradan öleceğini söyleyebilirdim. İkimizin de sonu ondan olacaktı. Sigara olmadan Alex, sigara içilmeyen odada duran kül tablasından farksız olurdu.

"Eğer Yahudi olsam çok daha rahatsız olacağımdan eminim," dedim.

"Evet, ama bunu asıl affedilmez kılan ne biliyor musun?" Bir kibrit kutusunu açıp içinden birini aldı ve ısırdı. "Şu anda ciddi bir hammadde kıtlığı var."

"Sarı hammadde."

Lüdtke başını salladı.

"Tahmin etmeliydim. Şunlardan bir tane alabilir miyim?"

"Kendi malınmış gibi." Kibrit kutusunu masanın üzerine atıp ben bir kibrit alıp ağzımın kenarına koyarken beni izledi. "Boğaz için iyi olduğunu söylüyorlar."

"Sağlığın konusunda endişeleniyor musun, Willhelm?"

"Herkes öyle değil midir? O yüzden bize söyleneni yapıyoruz çünkü Gestapo'yla başımız derde girsin istemiyoruz."

"Yahudilerin sarı yıldız takmasını sağlamayı mı kastediyorsun?"

"Doğru."

"Ah, evet, elbette. Her ne kadar yeni kanunun önemini takdir ediyor olsam da bir de ölü Hollandalı hadisesi var. Unutmuş olabilirsin diye söylüyorum, altı kez bıçaklanmış."

Lüdtke omuz silkti. "Alman olsa durum farklı olurdu, Bernie. Ama Ogorzow davası bize fazla pahalıya mal olacak türden bir dava. Zaten bütçemizi çok aştık. O şerefsizi yakalamanın maliyetini hayal bile edemezsin. Gizli polisler, şehrin demiryolu işçilerinin yarısının araştırılması, istasyonlara konulacak ilave polisler – ödediğimiz mesai ücretleri yenir yutulur gibi değil. Kripo zor bir dönemden geçiyor. Propaganda Bakanlığı'nın yaptığı baskıdan bahsetmiyorum bile. Gazetelerin bir dava konusunda haber yapmasına bile izin verilmezken birini yakalamak çok zor."

"Geert Vranken bir demiryolu işçisiydi," dedim.

"Ve Bakanlığın S-Bahn'da çalışan birinin daha öldüğünü duymaktan mutlu olacağını mı sanıyorsun?"

"Bu katil farklı. Gördüğüm kadarıyla ona tecavüz etmeye kalkan olmamış. Ayrıca üzerinden geçen treni saymazsak kimse uzuvlarını kesmeye de kalkmamış."

"Ama cinayet cinayettir ve işin aslı ne diyeceklerini biliyorum. Zaten yeterince kötü haber var diyecekler. Bilmiyorsan söyleyeyim, Bernie, şehir sakinlerinin morali yerlerde sürünüyor. Ayrıca yabancı işçilere ihtiyacımız var. İşte bana

bunları söyleyecekler. Almanların yabancı işçilerle ilgili bir sorun olduğunu düşünmesi bizim en son istediğimiz şey. Bunu Ogorzow davasında yeterince yaşadık. Berlin halkı bir Almanın bunca kadını öldürmeyeceğine ikna olmuştu. Pek çok yabancı işçi, aralarından biri yapmıştır diye Berlinliler tarafından taciz edilip tartaklandı. Bunların tekrar yaşanmasını istemiyorsun, değil mi? Tanrım trenlerle ve metroyla yeterince başımız dertte zaten. Bu sabah işe gelmem bir saat sürdü."

"Neyi soruşturup soruşturamayacağımıza artık Propaganda Bakanlığı karar veriyorsa neden zahmet edip buraya geliyoruz anlamıyorum. Gerçekten de Yahudiye benzeyenleri durdurup süslerini takıp takmadıklarını denetlememizi mi bekliyorlar bizlerden? Bu soytarılık."

"Ne yazık ki istedikleri aynen bu. Eğer başka bıçaklamalarda olursa belki bu soruşturmayla ilgilenmemiz mümkün olabilir, ama şu an için Hollandalıyı unutmak zorundayız."

"Pekâlâ, Wilhelm, madem istediğin bu, elden ne gelir." Ağzımdaki kibriti ısırdım. "Ama senin günde yirmi kibrit alışkanlığının nedenini anlamaya başladım. Bunlardan birini çiğnerken çığlık atmamak daha kolay oluyor."

Gitmek için kalkarken duvardaki resme baktım. Führer muzaffer bir edayla bana baksa da, kendinden beklenmeyecek şekilde, bir şey demedi. Bence sarı yıldızı hak eden bir kişi varsa o da kendisiydi ve tam da, eğer varsa, kalbinin üzerine dikilmeliydi; böylece idam mangası nereye nişan alacağını bilirdi.

Lüdtke'nin duvarındaki Berlin şehir haritası da bana bir şey söylemedi. Lüdtke'nin seleflerinden biri olan Bernhard Weiss, Berlin Kripo'nun başındayken bu harita suçların yerlerini gösteren minik bayraklarla kaplı olurdu. Şimdiyse bomboştu. Anlaşılan hiç suç işlenmiyordu. Nasyonal sosyalizmin büyük zaferlerinden biri daha.

"Aa, bu arada birisinin Vranken'in Hollanda'daki ailesine geçimlerini temin eden kişinin kafasıyla bir treni durdurmaya çalıştığını söylemesi gerekmez mi?"

"Devlet İşçi Hizmetleri'yle konuşurum," dedi Lüdtke. "Bunu onlara bırakabilirsin."

İç çekip bitkin bir halde başımı omuzlarım üzerinde çevirdim; kafam koca bir sağlık topu gibi kalın ve ağırmış gibi geliyordu.

"İçim çok rahat zaten."

"Hiç öyle görünmüyorsun," dedi. "Bu aralar senin neyin var, Bernie? İyice dağıtmış gibi bir halin var. Ne zaman buraya girsen sanki seninle birlikte kara bulutlar da geliyor. Her şeye boş vermiş gibisin."

"Belki de verdim."

"Böyle yapma. Sana kendine çeki düzen vermeni emrediyorum."

Omuz silktim. "Wilhelm, yüzmeyi biliyor olsaydım önce bacaklarıma bağlı örsü çözerdim."

3

Prusya her daim cazip bir memleket olmuştur, bilhassa Yahudiler için. Orada Nazilerden önce bile Yahudiler özel muameleye tabii tutulurdu. 1881 ve 1900 gibi önceki tarihlerde dahi Neustettin ve Konitz'deki sinagoglar –muhtemelen diğer Prusya şehirlerindeki birkaçı daha– yıkılmıştı. Sonra 1923'te, yiyecek isyanı patlak verdiğinde ben genç üniformalı bir polistim. Berlin'in en zorlu mahallelerinden biri olan Scheuenviertel'deki pek çok Yahudi dükkânı da özel bir muamele gördü çünkü Yahudilerin istifçilik yaparak fiyatları kasıtlı yükselttiklerinden şüphelenilmişti. Doğru olup olmaması mühim değildi: Sonuçta onlar Yahudiydi ve onlara güvenilmezdi.

Kasım 1938'de tabii ki şehirdeki pek çok sinagog yıkıldı. Fasanenstrasse'nin yukarısında küçük bir dairede kalıyordum ve orada, sanki müstakbel Roma İmparatoru Titus'un Kudüs şehrine dersini henüz verdiğini hatırlatır gibi büyük, ha-

rabe halinde bir sinagog duruyordu. Anlaşılan M.S. 70'den bu yana fazla bir şey değişmemişti; Berlin'de değişmediğine şüphe yoktu ve sokaklarda Yahudileri çarmıha germeye başlamamız an meselesiydi.

O harabenin yanından ne zaman geçsem kendimden utanırdım. Diğer yandan oturduğum apartmanda da Yahudiler bulunduğunu çok zaman sonra öğrendim. Uzun süre bu kadar yakınımda olduklarından habersizdim. Ama çok geçmeden bu Yahudileri tespit etmek gözleri olan herkes için kolaylaştı. Emniyet Amiri Lüdtke'ye söylediklerime rağmen birinin Yahudi olduğunu anlamak için sarı yıldıza ya da burnunun uzunluğunu ölçmeye gerek yoktu. Her türlü haktan mahrum, dokuzdan sonra dışarı çıkmaları ve meyve, tütün, alkol gibi "lüks" ürünlere sahip olmaları yasak; alışveriş yapmalarına da ancak dükkânların genelde tam takır olduğu akşam saatlerinde izin verilen Yahudiler, sefil bir hayat sürüyordu ve bunu yüzlerinden de kolayca anlayabilirdiniz. Ne zaman birini görsem aklıma bir sıçan gelirdi ama yakasında benim adım ve sicil numaram yazılı bir Kripo rozeti taşıyan bir sıçan. Metanetlerine hayran kaldım. Pek çok Berlinli ve hatta bazı Naziler de öyle.

Yahudilerin maruz kaldıklarını görünce kendimden nefret etmeyi ya da öldürmeyi daha az düşünüyordum. 1941 sonbaharında Berlin'de bir Yahudi olarak kalabilmek büyük bir azim ve cesaret nişanesiydi. Yine de benim alt katımda oturan Fridmann kız kardeşlerin daha ne kadar buna tahammül edebileceklerinden emin değil-

dim. Birinin adı Raisa'ydı, evliydi ve Efim adında bir oğlu vardı. Fakat 1938'de hem Efim hem de Raisa'nın kocası Mikhail tutuklanmıştı ve hâlâ hapistelerdi. 1934'te Fransa'ya kaçan kızları Sarra'dan o tarihten sonra haber alınamamıştı. İki kız kardeş –büyüğünün adı Tsilia– benim polis olduğumu bilip haklı olarak benden çekiniyorlardı. Baş işaretiyle selam ya da "günaydın" harici bir şey paylaştığımız olmadı. Ayrıca Yahudilerle Arilerin teması şiddetle yasaklanmıştı ve apartman yöneticisi böyle bir şeyi Gestapo'ya bildireceğinden ben de uzak durmanın hayrına olduğunu düşündüm.

Minsk'ten sonra sarı yıldızdan korkmamam gerekirdi ama korkuyordum. Bu yeni kanunun beni bu kadar etkilemesinin nedeni belki de doğuya sevk edilen Yahudilerin akıbetlerinin ne olduğunu bilmemdi. Emniyet Amiri Lüdtke'yle konuşmamın ardından bir şeyler yapmaya karar verdim ama onun ne olacağını kestirebilmek için bir ya da iki gün daha geçmesi gerekecekti.

Karım öleli yirmi yıl olsa da kıyafetlerinden bazılarını hâlâ saklıyordum ve bir fırsatını bulup da bir iki kadeh içip ardından hem kendime acımaya hem de onun ölümüne üzülmeye başlayınca kıyafetlerinden birini dolaptan çıkarıp yüzüme bastırarak hatırasını içime çekerdim. O öldükten sonra uzun süre ev hayatı dediğim şeyi yaşadım. O hayattayken sabunumuz da vardı o yüzden hatıralarımızın tümü güzeldi; bugünlerde her şey o kadar kıt ki, S-Bahn'a, halk arasına karışan Papa gibi, içine karanfil doldurulmuş bir portakalla binmek daha akıllıca olurdu. Özellikle de yaz ay-

larında. 1941 yazında en güzel kızlar bile rıhtım işçisi gibi kokuyordu.

Başta Fridmann kız kardeşlere kesip sarı yıldız yapabilmeleri için sarı bir elbise vermeyi düşünsem de bu fikirde hoşuma gitmeyen bir şeyler vardı. Kendimi polis devletinin temsilcisi gibi göstermekten başka işe yaramazdı. Özellikle de polis olduğum düşünülürse. O yüzden koluma astığım sarı elbiseyle merdivenlerin yarısına kadar indikten sonra tekrar geri dönüp dairemdeki tüm elbiseleri aldım. Ama bu bile bana kâfi gelmeyince, karımın tüm elbiselerini bu zararsız kadınlara teslim ederken daha fazlasını yapmaya karar verdim.

Winckelmann ya da Hödlerlin'in kaleme aldığı sayfalardan çıkıp gelmiş bir kahramanlık destanını andırmasa da tüm hikâye işte böyle başladı: Eğer Fridmann kız kardeşlere yardım etmeye karar vermeseydim Arianne Tauber ile tanışmayacaktım ve yaşananlar yaşanmamış olacaktı.

Daireme geri dönüp son sigaramı da içerken Mikhail ve Efim Fridmann'ın hâlâ hayatta olup olmadığımı anlamak için Alex'teki bazı dosyaları karıştırmaya karar verdim. Bu yapabileceğim şeylerden biri olsa da yiyecek karnesinde eflatun J olan kişilerin karnını doyurmasına yetmeyecekti. Fridmann kız kardeşler öyle sıska görünüyorlardı ki, sevdiklerine dair bilgi haricinde daha somut bir şeylere ihtiyaçları olduğu barizdi.

Bir süre sonra aklıma gelen şeyin iyi bir fikir olduğunu kabul edip dolabımdan bir Alman ordu ekmek torbası aldım. Torbanın içinde Paris'ten aldığım bir kilo Cezayir kahve çekirdeği vardı ki

bunu sigarayla takas etmeyi düşünüyordum. Dairemden çıkıp tramvayla Postdamer İstasyonu'na kadar doğuya gittim.

Sıcak bir akşamdı ve henüz hava kararmamıştı. Çiftler kol kola Tiergarten'de yürüyordu ama iki bin kilometre doğuda Alman ordusunun Kiev'i çembere alıp Leningrad'ın boğazını sıkmaya devam ettiğini hayal edebilmek imkânsızdı. Pariser Platz'a yürüdüm. Adlon Hotel'e gidip oradaki şef garsonla kahve çekirdeklerini kız kardeşlere verebileceğim yiyecekle takas etmek istiyordum.

O sene Adlon'da şef garsonluk yapan Willy Thummel sürekli meşgul olan şişman bir Sudetliydi ve bu kadar hareketli bir insanın en başta nasıl olup da bu kadar kilo aldığını merak etmeden edemedim. Kırmızı yanakları, gülen yüzü ve tertemiz kıyafetiyle bana Herman Göring'i hatırlatırdı. İkisinin de boğazına düşkün olduğu ortadaydı ama bana kalırsa Reichsmareşal yeterince acıkırsa beni bile yiyebilirdi. Willy'de yemeyi severdi ama insanları daha çok severdi.

Restoranda müşteri yoktu –şimdilik– ve içeri girdiğimde Willy karartma perdelerini kontrol ediyordu. Tüm iyi şef garsonlar gibi beni derhal görüp, görünmez tahta arabasının üzerinde yanıma geldi.

"Bernie, endişeli görünüyorsun? İyi misin?"

"Şikâyet etmek neye yarar, Willy?"

"Bilmem; bugünlerde Almanya'da kim ne kadar çok ağlarsa o kadar çok emzik alıyor. Hayırdır bu şerefi neye borçluyuz?"

"Özel konuşabilir miyiz, Willy?"

Kısa bir merdivenden ofisine indik. Willy kapıyı kapatıp iki kadeh sherry doldurdu. Tuvalete gitmek haricinde restoranı pek bırakmadığını bildiğimden sadece geldim.

"Paris'teyken elime biraz kahve geçti," dedim. "Gerçek kahve, Almanya'da bulduğumuz pisliklerden değil. Cezayir kahve çekirdeği. Bir kilo." Ekmek torbasını Willy'nin masasına koyup incelemesini bekledim.

Bir an gözlerini kapatıp kokusunu içine çekti; sonrada yatak odası dışında nadiren duyduğum bir şekilde mırıldandı.

"Bu içkiyi fazlasıyla hak ettin. Gerçek kahvenin kokusunu unutmuşum."

Kendimi sherry ile ödüllendirdim.

"Bir kilo dedin değil mi? En son baktığımda bu, karaborsada yüz mark ediyordu. Artık ortalıkta kahve olmadığından fiyatı daha da artmış olmalı. Fransa'yı işgal etmemize şaşmamak gerek. Böyle bir kahve için emekleyerek Leningrad'a bile giderim."

"Merak etme, orada da kahve yok." Kadehimi tekrar doldurdu. Sherry en kalitelilerden olmasa da artık hiçbir şeyin kalitelisini bulmak mümkün olmuyordu, Adlon da bile. "Belki birazını özel misafirlerine de ikram etmeyi düşünürsün."

"Belki." Kaşları çatıldı. "Ama para istediğini sanmıyorum. Bunun karşılığında daha iyi bir şey istiyor olmalısın, Bernie. Bu günlerde şeytan bile çamurla süt tozunu karıştırıp içiyor."

Kahveyi bir kez daha koklayıp başını iki yana salladı. "Peki, ne istiyorsun? Adlon emrine amadedir."

"O kadarını istemem. Sadece yiyecek istiyorum."

"Beni hayal kırıklığına uğrattın. Bizim mutfakta bu kahveye denk hiçbir şey yok. Menüdekiler de seni yanıltmasın." Masadan bir menü alıp bana verdi. "Mutfakta sadece bir tane olduğu halde menüde iki et yemeği var. Sırf görüntüyü kurtarmak için ikisini de koyuyoruz. Ne yaparsın? İtibarımızı korumamız icap eder."

"Ya birisi olmayan yemeği sipariş ederse?"

"İmkânsız." Willy başını iki yana salladı. "İlk müşteri kapıdan girerken ikinci yemeği listeden siliyoruz. Bu Hitler'in seçimi. Yani aslında bir seçim değil."

Durdu.

"Kahveye karşılık yemek mi istiyorsun? Nasıl bir yemek?"

"Konserve istiyorum."

"Ah."

"Yenilebilir olduğu müddetçe kalitesi önemli değil. Konserve et, konserve meyve, konserve süt ve konserve sebze. Ne olursa. Bir süre hayatta kalmaya yetecek kadar."

"Konservenin yasak olduğunu biliyorsun, değil mi? Kanun böyle. Tüm konserveler cepheye gidiyor. Eğer konserve taşırken durdurulup aranırsan başın belaya girer. Onca kıymetli metal. Sanki onları götürüp RAF'a satacağız."

"Haberim var. Ama bozulmayacak yiyeceğe ihtiyacım var ve onu bulabileceğim yer de burası."

"Dükkânlara gidemeyecek birine benzemiyorsun, Bernie."

"Kendim için istemiyorum, Willie."

"Tahmin etmiştim. O zaman neden istediğin beni ilgilendirmez. Ama sana şunu söyleyeyim, Müfettiş, bu kahve için kanunları çiğnemeye hazırım. Yeter ki bundan hiç kimseye bahsetme. Neyse benimle gel. Savaş öncesinden kalma bolca konservemiz olacaktı."

Birlikte otelin kilerine gittik. Burası Alex'in altındaki nezarethane kadar büyüktü ama orası gibi berbat bir yer değildi. Kapıda Alman Merkez Bankası'nın kapısındakinden fazla kilit vardı. Orada ekmek torbamı alabildiğim kadar konserveyle doldurdum.

"Bu konserveler bitince eğer hâlâ yakalanmamışsan gelip yenilerini al. Yakalanmışsan da, lütfen benden aldığını unut."

"Teşekkürler, Willy."

"Şimdi senden ufak bir iyilik isteyeceğim, Bernie ki bu senin de lehine olabilir. Otelde kalan Amerikalı bir gazeteci var. Birkaç tanesinden biri. İsmi Paul Dickson ve Ortak Yayın Sistemi adına çalışıyor. Cepheye gitmek için can atsa da görünen o ki bu yasak. Artık her şey yasak zaten. Bir şeyin serbest olduğunu ancak onu yapıp hapse atılmadığımızda anlıyoruz.

"Sen cepheden yeni döndün. Dikkat ettiysen, sana orada, doğuda neler olup bittiğini sormadım. Bugünlerde pusula görmek bile beni rahatsız ediyor. Sormadım çünkü öğrenmek istemiyorum. Hatta otelde çalışmaya bu yüzden başladığım bile söylenebilir: Çünkü dış dünyayla ilgilenmiyorum. Dünyam otel misafirlerinden ibaret ve bilmeye ihtiyacım olan da bu. Beni ilgilendiren tek şey onların mutlu mesut olmaları.

"Bu yüzden Bay Dickson'ın da mutlu mesut olabilmesi için onunla görüşmeni istiyorum. Ama burada otelde olmaz. Adlon'da konuşmak riskli olabilir. Üst kattaki bazı odalara Dışişleri'nden adamlar yerleşti. Bu adamları da çelik miğfer takan Alman askerleri koruyor. Aklın alıyor mu? Adlon'da askerler. Olur şey değil. Sanki yine 1919'a döndük. Bir barikatlar eksik."

"Dışişleri'nden gelen adamlar bakanlıkta yapamadıkları hangi işi burada yapıyorlar?"

"Bazıları, bittiği zaman Dış Seyahat Ofisinde çalışacak. Kalanlar sadece daktiloda yazıyor. Sabah akşam durmadan yazıyorlar. Mahatma'nın attığı nutuklar için yazıyorlarmış gibi."

"Ne yazıyorlar?"

"Çoğu Amerikan basını için burada da kullanılan haberleri yazıyor. Kısacası Gestapo işin içinde. Muhtemelen gizli mikrofonlar da vardır. Emin değilim, ama öyle kulağıma geldi. Bu da diğer bir üzüntü kaynağımız."

"Şu Dickson denen herif şu an otelde mi?"

Willy bir an düşündü. "Olması lazım."

"Adımı verme. Ona eğer biraz *Yaşamımdan Şiir ve Hakikat*'la ilgileniyorsa Tiergarten'deki Goethe heykelinin yanında olacağımı söyle."

"Biliyorum. Herman Göring Strasse'in hemen dışında."

"Onu on beş dakika beklerim. Gelirse de mutlaka yalnız gelsin. Arkadaş falan yok. Sadece o, ben ve Goethe. Biz konuşurken şahit olsun istemem. Bu aralar Gestapo'ya çalışan çok Amerikalı var ve Goethe'den de pek emin değilim."

Ekmek torbasını sırtıma atıp Adlon'dan Pariser Platz'a çıktığımda havanın kararmış olduğunu gördüm. Karartmanın iyi yanlarından biri Nazi bayraklarını da görmüyor olmanızdı, ama Speer'in kısmen inşa edilmiş Dış Seyahat Ofisi'nin siluetini görmek hâlâ mümkündü. Arka planında pembeye çalan karanlık gökyüzüyle bu yapı Brandenburg Kapısı'nın batısındaki bölgeyi hâkimiyeti altına almıştı. Rivayete göre Hitler'in gözde mimarı Albert Speer, Hitler haricinde hiç kimsenin görmek istemediği binayı tamamlamak için Rus savaş esirlerini kullanıyordu. Yine rivayete göre Wilhelmstrasse'deki hükümet binalarını Herman Göring Strasse'den Tiergarten'e kadar uzanan gizli sığınaklara bağlayacak bir tünel ağı da inşa halindeydi. Berlin'de dolaşan rivayetlere kulak vermenin sonu pek iyi olmazdı çünkü genelde doğru çıkarlardı.

Goethe heykelinin yanında dikilip bekledim. Az sonra alçaktan uçarak Tempelhof'taki havaalanına giden bir Me-109 avcı uçağının sesini duydum. Ardından bir tane daha. Rusya'da bulunmuş herkes için bu, tıpkı koca bir mağaradaki büyük ama evcil bir aslanın kükremesi gibi, tanıdık ve güven verici bir sesti. Bu ses arada bir Berlin göklerinde belirip ölüm ve yıkım saçan RAF Whitleys bombardıman uçaklarının çok daha yavaş olan motor sesinden oldukça farklıydı.

Bir adam bana doğru gelerek, "İyi akşamlar," dedi. "Ben Paul Dickson. Adlon'daki Amerikalı."

Kendini tanıtmasına gerek yoktu. Old Spice ve Virginia tütünü kokusu bir motosikletli devriye gibi onun önünden gidiyordu. Sağlam ayak ses-

leri ayağında ta Delaware'den gelen sivri burunlu ayakkabılar olduğuna işaret ediyordu. Benimkini sıkan elin bağlı olduğu vücudun hâlâ besleyici şeyler tükettiği açıktı. Gerçek diş macunu kokan hoş ve naneli nefesi hâlâ dişleri bulunan, emekliliğine de en az on yıl olan bir dişçiye gittiğinin alametiydi. Hava karanlık olsa bile teninin bronzluğunu fark edebiliyordum. Sigara takas edip laflarken Berlinlerin Amerikalılardan nefret etmesinin asıl nedeninin Roosevelt ve onun Alman karşıtı sözleri değil de onların daha sağlıklı, daha gür saçlı ve daha iyi giyimli, kısacası daha iyi bir hayat sürmeleri olabileceğini düşündüm.

Tahmin ettiğimden çok daha iyi bir Almancayla, "Willy cepheden yeni döndüğünü söyledi," dedi.

"Evet, doğru."

"Konuşmak ister misin?"

"O konudan bahsetmenin intiharın elimden gelen tek türüyle eşdeğer olduğunu söyleyebilirim," dedim.

"Sizi temin ederim, bayım Gestapo'yla yakından uzaktan alakam yok. Elbette bir Gestapo muhbiri de size aynen bunu söyleyecektir. Ama dürüst olmak gerekirse bende onların istediği hiçbir şey yok. İyi bir hikâye haricinde. İyi bir hikâye için adam bile öldürürüm."

"Hiç öldürdün mü?"

"Açıkçası nasıl yaparım, hayal bile edemiyorum. Zaten Amerikalı olduğumu öğrenir öğrenmez Berlinlilerin çoğu bana vurmak istedi. İngiltere'ye verdiğimiz gemilerden şahsen beni sorumlu tutuyorlar."

"Dert etme, Berlinler hiçbir zaman donanma istemediler," dedim. "Bu tür şeyleri genelde Hamburg ve Bremen'dekiler ister. Berlin'de olduğundan dua etki Roosevelt, Tommy'lere bira ya da sosis vermedi. Yoksa şimdiye çoktan ölmüş olurdun." Potsdamer Platz'ı işaret ettim. "Haydi yürüyelim."

"Tamam," deyip peşim sıra parktan çıktı. "Belli bir yere mi gidiyoruz?"

"Hayır, sadece topu nereye atacağımı görmek istedim."

"Golf seviyorsun ha?"

"Önceden oynamışlığım var. Nazilerden önce. Ama Hitler'den sonra rağbet görmedi. Biraz beceri gerektirir ki, Naziler bu yüzden pek sevmemiş olsa gerek."

"Benimle konuşmanı takdir ediyorum."

"Henüz sana hiçbir şey söylemedim. Şimdilik, eğer ne kadar anlatırsam kendimi o adam gibi hissetmem diye düşünüyorum – neydi adı? Hani hain olan. Benedict bir şey?"

"Benedict Arnold mı?"

"Evet."

Potsdamer'den geçip Leipziger Platz'a çıktık.

"Umarım Basın Kulübü'ne gitmiyoruzdur," dedi Dickson. "Eğer hikâyeni anlatmak için beni oraya götürürsen kendimi aptal gibi hissederim." Caddenin karşısındaki, önüne birkaç resmi görünümlü araç park etmiş kapıyı işaret etti. "Orada duymadığım zırva kalmadı."

"Ne demezsin."

"Propaganda Bakanı'nın Amerikan medyası için seçmiş olduğu irtibat görevlisi Doktor Froeh-

lich bizi orada basın konferansı için toplayıp Kızıl Ordu'ya karşı kazanılan ezici Alman zaferlerinden bahseder. Ya o ya da diğer doktorlardan biri. Brauweiler ya da Dietrich. Onlara düzenbaz doktorlar adını verdik."

"Tüm zamanların en büyük düzenbazını unutuyorsun," dedim. "Doktor Goebbels."

Dickson acı acı güldü. "İş o noktaya vardı ki, kendi doktorum bana bir şeyim olmadığını söylese ona bile bir türlü inanamam."

"Ona inanabilirsin. Sen Amerikalısın. Rusya'ya savaş ilan etmek gibi salakça bir şey yapmadığınız müddetçe çoğunuz ebediyen yaşayabilir."

Dickson benim peşinden Wertheim'daki markete geldi. Ay ışığında camlarına yapıştırılmış büyük Sovyetler Birliği haritalarını görebiliyordunuz. Böylece vatanperver Almanlar o haritalara bakıp cesur silahlı kuvvetlerimizin ne kadar ilerlediğini öğrenebilirdi. Gerçi markette cama yapıştırılacak başka bir şey de yoktu. Mekân Yahudiler tarafından alınıp işletilmeye başlatıldıktan sonra Almanya'daki en iyi market haline gelmişti. Şimdiyse boş bir depodan farksızdı. Mağaza çalışanları vakitlerinin çoğunu dedikodu yapıp markette dolaşarak ve olmayan ürünleri aramak için bakanları –çünkü onlara müşteri demek çok zordu– görmezden gelerek geçiriyorlardı. Asansörler bile çalışmıyordu.

Pencerenin önündeki kaldırımda kimse olmadığından Amerikan radyo gazetecisine Ruslara ve Yahudilere karşı yürüttüğümüz büyük vatanseverlik savaşı hakkındaki gerçekleri anlatabileceğim müsait yerin orası olabileceğine karar verdim.

"Bana bir sigara daha ver. Eğer tüm hikâyeyi içimden dökeceksem bunu kolaylaştıracak bir şeylere ihtiyacım olacak."

Bana neredeyse tam dolu bir paket verip bende kalmasını söyledi. Hemen bir tane yakıp nikotinin beynimle buluşmasını sağladım. Bir an sanki ilk kez sigara içiyormuş gibi başımın dönüp midemin bulandığını hissettim. Ama zaten öyle olması gerekiyordu. Biraz hasta hissetmeden Dickson'a polis taburları, yeniden iskan, özel eylemler, Minsk Gettosu ve ölü Yahudilerle dolu çukurlardan nasıl bahsederdim?

İşte ona anlattıklarım bunlardı.

"Yani tüm bunlara şahit oldun mu?" Mide bulanma sırası Dickson'a gelmişti.

"SD'de yüzbaşıydım," dedim. "Her şeyi gördüm."

"Tanrım. Akıl alır gibi değil."

"Bilmek istedin, ben de anlattım. Gerçek bu. Hayal bile edebileceğinden korkunç. Eğer bir yere gitmene izin vermiyorlarsa bil ki orada hakkında böbürlenemeyecekleri bir şeyler yapıyorlardır. Bunu sen de tahmin edersin. Kime tetik çektiğim konusunda biraz hassas olmasam şu an hâlâ orada bulunuyor olurdum. Beni utanç içinde eve gönderdiler ki mahkûm taburlarına göndermedikleri için şanslıyım."

"SD'de miydin?" Dickson biraz endişelenmeye başlamış gibiydi.

"Evet."

"Gestapo gibi bir şey değil mi?"

"Pek değil. SS'in istihbarat şubesi. Abwehr'in çirkin kız kardeşi. SD'deki pek çok kişi gibi benim

de başka bir seçeneğim yoktu. SD'ye katılmadan evvel Alex'te polistim. İyi bir polistim. Caddeden karşıya geçen ihtiyarlara yardım eden türden. Hepimiz Yahudilere diş fırçasıyla sokakları temizletenlerden değiliz. Bunu bilmeni istiyorum. Ben Frankenstein'ın canavarıyla göldeki küçük kız gibiyim. İçimdeki bir parça hâlâ iyi ve dostluk kurmak istiyor."

Dickson bir süre konuşmadı. "Amerika'da hiç kimse duyduklarına inanmayacak," dedi sonunda. "Yerel basın sansürünü geçebileceğimi bile zannetmiyorum. Radyoda böyle bir durum var. Okuyacağın metnin nüshasını önceden vermen gerekiyor."

"O zaman evine dön. Bir daktilo al. Bir gazetede yayımlayıp tüm dünyaya duyur."

"Bana inanacaklarını hiç zannetmiyorum."

"Onda haklısın. Orada olup gözlerimle gördüğüm halde ben bile hâlâ inanamıyorum. Her gece, uyandığımda tüm bunların rüya olduğunu anlama umuduyla yatıyorum."

"Belki benim haricimde bir Amerikalıya daha anlatırsan bu hikâyeni daha inanılır hale getirebilir."

"Hayır. Bu benim değil, senin sorunun."

"Bak," dedi Dickson, "görüşmeni istediğim adamın adı Guido Enderis. *New York Times* Berlin Ofisi'nin müdürüdür. Bence bana anlattıklarını ona da anlatmalısın."

"Bence bir geceliğine yeterince konuştuk. Tuhaf ama bu beni tümüyle farklı bir şekilde suçlu hissettirmeye başladı. Önceden kendimi katil gibi hissederken şimdi de hain gibi hissediyorum."

"Lütfen."

"Kusmadan ya da trenin önüne atlamadan kendimi ne kadar suçlu hissedebileceğimin bir sınırı olduğunu biliyorsun, değil mi?"

"Böyle yapma, Yüzbaşı – artık adın her neyse. Tüm dünyanın Doğu Cephesi'nde olup bitenleri öğrenmesi gerekiyor. Bunu sağlamanın tek yolu da senin gibilerin konuşmayı kabul etmesi."

"Ya sonra? Sence bir şey değişecek mi? Eğer Amerika İngilizleri kurtarmak için bile savaşa girmeye hazır değilse, Rus Yahudileri kurtarmak için savaşa gireceklerini hiç zannetmiyorum."

"Olabilir de, olmayabilir de. Ama bazen bir şey, bir diğerine yol açar."

"Deme! 1938'de Münih'te olanlara bak istersen. Bir şey kesinlikle hiçbir şeye neden oldu. O zaman seninkiler müzakere masasında bile değildi. Evlerine dönüp Birleşik Devletler'le hiçbir ilgisi yokmuş gibi yapmışlardı."

Dickson buna itiraz etmedi.

"Seninle nasıl temas kurabilirim, Yüzbaşı?"

"Kurma. Seninle tekrar konuşmak istersem Willy'le konuşup ona haber bırakırım."

"Eğer para meselesiyse..."

"Değil."

Kuzeybatıdan gelen diğer bir Me-109'u duyup ikimizde içgüdüsel olarak başımızı kaldırıp baktığımızda, ayın Dickson'ın pürüzsüz yüzündeki endişeyi aydınlattığını fark ettim. Uçağın motor sesi ufukta kaybolurken onun iç çektiğini duydum.

"Buna bir türlü alışamadım," dedi. "Yani bu avcıların bu kadar alçaktan uçmasına. Sürekli önümde bir şeylerin havaya uçmasını bekliyorum."

"Bazen öyle olmasını istiyorum da. Ama şu sözümü unutma: Bir avcı uçağı seni sokmaya niyetliyse sesi gittikçe daha yüksek gelmeye başlar."

"Bir şeyleri patlatmaktan konu açılmışken," dedi. "Üç Kral hakkında bir şey duydun mu? Düzenbaz doktorlar bizleri başından savıyor. Mayısta iki liderin yakalandığı söylendi ve üçüncünün yakalanması da an meselesiymiş. O tarihten beri bir şey duymadık. Sürekli soruyoruz ama kimse bir şey söylemediğinden üç numaranın hâlâ serbest olduğunu düşünüyoruz. Bunda gerçeklik payı var mı?"

"Bir şey diyemem."

"Bilmediğinden mi, yoksa konuşamadığından mı?" Bir bulut ruhumun üzerindeki karanlık bir gölge gibi ayın önünden geçti.

"Yapma, Yüzbaşı, bir şeyler biliyorsundur."

"Ukrayna'dan henüz döndüğüm için Berlin'de olup bitenlerden biraz bihaberim. Ama Melchior'u yakalamış olsalar megafonla herkese ilan etmezler miydi?"

"Melchior mu?"

"Tanrısız tek ırkın Almanlar olduğunu zannederdim."

Yürüyerek uzaklaştım.

"Hey," diye bağırdı Dickson. "*Frankenstein* filmini ben de izledim. O sahneyi de şimdi hatırladım. Canavar küçük kızı göle atmıyor muydu?"

"Öyle. Ne hazin değil mi?"

Güneye Bülowstrasse'ye yürüyüp oradan batıya döndüm. Eve yürüyerek dönecektim ama ayakkabımın delik olduğunu fark edince Nolli'de

S-Bahn'a bindim. Genelde tramvaya binerdim fakat otuz üç artık çalışmıyordu. Saat dokuzu geçtiği için de taksiler sadece polis tarafından hasta, sakat, yaşlı ya da tren istasyonlarındaki ağır yükü olan yabancıları taşımaları için çağrılabiliyordu. Bir de üst düzey Nazi Partisi üyelerini tabii ki. Onların dokuzdan sonra taksi bulamamak gibi bir dertleri yoktu.

Nolli neredeyse bomboştu ki karartmada bu çok da sıra dışı değildi. Tüm görebildiğiniz arada bir ateş böcekleri gibi karanlıkta uçan sigara izmaritleri ya da diğer yayalarla çarpışmak istemeyenlerin taktığı fosforlu yaka rozetleri oluyordu; tüm duyabildiğinizse tren istasyonunun art nouveau cam kubbesinin altına görünmeden girip çıkan trenlerin sesi ya da Berlin büyük bir açıkhava tiyatrosuymuş gibi arada bir yükselen fısıltılardı – tren rayları üzerinde arada bir çakan el lambaları bu hissi daha da pekiştirirdi. Sanki modern bir Musa –ki onu kim suçlayabilirdi?– güçlü elini havaya kaldırarak Almanya'nın göğünü hissedilebilir bir karanlıkla örtmüştü. İsrailoğullarının gitmesine ya da en azından azat edilmelerine izin vermenin vaktinin geldiği açıktı.

Merdivenlere varmıştım ki kemerlerin altından gelen boğuşma seslerini duydum. Durup etrafıma baktım ve bulut sonunda zahmet edip ayın önünden çekilince bir adamın bir kadına saldırdığını gördüm. Yere uzanmış olan kadının mücadele ettiği adam bir eliyle kadının ağzını kapatmış diğeriyle de eteğinin altını yokluyordu. Bir küfür, boğuk bir çığlık ve ardından merdivenden aşağı koşan kendi ayak seslerimi duydum.

"Hey, bırak onu," diye bağırdım.

Adam kadına yumruk attıktan sonra benimle yüzleşmek için kalkarken bir klik sesi duyup elindeki bıçağı fark ettim. Eğer görev başında olsam tabanca taşıyor olurdum ama taşımıyordum ve adam bana doğru gelmeye başlayınca menzile girmesini bekleyip omzumda taşıdığım konserve dolu torbayı tıpkı bir ortaçağ topuzu gibi adama savurdum. Torba adamın uzattığı eline çarpıp bıçağı düşürmesine neden olunca adam dönüp kaçmaya başladı ve ben de pek hevesli olmayarak takibe koyuldum. Ay ışığı tekrar kayboldu ve adamın izin kaybettim. Az sonra Motz Strasse köşesinden gelen patinaj sesini duydum ve Amerikan kilisesinin önüne geldiğimde kapıları açık ve sürücüsünün ön tamponuna baktığı bir taksi buldum.

"Önümden koşarak geçti," dedi sürücü.

"Ona mı çarptın?"

"Birden önüme atladı."

"Artık burada değil."

"Kaçıp gitti anlaşılan."

"Nereye gitti?"

"Sinema salonuna doğru."

"Olduğun yerde kal, ben polis memuruyum" deyip caddeden karşıya geçtim ama yaptığım sihirbazın çantasının içine bakmaktan farksızdı. Adamdan iz yoktu. Ben de taksiye geri döndüm.

"Bulabildin mi?"

"Hayır. Ne kadar hızlı çarptın?"

"Sorduğun hızımsa fazla hızlı gitmiyordum. Olması gerektiği gibi saatte on beş kilometre hızdaydım. Ama fena sarsılmış olmalı. Kaputun

üzerinden uçup kafası üzerine yere indi. Sanki Hoppegarten'de kestirmek için ara vermiş gibi."

"Kenara çekip bekle," dedim sürücüye.

"Polis olduğunu nereden bileyim?" dedi. "Rozetin nerede?"

"Alex'teki ofisimde. Dilersen hemen oraya gideriz ve birkaç saatini rapor doldurmakla harcarsın. Ya da dediğimi yaparsın. Çarptığın adam az önce bir kadına saldırdı. O yüzden kaçıyordu ve ben de peşindeydim. Düşündüm de belki kadını evine bırakabilirsin."

"Peki, tamam."

Nollendorfplatz'daki istasyona geri döndüm.

Saldırıya uğrayan kız bir yandan elbisesini düzeltip çantasını ararken diğer yandan da çenesini ovuşturuyordu.

"İyi misin?"

"Galiba. Çantam. Onu buralara bir yere attı."

Etrafa baktım. "Kaçtı. Ama bir taksinin ona çarptığını bilmek belki içini biraz rahatlatır."

Çantasını aramaya devam etsem de bulamadım. Onun yerine sustalı bıçağı buldum.

"İşte," dedi. "Buldum."

"İyi misin?"

"Biraz kötü hissediyorum," dedi huzursuzca çenesini tutup.

Ben de pek huzurlu değildim. Rozetim yanımda değildi ve torbamın içi bir polisin gözünde beni, –cezası çok ağır olan– karaborsacı yapacak konservelerle doluydu. *Schmarotzer*lerin idam cezasına çarptırılması görülmemiş şey değildi. Özellikle de bunu örnek olması gereken bir polis memuru yaparsa. O yüzden bir an önce oradan

gitmek istiyordum; onunla birlikte karakola gidip durumu ihbar etmek de hiç işime gelmiyordu. Bu çanta yanımdayken olacak iş değildi.

"Bak. Taksiyi bekletiyorum. Nerede oturuyorsun? Seni evine götüreyim."

"Kurfürstendamm'ın hemen dışında. Tiyatro Merkezi'ne yakın."

"Güzel. Bana yakın."

Motz Strasse'nin köşesinde bıraktığım taksinin yanına birlikte vardıktan sonra şoföre gideceğimiz yeri söyledim. Ardından Kleist Strasse boyunca batıya giderken sürücü bana olanları tüm ayrıntılarıyla anlattı, kendi hatası olmayıp çarptığı kişinin de ağır yaralanmasının imkânsız olduğunu ispatlamaya çalışıyordu.

"Nereden biliyorsun?"

"Koşarak kaçtı, değil mi? Kırık bacakla koşulmaz. İnan bana, bilirim. Son savaşta ben de denemiştim."

Kurfürstendamm'a vardığımızda arabadan inmesine yardım ettiğim kız su oluğuna kustu.

"Şanslı gecemdeyim," dedi taksi şoförü.

"Şansın ne olduğuna dair tuhaf bir görüşün var."

"Bugünlerde başka türlüsüne denk gelmiyoruz." Sürücü pencereden uzanıp kapıyı arkamızdan kapattı. "Demek istediğim arabanın içine de kusabilirdi. Bir de o çarptığım herif var. Ya ölseydi?"

"Ne kadar tuttu?"

"Bu ihbar edip etmeyeceğine göre değişir."

"Bayanın ne yapmak istediğini bilmiyorum," dedim. "Ama senin yerinde olsam aklı başına gelmeden giderdim."

"Gördün mü?" Sürücü vites attı. "Haklıyım. Şanslı gecemdeyim."

Binaya girip kızın üst kata çıkmasına yardım ederken ona alıcı gözle bakma fırsatı buldum.

Donanma mavisi keten elbise altına işlemeli pamuktan bluz giymişti. Bluzu yırtılmış ve çoraplarından biri de ayakkabısının üzerine inmişti. Ayakkabıları, el çantası ve yumruk yiyen tek gözünün altı gibi erik rengiydi. Elbisesinden gelen kesif parfüm kokusunun Guerlain Shalimar olduğunu anladım. Kapısına varana kadar otuz yaşları civarında olduğuna karar verdim. Omuzlarına dökülen saçları, geniş bir alnı ve burnu, çıkık elmacık kemikleri, asık bir ağzı vardı. Gerçi asık yüzlü olmak için fazlasıyla nedene de sahipti. Yaklaşık 1.75 boyundaydı ve onu tuttuğumda kaslı ve güçlü olduğunu hissettim: Saldırıya uğradığında mücadele edecek kadar güçlüydü ama tek başına kendisini kurtarabilecek kadar değildi. Bundan şikâyetçi değildim. Kedimsi bir cazibesi vardı, kısık gözleri ve kuyruğuyla sanki kendine has, ayrı bir hayat yaşıyordu. Onu kucağıma alıp okşamak istedim.

Anahtarını çıkarıp yoklayarak kilidi aramaya başlayınca elini tutup anahtarı Abus kilide getirip onun yerine çevirdim.

"Teşekkürler," dedi. "Sanırım bundan sonrasını ben hallederim."

Fakat zemine oturmak üzere olduğunu görünce tabii ki onu orada bırakmadım. Kollarından tutarak yukarı kaldırıp yorgun bir gelin gibi kapıdan geçirdim.

Pek mobilya olmayan salona girdiğimde evin bekçi köpeğine denk geldim: Kısa sarı saçlı ve bir sirk çadırı dışında kesinlikle olmaması gereken miktarda makyaj yapmış yarı çıplak ve ellili yaşlarında bir kadın. Bizi görür görmez taşımakta olduğum kızı, Baron Ochs'u andıran bir sesle evlerini küçük düşürdüğü için azarlamaya başladı ama kadının kaşlarının aldığı şekle bakılırsa söylediklerinin çoğu bana hitap ediyordu. Umurumda değildi. Bana ordudaki günlerimi, yani çirkin bir çavuşun kulağımın dibinde avazı çıktığı kadar bağırdığı zamanları hatırlattı.

"Burada nasıl bir ev işlettiğimi zannediyorsun, Fräulein Tauber? Buraya adamın biriyle bu halde geldiğin için kendinden utanmalısın. Ben saygıdeğer bir kadınım. Bunu sana daha önce de söyledim, Fräulein Tauber. Benim ilkelerim var. Ölçülerim var. Buna müsamaha gösteremem."

Tüm bunlar bana iki şey söyledi. İlki kollarımdaki kadın Fräulein Tauber'di. İkincisi de onu bu saldırıdan korumakta aciz kaldığımdı.

"Birisi ona tecavüz etmeye kalkıştı," dedim. "Ya yardım et ya da git daha fazla makyajı olan birini uyandır. Burnunun ucunda kırmızı boya sürmediğin bir yer kalmış gibi."

"Aa, pekâlâ," dedi ev sahibi kadın. "Kabalaşmanıza gerek yok. Tecavüz mü dediniz? Elbette, yardım ederim. Odası ileride."

Salonda önümüzde giderek bize yolu gösterdi, elbisesinin cebinden anahtarları bulup çıkardı, kapıyı ve ışığı açarak bizi iyi döşenmiş kaşmir kenarlı deri eldiven kadar nezih ve onunla aynı ebatlardaki odaya aldı.

Fräulein Tauber'i ancak balina kemiğinden bir korse giyiyorsan rahat edebileceğin kanepenin üzerine uzatıp ayaklarının dibinde diz çökerek ayıltmak için ellerini ve yüzünü tokatladım.

"Altın Nal'da çalışmaya başlayınca onu bu tür şeyler olabileceği konusunda ikaz ettim," dedi yaşlı kadın.

Orası Berlin'de son kalan gece kulüplerinden ve içlerinde en muhafazakârı olduğundan sebep sonuç ilişkisi bana pek makul gelmedi; fakat meseleyi hiç uzatmamak için kendisinden kibarca soğuk kompres ve bir bardak sert çay ya da kahve getirmesini istedim. Çay ve kahve isteğim biraz abartılı olabilirdi ama acil bir durumda Berlinli bir kadının neler yapabileceği hiç belli olmazdı.

Fräulein Tauber kendine gelmeye başlayınca dik oturmasına yardım ettim. Beni görünce belli belirsiz gülümsedi.

"Hâlâ burada mısın?"

Gülümsemek acı veriyor olmalıydı çünkü çenesini açınca yüzü acıyla buruştu.

"Sakin ol. Adam sana sağlam bir sol aparkat çakmış. Fräulein Tauber, gördüğüm kadarıyla siz de bayağı sağlam bir kadınsınız."

"Ne demezsin. Belki ringe çıkarken menajerim olursun. Daha büyük bir çanta kullanmalıydım. Bu arada adımı nereden biliyorsun, Parsifal?"

"Ev sahibinden. Sıcak içecek ve gözüne soğuk kompres getiriyor. Maviye dönmesini önlememiz hâlâ mümkün."

Fräulein Tauber kapıya bakıp başını iki yana salladı. "Eğer bana sıcak içecek getirirse o zaman ona öleceğimi söylemişsin demektir."

Ev sahibi elinde soğuk kompresle döndü ve bana uzattı. Dikkatlice Fräulein Tauber'in gözüne yerleştirip kadının elini kompresin üzerine koydum.

"Üzerine biraz bastır," dedim.

"Çay oluyor," dedi ev sahibi. "Küçük bir çaydanlık demledim." Omuz silkip geceliğini kanepenin yastıklarından daha büyük göğüslerine kadar kaldırdı.

Ayağa kalkıp gülümsedikten sonra bayana bir Amerikan sigarası ikram ettim.

"Sigara?"

Yaşlı kadının gözleri Koh-i Nur elmasına bakıyormuş gibi ışıldadı.

"Lütfen." Kadın sanki geri çekeceğimden endişe edermiş gibi tereddütle birini aldı.

"Çayın karşılığında adil bir değiş tokuş," deyip sigarasını yaktım. Ben içmedim. İkisinin de Gustav Krupp olduğumu düşünmelerini istemiyordum.

Yaşlı kadın sigaradan büyük bir keyifle nefes çekip gülümsedikten sonra mutfağa döndü.

"Ben de senin Parsifal olduğunu düşünüyordum. Anlaşılan hayran kazanmışsın. Onu güldürmek cüzzamı tedavi etmekten zordur."

"Fakat senden pek hazzetmediği hissine kapıldım, Fräulein Tauber."

"Eski öğretmenim gibi meseleyi çok hafifleterek ifade ettin." Fräulein Tauber acı acı güldü. "Frau Lippert –ismi bu– benden nefret eder. Yahudi olsam bu kadar nefret edemezdi."

"Peki, senin ismin ne? Sana sürekli Fräulein Tauber diyemem."

"Neden? Diğer herkes diyor."

"Sana saldıran adamı iyice görebildin mi?"

"Yaklaşık senin boyunda, siyah kıyafetli, koyu renk gözlü, koyu renk saçlı, esmer bir adamdı. Aslında onunla ilgili hatırladığım her şey siyah çünkü bildiğin üzere orası karanlıktı. Bir resmini çizsem muhtemelen senin gölgene benzer."

"Onunla ilgili tüm hatırlayabildiğin bu mu?"

"Düşününce aklıma geldi nefesi meyve kokuyordu. Sanki Haribo yemiş gibi."

"Fazla bir ipucu sayılmaz."

"Bu, ipucunu nerede arayacağına bağlı."

"Adam sana tecavüz etmeye kalkıştı."

"Öyle mi? Sanırım öyleydi."

Omuz silktim. "Belki de bildirsen fena olmaz."

"Polise mi?"

"Gazetelere değil haliyle."

"Bu şehirde kadınlar sürekli saldırıya uğruyor, Parsifal. Polis fazladan bir tanesiyle neden ilgilensin?"

"Bıçağı vardı da o yüzden. Sana karşı kullanabilirdi."

"Dinle, bayım, yardımın için teşekkürler. Minnettar olmadığımı zannetme ama polisleri pek sevmem."

Omuz silktim. "Onlar da insan."

"Bu fikre nereden kapıldın? Pekâlâ, Parsifal, madem ısrar ettin anlatayım. Altın Nal'da çalışıyorum. Birasızlıktan kapanmadığı zamanlarda bazen Yeni Dünya'da da çalışırım. Ben dürüstçe geçimimi temin etmeye çalışsam da bu polisleri aksini düşünmekten alıkoymuyor. Söyleyeceklerini duyar gibiyim. Tıpkı filmlerdeki gibi. Nal'dan

bir adamla çıktın, değil mi? Sana onunla yatman için para ödedi. Ama parasını alıp onu karanlıkta atlatmaya çalıştın. Olan buydu, değil mi Fräulein Tauber? Defol git buradan. Seni fahişelikten Ravensbrück'e göndermediğim için şanslısın."

Haksız da sayılmazdı. Berlin polisleri Reich Ana Güvenlik Ofisi'yle –RSHA– evlenip Gestapo, SS ve SD'nin de dahil olduğu Gotik görünümlü aileye katıldıktan sonra insanlıkla alakaları kalmamıştı.

"Neyse," diye devam etti. "Amerikan sigaranla konservelerini dikkate alırsak senin de polisle görüşmek isteyeceğini hiç zannetmem. Tahminimce sana cevabını veremeyeceğin bir sürü soru soracaklardır."

"Bu noktada haksız sayılmazsın."

"Özellikle de böyle bir takım giyerken."

Sağlam gözü beni tepeden tırnağa süzdü.

"Neyi varmış?"

"Hiç. Güzel takım. Mesele de bu zaten. Son zamanlarda pek giyilmişe benzemiyor. Berlin'de senin gibi aksanlı biri için biraz sıra dışı. Demek ki onun yerine başka bir şey giyiyordun. Üniforma gibi bir şey. Bu da sigarayla polis hakkındaki müspet görüşlerini açıklar. Konserveleri de öyle. Eminim askersindir. Bu kravat da tahmin ettiğim gibi ipekse Paris'e gitmiş olmalısın. Senin savaş öncesine ait davranış tarzına da uyuyor, Parsifal. Artık Berlin'de böyle davranan kişiler kalmadı. Ama Paris'e giden tüm Alman subayları centilmen gibi davranmaya başlıyor. En azından ben öyle duydum. Yani profesyonel karaborsacı değilsin. Sadece ülkeden giderken biraz da para ka-

zansam fena olmaz diyen bir amatörsün. Polis ve bu akşam başıma gelenleri bildirme hakkında saf saf konuşmanın tek nedeni de bu olmalı."

"Aslında polis olmalıymışsın." Sırıttım.

"Hayır, geceleri uyumayı severim. Ama çok geçmeden istesek de istemesek de hepimiz polis olup birbirimizi ihbar edeceğiz." Başıyla manidar bir ifadeyle kapıyı işaret etti. "Bilmem anlatabildim mi?"

Frau Lippert üzerinde iki bardak çay olan tepsiyle geri dönerken bir şey demedim.

İlk seferinde anlamayacak kadar aptal olabileceğim ihtimalini düşünerek, "İşte kastettiğim buydu," dedi Fräulein Tauber.

"Çayını iç," dedim. "Gözündeki şişin inmesine yardım eder."

"Ne ilgisi var?"

"Çay çok güzel," dedim Frau Lippert'e.

"Teşekkürler Herr?"

"Yani mor bir göze nasıl yardımı olacağını anlamadım."

Müdahalesini takdir eder gibi başımı salladım: Yardım etme sırası Fräulein Tauber'e gelmişti. Frau Lippert'e adımı söylemenin hayrıma olmayacağını anlamıştım. İhtiyar kadın sadece evin bekçi köpeği değildi: Aynı zamanda binadaki Gestapo köpeğiydi.

"Kafein," dedim. "Kan damarlarının büzülmesine neden olur. Böylece gözüne giden kan miktarı azalır. Güzel yüzündeki damarlara ne kadar kan giderse gözün de o kadar morarır. Dur da bir bakayım."

Soğuk kompresi alıp baktıktan sonra başımı salladım.

"Morarmamış," dedim.

"Sana baktığım zaman öyle."

"Mm-hm."

"Biliyor musun, tıpkı doktor gibi konuşuyorsun, Parsifal."

"Bunu mm-hm'dan mı çıkardın?"

"Elbette. Doktorlar hep böyle der. En azından bana."

Muhabbetten kopan Frau Lippert anlaşılan ipleri tekrar ele almak istedi. "O haklı," dedi. "Öyle yaparlar."

Elinde soğuk kompres olan kıza bakmaya devam ettim. "Yanılıyorsun, Fräulein. Doktorlar mm-hm demez. Onlar daha kısa ve basit türünü kullanıp sadece mm derler."

Çayımı içip bardağı tepsiye koydum. "Mm, teşekkürler."

"Beğenmenize sevindim," dedi Frau Lippert.

"Hem de çok."

Ona bakıp sırıttıktan sonra konserve torbamı yerden aldım. Onun da tebessüm ettiğini görmek güzeldi.

"Neyse gitsem iyi olacak. Bir ara uğrayıp nasıl olduğuna bakarım."

"Gerek yok, Parsifal, ben iyiyim."

"Tüm hastalarımın durumu takip etmek isterim, Fräulein. Özellikle de Guerlain Shalimar sürenlerin."

4

Patoloji Enstitüsü Charitè Hastanesinde, Lehrter İstasyonu'ndan kanalı geçinceydi. Kırmızı tuğla duvarları, Alpler tarzı ahşap sundurması, saati ve dikkat çekici çıkma kulesiyle şehrin eski eğitim hastanesi geçmişte nasılsa yine öyle görünüyordu. Fakat içinde işler farklıydı. Ana yönetim binasındaki Charitè'nin ünlü hekim ve bilim adamlarının çoğunun portreleri kaldırılmıştı. Nihayetinde Yahudiler Almanya'nın talihsizliğiydi. Hastanedeki tek boş yer duvarlardı ve ellerinden gelse oralara da yatak koyarlardı. Koğuşlar, koridorlar ve hatta asansörlerin dışındaki sahanlıklar bile cephede yaralanmış ya da sakat kalmış askerlerle doluydu.

Benzer şekilde enstitünün morgu da ölü askerler ve kimliği belirsiz, RAF hava akınları ve karartma kazaları kurbanlarıyla doluydu. Ölseler de sorunları bitmiş sayılmazdı. Ordu Danışma Merkezi ölen askerlerin ailelerine haber verme konusunda pek marifetli sayılmazdı; zaten çoğu durum-

da ordu bunun Sağlık Bakanlığı'nın mesuliyeti olduğunu düşünürdü. Ama ölümlerin nedenlerini dikkate alan Sağlık Bakanlığı da Berlin'deki ölümlerin sorumluluğunun İçişleri Bakanlığı'na ait olduğunu düşünürdü ki, onların da büyük bir şevkle şehir yetkililerinin üstüne yıktıkları bu mesuliyet sonunda polislerin sırtına kalırdı. Dolayısıyla morgdaki krizin nedeninin ben olduğumu söyleyebilirdiniz. Ben ve benim gibi diğerleri.

Fakat Geert Vranken'in cesedini aramaya gittiğimde asıl umudum bu bürokratik zafiyetten istifade edebilmekti. Ondan geriye kalanları, Lichterfeldeli bir fahişe ve gaz patlamasında ölen –muhtemelen intihar– Weddingli bir adamla paylaştığı morg kabininde buldum. Morg görevlisinden Hollandalıdan geriye kalanları mermerin üzerine koymasını istediğimde böyle feci görünüp kokacağını tahmin etmemiştim ama hastanelerdeki temizlikçi kıtlığı nedeniyle –fenollü sabun kıtlığından bahsetmiyorum bile– ölüler hastanelerin imkânlarından daha az istifade etmeye başlamışlardı.

"Yazık," diye mırıldandı görevli.

"Niye?"

"Devlet İşçi Hizmetleri'nden gelmiş olsaydın, ondan kurtulabilirdim."

"Onun iş aradığını bilmiyordum."

"Yabancı işçiymiş. O yüzden ondan kalanları yakabilmek için gereken evrakın gelmesini bekliyorum."

"Dediğim gibi ben Alex'ten geldim. Orada ölülerin de yapabileceği işler mevcut. Mesela benimki gibi işler."

Morg görevlisi bir an için gülsem mi, gülmesem mi diye düşündükten sonra gülmemenin daha iyi olacağına karar verdi.

"İşim bir dakikada biter," deyip Nolli İstasyonu'nda yerde bulduğum sustalı bıçağı çıkardım.

Elimdeki bıçağı gören görevli endişeyle geriledi. "Senin derdin ne?"

"Sakin ol. Bu bıçağın kurbandaki yaraya uyup uymadığına bakacağım."

Biraz rahatlayıp başıyla cesedi işaret etti.

"Bence bıçaklanmak başına gelen en basit şeymiş."

"Öyle görünüyor, değil mi? Ama tren ona çarpmadan evvel–"

"Bu çok şeyi açıklıyor."

"Birisi onu birkaç kez bıçaklamış."

"Anlaşılan şanslı gününde değilmiş."

Bıçağı adamın soluk gövdesindeki en bariz yaraya soktum. "Savaştan önce fotoğraf ve tariflerle doğru düzgün laboratuvar raporları hazırlandığından böyle şeylerle uğraşmak zorunda kalmazdık."

"Savaştan önce biranın tadı da bira gibiydi." Kim ve daha önemlisi ne olduğumu hatırlayıp çabucak ekledi, "elbette şimdiki biranın da kötü bir yanı yok."

Bir şey demedim. Böyle konuşması hoşuma gitmişti. Böylece görevlinin biranın tadıyla ilgili yaptığı "vatansever olmayan" açıklamaya karşılık morg belgeleri doldurmakla uğraşmak zorunda kalmayacaktım – çünkü Emniyet Amiri Lüdtke bana davadan vazgeçmemi söylemişti. Üstelik

tüm dikkatimi yaradaki bıçağa vermiştim. Cinayeti silahı olduğundan emin değildim ama olabilirdi. Yeterince uzun ve keskindi, tek kenarı vardı ve kör olan üst kısmı yaraya tam uyuyordu.

Bıçağı dışarı çıkarıp onu silecek bir şey aradım. Ceketimin cebine koyacağım sustalı bıçakların temiz olmasına itina gösterirdim. Zaten bu hastanede sadece yürüyerek bile yeterince mikrop ve bakteri toplamıştım.

"Bunu silecek bir şey var mı?"

"İşte," deyip bıçağı benden alarak üzerindeki önlüğün kenarıyla sildi.

"Teşekkürler," dedim.

Benim bir an önce gitmemi istediği belliydi ve ona evraklarla uğraşmanın gereği olmadığını söylediğimde büyük bir şevkle kabul etti.

"Onun da kimseye söyleyeceğini zannetmem," dedi görevli. "Üstelik kalemim de yok."

Dışarı çıktım. Hava güzel olduğundan Alex'e yürüyerek dönüp öğle yemeğini de Karl Strasse'de, bildiğim bir yerde yemeye karar verdim ama sosis kıtlığı yüzünden orasının kapalı olduğunu gördüm. Oranienburger Strasse'deki de kapalıydı. Nihayet Borsa'ya yakın bir yerden bir sandviçle gazete alabildim. Fakat gazetede yazanlar da en az Borsa'da olup bitenler kadar önemsizdi. Ama içine sosis koyamıyoruz diye ekmek yemekten vazgeçmek anlamsızdı. En azından ekmeğin sandviç olduğunu düşünme hürriyetine sahiptim.

Belki de tipik bir Berlinli olduğumdan memnun edilmem zordu.

Alex'e döndüğümde, yazın S-Bahn cinayetleriyle ilgili hazırlanan tüm dosyaların masama gönderilmesini istedim. Sanırım, kısas olarak onun yerine mahkûm edilen birinin değil de, Paul Ogorzow'un gerçek katil olduğundan emin olmak istiyordum. Nazilerin yönettiği Kripo ilk kez böyle bir şey yapıyor olmazdı. Beni tek şaşırtan şey Wallenstein, Baldur, Siegfried ve Cock Robin cinayetlerini gariban bir Yahudinin üzerine yıkmamış olmalarıydı.

Gördüm ki Ogorzow dosyalarını gözden geçiren tek kişi ben değildim. Kayıtlara göre Abwehr de –askeri istihbarat– kısa süre önce dosyalara bakmıştı. Nedenini merak ettim. Daha sonra tüm yabancı işçilerin soruşturma sırasında sorgulandığını hatırladım. Ama Paul Ogorzow bir Alman demiryolu işçisiydi; tecavüz ve kadınlara karşı duyduğu nefret onun suç işleme nedenleriydi; kurbanlarını bıçaklamayıp döverek öldürmüştü. Fräulein Tauber'e saldıran kişi ona tecavüz ettikten sonra onu bıçaklar mı, döver mi, bilemezdim ama suratına attığı yumruğa bakılırsa kadınları sevmediği ortadaydı. Elbette Berlin seks cinayetlerine yabancı değildi. Paul Ogorzow'dan önce de bu tür cinayetleri işleyenler ve hatta yamyamlar bile olmuştu; ileride başkalarının olacağı da şüphesizdi.

Emniyet Amiri Lüdtke'nin soruşturmasının boyutu ve titizliği beni şaşırttı. Binlerce kişiyle görüşülüp en az yüz şüpheli sorgulama için merkeze getirilmişti; hatta bir seferinde erkek polis memurlarına kadın kıyafeti giydirip katili tuzağa düşürme umuduyla gece S-Bahn'da dolaştırmış-

lardı. On bin marklık ödül konulmuş ve sonunda Paul Ogorzow'un iş arkadaşı –yine demiryolu işçisi– herhangi bir yabancı işçinin değil de onun katil olduğunu söylemişti. Sorgulanan yabancı işçiler arasında Geert Vranken de vardı. İsmini sorgulananlar listesinde görünce şaşırmamam icap etse de yine de şaşırdım. Belgeyi büyük bir ilgiyle okudum.

Hague Üniversitesi Fen Fakültesi'nden mezun Vranken, şahitleri denetlendikten sonra Lüdtke'nin soruşturmasından kolayca sıyrılabilirdi; ama sadece bununla yetinmek istemediğinden –nihayetinde şahitleri de diğer yabancı işçilerdi– iyi biri olduğunu ispat edebilecek delil bulma gayretiyle Hague'de savaştan önce tanıştığı bir Almanın ismini vermişti. Lüdtke'nin, bazılarını tanıdığım, dedektiflerinin bunu dikkate almasına pek gerek kalmamıştı çünkü Vranken'in sorgusundan bir hafta kadar sonra Paul Ogorzow tutuklandı. Temmuz 1941'de, nihayet bir kez olsun, Plotzensee'deki giyotine doğru kişinin gönderildiğine dair kanaatim zamanla yerini Geert Vranken ve dahası Hollanda'da ardında bıraktığı karısıyla çocuğuna duyduğum acıma hissine bıraktı. Savaş bitmeden önce kim bilir kaç aile daha böyle mahvolacaktı?

Tabii bu bana normal gelmedi. Alex'te çalışırken nice cinayet kurbanı görmüştüm ve kimilerinin durumu bundan çok daha vahimdi. Minsk'ten sonra vicdanımın büyük darbe yediğini varsaymıştım. Nedendir bilmem, Emniyet Amiri Lüdtke'nin dediği gibi, Devlet İşçi Hizmetleri'nin Vranken'in ailesine onun öldüğünü haber verip

vermediklerini öğrenmeye karar verdim. Bu nedenle bir saatimi boş yere telefonda harcayıp bir bürokrattan diğerine aktarıldıktan sonra vazgeçip, bağlı olduğu İşçi Hizmetleri'ne iade edilmeden önce, Vranken'in çalışma belgesinden aldığım Hague'deki adresine bir mektup yazdım. Mektubumda Geert Vranken'in öldürüldüğünden bahsetmeyerek tren kazası sonucu öldüğünü söyledim. Ailesinin altı kez bıçaklandığını bilmesi lüzumsuzdu.

5

Emniyet Merkezi'nin üçüncü katında bir ofisim vardı – kulenin altında ve Alexanderplatz'daki U-Bahn istasyonuna tepeden bakan küçük bir oda. Yaz sonu akşamında penceresinden bakıldığında görünen manzara en güzel yanıydı. Bu irtifadan hayat o kadar da berbat görünmüyordu. İnsanların ne kokusunu alıyor ne soluk, cılız ve çaresiz çehrelerini görüyordum. Tüm caddeler tıpkı savaştan önce olduğu gibi gelip büyük, tek bir meydanda toplanıyor, tramvaylar çanlarını ve taksiler kornalarını çalıyor, şehir uzaktan her zamanki gibi homurdanmaya devam ediyordu. Pencerenin pervazına oturmuş, yüzüme güneş vururken savaş, cephe ve Hitler yokmuş, her şeyden uzakmışım gibi düşünmek çok kolaydı. Görünürde bir gamalı haç yok sadece en güzel kızı tespit et oyunuma dahil olabilecek insanlar vardı. Bu yapmayı sevdiğim ve uzmanlaştığım bir spordu. Sporun doğayla ahenk içinde olma-

ma yardım etmesi hoşuma giderdi ve Berlin'deki kızları görmek mümkün olup yaban hayatını görmek mümkün olmadığından bu oyunu oynamaktan hiç yorulmazdım. Dışarıda bir sürü farklı kız vardı. Genelde nadir türleri görmeye çalışırdım: 1938'den beri görülmeyen egzotik sarışınlarla neredeyse şeffaf yaz elbiseleri giyen muhteşem kızıllar. Pencere pervazına bir yem kabı koymayı düşünsem de nafileydi. Üçüncü kata tırmanmak onların yapabileceği bir şey değildi.

Ofisime gelen yegâne mahluklar sıçanlardı. Nasıl oluyorsa enerjileri hiç bitmiyordu ve arkamı dönüp Führer'in çirkin portresiyle açık dolapta asılı SD üniformasını görüp yazın büyük bölümünde olduğum diğer adamı hatırladığımda, cam kapının ardından iki kişinin yaklaştığını fark ettim. Şapkalarını ellerinde tutup oturarak tuhaf bir sakinlikle birkaç saniye bakıp hiçbir şey demediler. Bana tıpkı aşağı bir türmüşüm gibi bakıyorlardı çünkü bu gelenler Gestapo sıçanlarıydı.

Adamlardan biri çift düğmeli tebeşir çizgi diğeri koyu gri üç parça takım giyiyor ve gözleri gibi parlayan, zincirli saat takıyordu. Tebeşir çizgi giyenin kısa ve gür sarı saçları tıpkı bir sayfadaki satırlar gibi dümdüz taranmıştı; diğeri ondan da sarışındı ama saçları önden dökülmeye başladığından alnı, yavan yağlı boya tablolardaki ortaçağ kadınlarına benzemeye başlamıştı. Yüzlerinde alaycı, kendini beğenmiş ya da küstah ama genelde üçünü birden içeren bir gülüş vardı ve ben, ofisim ve belki de mevcudiyetim onlara gülünç gelmişti. Gerçi bunda bir sorun yoktu, ben de kendim için neredeyse aynı şeyleri hissediyordum.

"Sen Bernhard Günther misin?"

Başımı salladım.

Tebeşir çizgi takımlı adam, KaDeWe'deki berber dükkânından henüz çıkmış gibi, itinayla taranmış saçlarını titizlikle yokladı. Berlin'de hâlâ bulabildiğiniz nadir şeylerden biri doğru dürüst saç tıraşıydı.

"Hakkında duyduklarımız yüzünden İran terlikleri ve su kabağı görmeyi bekliyorduk." Gülümsedi. "Sherlock Holmes gibi."

Masama oturup yüzümü ikiliye dönerek ben de gülümsedim. "Bugünlerde sorunların tümü üç aşağı beş yukarı aynı. İçecek sigara bulamıyorum. O yüzden su kabağını altın kaplama şırıngam ve turuncu pipolarla birlikte çekmeceme sakladım."

Bir şey demeden bakıp beni tartmaya devam ettiler.

"Önce benim konuşmamı bekliyorsanız, bir cop getirseniz fena olmazdı."

"Sence biz öyle insanlar mıyız?"

"Göz alıcı itibara sahip tek kişi ben değilim."

"Doğru."

"Soru sormaya mı, bir iyilik istemeye mi geldiniz?"

"Biz iyilik istemeyiz," dedi Brunelleschi tarafından tasarlanmış bazilika şeklinde kafası olan. "Genelde biz iyilik istemeden herkes bizimle gerektiği kadar işbirliği yapmayı tercih eder." Meslektaşına bakıp biraz daha sıntı. "Haksız mıyım?"

"Çok haklısın." Düzgün saçlı olan von Ribbentrop'un daha yapılısı gibiydi. Bahse değer kaşları ya da omuzları yoktu: İstediği cevapları almak için ceketini çıkarıp kollarını sıvayacak

tarzda birine benzemiyordu. "İnsanlar bize yardım etmeye o kadar isteklidir ki onlardan yardım etmelerini istemek zorunda kaldığımız zamanlar nadirdir."

"Öyle mi?" Ağzıma bir kibrit koyup yavaşça çiğnemeye başladım. Yutmaya çalışmadığım müddetçe akciğerlerime bir zarar vermeyecekti. "Tamam, dinliyorum." Öne doğru eğilip alaycı bir hürmetle ellerimi kavuşturdum. "Eğer olabildiğince çabuk sadede gelirseniz benim Gestapo'ya yardım etmeye ne kadar hazır ve istekli olduğumu da o kadar çabuk görürsünüz. Ama kendimi önemsiz hissettirmeyi bırakın yoksa ofisimde şapkalarınız elinizde oturmanıza izin vermenin hikmetini sorgulamaya başlarım."

Tebeşir çizgili, şapkasının tepesini tutup astarına baktı. Belki unuturum diye adını ve rütbesini oraya yazmış olmalıydı.

"Benim adımı biliyorsunuz. Neden siz de kendinizi tanıtmıyorsunuz?"

"Ben Müfettiş Sachse. Bu da Müfettiş Wandel."

Kibarca başımı salladım. "Memnun oldum."

"Üç Kral hakkında ne biliyorsun? Sakın bana İncil'den bahsetme yoksa senden hoşlanmayacağıma karar veririm."

"1938 başında Çekoslovakya'dan Berlin'e gelen üç adamdan bahsetmiyor musunuz? Bohemya mı, Moravya mı, neydi? Kusura bakmayın ama aradaki farkı bilmiyorum ve umurumda da değil. Üç Kral mağlup edilen Çek ordusuna bağlı ve Prag'da –adı hâlâ Prag öyle değil mi? Güzel– terörist saldırılar düzenleyen üç Çek milliyetçisi ve subayı. Ardından bir dizi sabotajla, savaşı

Berlin'in göbeğine taşımaya karar verdiler. Bildiğim kadarıyla bir müddet epey başarılı oldular. Eylül 1939'da Havacılık Bakanlığı'na bomba yerleştirdiler. Alex'in kapısına bıraktıklarından bahsetmiyorum bile. Evet, bu hepimizi küçük düşürdü, öyle değil mi? Basın ve radyonun bundan bahsetmemesine şaşmamak gerek. Bir de bu yılın Şubat ayında Anhalter Tren İstasyonu'nda Himmler'in canına kastettiler. Bence bu, en azından Gestapo için, daha da küçük düşürücüydü. Bomba sol bagaj ofisine yerleştirildi ki, burası akla ilk gelecek yerdir ve Reichsführer-SS tren istasyonuna gelmeden önce mutlaka aranması gerekirdi. Eminim birileri bunu açıklayabilmek için çok ter dökmüştür."

Biraz solan tebessümleriyle oturdukları yerde huzursuzca kımıldandılar; iki Gestapo oturdukları sandalyeyi geri itince altlarındaki tekerlekler perili bir evdeymiş gibi gıcırdadı. Tebeşir çizgili, sanki gözümü korkutma kabiliyetini KaDeWe'deki berber dükkânında bırakmış gibi, tekrar saçlarını yokladı. Diğeri, Wandel, tebessümünü sürdürmeye çalışırken dudaklarını ısırmak zorunda kaldı. Teşkilatlarının neler yapabileceğini bilmenin korkusuyla bu tarih dersine orada son vermem gerekse de öyle keyif alıyordum ki, kendimi tutamadım.

Gestapo'yu kullanarak intihar etme ihtimalini hiç düşünmesem de faydalarını şimdi fark etmeye başlamıştım. En azından bu süreç tabancayla kendi kafamı uçurmamdan daha eğlenceliydi. Yine de hayatımı, böyle iki sersemin eline teslim edecek değildim; eğer kıdemli bir Nazi'ye bulaşıp

sonumu hazırlayacaksam yaptığım şeyin buna değmesini isterdim. Ayrıca gerçekten de bir iyilik istediklerini artık açıkça anlamıştım.

"Kripo'da söylendiğine göre Üç Kral, Gestapo'yu fena rezil etmiş. Hatta herkesin anlattığı bir hikâyeye göre içlerinden biri Oscar Fleischer'in paltosunu çalmış."

Fleischer, Gestapo'nun Prag'daki karşı istihbarat teşkilatının başıydı.

"Yine aynı gözü kara adam Fleischer'in sigarasıyla kendi sigarasını yakacağına dair bir bahse girip kazanmış."

"Böyle dedikoduların sonu gelmez," dedi Sachse.

"Elbette. Polisler böyle çalışır zaten, Herr Müfettiş. Orada bir dürtme. Burada bir göz kırpma. Barda bir fısıltı. Birisi sana bir dostunun, başka birinin şöyle söylediğini duyduğunu anlatır. Şahsen ben, kaynağı belirsiz bir dedikoduya, üç pipo içecek kadar sürede yapılmış bir tümdengelim muhakemesinden daha çok itibar ederim. Bu her şeyin temelidir, sevgili Sachse. Aa, bu arada Üç Kral kendi yeraltı gazetelerinden bir taneyi Gestapo'ya göndermemiş miydi? Mesela bu da dedikodu."

"Mademki her şeyden haberdarsın–"

Başımı iki yana salladım. "Söylediklerim burada, yani üçüncü katta herkesin bildiği şeylerdir."

"–Öyleyse Üç Kral'dan ikisinin –Josef Balaban ve Josef Masin– tutuklandığını da bilirsin. Hem Prag hem de Berlin'deki pek çok işbirlikçilerinin de öyle. Melchior'u yakalamamız da an meselesi."

"Anlamıyorum," dedim. "Josef A'yı nisan ve Josef B'yi mayısta yakaladınız. Ya da tam tersiydi, bilemiyorum. Eylül ayındayız ve hâlâ onlardan üçüncü kralın yerini öğrenemediniz mi? Görmeyeli yumuşamışsınız."

Elbette bunun doğru olamayacağını biliyordum. Gestapo üçüncü adamı bulabilmek için ortalığın altını üstüne getirmişti ve sonunda daha şeytani bir usule başvurmuştu. Alex'te bir dedikodu daha dolaşıyordu: Prag Gestaposu ele geçirdikleri iki Çeki, Bohemya'nın en meşhur işkencecisi, Prag'taki Pankrac Hapishanesi'nin komutanı Paul Soppa adındaki sadistin, ellerine teslim etmişti. Konuyla ilgili bilgim yoktu ama Melchior'un devam eden özgürlüğü, ikisinin de muazzam derecede cesur ve yiğit olduklarını gösteriyordu.

"Her soruna farklı şekillerde müdahale edilir," dedi Wandel. "Biz de sizden bu konuda bize yardımcı olmanızı istiyoruz. Albay Schellenberg sizden övgüyle bahsetti."

Walter Schellenberg, Kripo'nun da parçası olduğu RSHA'nın başındaki General Heydrich'e yakındı.

"Schellenberg'in kim olduğunu biliyorum," dedim. "En azından onunla tanıştığımı hatırlıyorum. Ama bugünlerde ne iş yaptığını bilmiyorum."

"Kendisi RSHA bünyesindeki dış istihbaratın başıdır," dedi Sachse.

"Bu sorun dış istihbaratla ilgili bir mesele mi?"

"Olabilir ama şimdilik bir cinayet söz konusu ki, sen de burada devreye giriyorsun."

"Elbette Albay Schellenberg için elimden geleni yaparım," dedim.

"Heinrich von Kleist Park'ını biliyor musun?"

"Elbette. Steglitz'deki botanik bahçesi yapılmadan önce orası Berlin'in botanik bahçesiydi."

"Bu sabah orada bir ceset bulundu."

"Aa? Acaba bize neden haber gelmedi?"

"İşte şimdi geldi. Gelip bir bakmanı istiyoruz, Günther."

Omuz silktim. "Benzininiz var mı?"

Sachse kaşlarını çatarak baktı.

"Arabanız için," dedim. "Yoksa cesedi yakmayı teklif edecek değilim."

"Tabii ki benzinimiz var."

"O zaman sizinle seve seve parka giderim, Müfettiş Sachse."

Schöneberg'deki Kleist Park'ın ünlü Alman romantik yazarla bir ilgisi vardı. Sanırım onun adı da Kleist'ti. Bolca ağaç, Tanrıça Diana'nın heykeli ve parkın batı ucunda temyiz mahkemesi mevcuttu. Gerçi Hitler Almanyası'nda temyiz mahkemesine pek iş düşmüyordu. Bir Nazi mahkemesinde yargılanıp mahkûm edilenlerin akıbetinin değiştiği nadirdi.

Parkın güney ucunda, sanırım geçmişte Prusya Devlet Sanat Okulu olan bina bulunuyordu. Ama Gestapo'nun merkezinin Prinz Albrechtstrasse'deki eski Endüstriyel Sanat Okulu binasında olduğunu dikkate alırsak, Prusya Devlet Sanat Okulu'nda da birine portre yapmanın öğretileceğine neredeyse hiç şans tanımıyordum; onun yerine başkalarına işkence etmeyi öğretmek varken

böyle boş işlerle uğraşmazlardı. Gestapo şehrin en iyi kamu binalarına yerleşme hususunda pek marifetliydi. Bunda şaşılacak bir şey de yoktu. Fakat son zamanlarda malzeme kıtlığı yüzünden terk edilen dükkân ve işletmelere de el koymaya başlamışlardı. Yeni bir dikiş makinesi almak için Wittenberg Platz'daki Singer dikiş makinesi satış dükkânına giden bir arkadaşım oranın SS cephaneliğine çevrildiğini görmüştü. Olivaer Platz'daki Meyer'in Şarap Dükkânı, SS "Danışma Bürosu" haline gelmişti. Artık o da ne demekse.

Parkın ortasında bir gezi alanı vardı. Burada yürüyebilir ya da oturabilirdiniz, ama tüm tahta banklar ordunun kullanımı için söküldüğünden ancak çimler üzerine oturabiliyordunuz; kimi zaman Leningrad Kuşatması'nı yürüten şişko bir Wehrmacht generalinin ellerini içinde bu tahtaların yandığı bir sobada ısıttığını gözümde canlandırırdım. Gezi alanının doğu ucunda ve Potsdamer Strasse'nin kıyısında birkaç üniformalı polis tarafından halka kapatılmış çalılık ve ağaçlık bir alan vardı. Geç çiçek açmış bir komar ağacının altında bir erkek cesedi yatıyordu ve üzerine dökülen kırmızı çiçekler yüzünden pek çok bıçak yarası varmış gibi görünüyordu. Maktul siyah dar yelek, açık kahverengi flanel pantolon ve bir çift kısa bot giyiyordu. Gestapo dostlarımdan biri, huyları icabı, önümde dikildiğinden yüzünü göremediğim için önce adamdan kenara çekilmesini isteyip sonra da gelip cesedin yanında çökerek daha yakından baktım.

Tipik bir ceset görüntüsüydü: Sanki bir dişçiyi beklermiş gibi ağzı açıktı –dişleri çok iyi

durumdaydı ve benimkilerden çok daha iyiydi– kocaman, açık gözleri de ileri bakıyordu ki, durumu dikkate alırsak beni gördüğüne benim onu görmemden daha çok şaşırmışa benziyordu. Yirmi beş yaşlarındaydı, ufak bir bıyığı vardı ve alnının sol tarafında, siyah saç çizgisinin altında şekliyle rengi iri bir ametiste benzeyen ve muhtemelen ölüm nedeni olan bir darp izi bulunuyordu.

"Cesedi bulan kim?" diye sordu Sachse. "Ve ne zaman bulmuş?"

"Devriye gezen üniformalı bir polis. Potsdamer Platz'daki karakola bağlı. Bu sabah altı civarında görmüş."

"Peki, size haber nasıl geldi?"

"Kripo'daki nöbetçi dedektif telefonla aramış. İsmi Lehnhoff."

"Hiç beklemezdim. Lehnhoff genelde böyle ivedi hareket etmez. Peki, bu adamın cebinde sizin ilginizi çeken bir şey mi vardı? Çek pasaportu falan?"

"Hayır, bu vardı."

Sachse cebinden bir silah çıkarıp bana verdi. Avuç büyüklüğünde, 0.25 kalibre, otomatik, küçük bir Molde 9 Walther. Ziyaretçi beklemediğim zamanlar için evimde sakladığım, isabet oranı yüksek Baby Browning'den biraz daha ufaktı.

"Anahtarlıktan daha öldürücü bir şey," dedi Sachse.

"Yine de kapının açılmasını sağlar," dedim.

"Dikkatli ol. Dolu."

Başımı sallayıp tabancayı ona geri verdim.

"Bu onu Gestapo'nun alanına sokar."

"Otomatikman," dedim. "Anlıyorum. Ama bunun Üç Kral'la olan ilgisini çözemedim."

"Belgeleme Bölümü'ndeki subaylardan biri evrakları incelerken bazı tutarsızlıklar fark etmiş."

Wandel bana köşesinde ölü adamın fotoğrafı bulunan sarı bir kart verdi. Bu onun Çalışma Belgesi'ydi. "Bir terslik dikkatini çekti mi?" diye sordu.

Omuz silktim. "Resmi tutan zımba telleri biraz paslanmış. Onun haricinde her şey normal görünüyor. İsmi Victor Keil. Tanıdık gelmedi."

"Fotoğrafın köşesindeki lastik mühür izi hemen hemen hiç görünmüyor," dedi Wandel. "Hiçbir Alman yetkilisi buna izin vermez." Ardından bana ölünün kimlik kâğıdını verdi. "Peki ya buna ne dersin, Herr Müfettiş?"

Belgeyi parmağımla ovaladığım zaman Sachse onaylarcasına başını salladı.

"Önce böyle kontrol etmekle en doğru şeyi yaptın," dedi. "Sahtelerindeki his farklı olur. Sanki ketenden yapılmış gibi. Ama sahte olduğu buradan anlaşılmaz."

Kimlik kâğıdını açıp içindekilere baktım.

Kimlikteki fotoğrafın, biri sol üst, diğeri sağ üstte olmak üzere, iki köşe mührü vardı ve ikisi de açıkça görünüyordu. İki parmak izi ve polis yetki bölgesi mührü de benzer şekilde açıktı. Başımı iki yana salladım. "Ne sorun var anlamadım. Bana normal göründü."

"Kabul etmek gerek ki çok kaliteli," dedi Sachse. "Tek şey haricinde. Bunu kim yaptıysa başparmağın yazılışını bilmiyormuş."

"Tanrım, evet haklısın."

Sachse bir kez daha kendinden memnunmuş gibi göründü.

"Bu da bizi soruşturmayı derinleştirmeye sevk etti," dedi. "Gerçek Victor Keil'in geçen sene Hamburg'a düzenlenen bir hava akınında öldüğünü öğrendik. Ayrıca yüksek ihtimalle, bu adam Alman değil, Franz Koci adındaki Çek bir terörist. Prag'daki kaynaklarımız onun Berlin'de faaliyet gösteren ajanlardan biri olduğunu bildirdi ki, onunla ilgili elimizdeki tarife de tam uyuyor. Ekim 1938'e kadar Sudetenland'daki bir Çek topçu alayında teğmenmiş. Benes Hükümeti'nin Münih'te teslim olmasının ardından diğer pek çok kişiyle birlikte ortadan kaybolup ardından Üç Kral'a çalışmaya başlamışlar."

Omuz silktim. "Galiba onunla ilgili her şeyi biliyorsun," dedim. "Tırnaklarının altına bakmak için neden bana ihtiyaç duyduğunuzu merak ettim."

"Onu öldüreni, neden ve nasıl öldürdüğünü bilmiyoruz," dedi Wandel.

Başımı salladım. "Nasılını öğrenmek için bir doktora ihtiyacınız var. Tercihen tıp doktoruna." Dickson adındaki Amerikalının Propaganda Bakanlığı'ndaki düzenbaz doktorlarla ilgili söylediklerini hatırlayıp kendi esprime güldüm. Ama bu diğerlerine, özellikle de Gestapo'ya, yapılacak türden bir espri değildi. "Kim ve nedenine gelince, belki biraz daha yakından baksak iyi olur." Cesedi işaret ettim. "Mahzuru var mı?"

"Ne demek," dedi Sachse.

Mendilimi çıkarıp cesedin yanında yere serdim. "Bulduğum delilleri koyacak bir yere ihtiya-

cım var. Gördüğün gibi ölünün ceplerine bakmayı planlıyorum."

"Devam et, ama işe yarar tüm deliller zaten toplandı."

"Aa, ona ne şüphe. Müfettiş Lehnhoff ve üniformalılar geride kıymeti olan bir şey bıraksa şaşardım zaten."

Sachse'nin kaşları çatıldı. "Yani senin kastettiğin–"

"Bu şehirdeki polisler de diğer herkes kadar güvenilmez. Hatta kimi zaman sahtekârlardan bile beterler. Bugünlerde sahtekârların çoğu sadece birinin saatini yakalanmadan çalabilmek için polis oluyor."

Dediğimi ispatlamak için adamın sol kolunu kaldırdım. Bileğinde saat olduğunu gösteren güneş yanığı izi olsa da saatten eser yoktu.

"Evet, demek istediğini anladım," dedi Sachse.

"Vücut biraz sert olduğuna göre ya yeni katılaşıyor ya da yumuşamaya başladı. Katılaşma on iki saat sürer, on iki saat daha o şekilde kalır ve sonra da on iki saatte yumuşar." Ölünün yanağını çektim. "Katılaşma yüzde başlar ama bu adamın yüzü yumuşak olduğuna göre katılaşma geçmeye başlamış. Tabii ki takribi olacak, ama bu adam öleli bir gün kadar olduğunu söyleyebilirim. Yanılıyor da olabilirim, ama o kadar çok ceset gördüm ki yüksek ihtimalle haklı çıkacağım."

Yeleğinin düğmelerini açtıktan sonra gövdesine bakmak için gömleğini çekip açtım. "Bu adam ya sert düşmüş ya da sert bir darbe almış. Vücudunun sol yanında ciddi çürükler var." Çürüklerin üzeriyle kaburgasının alt kısmına bastırdım.

"Kaburgalardan biri göğüs duvarından ayrılmış gibi, yani kırılmış."

Çakımı çıkarıp açtıktan sonra adamın pantolonunu boyuna kesmeye başladım ve bunu asıl yapış nedenim pantolon düğmelerini açmak istememdi. Bunu yapmadan önce bir adamı daha yakından tanımayı tercih ederdim. Sol budunda kırık kaburgasına ve kafasındaki darp izine uyan bir çürük daha vardı. Gergin görünmemeye çalışıyordum ama zaten kendimi kötü hissettiğim yetmiyormuş gibi, bir de bu adamla ilgili kötü şeyler hissetmeye başlamıştım. Kleist Park'la Nollendorf Platz arası bir kilometre kadardı ve Motz Strasse'nin köşesinde bir taksinin çarptığı bir adam bile yarım saatten kısa süre içerisinde parka varabilirdi. O gece Berlin'deki tek trafik kazası bu olmayabilirdi ama polise bildirilmeyen tek kazanın bu olduğu hemen hemen kesindi.

"Ne düşündüğümü bilmek ister misin?"

"Tabii ki."

"Bu adama araba çarpmış. Karartmayla Berlinli sürücüleri hesaba kattığımızda pek de olmayacak şey değil."

Şu anda Fräulein Tauber'e saldırıp sonra da taksinin çarptığı adama baktığımdan emindim. Aklımdan onlarca düşünce geçmeye başladı. Gestapo zaten biliyor muydu? Tüm bunların nedeni bu muydu? Hagen'in ihanetinin Siegfried'in tabutunun yanında durmasıyla ortaya çıkması gibi onlar da ölüyü gördüğüm zaman nasıl tepki vereceğimi mi görmek istemişlerdi? Hayır. Nasıl bilebilirlerdi ki? Bu hadiseye karışanlardan hiçbiri –Fräulein Tauber, Frau Lippert, taksi şoförü–

değil adımı polis olduğumu bile bilmiyordu. Ama birden ellerim titremeye başladı. Çakımı kapatıp ceketimin cebine koydum.

"Bir terslik mi var, Günther?"

"Hayır, ölülerle aram iyidir. Kendimi öldürmeyi düşünmediğim geceler, beni yakın dostum Kont Orlok'la birlikte mezarlıkta bulabilirsin." Kendime mukayyet olmak için dudaklarımı ısırarak ölünün ceplerini yokladım.

"Ceplerini aradık," dedi Sachse. "İşe yarar bir şey kalmadı."

Ölünün cebinden bir kutu Haribo çıkarıp iki Gestapo'ya gösterdim.

"Bunlardan ne öğrenebilirsin anlamadım," dedi Wandel.

"Adamın tatlı sevdiğini öğrenebilirim," dedim. Oysa bana bundan çok daha fazlasını söylemişti. Bu adamın Fräulein Tauber'e saldıran kişi olduğuna dair hiçbir şüphem kalmamıştı. O da nefesinin Haribo koktuğunu söylememiş miydi?

"Sahte evraklar ve elbette silah haricinde sadece bir para klipsi, bir anahtar ve bir cep günlüğü bulduk," dedi Sachse.

"Bakabilir miyim?"

Doğruldum. Para klipsi gümüştü ve arasında yirmilik ve birlikler halinde elli Reichsmark bulunuyordu ama banknotların üzerindeki duruş şeklinden içinden para alınmış olduğunu tahmin ettim; muhtemelen Franz Koci'nin kol saatini çalan polis memuru paraların yarısını da yürütmüştü. Beklenmedik bir şey değildi. Anahtarın bağlı olduğu çelik zincir muhtemelen kemerine takılıydı: Berlin'deki Ferdinand Garbe Kilit Şirke-

ti tarafından üretilen eski zıvanalı kilitlere ait bir anahtardı. İçlerinde en ilginç olanı günlüğüydü. Alman subaylarına verilen 1941'e ait kırmızı deri kaplı ordu cep günlüğüydü: Önünde küçük bir cüzdan ve arkasında da Alman rütbe ve işaretlerini tanıtan faydalı bir rehber vardı. Çocukken hayvanların ayak izlerini gösteren, benzeri bir rehbere sahiptim – Berlin gibi büyük bir şehirde çok kıymetli bir nesneydi. Bulunduğumuz haftayı açtığımda son kırk sekiz saatte sadece tek şey yazıldığını gördüm: "N.P. 21.15." Fräulein Tauber'e saldıran Franz Koci'ye müdahale ettiğimde saat dokuz buçuk olmalıydı ki, saat dokuz on beşte Nolli'de karşılaşmaları normaldi.

Fakat polisin dikkatini çekmemesi gereken bir Çek terörist neden büyük bir risk alıp S-Bahn istasyonunda bir kadına saldırmıştı? Orada birisiyle buluşmayı planlamıştı. Belki de gelmesi gereken kişi gelmemiş ve o da öfkeyle kıza saldırmıştı. Ama bu da mantıksızdı.

Günlüğü Sache'ye geri verdim. "Günlükler bizim adamlarımızdan ziyade casusların işine yarıyor. Düşmana kimlerin öldürmeye değip değmeyeceğini gösteriyorlar."

"Bence çalmıştır," dedi Wandel gereksiz yere. "İstihbarata göre Çeklerin bazıları çok becerikli yankesiciler."

Başımı salladım. Biz de onların ülkelerini çaldığımızdan bu bana gayet adil geldi.

Bu konuya iyi bir kafa yormam gerekiyordu ve bunu Altın Nal'da yapmaya karar verdim. Bu muhtemelen kurallara aykırıydı. Kafasında her-

hangi bir düşünce olan hiç kimse şimdiye kadar Altın Nal'a gitmediğinden benim gibi mazisi olan bir adamın indirimi hak edeceğini düşündüm.

Büyük ve yuvarlak dans pistinin etrafına dizilmiş küçük masalarla, büyük ve yuvarlak bir salondu. Salondaki en dikkat çekici şey kulüp hostesleri ve kadın müşterilerin binmesi için davet edildiği ve bu sırada mahrem bir yerlerinin görülmesinin sağlandığı mekanik attı. Bolca bira içerseniz belki eğlenceli olabilirdi ama Berlin'de hüküm süren kuraklık dikkate alınırsa iskambil oyunu bile bundan iyiydi.

Hosteslerden biri, belki de Berlin'deki son zenciydi. İsmi Ella'ydı. Masaya oturmuş üzerlerinde sevgili Nazi liderlerimizin resimleri olan oyun kâğıtlarıyla fal bakıyordu. Yanına gidip bir süre onu izledikten sonra şans getirdiğimi söyleyince ona bir bardak limonata ısmarlayıp kâğıtlar üzerindeki resimlerden konuştuk; ona kıymetli Amerikan sigaralarından bir tane verince yüzünde güller açtı ve benim için mekanik ata binmeyi teklif etti.

"Elli feniğe bacaklarımı görebilirsin. Yetmiş beşe ise görmek istediğin ne varsa görürsün. Külot giymiyorum."

"Aslında Fräulein Tauber'i görmek istiyordum."

"Artık burada çalışmıyor. Bırakalı epey oldu."

"Şimdi nerede çalışıyor?"

Ella sigarasından bir nefes alıp sessizliğini korudu.

Masanın üzerinden bir banknot uzattım. Üzerinde kartlardakine benzerler resimler olmasa da

pek umurunda değildi. Elini paraya uzatmasına izin verdikten sonra parmağımı köşedeki küçük siyah kartalın üzerine koydum.

"Yeni Dünya'da mı?"

"O çöplükte mi? Bilmem. Sana orada çalıştığını mı söyledi?" Güldü. "Eğer öyle demişse seni bir daha görmek istememiştir, tatlım. O yüzden neden onu unutup benim ata binmemi izlemiyorsun?"

Zenci kız banknotun diğer ucunda mors alfabesiyle mesaj gönderiyordu. Serbest bıraktığım para anında baraj balonu kadar büyük göğüslerinin arasında kayboldu.

"Peki, *nerede* çalışıyor?"

"Arianne mi? Jockey Bar'daki vestiyere bakıyor. Uzun süredir o işte. Arianne gibi bir kız Jockey'de iyi para kazanır."

"Vestiyerde mi?"

"Vestiyerde elbise asmak haricinde de pek çok şey yapabilirsin, canım."

"Sanırım öyle."

"Burada da vestiyer var, Fritz. Güzel ve karanlıktır. Beş marka senin kıymetlilerinle de ilgilenebilirim. Sen nasıl istersen."

"Vaktini boşa harcıyorsun, Ella. Cepheden beni geri göndermelerinin tek nedeni artık kıymetli bir şeyim kalmaması."

"Kusura bakma. Yazık olmuş. Yakışıklı adamsın."

Yüzü asılınca ona yalan söylediğim için kendimi kötü hissettim. Farklı ve nazik bir yaklaşımı vardı.

Konuyu değiştirdim.

"Jockey'i tabii ki biliyorum," dedim. "Luther Strasse'deki Wittenberg Platz'a yakın. Önceden Yar adında Ruslara ait bir yerdi."

Zenci kız başını salladı.

"Sadece dışından gördüm. Nasıl bir yer?"

"Pahalı. Amerikalılarla ve Dışişlerinden gelen kalantorlarla dolu. Orada hâlâ caz müziği çalıyor. Çok da güzel. Ben de giderdim ama bir engelim var. Zencileri almıyorlar."

Kaşlarım çatıldı. "Naziler, Almanlar hariç kimseyi sevmez. Bunu şimdiye kadar öğrenmen gerekirdi, güzelim."

Gülümsedi. "Ben onlardan bahsetmiyorum. Oraya zencilerin girmesini istemeyen Amerikalılar."

Gevşek kuralları ve müstehcenliğiyle Jockey Bar dışarıdan bakıldığında eski Berlin'i akla getiriyordu. Başka şeyleri de. Karanlıkta küçük bir grup caz hayranı kaldırımda durmuş, müziğin keyfini çıkarıyor ama çok pahalı olduğundan mekâna giremiyordu. Giriş ücreti ödememek için hemen rozetimi devreye soktum. Berlin polislerinin çoğundan farklı olarak her şeyi beleşe getirmek gibi bir tutkum yoktu ama Jockey Bar apayrı bir yerdi. Sadece alt kata inilmesine izin vermek için beş mark istemek hırsızlıktan pek farklı sayılmazdı. Ama aşağıdaki kalabalığa bakılırsa soyulma meraklısı tahminimden fazlaydı. Çoğu, şık tipler olup kimisi gece elbisesi giyip kimi de Parti rozeti takıyordu. Dışişleri ya da Propaganda Bakanlığı'nda çalışanların maaşlarının yerinde olduğu açıktı. Ayrıca Ella'nın dediği gibi pek çok Amerikalı da bulunu-

yordu. Onları yüksek kravatları ve daha yüksek seslerinden ayırt edebilirdiniz. Jockey Bar belki de yüksek sesle İngilizce konuştuğunuzda üniformalı bir öküzün size Roosevelt'in bir gangster, zenci aşığı bir manyak, tekerlekli sandalyedeki bir savaş çığırtkanı ve soysuz bir Yahudi sahtekârı olduğunu hatırlatmayacağı Berlin'deki yegâne yerdi; onu gerçekten sevmeyen bazı Almanlar bu tabirlere çok daha nahoş şeyler de ekleyebilirdi.

Merdivenlerin dibindeki vestiyerde bulunan kız bazen parmaklarına oje sürüyor, bazen dergi okuyor bazense nasıl beceriyorsa ikisini birden yapıyordu. Zekâsını buradan kestirmek mümkündü. Siyah gür saçlıydı ama onları kadife bir perde gibi kafasının arkasında toplamıştı. Zayıftı, siyah elbise giyiyordu ve kimilerine göre güzel olabilirdi fakat benim bir kadında aradığım sıfatlardan yoksundu: Üstelik Arianne Tauber de değildi.

Kızın işini bitirip beni fark etmesini bekledim ve ışıklar yanmasına rağmen bunun gerçekleşmesi zannettiğimden çok daha uzun sürdü.

"Burası vestiyer, değil mi?"

Başını kaldırıp baktı, beni tepeden tırnağa süzdükten sonra manikürlü eliyle bana arkasındaki askıda asılı –bazıları kürk olan– paltoları gösterdi.

"Bunlar neye benziyor? Buz sarkıtına mı?"

"Buradan bakınca yanlış meslekte olduğumu fark ettim. Yanılmıyorsam sen de öyle. Yine yanılmıyorsam bu kalburüstü mekânda insanları ilk karşılayan kişi sen olmalısın."

Paltomu çıkarıp tezgâhın üzerine bıraktım. Kız bir süre asık bir suratla baktıktan sonra sanki öl-

dürmek istediği bir şeymiş gibi paltoyu çekerek götürüp bana da bir fiş verdi.

"Arianne bu akşam burada mı?"

"Arianne mi?"

"Arianne Tauber. Richard Tauber'deki gibi Tauber ama onun kucağıma oturmasını istemezdim."

"Şu an burada değil."

"Burada değil derken burada çalışmadığını mı, yoksa beş dakikalığına dışarı çıktığını mı kastediyorsun?"

"Kim bilmek istiyor?"

"Ona Parsifal'ın geldiğini söyle. Kutsal Kâse'deki Parsifal. Eğer gelirse söyle barda olacağım."

"Sen ve diğer herkes, sanırım. Bar var, bar var, değil mi? Orada sıkılırsan barı deneyebilirsin. Jockey Bar'da olan barı."

"Demek söylediklerimi dinliyordun."

Bara gittim. Mekânın boyaya ve yeni halıya ihtiyacı vardı ama benim içkiye ve kulaklığa ihtiyacım olduğu kadar değil. İçerken müzik dinlemeyi severdim. Kimi zaman cazı bile sevdiğim olurdu ama melodiyi nerede bıraktıklarını hatırladıkları müddetçe. Jockey Bar'daki grup üç parçalı trioydu ve "Avalon"un tüm notalarını biliyor olsalar da bunları belli bir düzende kullanmıyorlardı. Bir masaya oturup içki menüsüne baktım. Fiyatlar gözlerime hardal gazı etkisi yaptı, kendimi toparladıktan sonra bir bira istedim. Garson kız derhal geri geldi, elinde, kırk feniğe bir pul aldıktan sonra Kutsal Kâse'ye en yakın şey olarak gördüğüm, altınla dolu uzun bir kadeh bulunan bir tepsi var-

dı. Tadına bakınca ahmak gibi sırıttığımı fark ettim. Tadı aynı bira gibiydi."

"Öldüm galiba."

"İstersen onu da hallederiz," dedi bir ses.

"Aa?"

"Çevrene bak, Parsifal. Burası önemli Nazilerle kaynıyor. Bu heriflerden herhangi biri telefonu kaldırıp sana yarınki partizan treninde bir yer ayırtabilir."

Ayağa kalkıp ona bir sandalye çektim. "Etkilendim. Yani partizan trenini biliyor olmandan."

Alman askerleri Berlin'le Doğu Cephesi arasında asker taşıyan trene partizan treni derdi.

"Kardeşim orduda," dedi.

"O artık özel bir kulüp değil. Herkes girebiliyor."

"Burası da öyle. Baksana seni bile içeri almışlar." Arianne Tauber gülümseyip oturdu. "Ama dilersen bana bir içki ısmarlayabilirsin."

"Bu fiyatlara mı? Sana Mercedes Benz almak daha ucuza gelir."

"Neye yarar ki. Benzin bulamazsın. O yüzden içki daha iyi."

Garsonu çağırdım ve Arianne de kendisine bir bira söyledi.

"Amerikan sigaralarından kaldı mı?"

"Hayır," diye yalan söyledim. Ona bira ısmarlamakla zaten müsriflik sınırlarını aşmışken bir de sigara veremezdim.

Omuz silkti. "Neyse. Bende Lucky var."

Arianne elini çantasına uzatırken fırsat bu fırsat onu bir kez daha süzdüm. Kısa kollu düz donanma mavisi elbise giyiyordu. Belinde eflatun bir deri

kemer vardı, kemer bir tacın üzerindekilere benzeyen minik siyah ve mavi taşlarla süslenmişti. Omuzunda Hindu tanrıçası Kali'nin ilginç bir broşu duruyordu. Eflatun deri çantası yuvarlaktı ve uzun bir sapı vardı. Çantasından gümüş rengi ve ardıç kuşu yumurtası büyüklüğünde üç turkuaz kakması olan bir sigara kutusu çıkardı. Yanında çakmak için aynı renkte bir hazne de vardı, ama oraya para sıkıştırmıştı ve bir an için onun sigaraları beş marklık banknotlarla yakışını hayal ettim.

Küçük sigara kutusunu açınca içinden bir tane alıp parmaklarım arasında yuvarladıktan sonra burnumun altından geçirdim, Amerika'nın düşman değil de dost olmasının daha hayırlı olacağını kendime hatırlatıp sigarayı dudaklarımın arasına koyarak başımı onun parfüm kokan ellerinin tuttuğu kibrite doğru eğdim.

"Guerlain Shalimar," deyip sigaradan keyifle bir nefes çektikten sonra "seni son gördüğümde onu sürmüştün," diye ekledim.

"Bir hayranımın hediyesi. Görünen o ki Paris'ten dönen tüm Fritzler yanlarında kadın parfümüyle geliyor. Berlin'de kıt olmayan şey bu. Savaş başladığından beri bana o kadar çok parfüm verdiler ki, istesem bir parfümcü açarım. Erkekler neden ayakkabı bağı ya da tuvalet kâğıdı gibi işe yarar şeyler getirmiyor?"

Başını iki yana salladı. "Yemeklik yağ mesela. Yağ almayı denedin mi hiç? Boşa uğraşırsın."

"Belki de parfüm sürünce daha güzel koktuğunu keşfetmişlerdir."

Gülümsedi. "Benim nankör olduğumu düşünüyorsun galiba?"

"Bir daha Paris'e gidersem sana ataş alıp seni sınayacağım."

"Hayır, ciddiyim. Geçen gece sana doğru düzgün teşekkür edemedim, Parsifal."

"Boş ver. Parti düzenleyecek halde değildin." Çenesinden tutup yüzünü bana çevirdim. "Gözün iyi görünüyor. Kenarında biraz morluk kalmış hepsi o. O kadarı da makyaj niyetine geçer zaten."

Sanki mahcup olmuş gibi baktı. Sonra tekrar kendini toparladı. "Bana kibar davranmanı istemiyorum."

"Merak etme. Parfüm getirmedim."

"Öncelikle dürüst davranmadığım için senden özür dilemek istiyorum."

"Bu milli bir alışkanlığımız."

Birasından bir yudum aldıktan sonra sigarasından bir nefes çekti. Elleri hafif titriyordu.

"Ciddiyim. Özür dilemene gerek yok."

"Yine de bir şey açıklamama izin ver."

Omuz silktim. "Nasıl istersen. Acele etme. Evde beni bekleyen kimse yok."

Başını sallayıp gülümsedi. Bu sefer ki biraz safçaydı.

"Öncelikle fahişe olmadığımı bilmeni istiyorum. Bazen buradayken erkeklerin bana içki ısmarlamasına ya da bu sigaralar gibi hediyeler vermesine izin veririm. Ama istisnalar hariç hepsi bu – nihayetinde hepimiz insanız öyle değil mi?"

"İşte buna inanırım."

"Gerçek bu, Parsifal. Neyse, böyle bir yerde vestiyer olmak güzel iş. Amerikalılar –hatta bazı Almanlar– iyi bahşiş verir. Parayla alabileceğin

fazla bir şey olmasa da kötü günler için bir kenara ayırmaktan da zarar gelmez. Üstelik içimde kötü günlerin kapıda olduğuna dair nahoş bir his de var. Yaşadığımız günlerden bile daha beteri. Kardeşim öyle söyledi. Dedi ki–"

Kardeşi ona söylediyse bana söylememesinin daha hayırlı olacağına karar vermiş olmalıydı. Pek çok Berlinli böyle unutkan olmuştu. Konuşmaya başlıyor akabinde Gestapo denen şeyi hatırlayıp cümlenin ortasında susarak bir dakika kadar uzaklara baktıktan sonra başka bir şeyden bahsediyorlardı.

"Boş ver. Önemli bir şey değildi zaten."

"Tamam."

"Asıl önemli olan fahişe olmadığımı bilmen, Parsifal."

"Anladım," dedim, fahişe olup olmaması umurumda değildi zaten. Gerçi bunu ondan duymak hoşuma gitse de neden kendisini böyle bir şeyi açıklamak zorunda hissettiğine mana veremedim.

"Umarım anlamışsındır." Dilinin üzerindeki tütün tanelerini alırken parmaklarına ruj bulaştı. "Tamam, o gece gerçekte neler olduğunu anlatacağım. Konuyla ilgili her şeyi anlatmak zorunda hissediyorum ve senin de dinlemek isteyeceğine dair bir his var içimde. Eğer istemiyorsan söyle, susarım. Ama buraya gelip beni arayacak kadar ilgilendin, değil mi?"

Başımı salladım.

"İşin aslı hikâye burada başladı. Ara vermiştim. Magda –vestiyerde gördüğün kız– oradaydı ve ben de bardaydım. Ara verdiğimizde buraya

gelip müşterilerle içmek zorundayız. Tıpkı seninle yaptığım gibi."

Tebessüm etmeye çalışsa da olmadı.

"Kısa bir araydı. Ara bile sayılmazdı. Buradaki Fritzler içki ve sigara yönünden cömerttir ve dinlenmek, kafamı toparlamak için vestiyere döndüğüme memnun olurum." Omuz silkti. "İçkiden pek hazzetmesem de bu mazeret burada işe yaramıyor."

"Tahmin edebiliyorum."

Etrafıma bakıp yüzümü buruşturmamaya çalıştım. Savaş sırasında bir gece kulübünde tiksindirici bir hava oluyordu. Askerlerimiz Popovlarla savaşırken ya da İngiltere üzerinde uçarken bu adamlar burada keyif çatıyorlardı. Jockey Kulüp'ün duvarında İngiliz film yıldızı Leslie Howard'ın resminin olması da bana doğru gelmedi. Savaşın başlamasının ardından bir süre Naziler halka açık yerlerde dans etmeyi yasaklamıştı fakat ilk zaferlerimizin ardından bu yasak kaldırıldı ve işler Alman ordusu açısından öyle harikulade gitmeye başladı ki, erkek ve kadınların saçlarını uzatıp kendilerini dans pistlerine atmasında bir mahzur görülmedi. Umurumda değildi. Alt katımda oturan Fridmann kız kardeşlerin halini düşününce burası beni daha da rahatsız etti.

"Kimi zaman eve dönerken o kadar içmiş oluyorum ki zor yürüyorum."

"Sanırım buraya tekrar gelmem gerekecek. Burası Berlin'de biranın hâlâ biraya benzediği tek bar olmalı."

"Ama bedeli var. Hem de ağır bir bedel. Neyse sana Gustav denen bu herif ve onunla gece vakti

Nollendorfplatz'da ne işim olduğundan bahsedecektim."

"Öyle mi?"

"Yapma, Parsifal, dikkatini ver. Birkaç gece önce burada o Fritz'le konuşmaya başladım. Adının Gustav olduğunu söylese de doğru olduğunu pek zannetmiyorum. Ayrıca Wilhelmstrasse'de devlet memuru olduğunu söyledi ve tipi de öyle birine benziyordu. Düzgün biriydi. Hafif aksanı vardı. Yakasında da altın kuş. İpek mendil ve tozluklar. Bir de ne zaman sigara içmek istese küçük kadife kutusundan çıkardığı bu altın rengi sigara kutusu vardı. Onu izlemek bile rahatsız edici bir şekilde beni büyülüyordu. Bunu sabahları da yapıyor musun diye sordum –yani küçük sigaralığı kullanıyor mu diye– ve evet dedi. Hayal edebiliyor musun?"

"Bir denerim." Başımı iki yana salladım. "Hayır, edemedim. Bana bir garip göründü."

"Yakışıklıydı da." Arianne sırıttı. "Hem de zengin. İkisi de altın kol ve köstekli saati vardı. Kol düğmeleri, gömlek düğmeleri ve kravat iğnesi de altındı."

"Çok dikkatliymişsin."

Omuz silkti. "Ne diyebilirim? Altın takan erkekleri severim. Tıpkı kırmızı pelerin gösterilen boğa gibi beni kışkırtır. Ama beni etkileyen hareket değil de renktir, yani değeri. Altın takan erkekler genelde daha cömert olurlar."

"O da öyle miydi?"

"Gustav mı? Evet. Sırf sigarasını yaktığım için bana bahşiş verdi. Yanına oturduğum için de. Gecenin sonunda, ertesi akşam Romanisches Café'de onunla buluşmamı istedi."

Başımı salladım. "Wittenberg Platz'ın hemen aşağısında."

"Evet. Saat sekizde. Neyse geç kalınca gelmeyeceğini zannettim. Sekizi yirmi beş geçe gibi gözüktü. Ter içinde ve gergindi. Dün geceki hali ve tavrından eser kalmamıştı. Biraz konuştuk ama aklı başka yerdeydi. Ona neler olup bittiğini sorunca da sadede geldi. Beni kafeye çağırmasının nedeni bana göre bir işi olmasıymış. Kolay bir iş olsa da bana yüz mark ödeyeceğini söyledi. Yüz mark. Başımı iki yana sallayarak ona fahişelik yapmadığımı söyleyince öyle bir şey olmadığını söyleyip bana yapmam gerekeni anlattı. Tek yapmam gereken dokuzu çeyrek geçe Nolli'deki istasyonda durup belli bir melodiyi mırıldanan bir adama bir zarf teslim etmekti."

"Hoşmuş. Melodi neydi?"

"'Don't Say Goodbye, Only Say Adieu.'"

"Zarah Leander. Severim o şarkıyı."

"Hatta şarkıdan emin olmam için mırıldanarak kendi de söyledi. Adamdan ateş isteyip sonra da ismini soracak ve eğer Paul derse zarfı ona verip gidecektim. Haliyle biraz şüpheli bir hadiseydi o yüzden ona zarfın içinde ne olduğunu sorduğumda bilmememin daha hayırlı olacağını söyledi ki, bu da içimi rahatlatmadı. Ama ardından masanın üzerine Albrecht Dürer'in resminden beş tane koyup beni, bunun kazandığım en kolay para olacağı yönünde temin etti. Özellikle de karartmada. Neyse kabul ettim. Yüz mark hiç fena para değil."

"Mm-hm."

"S-Bahn'a bindim, doğuya doğru tek durak giderek Nolli'de indim ve Gustav'ın bana söylediği

gibi istasyonun tam altında beklemeye başladım. Erken gitmiştim. Korkuyordum da ama çorabıma sakladığım beş Albert bana cesaret verdi. Düşünecek zamanım olunca açgözlülüğüm etkisini göstermeye başladı. Bu da kötü huylarımdan biri."

"Senin ve Avusturyalı onbaşının."

"Sırf buraya geldiğim için Gustav'dan yüz mark alabildiysem teslim ettiğim için de Paul'dan on ya da yirmi mark alabilirim diye hesap etmeye başladım. Sonunda adam gelince de düşündüğümü yaptım. Ama bu Paul'un hoşuna gitmeyince beni hırpalamaya başladı. Paltomun ceplerinde zarfı aradı. Çantama da baktı. Hatta iç çamaşırlarımı bile yoklayıp bulduğu yüz markı aldı. İşte sen o sırada geldin, Parsifal. O bana tecavüz etmeye çalışmıyordu. Sadece o lanet zarfı bulmaya çalışıyordu."

"Zarf neredeydi peki?"

"Ondan para koparmaya çalışırken zarf üzerimde değildi çünkü bu aptallık olurdu. Onu taksi sırasının yanındaki çalıların arasına sakladım."

"Akıllılık etmişsin."

"Ben de öyle düşünmüştüm ta ki beni yumruklayana kadar."

"Şimdi nerede?"

"Zarf mı? Ertesi gün gidip baktığımda bulamadım."

"Hm."

Omuz silkti. "Şimdi ne yapacağımı bilmiyorum. Polislere anlatmaya korkuyorum çünkü zarfın içinde ne olduğunu bilmiyorum. Tehlikeli bir işe karışmış olabileceğimden endişeliyim." Göz-

lerini kapattı. "Romanisches Café'de otururken her şey çok kolay görünmüştü. Karartmada zarfı teslim edip parayı al. Keşke öyle yapsaydım."

"Gustav denen adamı daha sonra hiç gördün mü?"

"Hayır."

"Onu başka tanıyan var mı?"

"Hayır. Magda bile adının Josef olduğunu zannediyormuş ve tüm hatırladığı da bundan ibaret. Başım dertte mi, Parsifal?"

"Olabilir. Eğer polise gidip bunları anlatsaydın, evet, başın dertte demekti."

"Yani onlara söylememem mi gerek?"

"Arianne böyle bir hikâyeyle, polis, yani gerçek polis sorunlarının en küçüğü olur. Sen asıl Gestapo'yu düşün."

İç çekti. "O benimde aklıma geldi."

"Bunu başka kimseye anlattın mı?"

"Kesinlikle hayır."

"Sakın anlatma. Hiç olmamış gibi davran. Burada Gustav ya da Josef diye biriyle hiç tanışmadın. Hiç kimse senden Nollendorf Platz'daki S-Bahn istasyonunda aracılık yapmanı istemedi."

"Aracı mı?"

"Birisi senden bir şeyi başka birine teslim etmeni isterse, biz ona aracı deriz. Ama sorun değil çünkü teslim edilen bir şey olmadı. Zarf yok. Yüz mark bile sende değil, değil mi?"

Başını salladı.

Biramdan bir yudum aldıktan sonra onun ve sigaranın tadının nasıl bu kadar güzel olabildiğini ve Arianne Tauber'in anlattıklarının ne kadarının doğru olduğunu düşündüm. Franz Koci'nin onun

iç çamaşırından yüz mark aldığı doğru olabilirdi ama polisler cesedini Kleist Park'ta bulduğunda üzerinde sadece yarısı vardı. Elbette diğer yarısını polislerin almış olması mümkündü. Ayrıca Üç Kral'ın ajanına bir zarf teslim edecek bir Dışişleri görevlisinin işler ters gittiği için bunu Jockey Bar'daki tamahkâr bir kızın üzerine yıkmış olması da ihtimal dahilindeydi. Acayip şeyler olduğu muhakkaktı.

"Sana bir sorum var, meleğim. Neden bunları bana anlattın?"

"Bilmiyorsan, hatırlatayım, Parsifal buralarda pek yaygın bir isim değildir." Tırnağını ısırdı. "Bak, sana aldığım parfümlere dair anlattıklarıma rağmen buradaki en gözde kız olduğum söylenemez. Benden hazzetmeyen çok kişi var."

"Sanırım çok müşterek noktamız var, meleğim."

Buna cevap vermedi. Kendinden bahsetmekle meşguldü. Bunda bir mahzur da yoktu çünkü o benden çok daha ilginç bir konuydu.

"Aa, evet güzel olduğumu biliyorum. Fakat erkeklerin çoğu, onlara kadınların genelde erkeklere verdikleri şeyi vermemi istiyor, ama ben sigara, içki, bahşiş ve belki bir iki farklı hediye dışında hiç kimseden bir şey istemiyorum. Bunu bilmeni istiyorum. Belki kendinde çözmüşsündür çünkü yeterince akıllı bir tipe benziyorsun. Anlatmaya çalıştığım şey, fazla arkadaşım yoktur ve onlardan hiçbiri de irfan ya da olgunluk denen şeyden nasibini almamıştır. Otto Schulze'ye de –burayı işleten Fritz– söyleyemem. Ona hiçbir şey söyleyemem. Kesinlikle Gestapo'ya bildirir.

Otto, Gestapo'yla arayı iyi tutmaya dikkat eder. Bilgi karşılığında ona para ödediklerinden eminim: Sanırım Magda'ya da. Frau Lippert'i gördün zaten. Geriye de kimse kalmıyor. Annem ihtiyar ve Dresden'de oturuyor. Kardeşim askerde. Ama açıkçası onun da bir faydası olmazdı çünkü yaşı benden küçük ve benden nasihat bekler. Ama Parsifal, sen bana ne yapılacağını ya da söyleneceğini bilen türde biri gibi geldin. O yüzden dilersen benim şahsi danışmanım olarak yarı zamanlı bir iş seni bekliyor. Fazla kazanmazsın ama beni sana borçlu kalacak biri olarak düşünebilirsin."

"Birden kırk üç yıllık hayatımın her bir yılını hissettim," dedim.

"O kadar da yaşlı sayılmazsın. Çevrene bir bak, Parsifal. Tüm gençler nerede? Berlin'de genç kalmadı. En son otuzundan genç biriyle ne zaman konuştum, hatırlamıyorum. Benim yaşımdakiler ya askerde ya da toplama kamplarında. Gençlik artık gençlikte değil de cephede ziyan ediliyor." Yüzünü buruşturdu. "Neyse, dediklerimi unut. Hiç söylememem gerekirdi. Onlar vatanları için savaşıyorlar, değil mi?"

"Başkasının vatanı için savaşıyorlar," dedim. "Asıl sorun bu."

Arianne sanki kâğıt oyununda beni yenmiş gibi muzip bir edayla baktı. "Kafanı düşen baltanın altına koymak sağlıklı değildir, Parsifal. Başın derde girer."

"Eğer sana benziyorsa, o dert canımı sıkmaz, meleğim."

"Şimdi söylemesi kolay ama beni tabak fırlatırken görmedin."

"Patlamaya hazırsın, öyle mi?"

"Kaynama noktamın aydaki gibi olduğunu söyleyebilirim."

"Zekisinde. Senin şahsi danışmanın olacak seviyede olduğumdan şüpheliyim, Fräulein Tauber. Ben aydaki kaynama noktasıyla ayakkabı numaram arasındaki farkı bilmem."

Ayaklarıma baktı. "Kırk altı gibi göründü."

"Mm-hm."

"Yüksek buhar basıncına sahip pek çok sıvı için kaynama noktasıyla senin ayakkabı numaran aynı olmalı."

"Eğer bu doğruysa çok etkilendim."

"Savaştan önce kimya öğrencisiydim."

"Neden bıraktın?"

"Parasızlıktan. İmkânsızlıktan. Naziler eğitimli Yahudileri ne kadar seviyorsa, eğitimli kadınları da o kadar seviyorlar. Bizim evimizin kadını ve çocuklarımızın anası olmamızı istiyorlar."

"Ben değil."

Bileğimi kendine doğru çekip saate baktı. "Bir dakikaya kadar vestiyere dönmem gerek."

"Beklerdim ama kredi almak için Reichsbank'ı aramam gerek."

"Buna değebilir, Parsifal. İkide işim bitiyor. Dilersen evime kadar yürüyerek gideriz. Dahası eğer araban varsa beni bırakabilirsin."

"Arabam var, ama benzinim yok. Seninle seve seve eve yürürüm. Ama Frau Lippert'in hoşuna gideceğini hiç zannetmiyorum."

"Benimle eve gelebilirsin dedim üst kata çıkabilirsin demedim. Ama üst kata çıkacak olsaydın bile bu onu ilgilendirmezdi. Bunu o da biliyor. Ge-

çen gece sadece boş konuşuyordu. O halde olmasam ona çenesini kapatıp işine bakmasını söylerdim ve o da öyle yapardı. Sözleşmemizde odamda bir erkekle sessizce sohbet edemeyeceğime dair bir madde yok. Böyle bir yerde dediğin her şeyi duymak zor. Biraz yüksek sesle konuşman gerek çünkü kulaklarım pek iyi duymaz."

"Bunu şimdi mi söylüyorsun?"

"Geçen sene Kottbusser Strasse yakınlarındayken uslu bir Tommy patladı."

Berlinliler patlamamış bombalara uslu Tommy derdi.

"Beni havaya fırlattı. Neyse ki üzerine düştüğüm çalılar hızımı kesti. Ama muhteşem birkaç saniye boyunca öldüm zannettim."

"Neresi muhteşem?"

"Hiç ölmek istemedin mi? Ben istedim. Bazen yaşamak çekilir gibi değil. Sence de öyle değil mi?"

Başımı salladım. "Evet, benim de istediğim oldu. Hem de yakın zamanda. Kafamı uçurma isteğiyle yatıp neden yapmadığımı merak ederek kalkıyorum. Sanırım o yüzden buraya geldim. Kendini öldürme fikrine çok akıl çelici bir alternatif sunuyorsun."

"Bunu duyduğuma sevindim, Parsifal. Daha adını bile bilmiyorum. Eğer eve kadar seninle yürüyeceksem hakkında bir şeyler bilmem gerekmez mi?"

"İsmim Bernhard Günther."

Başını sallayıp sanki ismimi zihninde canlandırmak istermiş gibi gözlerini kapadı. "Bernhard Günther. Hm. Evet."

"Bu da ne demek şimdi?"

"Şşt. Onunla bağlantı kurmaya çalışıyorum. Biraz medyumluğum vardır."

"Hazır başlamışken Posta Tasarruf Banka Cüzdanı'mı nerede bırakmışım bir baksana. Oradaki beş yüz mark şimdi bende olsa hiç fena olmazdı."

Gözlerini açtı. "Bernhard Günther iyi bir isim. Güven verici. Dürüst. Zengin de duruyor. Beş yüz mark gerçekten de fena olmazdı. Söyle bakalım, Bernhard Günther ne tür bir iş yapıyor?" Dua eder gibi ellerini bitiştirdi. "Hayır, dur tahmin edeyim."

"Söylesem daha iyi olur."

"Sence tahmin edemez miyim? Geçmişte asker olduğuna eminim. Ama hâlâ asker misin, emin değilim. Eğer bıraktıysan epey zaman olmuş, değil mi? Belki yaralandın ama yaralanmış birine benzemiyorsun. İntihara meyilli olduğunu söylemenin nedeni de bu olabilir. Bugünlerde pek çok kişi senin gibi. Ama gazetelerde görmüyoruz çünkü morali kötü etkiler. Frau Lippert'in polis taburlarında onbaşı olan bir kiracısı daha vardı ve kendini Moabit'teki kanal köprüsünde astı. İyi çocuktu. Devlet memuru olduğunu söylerdim ama biraz fazla kaslısın. Ayrıca hiçbir devlet memuru böyle bir takım giymez."

"Arianne. Beni dinle."

"Hiç eğlenceli değilsin, Günther."

"Buraya neden geldiğime dair yanlış bir fikre kapılmanı istemiyorum."

"Bu da ne demek?"

"Polisim demek. Alexanderplatz'daki Polis Merkezi'nde görevliyim."

Sanki kulaklarına zehir dökmüşüm gibi yüzündeki tebessüm kayboldu. Doktoru ona altı aylık ömrü kaldığını söylemiş gibi oturduğu yerde kalakaldı.

Bu tepkiye alışıktım ve onu bu yüzden suçlamıyordum. Berlin'de, polislerde dahil olmak üzere, polisten korkmayan kimse yoktu çünkü polis deyince herkesin aklına Gestapo gelirdi. Bir kez Gestapo'yu düşünmeye başladığınızda da başka bir şey düşünemez hale gelirdiniz.

"Bunu daha önce söylemeliydin," dedi sertçe. "Yoksa işler böyle mi yürüyor? Kişinin başını derde sokmasına izin veriyorsun. Sonra da onlara, tıpkı arkadaşı gibi, kendilerini asabilmeleri için ip veriyorsun."

"Alakası yok. Ben dedektifim, Gestapo değil."

"Farkı ne?"

"Farkı Nazilerden nefret etmem. Farkı Hitler iblisin oğludur desen umurumda olmaması. Farkı eğer Gestapo olsaydım çoktan bir polis minibüsünde sekiz numaranın yolunu tutmuştun."

"Sekiz numara mı? O da ne?"

"Sen doğma büyüme Berlinli değilsin anlaşılan?"

Başını iki yana salladı.

"Sekiz numara Prinz Albrechtstrasse. Gestapo merkezi."

Hiç abartmıyordum. Sachse ya da Wandel onun anlattıklarının yarısını duysa Arianne Tauber şu anda eteği yukarıda bir sandalyede, donunda yanan sigarayla oturuyordu. O şerefsizlerin insanları nasıl sorguladıklarını bildiğimden onu ihbar edecek değildim. Suçlu olduğundan

kesin emin olmadan bunu asla yapmazdım. Zaten anlattığı hikâyenin yarısına inandığımdan bu onu Gestapo'ya teslim etmemem için yeterliydi. Ayrıca muhtemelen fahişelik de yapıyordu. Arada bir. Pek çok bekâr kadın geçinebilmek için fahişelik yapardı. Onları suçlamıyordum da. Berlin'de geçinmek kolay değildi. Ama Çeklerin casusu olduğunu zannetmiyordum. Hiçbir casus kulüpte tanıştığı bir adam için gönüllü bir şeyler yapmaya kalkışmazdı.

"Peki, şimdi ne olacak? Beni tutuklayacak mısın?"

"Sana daha önce tüm olanları unut demedim mi? Dediklerimi dinlemiyor musun? Ne zarf vardı ne de Gustav diye biri."

Sessizce başını sallasa da ona söylediklerimi hâlâ tam olarak idrak edemediğini görebiliyordum.

"Arianne beni dinle. Eğer dediklerime uyarsan bir sorun çıkmaz. Yüksek ihtimalle. Bu olayla senin aranda bağlantı kurabilecek üç kişi var. Biri Gustav denen adam. Biri sana saldıran Paul, ama o öldü."

"Ne? Bundan bahsetmemiştin? Nasıl?"

"Nolli'de ona taksi çarptıktan bir gün kadar sonra cesedi Kleist Park'ta bulundu. Karartmada oraya kadar sürünüp ölmüş olmalı. Bu olanları bilen üçüncü kişi de benim ve kimseye söylemeye niyetim yok."

"Ah, anladım. Sanırım benimle yatmak istiyorsun. Gestapo'daki dostlarına teslim etmeden önce beni kullanmak istiyorsun. Öyle mi?"

"Hayır. Hiç ilgisi yok."

"Ne o zaman? Sakın bana özel olduğumu düşündüğün için yaptığını söyleme, Parsifal, çünkü inanmam."

"Sana nedenini söylerim, meleğim ama şimdi olmaz. Önce sana söylediklerimi sonra da sana bunları neden söylediğimi düşün. İkide dışarıda bekliyor olacağım. Eğer istersen seninle evine yürürüm. İstersen evine tek başına gidersin ve sana sabahın beşinde deri paltolu adamlar tarafından uyandırılmayacağına söz veririm. Beni de bir daha görmezsin. Tamam mı?"

6

Alex'e dönüp masama oturarak Arianne Tauber'i karıştırmadan Gustav'ı bulmanın bir yolu olabilir mi, diye düşündüm. Gustav'ı ancak Arianne tanıyabileceğinden tekrar Jocker'e gidip ona görülme riskine gireceğini zannetmiyordum. Özellikle de tahmin ettiğim şeyse – casus olduğu hemen hemen kesindi. Sinirleri bozulup Nolli'de Çek bağlantısıyla temas kuramamıştı. Muhtemelen Gestapo'nun kendisini takip ettiğini düşünüyordu ki eğer öyle olsaydı Gustav Romanisches Café'de Arianne'yle buluştuğundan kızı da içeri alırlardı. Takip ediliyor olsa Gestapo onun kıza bilgi aktarmasına asla müsaade etmezdi. O yüzden Gustav'ın sinirlerinin bozulmuş olması ihtimali daha yüksekti. Bu durumda Çek bağlantısıyla temas kurmak için bir fahişeden daha iyisi olamazdı. Tanıdığım fahişelerin çoğu becerikli, cesur ve hepsinden öte açgözlüydü. Berlin'de yüz marka Gustav'ın istediği şeyi yapmaya razı olma-

yacak fahişe yoktu. Karanlıkta birisine bir zarf teslim etmek birisiyle sevişmekten daha kolay, çabuk ve güvenliydi.

"Mesaiye mi kaldın?"

Konuşan Lehnhoff'tu.

"Victor Keil, namı diğer Franz Koci," dedim.

"Kleist Park vakası. Evet, ne olmuş?"

"Üniformalı bir peri onu çalıların altında bulmuş. Çavuş Otto Macher. Onu iyi tanır mısın?"

"Gerektiği kadar."

"Dürüst biri midir?"

"Bu da ne demek?"

"Gayet açık bir soru, Gottfried. Dürüst müdür?"

"Bugünlerde olunabileceği kadar."

"Benim kitabımda dürüstlüğün o günü bugünü olmaz."

"Savaştayız. O yüzden durumlar değişti."

"Bak, Gottfried. İkimiz de tuvalet yaş grubundayız. Üstelik ne senin ne de Çavuş Macher'in başına iş açmak istiyorum. Ama o Çekin öldüğü sırada üzerinde elli marktan fazlasının olup olmadığını bilmem gerek."

Alex'teki tuvaletlerin tümünün kapısında üç rakam vardı ve bunlardan ikisi mutlaka "00" olurdu. O yüzden 1900'den önce doğup yaşı kırkın üzerinde olanlara tuvalet yaş grubundan denirdi.

"Aynı gruptan olduğumuzu söylersen inanırım," dedi Lehnhoff. "Ama fabrika civarında duyduklarıma bakılırsa burada olmanın nedeni emekli maaşı almak değil de B vitaminin olmasıymış."

Beni iyi besleyen kıdemli Nazilerle aramın iyi olduğunu vurgulamaya çalışıyordu.

"Heydrich sayesinde mesela," diye ekledi.

"Bunu kim söyledi?"

"Ne fark eder? Tuvalette yazıyor."

"Çekin saati alınmış. Aradığımızda dairesinde yoktu ve rehine makbuzu da bulunmadı. Ama bu hiç umurumda değil. Sanırım onu parkta bulduğu sırada üzerinde en az beş Albert vardı. Biz oraya vardığımızda ise sadece ellilik yerinde duruyordu. Bu konuda haklı olup olmadığımı bilmek istiyorum. Bir şey demene lüzum yok. Sadece başınla işaret et ve bir daha bu konuyu konuşmayalım."

Lehnhoff'un kafası kımıldamadı. Sonra sırıttı. "Sana yardım edemem çünkü bilmiyorum. Zaten bilsem bile sana söyleyeceğimi nereden çıkardın?"

Ayağa kalkıp masanın etrafından dolandım. "Diğerlerini B vitaminiyle tehdit etmeyi sevmem. İnsanların benim doğal otoriteme hürmet etmesini tercih ederim. Yani sırf müfettiş olduğum için."

"Bu da işe yaramaz, efendim."

Ofisimden çıkarken Lehnhoff hâlâ sırıtıyordu.

Paltomu alıp peşi sıra sahanlığa çıktım. Soğuk hava koca merdivenden yukarı doğru çıkıyordu. Zemin kattan yüksek sesler geliyordu ama Alex'te bu normaldi. En iyi dönemlerde bile burası her türden vahşi hayvanla dolu bir hayvanat bahçesinden farksızdı. Ama üçüncü katta durum daha sakin olurdu. Karartma perdeleri çekili ve ışıkların çoğu kapalıydı. Koridorun diğer ucuna bir yer cilası bırakılmıştı. Bana çok benziyordu. Birden zemin kattan gelen sesler daha telaşlı bir hal aldı ve birisi acıyla haykırdı. Biri mesaideydi ve bu aklıma bir şey getirdi.

"Hey, Gottfried," dedim ona yetişip. "Burası hakkında ne derlerdi biliyorsun, değil mi?"

Lehnhoff merdivenlerin başında durup merakla bana baktı. "Ne?"

"Merdivenlerden dikkatli in."

Midesine öyle bir yumruk indirdim ki iki büklüm olup tırabzanın üzerinden merdiven boşluğuna kustu. Eğer şanslı günümde olsaydım, Nazi'nin teki Lehnhoff'un kusmuğu üzerinde kayıp boynunu kırardı. Onu yakasından tutup ayaklarının ancak ucu yere temas edecek kadar aşağı doğru ittim ve ön kolumla böbreğine vurdum. Acıyla bağırdı ama sorun değildi çünkü Alex'te hiç kimse acı dolu çığlıkları umursamazdı. Bir daktilo tıkırtısı ya da boş odada çalan telefon gibi arka plandaki seslerden biri kabul edilirdi. Lehnhoff'u bütün gece dövsem ve o da durmadan bağırsa polis merkezindeki diğerleri için sıradan bir hadiseden öteye geçmezdi.

Lehnhoff'un kulağına eğilerek, "Şimdi," dedim. "Soruma cevap mı verirsin yoksa merdivenleri kullanmadan alt kata mı inmek istersin?"

"Evet, evet, tamam. Tanrım. Lütfen." Ardından verdiği cevaplar yardım çığlığından farklı değildi. "Üzerinden yüz mark aldık. Ben ve Macher. Altmışı bana kırkı ona. Lütfen."

"Yirmilik halinde mi?"

"Evet. Evet. Yirmilik. Beni geri çek lütfen."

Onu tırabzandan geri çekip attığım muşamba zeminin üzerinde sanki annesi onu henüz orada doğurmuş gibi iki büklüm olup titreyerek ağladı. Nefes nefese konuştu:

"Ne fark eder–"

"Hm? Ne oldu?"

"Senin için ne fark edecek ki? Alt tarafı yüz mark."

"Para umurumda bile değil. Sadece senin soruma cevap vermeye hazır hale gelmeni beklemeye ne zamanım ne de niyetim vardı. Sanırım polis soruşturmalarında şiddete başvurulmasının normal karşılandığı bir çalışma ortamında bulunmaktan etkilendim."

"Bunu ödeyeceksin, Günther. Seni şikâyet edeceğim. Göreceksin."

"Hm. Senin yerinde olsam o kadar acele etmezdim. Unutma. Benim B vitaminim var, Gottfried." Saçlarından tutup kafasını hafifçe tırabzana vurdum. "Gözlerim karanlıkta görür. Ayrıca kulaklarım yüz kilometreden bile duyar."

Jockey Bar'ın dışındaki caz âşıkları evlerine gitmişti ve orada park etmiş, şık birkaç Mercedes'in şoförleri de işverenlerini güven ve rahat içinde evlerine geri götürmek için sabırsızlanıyorlardı – farların büyük bölümü bantlıyken olabileceği kadar güven içerisinde. Gökyüzünde bir uğultu olsa da nedeni RAF değildi. Havadaki esintiyi hissedebiliyordum ve esintideki keskin rutubetten daha ağır bir şeylerin yolda olduğunu anlamak mümkündü. Çok geçmeden yağmur başladı. Yağmuru pek kesmeyen bir eşiğe sığınıp paltomun düğmelerini ilikleyerek yakalarını kaldırdım. Ama çok geçmeden yağmur öyle bir hızlandı ki çekmecemdeki tel fırça ve sabunu getirmediğim için kendime küfrettim. Gerçi bir şemsiye daha iyi olurdu. Birden, güzelde olsa, bir fahişenin evi-

ne gitmek, sefil bir Fransız yazarın, sefil fikirlerle dolu bir romanındakini andıran kötü bir fikir gibi geldi. Bu sefil romanın başrolünde Charles Laughton ve Fredric March'ın oynadığı daha sefil bir filmi de çekilmişti. Kendime orada ne aradığımı hatırlattım –kız, cinayetini araştırdığım Franz Koci'yi tanıyan tek kişiydi– şapkamı kulaklarımın üzerine indirip iyice eşiğin içine doğru sokuldum.

On dakika geçti. Araçların çoğu yolcularıyla geçip gitti. Saat ikiyi çeyrek geçiyordu. Durduğum yerin bir kilometre batısında gece kuşu Führer pijamalarını giyip, bıyığını tarayıp, dişlerini fırçaladıktan sonra oturmuş günlüğüne bir şeyler yazıyordu. İkiyi yirmi geçe Jockey Bar'ın kapısı açıldı ve bir an için geniş üçgen şeklindeki loş ışık parlak kaldırıma vurdu –yağmurluk giyip şapka takan ve erkek şemsiyesi taşıyan bir kadını görmeme yetecek kadar. Bir o bir bu yana baktıktan sonra saatine baktı. Bu Arianne Tauber'di.

Zaten yağmurdan korumayan eşikten çıkıp hızla yürüyerek yanına gittim.

"Bir dulun mendiline benziyorsun," dedi.

"Bu sadece havanın su haline gelmesi. Kimyager olan sensin. Bilmen gerek."

"Senin de, benimle eve yürümen konusunda fikrimi değiştirdiğimi bilmen gerek."

"Demek ki boş yere ıslanmışım."

"İşte o yüzden seninle eve yürümeye karar verdim, polis. Şapkandan akan suya bakılırsa kafanı eğersen rahatlıkla iki kadeh doldururuz. O yüzden onunla birlikte içecek, yarım şişe Johnnie Walker çaldığım için şanslıyız demektir. Geç kal-

mamın nedeni bu. Otto'nun barına sızmak için doğru zamanı bekledim."

"Böyle bir mükâfat karşılığında benimle eve gelip içeri girmene bile izin veririm."

"Zaten sokakta içecek halimiz yok."

Luther Strasse'den Fasanenstrasse arası yürüyerek epey mesafeydi ve şansımıza yağmur çok geçmeden hafifledi; yine de birkaç kez durup şişeden birer fırt çekmeye mecbur hissettik kendimizi. Kâşif Amundsen ana kamptan ayrıldıktan hemen sonra kumanyamızı tüketmeye başlamamızı onaylamazdı ama onun kızak köpekleri varken bizim ıslak çoraplarımızdan başka bir şeyimiz yoktu. Daireme vardığımızda yarım Johnnie Walker üçte bire inmişti ki, elbiselerimizi çıkarmamızın nedeni muhtemelen buydu. Savaş zamanında bu tür şeyler eskiye göre çok daha çabuk oluyordu. Doğruca yatağa geçtik ve birkaç dakika sonra hayvani dürtülerimiz bize Tanrı'nın insanlara gözde ağacındaki meyveyi çaldıkları için öfkelenmesinden önceki mutlu dönemleri hatırlattı. Sonunda ellerimizde kadehler konuşmamıza kaldığımız yerden devam etmeye başladık. Islak elbiseleri yatağın yanında yığılı dururken kişinin gerçek tabiatını dünyadan gizlemek için kullandığı maskeyi takmaya devam edebilmesi zordu.

"Daha önce hiç polisle yatmamıştım."

"Nasıl buldun?"

"Artık neden polislerin ayaklarının büyük olduğunu biliyorum."

"Seviştikten hemen sonra bir polis gibi konuşmayı hiç–"

"Beni *tutuklayacaksın*."

"Hayır, hayır."

"Usulca gelmem."

"Bunu fark ettim, Arianne. Ama ben Jockey Bar'daki işini ve bırakman gerekip gerekmediğini düşünüyordum. Çünkü Gustav seni aramak için oraya dönebilir."

"Peki, ne kanaate vardın, Müfettiş?"

"Eğer Gestapo onu tutuklamış olsaydı seni de bulmak için bara gelirlerdi ve başın belada olurdu."

"Doğru. Ama kulübü bıraksam bile beni bulmaları zor olmaz. Otto hakkımdaki her şeyi biliyor. Çalışma belgesi numaramı, adresimi, her şeyimi. Oradan çıkarsam evimi de terk edip ortadan kaybolmam gerekir ki bunu yapamam. O tür şeyler parayla bağlantı gerektirir."

"Ben de tümüyle aynı sonuca varıp başka iki ihtimal daha olabileceğini düşündüm. Biri anlaştığınız üzere zarfı teslim ettiğini düşündüğünden hiç geri gelmemesi. Paul'a teslim etmen için zarfı sana verdi çünkü kendisi teslim etmeye korktu; bu da kulübe dönüp seninle ilgili şeyler sormaktan daha çok korkacağı manasına gelir. Diğeri ise geri gelmesidir ki, eğer gelirse o zaman bir fırsatını bulup Alex'i ararsın ve ben de gelip onu tutuklarım."

"Beni bunun dışında bırakarak yapacaksın, değil mi?"

Başımı sallayıp biraz daha viski içtim. Ukrayna'dan döndüğümden beri içtiğim ilk doğru dürüst içkiydi. Genelde viski sevmezdim ama bunun tadı güzeldi. Ölümsüz arıların kovanından toplananlarla yapılan tanrıların yakıcı içkisi gibi

bir şeydi. Benim iğnem kaybolmuştu, en azından bir süreliğine. Ama tenimin kirlenmesinin ardından kendimi tekrar ilahi bir mahlûk gibi hissetmeye başlamıştım.

"Seni bunun dışında bırakarak."

"Paul'un Kleist Park'ta ölü bulunduğunu söylemiştin. Ama başka şey söylemedin."

"Evet, söylemedim."

"O olduğunu nereden biliyorsun? Ona şu an seninle olduğum kadar yakın olduğum halde onu tekrar görsem tanıyacağımdan emin değilim."

"O olduğu kesin. Bir arabanın çarptığı aşikâr. Ayrıca o gece, o bölgede bildirilmemiş bir sürü trafik kazası olmadığı da ortada."

"Peki, kimmiş o?"

"Gerçekten bilmek istiyor musun?"

"Emin değilim. Belki. Belki de kararı sen vermelisin, Günther."

Kendime ne kadar bilmesi gerektiğini sordum ve ona anlatmamın asıl nedeni nasıl tepki vereceğini görmek istememdi. Yatakta beraber olmamıza rağmen –belki de bu yüzden– iddia ettiği kadar masum olduğuna inanmamıştım. Sonunda zannettiğimden daha suçlu olduğu ortaya çıksa bile onu Gestapo'ya teslim edebileceğimi zannetmiyordum.

"Nolli'de buluşman için sana para ödenen kişi Üç Kral adına çalışan Franz Koci adında bir Çek."

"Geçen sene gazetelerde gördüğümüz teröristleri mi kastediyorsun?"

"Evet."

"İşte şimdi korkmaya başladım." Gözlerini kapatıp başını yastığa koyduktan sonra birden dik

oturup gözlerini kocaman açarak bana baktı. "Bunun ne demek olduğunu biliyorsun, değil mi? O zaman Gustav, Çekler adına çalışan bir casus olmalı."

"Evet, bunun makul bir tahmin olduğunu söyleyebilirim."

"Ne yapacağım?"

"Gustav hakkında daha fazlasını hatırlamaya çalışabilirsin. Eğer bu olmazsa Gestapo gibi seni masaya bağlayıp döverek öğrenirim."

"Gerçekten böyle şeyler yapıyorlar mı? Kulağıma bazı şeyler geldi."

"Maalesef o duyduklarının tümü doğru."

"Belki de gerçekten ortadan kaybolmam gerekecek." Başını iki yana sallayıp titredi. "Birinin bildiğin bir şeyi öğrenmek için canını yakması yeterince kötü bir şey. Ama bir de ne söylemen gerektiğini bilmiyorsan. Bunu düşünmek bile istemiyorum."

"İşte o yüzden Gustav hakkındaki her şeyi anlatmanı istiyorum. Bir kez daha ve en baştan başla. Aklına gelen ve unutmuş olabileceğin her şeyi söyle. Bu resimden kurtulabilmenin en iyi yolu başka bir resim çizmendir. Onun resmini."

Ortasında delik olan ve Propaganda Bakanlığı'nın dinlememizi istediği radyo kanalını gösteren kırmızı bir kart vardı. "Irkdaşlarım" yazıyordu. "Sizler Almansınız. Yabancı radyoları dinlememek sizin vazifenizdir. Buna devam edenler merhametsizce cezalandırılacaklardır!" Ben iyi bir dinleyiciyimdir. İyi bir dedektifin susup diğerlerini dinleyeceği zamanı bilmesi gerekir. Arianne konuşmayı seviyordu –bu barizdi– bana Gustav

hakkında yeni hiçbir şey söylemezken kendisiyle ilgili çok şey anlatmıştı ki zaten bunu yapmamın amacı da buydu.

Dresdenliydi ve üniversiteyi orada okumuştu. Yine Dresdenli bir öğrenci olan kocası Karl 1938'de donanmaya katılıp 1940 Şubatında bir U-botta öldürülmüştü. Üç ay sonra gezgin bir satıcı olan babası da Hamburg'da bir hava akını sırasında hayatını kaybetmişti.

Haliyle bunların doğruluğunu daha sonra kontrol ettim. Arianne'nin nişanlısı tıpkı onun söylediği gibi İskoçya, River Clyde'da bir İngiliz mayın tarama gemisinin attığı su altı bombalarıyla batırılan U-33 denizaltısında ölmüştü. Karl'ın da dahil olduğu yirmi beş asker ve denizaltının kaptanı hayatını kaybetmişti. Kardeşi Albrecht 1939'da orduya katılsa da şimdi polis taburlarında görev yapıyordu. Babası Dresden'deki bir ilaç şirketinde çalışıp sık sık Hamburg'daki diğer bir kimya şirketi E.H. Worlee'yle de iş yapmıştı. Herr Tauber'in ölümünden kısa süre sonra Arianne, BVG'de –Berlin Toplu Taşıma Şirketi– Anhalter Tren İstasyonu müdürünün sekreteri olarak çalışmak için Berlin'e gelmişti. Ama işi –güzel bir işti– bırakmıştı çünkü dediğine göre adamın eli ayağı rahat durmuyordu.

Bu noktada adama hak vermeden edemedim çünkü onun yanındayken benim de ellerim rahat durmuyordu.

7

Sahte delil yerleştirmek Alex'te görülmemiş şey değildi. İşini gerektiği gibi yapacak kabiliyet ve sabra sahip olmayan pek çok dedektif bu yola başvururdu. Onların gözünde mahkûmiyeti garantilemenin tek yolu buydu. Ben daha önce hiç yapmasam da her şeyin bir ilki vardı ve Franz Koci'nin ölümüne dair Gestapo'nun elinde geçerli bir delil olmadığından bugüne kadar sadece benim bildiğim yeni bir delil "bulmaya" karar verdim. Ama önce Lehnhoff'un cinayet mahallinde yaptığı incelemenin gerçekte nasılsa öyle olduğunu göstermem gerekiyordu: Yetersizdi ve dava dosyasını incelediğim zaman, Kleist Park'ın Koci'nin cesedinin bulunduğu yerinde ayrıntılı arama yapılmadığını gördüm. Ben de bu yeni "bilgiyi" aktarmak için Gestapo merkezindeki Sachse'yi aradım.

"Bana cinayet mahallindeki tüm delillerin toplandığını söylemiştin."

"Dedim çünkü toplandı."

"Öyle zannet. Cinayette, özellikle de bu tür bir cinayette, on ila on beş polis elleri ve dizleri üzerine çöküp çevre taraması yaparlar. En azından emniyette gerçek polisler çalışırken böyle yapılırdı. İşini gerektiği gibi yapan gerçek polisler. Fakat Koci'nin cesedinin bulunduğu yerde ayrıntılı arama yapılmamış."

"İyi de ne arayacaklardı?"

"Delil. Ne olduğunu bilemem ama gördüğüm zaman anlarım."

"Sence parkı bir daha aramaya değer mi?"

"Bu şartlar altında evet. Aramızda kalsın ama Müfettiş Lehnhoff –ilk soruşturma dedektifi– tembel ve güvenilmezdir. O yüzden bölgenin düzgün aranmaması sizin suçunuz değil. Sanırım onun sözünü doğru kabul ederek her şeyin gerektiği gibi yapıldığını varsaydınız."

Bunları söylememin bir nedeni de, olur da Lehnhoff ona saldırdığım için beni şikâyet ederse diye önlem almak istememdi.

"Evet, aslında öyle oldu."

"Tahmin etmiştim. Pekâlâ, bunu bilemezdiniz. Ama bu şartlar altında kendiniz bir arama yapsanız iyi olur. Müfettiş Lüdtke bize Alex'in bütçesinin sınırlı olduğunu söyledi. Bu işin maliyeti yüzünden beni fırçalamasını istemiyorum."

"Hemen hallederim."

"Güzel. Lütfen bir şey bulursan bana haber ver."

Elbette Kleist Park'ta ne bulacaklarını biliyordum. Biliyordum çünkü oraya ben koymuştum. Aynı gün ileri bir saatte Sachse içinde sustalı bı-

çak olan bir plastik bir torbayla ofisime geldiğinde şaşırmış görünmek için çok gayret ettim.

Bıçağı dikkatle inceleyip "bu Mikov tarafından yapılmış," dedim. "O Çekoslovakya'daydı değil mi? Yani Bohemya ve Moravya'da."

"Evet."

"Bu tam da dostumuz Franz Koci'ye uymuyor mu?" Sandalyemde arkama yaslanıp sessiz filmlerdeki gibi kaşlarımı çattım. "Merak ettim."

"Neyi?"

Ciddi ciddi düşünüyormuş gibi yaptım. Birkaç dosya dolabı, bolca boş kül tablası ve duvarında Adolf Hitler'in güzel bir resmi olan ofisimde volta attım. Resim oraya benden önceki kişi tarafından konmuştu ve ne kadar nefret ediyor olsam da onu oradan indirmem beni Gestapo'nun gözünde Gavrilo Princip seviyesine indirirdi.

Dosya dolaplarından birini açtım. Prusya Devlet Kütüphanesi kadar doluydu ve yıllar öncesine kadar giden çözülmemiş dava dosyaları ve raporlarını içeriyordu. Oradaki şeylerin çok azı benimle ilgiliydi, bildiğim kadarıyla bu çekmecedeki en eski dosya Philipp Melanchton'un Worm Meclisi'ne dair raporuydu. Ama ne aradığımı biliyordum. Dosyalar arasından köşesinde Geert Vranken yazan gri bir dosyayı bulup çektim.

"Geert Vranken. Yaş otuz dokuz, Hollanda Dordrecht'ten gelen yabancı demiryolu işçisi. Hague Üniversitesi mezunu. Bu ay başında öldürüldü. Friedrichshagen'e giden bir trenin çarptığı cesedi Jannowitz Köprüsü'nün hemen güneyindeki rayların yanında bulundu."

"Konuyla ne ilgisi var?"

Sachse masamın kenarına oturup kollarını kavuşturduktan sonra saçını yokladı. Saçları bir buğday tarlası kadar düzenli ve aynı renkteydi, rüzgârda ya da su altında da acaba aynı mı görünüyor diye merak ettim. Muhtemelen aynı kalırdı. Tren boynunun üzerinden geçtikten sonra kafası, Vranken'inki gibi, Pintsch fabrikasının üzerinde bulunsa bile saçının tek teli yerinden oynamamış olurdu.

"Olayı soruşturan dedektif bendim ilgisi bu. Karanlıkta insanlara tren çarpması sıra dışı olmasa da birkaç kez bıçaklanmış olmaları sıra dışıdır. Gövdesini incelemiştim ve yara izlerinin bu Bohemya sustalı bıçağına uyacağını zannediyorum."

"Bundan nasıl emin olabiliriz?"

"Araban var mı?"

"Tabii ki?"

"Güzel. Beni Charitè'ye götür. Umalım da cesedi yakmamış olsunlar."

Sachse, Ida Wust'un *Asıl Mesele Mutlu Olmaktır* adlı bir gösteride oynadığı Lessing Tiyatrosu'nun karşısındaki Charitè'nin köşesine park etti. Gösterinin adına itirazım yoktu.

"Ne dersin Werner? Hazır gelmişken gidip ikimize birer bilet alsam nasıl olur?"

Sachse belli belirsiz gülümseyip başını iki yana salladı.

"Ida Wust hayranı değilsin öyle mi? Beni şaşırttın."

"O acuze mi? Dalga geçiyorsun herhalde? Bana kaynanamı hatırlatıyor. Ama diğeri, yani Jane Tilden güzel."

"Ben balıketlilerden pek haz etmem." Arabanın kapısını açtım ama Sachse kımıldamadı. "Gelmiyor musun?"

"Orada bana ne ihtiyacın var ki?"

Sachse'nin rengi biraz atmıştı ve ona adli tıpla ilgili anlattığım şeylerin ardından Patoloji Enstitüsü'ne gelmediği için onu suçlamıyordum. Elbette bu hikâyeleri anlatmamın nedeni de buydu zaten. Morg görevlisinin Werner Sachse'nin önünde bana neden aynı bıçakla gerip gelip aynı ceset üzerindeki aynı yarayı kontrol ettiğimi sormasını istemiyordum.

"Doğrusunu söylemek gerekirse," dedim, "bir ceset incelenirken hep iki memurun hazır bulunması gerekir; ama bu durumda buna gerek olmayabilir. Hiçbir şey bir insanı trenin çiğnediği bir cesedi görmeye hazırlayamaz."

Sachse başını salladı. "Teşekkürler, Günther. Tek gitsen iyi olur."

Pis pis gülerek –kolayca midesi bulanan bir Gestapo fikri bana çok komik gelmişti– hastaneye girip morga giderek yine aynı görevliyi buldum ve Vranken'in parçalanmış cesedinin hâlâ orada olduğunu öğrendikten sonra görevliye soruşturmayı artık Gestapo'nun üstlendiğini ve benden izin almadan cesedin kesinlikle gömülemeyeceği ya da yakılamayacağını söyledim.

Her zamanki gibi Gestapo kelimesinin sadece zikredilmesi bile, tıpkı "açıl susam" demişim gibi, derhal sihirli etkisini gösterip görevliyi tedirgin bir ifadeyle başını eğmeye yöneltti. Elbette tekrar Vranken'in cesedini görmeye ya da incelemeye ihtiyacım yoktu. Werner Sachse'ye ne diyeceğimi zaten biliyordum: Ona Franz Koci'nin Geert

Vranken'i öldürdüğünü söyleyecektim. Artık doğru düzgün bir hal alan cinayet davasını tekrar açabilmiş olmanın mutluluğuyla arabaya geri döndüm.

Berlin'de moralinizin bozulması uzun sürmezdi. Hastanedeki yaralıların kokusu insanı boğuyordu. Ölmek üzere olan adamlar koğuşlarda unutulmuş eşyalar gibi dururken bir koridordan ya da salondan geçmek, eski tekerlekli sandalyeler ve pis alçılardan oluşan bir engelli parkurdan geçmekten farksızdı. Tüm bunlar yetmezmiş gibi hastaneden çıktığımda Luisenstrasse boyunca yürüyen küçük bir Hitler Gençliği grubuna rastladım – muhtemelen Invaliden Park'taki Milli Savaşçı Anıtı'nı görmeye gidiyorlardı. Saçma sapan askeri marşlar söylüyorlardı ve burunlarının dibindeki Alman savaşçılarının gerçek akıbetlerinden bihaberdiler. Bir an için durup dehşetle bu çocukları izledim. Tümünün Nazi hastalığını taşıdığı ortadaydı –kahverengi gömlekli ölüm ve yıkımın basilleri ve geleceğin tifüsleri.

Moralim öncekinden bile beter halde Horch yapımı Audi'nin camına vurdum. Arabasında uyuyan bir adam aynı zamanda dolu bir otomatik tabanca taşıyorsa bu uyulması gereken bir nezaket kuralıydı.

Sachse dik oturup siyah şapkasını kaldırdıktan sonra kapıyı açtı.

"Şansın yaver gitti mi?"

"Evet, tabi buna şans denirse. Hollandalıyı Çek bıçaklamış. Franz Koci'nin bıçağı adamdaki yaralara tam oturuyor."

"Hm, uzman olan sensin."

"Asıl mesele neden yaptığı. Bir çek casusu neden Hollandalı bir demiryolu işçisini bıçaklasın?"

8

Sachse'nin tabiriyle bu "büyük keşfin" ardından soruşturma, genelde olduğu gibi yine duraksadı. Bu beni pek rahatsız etmedi. Dedektiflik çalışması, gazeteler işin içine girmediği müddetçe hep uzun vadede sonuç verirdi. Gazeteler dahil olduğunda yine uzun vadede sonuç alırdık ama öyle değilmiş gibi davranırdık. Bu iş sadece ayrıntılara dikkat etmekten ibaret değildi. Ayrıca kimin ve neyin görmezden gelineceğini bilmek de büyük önem taşırdı. Gazeteleri okumak, boşluğa bakmak, sabırlı olmayı öğrenip sana mutlaka bir şey çıkacağını fısıldayan tecrübene güvenmekle alakalıydı. Evet, efendim soruşturma gayet iyi gidiyor. Hayır, efendim şu ana kadar yapabileceğimiz her şeyi yaptık. Günaydın, Franz Koci davasında gelişme var mı? Henüz bir şey yok. İyi geceler. Paranı al, eve git ve her şeyi unutabilmek için elinden geleni yap. Polis işlerinin çoğu; polis boşta, polis şaşkın, polis kahvaltıda, polis öğle yeme-

ğinde, polis kahve içiyor –tabii kahve varsa– ve yine olduğunu var sayarsak polis camdan bakıyor şeklinde geçer. Bunların tümü de sonuçta aynı noktaya gelir: Dedektif olmak çoğunlukla sıkıntıyla ve filmlerde ya da kitaplarda gösterildiğiyle hiç alakası olmadığını bilmenin neden olduğu hüsranla başa çıkabilmeyi başarmaktır. Bir şeyin vuku bulabilmesi için önce başka şeylerin gerçekleşmesi gerekir. Bunlar bazen diğer suçlardır. Bazense suç olmayan şeylerdir. Bazen de aradaki farkı kestirmek kolay değildir – mesela yeni bir kanun çıkarıldığında ya da bir polis terfi ettiğinde. İşte bu Nazi tarzı hukuk sistemidir.

Yeni kanun sarı yıldız 19 Eylülde yürürlüğe girdiğinde büyük fark yarattı. Bir gün önce onlar Berlin sokaklarında dolaşan sıradan insanlardı. Onların Berlinli hemşerileriniz olduğunu söyleyebilirdiniz. Ertesi gün hepsi sarı yıldız takan insanlar oldu ki bu Berlin'de ne kadar çok Yahudinin oturduğunu ve aynı zamanda kendi vatandaşlarımıza böyle muamele etmenin ne korkunç bir şey olduğunu anlamama yardım etti. Sarı yıldız giyilmesine karşı orada burada küçük gösteriler yapıldı. Bu gösterileri yapanlar Yahudiler değil de Yahudi olmayan Almanlardı. İnsanlar "sarı şeref madalyasından" ve Yahudilerin gösterdiği metanetten bahsederken en fanatik Naziler bile etkilendi. Elbette bu yeni kanuna imza atan en fanatik Nazi hariç; bunu yapan adamın 27 Eylülde Bohemya ve Moravya Reichsprotektor'u seçilmesi de cabasıydı. Tüm bunları yapan patronum Reinhard Heydrich'i Yahudilerin metanetinin etkilemesinin hiçbir yolu yoktu.

Heydrich'in Prag'a gittiğini duyunca memnun oldum – onun adına değil tabii ki. Berlin'den gitmesine sevinmiştim çünkü burada kaldığı müddetçe, daha önce iki kez yaptığı gibi, her an bana özel bir görev tahsis etmesi mümkündü. Hatta bir ya da iki gün gevşemeyi bile başarabildim. Arianne'yle birlikte Muggelsee'deki Lido'ya gittikten sonra Steglitz'deki Schlosspark Tiyatrosu'ndaki bir gösteriyi izledik. Hatta bir ara ona Geert Vranken hakkında bir şeyler sormayı bile başardım.

"Hiç duymadım."

"Hollanda, Dordrecht'ten gelen bir yabancı işçi."

"Dordreck mi? Berlin'e gelmesine şaşmamak gerek."

"Dordreck değil. Dordrecht."

"Neden sordun?"

"Çünkü senin dostun Paul tarafından öldürülmüş olabilir."

"Kim?"

"Franz Koci. Gustav'ın senin Nolli Platz'da buluşmanı istediği Çek."

Arianne gözlerini devirdi. "Ah o. Tüm bu yaşananları unutmayı ancak becerebildim." İç çekip birlikte oturduğumuz hasır plaj sandalyesine vurdu. "O Hollandalıya ne oldu?"

Ona Geert Vranken'in öldüğünü söyleyip Franz Koci'nin sustalısından bahsettim.

"Bu çok kötü. Zavallı adamın cesedinin hâlâ Charitè'deki morgda mı yattığını söylüyorsun?"

Başımı salladım.

"Ya ailesi?"

"Karısına mektup yazıp olanları bildirdim."

"Çok iyi yapmışsın."

"Yapmak zorunda değildim. Hatta yapmamamın emredildiğini söyleyebilirim. Ama birinin yapması gerektiğini düşündüm. Senin gibi ben de karısının haline acıdım. Ayrıca karısının da mektup yazıp bazı bilgiler vermesini umuyorum. Belki de kocasının katilini bulmamı sağlayacak bir şeyler öğrenirim."

"Ona mektupta–"

"Hayır, hayır. Sadece kaza olduğunu söyledim. Ayrıca savaş zamanı düzenlemeleri yüzünden cesedin geri gönderilmesi imkânsız. Ama doğru düzün gömülmesi işini ben halledeceğim."

"Sen mi? Yani biraz pahalıya kaçmaz mı?"

"Aslında parasını Gestapo'dan almayı umuyorum."

"Bunu nasıl yapacaksın peki?"

"Yalan söyleyerek. Onlara morgda yere ihtiyaç olduğunu söyleyeceğim ki bu doğru; tekrar incelememiz gerekebilir diye Vranken'in cesedinin yakılmamasını söyleyeceğim ki bu yalan. Onun gibi bir şey işte. Gerektiğinde çok iyi yalan söylerim."

"Buna şüphem yok, Günther. Ya karısı? Ondan haber alabildin mi?"

"Henüz değil ve alabileceğimi de zannetmiyorum. Ülkeni işgal eden Nazi'nin tekine mektup yazar mıydın?"

Plajda bekleneceği üzere ikimiz de bir süre sustuk. Mavi denizde kâğıttan yapılmış gibi duran bir sürü beyaz tekne vardı. Tekneleri, kumdan kale yapan çocukları ve voleybol oynayan

kızları izledik. Sahil, tıpkı bizler gibi, belki de bunun yazın son günü olabileceğini ve bizleri yine ısının eksi yirmi iki dereceye düştüğü bir önceki gibi zorlu bir kışın beklediğini düşünen insanlarla doluydu. Bu, Kiev'in düşmesinin ardından Berlinlerin endişelenmesi gereken pek çok konudan sadece biriydi. Alman Başkomutanlığı yayınladığı zafer tebliğinde ordunun 665.000 Sovyet askerini esir aldığını bildirdi. Bu çok uçuk bir rakamdı ve bazıları bunu duyduktan sonra doğudaki savaşın artık sona erdiğine hükmetti; ama aralarında benim de bulunduğum diğer pek çoğu 665.000 adamın geldiği yerde çok daha fazla Sovyet askeri olduğunu biliyordu.

Sonunda Arianne konuştu:

"Dresden'e annemin yanına dönmeyi düşünüyorum."

"İyi fikir."

"Dilersen benimle gelebilirsin. Trenle sadece iki saat. Ben birkaç hafta kalmayı planlıyorum, belki sen de hafta sonunu orada geçirmek isteyebilirsin." Omuz silkti. "Dresden'i seversin. Tıklım tıkış olan Berlin gibi değildir. Annemin Johann Georgen Allee'de parka tepeden bakan büyük bir dairesi var. Elbette Berlin'den çok daha güvenli. Oraya hava saldırısı düzenleneceğini hiç zannetmiyorum."

Elbiseye benzeyen ve bacaklarını gösterdiği için sevdiğim mavi Lasteks bir mayo giyiyordu. O konuşurken elimden geldiğince yüzüne bakmaya çalışıyordum ama tek yapmak istediğim onun kucağına yatıp kulaklarımla oynamasına izin vermek olduğundan bunu yapmak çok zordu.

"Bir cinayet soruşturmasıyla ilgilenmem gerekiyor," dedim sonunda. "Geert Vranken'i de sayarsan iki cinayet. Ama ikisinin de yakın zamanda çözüleceği yok ve biraz ara versem fena olmayacak. O yüzden evet, bir tatil fena olmaz. Fakat önce amirden izin almam gerek. Etrafta olmadığım zaman geriliyor. Ben Berlin'deki son gerçek polisim. Ben gidince geriye sadece Alex'in önünde bekleyen iki nöbetçi ve temizlikçi kadın kalır. O yüzden sana haber veririm, meleğim. Muhtemelen yarın."

9

"Ne yazık ki bu imkânsız, Bernie."

Lüdtke'nin ofisinde oturduğum yerde keyifsizce kımıldandım. Kendimi okul müdürünün odasına çağrılmış on yaşındaki bir çocuk gibi hissediyordum.

"Nedenini söyleyebilir misiniz, efendim?"

"Aslında izin verirdim fakat SS Binbaşı Doktor Achim Ploetz'den bir telefon aldım."

"Hiç duymadım."

"Prag'da." Lüdtke sırıttı. "Evet, bunun seni susturacağını düşünmüştüm. Binbaşı Ploetz, General Heydrich'in yaveridir. Anlaşılan senin Bohemya ve Moravya'ya gitmeni istiyorlar. Belki de sadece Bohemya'ya emin değilim." Omuz silkti. "Prag hangisindeyse oraya gitmeni istiyorlar."

Sanki parmağımı Plotzensee'deki düşen baltanın ağzına sürmüşüm gibi bir anda tüylerimin diken diken olduğunu hissettim. Heydrich'in insanlar üzerinde böyle bir tesiri vardı, belki de takma adının "Cellat" olmasının nedeni de buydu.

"Binbaşı Ploetz beni neden Prag'a çağırdıklarını söyledi mi?"

"Anlaşılan General hafta sonunu Prag dışındaki kır evinde dostlarıyla geçirmeyi planlıyor. Bohemya Reichsprotektor'u olarak terfi etmesini kutlayacak. General Heydrich'le bu kadar samimi olduğunuzu bilmiyordum, Bernie."

"Ben de öyle, efendim."

"Aa, yapma. Parti rozeti takmıyor olsan da Alex'teki herkes senin B vitamini aldığını biliyor. Futbol topları bile senden çekiniyor."

Pek çok Gestapo subayı deri paltoyla şapka giyerdi; pek çoğu da bizden daha iyi beslenip daha şişman olurdu ki o yüzden onlara futbol topu denirdi. Ne yazık ki onları tekmelemek gibi bir şansımız yoktu.

"Belki de yaverime generalin yaverini aratıp ona bu teklifi reddettiğimi söyleyebilirim," dedim.

"Tabii, hiç durma."

"Ya üzerinde çalıştığım kendini öldürten Çek casus davası ne olacak?"

"Bana trafik kazası olduğunu söylememiş miydin? Bu sıradan bir şey. Casuslar da öyle."

"Evet, ama onun Hollandalı yabancı işçi Geert Vranken'i öldürdüğünden eminim. Hatırlarsın. Bıçaklandıktan sonra trenin çarptığı zavallı."

"Hafta sonunu General'le geçirip dönmeni bekleyeceğinden eminim."

Lüdtke benim keyifsizliğimden büyük zevk alıyormuş gibiydi. Nazileri sevmediğimi bildiğinden karşı karşıya olduğum ikilemin sonuna kadar keyfini çıkarıyordu: Parti üyesi olmadığım halde Heydrich'in bana bu kadar itibar etmesi ona il-

ginç geliyordu. Beni bundan başka şeyleri düşünemez hale getirmesi de bana ilginç geliyordu.

"Doktor Ploetz mi dediniz?"

"Evet." Lüdtke sandalyesinde arkasına yaslanıp teslim oluyormuş gibi ellerini başının arkasında birleştirdi. "Prag yılın bu zamanı çok güzel olurmuş. Hep karımla oraya gitmek istemiştim. Bildiğin üzere o cam eşya toplar ve Prag'da bolca cam eşya var."

"Naziler buna sevinmiştir. Onlar cam kırmayı sever. Belki de benim yerime siz gitmelisiniz."

"Ah, hayır." Lüdtke gülümsedi. "Bohemya Reichsprotektor'u gibi önemli birine nasıl hitap edeceğimi bilemem. Mevcudiyetimin farkında olduğunu öğrensem bile şaşarım."

"Berlin dedektiflerini bir katili yakalamak için kadın elbisesi giymeye ikna edebilen birisi üstlerinin dikkatini çekmeyi hak eder."

"Bunu söylemen çok hoş, Bernie. Ama bolca yardım aldım elbette. Georg Heuser'i hatırlıyor musun?"

"Evet."

"S-Bahn cinayeti davasında Georg Heuser en iyi dedektiflerimden biriydi. Georg iyi adamdır. Senin hüner ve tecrübene haiz olmasa da umut vaat eden genç bir polis. Ayrıca burada, şimdi olduğu yerden çok daha fazla işe yarar."

"Şimdi nerede peki?

"Ukrayna'da bir yerdeki Özel Eylem Grubu'nda."

Cevap vermedim. İyi adamları hâlâ Ukrayna'daki Özel Eylem Grubu'na gönderdiklerini öğrenince, birden Prag'a gitmek gözüme o kadar

da kötü görünmemeye başladı. Georg Hauser'in Minsk, Pinsk, Dnipropetrovsk ya da masum insanların yığınlar halinde öldürüldüğü nice Yahudi kasabası ve şehrine gönderildiğini düşünmek bile hissettiğimden çok daha iyi durumda olduğumu anlamamı sağladı. Üstelik bizim dedektiflerden birinin yirmi dört saatte Paul Ogorzow'un bir yılda öldürdüğünden daha fazla kişiyi öldürdüğünü idrak edince S-Bahn katiliyle ilgili yapılan tüm o konuşmalar çok komik geldi.

Lüdtke bir şeyler düşünürken bir yandan da masasının üzerindeki mühürle oynadı.

"Hikâyeler kulağımıza geliyor," dedi sonunda. "Doğuda mesela Ukrayna ve Letonya'da olanlarla ilgili. Polis Taburları ve Özel Eylem Gruplarıyla ilgili şeyler. Sen oradaydın, Bernie. Gerçekte neler oluyor? Söylenenler doğru mu? O kadın, çocuk ve erkekler, Yahudi oldukları için öldürülüyor mu?"

Başımı salladım.

"Tanrım," dedi.

"Bir seferinde bana, sen buraya geldiğinde, birlikte kara bulutları da getiriyorsun demiştin. Artık nedenini biliyorsun. Çünkü döndüğümden beri kendimden utanmadığım bir gün geçmedi. Geceleri çok daha beter."

"Tanrım."

"Bu Tanrı'yı üçüncü zikredişin, Friedrich Wilhelm. Ben de bir Tanrı olması gerektiğini düşünüyorum çünkü Führer'imiz sürekli ondan bahsediyor ve onun yanılması imkânsızdır. Ama Yahudilere yaptıklarımız, yapmakta olduklarımız ve bunu uzunca bir süre yapmaya devam etmeye niyetli olduğumuzu düşününce, Tanrı'nın bizi

kolay kolay affedeceğini zannetmiyorum. Belki de hiç etmeyecek. Üstelik bizim onlara yaptığımızdan daha beterini Tanrı'nın bize yapacağı gibi bir his var içimde. Hem de çok daha beterini. Çok daha beter olacak çünkü bunu yapmak için adi Rusları kullanacak."

"Duydum ki yılın bu zamanı Prag çok güzel oluyormuş. Hep oraya gitmek istemiştim." Arianne başını iki yana salladı. "Daha önce neden gitmedim, bilmiyorum. Nihayetinde Prag, Dresden arası trenle birkaç saat. Ayrıca annem de Teplitzli, Almanca konuşan bir Çek. Sana söylemiş miydim? Babamla tanışınca Dresden'e taşınmış. Aslında kendini Çek olarak görmüyormuş. Teplitz'deki hiç kimse öyle görmezmiş. En azından annem böyle söyler." Durdu. "Belki gidip kardeşimi görürüm. Birliği Prag yakınlarında."

Potsdamer Platz'daki Kempinski Vaterland'daydık. Burası kafeleri ve restoranlarıyla kendisini "Berlin'in en neşeli mekânı" olarak tanımlasa da Grinzing Café'de içtiğimiz kahve ve orada bulunan Eski Viyana ve Tuna Nehri tabloları kadar yapay bir yerdi. Vaterland'daki birkaç kafe ve bar içerisinde Arianne, Wild West Bar'ın kütük kulübe duvarlarını, Amerikan bayraklarını ve General Custer'ın "Son Direnişi" tablosunu tercih etmişti. Buranın kapısının hemen dışında bulunan, uçak resimlerine ateş edebildiğiniz oyun makinesinde şehrin genç uçaksavar mürettebatı keyif içerisinde talim yapmakla meşguldü. Bu eğlence tarzı gerçeği fazla çağrıştırdığı için bana pek uygun olmadığından Grinzing'de oturup minyatür

köprüleri, mekanik tekneleri ve elektrikli tren seti bulunan Avusturya başkenti maketi ve Strauss valsları çalan orkestranın eşliğinde birbirimize sevgiyle sarıldık. Bir dev ya da tanrı olmak gibi bir şeydi ki, Almanya'da ikisi de genelde aynı manaya gelirdi. Arianne omzuma geliyordu ve bu onu Freia ya da Fasolt yapmasa da, kendisi dişi sevginin tanrıçası kabul edilebilirdi. Arianne kadar uzman bir sevgilimin olduğu nadirdi ve Ukrayna'da şahit olduğum dehşet verici hadiselerin ardından her fırsatta aklımı başka şeylerle meşgul etmeye çalışıyordum, bunun için âşık olmaya bile razıydım. Gerçi ona aşık olmaya başlamışım gibi geliyordu çünkü onunla tanıştığımdan beri kendimi öldürmeyi düşünmekten vazgeçmiştim. Onun kendini düşündüğünü biliyordum, bu yüzden onu suçlayamazdım. Bu lanet ülke herkesi birbirinden bencil hale getirmişti. O yüzden onu kendi oyununu oynarken görünce sadece dinleyip elimden gelen azami samimiyetle gülümsedim. Çünkü içimden bir parça ona hâlâ güvenmese de çok daha büyük bir parçanın umurunda değildi. Artık bıkmıştım. Gazze'deydim, yeni ipler ve bağ kirişlerle bağlıydım, saçım düğümdü ve kafam da onun kucağındaydı. Kimi zaman böyle olurdu.

"Pasaportun var mı?"

Başını salladı. "BVG'de çalışırken patronum onunla İtalya'ya gidebilmem için bir tane çıkartmamı istemişti. Neden istediğini anlamıştım ve eğer onunla gitseydim belki onunla yatardım da ama karısı onunla gideceğimi öğrenince hem seyahatten hem de işimden oldum. Çok bildik bir hikâye."

"Vizeye de ihtiyacın var."

"Biliyorum. Alexanderplatz'daki Emniyet merkezinden alınıyor. Senin orada çalışmanın ne büyük faydası var, değil mi?"

"Bilmem. Senden seyahatinin askeri önemine dair bazı belgeler isteyebilirler. Ama bu durumda hiçbir askeri önemi yok, meleğim. Benim moralimi düzeltmeni saymazsak. Ama bunu mazeret kabul edeceklerini zannetmiyorum."

Arianne başını iki yana salladı. "Hayır, o tür belgelere sadece ekspres trene bineceksen ihtiyacın var." Gülümseyerek ekledi, "BVG'de çalıştığımı unutuyorsun. Demiryollarıyla ilgili tüm kural ve düzenlemeleri bilirim. Diğer trenlerde seyahat için belge gerekmiyor. Eğer Anhalter İstasyonu ve Prag Hibernerbahnhof İstasyonu arasında normal trenle yolculuk yaparsak bir sorun çıkmaz. Biraz düşünürsem hareket saatlerini bile hatırlarım."

"Buna şüphem yok, meleğim, ama nerede kalacağımdan ya da ne yapacağımdan emin değilim. Hoşuna gideceğinden uzun süre tek başına kalabilirsin. Hatta benim hoşuma gideceğinden daha uzun süre. Tehlikeli bile olabilir."

"Sen meşgulken ben de şehri gezerim. Bunu yapması o kadar da zor olmaz. Prag'da Almanca artık resmi dil. Zaten üniforma da giyecek değilim. O yüzden neden tehlikeli olsun ya da başım neden derde girsin, anlamadım." Kaşlarını çattı. "Bence seninle gelmemi istemediğin için söylüyorsun."

"Ben sana Çeklerin tehlike arz edeceğini söylemiyorum," dedim. "Bence onlar sorunlarımızın en küçüğü olur. Prag'da lanet Çeklerden çok daha tehlikeli şeyler var."

"Ne gibi?"

"Yeni Bohemya ve Moravya Reichsprotektor'u gibi. General Reinhard Heydrich."

Birisi bir seferinde dünya üzerinde âşıktan daha ahmağı yoktur demişti. Ama orta yaşlı ahmakların da onlardan aşağı kalır yanı yoktur. Eve yürüyerek dönüp Arianne'yi Prag'a götürme konusunu biraz daha düşündüm. Ne kadar zeki olursan ol, kimi zaman bir konuda karar vermene yardımcı olması için oturup bir bilanço açman gerekirdi. Borç hanesinde Arianne'nin sorumluluğunu taşımak vardı. Alacak hanesinde ise bana büyük zevk veriyordu ve bu sadece yatakta olduğumuz zamanlarda geçerli değildi. Tüm hesaplarda olduğu gibi ne aldığınıza, onun nereden geldiğine ve maliyetine bakıp sonuçta kâr ve zararı hesaplardınız. Ama kimi zaman dünyanın size bir şeyler borçlu olduğunu düşünüp sonuçlarını da görmezden gelirdiniz. İşin aslı çoğu kişi yaşamını böyle sürdürürdü. Prens Hamlet doğru söylüyorsa o zaman vicdan hepimizi korkak yapıyordur; ama şunu da rahatlıkla söyleyebilirim ki vicdan, özellikle de suçluluk duygusuyla bir araya gelince, insanı pervasız da yapabilir.

10

Trenin yola çıkış saatinden bir saat kadar önce, Arianne'yle buluşup ikimizin de aynı kompartımanda yer bulabilmesinden emin olmak için, Anhalter İstasyonu'na gittim. Gazete satıcıları Kiev'de tarihin en büyük askeri zaferinin kazanıldığını haykırıp arada bir de İtalyan hava akınlarının Cebelitarık'taki İngilizlere indirdiği darbelerden bahsediyorlardı. İstasyonun çatısındaki bir grup güvercin de bu haberleri dinliyor olmalıydı çünkü sanki muhteşem silahlı kuvvetlerimiz ve onların yiğit İtalyan müttefiklerini onurlandırmak istermiş gibi istasyondan güneye doğru düzen içerisinde uçtular.

İstasyon kalabalıktı. Bugünlerde Anhalter İstasyonu Lehrter ya da Potsdam'dan daha işlekti: Almanlar çok zorda kalmadıkça RAF'ın hedefleri olan batıdaki Hamburg ve Köln gibi şehirlere gitmiyordu. Güney ve güneybatı daha iyiydi. Güvercinler bile bunu biliyordu.

Tren doldu. Kompartımanımızda diğer yolculara ek olarak, ceketinin sol göğsü üzerine diktiği sarı yıldız sayesinde kolayca tanınan bir de yaşlı Yahudi vardı. Haber filmlerinde ya da *Der Stürmer*'in baş sayfasında sürekli gördüğümüz adi karikatürlerdeki Yahudilere benzeyen hiçbir yanı yoktu ve 19 Eylülden, Heydrich'in yeni polis kanunundan önce denk gelsem onun da yaşlı bir Berlinli olduğunu düşünürdüm. Ama cesur olduğu şüphesizdi: Boynundaki kurdeleye asılı meşe yapraklı Şövalye Haçı bunun bariz göstergesiydi ve bence sarı yıldızın utancını dengelemenin zekice bir yoluydu.

İnsanlar koridorda ayakta duruyordu ve İşçi Taburu lideri üniforması giymiş bir adam yüksek sesle ihtiyardan "bir Almana" yer vermesini istedi. Mevcut göbeğine bakılırsa çalışmayla pek arasının olduğu söylenemezdi.

Genelde böyle şeylere burnumu sokmazdım; belki de adamın boynundaki Şövalye Haçı'nın görüntüsü beni gaza getirdi –belki diğer pek çok Berlinli gibi sarı yıldızın görüntüsünü sevmemiştim– ama bu Nazi serserisinin davranışına tahammül edemedim.

Yahudiye, "Olduğun yerde kal," deyip ayağa kalkarak İşçi lideriyle yüzleştim.

Yüzü Moskova ördeği gibi kızarıp göğsünü göbeğini saran parlak kahverengi deri kemerin üzerine çıkarmaya çalışsa da beceremedi.

"Sen de kimsin be adam?"

Makul bir soruydu. Üniformalı değildim. Üniformam çantamdaydı ve belki de ilk kez onu giymediğime pişman olmuştum. Ama cebimde

ona yakın derecede lüzumlu bir şey vardı. Rozetim. Avucumun içinde tutarak ona gösterdiğimde adamın ve vagonun içindeki diğer herkesin üzerinde alışıldık ve teskin edici etkisini gösterdi.

"Bu vagonun Yahudilere yasak olduğuna dair bir yazı görüyor musun?"

İşçi lideri boş yere çevresine bakındı. *Dikkat! Düşman Dinliyor!* yazılı küçük bir levha vardı. Ama kimi zaman hamam ya da parklarda denk geldiğimiz Yahudi aleyhtarı sözlerden yoktu. Buna ben bile hayret ettim.

Başını iki yana salladı.

Arianne'yi işaret ettim. "Bu kadın bir yıl öncesine kadar BVG'de çalışıyordu."

"Doğru," dedi. "Müdürün sekreteriydim."

"BVG tüzük ve yönetmeliğinde bir Yahudinin bir Almana yer vermesi gerektiğini söyleyen bir şey var mı?"

"Hayır, yok."

"İşte, duydun," dedim. "Bu meseleyi daha fazla uzatma. Git ve cahil çeneni kapalı tut." Yahudinin boynundaki madalyadan da bahsedebilirdim ama vagondakilerin müdahale etmemin nedeninin o olduğunu düşünmelerini istemiyordum.

İşçi lideri koridorda ilerleyip daha sonra da vagondan inerken onaylayan mırıltılar yükseldi. Yerime oturdum.

İhtiyar adam şapkasının ucunu öne eğerek, "Teşekkürler, bayım," dedi.

"Rica ederim," deyip ben de şapkamla selam verdim.

"Kimse o sarı yıldızı sevmez," dedi birisi usulca.

Yaşı adam afallamış görünüyordu, muhtemelen de öyleydi ve bize gayet makul bir şekilde, hiçbirimiz sarı yıldızı umursamadığımız halde, nasıl olup da Heydrich'in polis düzeninin var olmasına izin verdiğimizi sorabilirdi. Eğer sorsa ben daha iyi bir soru sorardım: Bizler nasıl oldu da Heydrich'in var olmasına izin verdik? Bu soruya rahatça verebileceğimiz bir cevap yoktu.

İhtiyar adamın Dresden'de trenden inmesi herkesi rahatlattı. Yiğitliğini ispatlamış bir adamın üzerinde Yahudi yazısını görmek hepimizin kendimizden utanmasına neden olmuştu.

Sarı yıldız hakkında söylenene rağmen kompartımanda hiç kimse savaş konusunda tek laf etmedi. Vagonun ahşap duvarındaki düşman dinliyor yazısı belki de zannettiğimizden çok daha tesirliydi. Herkesin aklında savaş haricinde çok az şey bulunduğundan kompartımanımızdakilerin de söyleyecek fazla bir şeyi yok demekti. Konuşmayı seven Arianne'nin bile seyahatin büyük bölümünde gıkı çıkmadı.

Tren Bad Schandau'ya kadar Elbe Nehri'nin kuzeyinden gidip oradaki bir köprüden nehrin güney yakasına geçerek doğuya ve tekrar güneye yönelip Schöna'ya varıp durunca birkaç gümrük görevlisi trene bindi. Herkes –rozetimi çıkarana kadar ben de dahil–trenden inip gümrük binasında bagajlarının aranmasına izin vermek zorundaydı. Hemşerim olan yolcuların hiçbiri itiraz etmedi. Sekiz yıl Nazizm idaresinde yaşayınca otoriteye itaat etmek gerektiğini öğrenmişlerdi.

Ayrıca bu gümrük görevlilerinin ardında en ufak bir soruna müdahale etmek için hazır bekleyen yirmi otuz kadar SS vardı.

Gümrük görevlileri ise beklenmeyecek derecede kibar ve naziktiler. Benimle birlikte seyahat ettiğini söyleyince Arianne'nin bagajını aramadılar. Arasalar ne bulacaklarını merak ettim.

Tüm yolcular gümrük binasına gidip kompartımanda yalnız kalınca tuhaf tuhaf bana baktı. "Acayip bir adamsın, Parsifal. Ne olduğunu çözemedim."

"Bu da ne demek?"

"O ihtiyar Yahudiyi destekleme tarzın. Tanrım, ben seni Nazi zannediyordum."

"Bu fikre nereden kapıldın?"

"Bilmem. Belki de mesleğin yüzünden. Çevremde fazla General Heydrich görmüyorum."

"Hüsrana uğratılacak türde biri değildir."

"Tahmin edebiliyorum."

"Emin misin? Hiç zannetmem. Evvelden beri onun adamı değildim. Naziler iktidara gelmeden önce siyasi görüşlerim yüzünden emniyet teşkilatından ayrılmıştım. Eski Cumhuriyeti destekleyen pek çok kişi gibi Nazi ve Kızıl olmadığımı bilmek haricinde belli bir siyasi görüşüm yoktu. Ama bunun faydası olmadığı görünce ben de bıraktım; ama zaten kovulacaktım. Derken 1938'de Nazi olmamam bir kez daha iyi bir polis olarak görünmemi sağladı. Sırf Yahudi diye kimseye suçlu gözlüyle bakacak türde biri değildim. Bu Heydrich'in işine gelince beni Kripo'ya geri aldı, o günden beri de oradayım. Bundan daha da fenası dürüst bir polis olmamdı. Ardından savaşın

ilan edilmesiyle Kripo'daki herkesi SS yaptılar ve Rusya'ya saldırdığımızda–"

Başımı iki yana salladım. "Kısacası bir kürdan nasıl kimi zaman bir yamyamın işine yarıyorsa ben de kimi zaman onun işine yarıyorum."

"Seni yiyeceğinden mi endişelisin?"

"Onun gibi bir şey."

"Senin İşçi liderine karşı çıkman gibi Heydrich'e de daha fazla kişi karşı çıkmış olsaydı?" Omuz silkti. "Ne bileyim?"

"Heydrich'i bilmezsin. İnsanlar Heydrich'e uzun süre karşı duramaz. Çok geçmeden kendilerini idam mangasının önünde bulurlar. Tabii şansları varsa."

"Sanırım biraz Faust gibisin. Heydrich de senin Mephistopheles'in."

Başımı salladım. "Tek farkı ben dünyanın tüm nimetlerini tatmadım. Henüz güzel ve masum bir kızı bile baştan çıkarmış değilim. Gretchen'di değil mi?"

"Hayır, Arianne."

"Sana pek masum denemez."

"Ama güzelim."

"Evet. Gerçekten de güzelsin, meleğim. Buna hiç şüphe yok."

11

Bir saat sonra tekrar hareket edip hızla Bohemya'da ilerlemeye başladık ama gördüğümüz Nazi bayrak ve sancaklarıyla Alman askerlerinin miktarı yüzünden bunun neredeyse farkına varamadık. Geçtiğimiz neredeyse tüm Çek kasabalarının yeni Almanca isimleri olduğundan kendimizi yabancı ya da özerk bir bölgeden ziyade –doğrusunu söylemek gerekirse "Protektora" bu manaya geliyordu– bir sömürgeyi ziyaret eder gibi hissettik.

Prag'a öğleden sonra vardık. Bendeki 1929 Avusturya Baedaker'e göre –nedendir bilmem bu sayısına, sanki hâlâ eski Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'na bağlıymış gibi, Prag bölümü de eklenmişti– hotel, Prag Hibernerbahnhof İstasyonu'nun hemen dibindeydi. O yüzden yürümeye karar verdik, kendiminkiyle Arianne'nin valizini alıp öne düştüm. Uzun bir kemer altından ve kısa Dorik sütun dizisi arasından geçip

cam çatılı ve Pompeii'deki terk edilmiş bir villaya aitmiş gibi duran soyulmuş kestane ve altın rengi alçı bir arşitravın bulunduğu giriş salonuna geldik. Salon sahra grisi üniformayla kaynıyordu, kimileri aç bir kurt gibi Arianne'yi süzdü. Onları suçlayamazdım. Yılan oynatıcının flütü gibi bir fiziği vardı. İlgi odağı olduğunun farkında olmayan Arianne neşeyle gülüp zaten çekici olan yürüyüşüne biraz daha cilve katıyordu.

Imperial Hotel'in bulunduğu yer, sokağın bitimine neredeyse yüz metre kalaydı. Binanın dışı griydi ve bir özelliği yoktu ama içi art nouveau tapınağından farksızdı. Bu durumda otelin neden Alman ordusunun gözdesi olduğunu anlamak kolay değildi çünkü zavallı Yahudilerden çalıp Göring'in sanat koleksiyonuna eklemek haricinde sanat eserleriyle pek ilgilenmezlerdi. Küçük ama etkileyici lobinin duvarlarında evcil aslanlarına talim yaptıran klasik kıyafetli kadınları gösteren krem renkli seramik rölyefler vardı. Klasik giyindiklerini biliyordum çünkü başlarında yılanlı taçlar bulunuyordu ve göğüsleri çıplaktı – genelde sevdiğim bir modadır.

Kadın göğüsleri benim için hobiydi; onlara bakmanın ve dokunmanın hoşuma gittiğini bilsem de onlara bakmayı ve dokunmayı neden bu kadar sevdiğimi bilmiyordum.

Otelin lobisini ve tapınaklara yaraşır yükseklikteki mozaik sütunlarını görünce aklıma Berlin Pergamon Müzesi'ndeki Ishtar Kapısı geldi ve sanırım Imperial'in Alman Ordusu'nun gözdesi olmasının nedeni de buydu. Gerçi otelin pahalı olması da olabilirdi. Wehrmacht pahalı otel-

leri severdi, ne yalan söyleyeyim ben de öyle. Adlon'da otel dedektifi olarak çalıştıktan sonra memnun edilmemin ne kadar kolay olduğunu fark ettim: Genelde en iyisi benim için yeterlidir. Her halükarda Imperial'ın kafesi askerlerle, onların kahkahaları, densiz şakaları ve daha kaliteli –Berlin'dekilerden kaliteliydi– sigaralarının dumanıyla doluydu.

Beşinci katın köşesindeki odamızda iki pencere vardı. Birinden, kuleler ve tüten bacalarla bezeli, Prag'ın güneydoğusunu görebiliyorduk; batıya bakan diğerinde ise hemen karşımızdaki oksitlenmiş bakırdan yapılmış biberlik gibi kubbenin tepesi vardı. Büyük, yeşil bir semavere benziyordu.

Hemen yatağa girdik, yapılacak en mantıklı şey buydu çünkü Heydrich'in beni kır evine ne zaman ve ne süreliğine çağıracağını bilmiyordum. Üstelik Berlin'den trenle ayrıldığımızdan beri ikimizin de aklında sevişmek vardı – daha doğrusu, çoğunlukla benim aklımdaydı sanırım. Öyle ya da böyle o da fazla uğraştırmadı. Benim açımdan bu aşk ya da onun güzel bir taklidiydi.

Elbette bir de aşkın baş düşmanı olan hayatın kendisi vardı ki kapının altından kahverengi bir zarf kılığında içeri süzüldü.

Arianne'nin çıplak vücudunu yana atıp gidip zarfı aldım.

Arianne karnı üzerinde yuvarlanıp günün ikinci sigarasını yakarak zarfı okumamı izledi.

"Mephistopheles mi?"

"Ne yazık ki öyle. Şoförü sabah beni otelin önünden alacakmış."

"Bu bize dilediğimizi yapmak için bolca zaman verir. Kim bilir belki şehri gezmeye bile zaman buluruz. Charles Köprüsü'nün görmeye değer olduğunu duydum."

"Yapmak istediğin şey bu mu?"

"Şu an değil." Sigarasının dumanını tavana üfleyip gözlerini kısarak bana baktı. "Şu anda sadece buraya onun için geldiğim şeyden biraz daha istiyorum." Sigarasını bırakıp yatağa uzandıktan sonra önce kollarını sonra bacaklarını açtı. "Kalan her şey turizm ve kendi başıma da yapabilirim."

Heydrich'in notunu kenara atıp yatağa çıktıktan sonra bacaklarının arasına girdim.

"Ama buna gelince," dedi. "Biraz yardıma ihtiyacım var."

12

Generalin şoförü SS çavuşu bana adının Klein olduğunu söyledi. Sarı saçlı, yüksek alınlı ve ciddi suratlı, iri kıyım ve kilolu bir adamdı. Çok geçmeden ağzının da sıkı olduğunu öğrendim. Bohemya ve Moravya Reichsprotektor'u için çalışan birinin de aynen böyle olması gerekirdi.

SS-4 plakalı araba üstü açılabilen koyu yeşil Mercedes 320'ydi ve Heydrich resmi bir görevde olmadığı zamanlarda bunu kullanırdı. Çok geçmeden resmi görevler için daha büyük bir modeli, Mercedes 770'i kullandığını öğrendim. Generalin yol kenarında durup birini sorgulama ihtiyacı hissetme ihtimaline istinaden 320'nin ön tamponuna ilave bir spot ışığı takılmıştı. Araçta flama bulunmasa da bu kendimi daha az bariz ya da güvensiz hissetmemi sağlamadı. İkimiz de üniformalıydık. Aracın üstü açıktı. Silahlı refakatçimiz yoktu. Düşman topraklarındaydık. Benim gözümde bu kırmızı üniforma giyip "British

Grenadiers"i söyleyerek bir Hint Thuggee köyüne gitmekten farksızdı. Huzursuzluğumu fark eden Klein, General'in silahlı korumayı zayıflık nişanesi gördüğünü bu yüzden Prag'da arabanın üstünü açarak dolaştığını söyledi.

"Peki, ne sıklıkta Prag'da dolaşıyorsunuz?"

"Prag Şatosu ve General'in kır evi arasında mı? Günde iki kez. Saati hiç şaşmaz."

"Şaka yapıyorsun."

"Hayır."

"Üç Kral'dan biri serbestçe dolaşırken bana hiç akıllıca gelmedi."

Yola çıktık ve biz giderken yolun kenarında duran uzun boylu bir adam bizi görüp kim daha doğrusu ne olduğumuza duyduğu saygıdan ötürü şapkasını çıkarınca oturduğum yerde iyice büzüldüm. Prag'da bu tür şeylere bolca şahit olurdunuz çünkü Naziler böyle şeyleri severdi. Ama ben göğsümde hedef tahtasıyla dolaşmayı ne kadar sevmediysem, bu tür şeyleri de o denli sevmezdim; tabancamı çıkarıp mermiyi ağzına sürdükten sonra, acil bir durumda kolayca çekip kullanabileceğim, arabanın kapısındaki deri cebin içine koydum.

Klein güldü. "Ne yapıyorsun?"

"Sen görmezden gel, Çavuş. Ağustos sonuna kadar Ukrayna'daydım. Ukrayna, Alman öldürmek isteyen İvan'la kaynıyor. Bence bu, işgal edilen tüm ülkeler için geçerli. Fransa haricinde. Orada kendimi hiç tehlikede hissetmedim."

"Neden burada kendini tehlikede hissediyorsun?"

"Çünkü Çekçe bana Rusça gibi geliyor. İşte bu yüzden."

"Öyleyse sizi temin ederim, Komutanım. Buna ya da General'in diğer arabası SS-3'e saldırmak demek, büyük bir misillemeyi göze almak demektir. General böyle söylüyor ve ben de ona inanıyorum."

"Peki, sen ne düşünüyorsun?"

Klein omuz silkti. "Bu araba hızlı ve General de hızlı sürmemi istiyor."

"Evet, fark ettim."

"O yüzden bu araca pusu kurabilmek için çok talihli olmak gerek. Ayrıca uzun vadede bu Çekler için büyük talihsizlik olur."

"Ve General için de öyle olur derim. Muhtemelen senin için de. Bu dediğin bir caydırıcılık içermez çünkü sizin kötü talihiniz onlarınkinin ön şartıymış gibi geldi bana. Tıpkı boğulurken onları da beraberinde götür demek gibi bir şey. Onlar ölecek ama sen de ölmüş olacaksın."

Şehir merkezinin on beş kilometre kadar kuzey doğusundaki Jungfern Breschan adında küçük bir köye geldik. Çekler oraya Panenske Brezany diyordu ki Çekçede muhtemelen moral bozucu derece boş bir araziyle çevrili ıssız köy demekti – pek çok düz, yeni sürülmüş ve bol kokulu tarla vardı. Sizin hoş ve pitoresk anlayışınız birkaç kontrol noktası ve bir SS motorize birliği içeriyorsa köye hoş ve pitoresk demek mümkündü. Heydrich'in aracına saldıracak kadar aptal olanlar arazide onları bu askerlerden koruyacak hemen hiçbir şey olmadığını da göreceklerdi. Jungfern Breschan'a gelecek bir suikastçı takımının derdest edilmesi ya da öldürülmesi bir dakikayı geçmezdi. Yine de Prag'ın merkezinde Kremlin büyüklüğünde bir

şatoya ve diğer pek çok zarif Bohemya sarayına sahip Heydrich'in neden burayı seçtiğini anlayamadım. Belki de pencereden atılmaktan korkuyordu. Prag'da o tür şeyler çok olurdu. Heydrich ya da diğer Nazileri pencereden atmak beni hiç rahatsız etmezdi.

Ana yoldan çıkarak önce sağa sonra sola kıvrılan hafif bir rampaya girdik. Burası ağaçlıydı ve hava yeni kesilmiş çimle çam iğnesi kokuyordu. Prag'ın gri kasvetinin ardından böyle bir yerde Heydrich'in dünyanın sorunlarını, bu sorunların çoğunun nedeni kendi olsa da, unutması daha kolay olmalıydı. Jungfern Breschan'da mahremiyetini korumak için bekleyen SS fırtına birliklerini göz ardı ettiği müddetçe tüm sorunlarından kaçmayı başarabilirdi.

Güzel görünen, pembe stükko, barok ev sağımızdan görüşe girdi. Kapılı ve nöbetçili kemerli bir yolun ardında, üst katta altı pencere saydım. Av kulübesine benzese de emin değildim. Nadiren ava çıkardım ve o zaman da peşine düştüklerim kayıp kişiler, bir katil veya aldatan bir eş olurdu. Sülün vurmak isteyen birinin ayrıca neden bir Rus Ortodoks şapeli ve bir yüzme havuzuna ihtiyaç duyduğuna da anlamış değildim. Ama belli mi olur, yeterince dua edip yüzmeyi öğrenirsem belki ben de bir iki tane su çulluğu vurabilirdim.

"General Heydrich'in yeni evi bu mu?"

"Hayır, orası üst şato. Orada hâlâ Von Neurath kalıyor. En azından şimdilik."

Hitler çok yumuşak olduğuna hükmedip vazifeyi sarışın kasaba devredene kadar Bohemya Reichsprotektor'u olan kişi Konstantin von

Neurath'tı; fakat öncesinde von Neurath, Alman Dışişleri Bakanı'ydı – şimdi bu makamda Almanya'daki en sevilmeyen adam olan Joachim von Ribbentrop yer almaktaydı.

"Bir yukarı bir de aşağı şato var," dedi Klein. "İkisi de bir Yahudi şeker tacirine aitti. Ama Yahudi şerefsizi 1939'da kaçınca mülke el konuldu. Ana ev tepenin dibindeki aşağı şatoda. O ev daha güzel."

"General önceden burada Yahudilerin oturmasından rahatsız değil mi?"

"Efendim?"

"Propaganda filmlerini izlemişsindir," dedim. "O insanlar tıpkı sıçanlar gibi hastalık taşıyorlar."

Ciddi olup olmadığımı kestiremeyen Klein bana garip bir bakış attıktan sonra hata yaparak ciddi olduğuma hükmetti. İşin doğrusu Ukrayna'dan döndüğümden beri alay ederken epey temkinli davranmaya başlamıştım.

"Hayır, sorun yok," dedi. "Bu tacir burayı 1909'da satın almış. Ev aslında onu bankaya kaptıran bir Alman asile ait. O yüzden evi yok pahasına Yahudiye satmak zorunda kalmış. Ondan önce de Benediktin keşişlerine aitmiş."

"Yahudiye bir Benediktin keşişinden daha uzak bir şey yoktur, değil mi?"

Klein salak salak sırıtıp başını iki yana salladı.

Aşağı şatonun daha büyük kapısı görüşümüze girdiğinde ben Klein adında bir herifin, değil Heydrich'in şoförlüğünü yapmak SS olmasına dahi nasıl izin verildiğini düşünüyordum. Kapıdaki kulübelerin önünde hayvan severleri düşünceye sevk edecek bir çift taş heykel vardı. Birinde

bir ayı av köpekleri tarafından parçalanıyordu; diğerinde ise aynı akıbeti bir yaban domuzu paylaşmaktaydı. Tabiatın pençe ve azı dişleriyle yeniden vücut bulmuş hali sayılan Heydrich'in bu tür şeyleri sevmesinden daha doğal bir şey olamazdı.

Yaban domuzunun yanındaki kulübeden çıkan bir SS askeri arabamız kapıdan geçerken esas duruşa geçti. Neredeyse elli metrelik yolun sonunda aşağı şato yer alıyordu. Burası Herman Göring ve belki de Mussolini standartlarında ele alınırsa mütevazı bir yerdi.

Bu şato aslında on dokuzuncu yüzyıl Fransız tarzı bir malikâneydi ama orantılı iki katı, ön ve arkasındaki toplam on altı penceresiyle etkileyicilikte bir şatodan aşağı kalır yanı yoktu. Pembe stükko üst şatodan farklı olarak aşağı şato kırmızı çatısı, beyaza boyalı kare kuleleri olan revakları ve U-Bahn tüneli ebadında merkezi kemerli penceresiyle, kanarya sarısı bir binaydı. Kusursuz çimlerin üzerinde başka bir taş heykel daha duruyordu; evden kaçan biri erkek ikisi dişi geyik. Evin civarında devriye gezen SS'lerin sayısına bakınca benim de geyiklerle birlikte kaçasım geldi. Yanımda böyle iki dişi olsa belki duvarın üzerinden bile atlayabilirdim.

Klein ön kapıya çekip 320'nin üç litre, dört silindirli motorunu kapattı. Motor soğurken iki buçuk metrelik kaputunun altında sanki bir fare yaşıyormuş gibi tıkladı.

Bir an için oturup öylece eve bakarak güvercinlerin huzur veren sesini ve onlara ateş eden, çok uzakta olmayan birilerini dinledim.

Tabancamı aracın kapısındaki gözden alırken, "İnfaz mı var?" diye sordum.

Kelin sırıttı. "Avlanıyorlar. Her zaman vuracak bir şeyler bulunur."

"Bir şeyler mi, birileri mi?"

"Eğer avlanmak isterseniz size de bir silah temin edebilirim. Şatoda sürekli av eti yiyoruz."

"Yani burada da tuttuğunuzu yiyorsunuz, öyle mi? Bu arada yiyecek kuponlarımı kime vermem gerekiyor?"

Aşağı şato pek yiyecek kuponu kullanılacak bir yere benzemiyordu ama sırf laf olsun diye yine de söyledim.

"Bu tür şeyleri bir süreliğine unutabilirsiniz. Burası Berlin değil. Burada hiçbir şeyin kıtlığı yok. General burada, kırsalda gayet refah içinde yaşıyor. Sigara, içki, çikolata, sebze. İstediğiniz bir şey varsa söyleyin yeter."

Klein'in başıyla işaret ettiği, beyaz ziyafet ceketi giymiş SS vale kapımı açıp esas duruşa geçti.

"Neden burada kaldığını anlamaya başlıyorum. Sadece Prag'ın değil, normal kabul edilenlerin de dışındayız."

Ayağa kalkıp, Hitler selamına karşılık verdikten sonra valenin peşinden eve girdim.

Ana salon, dökme demir galerisi, Dante, Beatrice ve Meleklerin etrafında dizilip Aziz Petrus'un tayin edilmesini bekleyeceği türden büyük ve işlemeli avizesiyle, iki kat yüksekliğinde bir yerdi. Kalın meşe kapının arkasında kayın ağacı boyunda bir duvar saati vardı ve çabucak bunun zamanı göstermeye de yaradığını fark ettim. Bir parsla savaşan atlı bir Amazon'un tunçtan heykelinin

yer aldığı, büyük ceviz ve yuvarlak bir masa da bulunuyordu. Pars ata sarılmış gibi görünüyordu ki Amazon'un göğüslerini dikkate alırsak bunun hata olduğu ortadaydı. Ama Amazon'un elindeki mızrağı düşünürsek belki de pars ne yaptığını biliyordu. Kimi kadınlar ne kadar güzel olursa olsun uzak durmak en iyisidir.

Salonun sonunda ve birkaç mermer merdiven aşağıda Knoll kanepelerin ve bir zamanlar belki de bir Karayip adasında olan gürgen bir sehpanın bulunduğu büyük bir oda yer alıyordu. Buranın bir oda olduğunu ancak insan gözünün görebildiğinden uzakta bir yerlerde başka duvarlar, pencereler ve bir ila iki kapı olduğunu düşünürseniz varsayabilirdiniz. Pirinç ocak demiri bulunan büyük bir şömine ve hapishane kapısında olması gereken dökme demir bir paravan vardı. Her köşesinde kaslı bir Atlas'ın yer aldığı ve üzerinde de Hitler, Heydrich, Himmler ve Heydrich'in karısı Lina olduğunu tahmin ettiğim sarışının resimlerinin yer aldığı bir şömine rafı bulunuyordu. Diğer bir resimde kadın ve Heydrich, Tirol kostümü giymiş bir bebekle oynuyordu; hepsi de tam Almana benziyordu. Bu Atlas'ların yeni Alman efendilerinin yükünü taşıyan iki gariban Çek olduğunu düşünmemek elde değildi. Şömine rafının üzerinde Führer'in, sanki birisinin gelip de burada ne haltlar döndüğünü ona anlatmasını beklermiş gibi aşağı şatonun galerisine bakan, büyük ve hiç nedensiz yere çok iyi boyanmış bir portresi vardı. Aslında ben de ondan çok farklı hissetmiyordum.

Gözlerim yavaş yavaş mekânın büyüklüğüne uyum sağlayınca uzakta bir dizi Fransız pencere-

si ve onların arkasında uzanan çimleri, fundalıklarla ağaçları ve hiç komşuya sahip olmamanın kaçınılmaz ve gayet hoş bir neticesi olan berrak gökyüzünü gördüm.

Frak ve kanat yaka giyen bir uşak sessizce salona girip başını eğerek beni selamlarken, fırsat bu fırsat diyerek, yüzündeki hürmetkâr ifade gibi kafasına boyanmış görünen saçlarına dikkatle baktım. Ceketindeki birinci sınıf Demir Haç Nişanı şeridi üniforma giyen diğerlerine onun da Cihan Harbinde üzerine düşeni yaptığını hatırlatıyordu. Kalın bir boynu ve ondan daha kalın bir sesi vardı.

"Jungfern Breschan'a hoş geldiniz, efendim. Ben uşak Kritzinger. General iyi dileklerini gönderip saat on iki otuzda terasta bir şeyler içmek için ona katılmanızı istedi." Potsdamer Platz'da trafiği yönetiyormuş gibi bir kolunu Fransız pencerelere doğru kaldırdı. "Sizi rahat ettirebilmek için yapabileceğim bir şey varsa lütfen söyleyin. Dilerseniz önce size odanızı göstereyim."

Kuzey kanadındaki odam beklediğimden daha büyük ve konforluydu. Büyük bir yatak, Imperial'den getirdiğim kıyafetlerimi koyabileceğim üç abanoz çekmeceli bir yazı masası, bir masayla sandalye ve hazır ama yakılmamış bir şöminenin yanında duran tek kollu deri bir sandalye vardı. Pencerenin dibinde üzerinde içki, çikolata, gazete ve Amerikan sigarası bulunan katlanabilir bir sehpa bulunuyordu ve Kritzinger gider gitmez Johnny'lerimi atıp sigaralığımı yeni sigaralarla doldurdum. Elimde içkim, ağzımda sigaramla eyaletimi daha bir yakından teftiş etmeye koyuldum.

Masada parşömen abajurlu bir masa lambasıyla yerde mat ve kestane rengi bir Türk kilimi vardı. Yatağımın ucunda birkaç havlu ve kapıda, gördüğüme çok sevindiğim bir anahtarla sürgü bulunuyordu. Neden sevindiğimi de bilmiyordum. Canilerle dolu olduğunu bildiğin bir yerde kapını kilitlemek seni koruyabilir miydi? Alt katın pencerelerinde parmaklık olsa da bu üst kat penceresinde yoktu. Odamdaki pencerelerin sağlam pirinç sürgüleri vardı ve çerçeveleri sabitti, ikisi de arka bahçeye bakıyordu. Yaz için bir panjurla soğuk havalar için, ki buralarda hep öyle olurdu, kalın kırmızı perdeler vardı.

Başımı pencereden çıkardım. Pencerenin yerden yüksekliği beş altı metre kadardı. Daire şeklindeki bir çiçekliğin ortasında bir fıskiye derviş gibi ahenkle dönüyordu. Bunun ötesinde, iki yanında itinayla budanmış çalılarla sık ağaçların yer aldığı çakıl taşlı bir yol vardı. Çimlerin üzerinde, belki de öndekilerin eşi olan, başka bir çift kaçan geyik bulunuyordu.

Yatağıma uzanıp içkimi bitirdim ve sigaramı içtim. Bunlar beni teskin etmeye yetmedi. Heydrich'le aynı çatı altında olmak beni germişti. Kalkıp doldurduğum diğer bir kadehin de çok az faydasını görebildim. İstediği her ne olursa olsun, zaten fena hırpalanmış vicdanımı rahatsız edeceğini bildiğimden benden istediği şeyin ne olduğunu söylediği zaman ona elimden geldiğince kibar şekilde cehenneme gitmesini söylemeye karar verdim. Ukrayna'ya dönüp soykırıma devam etmem mümkün değildi ve bunun neticesi toplama kampına gönderilmek olsa bile umurumda değil-

di. Üniformalı diğer şerefsizler gibi değildim. Nazi bile değildim ve belki de bunu onlara hatırlatmam gerekliydi. Belki de Cumhuriyete olan sadakatimi tekrar etmemde fayda vardı. Eğer beni SD'den atmak için bahane arıyorlarsa onlara bir tane verebilirdim. Arianne kesinlikle haklıydı: Eğer İşçi liderine karşı çıktığım gibi Heydrich'e de karşı çıkan yeterli sayıda insan olsaydı belki bazı şeyler değişirdi. Aralarında benim de bulunduğum daha fazla insan ölebilirdi ama bu konuda yapacak bir şey yoktu. Zaten son zamanlarda bu o kadar kötü bir seçenek gibi görünmüyordu. En azından kendime böyle söylüyordum. İçtiğim içkiden dolayı olabilirdi. Elbette vakti gelene kadar emin olamazdım. Ama aynı zamanda korktuğumdan, bunun epey cesaret gerektireceğini biliyordum. Cesurla aptalı birbirinden ayıran bildiğim tek şey buydu.

"Sence de çok güzel değil mi?"

Siyah saçlı bir *femme fatale*'in* göz kamaştırıcı modern resmine bakıyordum. Işık saçan altın rengi bir arka planda sanki altın Argus gözlerinden yapılmış gibi duran muhteşem uzun bir elbise giymişti. Bu kadının ürkütücü bir yanı vardı. Altın standardının kölesi olmuş bir grup ekonomist tarafından ebedi yolculuğuna hazırlanan vicdansız bir Mısır kraliçesine benziyordu.

"Ne yazık ki kopya. Aslını tamahkâr şişko Göring çalıp kendinden başka kimsenin göremediği koleksiyonuna ekledi. Bu daha da acı."

---

* (Fr.) Femme Fatale: Felakete neden olan kadın anlamına gelen, ilişkiye girdiği erkeklere sonunda büyük sıkıntılar yaşatan çekici ve baştan çıkarıcı kadın –çn.

Aşağı şatonun kütüphanesindeydim. Pencereden SS ve SD subaylarının terasında toplanmaya başladığı arka bahçeyi görebiliyordum. Benimle konuşan subay otuz yaşlarında, ince uzun ve kadınsı görünümlü bir adamdı. Saçları sarıydı, yüzünde de düello izi vardı. Yakasındaki üç yıldızdan benim gibi SS-Hauptsturmführer, yani yüzbaşı olduğunu anladım. Gömleğindeki gümüş rengi kordon da bir yaver olduğunu gösteriyordu – muhtemelen Heydrich'in yaveriydi.

"Siz Doktor Ploetz misiniz?"

"Tövbe deyin, hayır." Topuk selamı verdi. "General Heydrich'in dördüncü yaveri, Hauptsturmführer Albert Kuttner emrinizdedir. Ploetz'le tanıştığınızda kim olduğunu hemen anlarsınız. Sanki birisi buzdolabını açık bırakmış gibi hissedersiniz."

"Soğuk öyle mi?"

"Ondan daha sıcak buzullar gördüğüm oldu."

"Heydrich'in kaç yaveri var."

"Sadece dört tane. Her mevsime bir tane. Bana ek olarak Yüzbaşı Pomme'yle Kluckholn var. Binbaşı Ploetz ise başyaveridir. Buradayken hepsiyle tanışma şerefine nail olacaksın."

"Sabırsızlanıyorum."

Kuttner sanki onunla aynı yasak radyo frekansındaymışız gibi muzip bir ifadeyle gülümsedi. "Yüzbaşı Günther olmalısın." Başını iki yana salladı. "Berlin aksanı hemen kendini belli eder. Bu arada General bu şatoda Hitler selamı verilmesinden pek hazzetmez."

"Bana uyar. Hitler selamından ben de pek hazzetmem."

"Evet. General genelde gayriresmiliği sever. O yüzden normal kışla kuralları geçerlidir. Kemer takılmaz." Başıyla palaskamı işaret etti. "Bu tür şeyler."

"Teşekkürler," deyip palaskamı çıkardım.

"Ayrıca kendini SS rütbenle takdim etmende bir mahzur yok fakat sonrasında kendinden ya da diğer bir subaydan bahsederken SS rütbelerini kullanma. Ordu rütbeleri ve soy isimler daha kısa. General boşa zaman harcamayı sevmez. Sürekli, biz beklerken zaman beklemez ve geçen zamanı bir daha bulmak mümkün olmaz der. Haksız da sayılmaz, değil mi?"

"General hep alıntı yapılabilecek şeyler söyler. Geleceği düşünerek, dediklerinden bazılarını bir kenara yazsanız iyi olur."

Kuttner başını iki yana salladı. Anlaşılan onunla tam da aynı frekansta değildik.

"Bu hiç olmaz. General birilerinin söylediklerini yazmasından nefret eder. Mizacı böyle."

Gülümsedim. "Çünkü kanıt sayılır."

Kuttner gülümsedi. "Evet, çok haklısın. Doğru."

"Sanırım o yüzden dört yaveri var," diye ekledi. "Böylece hiçbir şeyin kaydedilmesine gerek kalmıyor."

"Evet, bu açıdan düşünmemiştim ama haklı olabilirsin."

Önümüzdeki altın rengi resme döndüm. "Bu kadın kim?"

"İsmi Adele Bloch-Bauer ve kocası Ferdinand bu evin sahibiydi. Bir Yahudi olmasına rağmen Göring'in onu neden bu kadar sevdiğini düşüne-

bilirsin. Ama tutarlılığın onun niteliklerinden biri olmadığını söyleyebilirim. Güzel bir kopya olsa da aslının ait olduğu evde olmaması bence hiç hoş değil. Reichsmareşali geri vermesi için ikna etmeye çalışıyoruz ama ilerleme kaydedemedik. Tablolar söz konusu olduğunda kemik bulan köpekten farksız. Zaten bu tabloyu neden bu kadar sevdiğini anlamak hiç de zor değil. Frau Bloch-Bauer'in bir milyon marka benzediğini söylesek bile bu tablonun hakkını vermemiş oluruz. Sence de öyle değil mi?"

Başımı sallayıp bir kez daha baktım, ama resme değil de Yüzbaşı Kuttner'e. Heydrich'in yaveri olduğu halde tehlikeli denecek kadar açık sözlüydü. Biraz benim gibiydi. Sadece üniforma ve sanat zevki değil, başka ortak noktalarımız olduğu da belliydi.

"Biraz farklı," dedi.

"Yüzeysel olarak gösterişli, belki. Ama bir kopya bile tuale dökülmüş gibi görünen altın boyadan daha derin, değil mi?"

"Bernard Berenson gibi konuştun, Yüzbaşı Kuttner."

"Tanrım, sakın öyle söyleme. Özellikle de General'in yanında çünkü Berenson Yahudidir."

"Ona ne oldu peki?" Bir sigara yaktım. "Resimdeki altın kadına?"

"Bu tablodaki görüntüsüne bakarak akıbetini söylemek yüreğimi burkuyor. Zavallı kadın 1925'de menenjitten ölmüş. Gerçi bu ülkede Yahudilerin başına gelenleri hesaba katarsak ölmesi belki de iyi oldu. Memleketi Avusturya'ymış."

"Ya kocası Ferdinand?"

"Ona ne oldu, bilmiyorum. Açıkçası pek umurumda da değil. Tipik bir tamahkâr Yahudi tacire benziyor ve biz Sudetenland'a geldiğimiz gibi akıllılık edip tabanları yağlamış. Resmi yapan ressam Avusturyalı Gustav Klimt ise 1918'deki grip salgınında ölmüş. Ama sanırım buraya sık sık geliyormuş. Adele'nin ihtiyar Klimt'ten pek hazzettiği ortada. Belki de biraz fazla. Onların burada oturduğunu düşünmek bir garip geliyor, değil mi? Özellikle de evin General Heydrich'e kaldığını gördükten sonra. *O quam cito transit gloria mundi.*"*

Başımı sallayıp bir şey demedim. Bu sıra dışı genç yaverin sıradan SD robotları gibi olmadığı açık olsa da karımın da grip salgınında öldüğünü söyleyecek havada değildim: Klimt salgının ilk kurbanlarından biriyken, Aralık 1920'de ölen karım da son kurbanlarından biriydi. Ayrıca Yüzbaşı Kuttner'de Heydrich gibi bir adamın ona neden müsamaha gösterdiğini merak etmeme yol açan kestiremediğim bir şeyler vardı. Ama düşününce General bana da müsamaha göstermişti ki bu, ya onun muazzam alicenaplığını –ki hiç ihtimal vermiyordum– ya da sinizmini gösteriyordu.

Kuttner esnemesini bastırmaya çalışsa da beceremedi.

"General sizi geç saatlere kadar çalıştırıyor, değil mi?"

"Affedersin. Hayır, aslında pek iyi uyuyamıyorum. Doğruyu söylemek gerekirse hiç uyuyamıyorum."

---

* (Lat.) İşte dünyanın ihtişamı böyle geçiyor –çn.

"Benim üzerimde de benzer bir etkisi var. Prag'a davet edildiğimden beri gözüme uyku girmiyor. Üstelik bunun nedeni de heyecan değil."

"Gerçekten mi?" Kuttner şaşırmışa benziyordu.

"Gerçekten."

"Beni şaşırttın. Aslında kendisi benim halimi fazlasıyla anlayışla karşılıyor. Hatta kendi doktorundan bana bakmasını istedi. Doktor çok etkili, Veronal diye bir ilaç verdi. Uyku ilacı. Fakat içkiyle birlikte alınmaması gerekiyor."

"Öyleyse en iyisi hiç kullanmamak." Sırıttım. "Hiçbir şeyin içkiyle arama girmemesine büyük özen gösteririm. Ama demek istediğim General'in itibarının ondan önce gitmesi. Mohandas K. Gandi olduğu söylenemez değil mi? Beni buraya neden çağırdığı bilsem belki biraz daha rahat uyurdum. Senin bu konuda bir bilgin var mı? Bu resim hususunda beni aydınlattığın gibi, o konuda da aydınlatabilir misin?"

Kuttner yanağındaki düello yarasını kaşıdı. Anlaşılan bu gergin olduğunda yaptığı bir şeydi ve çok sık yapıyordu.

"Anladığım kadarıyla General'le arkadaşsınız."

"Muhtaç bir arkadaşın uzak durulacak bir arkadaş olduğunu kastediyorsan, evet, arkadaşız. Ama bence bizler hak ettiğimiz kişilerle arkadaş oluruz."

"Beni şaşırtıyorsun, Yüzbaşı Günther."

"Açılışı sen yapmış olabilirsin, Yüzbaşı, ama buranın General hariç herkesi tedirgin etmekle vazifeli resmi soytarısı benim. Heydrich'i de tanıdığımdan bunun onun ne kadar hoşuna gidebileceğini biliyorum."

"Bu söylediklerinin gerçeği yansıtmadığına seni temin edebilirim. Hafta sonu buraya gelenlerin çoğu General'in en yakın dostlarıdır ve hepsinin iyi vakit geçirmesi için de elinden geleni yapar. Kaliteli yemekler, şarap, brendi ve sigara. Belki de kendisini tedirgin hissedecek tek kişi sensin, Müfettiş."

"Bu da mümkün. General her zaman İngilizlerin Roma tatili dediği şeyi yapar. Diğerlerinin eğlenmesi için biri acı çeker."

Kuttner başını iki yana salladı. "İnan bana, şaka yapıyordum, Günther. Korkularının tümüyle yersiz olduğundan emin ol. General senin rahat etmeni yürekten istiyor. Odanı bizzat kendi seçti. Benimki de dahil olmak üzere herkesin odasını kendi seçti. General'i uzun süredir hem içeride hem de dışarıda tanıyorum, cömert ve düşünceli biri olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim. Zannettiğin gibi kaprisli, zalim bir adam değil. İnan."

"Evet, haklı olduğundan eminim, Yüzbaşı." Başımla *femme fatale*'i işaret ettim. "Yine de talihsiz şeker tacirinin karısının seninle hemfikir olacağını zannetmiyorum."

Kışın sadece bir kelime olup güneşin parlamaya son vermesi için hiçbir neden olmadığını düşündüren ekim ikindilerinden biriydi. Aşağı şatonun bakımlı bahçelerindeki pembe yıldızçiçekleri, beyaz asterler ve kırmızı kadife çiçeklerinin de dahil olduğu tüm çiçekler, sonbahar renklerinin başkaldırmış hali gibiydi – SS'lerin müsamaha göstereceği tek başkaldırı buydu. Çimler bir pitonun gözü kadar yeşil ve pürüzsüzdü. Kristal kadehler

tokuşturulup topuklar vurulurken bir yerlerde birisi piyano çalıyordu. Hafif bir rüzgâr ağaçların devasa, ipek bir elbise gibi hışırdamasına neden oluyordu. Fıskiyeler kapalı olsa da gerçek çilekli çilek kâsesi ve lezzetli Sekt hazır bulunduğundan, sulanan ağzımla yeterince ıslanıyordum.

On sekiz kişi yemek için içeri girdik. Dört kişi daha olsa futbol maçı yapabilirdik. Beyaz masa örtüleri donmuş bir uskunanın yelkeni kadar sertti ve İspanyol yeni dünya valilerinin ordularına yetecek kadar gümüş vardı. Geri kalan şeyler, tıpkı Yüzbaşı Kuttner'in dediği gibi gayriresmiydi, palaskamı çıkardığım için, yiyeceklerin bol ve lezzetli olması kadar mutlu olmuştum: Bezelye çorbası gerçek bezelye ve jambonla, karaciğer köftesi gerçek karaciğer ve soğanla, Holstein Şnitzel gerçek dana eti ve yumurtayla yapılmış, hamsi, gerçek Leipziger Her Şey ile servis ediliyordu. Peşinden gelen gerçek meyveli kekle gerçek peynire yer kaldığından şüpheliydim. Şarap da benzer derecede etkileyiciydi. Masada yiyecek kuponları için bir kutu vardı ama kimse dikkat etmediğinden sadece göstermelik konduğunu anladım. Kutuya bakıp Berlin'de alt katımda oturan Fridmann kız kardeşlerin benim götürdüğüm konservelerle nasıl idare ettiklerini düşünsem de bir yandan da durmadan yiyip şarap ve sigara içmeye devam ettim. Fazla konuşmadım. Söylenecek pek bir şey yoktu. Herkes Heydrich'in söylediği, bildik Nazi zırvalarına kulak kabartmıştı ve ancak Çekleri Almana çevirmeye çalışmanın aptallığından bahsetmeye başlayınca tıkınmayı bırakıp ben de dinlemeye başladım:

"Soyları ve niyetleri iyi halklar Alman haline getirilecek. Alman haline getiremeyip eğiterek şu ankinden farklı düşünmeye sevk edemediklerimizi ortadan kaldırmak zorundayız. Geri kalanları –Bohemya ve Morovya nüfusunun en az yarısı– doğuda Kutup bölgesine yakın çalışma kamplarına sevk etmeliyiz. Fakat her fırsatta adil davranmaya dikkat etmeliyiz. Her şey yapılıp söylendikten sonra, Çekler direniş yerine işbirliğinin kendi hayırlarına olduğunu görecekler. Mevcut olağanüstü hal sona erdikten sonra halkın yiyecek istihkakını artırıp kara borsacıları ortadan kaldırmak için elimden geleni yapacağım."

Buna benzer daha bir sürü şey dinlerken masadaki diğer subayların tombul suratlarına bakarak içlerinde benim gibi düşünen biri var mı diye anlamaya çalıştım ama tek gördüğüm tasdik ve mutabakat oldu. Muhtemelen onlar da bana bakıp aynı şeyleri düşünüyordu.

Bunlar içinde, Heydrich'in uzun, ince büyücü doktor maskesi haricinde, tanıdığım tek surat eski Dışişleri Bakanı ve eski Reichsprotektor Konstantin von Neurath'tı. Yetmiş yaşlarındaki bu adam masadaki en yaşlı kişiydi ve içlerinde en çok hürmeti hak eden olduğunu da söyleyebilirim. Genç halefi Heydrich kendisine pek öyle davranıyor sayılmazdı. Arada bir ihtiyar adamın sırtını sanki evcil köpeğiymiş gibi sıvazlayıp Baron sağırmış gibi ona hitap ederken yüksek sesle konuşuyordu. Oysaki onunla konuşan herkes adamın işitmesinde herhangi bir sorun olmadığının farkındaydı. Tahminime göre von Neurath

yeni Reichsprotektor'un zaferine son noktayı koyabilmesi için çağrılmıştı.

Heydrich masadan kalkıp brendi ve sigaralarımızla –benim örneğimde ise kahveyle sigara– terasta yerimizi alana kadar benimle konuşmadı. Orada bana işaret etti ve birlikte aşağı şatonun arka bahçesine indik, nihayet beni çağırma maksadını da açıkladı.

"Haziran 1940'da Fransa'yı yendiğimiz gün Berlin'deki ofisimde yaptığımız konuşmayı hatırlıyor musun?"

"Gayet iyi hatırlıyorum. Almanya'nın Fransa'yı yendiği günü nasıl unutabilirim? Beni çağırmanızın nedeni bu mu?"

"Evet. Yine birileri beni öldürmeye çalışıyor."

Omuz silktim. "Pek çok Çek sizi öldürmek istiyor olabilir, komutanım. Ama onlardan bahsettiğinizi zannetmiyorum."

"Haliyle."

"Yakın zamanda canınıza mı kastedildi?"

"Evham yaptığımı mı zannediyorsun?"

"Pekâlâ. Yapıyor musunuz?"

"Hayır. Birkaç gün önce beni öldürmeye teşebbüs ettiler."

"Ne zaman, nerede ve nasıl?"

"Kurt İni'nde. Doğu Prusya'da, Hitler'in sahra karargâhında. Evet, bunun seni şaşırtacağını tahmin etmiştim. 24 Eylülde oldu. Hitler, Bohemya'da Neurath'ın halefi olarak atandığımı söylemek için beni Rastenburg'a çağırdı. Bunlar zamanı ve yeri. Nasılına gelince birisi beni zehirlemeye çalıştı. SD laboratuvarlarındaki toksikologlar hâlâ kullanılan maddeyi yalıtmaya çalışsalar da onun

botulinum adında, protein tabanlı bir zehir olduğunu düşünüyorlar. Latince sosis manasına gelen *botulus*'tan türeme bir kelime."

"Bir Alman için kulağa çok öldürücü geliyor."

"Bu iyi pişirilmeyen ette çoğalan zehirli bir bakteriymiş. SS doktorlardan bazıları bu bakteriyi ve sulphanilamide gibi antibiyotik bileşikleri sentez etmeye çalışmasaydı, sıradan bir besin zehirlenmesi olduğunu düşünebilirdim. Bu antibiyotik yaralardaki enfeksiyonları tedavi etmede kullanılır ama aynı zamanda bileşik nörotoksindir, yani bir zehirdir."

"Belki de sadece besin zehirlenmesidir. Hiç bu ihtimali düşündünüz mü?"

"Düşündüm ve kabul etmedim. Zehirli olan sadece benim yemeğimdi. Neyse ki aç olmadığımdan yemedim. Onun yerine tabağımdakileri Binbaşı Ploetz'in köpeğine verince köpek öldü. Vejetaryen olduğundan hedef Führer olamaz. Elbette Führer'e belli etmeden yapılabilecek tüm soruşturmaları yaptırdım; ayrıca tedbir olarak Kurt İni'nde çalışan yabancı işçilerin tümünü değiştirdim. Ama şu ana kadar bu hadiseden kimin mesul olduğuna dair hiçbir şey bulunamadı. Sonunda, en azından görüntüde, işin peşini bırakmak zorunda kaldım. Dediğim gibi Führer'i telaşlandırmak ya da mahcup etmek istemiyorum. Ama Prag'da başka tedbirlere de başvurabilecek imkânlara sahibim ve Günther eğer kabul edersen, sen de bu tedbirlerden biri olacaksın."

"Peki, benden ne yapmamı istiyorsunuz? Çeşnicibaşınız mı olayım?" Omuz silktim. "Bunu yemekten önce deseydiniz sizin yanınıza otururdum."

Heydrich başını iki yana salladı.

"Sizi öldürebilecek birilerini mi arayayım? İstediğiniz bu mu?"

"Evet. Doğrusu senin şahsi korumam olmanı istiyorum," dedi Heydrich.

"Yani sizin dört yaveriniz var ama hiç korumanız yok mu?"

"Klein, şoförüm, silahını çekip belasını arayan Çeklere ateş edebilecek kabiliyettedir. Ben de öyle. Benim istediğim yakınımda cinayetin ve katilin ne olduğunu bilen birinin bulunması. Şüpheci olmak için eğitilmiş gerçek bir dedektif."

"Bildiğim kadarıyla Gestapo da hiç acemi sayılmaz."

"İşgüzar değil de gerçekten şüpheci birini istiyorum."

"Evet, aradaki farkı biliyorum."

"Bu vaziyeyi Hercule Poirot'a veremeyeceğimden haliyle seni düşündüm."

"Hercule Poirot mu?"

Heydrich başını iki yana salladı. "Bir İngiliz kadın romancının yarattığı kurgu bir dedektif. Neyse, okumaya meraklı olmadığın belli. Yazar da karakter de çok meşhurdur."

Başımı iki yana salladım. "Çoğu korumanın işverenlerinin başına gelecekleri umursamasının gerekli olduğunu biliyorsunuz, değil mi?"

Heydrich sırıttı. Bu pek sık olmazdı ve olunca da genç ve sivri suratı haylaz bir okul çocuğunu andırdı.

"Yani ehil olmadığını mı söylemek istiyorsun?"

"Onun gibi bir şey."

"SD'den tamam efendimci bir sürü adam bulabilirim," dedi Heydrich. "Ama bana karşı dürüst olup gerçeği tümüyle anlatacaklarından nasıl emin olabilirim?"

"Bunda haklısınız, komutanım. Elimde bir silah olmadığı müddetçe sizinle kolay kolay ters düşmem."

"Seni beş yıldır tanıyorum. Himmler'in adamı olmadığını biliyorum. Nazi bile olmadığını biliyorum. Muhtemelen benden de nefret ediyorsun. Ama benden ne kadar nefret edersen et, beni öldüreceğine inanmam. Diğer bir deyişle sana güvenebilirim, Günther; beni öldürmeyeceğine ve diğerlerinin çekineceği rahatsız edici gerçekleri yüzüme söyleyeceğine güvenebilirim. Bana göre bir korumada aranacak asıl erdemler bunlardır.

"Elbette pek çok açıdan ahmağın tekisin. Ancak bir ahmak Partiye katılmadan polisliğe devam eder. Ancak bir ahmak hâlâ Weimar Cumhuriyeti'yle duygusal bağını kesmez. Ancak bir ahmak yeni Almanya'nın karşısında durulamayacağını göremez. Ama itiraf etmem gerek ki, zeki ve becerikli bir ahmaksın. Hepsinden önemlisi de çok iyi bir polissin. Eğer dedektifim olursan burada, aşağı şatoda bir odan, kendi araban ve şehirdeki Hradschin Şatosu'nda da bir ofisin olur. Hatta arada bir beraberinde getirdiğin güzel orospuyla da görüşebilirsin. Adı neydi Arianne mi?"

Bu beni şaşırtsa da aslında şaşırtmaması gerekirdi. Prag'da Heydrich'in haberdar olmadığı çok az şey olurdu.

"Aslında sende ne bulduğunu anlamış değilim. Jockey Bar'da takılan kadınlar genelde senden

daha fazla B vitamini olan erkekleri tercih eder, Günther. Elbette bu görevi kabul edersen söz konusu bu dezavantajı derhal tersine çevirebilirsin. Konumun birden yükselir. Bilmem hatırlatmama gerek var mı, ama bu önemli bir iş."

Konuşmamız müddetince Heydrich'in ince uzun piyanist elleri pantolonun ceplerindeydi ve bu da süvarilerinki gibi çarpık olan bacaklarını daha da çarpık gösteriyordu. Ellerini cebinden çıkardıktan sonra –üzerini örten altın ve gümüş nişanlar yüzünden daha ziyade kutsal emanet sandığını andıran– SD resmi ceketinin cebinden küçük gümüş renginde bir sigaralık çıkarıp bana bir sigara ikram etti. "İçer misin?"

"Teşekkürler, komutanım."

Bir kibrit bulup ikimizin sigarasını da yaktım.

"Peki, cevabın ne?"

"Öncelikle ne kadar dürüst olmamı istiyorsunuz, General? Körü körüne dürüst mü? Gözümü kırpmayacak derecede dürüst mü? Yoksa acımasızca dürüst mü? Bunun berbat beslenmeme biraz daha B vitamini eklemekten başka bana ne faydası olacak? Sizi hayatta tutmayı başarabilirsem göğüs cebinizdeki madalyalardan biri mi olacağım? Veya başaramazsam partizan trenine tek yönlü gidiş bileti mi alacağım?"

"Yalnızken ne istersen söyleyebilirsin. En azından şahsi emniyetimle ilgili konularda. Hatta asıl güvendiğim de bu. Diğer alanlardaysa –siyaset, hükümet, ırk politikası– senin saçma sapan Cumhuriyetçi fikirlerin umurumda olmadığından çeneni tut. Sana ne faydası olacağına gelince, bunun bariz olduğunu zannediyordum. Yiyecek

ve yatacak yerin bedava olacak. Etrafına bak. Bohemya'daki Almanların şartları Berlin'dekilerden çok daha iyi. Yiyecek ve şarap güzel, sigara ve kadın bol – zamanla tek seferde birden fazla kadın isteyeceksin. Biliyorum çünkü bende öyle oldu. Prag'da bunların hepsine sahip olmak mümkün. Eğer bizimkilerden biri tarafından öldürülecek olursam da tek istediğim delilleri Arthur Nebe ya da Walter Schellenberg'e teslim etmen. Onlar kendi aralarında delilleri Martin Bormann'a sunmanın bir yolunu bulurlar."

"Pekâlâ, General, ama fiyatım şu. Şu anda benim aptalca dediğiniz Cumhuriyetçi görüşlerimden bazılarını dinleyeceksiniz. İlgilenmediğinizi söylediğiniz siyaset, hükümet ve ırk politikasıyla ilgili olanları yani. Ben istediklerimi diyecek ve siz de dinleyeceksiniz. Sözlerim bittikten sonra da istediğinizi yapıp sizin dedektifiniz olacağım."

Heydrich'in gözleri kısıldı. Yandan görünüşünü tercih ederdim. Çünkü yandan gördüğünüzde size bakmıyor demektir. Size baktığınızda elinizde olmadan kendinizi yırtıcı bir hayvanın zavallı avı gibi hissediyordunuz. Bu arka planında merhametsiz hesapların yapıldığı ifadesiz bir yüzdü. Yarısını içtiği sigarasını atıp bileğindeki Rolex saate baktı.

"Pekâlâ. Beş dakikan var. Ama boş yere konuşacağını bil. Panzerler Rusya'daki işlerini bitirince söyleyeceklerinin, senin kafanda bile, hiçbir karşılığı kalmayacak, Günther. Sonunda sen de Nazi olacaksın."

Öğle yemeğinden sonra Heydrich, Generaller Frank, Henlein, Hildebrandt ve von Eberstein, bir-

kaç albay ve üç yaveri şatonun kütüphanesinde toplanıp bizi de keyfimize bakmamız için bıraktılar, elbette yapmayı düşündüğüm şey dikkate alınırsa bu biraz mübalağa olurdu.

Şarabın ve Heydrich'e Çeklerin Almanlaştırılmasıyla Ukrayna'da olup bitenler hakkında söylediklerimin körüklediği, adrenalinle karışan bir yorgunluk hissediyordum. Heydrich sözüne sadık kalıp tam beş dakika dinledikten sonra tek kelime etmeden eve dönüp, beni ilk boğasını kızdırmış matador gibi ortada bıraktı. Belki hâlâ intihara meyilliydim. Yaptığımın tek makul açıklaması buydu.

Bir süre odama dönüp uyumayı düşündüm; Imperial Hotel'e dönüp hayatımın kalanını Arianne'yle geçirmeyi de düşündüm ama Klein'ı ya da bana araba ayarlayabilecek birini bulamadığımdan onun yerine güzel havayı fırsat bilerek şatonun çevresini dolaşmaya çıktım.

Doğal olarak Heydrich'in Arianne hakkında ne oranda bilgi sahibi olduğu düşüncesi kafamı kurcalamaya başladı. Dahası ona karşı, öğle yemeğinde içtiğim içkilerin sonucu olarak, böyle açık konuştuğum için pişman olmaya başlamıştım. Kendi kendime bir SS idam mangasının gelip beni, belki de şu anda yakındaki ormanda kazılmakta olan bir çukurun başına götürmesinin ne kadar süreceğini sordum. Kırsalda yaşamanın avantajlarından biri de buydu; cesetleri gömecek bolca yer bulunurdu.

Akıbetimin bu olacağına yarı ikna olmuşken kendimi ön kapıda, suratları ifadesiz nöbetçilere gergin gergin gülümser halde bulmamın ardın-

dan üst şato istikametinde uzanan peri masalı yolunda yürümeye başladım. Buna kaçış denemezdi ama sözde meslektaşlarımdan uzaklaşmak istiyordum.

Kaçmayı düşünürken aklıma bir zamanlar buranın sahibi olan şeker taciri Ferdinand Bloch-Bauer geldi. Kapıdaki heykeller ona mı yoksa öncesinde buranın sahibi olan asilzadeye mi aitti? Şimdi neredeydi? İngiltere mi? Amerika mı? İsviçre mi? Yoksa talihsiz Çek Yahudi orada emniyette olacağını düşünerek 1940'da Nazilerin işgal ettiği Fransa'ya mı kaçmıştı? Zaman kimin daha talihli olduğunu söyleyecekti – Ferdinand mı yoksa merhum karısı Adele mi?

Sessiz yolun ilerisinde bir Ortodoks şapeline denk gelip virajı dönünce üst şatonun pembe kapılarını ve bana doğru gelen bir SS subayını gördüm – yemekten tanıdığım ama ismini hatırlayamadığım bir general. Şapkam ve palaskam yoktu ama onda da olmadığından selam vermesem de olurdu. Yine de yaklaşınca esas duruşa geçtim. Bir günlüğüne bu kadar SS generali yeterdi.

Üniformayla bile bu general üstün ırkın kötü bir örneği sayılırdı. Seyrek saçlı, geniş ağızlı, çift gerdanlı ve gözlüklü Himmler tipindeki bu adam, bana bembeyaz bir tabaktaki çok soğuk bir balığı hatırlatan o soluk ve kansız Nazilerden biriydi. Yine de gülümseyip durdu ve kim olduğumu hatırlamaya çalışırken ellerini sanki kilise orgunun üst kısmında dolaştırıyormuş gibi havada gezdirdi.

"Aa, evet sen–"

"Yüzbaşı Günther, komutanım."

"Evet, şimdi hatırladım. Sen Berlinli müfettişsin, değil mi? Kripo dedektifi."

"Evet, komutanım."

"Ben de Doktor Hugo Jury. Bilhassa öyle bir yemekten sonra senin de beni hatırlaman için hiç neden yok, değil mi? Yeni Reichsprotektor'la ilgili söyleyebileceğim kesin bir şey varsa o da misafir ağırlamayı bilmesidir. Böyle güzel bir yemeği en son ne zaman yediğimi hatırlamıyorum."

Jury'nin Avusturyalı aksanından Viyanalı olduğu belliydi.

"Dilersen bana biraz eşlik et, Yüzbaşı. Berlin dedektiflerinin heyecan verici hayatına dair daha çok şey öğrenmek istiyorum."

"Nasıl isterseniz, komutanım, ama fazla anlatacak bir şey yok. Kırk üç yaşındayım. Okul diplomamı aldım ama üniversiteye gitmedim. Araya savaş girdi ve sonrasında da geçim derdi falan derken diploma aklıma bile gelmedi. Ben de polis olup evlendim ama karım kısa süre sonra öldü. O zaman grip demişlerdi ama artık emin değilim. Sürekli fazla mesai yapmak zorunda kalan doktorlar çoğu hastalığa grip deyip geçerken, bazıları da bunu tecrübesizlik ya da beceriksizliklerinden yapıyor."

"Şüphe etmekte yerden göğe haklısın. Ben bugünlerde her yerde gördüğün hukuk doktorlarından değilim. Ben hekimim. 1911'de mezun oldum ve muhtemelen senin o bahsettiğin aşırı mesai yapan, tecrübesiz ve yüksek ihtimalle beceriksiz doktorlardan biriydim. Grip salgını sırasında günde dörtte saatten az uyuduğumu hatırlıyorum. Bir doktor bu şartlarda ne kadar başarılı olabilir

ki? Yirmilerde verem üzerine ihtisas yaptım. Verem, belirtilerinin çoğu gribe benzeyen bulaşıcı hastalıklardan biridir. Hatta kimi zaman bizim grip virüsü zannettiğimiz şeyin verem salgınının tetiklediği zatürree olduğunu düşünürüm, ama neyse bu başka hikâye."

"Bir ara o hikâyeyi de dinlemek isterim."

"Sormamda sakınca yoksa karın öldüğünde kaç yaşındaydı?"

"Yirmi iki."

"Başın sağ olsun. Çok gençmiş. Tekrar evlenmedin mi?"

"Şimdilik hayır, komutanım. Kadınların çoğu Berlin dedektiflerini sizin kadar heyecan verici bulmuyor."

"Ben otuz yıldır evliyim ve karım Karoline olmadan ne yaparım bilmiyorum."

"Bunu söylediğim için affedin, komutanım, ama bir doktor olduğunuzdan dolayı bir SS generali olmanızı pek anlayamadım."

"Hayır. Ben Moravya Bölge Amiriyim. Prag'daki Parti irtibat ofisinin de başıyım. Savaştan önce Avusturya'daki Nazi Partisi'nin başkan yardımcısıydım. Tüm bunlar sana etkileyici gelebilir ama inan, hiç zannettiğin gibi değil. General Heydrich geldiğinden beri her şey değişti. Führer'i Moravya'nın ayrı bir eyalet olabilmesi için özerk bölgeyi parçalamaya ikna etmeye çalışıyorum. Çünkü bu hep böyle olmuştu ama değişeceğini zannetmiyorum. En azından bana öyle söylendi. Meseleyi Heydrich'le müzakere etmeyi umuyordum ama soytarılarından biri bana bunun imkânsız olduğunu söyledi. O yüzden bu hafta sonu neden buraya geldiğimi ben

de kendime sormaya başladım. Bu şartlar altında davet edilmeme bile şaşırdım."

"İkimizde aynı durumdayız, komutanım. General Heydrich'le aramız hiçbir zaman iyi olmadı. Ama böyle bir daveti reddetmek yürek ister."

"Ona ne şüphe."

Konuşa konuşa aşağı şatoya giden yolun yarısını geri döndük ve bu zaman zarfında yanımızdan hiç kimse ya da araç geçmedi. Uzaklarda bir yerlerde silahlar ateşlendi; anlaşılan Heydrich'in misafirlerinden birisi bir şeyler avlamaya çalışıyordu. Burada bolca sülün olmalıydı. İleride aşağı şatonun kapısında duran Yüzbaşı Kuttner'i gördük. O da bizi görünce sigarasını atıp bize doğru koşmaya başladı.

Hızlı bir adamdı ama koşarken kız gibi kollarını yana açıyordu.

"Şu şerefsizden nefret ediyorum," dedi Doktor Jury. "General Heydrich'le görüşemeyeceğimi söyleyen işte bu itti." Jury iç çekti. "Şuna bir bak. Şerefsiz."

"Hm."

"Generalin tüm adamları gibi o da biraz goleme benziyor. Ama o Alman elbette. Asıl Prag golemi–"

"Yahudiydi. Biliyorum."

"Efendisi gibi." Doktor Jury gülümsedi. "Efendisi General Heydrich değil de Haham Loew'di."

Kuttner topuk selamı verip başını hafifçe eğdi. "General," dedi. "Yüzbaşı. Üzülerek bildirmek zorundayım ki güvenlik nedeniyle aşağı şato arazisini terk ettikten sonra geri dönmek için parolayı söylemek zorundasınız."

"Parola neymiş peki?" diye sordu Doktor Jury.

"Lohengrin."

"Hiç şaşırmadım."

"Komutanım?"

"Yeni kral Macarları ülkesinden sürebilmek için tüm Alman kabilelerini topluyor," dedi Doktor Jury. "Wagner operasının konusu bu. Ya da en azından başlangıcı."

"Aa, bilmiyordum. Sizden farklı olarak, komutanım, ben pek operaya gitmem. Aslında hiç gitmem."

"Hm. Boşa yaşamışsın."

"Komutanım?"

"Anlaşılan aptal olduğun kadar da cahilsin," dedi Jury. Sonra bana gülümseyerek başını hafifçe eğerek selamlayıp, "Seninle konuştuğuma memnun oldum, Yüzbaşı Günther," dedi.

Nöbetçi kulübesine doğru yürüdü, parolayı söyleyerek kapıdan geçip beni Yüzbaşı Kuttner'le baş başa bıraktı.

"Adi herif," dedi Kuttner. "Dediğini duyduğun mu? Ne kabalık."

"Hiç kafana takma, Yüzbaşı. Ben de pek opera sevmem. Bilhassa da Wagner. Wagner'in sönük Alman tarzı benim gibi bir Prusyalıya fazla Bavyeralı geliyor. Dinlediğim müziğin tıpkı benim gibi hoyrat olmasını isterim. Bir kadın şarkı söylüyorsa kinayeli olmalı ve seksi bir kıyafet giymeli."

Kuttner gülümsedi. "Teşekkürler," dedi. "Fakat Doktor Jury'nin de operayı sevmesi en az senin söylediğin kadar hoyratlığa dayanıyor. Duyduğuma göre Berlin'deki Deutsches Oper'deki genç bir operacı kızla ilişkisi varmış. İsmi Elisabeth

Schwarzkopf, çok güzel bir kız. Eğer bu yeterince hoyrat gelmediyse kızın aynı zamanda Doktor Goebbels'le de düet yaptığını bilmek belki ilgini çeker. En azından General Heydrich böyle söylüyor."

"O zaman doğrudur."

"Evet, ben de öyle düşündüm."

"General Heydrich her daim kişilerin en kirli sırlarını bilir."

"Ah Tanrım, umarım bilmez."

"Benimkini bildiği kesin," dedim. "Yemekten sonra şato bahçesinde kısa bir yürüyüş yaptık ve belki unutmuştur diye ona bu sırları tekrar hatırlatmak gibi bir hata yaptım."

"Bunun doğru olduğunu zannetmem yoksa seni koruması yapmayı düşünmezdi." Kuttner bir sigara yaktı. "Onun dedektifi olacağın doğru mu?"

"Henüz tutuklanmadığıma göre sanırım öyle olacak."

"Tebrikler."

"Ben pek o kadar emin değilim."

"Haklısın, kolay olmayacak. Ama bildiğin gibi adildir. Ayrıca senin tarafında olması da her zaman iyidir. Eğer beni yanına almasa SS kariyerim ne olurdu bilmiyorum. Bu arada seni uçak tutar mı?"

"Biraz."

"Yazık. General Berlin ve Rastenburg'a uçakla gider. Açıkçası ben her seferinde dehşete düşüyorum. Kendisini gerçekte olduğundan daha iyi bir pilot zannediyor. Birkaç kez kaza yaptı."

"Yüreğime su serptin," dedim. "Kim bilir belki de şansımız yaver gider ve Hess gibi soluğu İskoçya'da alırız."

"Ne demezsin." Kuttner güldü. "Hâlâ uçarken başımıza bir iş gelirse neler olabileceğini düşünmekten kendimi alıkoyamıyorum."

"Aslında şu an yaptığım da çok farklı değil. Bela arıyorum. Evden çıkıp çevreye bir göz atmayı düşünmüştüm."

Kuttner yüzünü buruşturdu.

"Keçinin sevmediği ot burnunda bitermiş," dedim.

"Evet. Genelde çok aramama gerek kalmadan bela gelip beni bulur. Bu yönden şansım hep yaver gitmiştir."

"SS'teki bizim gibi bazılarının bu açıdan şansı hep yaver gider. Sence de öyle değil mi?" Kuttner pişmanlıkla iç çekti. "İşin doğrusu bayağı zor bir yaz geçirdim."

"Sen de mi doğudaydın?"

Kuttner başını salladı. "Nereden anladın?"

Omuz silktim. "Belki sana bakınca kendimi görmüşümdür."

"Evet, muhtemelen."

"Nerede görevliydin?"

"Riga."

"Ben Minsk'teydim."

"Orası nasıldı?"

"Feci. Ya Riga?"

"Aynı. Belki daha da berbat. Savaşa insan öldürmek için gider hatta kimi zaman bunun için fırsat kollarsın. Gençken savaşla ilgili bu tür romantik fikirlerin oluyor ama gerçeğin bununla ilgisi yok."

"Hep öyledir zaten."

Kuttner gülümsemeye çalışsa da anlaşılan içindeki gülümsemekten sorumlu kısım arızalıydı. O da, ben de bunu biliyorduk.

"Bir askerin görevini yerini getirip emirlere itaat ettiği zaman kendini suçlu hissetmesi çok rahatsız edici bir durum." Belki hemen ölürüm umuduyla içmekte olduğu sigaradan uzun bir nefes çekti. "Nasıl hissettiğimle ilgili duyduğum suçluluk duygusundan bahsetmiyorum bile."

"İnan bana, Yüzbaşı, nasıl hissettiğini gayet iyi biliyorum."

"Öyle mi? Evet aslında senin de aynı durumda olduğun gözlerinden anlaşılıyor."

"Uyuyamamanın nedeni de bu değil mi?"

"Aynen." Kuttner başını iki yana salladı. "Bir daha doğru dürüst uyuyabileceğimi zannetmiyorum. Ölene kadar."

"Eğer daha iyi hissetmeni sağlayacaksa anlatabilirsin."

"Anlatmak senin kendini daha iyi hissetmeni sağladı mı?"

"Pek değil. Kısa süre önce Amerikalı bir gazeteciye anlatıp kendimi biraz iyi hissettim. En azından bir başlangıç olduğunu düşündüm."

Kuttner başını sallayıp hafızasını yoklamaya başladı. Fazla beklemem gerekmedi.

"Bölgeyi dolaşmaktan bahsedince aklıma korkunç bir şey geldi. Polonya'da intikal halindeydik. Riga'daki görevimizden önceydi. Chechlo diye bir şehirde durduk. Dilleri ağızlarına büyük gelip salyaları akan köylülerle dolu, berbat ve pis bir yerdi. Ama yaşadığım müddetçe orayı bir daha unutabileceğimi zannetmiyorum. Bir nedeni olmadığı

halde Polack köylerini yakıyorduk. Askeri açıdan hiçbir gereği yoktu. Sadece vahşiler gibi milletten hıncımızı çıkarıyorduk. Askerlerimin bazıları sarhoş ve tümü hayvandı. Neyse Polonyalı izci çocuklardan oluşan bir gruba denk geldik. En büyüğü on altı en küçüğü de on iki yaşlarında olmalıydı. Komutanım bana hepsini kurşuna dizmemi emretti. Hepsini öldürecektim çünkü üniformalıydılar. Bize teslim olmayan üniformalı herkesi vurmamız emredildi, dedi. Onların sadece Almanca bilmedikleri için bundan haberi olmayan okul çocukları olduğunu söylesem de kâr etmedi. Emir emirdir, kabullen, dedi. Annelerinin çığlık çığlığa durmam için yalvardığını hatırlıyorum. Hiç aklımdan çıkmıyor. Kimi zaman uyandığımda, hâlâ dur diye bağırdıklarını duyuyorum. Ama durmadım çünkü emir almıştım. Ben de emirlere itaat ettim. Önemi olan tek şey de buydu ama elbette öyle olmadığını biliyordum."

Birkaç kadehin ardından kendim de dahil olmak üzere herkesle konuşabilirdim. Ama genelde, sırf Heydrich'in diğer misafirleriyle konuşabilmek için içiyordum. Konuşmayı severim. Eğer birisini seninle konuşması için cesaretlendirmek istiyorsan önce senin onunla konuşman gerekir. Konuşmak için de öncelikle anlatacak ilginç bir şeyleri olan birilerini bulman gerekir. İnsanlar, içki içmeyenlere güvenmedikleri aynı nedenle, fazla konuşmayan adamlara da güvenmezler. Yanlış şeyler söylemek için içmek gerekir ki bazen yanlış şeyi söylemek aslında söylenecek en doğru şeydir. Bir suikast teşebbüsü ya da Heydrich'in ölüsünü

görme arzusu gibi romantik bir şeyler duymayı beklemiyordum. Nihayetinde onun hakkında ben de benzeri şeyler düşünüyordum. Sadece nabız yoklamak için havadan sudan konuşuyordum. Alkolün yardımı da büyüktü. Konuşmama yardım ettiği gibi beni uyuşturup gerektiğinden asi bir tavır sergilememe de mani oluyordu. Ama meslektaşlarımdan kimine isyan etmemek elde değildi. Kütüphanede çevreme baktığımda tuhaf bir grup tablosunda bir araya gelmiş nahoş hayvanlar –sıçanlar, çakallar, akbabalar, sırtlanlar– topluluğuna bakıyormuş gibi hissettim.

Hangisinin en beteri olduğunu kestirmek kolay değildi ama her yanım kaşınıp parmaklarımı sayana kadar Yarbay Walter Jacobi'yle konuşmadım. Prag SD başkanının yaveri çok sinsi bir tipti ve bana büyüyle gizli ilimlere olan ilgisinden bahsetti. Birkaç yıl önce sahte bir medyum davasıyla ilgilendiğimden az çok aşina olduğum bir hususstu. O konulardan, memleketi Münih'ten, hukuk okuduğu Jena, Tübingen ve Halle Üniversitelerinden –anlaşılan hukuka pek meraklı– ve hatta kitapçı babasından bahsettik. Ama tüm bu zaman zarfında onun Charlie Chaplin bıyığıyla tel çerçeveli gözlüğüne bakmadan edemeyip Hitler'le Himmler bir odada yalnız bırakılsa herhalde onların çocukları böyle bir şey olurdu diye düşündüm: Jacobi bir Hitler-Himmler meleziydi.

Hermann Frank'la konuşmak da aynı oranda tatsızdı. Kendisi von Neurath'ın yerine Reichsprotektor seçilmesi gerektiği halde es geçilen Sudetelandlı bir SS generaliydi. Frank, Carlsbad'daki okulda bir dövüş sırasında gözünü kaybettiğin-

den cam bir göz takıyordu ve buradan erken yaşlardan beri şiddete eğilimli olduğunu anlamak mümkündü. Sağ gözünün takma olduğunu tahmin etsem de bu adam sırf insanları merakta bırakmak için arada bir gözünü değiştirebilecek türde biriydi. Frank, Çekleri hiç sevmiyordu, daha sonra Çeklerin de onu hiç sevmediklerini öğrendim. 1946'da bir yaz günü, Prag'ın merkezindeki Pankrac Hapishanesi'nin avlusunda eski Avusturya İmparatorluğu tarzında asıldığını görmek için beş bin kişi bir araya gelecekti.

"Açgözlü vahşiler," dedi samimiyetle. "Çeklere zerre kadar üzülmüyorum. Ülkenin Almanca konuşan kesiminde doğmak başıma gelmiş en güzel şeydir yoksa ben de onların Rusça çakmasından başka bir şey olmayan dandik Slav lisanlarını konuşacaktım. Bu tam hayvanlara göre bir lisan. Çekçede tek sesli harf kullanmadan tam bir cümle söylemenin mümkün olduğunu biliyor muydun?"

Böyle bariz nefret kusmasına şaşırarak, "Aa, ne gibi mesela?" diye sordum.

Frank biraz düşündükten sonra içinde sesli harf olup olmadığını bilmediğim Çekçe bir söyledi ama acaba sesli harfleri yuttu mu diye ağzının içine bakacak havada değildim.

"Manası 'boğazına parmak sok'," dedi. "Ne zaman bir Çekin konuştuğunu duysam ona yapmak istediğim şey de aynen bu."

"Tamam, onlardan nefret ediyorsunuz anladım. Okulda gözünü kaybetmiş olmanız da çok acı olmalı. Sanırım bu çok şeyi açıklıyor. Benim gittiğim okul da belalıydı ve oradaki bazı çocuk-

larla hâlâ günün birinde hesaplaşmak istiyorum. Ama tabii olacak iş değil. Hayat bu tür şeyler için çok kısa. Üstelik şu anda çok önemli bir mevkidesiniz, komutanım, – Bohemya Emniyet Amiri ülkedeki ikinci güçlü kişi demektir. İşte ben bu kısmı anlayamıyorum. Neden Çeklerden bu kadar nefret ediyorsunuz, General?"

Frank aniden doğruldu. Sanki cevap vermeden önce esas duruşa geçiyor gibiydi. Botlarında mahmuz olması da bu intibaı pekiştirdi ki at ahırları ve atları olan Heydrich'in kır evinde bile bu bana biraz acayip gelmişti. Böbürlenerek konuştu:

"Alman olarak onlardan nefret etmek vazifemizdir. Büyük Buhranı iflas eden Çek bankaları tetikledi. Evet, o felaketi Çek bankerlere borçluyuz."

Frank postallarıma kusmuş gibi tiksintiyle irkilme isteği uyandıran içgüdülerime gem vurarak kibarca başımı salladım.

"Ben bunun nedeninin ekonomimizin Amerikan kredileri üzerine kurulması olduğunu zannediyordum," dedim. "Kredilerin ödeme vakti gelince Alman bankaları da ödeyemedi."

Frank geriye tarandığı için başının üstünü uzunca burnuyla bir hizada gösteren beyaz saçlarla dolu başını iki yana sallıyordu. Heydrich varken civardaki en uzun burunlu adam sayılamazdı ama onun kavşaklarda yol tabelası olarak kullanıldığını görseniz de şaşırmazdınız.

"Sözüme itibar et, Günther," dedi. "Biliyorum da konuşuyorum. Bu sefil ülkeyi bu odadakilerin tümünden iyi bilirim."

Coşkuyla konuşan Frank'in konuşurken Heydrich'e doğru bakması, beni yeni efendisine karşı kin beslediğini düşünmeye sevk etti.

Frank bir içki almak için beni rahat bırakınca Heydrich, Jacobi ve Frank gibi adamlarla ebediyen takılmaya en yakın olan şeyin cehennem azabı olabileceğini düşündüm.

Ama gecenin en büyük pislik ödülünü kazanan Prag'daki Gestapo'nun başı, Frankfurtlu 34 yaşındaki bir avukat olan Albay Doktor Hans Geschke oldu. Berlin'de okurken adımı gazetede görmüştü ve rütbelerimiz yakın olmasa da bunun onunla aramızda bir bağ kurmak için yeterli olacağına hükmetmişti. Gerçi bu da ona akıl verecek birine ihtiyaç duyduğunu söylemenin farklı bir yoluydu.

"Nihayetinde," dedi, "ikimiz de polisiz ve ben farklı şartlar altında çok zor bir vazifeyi yürütüyorum."

"Tahmin edebiliyorum, komutanım."

"Sıradan suçları da takip etmek istiyorum," dedi. "Burada, Prag'da karısını kırık şişeyle kesen Fritzlerle değil de çok daha ciddi şeylerle uğraşmak zorunda kalıyoruz."

"Aslında dediğiniz pek o kadar yaygın değil, komutanım. Berlin'de bira şişesi bulabilmek kolay değil."

Dediğimi dinlemiyordu bile.

"Pecek Sarayına gelip bizi görmen gerek. Şehrin Bredovska bölgesinde."

"Saray öyle mi? Alex'ten çok daha ihtişamlı olmalı."

"Yo, hayır. Sadece adı saray. Yerin dibindeki

karanlık bir delikten farkı yok. Yani ofislerin bile biraz cazibesi olması gerekir, değil mi?"

Geschke balmumundan yapılmış gibi duran ifadesiz bir çehreye sahipti. Yüzbaşı Kuttner, Pecek Sarayında Geschke'ye "Bebek yüz" dendiğini söylemişti ama bunu ancak hayatında sadece yüzünde düello izi olan bebekleri görmüş kişiler söyleyebilirdi. Geschke fabrikada üretilen ve boyasız Meissen porselenlerine benzeyen Nazilerdendi: Soluk, soğuk, sert ve fazlasıyla dikkatle davranılması gereken biri.

"Henüz şehri gezmeye fırsatım olmadı," dedim. "Ama pek hoş bir yer gibi gelmedi."

Geschke sırıttı. "Bunun için elimizden geleni yapıyoruz. Bizden korktukları müddetçe onlara dediğimiz her şeyi yaparlar. Çeklerin bizi enayi yerine koymasına asla izin veremeyiz. O yüzden hiçbir hatalarına müsamaha gösteremeyiz. Bir sefer göz yumarsak ipin ucunu kaçırırız. Söyle Günther, Weimar Cumhuriyeti döneminde Alex'teki bir şüpheli işbirliğine yanaşmadığında ne yapardınız? O zamanlar nasıl bir şeyler başarabiliyordunuz?"

"Eğer sormak istediğiniz buysa, kimseye vurmazdık, komutanım. Buna iznimiz yoktu. Prusya Polis Nizamnamesi bunu yasaklardı. Kimi zaman polislerin şüphelileri hırpaladığı olsa da amirler bundan hiç hazzetmezdi. Başarılı olurduk çünkü delil arardık. Delili bulduktan sonra birinden itiraf almak zor değildir. Delil bulunduktan sonra gerisi çorap söküğü gibi gelir. Bizim usta olduğumuz nokta delil bulmaktı. Berlin Dedektiflik Hizmetleri, en azından bir müddet,

tüm dünyanın gözdesiydi ve onun belkemiği de müfettişlerdi."

"İyi de Prusya adaletinin saçmalıkları sizi de çileden çıkarmıyor muydu? Kimi zaman tüm müebbet hapislerin en fazla on iki yıl sürmesi saçmalığın daniskası. Ayrıca ölümü hak eden pek çok suçlu, Prusya hükümeti tarafından affedildi. Mesela o iki Yahudi, Saffran'la Kipnik. Onları hatırladın mı?"

Omuz silktim. "Açıkçası o ikisine sıra gelmeden düşen baltaya gitmesi gereken o kadar çok kişi var ki. Sadece birkaç ay önce S-Bahn katili davası vardı. Paul Ogorzow adındaki herif altı ya da yedi kadını öldürüp bir o kadarını da öldürmeye teşebbüs etmişti. Sonunda hak ettiğini *buldu*."

"Parti mensubu olduğu doğru mu?"

"Evet."

"Olur şey değil."

"Diğer pek çok kişi de böyle düşündü. Onu yakalamamız belki de bu yüzden o kadar uzun sürdü. Ama söylediğinizde kesinlikle haklısınız. Hiçbir hataya müsamaha gösteremeyiz. Özellikle de o hatayı yapan bizden biriyse. Öyle değil mi?"

"Aa, şimdi gerçek bir polis gibi konuştun."

"Umarım öyle yapmışımdır, komutanım."

"Pekâlâ, Günther, Generalin şahsi dedektifi olarak eğer benden bir isteğin olursa söyle yeter." Geschke gözlüklerini kaldırıp başını eğdi. "General Heydrich ve onu yeni Almanya adına sağ tutmak için gereken her şey."

"Teşekkürler, komutanım."

Odaya göz gezdirip General'in misafirleri içerisinde onu zehirleyebilecek türde biri olup ol-

madığını kestirmeye çalışınca yeni Almanya'da bunun o kadar da zor olmadığını fark ettim. Canilerle dolu bir odada her şey mümkün görünüyordu. Bu unutulmaz gecenin ortalarına doğru Heydrich'in başyaveri ve baş yardakçısı Binbaşı Dr. Ploetz, Hitler'in Berlin'deki Sports Palast'ta yaptığı konuşmayı dinleyebilmemiz için kütüphanenin radyosunu açtı.

"Beyler, lütfen," dedi radyo ısınırken, "biraz sessiz olmanızı rica edebilir miyim?"

"Teşekkürler Hans-Achim," dedi Heydrich sanki mikrofonun başındaki Führer değil de kendisiymiş gibi. Ardından Sports Palast'ın sesi kütüphanenin içinde gümbürdemeye başlarken büyük bir vakarla "Führer," dedi.

Bu tam Heydrich'e göre bir hareketti. Sanırım evini özleyenlere bunun iyi geleceğini düşünmüştü. İyi gelmişti de: Bana annemin kötü çocuk Friedrich'in hayvanları ve insanları nasıl korkuttuğuna dair anlattığı masalı hatırlattı. Üçüncü Reich'ın nutuklarının Friedrich'in onun sosislerini yiyen köpek tarafından ısırılıp ısırılmadığına bir cevap olup olmadığını henüz görememiştik ama en azından hâlâ bir umut vardı. Führer'in açgözlü bir köpek tarafından ısırılması kadar keyifli bir sonuç aklıma gelmiyordu. Kim bilir belki de onu ısıran kendi köpeği olurdu.

Kütüphanenin dışındaki koridorda adamın biri telefondaydı ve ben de Heydrich'in misafirlerinden hangisinin Hitler'in nutku sırasında telefonda konuşmaya cüret edebileceğini görmek için başımı kapıdan uzattım. Her kimse onu suçlayamazdım. En iyi zamanımda bile Führer'in

sesi bana çok yüksek geliyordu. Sanırım hitabet yeteneğini Cihan Harbinde siperlerdeyken bombardıman sırasında geliştirmişti.

Elbette ki söylediği incileri koridorda da rahatlıkla duymak mümkündü. Polonya köylü kulübesi kadar büyük radyonun markası AEG Super Orchestra'ydı ve sesi sonuna kadar açık olduğundan evin herhangi bir yerinde bu nutku duymamanın imkânı yoktu. Bence arzın merkezine inseniz de sonuç farklı olmazdı.

"Hayır, beni buradan aramakla doğru şeyi yaptın, Çavuş Soppa."

Konuşan adam Prag'daki Gestapo Direniş Bölümü'nün başı Oscar Fleischer'di – Üç Kral'ın rezil etmeyi adet haline getirdiği aynı adam.

"Pekâlâ, yarım saate oradayım. Sakın ben gelene kadar ölmesine izin verme. Öldü mü? Öyleyse zaten oydu demek ki."

Fleischer benimle göz göze gelince bana sırtını döndü.

"Hayır, hayır bilmek isteyeceğine hiç şüphem yok. Evet, elbette ona söyleyeceğim. Hem de hemen. Evet. Hoşça kal."

Fleischer telefonu kapatıp heyecanla sırıtarak bir kâğıt parçasına bir şeyler yazıp Yüzbaşı Pomme'ye teslim ettikten sonra basamakları ikişer ikişer atlayarak üst kata çıktı.

Bir sigara yakıp koridordaki Yüzbaşı Pomme'nin yanına gittim.

"İyi haber mi?" diye sordum.

"Denebilir," dedi yaver, daha fazla kurcalamama da izin vermeden kütüphaneye geri döndü. Peşinden gidecektim ki telefonun üzerindeki

pencereden Heydrich'in diğer yaverleri Kuttner ve Kluckholn'un ön bahçedeki bayrak direğinin altında durduklarını gördüm. Pencere açık olmasına rağmen ne dediklerini duyamıyordum –radyonun sesi çok yüksekti– ama hararetli bir tartışmanın sürdüğü açıktı. O derece ki yumruk yumruğa birbirlerine girmelerine ramak kalmıştı. Dışarı çıkıp cumartesi gecesi polisi rolünü üstlenmeye hazırlanırken Kuttner öfkeyle ana kapıya doğru gitmeye başladı. Az sonra şapkası ve palaskasını takmış Fleischer koşarak aşağı inip ön kapıya yanaşan otomobile binerek çakılları dört bir yana saçıp uzaklaştı.

İki SS subayının kavgasına dahil olma fırsatını kaçırmanın hüsranı içerisinde dikkatimi tekrar kütüphaneden gelen sese çevirdim.

Hitler'in konuşması geleneksel Kış Yardımı Seferberliği üzerineydi. Bu, Nazi Partisi'nin yaklaşan kış için diğerleri kadar şanslı olmayanlara barınak ve yiyecek sağlama seferberliği olup Partinin gerçek sosyalizme en çok yaklaştığı noktaydı. Bağışta bulunmamak gibi bir seçenek yoktu. Bağış yapmayı unutanların isimlerini gazetede görebilirdiniz ve kimi zaman akıbetleri bundan daha feci olabilirdi. Hitler'in Kış Yardımı nutkunun asıl özelliği ihtivası değil de tesiriydi ve genelde de zaten ne dediğinden ziyade nasıl dediğinin önemi vardı. Benim normal tepkimse Emil Jannings'in edebi değeri olmayan bir şiir okuması, Caruso'nun Walt Disney'in Aptal Senfoni'sinden bir şarkı söylemesini ya da Markus Antonius'un ölü bir kediyi methetmesini dinlemekten farksızdı. Fakat bu sene durum farklıydı çünkü kışın

birkaç şişko Almanın aç kalmasından çok daha fazlası mevzu bahisti. Bekleneceği gibi cömert olmanın ve hayırseverliğin –elbette bunlar Alman denince ilk akla gelen sıfatlardı– erdemlerinden dem vurulmasına ek olarak Führer düşmanı kahredecek olan "gelecek yıl yaşanacak büyük nihai savaşın" da ilanını yaptı.

Oysaki kütüphanedeki bizler ve genel olarak ülkedeki herkes "büyük nihai savaşın" zaten kazanıldığını zannediyorduk. Doktor Goebbels daha önce birkaç kez bize böyle söylemişti. Ama Hitler burada öyle ya da böyle tüm parasını olabileceklere yatırdığını ve kesin olmayan bir şeye güvenerek hepimizin geleceğiyle kumar oynadığını itiraf ediyordu; üstelik onu dinleyen herkes doğuda işlerin yenilmez ordularımızın planladığı gibi gitmediğini düşünmeye başlamıştı.

Konuşma ve konuşmayı kutlayan Sports Palast'taki alkış fırtınası sona erdikten sonra Binbaşı Dr. Ploetz, nihayet AEG radyoyu kapattı. Kütüphanedeki bazılarının da benimle benzer şekilde düşündükleri açıktı: Hükümetteki birileri –belki de bizzat Hitler–sonunda Almanya'nın Rusya'da nasıl bir belaya bulaştığını anlamıştı. Üçüncü Reich'in yalan üzerine kurulduğunu dikkate alırsak elbette ki durum bize anlatılandan çok daha vahimdi.

Asık suratlarımızdan da bunu anlamak mümkündü. SS generallerinin önde gelenlerinden General von Eberstein, eğer varsa bile o sırada başka bir yerde olduğundan emin olduğum Tanrı'ya çaresizce lanetler mırıldandı. Danzig bölgesinde, Heydrich'le benzer makamda bulunan General

Hildebrandt sigarasını, sanki diğer her şeyden nefret ettiği gibi, ondan da nefret etmiş gibi şömineye attı.

Galiba Heydrich'i bozulan moralimizi düzeltmek için birkaç şey söylemeye sevk eden bu oldu. Ama Yüzbaşı Pomme'nin kendisine birkaç dakika önce teslim ettiği Fleischer'in yazdığı not yüzünden olması daha muhtemeldi. Heydrich sanki pastanın son dilimini yemiş gibi sırıtıyordu.

"Beyler," dedi. "Birkaç dakikanızı alabilir miyim? Gestapo Adli Müfettişi Fleischer'den harika haberler içeren bir not aldım. Çoğumuzun malumu olduğu üzere bu yılın Mayıs ayından beri Üç Kral'dan ikisi –Josef Balaban ve Josef Masin– Prag'daki Pankrac Hapishanesi'nde tutuluyor. Bunlar Bohemya'daki üç terörist elebaşından ikisidir. Fakat üçüncü kral olan, yani ona verdiğimiz isimle, Melchior bu zamana kadar elimizden kaçmayı başarmıştı. Ama artık bu durum değişti. Aldığım habere göre iki mahkûmdan biri –hangisi olduğunu bilmiyorum ama isminin Josef olduğundan neredeyse eminim– bizimle işbirliği yapmayı kabul ederek Melchior'un asıl adının Vaclav Moravek ve Çek ordusunda görev yapan eski bir yüzbaşı olduğunu söyledi. Onu Prag'da memleketi Losany yakınlarındaki Kolin şehrinde aramaya başladık ve yakalanmasının an meselesi olduğunu düşünüyorum."

Neden bilmem kendimi kötü hissettim. Biz Veal Holstein ve Leipziger Her Şey tıkınırken cesur bir adam işkence sonucunda Üçüncü Reich'in en çok aranan adamının adını söylemek zorunda kalmıştı.

"Bravo" dedi Abwehr Binbaşısı Thummel.

Diğerlerinin de bu haberi alkışlamasıyla kendinden geçen Heydrich bu konuyu daha fazla uzatmaması gerektiği halde hızını alamadı. Gururdan gözleri kararmış halde birkaç dakika daha konuşmaya devam etti. Ama hitabeti iyi sayılmazdı. İçine kapanık ve titiz yapısıyla, Hitler'in herkese hitap eden belagatinden yoksundu. Sesi insanlara ilham vermesine mani olacak kadar tizdi; üstelik birkaç kelime kullansa çok daha iyi olacak yerde tek ve çok uzun Almanca kelimeler kullanmayı tercih ediyordu. Elbette bu, aptallık ve cehaletlerini –ki bu konularda ellerine kimse su dökemezdi– gizlemek ve konuşurken insanları uyuşturup otoriteye itaat etmelerini sağlamak için lisanı kullanmayı adet haline getirmiş Nazilerin geneline has bir durumdu; tıpkı sendeki hastalık için şık bir Latince terim bildiği halde nasıl tedavi edeceğini bilmeyen bir hekim gibi.

Orada hazır bulunan herkesin şansına Yüzbaşı Kuttner'le uşak Kritzinger şampanya ve Bohemya kadehleriyle dolu bir tepsiyle geldi ve çok geçmeden kütüphanede bir parti havası hâkim oldu. Pek istemeden bir kadeh içip kimsenin dikkatini çekmeyeceğini anladığım sırada terasa çıkarak karanlıkta sigara içmeye başladım. Kendimi ait olduğum yerdeymiş gibi hissettim – uluyan ve hırlayan hayvanların olduğu ve yırtıcılardan korunmak için saklanılması gereken bir dünya.

Bir süre sonra kütüphanenin penceresinden baktığımda Heydrich'ten iz göremeyince gidip yatsam iyi olur diye düşündüm. Ama Heydrich'in çalışma odasının, birinci katın merdivenlerinin

başında olduğunu bilmiyordum; kapı açıktı ve Heydrich masasında oturmuş tepesinde dikilen Albay Jacobi'nin bakışları altında bazı evrakları imzalıyordu. Hiç görmemiş gibi, kuzey kanadı koridoruna ve odama doğru yürüdüm; ama General'in dikkatini çekmeme umutlarım hüsranla neticelendi.

Kafasını evraklardan bile kaldırmadan, "Günther," dedi. "Gel."

"Peki, komutanım."

Heydrich'in Jungfern Breschan'da bulunan aşağı şatodaki çalışma odasına girdiğimde bunun Führer'in Başbakanlıktaki çalışma odasının daha küçük ve mahrem bir türevi olduğu izlenimine kapıldım ki, Heydrich'ten de ancak böylesini beklerdim. Gerçi bu odanın küçük ve mahrem olduğunu da söyleyemezdim. Tavan dört metre kadar yüksekti, duvarda mermer rölyef sütunlar, Mercedes kadar büyük bir şömine ve bir golf sahasından aşağı kalır yanı olmayan yeşil bir halı vardı. Yemekhane tarzı masanın pürüzsüz meşe yüzeyini, bir dükkânın vitrininde bulunandan daha fazla cam koruyordu. Masanın üzerinde mermer ayaklı bir lamba, birkaç telefon, bir deri not defteri, bir hokka ve pirinçten bir uçak maketi bulunuyordu – muhtemelen kendisinin Berlin'e gidip gelirken kullandığı Siebel Fh1 04'ün maketiydi. Kemerli pencerede Führer'in tunç büstü bulunuyordu ve tahttan farksız masa sandalyesinin arkasında bir Alman kartalını, sanki çalınmaya değer bir şeymiş gibi, gamalı haçı çevreleyen defneyaprağı çelengini pençelerinde tutarken gösteren yeşil ipekten duvar halısı vardı.

Heydrich dolmakalemini bırakıp sandalyesinde arkasına yaslandı.

"Oteldeki kız," dedi. "Arianne Tauber. Onu arayıp bu gece yanına gelemeyeceğini söyledin mi?"

"Henüz değil, komutanım."

"O zaman arama. Klein seni Prag'a götürsün. Sanırım bu gece yeterince emniyette olurum. Değil mi?"

"Eğer öyle diyorsanız, komutanım."

"Aa, hayır. Gelecekte bunu söyleyen kişi sen olacaksın. Bu göreve getirilmenin nedeni de bu. Ama alışacağından eminim. Yarın sabah onda Pecek Sarayında yanıma gel. Orada bu Moravek denen herifin yakalanmasıyla ilgili bir toplantı yapacağım."

"Emredersiniz, komutanım. Teşekkürler."

Hatta topuk selamı verip başımı da eğmiş olabilirim. Heydrich adına çalışmak en yakın fare deliğini ararken vahşi bir kediyle dost olmaktan farksızdı.

13

Arianne tabii ki beni gördüğüne sevinmişti ama benim onu yatakta, çıplak ve düşüncelerimi Heydrich, Jungfern Breschan, Üç Kral ve Pecek Sarayından uzaklaştırmak için vücudunu kullanmaya hazır halde bulmam kadar sevinmiş olamazdı. Ona endişelerimin hiçbirinden bahsetmedim. Heydrich söz konusu olduğunda, benim de adım adım keşfetmekte olduğum gibi, ne kadar az bilinirse o kadar hayırlıydı. Seviştikten sonra aynı boynuzdan oyulmuş iki ilkel parça gibi iç içe geçmiş halde yatarken ona beni Prag'dan uzakta Jungfern Breschan'da tutan şeyin görevim olduğunu aksi takdirde Imperial Hotel'de çoktan onun yanına gelmiş olacağımı söyledim.

"Önemli değil," dedi. "Burada tek durmaktan da mutluyum. Oturup kitap okumak ya da tek başına şehre gezmenin ne kadar güzel bir şey olduğunu bilemezsin."

"Bilirim," diye mırıldandım. "En azından tahmin ederim."

"Kardeşime mesaj bıraktım. Üstelik Prag'da konuşacak bir sürü Alman var. Aslında bu otel de Almandan geçilmiyor. Bizimle aynı kattaki bir odada, bir SS generaliyle ilişkisi olan çok güzel bir kız var. Kız Yahudi. Sence romantik değil mi?"

"Romantik mi? Tehlikeli olmasın?"

Arianne omuz silkti. "Kızın adı Betty Kipsdorf ve çok hoş bir kız."

"Adamın adı ne?"

"Generalin mi? Konrad bir şey. Kızın iki katından daha yaşlıymış ama kız hiç belli olmadığını söylüyor." Güldü. "İşin aslı adam önceden beden öğretmeniymiş."

Kim olduğunu bilmediğimi söyledim, gerçekten de bilmiyordum. Tanıdığım SS generallerinin bile sadece soyadlarını biliyordum.

"Bir generale göre bayağı ateşli olduğu ortada. Ben hep derim ki, bir işin doğru dürüst yapılmasını istiyorsan tercihin yüzbaşı olsun. Topuk selamına alışık kadınsı bir flamingo değil."

Karargâh subaylarına pantolonlarındaki kırmızı çizgi yüzünden flamingo denirdi.

"Flamingolar hakkında ne biliyorsun?"

"Jockey Bar'a kimlerin geldiğini bilsen şaşardın."

"Zannetmem, ama beni asıl şaşırtan senin bir yüzbaşıyı onlara tercih etmen."

"Belki de biraz şüphelendin."

"Bu senin suçun sayılmaz."

"Eğer polis olmasaydın seninle çok daha yakın olabilirdik, değil mi Parsifal?"

"Ne yazık ki farklı bir zamanda yaşıyoruz. Her şeyden şüpheleniyorum, meleğim. Art arda gelen

aslardan. Çift altılıdan. Piyangodan. Nazik bir söz ya da iltifattan. Denizden doğan Venüs'ten. Ben bir deniz kabuğunda yaratıcıdan bir iz arayan türde bir adamım."

"Bu bahsettiklerinin ne olduğunu bilmediğimden, hakaret mi ediyorsun anlamadım. Nihayetinde hâlâ senden küçük bir parça içimde."

"İşte hakarete uğrama sırası bana geldi."

"Hiç üzerine alınma, Günther. Benim keyfim yerinde. Bence sen kendini çok hafife alıyorsun."

"Belki. Bunu mesleki bir tehlike olarak da kabul edebiliriz ama işin tuhafı bu tarihe kadar hayatta kalmamı da ona borçluyum."

"Hayatta kalmak senin için bu kadar önemli mi?"

"Hayır. Çünkü onun alternatiflerini bizzat tecrübe ettim. Rusya'da ve yirmi yıl önce Cihan Harbinde."

Hiçbir uzvunu kullanmadan ve sanki harika bir sihirbazlık numarası yaparmış gibi beni hafifçe sıktı. Bir kadın beni böyle sıktığında bunun, kişinin sadece kendi zihninin varlığından emin olabileceği yönündeki tekbenci görüşe karşı en geçerli iddia olduğunu düşünürüm.

"Sana âşık olmaya başladığımı söylersem şüphelerin daha da artar mıydı, Günther?"

"Doğruluğuna inanmam için bunu daha çok söylemen gerekecek."

"Belki söylerim."

"Evet, belki. Bunu ilk söylediğinde durumu gözden geçiririz. Ama şu anda sadece varsayımdan ibaret."

"Tamam ben–"

Durup ben onun son düşüncesinin kıyısını dürtüklerken bir tazının arka bacağı kadar titrek bir iç çekti.

"Devam et. Dinliyorum."

"Bu doğru, Parsifal. Sana aşık oluyorum."

"Uzun zamandır havadasın, meleğim. Şimdiye kadar diğerleri çoktan yere çakılmış olurdu." Onu tekrar dürttüm.

"Kahretsin, Günther."

Kulağıma vuran nefesi sıcak olsa da birisinin sessizce gülmesi gibi bana soğuk ve değişken geldi.

"Devam et. Söyle de nasıl bir şey olduğunu duyalım," dedim onu biraz daha dürtüp.

"Tamam. Seni seviyorum. Rahatladın mı?"

"Pek değil, ama böyle devam ederse, olabilir."

Omuzuma vursa da yüzü gülüyordu. "Seni adi sadist."

"Ben Nazi'yim. Bunu sen söylemiştin, unuttun mu?"

"Hayır, ama bir yandan da çok şahane olduğunu söyleyebilirim, Günther. Farkında olmaman bunu daha da artırıyor. Eski kocam Karl'dan sonra başka erkekler de oldu ama o öldüğünden beri önem verdiğim tek erkek sensin."

"Daha fazla konuşma."

"Durma da sustur."

Bir şey demedim. Konuşmak gereksiz hale gelmişti. Geçmişte pek çok kişinin anlattığı bir hikâyeyi yaşamak için kelimelere ihtiyacımız yoktu. Özgün olmasa da öyleymiş gibi geliyordu – hem tanıdık hem de yeniymiş gibi görünen bir sessiz film gibi. Yatağın yanındaki masada bulunan tele-

fon çaldığında biz hâlâ Alman ekspresyonizmine olan bağlılığımızı sergilemeye devam ediyorduk.

"Boş ver," dedim.

"Akıllıca olur mu?"

"Sorun çıkacak gibi."

Telefon sustu.

Çektiğimiz film sona erince kalkıp sigaralarımdan birini aldı.

Sırt üstü uzanıp camdan karşıdaki binanın biberlik şeklindeki kubbesine baktım.

Telefon tekrar çalmaya başladı.

"Demiştim," dedim. "Sorun olduğunda mutlaka tekrar çalar. Özellikle de sabah kahvaltıdan önce."

Ahizeyi kaldırdım. Arayan Heydrich'in başyaveri Binbaşı Ploetz'di. Sesi sarsılmış ve öfkeli geliyordu.

"Bir araba seni alıp derhal buraya getirmek için geliyor."

"Pekâlâ, ne oldu?"

"Bir cinayet işlendi," dedi Ploetz. "Burada, aşağı şatoda."

"Cinayet mi? Nasıl bir cinayet?"

"Bilmiyorum fakat on beş dakika içerisinde mutlaka otelinin önünde ol."

Ardından kapattı.

Bir an için büyük bir keyifle ölenin Heydrich olabileceğini düşündüm. Onu kıskanan SS ya da SD'dekilerden birisi tarafından vurulmuştu. Belki de Heydrich sabah vakti Jungfern Breschan kırsalında gezerken Çek teröristler saldırı düzenlemişti. Hatta belki de şu an cansız bedeninin üzerinde bir at yatıyordu.

Ama ölen Heydrich olsa tabii ki Ploetz bunu bana söylerdi. Ploetz bağlı olduğu general için "cinayet" tabirini bile kullanmazdı. Kurban daha önemsiz biri olmalıydı, aksi takdirde Ploetz "Heydrich öldürüldü" veya "General öldürüldü" ya da "büyük felaket. General Heydrich suikasta kurban gitti" babında bir şeyler derdi. Heydrich fazlasıyla hak ettiği ölüme erkenden kavuşmuş olsa Nazilerin kullanacakları cümleler içerisinde cinayet teriminin geçeceğini hiç zannetmiyorum.

"Neymiş?"

"Nasıl neymiş?" Dalgın bir şekilde cevap verdim.

"Sorun," dedi Arianne.

"Birisi ölmüş. Derhal Jungfern Breschan'a dönmem gerekiyor."

"Ah, kim?"

"Bilmiyorum ama Heydrich olmadığından eminim."

"Ne dedektifsin ama." Omuz silkti. "Derhal dönmeni istediklerine göre bahçıvanın öldüğünü de zannetmem. Önemli biri olmalı."

"Ben de öyle umuyorum."

On beş dakika sonra yıkanıp, giyinmiş halde Imperial Hotel'in önünde beklerken siyah bir sedan yaklaştı. SS üniforması giyen sürücü –Klein değildi– arabadan fırlayıp selam verdikten sonra kapıyı açtı ve arkada oturan sivil kıyafetli iki adam daha olduğundan ortadaki koltuğu aşağı indirdi.

İyi beslenmiş, iyi koşamasalar da kolay kolay dövüşte yere yıkılmayacak türde yapılı tiplerdi.

"Müfettiş Günther?"

Konuşan adamın kafası bir duvarcının kovası kadar büyüktü ama önüne oyulmuş suratı bir çocuğunki kadar ufaktı. Gözleri soğuk, sert ve biraz kederliydi ama ağzı hırçındı.

"Evet."

Arka koltuktan demir kanca gibi bir el uzandı.

"Kurt Kahlo," dedi adam. "Prague Kripo'dan Müfettiş Willy Abendschoen'in yardımcısıyım."

Diğer adama bakıp pis pis sırıttı.

"Bu da Çek polisinden Müfettiş Zennaty. Sadece boy göstermek için geldi, değil mi bayım? Çünkü teknik olarak bu Çeklerin meselesi."

Zennaty elimi sıksa da bir şey demedi. İnce, sivri burunlu, çökük gözlüydü, saç stili kısaydı ve fırça gibi olan sakalının uzantısı gibi duruyordu.

"Maalesef Çek dostumuz pek Almanca bilmiyor, değil mi İvan?"

"Kusura bakmayın, pek bilmiyorum," dedi Zennaty.

"Önemli değil, sen bizim İvan'ımızsın." Kahlo, Zennaty'nin eline vurdu. "Değil mi, İvan."

"Öyle."

"Bay Abendschoen kendisi gelecekti," dedi Kahlo. "Fakat Prag'daki hemen herkes Moravek denen şu herifi arıyor. General Heydrich onun tutuklanmasının tüm özerk bölgede polisin öncelikli vazifesi olduğunu ilan etti."

Başımı salladım. "Peki, kim öldü? Söylemediler."

"General Heydrich'in yaverlerinden biri. Kuttner adında bir yüzbaşı. Albert Kuttner. Onu tanıyor muydunuz, bayım?"

"Onunla dün tanışmıştım," dedim. "Ya sen?"

"Birkaç kez görmüştüm. Benim gözümde tüm yaverler birbirine benziyor."

"Ama bunun biraz farklı görüneceğini tahmin ediyorum."

"Haklısın." Kahlo'nun kaşları üzgün bir palyaçoya aitmiş gibi sürekli eğik dursa da bir şekilde onları daha da yukarı kaldırmayı başardı.

"Ya siz?" Zennaty'e kibarca sordum. "Yüzbaşı Kuttner'i tanır mıydınız?"

"Pek değil," dedi Zennaty.

Kahlo sırıtınca Zennaty camdan dışarı bakmayı tercih etti. Çamura bakmak, Kahlo'nun sırıtan suratına bakmaktan daha hoş olmalıydı.

Bir süre doğuya gidip Carl Maria von Weber Strasse'deki Kripo Merkezi'ne vardık. Zennaty arabadan inince Kahlo bana delil kutusunu getirmeye gittiğini söyledi. O ve Zennaty nehrin karşısındaki Adalet Bakanlığı'ndayken Kahlo'nun amiri Abendschoen telefonla arayıp beni alıp Jungfern Breschan'a götürmelerini söyledi.

Zennaty birkaç dakika sonra dönünce tekrar kuzeye doğru yola çıktık.

1941 sonbaharında Prag'ı görmek Lukas Cranach'ın resmettiği dikenli tacı görmekten farksızdı. Kilise kuleleriyle bezeli bir şehirdi. Hatta kulelerin bile, büyük havuçtan bazen daha küçüğünün büyümesi gibi, kendi küçük kuleleri vardı. Bu yüzden gereksiz yere yüksek binalara sahip Bohemya başkenti beklenmedik şekilde keskin ve çentikli bir his uyandırıyordu. Baktığınız her yerde şemsiye askısında İsveç baltalı kargısı görüyor gibi oluyordunuz. Ortaçağa has

bu tedirginlik hissi şehrin sonu gelmez heykelleriyle daha da pekişiyordu. Prag'ın her yerinde paganları mızraklayan Cizvit rahipleri, birbirlerine kılıç saplayan aşırı kaslı Titanlar, feci şekilde şehit edilen ıstırap içindeki Hıristiyan azizleri ve birbirlerini parçalayan vahşi hayvan heykelleri vardı. Bu açıdan bakıldığında Prag, Berlin'in yanından bile geçemeyeceği şekilde, Nazi vahşetine uyum sağlamış oluyordu. Naziler buraya aitmiş gibi görünüyordu – özellikle de soluk suratı, bana diri diri derisi yüzülen azizi hatırlatan, Heydrich'in uzun ve cılız şekli. Her yeri süslemiş Nazi bayrakları asıldıkları binaların üzerlerinden kan damlarmış gibi görünmelerine neden oluyordu; şehrin her yanına yayılmış kontrol noktalarındaki nöbetçilerin tüfeklerindeki parlak süngüler bu keskinlik hissini daha da artırmaktaydı; Charles Köprüsü'nün parke taşları üzerinde kaz adımı yürüyen askerlerin postallarından çıkan ses Çeklerin umudu azaldıkça daha bir gürleşir gibiydi.

Bu, Almansanız utanç vericiydi fakat zavallı Zennaty gibi Çekseniz daha da utanç vericiydi. En fenası da Prag'da Yahudi olmaktı. Prag'da Avrupa'nın en büyük Yahudi topluluklarından biri yaşıyordu ve burada hâlâ Nazilerin diledikleri gibi itip kakabilecekleri çok sayıda Yahudi kalmıştı. Onları itip kakmaya devam ettiler; efsaneye göre şehrin Eski Yeni Sinagog'unda durup tavan arasından bir gece inerek Prag'da ezilen Yahudilerin intikamını alacak golemin gerçekte var olup olmadığını da görecektik. Bir yanım golemin çoktan işe başladığını ve Jungfern Bresc-

han'daki Yüzbaşı Kuttner'in açıklanamayan ölümünün de onun ilk icraatı olduğunu umut etti. Eğer işler, Cihan Harbinden kısa süre sonra izlediğim, *Golem* isimli sessiz filmdeki gibi devam ederse o zaman biz Almanların başına gelecek vardı.

Yirmi dakika sonra araba aşağı şatonun kapısının önünde durdu ve indik.

Uşak Kritzinger'in ben, Kahlo ve Zennaty'i aceleyle çıkardığı çalışma odasında Heydrich, Binbaşı Ploetz ve Yüzbaşı Pomme'yle birlikte sabırsızca bekliyordu. Heydrich'le Pomme eskrim yelekleri giymişti, kıpkırmızı ve hâlâ terli suratlarından bu acayip sporlarını henüz bitirdikleri açıktı.

Üniforma giyen tek kişi olduğumdan selam verip Kahlo'yla Zennaty'i takdim ettim.

Heydrich, Zennaty'e ters ters baktı. "Sen aşağıda bekleyebilirsin," dedi Çek polise.

Zennaty başıyla selam verip odadan çıktı.

"Buraya gelmen uzun sürdü," dedi Heydrich yüzünü buruşturarak.

Bunu bana söylediğinden saatime bakıp, "Binbaşı Ploetz beni otelimden kırk beş dakika önce aradı. Ben de olabildiğince çabuk geldim, komutanım," dedim.

"Tamam, neyse."

Heydrich'in cinleri tepesindeydi. Elinde sigara vardı. Saçları dağınık ve taranmamıştı.

"Madem geldin, durum şu. Tüm yetki sende, anladın mı? Bu konuda tecrübeli olan sensin. Bu arada o Çekin dahil olmasını istemiyorum. Duydun mu? Bu Alman meselesi. Bunun olabildiğin-

ce çabuk ve süratli soruşturulmasını ve Führer'in kulağına gitmeden önce çözülmesini istiyorum. Sana güvenim tam, Günther. Bunu çözecek biri varsa o da sensin. Sana güvenimin tam olduğunu buradaki herkese de bildirdim."

"Teşekkürler, komutanım" desem de hissettiğim ya da onun kastettiği şey bu değildi. Heydrich'in bunu söylemesi için geçen zamandan daha uzun süre bana güvenmesinin keyfini sürecek değildim.

"Herkese soruşturmanda sana tam destek vermelerini beklediğimi de bildirdim. Ne istediğin ya da kimin rahatsız olduğu umurumda değil. Duydun mu? Bu evde bulunan herkes şüphelidir."

"Buna siz de dahil misiniz, komutanım?"

Heydrich'in mavi gözleri kısılınca bir an çok ileri gittiğimi ve beni fena haşlayacağını düşündüm. İyi ki kılıcı elinde değildi. Gerçekten de çok ileri gitmiştim ve iki yaverin de böyle düşündüğü belliydi ama ikisi de hiç beklemedikleri bu densizliğime bir şey demedi. Her zamanki gibi sağı solu belli olmayan Heydrich derin bir nefes alıp başını yavaşça salladı.

"Neden olmasın," dedi. "Eğer bir faydası olacaksa. Bunun bir an önce çözülmesi için her şeye razıyım. Berlin'de milletin ağzına sakız olmayı kesinlikle istemiyorum."

Başını iki yana salladıktan sonra tedirgin bir ifadeyle sigarasını söndürdü.

"Tam da UVOD'a ağır bir darbe indirmişken olacak şey mi?"

"UVOD mu?" Başımı iki yana salladım. "O da ne?"

Heydrich "UVOD mu? Anavatan Direnişi Merkezi Liderliği," dedi. "Çek teröristlerin kurduğu bir örgüt."

İki yumruğunu koyarak masanın üzerine eğildikten sonra cam yüzeyini model uçağın lambaya doğru birkaç santim kaymasına yetecek bir şiddette yumrukladı. "Hepsinin belasını versin."

Bir sigara yakıp dumanını ciğerlerime çektikten sonra tekrar geri verdim. Böylece dikkatini dağıtarak söylediğim şeyi ve onu ne maksatla söylediğimi unutmasını umut ediyordum.

"Biraz rahat olun, General. Bunun ne bana ne de size faydası var. Mobilyaları veya beni tartaklamak yerine neden siz ya da konuyu en iyi kim biliyorsa neler olup bittiğini anlatmıyor? Evvel zaman içinde Hamelin adında bir kasaba varmış gibi. Ardından elimden geleni yaparım."

Heydrich bana bakınca ona akıl vermeye çalıştığımı sezdiğini hissettim. Diğer herkesse, sanki generalle bu şekilde konuşmaya nasıl cüret ettiğime hayret edermiş gibi bana baktı; ama benzer derecede şaşırtıcı şekilde general bana ters hiçbir şey söylemedi. Buna ben de şaşırmıştım ama kimi zaman kapının gerçekte ne kadar açık olduğunun farkına varmak ilginç oluyordu.

Bir an tırnaklarını ısırdı.

"Evet, kesinlikle haklısın, Günther. Böyle bir yere varamayız. Bence çok yazık oldu. Kuttner gelecek vaat eden bir subaydı."

"Evet, öyleydi," dedi Pomme.

"Neden müfettişe ayrıntıları anlatmıyorsun?" dedi Heydrich ona bir tuhaf bakıp.

"Emredersiniz, komutanım. Nasıl isterseniz."

"Oturmam da mahzur var mı?" dedim. "Tüm polisler gibi ben de ayaklarımı düşünmek zorunda olmadığımda daha iyi dinlerim."

"Evet, beyler, lütfen oturun," dedi Heydrich.

Führer'in büstünün önündeki bir sandalyeyi aldım ve almamla pişman olmam bir oldu. Hitler'in enseme bakmasından rahatsız olmazdım ama kafamın içinde neler olduğunu bir öğrenirse yanmıştım. Pantolonumun cebinden subay günlüğümü çıkardım. Gestapo'nun Kleist Park'ta Franz Koci'nin üzerinde bulduğuyla aşağı yukarı aynı günlüktü.

"Sakıncası yoksa not alacağım," dedim Pomme'ye.

Pomme başını iki yana salladı. "Neden sakıncası olsun ki?"

Omuz silktim. "Nedeni yok." Durdum. "Hazır olduğunuzda başlayın, Yüzbaşı Pomme."

"Pekâlâ, Yüzbaşı Kuttner, yani Albert'in bu sabah beni, her sabah olduğu gibi altıda kaldırması gerekiyordu. Beni, Binbaşı Ploetz'i ya da Yüzbaşı Kluckholn'u uyandırır çünkü General'i altı buçukta uyandırmak bizim vazifemizdir. Sanırım kıdem sırasına göre işliyor. O bildiğiniz üzere dördüncü yaverdi. Neyse bu artık tatmin edici bir düzenleme değildi. Kuttner'in uyku bozukluğu olduğundan uyku ilacı alıyor ve sabah kalkamıyordu. Bu yüzden ben, benim yüzümden de general geç kalkıyordu. Bu sabah da buna bildik bir örnektir. Bir sorun olacağını tahmin ederek altıda kalktım ve Kuttner'ın uyanıp uyanmadığını görmeye gittim. Uyuyordu; daha doğrusu öyle görünüyordu. Kapıyı bir kez çalsam da ses çıkmadı. Ama bu da

çok sıra dışı değildi. Hap içti mi uyanması kolay olmazdı. Ama on dakika sonra bile cevap alamayınca endişelenmeye başladım."

"İçeri girip onu sarsarak uyandırsan olmuyor muydu?" diye sordum.

"Kusura bakma, Günther ama sanırım açıkça anlatamadım. O hep kapısını kilitler. Sanırım çok gergin biriydi. Letonya'da başına gelenlerle ilgili olduğunu söylemişti. Bilmiyorum. Neyse kapı kilitliydi ve eğilip anahtar deliğinden baktığımda da anahtarın üzerinde olduğunu gördüm."

Pomme biraz sert, yakışıklı bir adamdı, otuz yaşlarındaydı, asık suratlıydı ve geniş ama dar dudaklı bir ağza sahipti. Beyaz eskrim ceketi içerisinde gergin bir dişçiyi andırıyordu.

"Kuttner'i uyandıramayınca derhal General'i kaldırıp ardından Kuttner'in odasına girmenin bir yolu var mı diye öğrenmek için Herr Kritzinger'i bulmaya gittim."

"Saat kaçtı?" diye sordum.

"Altı kırk beş civarı olmalı," dedi Pomme. Kendisini onaylaması için odada ayakta duran tek kişi olan uşağa baktı.

Uşak da bana baktı. "Bu doğru, efendim," dedi. "Yedek anahtarı bulmaya gittim. Kasamda tüm kapı anahtarlarının yedeği vardır. Kasayı açarken şömine rafındaki saate baktım. Yedek anahtarlarla birlikte üst kata çıktım ama Yüzbaşı Kuttner'in kapısının diğer tarafındaki anahtarı itemediğimizden başarısız olduk."

Ona bu tür durumlar için Adlon Hotel'de kullandığımız kilit açıcıdan bahsetmeyi düşünsem de şu an için alakasız olduğuna karar verdim.

"Bunun üzerine erlerden birine gidip bahçıvanı bulmasını söyledim," dedi Kritzinger, "onun getireceği merdivenle pencereden bakabilir ve belki de açabiliriz diye düşündüm."

"Ben de bu arada tekrar kapıya vurmaya başladım," dedi Pomme. "Sürekli ismini de söylüyordum. O sırada General'le olan eskrim taliminin de zamanı geçmişti."

Heydrich başını salladı. "Her sabah kahvaltıdan önce yaverlerden biriyle eskrim yaparım. Kuttner en iyisiydi –kılıçta fevkaladeydi– ama son zamanlarda kafası dalgın olduğundan eskisi gibi değildi. Bu sabah spor salonuna gidip Pomme'yi göremeyince onu aramaya gittim ve bahçıvanı bulması için gönderilen ere rastladım. Ona Yüzbaşı Pomme'yi görüp görmediğini sorunca durumu açıkladı. O sırada saat altı elli beş olmalıydı. Ben de bir yardımım olur mu diye bakmaya geldim ve Pomme'nin hâlâ Kuttner'in kapısını çaldığını gördüm. O sırada saat yedi olmuştu. Ben de Kuttner'in durumdan endişe etmeye başladım. İşin aslı son zamanlarda bunalımdaydı. Bu yüzden Pomme'yle Kritzinger'e kapıyı kırmalarını emrettim. Onlar da dediğimi yapmaya koyuldu."

"Kolay olmamıştır," dedim. "Burada kapılar çok kalın."

Pomme içgüdüsel olarak omzunu ovdu. "Olmadı. Beş on dakika sürdü."

"Kapı açıldığında ne gördünüz?"

"Çok az şey," dedi Pomme. "Perdeler çekili olduğundan oda karanlıktı."

"Pencere açık mıydı, kapalı mı?"

"Kapalıydı, efendim," dedi Kritzinger. "General görebilmemiz için perdeleri açmamı emretti ve ben de açınca pencerenin kapalı ve sürgülü olduğunu gördüm."

"Kuttner'e seslendim," dedi Heydrich. "Cevap gelmeyince yatağına yaklaştım. Hemen o anda duruşundan bir terslik olduğunu anladık. Üniforması üzerindeydi ve kapı kırılırken çıkan seslerle hâlâ uyuyor olması imkânsızdı. Hiç tepki vermemesi olur şey değildi. Nabzını kontrol etmek için parmaklarımı boynuna koyunca teninin soğumuş olduğunu fark ettim. Olması gerekenden daha soğuktu. Ardından nabzının da atmadığını tespit ettim."

"Size nabız kontrolünü böyle yapmanız mı öğretildi?" diye sordum.

Heydrich'in kaşları çatıldı. "Neden sordun?"

"Bu çok açık bir soru, komutanım. Birisinin nabzına bakıp ölmüş olduğunu söyledikten sonra kalkıp dirilen insan sayısını bilseniz şaşarsınız."

"Hm evet, öyle öğretildi. 1939'da Werneuchen Havaalanı'ndaki Luftwaffe eğitimi sırasında ilk yardım eğitimi de aldım. Mayıs 1940'da tekrar, bu sefer Stavanger'de." Başını iki yana salladı. "Hiç şüphemiz yoktu, Günther. Adam ölmüştü. O sırada saat yaklaşık yediyi on geçiyor olmalıydı."

Kritzinger başını salladı.

"Sonrasında ne oldu?" diye sordum.

"General telefonla ambulans çağırmamı istedi."

"Nereyi aradın?"

"En yakındaki Bulovka Hastanesini," dedi. "Prag'ın kuzeydoğu banliyösünde, yaklaşık on kilometre uzakta."

"Her sabah arabayla önünden geçerim," dedi Heydrich.

"Honek adında bir Çek doktor geldi," dedi Kritzinger. "Aslında kendisi hâlâ alt katta."

"Peki, sen ne yaptın?" diye sordum Pomme'ye.

"General Heydrich benden derhal General Jury'i getirmemi istedi."

"Neden?"

"Çünkü o da doktor," dedi Pomme.

"Evet, hatırladım. Sanırım SS olmadan önce verem konusunda uzmandı." Başımı salladım. "Demek onu çağırmaya gittin. Ya sonra?"

"Ne yazık ki kendisi biraz akşamdan kalmaydı. Giyinip olay mahalline gelmesi on beş dakika sürdü."

Heydrich'e baktım. "Siz bu zaman zarfında hâlâ odada Kuttner'in yanındaydınız, değil mi komutanım?"

"Evet."

"Doktor Jury'i beklerken ne yaptınız?"

"Bir bakalım. Hava girsin diye camları açtım. Bir nedenden biraz midem bulanmıştı. Olup bitene bir mana veremedim, o benim dostumdu. Sakinleşmek için bir sigara yaktım. Bitince de izmaritini camdan aşağı atıp suç mahallini kirletmemiş oldum." Başını iki yana salladıktan sonra cılız elini kısa saçlarının arasında gezdirdi. "Başka ne yapabilirim, bilmiyordum. Çok geçmeden Doktor Jury, Pomme'yle birlikte geldi. Doktor, Pomme'nin dediği gibi akşamdan kalmaydı. Ama Kuttner'in öldüğünü anlamasına engel olacak kadar da sarhoş değildi. Sonrasında Ploetz'den seni ve yerel polisi aramasını istedim. Saat yaklaşık yedi buçuktu."

"Doktor Jury şimdi nerede?" diye sordum.

"Kütüphanede, efendim," dedi Kritzinger. "Doktor Honek'le birlikte. Kendisi bir acı kahve istedi."

"Doktor Honek cesedi inceledi mi?"

"Hayır," dedi Heydrich kesin bir ifadeyle. "Bunun acil olmadığına karar verdim. Önce senin incelemenin daha doğru olacağını düşündüm."

Başımı salladım. "Eğer mümkünse hemen bakmak istiyorum."

"Elbette," dedi Heydrich.

"Bay Kritzinger," dedim. "Doktor Jury'e Yüzbaşı Kuttner'in odasında bize katılmasını söyler misiniz?"

"Peki, efendim."

"Yüzbaşı Pomme belki yolu göstermek istersin?"

Ayağa kalkıp Prag Kripo'dan gelen Müfettiş Yardımcısı Kahlo'ya baktım. "Zennaty'nin getirdiği delil çantasını getirsen iyi olur," dedim.

"Derhal, efendim."

"General siz de bizimle gelir misiniz?"

Heydrich başını salladı. "Binbaşı Ploetz? Misafirlerin kalanına olanları bildirsen iyi olur. Ayrıca gitmelerine izin verilmeden önce müfettişin sorularına cevap vermelerini istediğimi de onlara bildir. Buna üst şatodaki herkes dahil."

"Emredersiniz, komutanım."

Kuttner'in odası benimkiyle aynı katta ama güney kanadındaydı, camdan küçük kış bahçesine tepeden bakıyordu. Pembe kâğıt kaplı duvarlarındaki İngiliz av manzaralarının yer aldığı resimler

Çeklerin daha alışık olduğum resimlerinden sonra iyi gelmişti. Gülüyormuş gibi görünen tilki anlaşılan av köpeklerinden kaçma ihtimalinin yüksek olduğunu düşünüyordu ve benim açımdan bunun bir mahzuru yoktu. Son zamanlarda tilki kaçınca sevinen anti sosyal tiplerden biri haline gelmiştim.

Cesede bakmadan önce odada dolaşmaya başlayıp yatağın yanındaki kitap yığınıyla masada sürahinin yanında duran Veronal şişesini gördüm. Şişenin ağzı açıktı. Yerde birkaç hap olmasına rağmen şişe dik duruyordu. Kuttner'in kemeri ve Walther otomatik tabancasını taşıyan kılıfı sandalyesinin arkasında asılıydı.

Heydrich ağzı açık Veronal şişesini aldığımı gördü. "Yaralarını görene kadar onun Veronal yüzünden öldüğünü zannettim," dedi. "Ancak Doktor Jury, Yüzbaşı Kuttner'i incelemek için üniformasını açtığında onun karnından öldürücü bir yara aldığını gördük."

"Mm hm."

Kuttner sanki oraya yığılmış gibi yatakta yan yatıyordu. Gözleri kapalıydı. Bir kolu vücuduyla aynı hizadaydı; diğeri ise, ölü İsa gibi, vücuduna dik açıyla duruyordu. En azından ölü İsa'nın yarısı şeklinde. Ama iki eli de yarasız ve boştu. Yüzbaşının ceketindeki dört düğmeden üstteki üçü iliklenmişti. Giydiği beyaz yakasız gömleğin boyun düğmesi açıktı ve kravatı yoktu. İnsanların neden vurulduğunu fark etmediklerini anlamak kolaydı. Ancak ceketinin yakasını açtığınızda gömlekteki kan lekesini görebiliyordunuz. Binici pantolonu hâlâ üzerindeydi ama sadece tek botu ayağında-

dı. Maymun ipi –yaver sırması– üst düğmeden çıkmış olsa da hâlâ sağ apoletine takılıydı. Sanki giyinirken vurulmuşa benziyordu.

"Delil aramak için yere eğilen oldu mu?" diye sordum Heydrich'e.

"Hayır," dedi Heydrich.

Başımla işaret ettiğim Kahlo hiç itiraz etmeden elleri ve dizleri üzerine çöküp mermi kovanı ya da işe yarayabilecek herhangi bir şeyi aramaya başladı.

Kuttner'in kılıfındaki P38 tabancayı çıkarıp namluyu koklayarak şarjörü kontrol ettim. Silah kirli ve bakımsızdı ama epeydir ateşlenmediği ortadaydı.

"Ne sonuca vardın?" dedi Heydrich.

"Karnından vurulması ve bunun intihar olma ihtimalinin çok zayıf olması haricinde hiçbir şey," dedim.

"Neden intihar olma ihtimali çok zayıf?" diye sordu Pomme.

"Hiç kimse kendini vurduktan sonra tabancasını tekrar itinayla kılıfına geri koymaz," dedim. "Özellikle de başka hiçbir şeye itina göstermezken. Eğer kendini vuracaksan botlarını ya çıkarırsın ya da çıkarmazsın. Bunun dışında tabancasının şarjörü dolu ve epeydir ateşlenmemiş."

Omuz silktim.

"Ayrıca odada başka silah yok. Ama vurulup odasına dönüp, kapıyı kilitleyip yatağına uzandıktan sonra tek botunu çıkarıp ölmesi de pek muhtemel görünmüyor. Öyle görünüyor olsa bile."

"Asıl anlamadığım şey neden hiç kimsenin silah sesi duymadığı," dedi Heydrich.

"Herkese sorana kadar bilemeyiz," dedim.

"Dilerseniz ben diğerlerine sorabilirim," dedi Pomme.

"Demek istediğim eğer silah sesi olsa mutlak alarm verilirdi. Hem de böyle polislerle dolu bir evde," dedi Heydrich emin bir ifadeyle.

Başımı salladım. "Demek ki silah bir şekilde susturulmuş. Ya da birisi silah sesini duydu ama ya duymazdan geldi ya da başka bir şeye yordu."

Camı açıp dışarı baktım.

"Bugün hiç ses yok," dedim. "Ama dün geldiğimde birileri kuşlara ateş edip duruyordu."

"General von Eberstein olmalı," dedi Yüzbaşı Pomme. "Ateş etmeyi sever."

"Ama bu sabah etmiyor," dedim.

"Bu sabah o da akşamdan kalma," dedi Pomme. "General Jury gibi."

Kahlo ayağa kalktı. "Haplar haricinde yerde hiçbir şey yok, efendim," dedi. "Kan damlası bile yok."

"Ne? Hiçbir şey mi?" Kaşlarımı çattım.

"Evet, efendim. Ceset gittikten sonra daha ayrıntılı bir arama yaptırabilirim ama zemin temiz, efendim." Başını iki yana salladı. "Bu çok gizemli. Belki de kendini vurup silahı camdan attıktan sonra tekrar camı kapatmış ve yatağa yığılıp ölmüştür."

"İyi düşündün," dedi Heydrich dalga geçer gibi. "Belki de Yüzbaşı Kuttner'i duvarlardan geçebilen bir adam vurmuştur."

Kahlo'ya "sen yine de gidip dışarıyı kontrol et," dedim.

Başını sallayıp odadan çıktı.

Heydrich başını iki yana salladı. "Bu herif salak."

"Bu evi ne kadar iyi biliyorsunuz, General?"

"Yani sahte duvarlar ve gizli geçitler olabileceğini mi söylüyorsun?"

"Belki."

"En ufak bir fikrim yok. Buraya yerleşeli çok olmadı. Benden önce burada von Neurath kalıyordu. O burayı benden daha iyi bildiğinden ona sorman daha doğru olur."

Dalgın dalgın Kuttner'in çekmecelerini açtım, birkaç gömlek, bir çanta, birkaç iç çamaşır, bir ayakkabı temizleme seti, birkaç *Der Führer* dergisi, bir kil pipo, bir şiir kitabı ve çerçeveli bir kadın resmi buldum.

"Von Neurath'a böyle bir şeyi sorabilir miyim?"

"Sana daha önce söylediğim gibi, Günther, herkesten seninle işbirliği yapmasını bekliyorum. Kim ya da ne olduğu fark etmez."

"Teşekkürler, komutanım." Tebessüm ettim. "Kibar mı, olayım yoksa kendim gibi mi?"

"Kendini değiştirmene ne gerek var? Sen tanıdığım en asi adamsın, Günther, ama bu kimi zaman işe yarıyor. Diğer taraftan soruşturmanı yürütüp her zamanki densizliğinle hareket ederken sivil kıyafetlerini giymen bence daha münasip olur. Böylece divanı harbe sevk edilmek gibi bir sorunla karşı karşıya kalmazsın. Evet, bence en iyisi bu. Yanında sivil kıyafetin var mı?"

"Evet, komutanım. Odamdalar."

"Güzel. Ayrıca soruşturmayı yürütmek için uygun bir mekâna da ihtiyacın olacağını düşünüyo-

rum. Sabah odasını kullanabilirsin. Yüzbaşı Pomme orayı hazırlar mısınız?"

"Emredersiniz, Herr General."

"Pomme soruşturmada senin irtibat subayın olacak. SD, SS, Gestapo ve askeriyeyle ilgili meselelerde onun üzerinden irtibat kuracaksın. Kalan şeyleri Kritzinger'e söyle. Şimdi aklıma geldi aşağı şato konusunda uzman olan von Neurath değil de odur."

Kritzinger Heydrich'e bakarak başını öne eğdi.

General Jury nefes nefese kapıda belirdi. Gerçekten de hâlâ ayılamamış gibi solgun görünüyordu ve ter içerisindeydi. Bir an gözlerini kapatıp derin bir nefes aldı.

"Aa, Jury demek geldin."

Heydrich sesindeki alaycı tonu gizlemeye çalışsa da beceremedi; birisinin muz kabuğuna basıp düşmesini izlermiş gibi generalin sarhoş halini izlemekten keyif aldığı açıktı.

"Yüzbaşı hakkında başka ne bilmek istiyorsun?" diye sordu Jury ters ters. "Öldüğü ve karnından vurulduğu ortada. Morgda cesedi incelemeden bundan fazlasını söyleyemem. Bu tür bir şeyi yapmayalı da yıllar oldu."

"Tabanca yarası olduğunu nereden çıkardınız?" dedim. "Belki de bıçak yarasıdır?"

"Gömleğinde bariz bir kurşun deliği var," dedi Jury. "Gövdesindeki delikten bahsetmiyorum bile. Fakat buna rağmen yüzbaşının üzerinde ya da etrafta çok az kan vardı. Bıçaklanan birinden bu kadar az kan çıktığını hiç görmedim. Zeminde ya da yatakta kan yok. Ama yine de bu eğitime dayalı bir tahmin ve farklı bir şey çıkabilir."

"Hayır, bence haklısınız," dedim. "Vurulduğu belli."

"Ee, Müfettiş," dedi aksi bir ifadeyle. "O zaman bu sorulara ne gerek var? Doktor olduğumu dikkate alırsak bu kadarı münasebetsizlikten başka bir şey değil."

Jury'i zorlamaya devam etmeye karar verdim. Mevcut durumunda –gerçekse tabii– zayıf ve hassastı ve ona bir daha böyle zor denk gelirdim. Ayrıca böylece Heydrich'in bana olan itimadının tam olduğu ve vakayı çözmem şartıyla kimin ne kadar kızdığının zerre kadar umurunda olmadığı yönündeki beyanatının da ne kadar geçerli olduğunu sınamış olacaktım. Eğer Heydrich hiç karışmadan General Jury'i sinirlendirmeme müsaade ederse o zaman aşağı şatodaki tüm diğer üst rütbeli subaylara da beni ciddiye almaları gerektiği mesajını göndermiş olacaktım.

"Pekâlâ," dedim. "Doktorsunuz. Ama bu onu öldürmediğiniz manasına gelmez. Onu siz mi öldürdünüz?"

"Anlayamadım."

"Beni duydunuz, Doktor Jury. Yüzbaşı Kuttner'i vuran siz misiniz?"

"Müfettiş Günther, eğer senin şaka anlayışın buysa o zaman bu odada ben de dahil olmak üzere kimsenin gülmediğine dikkatini çekerim."

Bu doğru sayılmazdı. Heydrich gülümsüyordu, sanki Jury'i böyle didiklememi onaylıyormuş gibi görünüyordu ki buradan cinayet soruşturmamı dediği gibi ciddiye aldığını anlayabildim.

"Bunun şaka olmadığına sizi temin ederim, komutanım. Dün öğleden sonra üst şatoya giden

yolda konuşurken bana Yüzbaşı Kuttner'den nefret ettiğinizi söylemiştiniz."

"Deli saçması," dedi Jury.

"Bana onun şerefsiz olduğunu ve ona sinir olduğunuzu söylediniz. Ardından da Yüzbaşı Kuttner'i General Heydrich'in golemi olarak tarif ettiniz."

Jury utançtan kızardı.

"Golem," dedi Heydrich. "Çok ilginç bir kelime seçimi. Söyle bakalım, Günther, golem ne demek?"

"Yerel bir Yahudi mistik olan Haham Loew tarafından yaratılan bir tür mahlûk, komutanım. Onun dediklerine itaat ederek Prag Yahudilerine hizmet eder."

Jury hâlâ itiraz ediyor olsa da Heydrich ciddiye almadı.

"Eğer Yüzbaşı Kuttner golemse o zaman ben de Yahudi mistik Haham Loew oluyorum."

"Benim edindiğim intiba da kesinlikle buydu, komutanım."

"General Heydrich," dedi Jury. "Kesinlikle böyle bir şey ima etmediğime sizi temin ederim. Müfettiş Günther tümüyle yanlış anlamış. Sizi ismi geçen o şahısla mukayese etmem mevzu bahis değil."

"Bunu bir kenara bırakalım," dedim sertçe. "Yüzbaşı Kuttner'den neden nefret ediyorsunuz?"

Jury, Heydrich'e doğru yürüdü. Soruları soran ben olsam da o çaresizce hep Reichsprotektor'a bakarak cevap veriyordu.

"Bu tümüyle özel bir mesele," diye ısrar etti. "Ayrıca Yüzbaşı'nın ölümüyle de hiçbir alakası

yok. Onu sevmediğim doğru fakat eğer Müfettiş bunun cinayete yeter bir mazeret olacağını söylüyorsa itiraz etmek zorundayım."

"Biri öldürüldü," dedim. "Bir SS subayı. Bu nedenle sizin şahsi hislerinizi dikkate almadan soruşturmayı her yönüyle sürdürmek zorundayız. Böyle hadiselerde özel diye bir şey söz konusu değildir, General Jury. Bunu siz de herkes gibi bilirsiniz. Bu bir cinayet soruşturması ve öldürmeye gerekçe olup olmadığına karar verecek kişi de benim."

"Peki, seni kim hâkim ve jüri yaptı?" diye sordu doktor.

"Ben yaptım," dedi Heydrich. "Müfettiş Günther Kripo'daki en ehil dedektiflerden biri ve takdire şayan bir adli sicile sahip. O sadece benim ondan istediğim şeyi yerine getiriyor ve bunu da büyük bir cesaretle yapıyor."

"Silahınızı görebilir miyim, Doktor Jury?"

"Ne?"

"Tabancanız, komutanım. Bu sabah üzerinizde olduğunu fark ettim. İnceleyebilir miyim?"

Jury'nin baktığı Heydrich kesin bir ifadeyle başını salladı.

"Bu sabah kemerimi neden taktım bilmiyorum," diye mırıldandı. "Sanırım Yüzbaşı Pomme tarafından alelacele kaldırıldığım için oldu. Yani normalde–"

Kılıfının düğmesini açıp Walther P38 tabancasını bana verdi. Bu SS subaylarının standart silahıydı ama benim gibi polisle ilişkisi olanlar bunun yerine PPK kullanırdı. Emniyetini kontrol etti, çabucak şarjörünü çıkarıp ikisini de elime

koydu. Bir doktor ve SS bürokratı olan birine göre bu konuda fazlasıyla mahirdi.

Silahın yatağına bakıp mermi olmadığını gördüm, namluyu kokladım ve sonra da avucumdaki tek sıra şarjöre baktım.

"Sadece üç mermi," dedim. "Ayrıca yakın zamanda ateşlenmiş."

"Evet. Dün öğleden sonra biraz atış talimi yaptım. Üst şato yakınındaki ormanda ve sadece körelmemek için. UVOD teröristleri ortalıkta cirit atarken rehavete kapılmak olmaz."

"Peki, komutanım keskin nişancı mısınızdır?"

"Hayır. Çok iyi sayılmaz. Yeterli denebilir."

Kuttner'in cesedini işaret ettim. "Otopsi yapılana kadar Yüzbaşıyı öldürenin nasıl bir silah olduğunu bilmemiz mümkün değil. Dolayısıyla maalesef şimdilik silahınıza el koymak zorundayım, komutanım."

"Buna gerek var mı?"

"Evet. Yüzbaşı Kuttner'i öldüren mermiyle sizin silahınızdan ateşlenen bir mermiyi eşleştirmem gerekebilir. Dün talim yaparken hedef olarak ne kullandınız?"

"Ötücü kuşlar. Güvercinler."

"Bir şey vurabildiniz mi?"

"Hayır."

"Sizi gören oldu mu? Belki Baron Neurath görmüştür?"

"Bilmem. Sanırım ona sormanız gerek."

"Soracağım."

"Yüzbaşı Kuttner'i ben öldürmedim," diye tekrarladı.

Bir şey demedim.

"Ama sanırım onunla ilgili görüşlerimin nedenini sana ve General'e özel olarak açıklayabilirim."

"Hugo bu bence harika bir fikir," dedi Heydrich. Kritzinger'le Pomme'ye baktı. "Beyler bize biraz müsaade eder misiniz?"

Yüzbaşıyla uşak yatak odasından çıktı. Kırık kapıyı mümkün olduğu oranda kapattım. Bir süre orada durup parmağımı kırık ahşap ve pirincin üzerinden geçirirken Jury neden ölüden nefret ettiğini izaha koyuldu.

"Hassas bir mesele ve tanıdığım bir bayanla ilgili. İffetiyle tanınan kıymetli bir hanım kendisi. Oysaki geçen gün Yüzbaşı Kuttner'in o hanımdan son derece yakışıksız şekilde bahsettiğini duydum. Umarım kadının ismini ve onunla ilgili korkunç dedikoduları söylemememi mazur görürsünüz." Jury endişeyle boğazını temizledi, gözlüğünü çıkarıp camlarını mendiliyle silmeye başladı. "Fakat sizi temin ederim ki duyduklarım bir subay ya da centilmenden duymayı bekleyeceğim türde şeyler değildi."

"Bu doğru," dedi Heydrich. "Kuttner'in boşboğazlık gibi kötü bir huyu vardı. Hatta ağzından çıkanı bilmezdi bile denebilir. Ben de birkaç kez böyle konuştuğuna şahit oldum."

Başımı salladım. "Kuttner sizin bu genç operacıyla ilişkinizden kime bahsetti?" diye sordum birdenbire.

"Fakat buna itiraz etmek zorundayım." Jury bana öyle bir baktı ki yatakta karnında mermiyle yatan kişinin ben olmamı dilediğini anlamam zor olmadı.

"İsmi neydi? Elizabeth bir şeydi. Elizabeth Schwarzkopf muydu?"

"İsmini söylemeyecektik zannediyordum," dedi Jury.

"Tamam. Öyle yapalım. Ama öyle yaparsak isminizi aklamamız iyice zorlaşır, General. Gördüğünüz üzere Kuttner'in konuştuğu diğer subayla da kız arkadaşınız hakkında görüşmek zorundayım. Kimdi o?"

Jury dudaklarını ısırdı. Ne kadar ince olduklarını dikkate alırsak bunu yapması kolay olmamıştı. Binbaşı Thummel," dedi.

"Bu arada haklısınız," dedim. "Yüzbaşı Kuttner dedikoducuydu: Bana da aynı şeyden bahsetti. Siz, Fräulein Schwarzkopf ve Doktor Goebbels hakkındaki şeyden. Kuttner, bakanın himayesinin ardında kadının operacı kimliği haricinde şeyler olduğunu da düşünüyordu."

"Yüzbaşı Günther çok küstahsın."

"Buna hiç şüphe yok, komutanım. Ama asıl önemli olan diğer söyledikleri ve onların bir cinayete neden olmaya yetip yetmedikleri."

"Sana bir generalle konuştuğunu hatırlatırım."

"Komutanım en üst dalda oturuyor olsanız da bu benim ağacı sallamama engel olmaz. Eğer mecbur kalırsam o ağacı tüm gücümle, sizi sırt üstü yere çakacak kadar sert sallarım."

"Ne yazık ki Günther haklı, Hugo," dedi Heydrich. "Şimdi hassas olmanın sırası değil. Küçük düşmemek için bu durumu acilen açıklığa kavuşturmak zorundayım. Bunun bedelini sen değil de ben ve makamım ödeyecek, Hugo. Bu talihsiz ola-

yın bir an önce açıklığa kavuşmasına hiçbir şeyin mani olmasına izin veremem. Eğer Müfettiş'le işbirliğine yanaşmazsan bunun neticesinde duygularını ve hatta kariyerini ezip geçmekten hiç çekinmem."

Heydrich bana baktı.

"İşin aslı, Günther, bu hikâyeyi Yüzbaşı Kuttner'e anlatan benim. General Jury'nin Fräulein Schwarzkopf'la ilişkisini ona ben söyledim. Kusura bakma, Hugo, ama Berlin'deki herkes olup bitenden haberdar. Sanırım tek bilmeyenler Führer ve senin eşin Karoline. Umalım da karın bunu bilmemeye devam etsin."

"Fakat Herr Müfettiş, anladığım kadarıyla General Jury bayanın yataktaki marifetlerinden değil de, ki o konuda pek maharetli olduğundan eminim, bir operacı olarak yeteneğine yönelik hakaretten rahatsız oldu. Ne yazık ki Hugo, bu da doğru. Eğer Fräulein iyi bir soprano olsaydı Alman Operası'nda değil de Berlin Devlet Operası'nda söylerdi. Ayrıca belki bilmiyorsun ama Müfettiş'in o bayanın Propaganda Bakanı'yla ilişkisi olduğu yönünde söyledikleri de doğru. Buna dair elimde çürütülemez deliller mevcut ve ileride dilersen bunları seninle de paylaşabilirim. O yüzden hiddetlenmene hiç gerek yok. İkiniz de onunla yatıyorsunuz ve durum bundan ibaret. Koroya katıldıktan bu kadar kısa süre sonra baş soprano olmayı nasıl başardı zannediyorsun? Kendisine yataktaki hizmetleri karşılığında her şeyi Goebbels ayarladı."

Yanakları kıpkırmızı olan Jury ellerini de yumruk yapmıştı. Acaba bu sinir onun bir subayı so-

ğukkanlılıkla öldürmesine yetecek seviyede mi diye düşündüm.

"Söylediklerin umurumda değil, General Heydrich," dedi Jury.

"Bu da benim umurumda değil, Hugo." Heydrich durdu. "Peki, şuna ne dersin? Yüzbaşı Kuttner'i sen mi öldürdün?" Durdu. "Eğer öldürdüysen, sana söz veriyorum bir skandal çıkmaması için gereken düzenlemeleri yapabilirim. Sessizce istifa edip sadık karın Karoline'in yanına dönersin. Hatta tıp kariyerine bile yeniden başlayabilirsin. Ama reddedersen ve daha sonra katilin sen olduğu ortaya çıkarsa o zaman burnundan getireceğim konusunda da sana söz veriyorum. Terezin Şatosu'nda senin gibi mümtaz bir şahsiyetin bile yıllarca aklına gelmeyeceği kadar çok, pis hücremiz var. Ben idam fermanını yazana kadar orada bekleyip akabinde eski Avusturya-Macaristan tarzında asılırsın. Darağacında."

"Onu ben öldürmedim," diye ısrar ettikten sonra, Jury topuklarını vurup başıyla selamladı ve birden odadan çıkıp gitti.

"Umarım yeni yetkini böyle abartılı şekilde sergilemek hoşuna gitmiştir," dedi Heydrich. "Bundan eminim."

Birkaç saniye sonra kapı çalındı. Gelen Kurt Kahlo'ydu.

"Pencerenin altını aradım, efendim," dedi. "Hiçbir şey yok. Ama bunu koridorda buldum. Bulduğum yeri de işaretledim, merak etmeyin."

Küçük pirinç bir nesneyi avucuma bıraktı.

"O ne?" diye sordu Heydrich.

Nesneyi parmaklarımla tutup kaldırdım. Metal sigara izmaritine benziyordu.

"Eğer yanılmıyorsam, komutanım, bu Walther P38 mermi kovanı."

Heydrich kovanı bana geri attı.

"Pekâlâ Günther. Her ne kadar kalıp misafirlerimden birinin daha kariyerini mahvetmeni izlemeyi istesem de halletmem gereken acil bir iş var. Vaclav Moravek'i bulmamız gerekiyor."

"Elbette, komutanım."

"Binbaşı Ploetz'e sen sorgulayana kadar kimsenin gidemeyeceğini söyledim. O ve sürücüm Klein haricinde kimse gidemez."

"Teşekkürler, komutanım."

"Bu akşam döndüğümde kaydettiğin ilerlemeyi bana anlatırsın."

"Emredersiniz, komutanım."

O gidince Yüzbaşı Kuttner'in ceketini açıp yarayı tetkik etmek için kanlı gömleğini çektiğimde göğsünün ortasında serçe parmağı tırnağı ebadında bir değil de iki mermi deliği bulunca şaşırdım. Kahlo tekrar yerde delil aramaya başladı. Ona iki kurşun deliği olduğunu söylemedim. Bir dakika kadar sonra cesedi çevirip arkasına da baktım.

"Çıkış deliği yok," derken tekil kullanmaya özen gösterdim. Elimle cesedin sırtını yokladım. "Kimi zaman mermi hemen deri altında bulunur. Vurulan adamlardan yere düşen mermiler gördüm ve bu yüzden en olmadık yerlere gidebilirler. Ama sanırım mermi hâlâ bu zavallının içinde."

Kuttner'i tekrar sırt üstü yatırıp ayağa kalktım.

"Bana kovanı bulduğun yeri göster."

Kahlo'yla birlikte Kuttner'ın yatak odasından çıkınca koridorda bana kovanı bulduğu yeri işaretlemek için zemine koyduğu kibrit kutusunu gösterdi.

"Tamam," dedim. "Sabah odasına gidip orayı mümkün olduğu kadar sorgu odasına çevir. Ya da boş ver, bırak olduğu gibi kalsın. Ama kaleme, kâğıda, bir sürahi suya, biraz içkiye, bardağa, her saat taze kahveye, telefona, sigaraya ve daktiloya ihtiyacımız olacak."

"Tamam, patron."

"Doktor Honek'e de söyle ambulans görevlileri cesedi hastaneye götürebilir. Ve bir otopsi yapsın. Mümkünse bugün olsun."

"Tamam, patron."

Yirmi metre kadar uzaktaki Kuttner'in kapısına baktım ve Kahlo gidince ellerim ve dizlerim üzerime çöküp koridorda yavaşça ilerlemeye başladım. Birkaç dakika sonra bir kapı açıldı ve bir yatak odasından aşağı şatodaki SS ya da SD olmayan tek subay çıktı. Alman Ordusu binbaşı üniforması giyiyordu.

"Hissettiğim gibi görünüyorsun," dedi.

"Hm?"

"Geçen gece içkiyi fazla kaçırmışım. Zaten ne zaman şampanya içsem böyle olurum. Yine de bu şartlar altında içmeden edemedim. Nihayetinde kutlama yapıyorduk, değil mi? Fakat şimdi pişmanım. Bu sabah baş ağrısıyla uyandım. Bir köşeye kıvrılıp ölmek istedim."

"Ama sanırım öyle hissetmek için öncelikle canlı olmak gerekir."

"Durum ne? Ah, evet. Yaverlerden birinin Stalin parkası giydiğini duydum. Feci bir durum."

Tabuta Stalin parkası denirdi.

"Hangisi öldü? Bütün yaverleri gözüme az çok aynı gibi görünüyor?"

Bir anda karşımda olduğunu gördüm: İkinci mermi kovanı. Ayağa kalktığımda karşımdaki adamın benle aynı yaşlarda olduğunu fark ettim.

"Yüzbaşı Kuttner."

Sanki onu hatırlayamamış gibi başını iki yana salladı.

"Berlin'den gelen dedektif sensin değil mi? Adın Günther miydi?"

"Evet, komutanım."

"Sanırım yerde emekliyor olmanın nedeni de bu."

"Bunu delil aramadığım zamanlarda dahi sıkça yaparım, komutanım. Anlayacağınız içmeyi severim ama ancak bulabildiğim zamanlar."

"Burada hiçbir şeyin eksikliği yok, Günther. Bu böyle sürerse yeni bir karaciğere ihtiyacım olacak. Binbaşı Paul Thummel her daim göreve hazır. Eğer bir yardımım olacaksa söylemen yeter. Binbaşı Ploetz dün gece burada olan herkesi sorgulamak istediğini söyledi. Bana uyar. Zamanını söyle yeter. Polise her fırsatta yardım ederim."

Minik mermi kovanını cebime koydum. "Teşekkürler, komutanım. Belki bu konuyu daha sonra konuşuruz. Yüzbaşı Pomme sizinle temasa geçip vaktini bildirir."

"Ne kadar çabuk o kadar iyi, ihtiyar. Ploetz ifade verene kadar hiçbirimizin gidemeyeceğini söyledi. Açıkçası bu bana biraz abartı gibi geldi. Nihayetinde hiçbirimizin kaçacak hali yok ya!"

"Sanırım bence bu, başka durumlarda önemsiz görünecek ayrıntıların hatırlanmasıyla ilgili bir şey. Tecrübelerime göre en iyi sonucu alabilmek için şahitleri mümkün olduğu kadar suç mahalline yakın sorgulamak lazım."

"İşini nasıl yapacağını sen bilirsin. Yeter ki alfabetik sırayla sorgulama hepsi bu. Yoksa mutlaka sonuncu olurum."

"Bunu unutmayacağımdan emin olun, komutanım."

Yüzlerce belki de binlerce Letonyalı Yahudi, Çingene ve diğer "istenmeyen unsurların" temizlenmesine bir şekilde iştirak etmiş genç bir SD subayının öldürülmesini soruşturmak bana saçma geliyordu. Bir kitle katliamcı öldürülmüştü. Bunun neresi yanlıştı? Peki ya ben kaç kişiyi öldürdüm? Kırk elli kadar Rus savaş esirini kesin olarak biliyordum – hemen hepsi NKVD ölüm mangası mensubuydu. İdam mangasına komuta edip yerde kıvranan en az on tanesini de bizzat ben vurdum. Çizmelerim onların kanı ve beyin parçalarıyla kaplandı. Cihan Harbi sırasında yakın muharebede bir Kanadalı çocuğun göğsüne süngü sapladım ve başı omzumdayken ölmesi çok uzun sürdü. Bir Maxim makineli tüfeğin başına geçip karşı siperlerden üzerimize doğru gelenleri yaylım ateşine tuttuğumda kaç kişiyi öldürdüğümü ise bir Tanrı bilir.

Fakat Albert Kuttner'in ölümünün bir önemi vardı çünkü kendisi bir subay ve General Heydrich'in çalışma arkadaşıydı. Bunun bir fark yaratması gerekse de öyle olmadı. En azından benim gözümde. 1941 sonbaharında bir cinayeti

sorgulamak Büyük Buhran sırasında birisini serserilikten tutuklamak gibi bir şeydi. Ama bana söyleneni yerine getirerek böyle bir durumda bir polis memurunun yapması gereken her şeyi yaptım. Seçme şansım var mıydı ki? Üstelik böylece kafamı meşgul edip doğuda olup bitenleri düşünmek zorunda kalmıyordum. Ayrıca dünya üzerindeki en berbat yerden döndüğümü düşünürken bir yandan da içimde ondan daha berbat bir yer bulunduğu şeklinde giderek artan farkındalığımın da üstesinden gelmiş oluyordum.

"Dün gece Aşağı Şatoda olan bundan dolayı sorgulamak isteyebileceğin herkesin listesini yaptım," dedi Binbaşı Ploetz.

Bana daktiloda çok düzgün yazılmış ve başlıklı bir kâğıt verdi.

"Teşekkürler, Binbaşı."

Sabah odasındaydık. Yeşile çalan ipek Çin duvar kâğıtlarıyla oda, bahçenin bir uzantısı hissini verip evin geri kalanından çok daha doğal görünüyordu. İki şişman satranç oyuncusu gibi birbirine bakan ve ortalarında cilalı ahşap bir sehpa olan iki büyük kanepe vardı. Pencerenin kenarında büyük bir piyano duruyor, şöminede odaya canlılık katan bir ateş yanıyordu. Mermer şöminenin iki yanında Heydrich ve aile üyelerini gösteren resim çerçevelerinden oluşan bir mozaik yer alıyordu. Kahlo, sanki hangisinin birinci olduğuna karar vermeye çalışan bir jüri üyesi gibi, bunları birer birer incelemekle meşguldü. Artık üzerimde sivil kıyafetlerim vardı ve kanepelerden birine oturmuş sigaramı içiyordum.

"Berlin'deki Alex'ten buraya yönlendirilen postalarınız, Müfettiş. Bu da Albert Kuttner'in SD şahsi dosyasının nüshası. General bunun adamı tanımanıza ve belki de neden öldürüldüğünü anlamanıza yardımcı olabileceğini düşündü. Bu hafta sonu burada olan herkesin şahsi dosyaları da bu sabah Hradschin Şatosu'ndan buraya gönderildi."

"Çok marifetlisiniz, Binbaşı."

Ploetz'in neden Heydrich'in başyaveri olduğunu anlamak zor değildi. Adamın verimliliği ortadaydı. Listeleri, zabıtları, değerleri ve rakamlarıyla Achim Ploetz tam bir Nazi'ydi. Savaştan önce Achim adında bir şehre gitmiştim. Bremen yakınlarında, doğal yapısı fazla bozulmamış kırlarla kaplı bir yerdi. Ama Achim Ploetz'in doğal hiçbir yanı yoktu ve en azından bu açıdan Doktor Jury haklıydı: Heydrich'in yaverlerinin tümü biraz Prag golemini andırıyordu.

Sabah odasının penceresinin dışına bir Mercedes yanaştı, Heydrich'in şoförü araçtan inip beklentili bir ifadeyle yolcu kapısını açtı.

Ploetz gözünün ucuyla onu gördü.

"Gidip General'e arabanın geldiğini haber versem iyi olacak," dedi. "Bir isteğin olursa Pomme'den isteyebilirsin."

"Tamam."

Ardından çıkıp penceredeki Kahlo'yla beni sahneye çıkmaya hazırlandığı için perdenin kıyısından etrafa bakınan iki komedyenmişiz gibi orada bıraktı. Aracın üstü açıktı ve motoru, metal bir yeşil ejderhaymış gibi hafifçe hırıldıyordu. İlk Ploetz binip arka koltuğa oturdu. Heydrich direk-

siyonda başkası olmasına rağmen arabanın kendi kontrolünde olmasını istermiş gibi öne, şoförün yanına oturdu. Anlaşılan adamın huyu böyleydi. Onların gidişini izlerken silahlı refakatçileri olmadığını fark ettim.

"Bu konuda ne düşünüyorsunuz, efendim?"

"Salağın önde gideni," diye mırıldandım.

"Anlayamadım, efendim?"

"Heydrich. Şehirde böyle dolaşması Akhilleus gibi onu savunmasız kılıyor. Sanki birilerini onu öldürmeye davet edermiş gibi."

"Çekler böyle bir şeye kalkışacak kadar delirmiş zaten."

"Sence öyle mi?"

Kahlo başını salladı.

"Ne zamandır Prag'dasın?"

"Çeklerin ne kadar gözü kara olduğunu bilecek kadar. Bizim zannettiğimizden çok daha yürekliler."

"Kurt'tu değil mi?"

Kahlo başını salladı.

"Nerelisin, Kurt?"

"Mannheim, efendim."

"Nasıl polis oldun?"

"Pek emin değilim. Babam Daimler-Benz fabrikasında işçiydi. Ama fabrikada çalışmak hiç bana göre değildi. O benim avukat olmamı istiyordu fakat yeterince zeki olmadığımdan en iyi seçenek polis olmak gibi göründü."

"Peki, bu konuda *sen* ne düşünüyorsun?"

"Bir muamma, efendim. Adamın biri, birinci katta, kapısı kilitli odasında vurulmuş olarak bulunuyor. Pencereler sürgülü ve ortada cina-

yet silahı yok. Koridorda dokuz milimetrelik bir Parabellum mermi kovanı var. Buradan da silahın gece yarısıyla sabah beş arası ateşlendiğini söyleyebiliriz. Ayrıca siz de bilirsiniz ki ordunun P38'i seçmesinin nedeni çok sessiz bir silah olması değil. Herkes silah sesini duyamayacak kadar sarhoş olamaz. Çalışanlar içki içmemişti. İdare Kritzinger'deyken içemezler. Neden hiçbir şey duymadılar? Üstelik sadece silah sesi de değil. Kuttner'in üst katın koridorunda birisi onu vururken sessiz sedasız bekleyeceğini zannetmiyorum. Ben olsam "imdat" ya da "ateş etme" falan diye bağırırdım."

"Kesinlikle."

"Kuttner uyku ilacı içmişti," dedi. "Belki de nasıl bir tehlike içerisinde olduğunu fark etmedi. Belki karanlık olduğundan silahı görmedi. Belki dışarıda vuruldu ama ilaç yüzünden yarasının ciddiyetini anlayamadı. O yüzden eve döndü, odasına çıktı, kapısını kilitledi, yatağına uzandı ve öldü. Belki."

Başımı iki yana salladım. "Fritz Lang'dan daha fazla belki var sende."

"Biliyorum," dedi. "Açıkçası nereden başlasam, bilemiyorum, efendim. Sizin gibi işi bilen birinden öğrenmek için can atıyorum. Dahası General Heydrich böyle olduğuna inanıyor. Neyse, size elimden gelen yardımı yapmaya hazırım, efendim. Sadece söylemeniz yeter, hiç soru sormadan yerine getiririm."

"Sorudan zarar gelmez, Kurt. Benim asıl canımı sıkan itaattir. Özellikle de benden istenmesi."

Kahlo sırıttı. "O zaman çok ilginç bir kariyeriniz var, efendim."

Kuttner'in SD dosyasını açıp kısa hayatının ayrıntılarına göz gezdirdim.

"Albert Kuttner, Halle-an-der-Saaleliymiş. İlginç."

"Öyle mi? Orayı duyduğumu söyleyemem."

"Demek istediğim Heydrich de Hallelidir."

"O yüzden bunu şahsına yönelik kabul etmiş olabilir."

"Evet, doğru. Kuttner 1911 doğumluymuş. Bu da Heydrich'ten yedi yaş küçük olduğunu gösterir. Babası mahalle kilisesinin Protestan rahibiymiş. Fakat din adamı olmak ya da –komutanı gibi– donanmada bir kariyer izlemek yerine–"

"Heydrich bahriye mi? Bilmiyordum."

"Rivayete göre bir amiralin kızıyla yattığı için atılmış. Ama sakın kimseye benden duyduğunu söyleme."

"Bu amiralin kızı dediğiniz Frau Heydrich mi?"

"Hayır, değil."

"Demek General de bir insan nihayetinde."

"O kısmından hâlâ şüpheliyim."

"Kuttner Berlin'deki Humboldt Üniversitesi'yle Halle-Wittenberg'deki Martin Luther Üniversitesi'nde hukuk okumuş ve parlak bir öğrenciymiş. 1935'te diplomasını alıp SD'ye katılmadan evvel Adalet ve İçişleri Bakanlıklarında çalışmış."

"Şimdilik tam beklediğim gibi."

"Hm. Subay okulunda sınıfın en iyilerinden biriymiş. Onu değerlendiren herkes ondan övgüyle bahsetmiş; Berlin'deki en iyi işlerden biri

için eğitim alıyormuş. Bu yılın Mayıs ayında Einsatzgruppen'e tayin edilip Pretzsch'e gitmesi emredilmiş ve orada da Grup A'ya tahsis edilip doğuya sevk edilmiş. Bunda bir tuhaflık yok. Pek çok sıradan kişi doğuya gönderildi. Sıradan kişiler ve avukatlar. 23 Haziranda o ve grubuna, "yerli Yahudi nüfusunun yeniden iskânına yardım etmeleri için," Letonya'daki Riga'ya gitmesi emredilmiş."

"Yeniden iskân. Evet. Ne manaya geldiğini bilirim."

"Güzel. Böylece yeniden iskânla kitle katliamı arasındaki farklı açıklama zahmetinden kurtulmuş oldum."

"Aradaki farka dair bilginizin bizzat tecrübelerinize dayandığını söyleyebilir miyiz, efendim?"

"Evet. Ama sakın iyi bir iş yaptığımı düşünme. Doğuda iyi iş diye bir şey yok. Albert Kuttner de benim gibi bu işi içine sindiremedi. Bu yüzden benim gibi suçluluk hissedip uyuyamıyordu."

"O yüzden odasında Veronal vardı."

Kuttner'ın dosyasından bir sayfa çevirip tekrar konuşmadan biraz okudum.

"Letonya'ya sevk edildikten sadece üç hafta sonra bu suçluluk duygusunun etkileri kendisi gösterdiğinden orduya tayin edilmesini talep etmiş. Fakat komutanı Binbaşı Rudolf Lange bu talebi reddetmiş. Bu beni pek şaşırtmadı. Rudolf Lange'yi Berlin'de polis olduğu zamanlardan tanırım. O adam hiç değişmedi. Önceden de itin tekiydi hâlâ da öyle. Tayin talebinin reddedilmesinin nedeni: Personel eksikliği. Fakat bir hafta sonra tekrar talepte bulunmuş. Bu sefer diğerleri-

nin moralini bozma suçuyla resmi olarak kınanmış."

"Pis bir iş dolayısıyla birisinin yapması gerek, değil mi?"

"Sanırım onun gibi bir şey."

Kuttner'in dosyasından bir sayfa daha çevirdim.

"Fakat ağustosta Albert disiplinsizlik suçundan yargılanmak için Berlin'e geri gönderilmiş. Bir üstünü tabancayla tehdit etmiş – kim olduğunu yazmıyor ama umarım Lange'dir. Ben de hep tabancamı o şişko herifin suratına dayamak istemiştim. Kuttner gözaltına alınmış ve o sırada intihara teşebbüs etmiş. Bu konuda da bir malumat yok. Ama disiplinsizlik suçlamasıyla Berlin'e gönderildiği kesin. Sözde SS şeref mahkemesine. Ama suçlama askıya alınmış ve nedeni de belirtilmemiş."

"Heydrich müdahale etmiş olabilir mi?"

"Anlaşılan öyle çünkü Albert sonrasında General'in Berlin'deki maiyetine katılmış. Sigarasını yakıp operada yer ayırtıp kahvesini getiriyormuş."

"İşte bu iyi bir iş, efendim," dedi Kahlo.

"Bana pek opera düşkünü gibi gelmedin."

"Opera değil, sigara." Gözleri sigaralarıma gitti. "Sigara da karneyle malum."

"Kusura bakma." Sigara kutumu açtım. "Buyur."

Kahlo bir tane alıp bariz bir memnuniyetle bir nefes çekti. Sigarayı nadir bir elmasmış gibi gözünün önünde tutup keyifle sırıttı.

"Güzel sigaranın tadını çoktan unutmuşum," dedi.

"Bu dosyada eksik bir sayfa var," dedim. "Benim SD dosyamda 'Şahsi Yorumlar' adında bir yer vardı. Onu bir kez tersten görmüştüm ve üslerimin benim hakkımda dediği 'itaatsiz' ve 'siyasi açıdan güvenilmez' gibi şeylerle doluydu."

"Baş aşağı iyi okuyormuşsunuz." Kahlo sırıttı. "Ben de biftek Nazi sayılırım. Dışım kahverengi içim kırmızıdır. Ama babam kadar değilimdir. Fabrika işçisi olan babam baştan aşağı kıpkırmızıydı."

"Hm mm."

Dosyayı Kahlo'ya verdim.

"Fazla bir şey kalmamış," dedi şöyle bir göz atarken.

"Bakalım kendi başımıza neler bulabileceğiz."

Telefon açıp aşağı şato santralından beni Berlin'deki Alex'e bağlamalarını istedim. Birkaç dakika sonra Arviş Dairesi'yle görüşüyordum. Onlara Albert Kuttner'in dosyasına sahip olup olmadıklarını sordum. Değildiler. Bunun üzerine onlardan adres üzerinden tarama yapmalarını istedim çünkü Prusya'da sadece bireylerin değil mekânların da kaydı tutulurdu. Prusya Polisi'nin titizliğine diyecek yoktu. Birkaç dakika sonra arşivden beni geri aradılar, Daire 3, 4 Pestalozzi Strasse, Charlottenburg adresinde Albert Kuttner'e ek olarak başka birinin daha kaldığını söylediler.

Arşivdekilerden onun adını öğrenince ilerleme kaydettiğime inanmaya başladım.

Birkaç telefon görüşmesine dair notlarımı okurken yüksek sesle, "Lothar Ott," dedim. "21 Şubat 1901'de Berlin'de doğmuş. 1930 ve 1932'de

iki kez erkek fahişelikten tutuklanmış. Ayrıca eski adresi Berlin Spittelmarkt yakınlarındaki Numara 1, Friedrichsgracht. Mannheim'lı bir polise bu pek şey ifade etmese de Berlinli bir polise çok şey ifade eder. 1932'ye kadar Numara 1, Friedrichsgracht, Burger Casino adında meşhur bir homoseksüel kulübüydü. Merhum Yüzbaşı Kuttner ya eşcinsellere karşı çok hoşgörülü ya da–"

"Ya da kendisi de öyle." Kahlo başını salladı. "Yani siz de öyle değilseniz öyle biriyle aynı evde oturmazsınız değil mi?"

"Sence? Onu tanıyordun."

Kuttner'in eşcinsele benzeyip benzemediğini mi soruyorsunuz? Bilmem. Bana pek çok subay öyleymiş gibi geliyor. Olabilir, sanırım. Görünümleri hususunda fazla titizler. Aşırı kolonya sürerler. Bir garip yürürler. Şimdi düşününce fark ettim. Omuz silktiğinde tıpkı kardeşimin kızına benziyordu."

"Aynı fikirdeyim."

"Birinin Ott denen bu herifi ziyaret edip Kuttner'ın ölüm haberine nasıl tepki vereceğini görmesi gerek."

"Güzel fikir."

O nedenle Alex'i tekrar arayıp Kripo'daki eski dostum Trott'a Kahlo'nun fikrini söyledim. O da Lothar Ott'u ziyaret edip acı haberi vererek tepkisini ölçüp bana haber vermeyi kabul etti.

Ahizeye kapatmamla telefonun çalması bir oldu. Kahlo cevap verdi.

"Arayan Doktor Honek," deyip ahizeyi bana uzattı. "Otopsiyle ilgili arıyor."

Telefonu aldım.

"Ben Günther."

"Yüzbaşı Kuttner'e otopsi yapacak birini bulmayı başardım," dedi Honek. "Hem de bugün, Müfettiş, yani istediğiniz gibi. Prag'daki Alman Charles Üniversitesi Patoloji Enstitüsü'nden Profesör Hamperl bu öğleden sonra dörtte otopsiyi yapmayı kabul etti. Kendisi çok seçkin bir akademisyendir."

"Nerede?"

"Bulovka Hastanesinde."

"Pekâlâ. Dörtte orada oluruz."

"Biz mi? Ne demek biz? Beni de götürmek istemiyorsunuz, değil mi?" dedi telefonu kapattıktan sonra Kahlo.

"Öğrenmek istediğini söylememiş miydin?"

"Evet, ama daha önce hiç otopsiye şahit olmadım."

"Bir özelliği yok. Üstelik otopsiyi çok seçkin bir profesör yapacakmış."

"Bilemiyorum," dedi telaşla. "Yani ölüler. Nasıl desem, hepsi ölü gibi görünüyor, değil mi?"

"En iyisi öyle olması zaten. Eğer canlıya benzeseler patologlar onları rahatça kesip biçemezdi." Omuz silktim. "Sana kalmış. Şimdi de Binbaşı Ploetz'in verdiği şu listeye bakalım. En azından bazıları insana benziyor."

2/3 Ekim 1941 akşamı aşağı şatoda bulunanların listesi:

SS Obergruppenführer Reinhard Heydrich
SS Obergruppenführer Richard Hildebrandt
SS Obergruppenführer Karl von Eberstein
SS Gruppenführer Konrad Henlein
SS Gruppenführer Dr. Hugo Jury

SS Gruppenführer Karl Hermann Frank
SS Brigadeführer Bernard Voss
SS Standartenführer Dr. Hans Ulrich Geschke
SS Standartenführer Horst Bohme
SS Obersturmbannführer Walter Jacobi
SS Sturmbannführer Dr. Achim Ploetz
Wehrmacht Binbaşı Paul Thummel
SS Hauptsturmführer Kurt Pomme
SS Hauptsturmführer Hermann Kluckholn
SS Hauptsturmführer Albert Küttner
SS Unterscharführer August Beck

Çalışanlar

SS Sturmscharführer Gert Kritzinger	Uşak
SS Oberscharführer Johannes Klein	Şoför
SS Unterscharführer Hermann Kube	Aşçı
SS Rottenführer Wilhelm Seupel	Aşçı Yamağı
SS Rottenführer Walther Artner	Kıdemli Piyade
SS Stürmann Adolf Jachod	Kıdemli Piyade
SS Stürmann Kurt Bauer	Piyade
SS Stürmann Oskar Fendler	Piyade
SS Helferin Elisabeth Schreck	Heydrich'in Sekreteri
SS Kriegshelferin Siv Elsler	Heydrich'in Sekreterinin Yardımcısı
SS Kriegshelferin Charlotte Teitze	Hizmetçi
SS Kriegshelferin Rosa Steffel	Hizmetçi
SS Kriegshelferin Liv Lemke	Hizmetçi

Bruno Kopkow	Baş Bahçıvan
Otto Faulhaber	Bahçıvan Yardımcısı
Johannes Bangert	Bahçıvan Yardımcısı

Üst Şato Personeli

SS Gruppenführer Konstantin von Neurath
Barones von Neurath, Marie Auguste Moser von Filseck
SS Hauptsturmführer Eduard Jahn

SS OberscharführerRichard Kolbe	Uşak
SS Rottenführer Richard Miczek	Aşçı
SS Sturmmann Rolf Braun	Piyade
SS Kriegshelferin Anna Kurzidim	Hizmetçi
SS Kriegshelferin Victoria Kuckenberg	Hizmetçi

Malum nedenlerden ötürü sorguların aşağı şatoda, rütbe ve kıdem sırasına göre yapılması zaruridir. Güvenlik ve gizlilik nedeniyle sorguların tümü sadece Sabah odasında yapılmalıdır. Üst şatodaki sorgular için Baron'un yaveri Hauptsturmführer Eduard Jahn'a müracaat edilecektir. Sabah odasında kullanımınıza bir kasa da tahsis edilecektir. Gizlilik gerekçesiyle bu sorgularla alakalı tüm evrak, kullanılmadıkları zaman bu kasada tutulacaktır.

İmzalayan SS Binbaşı Dr. Achim Ploetz
SS Orgeneral Heydrich'in Yaveri

Gözümü listeden kaydırıp iç çekerek yere baktım.

"Eğer aşağı şatoda kimin Yüzbaşı Kuttner'i öldürecek sebep ve fırsata sahip olduğundan yola çıkarsak elimizde otuz bir şüpheli olur," dedim.

"Tanrım," diye mırıldandı Kahlo. "Bu ayın her günü için bir adam demek."

"Von Neurath'la birlikte üst şatonun çalışanlarını da dahil edersek otuz dokuz olur. Üst şatoyla burasının arası yürüyüş mesafesi olduğundan onları hariç bırakmak için bir neden göremiyorum."

"Nizamiyedeki tüm SS'leri de eklersek kim bilir kaça çıkar?"

Homurdandım.

"Onları da dahil etmek ister misiniz?"

"Garnizonda kaç kişi var."

"En az iki yüz."

"Hayır, onları da dahil etmek istemiyorum. Ama Albert Kuttner'in eşcinsel olduğunu dikkate alırsak onları nasıl hariç bırakabiliriz, bilemiyorum. Belki de ormanda askerlerle takılıyordu. Ama ilk yapmamız gereken–"

"Kıdemli sorgulamanın haricinde mi diyorsunuz?"

Durdum.

"Şimdilik kimse sizin tarafınızdan bekletilmekten şikâyet etmedi ama bu uzun sürmez," dedi Kahlo.

Başımı salladım. "Tamam. Ben resmi sorgulara başlarken sen de gayriresmi olarak herkesle konuşup Kuttner'in dün geceki davranışlarına dair bilgi topla. Onu en son canlı gören kim ve kaçta görmüş? Bu tür şeyler. Ben onu bahçede saat dokuz civarı diğer yaverlerden biriyle –sanırım Yüzbaşı Kluckholn'du– hararetli bir şekilde tartışır-

ken gördüm. Yarım saat kadar sonra, Heydrich'in konuşmasının ardından, elinde şampanyayla kütüphaneye geldi. Bunu aklında tutarak başlayabilirsin. Zaman ve mekân istiyorum. Bir de bak bakalım, evin planını bulabilecek misin? Böylece onun bulunduğu farklı yerleri işaretleyebiliriz."

"Evet, sanırım bunun faydası olur."

"Eğer bir teklifin varsa memnuniyetle dinlerim."

"Kristal küreli bir medyum fena olmazdı. Bana kalırsa kapalı kapılardan geçip ses çıkarmadan ateş eden bir katili ancak böyle bulabiliriz."

"Beni uğraştığım şeyden şüpheye düşürmeye başladın, Kurt."

"Hazır konusu açılmışken, efendim, kusura bakmayın ama gerçekten de sizin burada *ne* işiniz var? Yani tüm bu karnabaharların içinde demek istiyorum. Sanki evde pazar kurulmuş gibi."

Bunu derken SS generalleri ve albaylarının yakalarındaki meşe yapraklarına gönderme yapıyordu.

"Tüm bunların sebebi ne?"

"Bana soru sormayacağına söz veren bir adama göre çok güzel sorular soruyorsun."

"Peki, cevabı ne?"

"Sanırım General Heydrich, yeni Bohemya Reichsprotektor'u seçilmesini sessiz bir hafta sonunda, arkadaşlarıyla kutlamak istedi."

"Anlıyorum."

"Şaşırmışa benziyorsun. Ama buraya gelmem istendiği zamanki halim kadar şaşırdığını zannetmiyorum. General ve ben zaman içinde uzaklaştık. Schillller bir keresinde dostlarına güzel bir

şiir yazmıştı. Okuldayken bize beş mısranın tümünü ezberlettiler. Bence Almanya'da dostluğun ne olduğu hakkında söylenmesi gereken her şeyi söylemiş. Ama General Heydrich'le aramdaki türden bir dostluğu anlatan bir mısra hatırlamıyorum. Sanırım Goethe bunu daha iyi yaptı. Bilirsin, Mephistopheles seni gerçek kahve ve Amerikan sigarası için davet etse ne olur?"

Bunu söylerken aklıma Arianne geldi; Berlin'den gelirken trende Heydrich'le Mephistopheles arasında mukayese yapan oydu ve o tarihten beri ruhumu kaybetmeden Heydrich'e ne kadar hizmet edebileceğimi düşünmeden edemiyordum.

"Aa, evet," dedi Kahlo. "Cazibe. Gerçek kahveyle Amerikan sigarasının cazibesi. Karşı koyması çok güç."

"Bence alternatifi çok daha beter. Bütün bu karnabaharların burada ne işi olduğunu bilemem ama benim geliş sebebim General'in benden dans etmemi istemesi. Çünkü kendisi hayır cevabından pek hazzetmez."

"İşte buna inanırım."

"Güzel. Şimdi de görünmez adamla ilgili ne yapabiliriz bir bakalım."

SS Obergruppenführer Richard Hildebrandt, Danzig'deki En Üst Düzey Polis Amiri ve Batı Prusya'da mevzilenmiş büyük SS birliğinin komutanıydı. Olur da Berlin ahalisi Hitler'e başkaldırırsa bu isyanı bastırmak Hildebrandt'ın vazifesi olacaktı.

1897'de Worms'da doğan Hildebrandt, Heydrich'in eski arkadaşıydı. Titiz, düzenli, şık ve

orta boylu bir adam olarak zengin bir işadamı görüntüsü ve tavırlarına sahipti. Aşağı şatoda onun kadar şık bir subay daha yoktu. Sol ceket cebinde çapraz kılıçlı Şövalye Haçı Nişanı taşıyordu –normal Şövalye Haçı'yla bir ilgisi olmayan gümüş bir Nazi madalyasıydı ve savaş yüzü görmüş herkes bunun Demir Haç Nişanı'nın karşılığı olduğunu bilirdi; ama eğer insanların kendisini dinlemesini istiyorsa bir generalin göğsünde mobilya falan taşıması gerekecekti. Oysaki Nazi statüsü ve dokunulmaza yakın konumunu asıl gösteren şey taktığı *sahte* Şövalye Haçı değil de altın Parti rozetiydi. Üniformasındaki gurur alanını işgal eden bu küçük oyuncak Nazi Almanyası'nda neyin ne olduğu bilenler için dikkate değer bir şeydi.

Karşımdaki kanepeye oturup bir sigara yakarak bacak bacak üzerine attı. "Bu uzun sürecek mi, Müfettiş?"

"Pek değil, komutanım."

"Güzel. Halletmem gereken evrak işleri var."

"Yüzbaşı Kuttner'i ne kadar tanırdınız?"

"Hiç tanımazdım. Buraya gelmeden önce onunla en fazla iki kez konuşmuştum ve o da telefonda."

"Sizce nasıl biriydi?"

"Becerikli, eğitimli, çalışkan. General Heydrich gibi bir adamla çalışacak türde birisi."

"Ondan hoşlandınız mı?"

"Bu ne salakça bir soru böyle?"

"Gayet basit bir soru. Ondan hoşlandınız mı?"

Hildebrandt omuz silkti. "Hoşlanmamam için bir neden yoktu."

"Birinin onu neden öldürmüş olabileceğine dair bir fikriniz var mı?"

"Hayır ve bana sorarsanız bu işin arkasında Çekler var. Bu evde ve civarda Çekler çalışıyor. Sana tavsiyem, Müfettiş, sorguya kıdemli SS generallerinden değil de onlardan başla."

"Özür dilerim, Herr General. Binbaşı Ploetz benden bu sorguları rütbe sırasına göre yapmamı istedi, böylece –sizin gibi– önemli kişileri boş yere meşgul etmeyecektik."

Hildebrant omuz silkti. "Anlıyorum. Affedersin, Müfettiş." Ben de omuz silktim.

"Ama yine de yüksek rütbelilerin neden sorgulandığını hâlâ anlayabilmiş değilim. Benim kanaatimce sözüm yeterli olmalıydı."

"Peki, sözünüz nedir, komutanım?"

"Elbette bu adamın ölümüyle hiçbir alakam olmadığı."

"Bundan benim de şüphem yok, komutanım. Fakat bu soruşturmanın maksadı sizin Yüzbaşı Kuttner'i öldürüp öldürmediğinizi ortaya çıkarmak değil. Bu soruşturmanın amacı maktulün son saatlerine dair ayrıntılı bir resim oluşturabilmek. Bu sayede muhtemel şüphelileri tespitimiz kolaylaşacak. Farkı anladınız mı?"

"Elbette. Beni aptal mı zannettin?"

Cevap vermedim. "Siz de bizimle birlikte kütüphanede Führer'in nutkunu dinlediniz, değil mi?"

"Tabii ki."

"Ardından da Heydrich'in nutkunu."

Hildebrandt sabırsızca başını salladı. Sigarasından son bir nefes alıp izmaritini masanın üze-

rinde, ortamızda duran cam kül tablasında söndürdü.

"Sonrasında Yüzbaşı Kuttner'in şampanya getirdiğini hatırlıyor musunuz?"

"Evet."

"Kutlamaya geç saate kadar devam ettiniz mi?"

"Evet. Hatta kabul etmem gerekirse içkiyi biraz fazla kaçırdım. Bu sabah herkes gibi benim de başımda biraz ağrı var."

"Evet, komutanım yalnız benim başımdaki ağrı biraz daha büyük. Bu cinayeti çözmem gerek ve bu kolay olmayacak. Nedenini de görüyorsunuz, değil mi? Bir noktada bir subayı Yüzbaşı Kuttner'i öldürmekten suçlamak zorunda kalabilirim. Bu üst düzey bir subay bile olabilir. O yüzden sizden durumumum nezaketini takdir etmenizi rica ediyorum, komutanım."

"Bana vazifemi anlatma, Müfettiş Günther."

"Yakanızda o korkutucu rozet varken aklımdan bile geçirmem, komutanım."

Hildebrandt başını eğip yakasındaki altın Parti rozetine baktıktan sonra gülümsedi. "Bunu kastettin değil mi? Bazılarının ona böyle dediğini duymuştum ama birinin neden bundan korkması gerektiğini anlamış değilim."

"Bu sizin Partiye çok erken katıldığınız manasına gelmiyor mu?"

"Evet. 1922'de katıldım. Ertesi sene de Münih darbesine iştirak ettim. Birahaneden çıkarken Führer'in tam arkasındaydım."

"Yaşınız çok genç olmalı, komutanım."

"Yirmi altı yaşındaydım."

"Sormamda mahsur yoksa darbenin başarısız olmasından sonra başınıza ne geldi, komutanım."

Cevap vermeden önce gözleri buğulandı.

"Bir süre çok sıkıntı çektik. Polisin elinde çektiklerimize ek olarak parasız da kaldığımızdan yurt dışında çalışmak zorunda kaldım."

Kuttner'le alakası olmayan bir konudan bahsetmek onu rahatlatmışa benziyordu; hatta gevşemiş bile denebilirdi, zaten maksadım da buydu.

"Nereye gittiniz?"

"Amerika'ya. Orada bir süre çiftçilik yapmayı denedim. Ama beceremeyince New York'ta kitap satmaya başladım."

"Tümüyle farklı bir iş alanı, komutanım. Onda da mı başarısız oldunuz?"

Hildebrandt'ın kaşları çatıldı.

"Yoksa Almanya'ya başka bir nedenden dolayı mı döndünüz, komutanım?"

"Almanya'ya Führer sayesinde harikulade şeyler gerçekleşmeye başladığı için geri döndüm. 1930 yılıydı."

"Peki, SS'e ne zaman katıldınız?"

"1931. Heydrich'le de o zaman tanıştım. Ama bunların Yüzbaşı Kuttner'in ölümüyle ne ilgisi var, anlamadım."

"Eğer sorularımı cevaplamaya devam ederseniz o noktaya da geleceğim. 1931 gibi erken bir tarihte katıldığınıza göre SS'in ilkelerine büyük hayranlık duyuyor olmalısınız."

"Evet. Tabii ki duyuyorum. Bu ne biçim soru böyle?"

"Sizce Yüzbaşı Kuttner de bu ilkelerin hakkını veriyor muydu?"

"Öyle olduğundan eminim."

"Emin misiniz, yoksa öyle olduğunu mu tahmin ediyorsunuz?"

"Lafı nereye getirmeye çalışıyorsun, Günther?"

"Size Yüzbaşı Kuttner'in eşcinsel olduğunu söylesem tepkiniz ne olurdu?"

"Saçmalık. General Heydrich böyle bir şeye asla müsamaha göstermez. Onu, bunu bilecek kadar uzun zamandır tanıyorum."

"Ya General Heydrich bilmiyorsa?"

"Heydrich'in bilmediği sır yoktur," dedi Hildebrandt. "Bunu bilmen gerek. Bilmiyorsan da yakında öğrenirsin. Eğer bilmiyorsa, bilmeye değecek bir şey değil demektir."

"Size Heydrich'in bile bilmediği bazı şeyler olduğunu söylesem, bu sizi şaşırtır mıydı?"

"Saçmalık," diye tekrarladı. "Bu soruların tümü birbirinden saçma, Müfettiş. Kuttner'e en fazla sanat düşkünü denebilir ki, bir adamı müzik ve resimden anlıyor diye suçlayacak değiliz."

"Beni bağışlayın, komutanım, ama saçma olduklarını düşünmüyorum. Kuttner, Berlinli bir adamla birlikte yaşıyordu. Erkek fahişelikten sabıkalı biriyle. Ünlü eşcinsel barı Burger Casino'dan çıkmayan biriyle. Denizci öğrencisi kıyafeti giyerek müşterisini nehir kenarında, yakındaki rıhtıma götürüp sevişen biriyle."

"Zırva. Hayatta inanmam. Ayrıca artık kendisini savunamayacak durumdaki bir meslektaşına böyle iftiralar atman da kabul edilir gibi değil."

"Peki, sadece bir dakikalığına doğru söylediğimi varsayalım?"

"Neden?"

"Lütfen, komutanım. Biraz olsun bana uyun."

"Tamam."

"Böyle bir adamla ilgili tutumunuz ne olurdu?"

"Tutumum mu?"

"Evet, komutanım. Bir erkek fahişeyle yatağını paylaşan bir SS yüzbaşı hakkında ne düşünürdünüz?"

Hildebrandt'ın pürüzsüz yüzü karardı. Dudakları incelip çenesi dışarı çıktı.

"Bildiğiniz üzere, efendim, Partinin Ernst Röhm'ün aleyhine dönmesinin, sonra da idam edilmesinin nedenlerinden biri de eşcinselliği dendi."

"Bu muhtemelen doğru," dedi Hildebrandt. "Röhm yoldan çıkmıştı. Sadece o değil başkaları da vardı. Edmund Heines. Klausener. Schneidhuber. Schragmüller. Hepsi birbirinden rezil varlıklar ve başlarına geleni hak ettiler."

"Elbette hak ettiler."

Tümünün akıbetlerini hak ettiğinden pek emin değildim. Erich Klausener, Berlin'deki Prusya İçişleri Bakanlığı Emniyet Merkezi Amiri'ydi ve hiç de kötü biri değildi. Ama Hildebrandt'la bunu tartışacak durumda değildim.

"Sizce SS'de bu tür şeylere müsamaha gösterilmeli mi?"

"Tabi ki gösterilmemeli. Hiçbir zamanda da gösterilmedi."

"İtiraz etmenizin nedeni, bunun SS'in itibarını lekeliyor olması mı?"

"Tabii ki SS'in itibarını lekeler, Müfettiş Günther. Bu ne saçma soru böyle. Zaten cevabı belli değil mi? Adamın biri eşcinselse –ki hâlâ

Kuttner'in olduğuna inanmıyorum– ben bundan çok daha ileri gitmekten çekinmezdim. Böyle bir adam idam mangası tarafından kurşuna dizilmeli. Röhm ve diğer sapıklar gibi. Weimar Cumhuriyeti sırasında Almanya'yı mahveden Yahudiler ve ibneler oldu."

"Ona ne şüphe," dedim.

"Bunlar hâlâ ülkemizin ahlaki temellerini sarsmaya devam ediyorlar. Almanya için saf kan bir nesil yetiştiriyoruz ve bu nesil ne pahasına olursa olsun korunmalıdır. İkisi erkek, üç çocuk babası biri olarak bunu içimden gelerek söylüyorum. Komutamda öyle biri olduğunu öğrensem gözümü kırpmadan onu Gestapo'ya ihbar ederim. Sonuçlarının ne olacağını da hiç düşünmem."

"Elbette bunun Asayiş Yasası'nın 174 ve 175'inci paragraflarına göre suç olduğunu biliyorum," dedim. "Ama eşcinselliğe en fazla on yıl hapis cezası verilebilir. O yüzden anladığım kadarıyla siz, SS'de olanlar bunu yaptığında daha ağır cezalandırılmalarını mı istiyorsunuz? Yani size göre az önce söylediğiniz gibi hepsi idam mı edilmeli? Bunu sizin de bildiğinizi varsayıyorum, efendim."

Bir sigara daha yaktı.

"Evet, biliyorum. Kimseye söylememen şartıyla sana olup bitenleri anlatayım. SS'de ortalama her ay bir eşcinsel vakası çıkar. Bu kişiler tespit edildiklerinde Reichsführer-SS'in emriyle rütbeleri alınır, SS'den kovulup mahkemeye verilirler; senin bahsettiğin cezayı tamamlamalarının ardından da gönderildikleri toplama kamplarında çoğunlukla kaçarken vurulurlar."

"Anlıyorum."

"Şahsen ben kampa ne gerek var, anlamıyorum. Bana göre hiç uğraşmadan bu adamlar komutan tarafından vurulmalı. Bu kadar basit."

"O zaman şöyle özetleyeyim. Eğer Yüzbaşı Kuttner'in eşcinsel olduğuna dair elinizde hiçbir şüpheye yer bırakmayacak bir delil bulunsa ve o da sizin komutanızda olsaydı onu bizzat vururdunuz. Bu doğru mu?"

"Kesinlikle."

"Teşekkürler, General. Hepsi bu kadar, efendim. Anlayışınızdan ötürü size çok teşekkür ederim."

Hildebrandt durdu. "Benimle oyun mu oynuyorsun, Müfettiş?"

"Sadece bir varsayımı sınıyordum, efendim."

"Neymiş bu varsayım?"

"Sizin en başta ısrar ettiğiniz gibi bir Çek tarafından değil de bir Alman tarafından öldürülmüş olmasının gayet muhtemel olduğu varsayımı. Kuttner'in bir Çek tarafından öldürülmüş olduğunu ileri süren ilk kişi siz değilsiniz. Bu biz Almanlarda çok sık görülen bir önyargıdır: Diğer aşağı ırklardan şüphe ederiz. Bu yaz yaşanan Berlin S-Bahn cinayetini ele alalım. Paul Ogorzow'u hatırladınız mı?"

"Evet."

"Yakalanmadan önce herkes katilin yabancı bir işçi olduğunu düşünüyordu ama Paul Ogorzow bir Almandı. Yetmezmiş gibi bir de Parti üyesiydi. Sizin kadar eski üye olmasa da sanırım Hitler'in Şansölye olmasından çok önce Partiye katılmıştı."

Omuz silktim. "Cinayet söz konusu olduğunda açık fikirli olmayı tercih ederim."

Hildebrandt gitmek için ayağa kalktı. Pahalı türden binici pantolonunu düzeltip –sanki gerçekten ata binmekte kullanıyormuş gibi içi süetle kaplıydı– sabah odasının kapısına doğru yürüdü.

"Bu arada, efendim. Sizce Amerika'da yaşamak nasıldı?"

"Nasıl anlamadım?"

"Amerika'da kalmak hoşunuza gitti mi, efendim?"

"Evet. Gitti."

"Yabancı ülkede çalışmayı ben de seviyorum. Şimdilik Fransa, Bohemya ve Ukrayna'da çalışma fırsatım oldu. Ama Ukrayna'nın hele oradaki işin hoşuma gittiğini söyleyemem."

Hildebrandt cevap vermedi.

"Yüzbaşı Kuttner'in de öyle," dedim. "Bunu biliyor muydunuz?"

"Hayır."

"Evet. Bana kendisi anlattı. Canını çok sıkıyordu. Bu yüzden kendinden nefret etmişti."

"Yıpratıcı bir iş olduğuna eminim," dedi Hildebrant. "Bu tür işler herkese göre değildir. Ama sanırım bunda utanılacak bir şey yok. En azından senin için, Müfettiş."

"Teşekkürler, efendim. Bunu aklımda tutmaya çalışırım."

Sabah odasındaki bir sonraki sorguya otuz dakika olduğundan üst kata çıkıp Kuttner'in odasını araştırdım. Bunu kimse omzumun üzerinden bakmadan ve eğer işe yarar bir şey bulursam Plo-

etz, Heydrich ya da başıma amir kesilen herhangi birine göstermek zorunda kalmadan yapmak istiyordum.

Fakat Kuttner'in yatağında hiçbir şey kalmamıştı. Çarşafla battaniye yerde yığın halinde duruyordu. Pencere öncekinden daha açık olduğundan taze kesilmiş çimen kokusu odayı sarmıştı. Jungfern Breschan'daki bahçıvanlar çim kesmekten hiç yılmıyorlardı. Pencerenin dışından her zamanki gibi çim biçme makinesinin sesi geliyordu.

Kuttner'ın yatağının ucuna yirmi beş yaşlarında bir kız oturmuştu. Sarı saçlıydı, elinde mendil vardı ve kolsuz gri önlükle resmi SS siyah elbisesi giyiyordu – beyaz fırfırlı büyük ve sarkık yakalı olanlardan. O bir SS Helferin'di: Bir yardımcı, yani bu örnekte hizmetçi.

Birkaç dakika kapıdan sessizce onu izledim. Beni fark etmediğinden, sanki soğuk almış gibi, arada bir mendili burnuna bastırmak haricinde hiç hareket etmedi. Sonunda merakıma daha fazla engel olamayıp boğazımı temizledikten sonra odaya girdim.

Hizmetçi birden ayağa kalkıp diğer tarafa baktı – en azından kolunu tutana kadar.

"Affedersiniz, efendim," dedi. "Herhangi bir şeyi kurcalamaya gelmedim. Bay Kritzinger beni yatak çarşaflarını almaya gönderdi ve ben de adamın öldürüldüğünü düşününce elimde olmadan duygulandım."

İlk zannettiğimden daha yaşlıydı ve pek de güzel değildi – benim zevkime göre fazla ince, uzundu. Teni bir kâğıt mendil kadar beyazdı, şakağındaki mavi damarlarını, yapımcısının kalite-

li bir porselene attığı imza gibi görebiliyordunuz. Ağzı olması gerekenden büyük ve sarkıktı ama asıl dikkat çeken kırmızı ve yaşla dolu iri gözleriydi.

"Ben Komiser Günther."

"Evet, efendim. Kim olduğunuzu biliyorum. Dün geldiğinizde gördüm."

Hafif bir reverans yaptı.

"Yüzbaşı Kuttner cinayetini soruşturuyorum."

Başını salladı. Onu da biliyordu.

"Onu tanır mıydın?"

"Pek sayılmaz, efendim. Birkaç kez konuşmuştuk. Kibar biriydi."

"Ne hakkında konuştunuz?"

"Önemli bir şey değil, efendim. Havadan sudan konular. Kayda değer şeyler değil."

"Endişe etme kimseye söylemem. Sadece nasıl biri olduğunu öğrenmeye çalışıyorum. Kim olduğunu öğrenirsem belki onu öldüreni bulmam kolaylaşır." Kadının az önce oturduğu yatağı işaret ettim. "Bir dakika oturup konuşabilir miyiz?"

"Peki."

Kadın oturduktan sonra ben de yanına oturdum.

"Albert çok tatlı ve nazik bir adamdı. Aslında genç bir çocuk da denebilirdi. Çok yakışıklı bir çocuk. Birinin değil onu öldürmek zarar vermeyi istemesini bile aklım almıyor. Düşünceli, anlayışlı ve çok hassas biriydi."

"Onu seviyordun öyleyse."

"Ah, evet. Diğer subaylardan çok daha fazla. O farklıydı."

"Öyle olduğu kesin."

İkiyüzlü davranıyormuşum gibi hissederek, "Onu ben de severdim," diye ekledim. Bunu söylerken Kuttner'in ölümünden bu yana onu sevdiğimi ilk kez fark ettiğimi anladım. Bunun muhtemel nedeni ikimizin de Rus cephesi tecrübesinin berbat olmasıydı; ama aynı zamanda onun sınırları zorlayan zekâ ve samimiyetini de sevmiştim.

Bir açıdan Kuttner bana kendimi hatırlattığından acaba bu meseleyi gerektiğinden fazla mı kişiselleştiriyorum diye merak ettim.

"Devam et."

Başını iki yana salladı. "Başımın derde girmesini istemiyorum."

"Bunun olmayacağına dair sana söz veririm. Ama dün gece burada olanlara ışık tutabilecek herhangi bir şey biliyorsan sence de bunu bana söylemen gerekmez mi? General Heydrich, Yüzbaşı'yı öldüreni bulmayı kafaya koydu. Bunu da ancak senin gibi insanları, bana bildiklerini anlatmaya ikna ederek başarabiliriz."

"Pekâlâ, efendim."

"Güzel. Adın ne?"

"Steffel. Rosa Steffel."

"Pekâlâ, Rosa neden bana olup biteni anlatmıyorsun?"

"Dün gece tüm subaylar odalarına gitmeye başladığında," dedi, "çok yorgun olduğu her halinden belli olduğu halde, bardakları toplamamda bana yardımcı olmak için ısrar etti."

"Nezaket göstermiş," dedim. "Saat kaçtı?"

"Birden sonra olmalı. Salondaki saatin çaldığını duydum. Karnabaharlardan bazıları hâlâ uyanıktı ve kütüphanede brendi içiyorlardı. Bir

ya da ikisi de sarhoştu. Özellikle biri. Kim olduğunu söylemek istemiyorum ama bu adam bana gereğinden fazla yanaşmaya başladı. Bu üniformalarda bir şey var. Bu karnabaharlar ne zaman sarhoş olsalar bizim orduya hizmet eden fahişelerden farkımız olmadığını ve bizi diledikleri gibi kullanabileceklerini düşünüyorlar. Bu subay göğüslerimi elledikten sonra elbisemi kaldırmaya çalıştı. İstemediğimi söyledim ama adam benim üstümdü ve bir generali kendi mekânında reddetmek kolay değildir. Yüzbaşı Kuttner yardımıma yetişti. Beni kurtardı diyebilirim. Generale uzak durmasını ve daha pek çok şey söyledi. General öfkeden kudurup küfrederek Yüzbaşı'ya kendi işine bakmasını söyledi. Ama Yüzbaşı Kuttner harika birisiydi, efendim. Generali duymazdan gelip beni tekrar taciz etmesine fırsat vermemek için benimle birlikte aşağı kata kadar indi."

Başımı iki yana salladım. "SS generallerinin bazıları iğrençtir," dedim. "General Hildebrandt'la keyifsiz bir görüşmeden yeni çıktım. Beni epey zorladı. Seni taciz eden o muydu?"

"Hayır."

İç çektim. "Rosa lütfen. Çok nazik bir noktadayım. Bu adamlardan biri –hatta belki de karnabaharlardan biri– o adamı tam durduğumuz yerde soğukkanlılıkla öldürdü. Odanın içeriden kilitli ve pencerenin de sürgülü olması zaten işimi zorlaştırıyor. Dün gece seni kimin taciz ettiğini söylemen gerek."

"General Henlein'di."

"Teşekkürler."

"Yüzbaşı Kuttner seninle birlikte aşağı indikten sonra ne oldu?"

"Her zamanki gibi biraz konuştuk. Yine önemsiz konulardan."

"Sürekli konuştuğunuz şu şeylerden birini söyler misin, Rosa?"

Omuz silkti. "Prag. Prag hakkında konuşurduk. İkimiz de çok güzel olduğunu düşünürdük. Ayrıca memleketimizden de konuşurduk."

"Sen de mi Halle-an-der-Saalelisin?"

"Denebilir. Ben Reidsburgluyum ve hemen Halle'nin dışındadır."

"Görünen o ki ben hariç herkes Halleli. General Heydrich'in de Halleli olduğunu biliyor muydun?"

"Tabii ki. Bunu bilmeyen yoktur. Halleli biri daha var; en azından Albert öyle söylemişti ama adını unuttum."

"Sana başka ne söyledi?"

"General'le aynı okula gittiğini. Reform Real-Lisesi. Kardeşim Rolf da oradan mezun. Şehirdeki en iyi okul orasıdır."

"Görünen o ki General'le Albert'in müşterek yanları çokmuş."

"Evet. Son zamanlarda durumun onun için güçleşmeye başladığını söylemişti. Ama General ona karşı hâlâ çok iyiydi."

Heydrich'in birine karşı iyi olmasını aklım almıyordu. Hitler'in çocuk sevmesi ya da Korkunç İvan'ın yavru köpek bakması gibi bir şeydi.

"Neden işlerin zorlaştığı ya da General'in neden kendisine iyi davrandığına dair ayrıntıya girdi mi?"

Rosa sanki cevap içerisinde saklıymış gibi elindeki kırışık ve ıslak mendile baktı.

"Albert'e kimseye söylemeyeceğime söz verdim. SS'dekilerin böyle şeylerden bahsetmemesi gerektiğini aksi takdirde başımın derde gireceğini söyledi."

"Peki, bunları sana neden anlattı?"

"Çünkü birilerine içini dökmesi gerekiyordu."

"Fakat artık öldüğüne göre verdiğin sözün de bir manası kalmamıştır sanırım."

"Galiba öyle. Peki, bunları anlattığımı kimseye söylemeyeceğine söz verir misin?"

"Veririm."

Rosa başını salladı. Akabinde biraz tereddütle de olsa Kuttner'in ona söylediklerini anlatmaya başladı.

"Dediğine göre yazın Letonya vilayetlerimizde ve Almanya'da korkunç şeyler yapılmış. Binlerce kişi sırf Yahudi oldukları için öldürülmüş. İhtiyarlar, kadın ve çocuklar. Savaşla ilgisi olmayan savunmasız insanlarla dolu bir sürü köy. Başta emirlere itaat ederek idam mangalarına komuta ettiğini söyledi. Ama bir süre sonra devam edemez hale gelince bu insanların öldürülmesiyle ilgili herhangi bir şeye dahil olmayı reddetmeye başlamış. Ama bu da onu üstleriyle karşı karşıya getirmiş." Başını iki yana salladı. "Duyduğumda inanamasam da anlatırken bir yandan da ağlayınca doğru olabileceğini düşünmeye başladım. Yani bir erkek –hele ki bir subay– yok yere ağlamaz değil mi? Ama artık emin değilim. Sizce o katliamlarla ilgili bana anlattıkları doğru mu, Komiser Günther?"

"Maalesef doğru, Rosa. Hem de her kelimesi. Üstelik bu sadece Letonya'da da olmuyor. Berlin'in doğusundaki her yer böyle. Bildiğim kadarıyla burada, Bohemya'da bile durum farklı değil. Ama bir konuda yanılıyor. Doğu topraklarında yaşananlar SS ve SD bünyesinde herkesin bildiği bir sırdır. Ayrıca içinin rahatlaması için söylüyorum, öldürülmesinin nedeni o anlattıklarından başka bir şey."

Rosa minnettar bir ifadeyle başını salladı. "Teşekkürler, Müfettiş. Ben de bundan korkmuştum."

"Şunu merak ediyorum. Yüzbaşı Kuttner seni kurtarmak için müdahale ettiğinde General Henlein'in Albert'e küfrettiğini söyledin."

"Evet."

"Onu tehdit etti mi?"

"Evet."

"Söylediklerini tam olarak hatırlıyor musun?"

"Kelimesi kelimesine değil. Üstelik o korkunç kelimelerin hepsini de tekrar edemem. General, 'seni hatırlıyorum, Kuttner, seni adi korkak' ve 'bunu sana ödeteceğim görürsün,' gibisinden şeyler söyledi."

"Bunları senin haricinde duyan var mı, Rosa?"

"Bay Kritzinger. General Heydrich. Onlar da mutlak duymuş olmalı. Başkalarının da olması gerek ama isimlerini hatırlamıyorum. Üniforma içinde hepsi birbirine benziyor."

"Aynı sorun bende de var. Kendi üniformamı da bu yüzden çıkardım zaten. Kimi zaman hafiyecilik oynarken kendimi diğerlerinden farklı bir yere koymam gerekiyor. Ama umarım bir daha o üniformayı giymek zorunda kalmam."

"Albert gibi konuşmaya başladınız."

"Galiba onu bu yüzden sevmiştim."

"Bir polise göre tuhaf bir adamsınız, Müfettiş."

"Bunu hep duyarım. Geçen yüzyıl Nürnberg'de dolaşırken buldukları vahşi çocuğu hatırlıyor musun? Çocukluğunu karanlık bir hücrede geçirdiğini iddia etmişti hani?"

"Kaspar Hauser. Evet, hatırladım. Son günlerini Ansbach'da geçirmemiş miydi? Bu eski hikâyeyi bilmeyen yoktur."

"Benimle Kaspar arasındaki tek fark, benim *son* günlerimi karanlık bir hücrede geçireceğime dair içimde kötü bir his olması. O yüzden bu konuşmayı yaptığımızı kimseye söylemeyeceğine söz verirsen benim için çok daha hayırlı olur."

"Söz veririm."

"Tamam, artık gidebilirsin. Ben Albert'in odasını arayacağım."

"Zaten aradığınızı zannetmiştim."

"Ne demek istedin?"

"Diğer iki yaver Yüzbaşı Kluckholn'la Pomme ben çarşafları almaya geldiğimde buradaydı. Çekmeceleri karton kutulara boşaltıp götürdüler."

"Hayır, bunun benimle ilgisi yok. Yine de muhtemelen Albert'in şahsi eşyalarını ailesine göndermek için toplamışlardır. Öldüğünde dostların böyle yaparlar."

"Evet, galiba öyle."

Ama Rosa Steffel de benden fazla ikna olmuşa benzemiyordu.

Sabah odasına dönerken duvar saatini kuran Kritzinger'e rastladım. Saate bakıp kol saatimi ayarlayacaktım ki uşak başını iki yana salladı.

"Bu saate güvenmeyin, efendim," dedi. "Geri kalıyor."

"Bu evde herkes bunu biliyor mu?" Bana daha önce Heydrich'in çalışma odasında söylenen yaklaşık vakitleri düşündüm.

"Genel olarak, evet. Bu saatin acilen bir saatçiye ihtiyacı var."

"Prag'da bir sürü olmalı. Bu şehirde Salvador Dali'den daha fazla saat var."

"Öyle zannedebilirsiniz, efendim, lakin yaptığım araştırmalar tümünün Yahudi olduğunu ortaya çıkardı."

"Bir Yahudi saat tamir edemez mi?"

"Bu evde olmaz, efendim."

"Evet, haklısın. Bunu söylemem bile saflık zaten. Çok ilginç bir dönemde yaşıyoruz. Sanki her şey biraz arızalı gibi."

Kritzinger'in elindeki altın rengi cep saatine baktım.

"Senin saatin kaç, Herr Kritzinger? Ona güven olur mu?"

"Evet, efendim. Bu bir Glashütte ve merhum babamdan bana yadigâr. Kendisi Posen demiryolunda istasyon müdürüydü. Eğer trenlerin vaktinde hareket etmesini istiyorsanız, Prusya'daki bir demiryolu görevlisinin iyi bir saati olması şarttır."

"Peki, o trenleri vaktinde hareket ettirmeyi başardı mı?"

"Evet, efendim."

"Ben bunu yapanın Führer olduğunu zannederdim."

Kritzinger kibar bir sabırla bana baktı. "Size yardım edebileceğim bir konu var mı, efendim?"

"Kritzinger senin Glashütte saatine göre dün gece kütüphanedeki parti kaçta sona erdi?"

"Son beyefendiler saat ikiden hemen önce odasına çıktı."

"Peki, kimdi onlar?"

"Sanırım General Henlein ile Albay Bohme'ydi."

"Dün gece General Henlein'le Yüzbaşı Kuttner arasında bir tatsızlık yaşandığı geldi kulağıma. Bu doğru mu?"

"Ne kastettiğinizi anlayamadım, efendim."

"Tabii ki anladın. General, Yüzbaşı'nın üzerine yürüdü, değil mi?"

"General, Yüzbaşı'ya bazı şeyler söylemiş olabilir, evet, efendim."

"Onu tehdit etti mi?"

"Bunu söyleyemem, efendim."

Kritzinger altın rengi saatinin kapağını kapatıp yeleğinin cebine koydu. Genel tavrıyla ters düşen sabırsızca bir hareketti. Oysaki ona gayri vatanperver ve hatta saçma sapan sorular sorup onu tahrik ettiğim zamanlarda dahi tutumunda bir değişiklik olmamıştı.

"Bunu anlayabilirim. Kimse bir *Petzer*'i sevmez. Özellikle de *Petzer* uşak olduğunda. İşverenler ve hatta misafirlerle olan ilişkiler söz konusu olduğunda iyi uşaklardan üç maymunu oynamaları beklenir."

Kritzinger belli belirsiz şekilde başını öne eğdi. "Bu benim üstlerimle olan ilişkimi ancak bir noktaya kadar tarif ediyor, efendim. Dediğiniz gibi ben her zaman gözlemlemeye mecburum ama asla yargılamam. Servis yaparken bu tür dikkat dağıtıcı şeylere karşı kendimizi gözetmeliyiz."

"Özellikle de şimdi, General Heydrich için çalışırken."

"Bunu pek söyleyemem, efendim."

"Herr Kritzinger. Sana saygı duyuyorum. Ayrıca Demir Haç Nişanı taşıyan birisine karşı küstahlık yapacak kadar da densiz değilim. Çünkü senin de onu, aynı benim gibi cehennemde kazandığınızı biliyorum. Kendilerini savunabilen askerlere karşı yürütülen gerçek bir savaşta. O yüzden boşa tehdit savuracak biri olmadığımı anlamış olman gerekir. Fakat bu bir cinayet soruşturması Kritzinger ve bu da benim her şeye burnunu sokan bir adam olmamı gerekli kılıyor. Bunu yapmayı ben de senin kadar sevmiyorum ama gerekirse sonuna kadar gideceğimden hiç şüphem olmasın. Şimdi söyle bakalım, General Henlein ne dedi?"

Uşak bir süre bana bakıp balık tezgâhını boş gören bir kedi gibi sessiz bir kınamayla gözlerini kırptı.

"Emin olun ki içinde bulunduğunuz durumu takdir ediyorum. Lütfen, böyle davranmanıza hiç gerek yok, efendim."

İç çekip bir sigara yaktım.

"Eğer birisi ölmüşse her şekilde davranmaya hakkım vardır. Çünkü bu sayede cinayetin de görgü kurallarına uyularak işlenmediğini hatırlamış oluruz. İstediğin kadar cilalayarak ifade etmeyi denesen de dün gece biri öldürüldü ve ne zaman ağzıma sigara koysam, parmaklarımdan onun kanının tadını alıyorum. Bu işte çok ceset gördüm. Kimi zaman üzerinde fazla düşünmesem de ne zaman göğsünde kan sızan bir delikle

zavallının tekini görsem küfretmeden edemedim. Böylece yaşananın gerçekte ne kadar çirkin olduğuna odaklanman kolaylaşır. Bir yandan saçlarından tutup çekerek diğer yandan da küfretmeye devam mı edeyim yoksa sonunda ağzındaki baklayı çıkarmaya karar verdin mi? General Henlein, Yüzbaşı Kuttner'e ne dedi?"

Rengi değişen Kritzinger tedirgin bir ifadeyle çevresine baktı.

"General, Yüzbaşı'yı tehdit etti, efendim."

"Neyle? Yatak çarşafıyla mı? Yanağından öperek mi? Uzatma Kritzinger, köşe kapmaca oynamaktan bıktım."

"General Henlein hizmetçilerden birine biraz fazla sırnaşmaya başlamıştı, efendim. Rosa. Rosa Steffel. İyi bir kızdır ve General'e hiçbir şekilde cesaret de vermiş değildi. Ama General biraz fazla içmişti."

"Yani sarhoştu."

"Bunu söylemek bana düşmez, efendim. Fakat kendinde olduğunu zannetmiyorum. Rosa'nın üstüne gidip kızı utandırdı ve Yüzbaşı benden önce davranmasa ben müdahale edecektim. Bu yüzden General Henlein onu azarladı. Sadece azarlamak da diyemem. Hakaret etti. Fakat böyle konuşan sadece General Henlein değildi. Zaten daha evvel müdahale etmememin nedenlerinden biri de budur. Albay Bohme de bir şeyler söyledi ve talihsiz Yüzbaşı ikisinin arasında kaldı."

"Biraz açık konuş, Kritzinger. Ayıldıkları zaman onunla ilgili ne yapmayı düşünüyorlardı?"

"General, Yüzbaşı'ya adi korkak deyip bu yaptığının bedelini ödeyeceğini söyledi. Ardından

Albay araya girdi. Yüzbaşı Kuttner'i itaatsizlik ve Yahudi dostu olmakla suçladı."

"Bunlara karşılık Yüzbaşı Kuttner ne dedi?"

"Hemen hemen hiçbir şey, efendim. Aradaki rütbe farkından tahmin edeceğiniz gibi sadece dinlemekle yetindi. Tıpkı bir uşağın ev sahibinin densiz ve kaba misafirlerini dinlemek zorunda kalması gibi."

Bu yüzümde bir tebessüm belirmesine neden oldu. Kritzinger'in Demir Haçı nasıl kazandığını anlamak zor değildi.

"Albay Bohme ayrıca Yüzbaşı Kuttner'i komutanların terbiyesizliğe ve itaatsizliğine asla göz yummayacağı Doğu Cephesi'ne göndermekle ilgili bir şeyler söyledi. Yüzbaşı Kuttner de cevaben –sanırım kelimesi kelimesine böyleydi– 'Gerçek generallerin komuta ettiği gerçek bir orduda gerçek askerlerle birlikte görev yapmak bir ayrıcalık ve şereftir,' dedi."

"Bunu mu söyledi?"

"Evet, efendim. Söyledi."

"Aferin ona."

"Bende öyle düşündüm, efendim."

"Teşekkürler, Herr Kritzinger. Sana kaba davrandığım için özür dilerim."

"Sorun değil, efendim. İkimizin de yerine getirmesi gereken görevleri var."

Kol saatime tekrar baktığımda sabah odasında General von Eberstein'le olan görüşmeme beş dakika kaldığını fark ettim.

"Son bir şey, Kritzinger. Yüzbaşı Kuttner'i odasına gitmeden önce gördün mü?"

"Evet, efendim. Saat ikiden sonraydı. Duvar saatine değil de benim saatime göre."

"Nasıl görünüyordu?"

"Biraz morali bozuktu. Yorgundu. Hem de çok yorgun."

"Aa?"

"Bunun ilgili bir yorum yaptıktan sonra kendisine iyi geceler diledim."

"O ne dedi?"

"Acı acı güldükten sonra bu gecenin muhtemelen epeyce bir süre içindeki son iyi gecesi olacağını söyledi. Bu kendisinden duymayı beklemediğim bir şey olduğundan ona bununla neyi kastettiğini sorunca bana uyumasının tek yolunun uyku ilacı almak ve yapacağı şeyin de aynen bu olduğunu söyledi."

"Yani sence henüz o ilacı almamış mıydı?"

Kritzinger durup bu soruyu düşündü. "Evet. Ama dediğim gibi hiç de uyku ilacına ihtiyacı olan bir adama benzemiyordu."

"Çünkü çok yorgun göründüğü için mi?"

"Evet, efendim."

"Dün gece çok içtiğini gördün mü?"

"Hayır. Hatta neredeyse hiç içmedi. Yatmaya gitmeden önce elinde bir bira bardağı vardı ve şimdi düşününce fark ettim, gece boyunca elinde gördüğüm tek içki buydu. Doğrusunu söylemem gerekirse kendisinin kanaatkâr bir insan olduğunu söyleyebilirim."

"Teşekkürler. Bu arada odalarda kimin kaldığını gösteren ev planına ihtiyacım var. Böyle bir şeyi bulmam mümkün mü?"

"Evet, efendim. Hemen hallederim."

"Pekâlâ, Kritzinger. Şimdilik bu kadar."

"Teşekkürler, efendim. Öğle yemeğini diğerleriyle birlikte mi yiyeceksiniz?"

"Aslında hiç aklıma gelmedi. Ama kahvaltı yapmadım ve şimdi de kurt gibi aç olduğumdan, evet, diğerleriyle yiyeceğim."

Sabah odasına girdiğimde SS Obergruppenführer Karl von Eberstein, Kurt Kahlo'yla sohbet ediyordu. Bir asilzadeye göre fazla cana yakındı.

"Aa, Müfettiş Günther, nihayet geldin. Beni unuttuğunu düşünmeye başlamıştık."

Erken gelmişti ve bunu biliyordu fakat tutup da bir generalle zıtlaşacak değildim.

"Umarım sizi çok bekletmemişimdir, efendim."

"Hayır, hayır. Ben de General Heydrich'in büyük piyanosuna hayran olmakla meşguldüm. Blüthner marka. Çok iyi."

Bir Venedik gondolu kadar büyük ve kara piyanonun önünde durmuş, meraklı bir çocuk gibi tuşlarına dokunuyordu.

"Çalmayı biliyor musunuz, efendim?"

"Çok az. O işlerden Heydrich anlar. Aileden geliyor. Babası Bruno, Halle Konservatuarı'nın yıldızı gibi bir şeydi. Hem harika bir adam hem de müthiş bir Wagnerciydi."

"Onu tanıyormuş gibi konuştunuz, efendim."

"Bruno'yu mu? Aa, tanırdım, tanırdım. Ben de Halle-an-der-Saaleliyim."

"Halleli biri daha. Ne tesadüf."

"Pek sayılmaz. Annem Heydrich'in vaftiz annesiydi. Generali Himmler'le tanıştırıp yolunun açılmasını sağlayan benim."

"Öyleyse onunla gurur duyuyor olmalısınız, efendim."

"Duyuyorum, Müfettiş. Hem de çok. O hem ülkesi hem de nasyonal sosyalist hareket için büyük bir şanstır."

"Sizin bu kadar yakın olduğunuzu bilmiyordum."

Von Eberstein piyanodan uzaklaştı, ateşin önünde yanımda durup keyifle arkasını ısıttı.

Kırklı yaşlarının sonlarındaydı. Gri ceketinin üzerinde birinci ve ikinci sınıf Demir Haç Nişanı olması bunu iki kez aldığını gösteriyordu ki bir asilzade için bile azımsanır bir şey değildi. Yine de adamda dindar bir hava vardı – riyakâr bir rahibi andırıyordu.

"Kendimi onun hamisi olarak görürüm. Bunu duymaktan rahatsız olacağını da zannetmem."

Bunu söyleyiş tarzından Heydrich'in bunu duyduğu zaman pek de memnun olmayacağını anlayabildim.

"Ya Yüzbaşı Kuttner?" diye sordum. "O da Halleliydi. Onu da iyi tanır mıydınız?"

"Yeterince iyi. Asıl babasını tanırım. Geçen savaşta birlikte ordudaydık. Rahip Kuttner bizim alay rahibimizdi. O olmasa başarabilir miydim, bilemiyorum. Hepimize muazzam derecede moral desteği vermiştir"

"Eminim."

Von Eberstein başını iki yana salladı. "Bunun olması çok acı. Çok."

"Evet, efendim, öyle."

"Bunun intihar değil de cinayet olduğundan eminsin, değil mi?"

"Emin olmak için bu öğleden sonra yapılacak otopsiyi beklememiz gerekecek. Ama az çok eminim diyebilirim."

"Nihayetinde bu senin mesleğin."

"Neden intihardan bahsettiniz?"

"Albert'in Letonya'da başına gelenler yüzünden. Orada intiharı denemiş ya da kendini öldürmekle tehdit etmiş."

"Tam olarak neler oldu? Bu konuyu hâlâ tam olarak bilmiyorum."

"Sanırım kendisine tahsis edilen vazifelerin ağırlığı neticesinde sinirleri iflas etti. Yani doğu topraklarındaki Yahudilerin tahliye edilmesinden bahsediyorum. Herkes kendisine tahsis edilen vazifeyi yerine getirebilecek yapıda değildir."

"Biraz daha ayrıntı verebilir misiniz, efendim? Bu şartlar altında sanırım olup biten her şeyi bilmem gerekiyor."

"Evet, haklısın, Müfettiş. Bence de bilmen gerekir."

Von Eberstein binlerce insanın öldürülmesi gibi pis bir işi sanki bir mühendislik işi ya da bir futbol maçında seyircilerin yönetilmesi gibi gösterecek kelimeler ve deyimler kullanarak olanları anlatmaya başladı. Bunlar bahçıvan küreğine tarım donanımı diyen tipik Nazi ağızlarıydı; anlattıklarını dinlerken onu tokatlamamak için kendimi zor tuttum.

"Berlin'den gelen emirlere binaen Teğmen Kuttner, Letonya yardımcı polis unsurlarından devşirilen özel SS müfrezesinin faaliyetleriyle taktiksel işbirliği yapmakla görevlendirildi. Yaz boyunca bu müfreze Riga havalisi ve civarında geniş kapsamlı özel faaliyetler icra etti. İlkesel olarak Kuttner'in vazifesi hem komünistlerin tevkif edilmesi hem de havalideki Yahudi sayısı-

nın tespiti için nüfus sayımı yapmaktı. Sayımın ardından Yahudilere belli bir mevkide toplanmaları emredilip akabinde bu mevkiden tahliye edildiler. Daha sonra bu tahliyelerden bazılarında gereksiz yere kaba kuvvete başvurulduğu öğrenildi ve bu durum zavallı Kuttner'in suçluluk duyarak buhran geçirmesine neden oldu. Aşırı içmeye başlayıp sarhoşken bir üstünü tabancayla tehdit etti. Ardından kendisini vurmaya teşebbüs etse de buna mani olundu. Bu hadiseler neticesinde de divani harbe çıkmak üzere ülkeye geri gönderilmesine karar verildi."

"Evet, bu yeterince açık oldu," deyip Kahlo'nun eliyle gülmesini gizlemeye çalışmasını izledim.

"Evet, talihsiz bir gelişmeydi ve umut vaat eden bir subayın kariyerini mahvedebilirdi. Albert fevkalade zeki ve genç bir avukattı. Fakat Reichsführer anlayışsız bir adam değildi ve bu tür hususi faaliyetlerin kimi zaman ne tür sorunların zuhur etmesine neden olabileceğini gayet iyi bilmekteydi. Bu hadiseler hususunda kendisiyle uzun uzadıya konuşup–"

"Affedersiniz, efendim," diyerek araya girdim. "Dediklerinize açıklık getirmek istiyorum. Teğmen Kuttner hadisesini bizzat Reichsführer Himmler'le görüştüğünüzü mü söylediniz?"

"Evet. Onunla böyle hassas insanların ifası psikolojik bakımdan fevkalade çetin olan bu tür vazifelerde başarısızlıklarının anlaşılır olduğu hususunda mutabık kaldık. Kendisini temize çıkarması için ona bir şans daha vermemek, böylesine zeki bir insanın hukuki bilgisinin ziyan edilmesinden başka bir şey olmayacaktı. Sonuç

olarak Heydrich, Kuttner'i maiyetine dahil etmeyi kabul etti; o yapmasa tabii ki ben yapacaktım. Yüzbaşı Kuttner gözden çıkarılamayacak kadar kıymetli bir subaydı."

"Ondan Teğmen Kuttner diye bahsettiniz, efendim. Bu sadece birkaç hafta önceydi ve kendisi daha sonra Yüzbaşı oldu. Yani Teğmen Kuttner sadece divanı harpten kurtulmakla kalmayıp General Heydrich'in maiyetine katılınca bir de terfi mi aldı?"

"İdari verimlilik açısından tüm yaverlerin aynı rütbede olması lüzumludur. Gereksiz münakaşaları ortadan kaldırır."

"Söylediğim için beni bağışlayın, efendim ama Kuttner bu türden bir B vitamini aldığı için çok şanslıymış. Yani Reichsführer'le arkadaş olan iki hamisi varmış."

"Evet. Denebilir."

"Reichsführer Himmler'le ne zamandır dostsunuz, efendim?"

"Hm, bir düşüneyim. 1922'de Partiye, 1925'te de SS'e katıldım."

"Altın Parti rozetinizin nedeni bu demek ki," dedi Kahlo. "Anlaşılan en başından beri hareketin parçasıymışsınız, efendim. Eğer ben de sizin gibi ileri görüşlü olabilseydim şimdi müfettiş yardımcılığından çok daha yüksek yerlerde olabilirdim. Sakın yanlış anlamayın, efendim."

"Aa, aslında Partiye her zaman büyük bir sadakatle bağlı olduğum söylenemez."

"Yapmayın, efendim." Kahlo sırıttı.

"Hayır, ciddiyim. Beer Hall darbesinin ardından davamız çıkmaza girince Partiden ayrıldım."

Von Eberstein parmağını Kahlo'ya salladı.

"Gördüğün gibi hepimiz hata yaparız. Üç yıl boyunca ben–"

Durup bir an düşündü.

"Neyse, başka şeyler yaptım."

"Ne gibi, efendim?"

"Artık ehemmiyeti kalmadı. Şu an mühim olan tek şey Yüzbaşı Kuttner'in katilini bulmaktır. Değil mi, Müfettiş?"

"Evet, efendim."

"Bu konuda bir fikriniz var mı?"

"Aslında pek çok fikrim var, efendim. Biz Almanlar bu açıdan hiç sıkıntı çekmeyiz. Ama çoğunlukla bilgim bir beynin düşünebilecekleriyle sınırlı ki, bu da bu fikirlerimi açıklamaya kalkışmamamın daha hayırlı olacağı manasına gelir. En azından şimdilik. Tek diyebileceğim, herkesin siz ve General Heydrich kadar genç Yüzbaşı'yı sevmediği. Bunu derken Çekleri kastetmiyorum, efendim. Onların ilk fırsatta Alman üniforması giyen herkesi vurmaktan çekinmeyeceklerinden eminim. Ama hayır, ben onlardan–"

"Evet, neden bahsettiğini biliyorum." Von Eberstein iç çekti. "Dün gece kütüphanede cereyan eden talihsiz hadiseyi işittiğinden eminim. General Henlein'in gereksiz yere Yüzbaşı Kuttner'e kaba davrandığı olay."

"Bunun bir cinayet sebebi olmayacağını söylemiyorum, ama benim gibi, nedensiz yere öldürülmüş bir sürü insan görmüş olsaydınız siz de farklı düşünürdünüz. Henlein sarhoştu. Silahlıydı. Kuttner'i sevmediği de ortada. Bunu yapacak fırsatı olduğu da şüphesiz."

"Hepimizin vardı, Müfettiş. İşin zor ve hiç hata payın yok. Diğer taraftan Konrad Henlein'i Münih'te emniyet amirliği yaptığım zamandan beri tanırım ve sana rahatlıkla onun katil olmadığını söyleyebilirim. Neden mi, çünkü zamanında bir öğretmendi."

"Ne öğretmeni."

"Beden."

"Demek oymuş," dedim Imperial Hotel'in süitindeki –Arianne'nin konuştuğu– kızın söylediklerini düşünerek.

"Ne?"

"Sadece sesli düşünüyordum. Benim okulumdaki beden öğretmeni sadistin tekiydi. Şimdi düşündüm de o heriften daha iyi bir cinayet zanlısı düşünemiyorum."

Von Eberstein gülümsedi. "Henlein'in öyle olmadığından eminim. Buradaki yüksek rütbelilerden hiçbirinin Heydrich'in mekânında böyle alçakça bir şeyi yapacağına ihtimal vermem."

Ama ben onun kadar emin değildim.

"Tüm bunlar bitip sen bu cinayeti çözdüğünde, Müfettiş, –ki çözeceğinden eminim– failin şu an zannettiğimizden çok daha önemsiz birisi olduğunu hepimiz göreceğiz. Genelde böyle olmaz mı?"

"Aslında haklısınız fakat bu hadisenin istisnai bir yönü bulunmakta. Çoğu cinayetin basit olduğu doğrudur. Basit, menfur, tutku, açgözlülük ya da kimi zaman sırf sarhoşluktan kaynaklanan bir şiddet suçu. Bu örnekte aşk ilişkisi yok. Çalınan bir şey de yok. Eğer katilin sarhoş olduğunu kabul edersek o zaman Yüzbaşı Kuttner'in odasın-

da hiçbir iz bırakmayan sıra dışı derecede titiz bir sarhoş olduğunu da kabul etmek zorunda kalırız. Şimdilik sadece bir fikirden ibaret olsa da içimden bir ses birinin burada bize bir oyun oynadığını söylüyor. Muhtemelen General Heydrich'i küçük düşürmek için."

"Heydrich'i kıskananlar olduğu doğru," dedi Von Eberstein.

"Bence hepinizi küçük düşürmek için."

"Bu durumda daha baştan Çeklerin suçlu olmadığına nasıl hükmettin, anlayamadım, Müfettiş. Belki de Üç Kral'ın yerel Gestapo'yla dalga geçmeyi ne kadar sevdiğini unuttun. İçlerinden biri, zavallı Fleischer'in ceket cebine tahrik edici ve küçük düşürücü bir mesaj bırakmış. Bu da tıpkı onların yapacağı türden bir şeye benziyor. Özellikle de teşkilatlarının büyük tehdit altında olduğu böyle bir anda. Senin yerinde olsaydım evdeki çalışanların özgeçmişlerini daha teferruatlı bir şekilde incelerdim. SS olabilirler ama kimisinin Alman-Çek olduğunu unutma. Özgeçmişleri ilk kez incelendiğinde ortaya çıkmayan yeni bir şeye denk gelirsen hiç şaşırmam."

"General von Eberstein haklı, efendim," dedi Kahlo. "Daha önce yaptıkları gibi yine bizimle alay etmeye çalışıyor olabilirler. Ayrıca bizim kendi kuyruğumuzu kovalamamız kadar o adileri sevindirecek başka bir şey yoktur."

Sırıttım. "Tıpkı böyle bir his, değil mi?"

"Aklım almıyor," dedi Kahlo. "Krautwickel. Patates çorbasından sonraki yemeğin o olacağını zannetmiştim. İçinde gerçek et var. Patatesler de ger-

çek. Ama bu daha iyi. Savaş başladığından beri Krautwickel yememiştim. Eğer bu böyle devam ederse sırf soruşturmanın daha uzun sürmesi için gidip birini öldürebilirim."

"Bugüne kadar duyduğum en iyi cinayet sebeplerinden biri," dedim. "Bu açıklamadan sonra seni de şüpheliler listeme koymam gerekecek."

Yemek odasındaydık ama Heydrich, Ploetz ve diğer birkaç Gestapo subayı Vaclav Moravek'in peşinde olduğundan aşağı şatodaki öğle yemeğinde akşam yemeğine kıyasla daha az kişi vardı. Talimatım üzerine Kahlo'yla ben masanın zıt ucuna, diğerlerinden ayrı bir yere oturduk; bunun nedeni onlardan rahatsız olmamız değil, –tabii ki oluyordum– herhangi biriyle dava hakkında konuşmak zorunda kalmayı istememiştim. Ayrıca böyle oturmakla kendimizi diğerlerinden ayırıp bu karnabaharlara bir cinayet soruşturmasının sürmekte olduğunu bir kez daha hatırlatmak istemiştim. Bunun, sorgularının ardından bana büyük ve vahşi bir köpekmişim gibi bakan Doktor Jury ve belki de General Hildebrandt'ın da işine geldiği açıktı.

Ayrı oturmamın bir sebebi de SS karnabaharlara, Heydrich'in evindeki herhangi birini sevebileceğimden daha fazla sevmeme benim bile şaşırdığım, Kurt Kahlo'yla yakınlaşma fırsatı vermemekti.

"Neden Mannheim'a satranç tahtası diyorlar?"

"Çünkü Almanya'da en düzenli inşa edilmiş şehir orasıdır. Şehrin merkezi yüz otuz altı kare ve ev bloğuna bölünmüştür, aralarındaki tek fark da harfler ve numaralardır. Babam K4'te otururdu. Daimler fabrikasında ustabaşıydı ama enflasyon

onu duman etti. Ailemize destek olup çelişkili görünse de okula devam edebilmek için kardeşimle birlikte çalışmak zorunda kaldık."

"Evli miydin?"

"Beş yıl, Eva'yla. Yerel otelde çalışıyor."

"Hangisinde."

"Park."

"İyi midir?"

"Bana göre çok pahalı."

"Ben de bir süre otel işi yaptım. Hotel Adlon'da dedektiftim."

"Güzelmiş."

"Eva otel işini seviyor mu?"

"Sever. Misafirlerin bazen canını sıktığı olur. Özellikle de İngilizler, tabii Almanya'ya geldikleri zamandan bahsediyorum. Neden bilmem hepsi kendini bir halt zanneder."

"Bana burayı hatırlattı."

"Öyle." Kahlo yan yan karnabaharlara baktı.

"General Heydrich'le nasıl tanıştın?"

"Tehlikeli bir köpekle nasıl tanışırsan öyle. Çoğu zaman onun geldiğini görünce ya caddenin karşısına geçtim ya da geri döndüm. Ama kimi zaman beni köşeye sıkıştırdı ve onunla iyi geçinmek ya da ısırılmak arasında seçim yapmak zorunda kaldım. Aslında Bremen şehrine giden o dört hayvanın birinden farkım yok. Muhtemelen eşeğim. Tıpkı o eşek gibi ben de bir sahibim olmadan sadece müzisyen olmak istiyorum."

"Hangi enstrümanı çalıyorsun?"

"Elbette hiçbir şey. Hiç enstrüman çalan bir eşek duydun mu? Ama tıpkı masalda olduğu gibi kendimi hırsızların evinde buldum."

Kahlo sırıttı. "Buraya, insana pek huzur veren bir mekân denemez değil mi? Bu heriflerin bazılarından Himmler bile korkar." Başını iki yana salladı. "Neredeyse Yüzbaşı Kuttner'e acıyacağım."

"Neredeyse mi?"

"Onunla tanıştığımı unuttun mu?"

"Onunla ilgili görüşün ne?"

Kahlo omuz silkti. "Artık ne önemi var? Öldü."

"Eğer bunun seni her şeyi berbere anlatmaktan kurtaracağını zannediyorsan yanılıyorsun."

"Tamam. Bana kendini beğenmiş hıyarın teki gibi geldi. Kendisini sahibinin sesinden fazlasıymış zanneden tüm yaverler gibiydi. Birkaç gün önce Prag'daki Kripo Merkezi'ne gelip emirler yağdırmaya başladı. Amirim Willy Abendschoen ve bir ölçüde de ben onunla uğraşmak zorunda kaldık. Tam sopalıktı, anlayacağın."

"Birkaç gün önce mi?"

"Pazartesi. Heydrich rapor mu ne istemiş."

"Ne raporu?"

"Yakalanan OTA haberleşme sinyalleri. Yakalanan tüm sinyaller için OTA kodu kullanılır."

"Çeklerin İngilizlere gönderdiği telsiz mesajlarından mı bahsediyorsun?"

"Hayır, hayır. Zaten ilginç olan da bu. Mesaj Çeklere *geliyor* ve dahası geldiği yer Almanya. İstihbarat tüyoları. Abendschoen Çeklerin bu bilgileri Londra'daki Benes'e göndererek onun Churchill ve İngiliz istihbaratı gözündeki itibarını artırmaya çalıştıklarını düşünüyor."

"Almanya'da bir Çek casusu."

Kahlo başını iki yana salladı. "Hayır, Almanya'da bir *Alman* casusu. Sen de takdir edersin ki

bundan daha kötüsü yoktur. Elbette bütün malumata sahip değilim çünkü bunlar beni fazlasıyla aşar ama Prag'da dolaşan dedikodulara göre OTA sinyallerinin arkasındaki casus üst kademelerden biriymiş; Reich'ın siyaseti gibi pek çok konuda Çeklere bilgi sızdırıyormuş. Heydrich OTA hakkında sahip olduğumuz her şeyi istedi çünkü o da bu bilgileri SD bünyesinde teşkil ettiği özel bir gruba teslim edecekmiş. Onlara Hain X Grubu adını verdiler ya da kısaca VXG. Üç Kral'ın sonuncusu Moravek'i yakalamak işin sadece bir bölümü. O yakalandıktan sonra Hain X'in kimliğini tespit edebilme ihtimali artacak."

"Evet, anlıyorum. Ölümünden önceki günlerde Kuttner'in neler yaptığını daha iyi öğrenmem gerekecek anlaşılan."

"Haklısınız, efendim. Fakat şimdilik sadece ölümünden önceki saatlerde neler yaptığını biliyorum."

"Söyle bakalım."

Biz sandalyede arkamıza yaslanırken SS garson da gitti. Kahlo not defterini çıkarıp ıslak başparmağıyla birkaç sayfa çevirdikten sonra aradığı yeri buldu. Tam okumaya başlayacaktı ki garson tatlıyla geri geldi. Kahlo'nun gözleri yuvalarından fırladı.

"Mish-Mash" deyip neşeyle mırıldandı. "Gerçek kiraz sosuyla."

Sosun tadına baktım. "Aslında bu kızılcık," dedim.

"Hayır," dedi.

"Sen konuşurken ben yerim."

Kahlo dilimlenmiş pancake pudinge bakıp yalandıktan sonra surdu. "Sosun hepsini bitirmezsin değil mi?"

"Hayır, korkma. Şimdi anlat bakalım."

Kahlo isteksizce notlarını okumaya başladı.

"Dünkü öğle yemeğini biliyorsun çünkü sen de oradaydın. Heydrich'in sekreteri Elisabeth Schreck'e göre öğleden sonra üçte Kuttner telefonla iki yeri aramış. Aradığı yerlerden biri Carl Maria Strasse –affedersiniz, efendim, burası Kripo Merkezi'nin adresi– diğeri de Pecek Sarayı: Gestapo Merkezi. Dört civarında onu üst şato yolunda tekrar gördünüz. Beşte bir saatini General Heydrich'in ofisinde geçirdi. Orada ne yaptığını henüz bilmiyorum. Sonrada odasına gitti: Kritzinger onu kapıdan girerken görmüş. Saat sekizde kütüphanede, herkes içki içip Führer'in konuşmasını dinliyordu. Gestapo'dan arayan Fleischer'in telefonu dokuzdan hemen sonra geldi ve o sırada Kuttner'i dışarıda Yüzbaşı Kluckholn'la tartışırken gördünüz. Tartışmanın nedenini biliyor musunuz, efendim?"

"Henüz değil."

"Kuttner nutkun ardından kütüphaneye şampanya getirilmesine yardım etti ve bundan sonrası biraz belirsiz. Saat birden hemen sonra General Henlein, Albay Bohme ve Kuttner arasında bir tür münakaşa yaşanmış. Ama ne hakkında olduğundan emin değilim."

"General Henlein hizmetçilerden birine sarkıntılık etmiş. İsmi Rosa Steffel. Kuttner yardımına koşmuş."

"Anladım. Ardından General, Albay Jacobi ile bir süre ofisindeymiş." Kahlo sesini alçalttı. "Bana kalırsa içlerinde en sinsi olanı o adam."

"Ardından, ikiden hemen önce Kritzinger Kuttner'i görüp iyi geceler dilemiş. Çok yorgun göründüğünü söyledi."

Kahlo bunu not ettikten sonra okumaya devam etti.

"Bu sabah altıda Yüzbaşı Pomme her zaman olduğu gibi Kuttner'i uyandırmayı denemişse de başaramamış. Bundan sonrasında yeni bir şey yok. Uyku ilacı aldığı için hep uyuya kalırmış. Saat altı buçuk olduğunda Pomme hâlâ kapısını çalarak onu uyandırmaya çalışıyormuş. Altı kırk beşte Pomme içeriden kilitli kapıyı açmanın bir yolu olup olmadığını öğrenmek için Kritzinger'i çağırmaya gitmiş. Ama bir yolu yokmuş. Kritzinger askerlerin birinden gidip merdiven getirmesini isteyerek dışarıdan ulaşmalarının imkânı olup olmadığını anlamaya karar vermiş."

"Gitmiş mi?"

"Evet. Ama merdiven bir odada kilitli olduğundan asker, bahçıvanı kaldırmaya gitmiş ki, sonuç olarak merdivenle pencerenin altına geldiğinde saat yediyi çeyrek geçiyormuş. Biraz geri gelirsek yedide Heydrich de Kuttner'in kapısının dışındaymış, Pomme ve uşağa kapıyı kırmalarını söylemiş. Odaya girdiklerinde Kuttner'in ölüsünü bulmuşlar ve Yüzbaşı Pomme, Doktor Jury'i almaya gönderilmiş. Jury odaya askerin merdivenle pencere altına geldiği aynı sırada gelmiş."

"O askerle konuşmamız gerek. Belki bir şey görmüştür."

"İsmi Fendler, efendim."

"Saat yedi buçukta Ploetz, Imperial'daki odamı aradı. Sekiz buçukta da olay mahallindeydik."

"Imperial'da ne işiniz var ki? Neden burada odanızda kalmadınız?"

"Uyuyordum. Veronal hakkında ne biliyorsun?"

"Barbital, uyku ilacı. Çok içersen bir daha uyanamazsın. Bildiklerim bundan ibaret."

"Sen hiç kullandın mı?"

"Karım kullandı. Geceleri Park'ta çalışır ve gündüz uyuyamazdı. Doktor bu yüzden ona Veronal verdi ama bir türlü o ilaca alışamadı. Çünkü uyandığında dayak yemiş gibi oluyordu."

"Ağır bir ilaç demek ki?"

"Çok."

"Kuttner iki civarında yatmaya giderken uşağa uyku ilacı içeceğini söylemiş. Onu odasına girerken gören olmamış."

"Sabah altıda kalkacak olsam o uyku ilaçlarından alacağımı hiç zannetmem," dedi Kahlo. "Kim bilir belki de alıştığından içmekte bir mahzur görmemiştir."

"Belki de elbiselerini bu yüzden çıkarmadı. Onu bulduklarında hâlâ giyinikti."

"Tek çizmesini çıkardıktan sonra ya bitap düşmüş ya da ölmüş. Belki de odasına girmeden vurulmuştur."

"Koridorda." Ama bunu söylerken bile başımı iki yana sallıyordum. "Tabii. Vurulduktan sonra – bu arada kimse silah sesi–"

"Belki de katil susturucu kullanmıştır."

"P38 için mi? Öyle bir şey henüz icat edilmedi. Koridorda kimse bir şey duymadan vurulduktan sonra, nedendir bilinmez bağırıp kimseden yardım istemeden, sendeleyerek odasına gidip, vurulan herkesin mutlaka yapacağı gibi kapıyı arkasından kilitledikten sonra yatağına uzanıp bir çizmesini çıkardı ve sonra da ikiyle üç buçuk arasında öldü."

"Tam bir muamma, değil mi?"

"Pek sayılmaz. Sürekli bu türden vakalarla uğraşıyorum. Genelde cevap sondan bir önceki bölümdedir. Son birkaç sayfayı her şeyi asıl haline geri döndürmeye ayırmayı severim."

"Ben ne düşünüyorum biliyor musunuz, efendim? Bence bu davayı çözerseniz Heydrich sizi terfi ettirir."

"İşte ben de bundan korkuyorum."

"O zaman sahibinizden kurtulup Bremen'e gitme fırsatını tümüyle kaçırırsınız."

"Sus ve Mish-Mash'ını ye."

Kahlo'nun Hain X Grubu'yla Almanya'daki Çeklere bilgi sızdıran üst düzey bir casustan bahsetmesi aklıma Arianne'yle onun Jockey Bar'da tanıştığını iddia ettiği Gustav'ı getirdi.

Aksanlı ve tozluklu eli yüzü düzgün bir tip. Ya da o öyle tarif etmişti. Altın sigaralığıyla yakasında küçük altın kartal rozeti olan bir devlet memuru. Sinirleri iflas ettiğinden, Çek topçu birliğinde eskiden teğmen ve muhtemelen Berlin'de faaliyet gösteren Üç Kral grubunun son üyelerinden biri olan, Franz Koci'yle buluşmayı beceremeyen

bir adam – casusluk kariyeri karartmada taksi çarpması yüzünden sona ermişti.

Gustav'la Heydrich'in Hain X'i aynı kişi olabilir miydi?

Arianne bana pek casusmuş gibi gelmiyordu. Nihayetinde ona polis olduğumu söylemeden önce o bana Gustav'ın kendisini ulak olarak kullandığını itiraf etmemiş miydi? Üstelik ona Alex'te müfettiş olduğumu söyledikten sonra hangi casus ortadan kaybolmak yerine kendisini Gestapo'ya ihbar etmeyi görev bilecek biriyle görüşmeye devam ederdi ki? Hangi casus bu kadar az şey elde etmek uğruna bu kadar büyük riske girerdi? Çünkü onun için önem arz edecek hiçbir gizli bilgiye sahip değildim. Bence o göründüğü şeydi: Kocası ölmüş ve kardeşi Sahra İnzibatı olarak görev yapan, iyi vakit geçirmek isteyen bir kız. Kardeşini de kontrol edecektim. Nazilerin kendisini birinci sınıf tavşan madalyasıyla –Alman Anneleri Şeref Madalyası– ödüllendirdiği, çocuk doğuran Alman annelerinden birine dönüştürmeden önce hayatın nimetlerini tatmaya gayret etmekten başka ne istiyor olabilirdi ki?

Yine de yerel SD'nin VXG'sinden artık haberim olduğu için onu sırf kendi keyfim için Prag'a getirmekle ne büyük bir tehlikeye attığımın farkına varmıştım. O yüzden en kısa sürede derhal Berlin'e dönmesi gerekiyordu.

Arianne'yi Berlin'e geri göndermeye karar verdikten bir süre sonra Alex'ten yönlendirilip Binbaşı Ploetz'ten teslim aldığım mektubu hatırladım. Sabah odasında kahvem ve sigaramla

oturmuş, listemin sıradaki yüksek rütbeli subayını bekliyordum.

Mektup, Paris'teki tanıdığım bir kızdan geliyordu; Lutetia Hotel'de çalışan Bettina isimli bir kızdı. Fransa'nın başkentindeki görevim sırasında orada kalmıştım. Ona Adlon'da daha iyi bir iş ayarladığımdan dolayı bana teşekkür edip yılbaşından önce Berlin'e geleceğini söylüyordu. Geldiğinde benimle görüşmeyi umuyordu. Diğer pek çok şey daha yazmıştı, değil çekici kızlardan, hemen hiçbir kızdan mektup gelmediğinden onu bir daha okudum. Hatta sanki kokuluymuş gibi birkaç kez burnumun altından da geçirdim ama tümüyle hayal gücümün bir oyunu da olabilir.

Mektubu üçüncü kez okuyordum ki Kahlo, General Henlein'i sabah odasına buyur etti.

Henlein şömine ateşinde yeni basılmış para gibi parlayan metal çerçeveli yuvarlak gözlük takıyordu. Siyah saçları dalgalıydı ama dalgaları gelgitin etkisindeydi. Ağzı sarkıktı, siması Doktor Jury'ninkinden farklı değildi. 43 yaşındaki Maffesdorflu, Sudeten Alman Hareketi'nin lideri olan bu adamın, Imperial'daki Arianne'nin kız arkadaşının tarif ettiği beden öğretmeni olduğuna inanmak çok zordu.

Kahlo, Kritzinger'in ona verdiği ev planını bana teslim etti. Henlein yerine yerleşirken plana çabucak bir göz atıp Henlein'in, Yüzbaşı Kuttner'in bitişiğindeki odada kaldığını fark ettim.

Kahlo piyano taburesine oturdu. Karşımdaki kanepeye oturan Henlein pantolonundaki havları topladı, ceketinin üzerindeki nişanları düzeltti – bir tane daha kılıçlı Liyakat Madalyası– ve gergin-

ce birkaç kez gülümsedi. Hakkını vermek lazım dişleri iyiydi; üzerindeki zinde görünümlü tek şey onlardı.

"Başlamadan önce bir şey söyleyeyim." Sanki insanların onu dinlemesine alışıkmış gibi usulca konuşuyordu. "Dün gece kafayı bulduğum sır değil. Sanırım Führer'in nutku ve Üç Kral'la ilgili gelen iyi haberin ardından hepimiz biraz öyle olduk."

Sanki onunla hemfikir olmamı istermiş gibi biraz durdu ama bir şey demedim. Bir sigara daha yakıp onun devam etmesini bekledim.

Bir an ne yapacağını bilemediğinden bariz bir şekilde yutkunduktan sonra devam etti:

"Gecenin sonuna doğru Yüzbaşı Kuttner hakkında sonradan pişman olduğum bazı sözler sarf etmiş olabilirim. O sözleri bir anlık öfke ve içkinin tesiriyle sarf ettim. İçkiyle aram çok iyi değildir. Alkol bana pek iyi gelmiyor. SS'deki herkesin yapması gerektiği şekilde formumu korumaya çalışıyorum. Nihayetinde bu seçkin bir birim ve bizden hep en üst seviyede olmamız beklenir. Sadece fiziki olarak değil hal ve hareketlerimizde de. Dolayısıyla davranışlarımın hiç de olması gerektiği gibi olmadığını itiraf etmek zorundayım. Ayrıca şimdi düşünüyorum da, zavallı Yüzbaşı Kuttner bana itiraz etmekte haklıymış. Bir subay olarak yapması gerekeni yapmış.

"Elbette yaşananlar kulağıma geldiğinde fevkalade müteessir olup sarsıldım. O genç subayın vefatından olduğu kadar, ondan özür dileme fırsatını kaçırmış olmaktan dolayı da son derece üzgünüm. Tekrar belirtmeden edemeyeceğim o

sergilediklerim hiçbir şekilde benden beklenmeyecek davranışlardı. Fakat cinayet hadisesi üzerine şunu ifade etmeyi vazife addediyorum ki bir Alman subayı olarak Yüzbaşı Kuttner'i vuranın ben olmadığıma şeref sözü veririm. Dün gece iki civarında odama döndüğümde hemen yatıp sabah da baş ağrısıyla uyandığım haricinde hiçbir şey bilmiyorum. Binbaşı Ploetz yaşanan hadiseyi ve senin General Heydrich'in emri üzerine resmi bir soruşturma başlattığını bana bildirdiğinde saat dokuzu geçiyordu. Seni temin ederim, Müfettiş Günther, bu soruşturmada elimden gelen her şekilde işbirliğine hazırım. Bunun senin için de kolay olmadığından eminim."

"Açık sözlülüğünüze teşekkür ederim."

Henlein sanki bana eğlence yaratmak istermiş gibi gitmek için kalktı. Peşinden kancamı atmadan önce kapıya kadar gitmesini bekledim.

"Diğer taraftan sormak istediğim birkaç soru mevcut."

Henlein tekrar gülümsedi. Bu sefer ki gülümsemesi alaycıydı.

"Beni çapraz sorguya almaya mı niyetlisin?"

Henlein kendisinden öyle bir bahsetmişti ki kendini Hitler yerine koyuyor zannederdiniz.

Omuz silktim. "Nasıl isterseniz öyle adlandırın. Ben sadece sizin sözünüze göre hareket ediyorum. Daha az evvel bu soruşturmada elinizden gelen her şekilde işbirliğine açık olduğunuzu söylediniz. Yoksa yanlış mı duydum?"

"Ne dediğimi biliyorum, Müfettiş Günther," deyip başını öfkeyle çevirirken gözlük camları ışıldadı. "Bir Alman subayı olarak –ki sıradan bir

subay değilim– sözümün kâfi olacağını düşünmüştüm."

Doğrulup sanki kendisine yere yıkmaya çalışmamı istermiş gibi ellerini beline koydu. Ne kadar dayanıklı olup olmadığını anlamak adına burnunun ortasına bir yumruk indirmeye hayır demezdim.

"Çok haklısınız, efendim." Durup bir sonraki lafımın alaycılığını azamiye çıkarmak için bekledim. "Maalesef bu sadece bir varsayım ve doğru da değil. Sizin de dediğiniz gibi General Heydrich resmi soruşturma yürütme yetkisini bana verdi ki, bu da –bazıları sizin mevkiinizdeki birine küstahlıkmış gibi gelecek– pek çok soru sormamı gerektirir. Fakat elimden bir şey gelmez. O yüzden tekrar oturmaya ne dersiniz? Emin olun uzun sürmeyecek."

Henlein oturup pis pis bana baktı.

"Herr Kritzinger tarafından bana teslim edilen ve aşağı şatoda herkesin nerede kaldığını gösteren plana göre, sizin odanız Yüzbaşı Kuttner'inkinin hemen yanındaymış."

"Ne olmuş?"

Sabırla gülümsedim. "Birisi öldürüldüğünde genelde komşularına duyup gördükleri bir şey var mı diye sorarım. Olan bu."

Henlein iç çekip kanepede arkasına yaslandıktan sonra ellerini kavuşturup sabırsızca parmaklarını birbirine vurmaya başladı.

"Dinlemiyor musun? Zaten söyledim ya. Yatmaya gittim, sarhoştum. Ne bir şey gördüm ne de duydum."

"Bundan emin misiniz?"

Heinlein yüksek sesle söylendi. "Bu kadarı da fazla. Heydrich'in seni dedektif olduğun için seçtiğini zannetmiştim. Anlıyorum ki aptal bir polisten başka bir şey değilmişsin."

Bu durum iyice canımı sıkmaya başlamıştı. Canımı sıkan çok şey vardı ama Yerel Sudetenland Valisi'yle aynı havayı soluma şansına erişmek bardağı taşıran son damla olmuştu. Heydrich'in sözüne sırtımı dayayıp kibarlığı bir kenara bırakmaya karar verdim; bu benim için zor olmasa da tedbiri elden bırakınca kendime ben bile şaşırdım.

Ayağa fırlayıp Henlein'in oturduğu kanepenin arkasından dönüp gelerek suratımı suratına dayadım.

"Beni iyi dinle, kibirli pislik, o odada biri öldürüldü. Ayrıca güzel masanda o tembel kıçının üzerinde otururken unuttuysan hatırlatayım, silahlar ateşlendiklerinde ses çıkarır." Ellerimi burnunun ucunda birbirine vurdum. "Bang, bang, bang diye gürlerler ve insanlar bu sesi duyduklarında bir şeyler olduğunu anlarlar."

Dudağı öfkeden titreyen Henlein şu an renk değiştirmekle meşguldü.

"O yüzden bana 'ne olmuş?' deyip sanki yüz kilometre uzakta olduğuna dair şahitlerin varmış havalarına girme. Birkaç şahidin önünde tehdit ettiğin bir adamın yan odasına kalıyorsun. İkinizin odası arasında sadece birkaç tuğla kalınlığı mesafe var. Yüksek rütbeli bir subay ve belki de bir centilmen olabilirsin ama tüm bunlar senin şüpheli olduğun gerçeğini değiştirmez.

"Müfettiş Günther benimle böyle konuşmaya nasıl cüret edersin?"

"Bir daha sor," diye bağırdım.

"Benimle böyle konuşmaya nasıl cüret edersin?"

Sanki beni düelloya davet edecekmiş gibi bir ifadeyle ayağa kalktı.

"Suratına bir yumruk indirmemek için kendimi zor tutuyorum," dedi.

"Tam da göğsünde bu madalyaları taşıyan birisine yakışacak bir hareket olurdu." Liyakat Nişanı'nı işaret ettim. Parmağımla Parti rozetine vurarak, "Korkmuyorum," dedim.

"Senin canına okumayı görev kabul ediyorum, Müfettiş. Bu hafta sonu bitmeden Potsdamer Platz'da trafik polisi olmanı sağlamak bana büyük zevk verecek. Meslek hayatım boyunca hiç böyle hakarete uğramadım. Bu ne cüret?"

Henlein sabah odasının kapısına doğru yürüdü.

"Bu bir cevabı gerektirir, General. Sana ne olduğunu söyleyeyim. Imperial Hotel'in üst katındaki minik dostunla ilgili her şeyi biliyorum. Betty'di, değil mi? Betty Kipsdorf? Anlaşılan aranız çok iyiymiş. Neden olmasın ki. Duyduğuma göre güzel kızmış."

Henlein sanki merasim alanında sert bir çavuş tarafından durması emredilmiş gibi birden durdu.

"Ben Betty'yi şahsen görmesem de kaynaklarım, sizin son derece zinde olduğunuzu düşündüğünü söyledi. Bununla sizin kırda zinde yürüyüşler yaptığınızı kastettiğini hiç zannetmiyorum. Ayrıca ev sahibimiz Betty'nin Yahudi olduğunu duyarsa acaba ne der?"

Yavaşça dönüp doktor randevusunu bekleyen bir adam gibi kapının yanındaki bir sandal-

yeye oturdu. Gözlüklerini çıkarıp beyazın birkaç tonuna büründükten sonra yeşile çalan duvar kâğıtlarıyla da uyumlu keçi peyniri renginde karar kıldı.

"Evet, oturun. Akıllıca hareket, General."

"Nasıl anladın?" diye fısıldadı.

Bir an için onun cinayeti itiraf edeceğini zannettim.

"Kız meselesini."

"Seni salak ben pirinçten bir maymun değil, polisim. Eğer otelde fahişe tutacaksan onun çenesini tutmayı bilen biri olduğundan da emin ol."

İyi tavsiyeydi. Umarım bu tavsiyeye ben de uyardım.

Elindeki gözlüğü titriyordu. Dört yıl sonra Pilsen'deki Amerikan kışlasında tutulan Konrad Henlein bu gözlüğün camlarını kullanarak damarlarını kesip intihar edecekti. Ama şu anda zararsız ve titreyen bir çift camdan ibarettiler. Sonunda ağlamaya başladı ve bu hiç hoş olmadı çünkü Yüzbaşı Kuttner'i onun vurmadığından emin olduğum halde ona bu duruma ben getirmiştim. Bu tür şeyler insana malum olurdu: Henlein pek çok şey olabilirdi –kibirli bir öküz, Nazi tahrikçisi, kadın düşkünü– ama katil değildi. Bir insanı soğukkanlılıkla öldürmek güçlü sinirler gerektirirdi ve bu gözyaşları onun böyle bir şeyi yapmadığının ispatıydı.

"Sakin ol. Kimseye söyleyecek değiliz, değil mi Kurt?"

Piyanonun yanına gidip Kahlo'ya bir sigara uzattım. Sigarayı alıp ayağa kalktıktan sonra ikimizinkini de yaktı.

"Hayır, efendim," dedi. "Sırrınız bizimle emniyette, General. İşbirliği yapmanız şartıyla."

"Elbette. Ne isterseniz yaparım. Ne olursa. Ama gerçeği söylüyorum, Herr Müfettiş. Yüzbaşıyı ben öldürmedim. Dediğim gibi sarhoştum. İki civarında çıkıp yattım. Sonrasını da zaten hatırlamıyorum. Talihsiz Yüzbaşı'ya söylediklerimi bile ancak bu sabah başka bir subay bahsedince hatırlayabildim. Olanlara çok üzüldüm. Ama Yüzbaşı'nın öldüğünü ancak bu sabah Binbaşı Ploetz gelip haber verince öğrendim. Ben birini öldürecek türde bir insan değilim. Hatta Führer gibi vejetaryen olduğumu bile söyleyebilirim. Silahım var ve odamda duruyor ama o silahı aldığımdan beri hiç ateşlemedim. İsterseniz getireyim, bir de siz kontrol edin. Eminim polis laboratuvarlarında bu tür şeyleri inceleyecek bilim adamları vardır."

Henlein'in bu içler acısı, sefil sızlanmalarının bir yerinde dinlemeyi bıraktım. Önce piyano tuşlarına sonra da pencereden dışarı bakıp hayatımın ne hale geldiğini düşündüm. En azından sigaranın tadı iyiydi. Kaliteli tütünün tadına tekrar alışsam da kendime, tüm bunlar sona erip Heydrich, Kuttner'in katilini ele geçirdiği zaman tekrar karneyle kuyruğa girip günde ancak üç tane Johnny alabileceğimi hatırlattım. Çünkü içimden bir ses bana Kuttner'in katilini yakalamanın Heydrich'in koruması olmam üzerinde büyük tesiri olacağını söylüyordu. Bütün yakın arkadaşlarına hakaret yağdırdıktan sonra böyle bir vazifeyi nasıl yürütebileceğimi kestiremiyordum; aslında bu benim en samimi temennimdi.

Sonuna Kahlo tekrar konuşmaya başladı ve Henlein ona cevap verdi ve ancak bir süre sonra konunun değiştiğini fark edebildim. Artık Yüzbaşı Kuttner ya da Betty Kipsdorf'tan değil de tümüyle farklı bir konudan bahsediyorduk.

"Arkadaşınız mobilya tasarımcısı Heinz Rutha," dedi Kahlo. "1937'de hapishanede kendini astı, değil mi?"

"Evet," dedi Henlein.

"Çünkü o da eşcinseldi."

"Bunu bilmiyordum."

"O yüzden mi Amiral Canaris ve Abwehr için çalışmaya başladığınız? Arkadaşınızın başına gelenlerden Nazileri mesul tuttuğunuz için mi?"

"Neden bahsettiğini bilmiyorum."

"Belki sadece Canaris'le değil, İngilizlerle de işbirliği yaptığınız içindir. Belki de İngiliz casususunuz. Belki de en başından beri öyleydiniz, General Henlein. Bir yandan Hitler için Çek Sudetenland'ında istikrarı bozmaya çalışırken diğer yandan da Tommy'lere hizmet ediyordunuz. Bence iyi numara. Yani kim kendisini bundan daha iyi gizleyebilir ki? Aslında sizi suçladığımı da söyleyemem. Sizin yerinize önce Frank sonra da Heydrich seçildiğinden ne kadar kin beslese-niz azdır. Söyleyin bakalım, gerçekten de İngilizlere mi çalışıyorsunuz?"

"Lütfen!" Henlein çaresizce bana baktı. "Neden bahsettiğini gerçekten bilmiyorum."

"Ben de öyle," dedim.

"Ben ne casusum ne de katil."

"Demesi kolay," dedi Kahlo.

"Bu kadar yeter," dedim Kahlo'ya.

"Bence bu işi Gestapo'ya devretmemiz lazım," diye ısrar etti Kahlo.

"Onu Çavuş Soppa'ya teslim etmemiz gerek. Onun adını duydun, değil mi General? Soppa, Üç Kral'ı sorgulaması için getirdikleri uzman. Onu iş başında görmedim ama Kantar adını verdiği bir teknik kullanıyormuş. Kişiyi tıpkı giyotinde olduğu gibi bir kalasa bağlıyorlarmış–"

"Teşekkürler, General. Şimdilik bu kadarı kâfi, efendim."

Kahlo hâlâ konuşuyor olsa da artık kendi anlatıp kendi dinliyordu. Henlein'in koluna girip onu sabah odasının kapısından dışarı çıkardım.

"Eğer bilmemiz gereken bir şey olduğunu hatırlarsanız, lütfen bizimle temasa geçin, efendim. Imperial'daki arkadaşınıza gelince de size tavsiyem onu oradan çıkarmanız olacak. Ona başka bir yer bulun. Bir otel yerine bir daire daha uygun olabilir. Betty'i eğer ben biliyorsam başkalarının bilmesi de uzun sürmez."

"Evet, haklısın. Teşekkürler, Herr Müfettiş. Gerçekten çok teşekkürler."

Henlein şüpheyle Kahlo'ya baktıktan sonra dönüp gitti.

Kapıyı kapadıktan sonra birkaç saniye tuhaf bir sessizlik içerisinde Kahlo'yla birbirimize baktık.

"Ne halt ediyordun sen?"

"Ne olduğunu duydun."

"O kadarını anladım."

"Onu avucuna almıştın." Kahlo omuz silkti. "Bu fırsatı kaçırmak yazık olur diye düşündüm, efendim. Sorulması gereken bu sorular için bir

daha elimize böyle bir fırsat geçeceğini zannetmiyorum."

"Beni ilgilendiren de o sorular zaten, Kurt. Topa şut çeken kişi ben olmalıydım ama sen topu çalıp koşmaya başladın. Ne tür bir oyun oynadığımızdan beni şüpheye düşürdün."

Kahlo saf saf baktı. "Biz aynı taraftayız, efendim. En önemlisi de bu, değil mi?"

"Aslında bundan da şüpheliyim. Şu VXG, bahsettiğin Hain X Grubu. Heydrich'in Çeklere bilgi sızdıran üst düzey casusu bulmak için kurduğu grup. Yoksa sen de mi o gruba dahilsin, Kurt?"

"Söylemedim mi?"

"Söylemediğini bal gibi biliyorsun."

"Öğle yemeğinde VXG ve Yüzbaşı Kuttner'in gelip bize o konuda bilgi vermesi hakkında anlattıklarımın ardından bunun bariz olduğunu düşünmüştüm. O grubun bünyesinde yer almasam OTA telsiz sinyallerini nasıl bilecektim? Bu çok hassas bir konu. Aslında size bunlardan hiç bahsetmemem gerekirdi."

"Peki, bana söylemediğin başka neler var?"

"İşin doğrusu General Heydrich'in yakın adamı olduğunuzdan Hain X meselesini zaten bildiğinizi zannetmiştim. Ayrıca buna ek olarak da–"

"Ne?"

"Bu evdeki herkesin şüpheli olduğunu."

"Hain X şüphelisi mi?"

"Evet, efendim. En azından bu kadarını anladığınızı varsaymıştım."

Başımı iki yana salladım. "Şunu açıklığa kavuşturalım. Bu evdeki herkes Çek casusu şüphelisi mi?"

Kahlo başını salladı. "Sizin olduğunuzu zannetmiyorum. Ben de değilim. Heydrich ve üç yaverinin de olmadığına hiç şüphe yok. Fakat geri kalan herkes şüpheli." Omuz silkti. "Kusura bakmayın, efendim, ama ben gerçekten de hepsini bildiğinizi zannediyordum."

"Bilmiyordum."

"Ama bu benim hatam sayılmaz, değil mi? Ben bana söyleneni yaptım. Size neyin söylenip söylenmeyeceği Heydrich'e kalmış bir şey. Ben sadece müfettiş yardımcısıyım." Sigarasından bir nefes çekip devam etti: "Belki unutmuştur. Belki de benim söyleyeceğimi varsaymıştır ki söyledim zaten."

"Yüzbaşı Kuttner'in öldürülmesinin nedeninin ne olabileceğini tartışırken–"

"Hayır, efendim," dedi emin bir ifadeyle. "Benimle tartışmadınız. General Henlein'le tartıştınız."

"Sence bunlardan daha önce bahsetmiş olman icap etmez miydi? Çünkü birisi senin casus olmandan şüpheleniyorsa onu öldürmek için bundan daha iyi bir neden mi olur? Belki Kuttner bu evdeki birini takip ediyordu. Belki bu yüzden öldürüldü. Ama tüm bunları benim bilmeme ne gerek var ki? Ben sadece bir dedektifim. Tanrım, kendimi üzerine örtü örtülmüş kafesteki bir papağan gibi hissettim."

"Bir de benim açımdan bakmaya çalışın, Müfettiş. Kuttner, pazartesi Prag Kripo'ya geldi. Birkaçımızı seçip Heydrich'in Hain X Grubu'na dahil ettiler. Fakat Kuttner bize her ne olursa olsun bundan kimseye bahsetmememizi söyle-

di. Çok gizli olduğunu anlattı. Eğer en ufak bir şey ifşa eden olursa partizan treniyle doğuya gidiş bileti kazanacaktı. Ama öldürüldü ve siz de soruşturmanın başına getirildiniz. Ploetz, Heydrich'in çok kurnaz olduğunu söyler. Tanrım, aslında herkes aynısını söylüyor. Ayrıca General'le konuşma tarzınıza bakınca, zannettim ki her şeyden haberiniz var. Dünyadan haberiniz olmadığını nereden bilebilirdim ki? Ben ne yapıp ne yapmamam gerektiğinin söylenmesine alışığım. Ben emir eriyim, efendim. Bu kadar karnabaharla aşık atmaya alışık değilim. Hele sizin gibi sadece yüzbaşı rütbesindeki biri tarafından böyle hırpalanacaklarını hayal bile edemezdim."

"Bu evdeki herkes mi?" diye tekrarladım aptal gibi.

"Aşağı yukarı. Dediğim gibi, ben, siz, yaverler ve Heydrich haricinde. Bir şüpheli listesi var. Nüshası elimde olmasa da kimlerin olduğunu hatırlıyorum. Henlein'in de o listede olduğundan eminim."

Kendime kahve doldurup düşünceli düşünceli içtim.

"Hildebrandt mı?"

Kahlo başını salladı.

"Ama o Heydrich'in eski dostu," dedim. "Hitler'in eski arkadaşı olduğunu söylemeye bile gerek yok. Ya von Eberstein? O da mı şüpheli?"

Kahlo tekrar başını salladı.

"Ama nasıl olur da şüpheli listesine girerler? Yakalarındaki altın Parti rozetinin bir manası olması gerekmez mi?"

"Ben sadece bana söyleneni biliyorum, yani gerçeğin ancak bir kısmını. Hildebrant 1928'le 1930 arası iki yıl Amerika'da kaldığı için şüpheli. Orada çiftçilik yaparken iflas ettiğinde biri borçlarını ödeyip New York'ta kitapçı açmasına yardım etmiş. SD bunun İngiliz istihbarat servisinin marifeti olduğunu düşünüyor. Ayrıca Almanya'ya geri dönüp 1931'de SS'e katılarak İngiltere adına casusluk yapmasını istediğine de inanıyorlar."

"Von Eberstein savaştan sonra bankacı oldu ve tabiri caizse hafta sonu Nazi'sidir. Darbeden sonra Partiden ayrıldı ki bu onu derhal şüpheli yapmaya yetti. Üç yıl Partiyle hiçbir teması olmadı. Commerce and Private Bank'ta çalıştıktan sonra Gotha'da karısına ait olan fabrikanın başına geçti; ama orası iflas edince borçları kimliği meçhul kişilerce ödendi, o da seyahat acenteliği yapmaya başladı. Bu iş sayesinde 1927 ve 1928'de sıkça Londra'ya gitti. 1929'da tekrar Partiye katıldı. Acaba ona seyahat acentesi açıp Londra'da telsiz kullanmayı öğretenler İngilizler mi? İşte Heydrich bunları bilmeyi istiyor."

Kahlo sırıtıp parmağını salladı.

"Şüpheli haline gelmek ne kadar kolay, değil mi? Kim ya da Partide hangi mevkide olduğunun hiç önemi yok. Doktor Jury'nin şüpheli olma nedeniyse 1932'de Avusturya Nazi Partisi'ne katılmadan evvel birkaç kez Paris ve Londra'daki tıp konferanslarına gitmesi. Paris'teyken ilişkisi olduğu kadının istihbarattan bir Fransız albayıyla da ilişkisi varmış. Ayrıca Martin Bormann'la arkadaşlığı da onu Himmler'in gözünde şüpheli yapmaya yetiyor çünkü Himmler, Bormann'ın

dostlarını Hitler'in gözünde kötü göstermeyi çok sever."

"General Frank'in şüpheli olma nedeni de eski karısı Anna'nın yeni kocası Doktor Kollner'e anlattığı bir şeyle alakalı. Kollner, Frank'in yerine Sudetenland vali yaveri olduktan sonra Anna Kollner'in, Frank'in Führer'e olan sadakatiyle ilgili söylediklerine dayanarak bazı suçlamalarda bulundu. Ayrıca yeni karısı Karola Blaschek'in de Çek direnişiyle irtibatı olduğundan şüpheleniliyor. Kadın Brux'lu ve o şehirdeki bazı dost ve akrabalarının UVOD –Anavatan Direnişi– mensubu olduğuna dair şüpheler var."

"Ya Neurath? O da değildir artık. Tanrı aşkına, adam Dışişleri Bakanı."

"Konstantin von Neurath'ın Londra Alman Elçiliği'nde görev yaptığı 1903 ya da Danimarka Alman Elçiliği'nde görev yaptığı 1919 yılı kadar eski bir tarihten beri İngiliz casusu olduğundan şüpheleniliyor. 1930 yılında Londra'da Alman büyükelçisi olduğunda Abwehr kendisinden şüphelense de bir soruşturmanın ardından aklandı. Fakat 1937'de bir SS özel ekibi Abwehr'e sızıp soruşturmanın tüm evrakını çalarak meselenin kökten çözülmesini sağladı. Bunun ardından von Neurath sadakatini göstermek için ilk kez Nazi Partisi'ne üye oldu. Sanki birden sadakatini göstermek zorunda hissetmişti. Aksini yapmaya kalksa şüpheleri yine üzerine çekecekti."

Kahlo sigarasını söndürüp bir kahve doldurdu. Ama henüz bitirmemişti.

"Binbaşı Thummel'in Hain X şüphelisi olmasının muhtemel nedeni de bu. Thummel, von

Neurath'ı soruşturması gereken Abwehr bölümünün başıydı. Heinrich Himmler'in dostu olup altın Parti rozeti takıyor olabilir ama aynı zamanda Abwehr'in başı Amiral Canaris'in de dostudur ve Canaris hem Himmler'in hem de Heydrich'in ezeli rakibi."

"Şimdi bir bakalım. Listede başka kimler vardı? Tuğgeneral Voss. Beneschau'daki SS subay okulunun müdürü. 1938'e kadar, güçlü bir telsiz vericisinin bulunduğu Bad Tolz'daki subay eğitim okulunun müdürüydü. O okulun subayları 1938'de Çekoslovakya'nın işgali için seferber edildiğinde birisi bu haberi Çek İstihbarat servisine uçurdu. Voss, işgalin gerçekleşeceğini bilen bir avuç adamdan biriydi. Ayrıca hevesli bir amatör telsizcidir. Çeklere bu sırrı ondan başka kim göndermiş olabilir? Dillerini bile biliyor."

"Walter Jacobi 1937'de o zamanki amiri General Werner Lorenz tarafından SD'den atıldı. Ne yazık ki nedenini bilmiyorum. 1938 baharında Sudetenland'daki Marienbad'a tatile gitmiş. Belki tesadüf, belki değil, ama gittiği kaplıcadaki misafirlerden biri de İngiliz istihbarat servisinde Çek operasyon bölüm amiri olan İngiliz donanma subayıymış. Tatilden sonra Jacobi tekrar SD'ye girmiş."

"İşbirliği yüzünden suçluluk."

"Muhtemelen."

Kahlo başını salladı.

"Henlein'e gelince – ona dediklerimi zaten duydun. Fleischer de Üç Kral'ın üçüncüsünü bir türlü tutuklayamadığı için şüpheliler arasında. Bunu sen de benim kadar biliyorsundur. Çeklerin

bir süredir onunla dalga geçtiği herkesin malumu. Geri kalan karnabaharları ya hatırlamıyorum ya da bilmiyorum. O alanda senden farkım yok."

"Bundan şüpheliyim," dedim. "Bu arada 'öğrenmeye çok hevesliyim', 'elimden gelen yardımı yapmaya hazırım' ve 'bu bir muamma, efendim' laflarına ne oldu?"

"Sizce de muamma değil mi?"

"Elbette öyle. Sadece en başından beri bu bilgileri benden saklaman hoşuma gitmedi."

"Peki, sizin bir şeyleri sakladığınız hiç olmadı mı?" Kahlo başını iki yana salladı. "Yapmayın, efendim. İkimiz de bir şey derken başka bir şey düşünüyoruz çünkü işimizin özü bu. Sakın bana böyle olmadığınızı söylemeyin."

Diyecek laf bulamadım.

"*Bana* her şeyi anlatıp benden hiçbir şey gizlemediğinizi söyleyebilir misiniz?"

Hâlâ cevabım yoktu. Arianne otelde dururken ne diyebilirdim ki? Ona Arianne Tauber hakkında bildiklerimin yarısını bile söylesem kim bilir kızın başına neler gelirdi.

Kahlo sırıttı. "Tahmin etmiştim. Gördüğünüz gibi, Müfettiş, aslında birbirimizden hiçbir farkımız yok."

İç çekip sürahiden kendime brendi doldurdum. Birden bitkin hissetmiştim ve brendinin faydası olmayacağını da biliyordum.

"Belki de haklısın."

"Bakın, efendim, ne düşündüğümü bilmek ister misiniz? Bence tıpkı size söylendiği gibi biz Kuttner'in katilini bulmak için gerekenleri sırasıyla yapalım. Doğru soruları sorup görevimizi

yerine getirelim. Yapabileceğimiz bu ve bundan fazlasını yapabileceğimizi düşünmenin de anlamı yok. Zaten sonuçta ne değişecek ki? Siz söyleyin. O şerefsizi öldüren kimin umurunda? Benim ya da sizin değil. Duyduğum kadarıyla doğuda o da yeterince öldürmüş. Muhtemelen hepimiz yaptık. Fazla bir ölüm neyi değiştirir ki? Koca bir bira kupasındaki bir damla, hepsi bu. Beni dinleyin, efendim. Hiç kendinizi boşa yormayın. Bedava, yemek, içki ve sigaranın keyfini çıkarın. Bırakın gittiği yere kadar gitsin."

"Belki de."

"İşte bu kadar, efendim. Hem kim bilir? Belki de şansımız yaver gider. Kör bir tavuk bile bazen mısır tanesine denk gelirmiş."

Tüm bu bilginin üzerine biraz yürüyüp temiz hâlâ almam gerekti ama kim bilir belki de nedeni brendiyle Mish-Mash'dı. Evin etrafından dolaşıp Kuttner'in odasının altındaki küçük kış bahçesine gittim. Cam evin içerisinde kafasından su akan, su perisi şeklinde bir çeşme ve onun üzerinde de sırtında kanatlı bir melek olan tunçtan bir sentor heykeli bulunuyordu. Çeşmenin iki yanında sago palmiyeleri ve sardunyalardan bir orman vardı. Bir santor ya da kanatlı melek görmeyi umacağınız türde bir yer değildi ama artık hiçbir şeye şaşırmıyordum. Su perisi falıma bakıp bana ileride gine domuzu yetiştireceğimi söylese bile hayret etmezdim. Jungfern Breschan'da dedektif olmakla kıyaslandığında her şey daha makul görünüyordu.

Yerdeki merdiveni görünce bunun Yüzbaşı Kuttner'in penceresine çıkabilmek için askerden

getirmesi istenen merdiven olduğunu varsayıp sonraki on dakikayı o merdiveni evin duvarına dayamaya çalışmakla geçirdim. Sonra da merdivenle yukarı çıkıp pencerenin pervazına baktım. Fakat bu hareketim sonucunda öğrendiklerim cam tavanın temizlenmeye ihtiyacı olduğu, ekim ayının ilk haftası olmasına rağmen güneşin hâlâ yaktığı ve buradan aşağı atlarsam ölmeyeceğimle sınırlı kaldı. Merdivenden indiğimde askerin aşağıda beni beklediğini gördüm.

"Fendler, komutanım," dedi ben sormadan. "Herr Kritzinger buraya geldiğinizi görünce, yardıma ihtiyacınız var mı diye sormam için beni gönderdi."

İki metreye yakın bir adamdı. SS yaka apoletli beyaz ceket, beyaz gömlek, siyah kravat, siyah pantolon, beyaz önlük ve gri kolluk giyiyordu. Sanki yanıma gelmesi emredilmeden önce bir şeyler siliyormuş gibi bir hali vardı. Pek zekiye benzemeyen hımbıl bir tipti ama seve seve onun yerine geçerdim. Şu an yapmakta olduğum şeyle kıyaslandığında gümüş parlatıp kül tablası boşaltmaya iş bile denmezdi.

"Kritzinger'in Yüzbaşı Kuttner'in penceresinden bakabilmek için merdiven getirmesini istediği kişi sensin, değil mi?"

"Evet, komutanım."

"Peki, yukarı çıktığında ne gördün? Ayrıca o sırada saatin kaç olduğunu biliyor musun?"

"Yaklaşık yediyi çeyrek geçiyordu, komutanım."

Sırtım çok terlediğimden tenime yapışan gömleğimi çektim.

"Sana, merdiveni getirip pencereye dayaman neden bu kadar uzun sürdü diye soracaktım ki cevabını aldım. Çok ağırmış."

"Evet, komutanım ama zaten kış bahçesinde değildi."

"Doğru. Depodaydı, değil mi?"

"Bahçıvan Bruno –Bruno Kopkow– buraya getirip duvara dayamama yardım etti."

"Hangi pencere olduğunu nereden biliyordun?"

"Kritzinger bana kış bahçesinin üzerindeki oda olduğunu söyledi. Ayrıca cam çatının üzerine düşürmemem konusunda da beni ikaz etti."

"Peki, merdiveni duvara dayadın. Ya sonra? Görüp yaptığın her şeyi bir bir anlat."

Fendler omuz silkti. "Kopkow'la birlikte bir gürültü duyduk ve ben daha merdivenin en alt basamağına adım atmıştım ki General Heydrich pencereden bakıp benimle Bruno'yu gördü, kapıyı kırıp açtıklarını ve merdivenle çıkmaya gerek kalmadığını söyledi."

"Peki, sen ne dedin? Bir şey dedin mi?"

"Her şey yolunda mı diye sordum ve o da olmadığını çünkü Yüzbaşı Kuttner'in muhtemelen aşırı dozla kendisini öldürdüğünü söyledi."

"Sonra ne yaptın?"

"Merdiveni indirip belki tekrar lazım olur diye bulduğunuz yerde bıraktık, komutanım."

"General nasıl görünüyordu?"

"Biraz üzgündü herhalde. Yani herkesin olacağı kadar, komutanım. Onunla Yüzbaşı dosttular sanırım." Asker durdu. "Üzgün olduğundan eminim çünkü sigara içiyordu. General sabahları

pek sigara içmez hele eskrimden önce hiç içmez. Genelde akşamları içer. Bu tür konularda çok disiplinlidir."

Kuttner'in odasının penceresine bakıp başımı salladım. "Ona ne şüphe."

"Başka bir şey var mı, komutanım?"

"Hayır, hepsi bu. Teşekkürler."

Sabah odasına döndüm. Kahlo beni bekliyordu.

"Siz dışarıdayken, Müfettiş Trott telefonla aradı, efendim. Petalozzi Strasse'deki Yüzbaşı Kuttner'in dairesine gidip Lothar Ott'la görüşerek ona Yüzbaşı'nın öldüğünü söylediğini size iletmemi istedi. Ott bebek gibi ağlamış. Müfettiş aynen böyle söyledi. Bu da Yüzbaşı'nın eşcinselliğini teyit eder, değil mi?"

Başımı salladım. Zaten bildiğim şeyi teyit etmiştim.

"Kimin aklına gelirdi?" dedi Kahlo. "Yani adam çok normal birine benziyordu. Tıpkı sizin benim gibi."

"Olay da bu zaten. Onlar da seninle benim gibi."

"Kendi adınıza konuşun, efendim."

"Ben de senin gibi düşünüyordum. Ama Naziler bana farklı düşünmeyi öğretti. En azından onlar hakkında. Bugünlerde yaşa ve yaşat diyorum, eğer bunu yapmayı öğrenebilirsek belki tekrar medeni bir ülke gibi davranmaya başlayabiliriz. Ama korkarım ki bunun için çok geç kaldık."

Kol saatime baktım. Ucuz bir Bulova'ydı ve bana iki şekilde Bulovka Hastanesindeki otopsiyi hatırlattı ki bunlardan sadece biri zamanla ilgiliydi.

"Hadi gel," dedim Kahlo'ya. "Gitme zamanı geldi. Seninle benim Albert Kuttner'den hiçbir farkımız olmadığını böylece öğreneceksin."

Prag'daki Hradschin Sarayından henüz dönmüş olan Çavuş Klein bizi hastaneye götürdü. Sabah gazetesinde Führer'in Sports Palast'taki nutkunu okuyordu ve morali bozulacağına Hitler'in sunduğu "gerçekler ve rakamlar" onun Doğu'daki geleceğimize daha da iyimser bakmasına neden olmuştu.

"İki buçuk milyon Rus savaş esiri," dedi. "Bu kadar asker kaybeden hiçbir ülke toparlanamaz. Sadece bu bile tek başına onları yıkmaya yeterken bir de üstüne on dört bin Rus uçağı düşürülüp on sekiz bin Rus tankı da imha edilmiş. Akıl alır gibi değil."

"Yine de Führer hâlâ savaşın süreceğini söylüyor," dedim.

"Akıllı da ondan," dedi Klein. "Olur da bir terslik yaşanırsa, hüsrana uğramayalım diye söylüyor. Ama İvanların duman olduğu açık. Benim düşüncem bu."

"Umarım sen haklısındır," dedi Kahlo.

"Eğer haksızsa o iki buçuk milyon Rus savaş esiriyle ne yapacağımızı düşünmek istemiyorum," dedim. "Eğer haklıysa o iki buçuk milyon Rus savaş esiriyle ne yapacağımızı ise hiç düşünmek istemiyorum."

Biraz durduktan sonra "siyasi dipnot" denebilecek bir şey ekledim – nefsi müdafaa için söylenen türde bir şey.

"Elbette onun haksız çıkacağını düşünmüyo-

rum. Ayrıca Führer'in Moskova'da bir zafer nutku vermesinin de fazla süreceğine inanmıyorum."

Ardından dilimin ucunu ısırıp yola tükürdüm ama o kadar ustaca yaptım ki Klein görmedi.

Şehrin kuzeydoğusuna hâkim bir tepenin üzerindeki Bulovka Hastanesi bej rengi taştan yapılmış, kırmızı sağrılı çatısı ve uzaktan enfeksiyonlu bir parmağa benzeyen küçük yeşile çalan bir çan kulesiyle dört ya da beş katlı bir binaydı. Cihan Harbinden önce yapılan hastane nekahet dönemindeki hastaların ahşap banklara oturup renk renk çiçekleri izleyerek bağımsız Çekoslovakya'nın demokratik ideallerini takdir edebilecekleri bahçelerle çevriliydi; en azından Çekoslovakya diye bir devlet varken öyle yapıyorlardı. Prag'daki tüm kamu binaları gibi hastane de Üçüncü Vlad'ın ilk Eflak boyarını kazığa oturtmasından beri Avrupa'nın gördüğü demokrasiden en uzak devletin bayrağıyla süslenmişti.

Klein binanın girişine yanaştı. Ameliyat önlüğü giyen iki kişinin bizi bekliyor olması Heydrich'in dakiklik saplantısı ve merhametsiz zalimliğini bir kez daha hatırlamama neden oldu. Bekleyenlerden biri günün erken saatlerinde aşağı şatodaki suç mahalline de gelen Çek Doktor Honek'ti. Kırklı yaşlarındaki yakışıklı bir Alman-Çek olan diğer adamı bize tanıttı.

"Bu Profesör Herwig Hamperl," dedi Honek. "Kendisi adli tıp konusunda ihtisas sahibidir. Otopsiyi yapmayı kabul etme nezaketini gösterdi."

"Teşekkürler, bayım," dedim.

Hamperl sanki bir an önce başından gitmemizi istermiş gibi alelacele, "İyi günler," deyip bizleri

merdivenlerden üst kata çıkardı. Yürümekte olduğumuz koridorun duvarlarındaki boş karelerde, zamanında –Bohemya'da Almanca resmi dil olana kadar– Çekçe ilan ve posterler yer alıyordu. Hamperl Alman-Çek olabilirdi ama çok geçmeden Nazi olmadığını anlayacaktım.

"İçinizde daha önce otopsiye katılan var mı?" diye sordu.

"Evet," dedim. "Pek çok kez."

"Ben ilk kez katılıyorum," dedi Kahlo.

"Ve biraz gerginsin, değil mi?"

"Biraz."

"Ölüler fahişe gibidir," dedi Hamperl. "O, zamanın çoğunu sırtüstü yatarak geçirirken başkaları –bu örnekte ben– onların üzerinde bir şeyler yapmakla meşguldür. İşlem bazen utanç verici bazense abestir ama hiçbir zaman iğrenç olduğu söylenemez. Daha önce otopsiye girmemiş kişilere tek tavsiyem, duruma iyi yanından bakmaya çalışmalarıdır. Eğer iğrenç görünmeye başlarsa durum çığırından çıkmadan odayı terk edin. Ceset kokusu zaten yeterince kötü olduğundan ona bir de kusmuk kokusu eklemeye gerek yok. Anlaşıldı mı?"

"Evet, bayım."

Hamperl buzlu camlı bir ahşap kapıyı açıp bizi bir mermerin üzerinde üstü örtülü şiş bir cesedin durduğu otopsi odasına aldı. Hamperl örtüyü geri çekip Kuttner'in yüzü ve omuzlarını ortaya çıkarırken Kahlo'nun gözlerinin büyüdüğünü fark ettim.

"Tanrım," diye mırıldandı. "Karnının bu kadar büyük olduğunu hatırlamıyorum."

Hamperl durdu.

"Bu kadar büyük olmadığından eminim," dedi. "Adam ölmüş olabilir ama karnındaki enzim ve bakteriler hâlâ faal ve orada geri kalanlarla beslenmeye devam ediyorlar. Muhtemelen dün gece akşam yemeğinde yedikleriyle. Bunun sonucunda da bu enzim ve bakteriler gaz üretiyor. Durun göstereyim."

Hamperl Kuttner'in karnını örten örtüye bastırınca vücudundan yüksek bir gaz sesi çıktı.

"Anladınız mı?"

Hamperl bunları bizi huzursuz etmek için yapıyormuş gibiydi. Ama bunu yaptığı için onu suçlayamazdım. İnsanları huzursuz etmek söz konusu olduğunda kimse Nazilerin eline su dökemezdi. Profesörün de hazır eline fırsat geçmişken bunun acısını çıkarmaya çalıştığı aşikardı. Ölü bir Nazi'nin gövdesinden çıkan gaz Almanların Çekoslovakya'daki varlığı üzerine duymak ya da koklamak isteyeceğim herhangi bir yorum kadar anlamlıydı. Bu arada yüzü buruşan Kahlo sinirlerine hakim olabilmek için, beyhude yere, dudaklarını ısırdı.

Hamperl titizlikle düzenlenmiş alet masası üzerinden uzun bir küret alıp bir koro şefinin değneği gibi kol mesafesinde tuttu. Devasa pencereden gelen ışık kürete çarpıp bir yıldırım gibi parladı. Kahlo içgüdüsel olarak başını çevirince onun başlamak üzere olan işlemden ne kadar tedirgin olduğunu gören Hamperl pis pis sırıtıp manidar bir şekilde Doktor Honek'e baktıktan sonra konuştu:

"Sevgili dostum ölülerle ilgili kesin olan bir şey var. Acıya karşı inanılmaz bir mukavemet gös-

terirler. Ne kadar kötü görünürse görünsün, her türlü acıya. Bu adam ona ne yaparsam yapayım ondan kesinlikle rahatsızlık duymaz. Belki de senin daha önce bir insana yaptıklarından çok daha kötü şeyler olsa bile. Fakat hayal gücünün de sinirlerinle birlikte uçup gitmesine izin verme. Bu adam asıl acıyı bu hastaneye gelmeden birkaç saat önce yaşadı."

Kahlo başına salladıktan sonra yüksek sesle öyle bir yutkundu ki boğazında koca bir kurbağa yaşıyor zannettim.

"Kusura bakmayın, efendim," dedi. "Bunu midem kaldırmıyor."

Ağzını kapayarak çıkıp gitti.

"Zavallı," dedi Hamperl. "Zaten fazla kalacağını zannetmiyordum. Neyse biz işimize bakalım."

"Eminim senin niyetin de onu korkutup kaçırmaktı," dedim.

"Hiç de değil, Müfettiş. Onu teskin etmeye çalıştığımı duydun, değil mi? Ama bu şeyi izlemek herkesin harcı değildir. Peki, sen kendinden emin misin?"

"Ah, ben de duygu namına bir şey kalmadı, Profesör Hamperl. Elinde tuttuğun küret gibi sert ve soğuğum ayrıca çok dikkat edilmem gerekir. En ufak bir hatanın sonucu çok hazin olabilir. Bilmem anlatabildim mi?"

"Gayet net, Müfettiş."

Hamperl, Kuttner'in cesedini örten beyaz çarşafı tümüyle açıp işe koyuldu. Cesedin göğsündeki iki mermi yarasının fotoğrafını çekti, sonra ikisini de önce parmakla sonra da kavilyayla yokladı. Kuttner'in porselen gibi bembeyaz omuzla-

rından göğsü üzerine geçip, kısa süre önce tıraş edilmiş kasıklarına kadar Y şeklinde kesti.

Hamperl bir yandan da anlatmaya başladı.

"Buna bizim meslekte her gün denk gelmezsin. Acaba neden tıraş etmiş, merak ettim."

"Bir fikrim var ama şimdilik bekleyebilir," dedim.

Hamperl başını salladı. Ardından büyük bir hızla deri altı yağ ve kasları kesmeye devam etti, et kemikten sanki koca bir yılanın derisiymiş gibi çabucak soyulmaya başladı; sadece birkaç dakika içerisinde geriye bir bağırsak yığınıyla tüm Berlinli kasapların, bilhassa savaş döneminde, iç geçireceği bir göğüs kafesi kaldı.

"Orofarenksin üstünde bir şey var," dedikten sonra bana bakarak ekledi: "Bu, ağzın arkasındaki boğazın bir bölümüdür."

Küçük beyaz bir nesne çıkarıp parmaklarında çevirip baktıktan sonra bir metal kaba koyup görebilmemiz için yukarı kaldırdı.

"Hapa benziyor," dedi. "Ama bu boğazda değil, midede çözünen türde bir hap. O yüzden hâlâ çözünmemiş. Ufak bir hap ya da tablet."

"Veronal içiyordu," dedim. "Barbital, uyku ilacı."

"Öyle mi?" Hamperl'in sesinden alaycılık akıyordu. "O zaman bu odur. Ama gördüğün üzere, bu halde onu etkilemiş olması çok zor. Bu, kişinin birkaç hapı birden yuttuğu aşırı doz vakalarında rastlanılabilecek bir durumdur. Doktor Honek başta aşırı dozda uyku ilacı kullanımından şüphelenildiğini söylemişti."

"Doğru," dedim. "Mermi deliklerini görene kadar öyle düşünmüştük."

"Mantıklı."

Profesör Hamperl'in belli belirsiz bir baş işaretiyle Doktor Honek'in elinde cerrahi aletlerle öne çıkıp kesmeye başladığı kaburgalar, çelik aletlerin altında kalın dallarmış gibi birer birer kopup göğüs boşluğunu ortaya çıkardı. Ama bir tanesine gelince durdu.

"Bu kaburgalardan biri hasarlı, sizce de öyle değil mi?" dedi Honesk.

Hamperl eğilip daha yakından baktı. "Diş gibi ufalanmış," dedi. "Ama uyku ilacından değil. Muhtemelen merminin marifetidir."

Honek tekrar işe koyuldu. Profesörden bile hızlıydı ve birkaç dakika sonra Hamperl diyaframdan arta kalanları kesip, tıpkı haşlanmış yumurtanın kabuğunun üstü gibi, tüm göğüs kafesini iki yana açarak cesedin kalbiyle akciğerini ortaya çıkardı.

"Diyaframında çok kan birikmiş," dedi.

Albert Kuttner'in artık insana benzer yanı kalmamıştı. Bağırsaklarının büyük bölümü kendi avuçlarının üzerinde olduğundan kendi otopsisinde bile hep olmayı arzu ettiği kusursuz yaver gibi davranıyora benzer bir hali vardı.

Hamperl'in diğer bir masanın üzerine koyduğu göğüs kafesi yılbaşı kazına benziyordu.

Burnumu sildim.

"Müfettiş iyi misin?"

"Sadece daha önce bahsettiğiniz iyi tarafı görmeye çalışıyorum, bayım."

"Güzel."

Ama Profesör hâlâ yere yıkılmadığım için hayal kırıklığına uğramış gibi görünüyordu.

"Akciğer damarını keserek kan pıhtısı var mı diye kontrol ediyoruz. Muhtemelen bu pıhtılar ölüm sonrasına ait," dedi Honek'e. Akciğerinden bir parça daha kestikten sonra kalbini sıktı. "Burada bir sertlik var. Mermi olabilir. Bakalım bulabilecek misin, Doktor Honek?"

Kartı diğerine verdikten sonra tekrar neşterle işe koyulup parlak ve kırmızı bir futbol topuna benzeyen şeyi tutan eti kesti.

"Karaciğer değil mi?" diye sordum.

"Aynen, Müfettiş Günther. Karaciğer." Hamperl karaciğeri başka bir metal kaba koyduktan sonra dalağı da çıkardı.

"Görünen o ki bu da isabet almış," dedi. "Parçalanmış."

Honek'in mermiyi bulabilmek için hâlâ kalbi yokladığı masanın yanına gidip dalağa baktım.

"Duman olmuş."

"Tıbbi sözlükteki tüm açıklamaları özetlediniz," dedi Hamperl.

Honek mermiyi tespit etti. Kesip çıkardıktan sonra, bir altın madencisinin değerli bir metali koyması gibi, itinayla başka bir kabın içine koydu. Hamperl'in Kuttner'in ince bağırsaklarını tek bir küme halinde tutmaya çalışmasını izlemektense bunu izlemeyi tercih ederdim. Cihan Harbinde, siperlerde, dondurucu soğukta silah arkadaşlarımın karınlarından sarkan dumanı tüten bağırsakları görmeye alışık olmak bu manzaraya tahammül etmemi kolaylaştırdı.

Başlayalı yarım saat bile olmadığı halde böbrekler bile çıkarılmıştı.

İkinci mermi omurgaya saplandığından çıkarılması birkaç dakika sürdü.

Bu da bittikten sonra Hamperl, "Beyni de çıkarmamı ister misin?" diye sordu.

"Hayır. Gerek olduğunu zannetmem."

"Öyleyse şimdilik işimiz bitti demektir." Omuz silkti. "Elbette organların ve midesindekilerin incelenmesi ve hematoloji biraz daha zaman alır. Midede ne kadar Veronal olduğuna bakacağız."

"Şimdilik ikinizden de ikinci mermiden bahsetmemizi istiyorum," dedim. "Birisi sorarsa sadece tek mermi olduğunu söyleyeceksiniz."

"Sanırım bunu çapraz sorguda bir dayanak noktası olarak kullanmak istiyorsun?" dedi profesör.

"Evet," dedim. "Elbette raporunuzda her şeyi olduğu gibi yazabilirsiniz."

"Pekâlâ," dedi profesör. "Siz aksini söyleyene kadar bu bizim küçük sırrımız olacak, Müfettiş."

Metal kabın içinde duran iki mermiye daha yakından baktım. Meslek hayatım boyunca bolca mermi gördüğümden otuz sekizlik mermiyi görür görmez tanıdım.

"Eğer ilk intibaınızı benimle paylaşırsanız çok memnun olurum, bayım."

"Tamam."

Profesör Hamperl iç çekip biraz düşündü.

"İki mermi de yakın mesafeden ateşlenmiş," dedi. "Kesin bir mesafe söyleyebilmek için gömleğindeki barut yanıklarını incelemem gerekir ama mermi yaralarının genişliğine bakılırsa, silahın en fazla yarım metre mesafeden ateşlendiğini söyleyebilirim. Mermilerin giriş açısından

ateş eden kişinin maktulün tam karşısında olduğu anlaşılıyor. Yaraların birbirine yakın olması, kurbanın fazla hareket edemeden silahın art arda ateşlendiğini gösteriyor."

"Eğer katil sadece yarım metre mesafeden ateş ettiyse mermiler neden delip geçmedi?"

"Biri kaburgaya denk geldiğinden kalbe girmeden önce çok hız kaybetmiş," dedi Hamperl düşünceli bir ifadeyle. "Diğeri de gördüğün üzere omurgaya saplanıp kalmış. İşte bu yüzden."

"Dediğim gibi organlarının ne kadar uyku ilacı emdiğini inceleyeceğiz ama organ hasarı ve diyaframda biriken kana bakarak onu öldürenin Veronal değil de mermiler olduğunu söyleyebilirim."

"Bu madde hakkında ne biliyorsun?"

"Barbital mi? Yaklaşık kırk yıldır piyasada. İlk olarak iki Alman kimyager tarafından sentezlendi. Bayer bu maddeyi çözünebilir tuz ya da tablet şeklinde satın aldı. On ila on beşi gramı güvenli dozdur; elli altmış gramı öldürücü olabilir."

"Fazla hata payı yok," dedim.

"Elbette düzenli kullanan kişiler zaman içinde bu ilaca alışır ve daha yüksek dozları kullanıp kaldırabilir hale gelirler. Ama bir süre bırakıldıktan sonra tekrar yüksek dozda başlamak ölümcül bir hata olabilir."

"Yani çok dikkatli kullanılması gerek."

"Kesinlikle çünkü çok tesirlidir. Bunlardan bir taneyi ancak çok ciddi uykusuzluk sorunu yaşarsam kullanırım. Her şeye rağmen kendinden önceki ilaç Bromides'ten çok daha iyidir. Veronal'in tadı kötü değil. Daha doğrusu tatsız."

"Yan etkisi var mı?"

"Kalp ritmi, nabız ve tansiyonu etkiler. Tüm bunlar da sonuçta elbette ki kanamaya tesir eder. Bu adam ilaç almamış olsa mermi yaralarından daha fazla kan akması mümkündü. Gördüğün üzere yaralardan akan kanın çoğu diyaframda toplanmış."

"Hepsi bu mu?"

"Bir de bu ilacı içkiyle kullanmak tehlikelidir. Mideyi mahveder. Bunu içkiyle kullandığı için uykusunda kusup ölenleri gördüm."

"Teşekkürler."

"Başka bir şey var mı?"

"Sanırım eşcinsel olup olmadığını anlamanız da mümkün."

Hamperl hiç şaşırmadı.

"Aa, evet. Tıraşlı kasık bölgesi. Bir erkeğin o bölgesini tıraş etmesi sıra dışıdır. Kadınsı eğilimin bir göstergesi olabilir. Evet, demek istediğini anladım. Merak uyandırıcı, değil mi?"

"Eşcinsel olduğunu düşündüren başka şeyler de var," dedim. "Bunları size söyleyemem ama bu konudan emin olmak istiyorum."

"Kimi zaman düzenli ters ilişki sonucu anüs genişler," dedi Hamperl. "Doğal büzülmüş şeklini kaybeder ve derisi kalınlaşıp sertleşir. Hatta kimi zaman tümüyle açık hale gelir. Sanırım bunu kastettiniz. Bakmamı ister misiniz?"

"Evet."

"Doktor Honek kadavrayı çevirmeme yardım eder misiniz?"

İki adam deşilmiş cesedi ters çevirip kıçını incelemeye başladı.

Az sonra Hamperl başını iki yana sallamaya başladı.

"Anüs bana gayet normal göründü. Tabii ki cinsel ilişki alameti olmaması eşcinsel olmadığı manasına gelmez. Ama dilerseniz diğer tahlilleri yaparken anüsünde sperm ve penisinde de dışkı artığı arayabilirim."

"Yaparsanız çok iyi olur."

Hamperl keyifli ve muzaffer tebessümünü gizlemeye çalıştı. "Eşcinsel bir SS subayı. Belki de bu yüzden öldürüldü. Bu tür şeylerin Berlin'de hoş karşılanacağını zannetmem."

Hamperl benzer oranda keyifli görünen Doktor Honek'le bakıştı.

"Gerçi Berlin ve transseksüellikle ilgili çok şeyler geldi kulağımıza."

Başımı salladım. "Ama sizin yerinizde olsam bundan da bahsetmezdim. SS'in bu tür konularda espri anlayışı biraz kıttır. Bunu zor yoldan öğrenmeniz yazık olur."

"Müfettiş organlarla ilgili histolojik raporum ve patolojik teşhisim kırk sekiz saate kadar elinize geçmiş olur."

"Tekrar teşekkürler."

Profesör beni kapıya kadar geçirdi.

"Müfettiş cesedinizi bilime bağışlamayı düşünür müydünüz? Tıp öğrencilerinin derslerde kullanması için."

Sadece yirmi dört saat önce Jungfern Breschan'da Gustav Klimt'in tablolarından bahseden adamdan geriye kalanlara baktım.

"Hayır. Yapacağımı zannetmiyorum."

"Yazık. Sizin gibi uzun bir adamın iskeleti iyi olur. Kimi zaman vücutlarımızın ancak öldükten sonra gerçekten bir işe yaradığını düşünürüm."

"Şimdiden sabırsızlanmaya başladım."

Klein bizi hastaneden götürürken Kahlo tekrar özür diledi.

"Alışırsın," dedim.

"Hiç zannetmem. Sanırım beni asıl mahveden eterin kokusu oldu. Bana annemin öldüğü zamanı hatırlattı."

"Kötü müydü?" diye sordu Klein.

Kahlo başını iki yana sallasa da yüz ifadesi başka bir hikâye anlatıyordu ve bunu dikiz aynasından gören Klein elini arabanın kapısındaki göze uzatıp gümüş rengi bir şişe çıkardı.

"Soğuk günler için saklıyorum," deyip bana uzattı.

"Bundan daha soğuğu olmaz," dedim. "En azından Yüzbaşı Kuttner için." Şişeden bir fırt çekip içinde kaliteli bir schnaps olduğunu anladıktan sonra Kahlo'ya uzattım.

"Adi herif." Kahlo şişeyi dikti. "Benim midemin bulanması o adi profesörün çok hoşuna gitti. Onu duydunuz, değil mi efendim? O konuşma tarzı. Benden bu kadar diye düşünüp giderken bana güldü."

"Haklısın," dedim. "Ama kişi fırsatını buldu mu, işinden keyif almayı bilmeli. Özellikle de bu ülkede."

Arabanın zeminine doğru öne eğilip bir sigara yaktıktan sonra ona verdim.

"Benim de işimden keyif aldığım zamanlar olmuştu. İşimi iyi yaptığım zamanlardı. O zamanlar Berlin Cinayet Masası'nın dünyada bir eşi daha yoktu. O zaman gerçek bir dedektif, bir profesyoneldim. Cinayet bilimiyle ilgili sadece bilmeye değer olmayan şeyleri bilmezdim. Ama şimdi." Başımı iki yana salladım. "Artık sadece bir amatörüm. Antika ve eski kafalı bir amatör."

Saat akşamüzeri beş buçuktu ve aşağı şatonun kütüphanesinde tedirginlik ve hüsran, içine çekecek kadar talihsiz olanların akciğerlerini zehirlemek için hardal gazı gibi havada asılı duruyordu. SS ve Gestapo subayları başlarını iki yana sallayıp öfkeyle sigaralarını tüttürürken bir yandan etrafa bakıp suçlayacak birini arıyorlardı. Teklifler sunuldu, öfkeyle reddedildi, tekrar sunuldu ve bunu yükselen seslerle yapılan suçlamalar takip etti. Kütüphanede birkaç kişiydiler ve sadece birinin görüşünün değeri varken diğerleri de "başarısızlıktan" mesul tutulmama konusunda kararlıydılar.

Kahlo'yla birlikte bu münakaşanın parçası olmamak için sessizce sabah odasına girdik; ama söylenenleri duyup kuvvetimizi artırabilmek için kapıyı açık bıraktık çünkü bilge bir adam güçlüdür ve kişi kapı dinledikçe sahip olduğu güç artar.

"Elimizden kaçmasına izin verdik," dedi Heydrich. "Elimizde bu şehrin gördüğü en kudretli polis gücü olmasına rağmen bir adamı yakalayamadık."

"Hemen umudunuzu yitirmeyin, komutanım." Bu Prag'daki SD'nin başı Horst Bolme'nin sesine benziyordu. Berlin aksanını hemen tanıdım.

"Moravek'i ev ev arıyoruz ve bir şey çıkacağından eminiz."

"Adını biliyoruz," dedi Heydrich onu duymazdan gelerek. "Eşkalini biliyoruz. Hatta bu şehirde bir yerde olduğunu da biliyoruz ama onu bir türlü bulamıyoruz. Tam bir rezalet. Utanç kaynağı."

"Haklısınız, komutanım."

"Büyük bir fırsatı kaçırdık, beyler," diye gürledi Heydrich. "Fakat mayısta burada, UVOD'un güvenli evinde cereyan edenleri dikkate alırsak aslında pek de şaşırmamam gerek. O Çek sokağının adı neydi, Fleischer?"

"Pod Terebkov Sokağı," dedi Fleischer.

"Hepsi elinizdeydi," diye bağırdı Heydrich. "O lanet dairede kapana kısılmışlardı. Yine de ikisinin kaçmasına izin verdiniz. Sizi yetersizlikten ve hatta suçluların kaçmasına yardım etmekten kurşuna dizdirmem gerekirdi. Her halükarda kurşuna dizilmeyi hak etmiştiniz."

"Komutanım," diyerek itiraz etti Fleischer. "Bağışlayın ama yerden otuz metre yukarıdaydılar. Çelik telsiz antenini kullanarak pencereden otuz metre aşağıdaki avluya indiler. Anteni bulduğumuzda kanla kaplıydı. Adamın kopan parmakları da yerdeydi."

"Neden avluda adamınız yoktu? Prag'daki SS ve Gestapo'da adam kıtlığı mı var? Konuş Bohme var mı?"

"Hayır, komutanım."

"Fleischer?"

"Hayır, Herr General."

"Bu sefer olacağını zannettim. Bu sefer Vaclav Morevek'in resmi elimizdeydi. Beş aydır kaldığı

evi biliyorduk. Peki, ne bulduk? Bana hitap eden bir not. Moravek'in notta yazdıklarını söyle, Fleischer."

"Söylememeyi tercih ederim, komutanım."

"'Kıçımı yala, General Heydrich' yazıyordu. Hatta kanunda belirtildiği üzere hem Çekçe hem de Almanca yazılmıştı ki asıl hakaret de bu zaten. 'Kıçımı yala General Heydrich.' Görünen o ki ben senden daha büyük bir ahmağım, Fleischer. Prikopy Bar'daki hadiseden sonra zaten milletin ağzına sakız oldun."

"Komutanım bahsettiğiniz o hadisede söz konusu şahsın ceketinin yakasında Parti rozeti vardı."

"Bu da her şeyi değiştiriyor, öyle mi? 1933'ten beri vurmak zorunda kaldığım Parti rozeti takan her öküz için 10 mark alsaydım keşke."

"Birisi ona haber uçurmuş, komutanım. Moravek'e geldiğimiz söylenmiş olmalı."

"Bu kadarı zaten ortada, sevgili Emniyet Müdürü. Ortada olmayansa bu haberi ona uçuran haini bulmak için ne yapmamız gerektiği. Binbaşı Ploetz?"

"Emredin."

"Kurulmasını emrettiğim özel SD biriminin irtibat subayı kimdi?"

"Yüzbaşı Kuttner'di, komutanım."

"O olduğunu biliyorum, Achim. Şimdi kim olduğunu soruyorum."

"Komutanım kimseyi söylemediniz."

"Her şeyi ben mi düşüneceğim? Kırk sekiz saatten kısa süre içerisinde buraya gelecek olan çocuklarım haricinde, hiçbir şey, tekrar ediyo-

rum hiçbir şey OTA sinyallerinin arkasındaki adamı bulmaktan daha önemli değildir; Hain X ya da ona ne halt diyorsanız. Hiçbir şey. Bunlar Reichsführer'in bizzat bana verdiği emirlerdir. Vaclav Moravek, Üç Kral ve UVOD Anavatan Direnişi bile bu kadar önemli değildir. Duydunuz mu beni?"

Başka bir ses duyuldu ama kime ait bilemedim.

"Komutanım ölünün arkasından kötü konuşmak istemem ama Yüzbaşı Kuttner iyi bir irtibat subayı değildi."

"Bu konuşan kim?" diye sordum Kahlo'ya.

Başını iki yana salladı. "Bilmiyorum."

"İşin aslı, Kuttner kibirli ve kabaydı, sağı solu belli olmazdı; burada olduğu zaman zarfında yerel Kripo'yla Gestapo'yu sinir etmeyi başardı."

"Dediğim gibi," diye mırıldandı Kahlo. "Hıyarın tekiydi."

"Size iyi hizmet edemedi, General," diye devam etti aynı ses. "Artık öldüğüne göre VXG irtibat subaylığını bana vermenizi önerebilir miyim? Ondan çok daha verimli çalışacağım hususunda size söz veririm."

"Pekâlâ, Yüzbaşı Kluckholn," dedi Heydrich. "Yüzbaşı Kuttner eğer dediğin kadar kötüyse–"

"Öyleydi, komutanım," diye üsteledi diğer bir ses.

"Tamam o zaman," dedi Heydrich. "Önce Pecek Sarayı sonra da Kripo'ya gidip ortamı biraz yumuşat ve işlerini gerektiği gibi yapmalarını sağla. Anlaşıldı mı?"

"Emredersiniz, komutanım."

Bir sandalye gıcırtısı duydum ve ardından birisi –Kluckholn olsa gerek– topuk selamı verip odadan çıktı.

"Hazır ortamı yumuşatmaktan bahsetmişken, komutanım." Bu konuşan Binbaşı Ploetz'di. "Dedektifiniz Günther ortalığı fena karıştırdı. Tavır ve davranışlarıyla ilgili şimdiden birkaç şikâyet aldım."

Başımla Kahlo'ya işaret ettim. "Haklı," dedim. "Çok haklı."

"Binbaşı Ploetz'le hemfikirim, komutanım." Bu konuşan yine Albay Bohme'ydi.

"Sanırım bu soruşturmayı yürütmek için seni seçmem gerektiğini düşünüyorsun, Albay Bohme."

"Ben eğitimli bir dedektifim, komutanım."

Heydrich dalga geçer gibi güldü. "Berlin Charlottenburg'daki Polis Enstitüsü'ndeki dedektiflik kursuna gitmeni mi kastediyorsun? Evet, neden kendini Hercule Poirot zannetmeye başladığını anlamak hiç de zor değil. Sevgili Bohme, sana bir şey söyleyeyim. SD ya da Gestapo'da iyi dedektif bırakmadık. Bu sistem bünyesinde her meslekten insanı kullanıyoruz: Hırslı avukatlar, sadist polisler ve yalaka devlet memurları sadık Parti üyelerimiz haline geldi; hatta kimi zaman onlara dedektif ya da müfettiş deyip onlardan bir vakayı soruşturmalarını istiyoruz; ama hiçbir halt beceremiyorlar. Çünkü iyi bir dedektifte olan kabiliyete sahip değiller. Yapamazlar çünkü burunlarını olmaması gereken yerlere sokmaktan çekiniyorlar. Yapamazlar çünkü sorulması istenmeyen soruları sormaktan çekiniyorlar. O soruları soracak

olsalar bile hoşlanmayacakları cevaplar almaktan korkarlardı. Bu onların Partiye sadakat hislerini sarsar. Evet, bu onların beceriksizliklerini örtmek için kullandığı bir tabirdir. Günther pek çok şey olabilir ama onda belanın kokusunu alabilen bir Berlinli burnu var. Gerçek bir *Schnauz*. Benim istediğim de bu."

"Ama Partiye sadakatin de bir manası olmalı?" dedi Bohme. "Öyle değil mi?"

"Öyle mi? Umut vaat eden genç bir SS subayı öldü. Evet, kusurları olsa da öyle biriydi, beyler. Üstelik onu bu evdeki birinin öldürdüğü de ortada. Elbette onu bir Çek öldürmüş gibi davranabiliriz ama hepimiz biliyoruz ki birisinin tüm o nöbetçileri geçip bu eve girerek Yüzbaşı Kuttner'i vurması olacak iş değil. Ayrıca övünmek gibi olmasın ama bir Çek tüm bu güvenlik tedbirlerini aşıp buraya girmeyi başarabilse yaverimi değil de beni vururdu. Hayır, beyler bunu içeriden biri yaptı ve Günther'in bunu ortaya çıkarabilecek doğru adam –benim adamım– olduğundan eminim." Bir an durdu. "Partiye sadakat meselesine gelince, kimin sadık olup olmadığını söylemek benim işim, Albay Bohme, senin işin değil."

Şimdilik yeterince duymuştum. Ayağa kalkıp sabah odasının kapısını kapattım.

"Çok da büyük bir destek gibi gelmedi bana, değil mi efendim?" diye sordu Kahlo.

"Heydrich'ten mi?" Omuz silktim. "Bence zorlamamak lazım. Bu kadarı bile iyi."

Piyanonun başına oturup deneme babında birkaç nota çaldım. "Yine de içimden bir ses benimle oyun oynandığını söylüyor."

"Hepimizle oynanıyor," dedi Kahlo. "Siz, ben ve hatta Heydrich'le bile. Avrupa'da parmakları klavyenin üzerinde olan tek kişi var. O da GROFAZ."

GROFAZ, Hitler'e hakaret etmek isteyenlerin ona verdiği isimdi.

"Belki. Neyse. Listemizde sırada kim var? Birden birilerinden hıncımı çıkarmak istedim."

"General Frank, efendim."

"Yeni evlenen oydu değil mi? Çek bir kadınla?"

"Doğru, efendim. Ayrıca inanın karısına bakmaya doyamazsınız. Yirmi sekiz yaşında, uzun boylu, sarışın ve zeki."

"Frank'in gizli özellikleri olmalı."

"Evet, efendim."

"Belki gizli kötü huyları da vardır. Bakalım ne olduklarını bulabilecek miyiz?"

"Yüzbaşı Kuttner'i iyi tanır mıydınız, General Frank?"

"Pek değil, gerektiği kadar. Ploetz, Pomme, Kluckholn ve Kuttner–" Frank gülümsedi. "Eski Berlin terzi dükkânlarının adına benziyor. Hepsi birleşip tek kişi olmuş gibi. Bir yaverden de böyle olmasını istersin. Ama ben istemem zaten yaverim de yok. Değil dört, tek yaver olmadan bile işlerimi gayet iyi yürütüyorum. Ama bir yaverim olsa onun bu üçü gibi dikkat çekmeyecek tipler olmasını isterdim. Becerikli olduklarına şüphe yok. Heydrich aksine müsamaha göstermez. Verimli olabilmek için de dikkat çekmemeleri gerek."

"Kuttner'i Prag'a gelmeden hemen önce tanıdım. O zaman İçişleri Bakanlığı'ndaydı. Bazı ida-

ri meselelerde bana yardımcı oldu ve bunun için minnettarım. Buraya geldiği zaman ben de ona yardım etmeye çalıştım. Bunun sonucunda birkaç sırrını benimle paylaştığı için, neden bahsettiğimi biliyorum."

"Kuttner, Heydrich'in yaverleri arasına son katılan oldu. Bu yüzden onunla Heydrich'in üçüncü yaveri Kluckholn'un arası hiç iyi olmadı çünkü sanırım işini iyi yapmanın ilk kuralı üstünün gereksiz olduğunu göstermektir. O yüzden Kluckholn, Kuttner'i hem kıskandı hem de ondan korktu ki buna da şaşırmam. Kuttner zekiydi. Kluckholn'dan çok daha zekiydi. Haziranda doğuya gönderilmeden önce çok başarılı bir avukattı. Diğer taraftan Kuttner, Kluckholn'un onu olduğu yerde tutmaya hatta ayağını kaydırmaya çalıştığını düşünüyordu."

Bir an bir gece önce iki adamın bahçede yaptığı tartışma aklıma geldi. Yoksa gördüğüm şey bu muydu? Kluckholn, Kuttner'in yükselmesine mani olmaya mı çalışıyordu? Kuttner buna mı karşı çıkıyordu. Belki daha özel bir meseleydi.

"Heydrich bu rekabetin farkında mıydı?"

"Elbette. Heydrich hakkında diyebileceğim bir şey varsa o da gözünden hiçbir şey kaçmadığı. Ama o rekabeti teşvik etmeyi sever. Heydrich bunun insanları daha başarılı olmaya sevk ettiğine inanır. Bu iki adamın onun gözüne girebilmek için birbirini yemesi onu hiç rahatsız etmez. Eminim bu numarayı Führer'den öğrenmiştir."

"Ona ne şüphe."

General Karl Hermann Frank kırk üç yaşında olmasına rağmen on yaş daha yaşlı görünüyordu.

Yüzü çizgili ve kırışıktı, sanki o da iyi uyuyamayan diğer bir Nazi'ymiş gibi, gözlerinin altında torbalar vardı. Ayrıca sigara tiryakisiydi ki sigara tutan parmakları sosa batırılmışa ve dişleri de piyanonun fildişi tuşlarına benziyordu. 28 yaşındaki bir kadının bu cılız ve ceset görünümlü adamda ne bulduğunu anlamak zordu. Belki de sahip olduğu güçtü. Hitler onun yerine von Neurath'ı tayin etmiş olsa da Bohemya ve Moravya'daki SS ve Polis Amiri olan Frank, özerk bölgedeki ikinci önemli kişi sayılırdı. İşin daha ilginci, güzel bir Çek doktorun neden kendi ağzıyla Çeklerden nefret ettiğini söyleyen bir adamla evlenmeye kalkıştığıydı. Bir gün önce onun, Çeklerden ne kadar nefret ettiğine dair sarf ettiği sözler hâlâ kulağımdaydı. Bay ve Bayan Frank'in akşam yemeğinde ne konuştuklarını çok merak ettim? Çek bankalarının iflasını mı? Sesli harf içermeyen Çekçe kelimeleri mi? UVOD'u mu? Üç Kral'ı mı?

"Efendim, Yüzbaşı Kluckholn'la Kuttner'in birbirini sevmediğini söylerken birbirlerinden nefret ettiklerini mi kastettiniz?"

"Evet, belli ölçüde nefret olduğu kesin. Ama bu çok doğal. Diğer taraftan Yüzbaşı Kuttner'den asıl nefret edenin kim olduğunu merak ediyorsan, – belki de onu öldürecek kadar nefret eden– o zaman aradığın kişi Albay Walter Jacobi'dir."

"Büyü ve gizli ilimlere meraklı SD albayı değil mi?"

"Aynen. Özellikle de Ariosofi'ye meraklıdır. Hiç sorma, ne olduğunu ben de tam bilmiyorum. Galiba Alman olmakla ilgili bir gizli ilimler saçmalığı gibi bir şey. Bana Führer'in kitabını okumak ye-

ter, ama Jacobi daha fazlasını istedi. Onu başımdan def edene kadar bana da sürekli Ariosofi'yle ilgilenmemi söyleyip durdu. Onun merakını komik bulan tek kişi ben değilim. Babası Protestan papazı olduğundan dini zırvalara yabancı olmayan Kuttner de Ariosofi'nin deli saçması olduğunu düşünüyor ve bunu da söylüyordu."

"Albay Jacobi'nin yüzüne mi?"

"Hem de hiç çekinmeden. Zaten bizim için durumu bu kadar eğlenceli hale getiren de buydu. Bu hadise, ikisi de Prag'daki SS subay okulundayken yaşandı. 29 Eylül Pazar günüydü. Heydrich'in Prag'a gelmesinden bir gün sonra. Okul kendisini yemeğe davet etti ve haliyle yaverleri de ona refakat ettiler. Birisi, Kuttner değil, Albay Jacobi'ye taktığı ölü kafası yüzüğünü sordu – anlaşılan Himmler'in hediyesiydi. Konu konuyu açtı ve çok geçmeden Jacobi, Wotanlar, güneşe tapma ve masonluk hakkında döktürmeye başladı. O bunları anlatırken Yüzbaşı Kuttner birden kahkahayı patlatıp tüm bu Alman halk hikâyelerinin 'saçmalığın daniskası' olduğunu söyledi. Aynen bu kelimeleri kullandı. Birkaç saniye süren utanç verici bir sessizliğin ardından Voss –Beneschau'nun idaresinden sorumlu ve aşağı şatoya davetli misafirlerden biri olan subay ve bana göre o da salağın teki– konuyu değiştirmeye çalıştı. Ama Kuttner dikkate almayıp başka şeyler de söyleyince, işte o zaman Jacobi cevap verdi."

Frank bir an kaşlarını çattı.

"Ne cevap verdi?"

"Kullandığı kelimeleri tam olarak hatırlamaya çalışıyorum. 'Yüzbaşı Kuttner eğer SS üniforması

giymiyor olsaydın şu an seni tüm bu insanların önünde büyük bir keyifle öldürürdüm,' dedi."

"Bundan emin misiniz, komutanım?"

"Evet, kesinlikle. Voss'un da tasdikleyeceğinden eminim. Tekrar düşündüm de 'öldürmek' değil de 'vurmak' kelimesini kullandı."

"Kuttner buna ne cevap verdi?"

"Güldü ama gülmesi gerginliği azaltmaya yetmedi. O sırada anlamadığım başka bir şey daha söyledi ama buradan zaten aralarında bir husumet olduğunu anlayabildim. Demek ki üniversiteden birbirlerini tanıyorlar ve birbirlerinden nefret ediyorlardı."

"Jacobi, Münihli değil mi, efendim?" diye sordu Kahlo.

"Öyle."

"Tübingen Üniversitesi'nde de hukuk okudu," diye ekledi Kahlo. "En azından dosyasında öyle yazıyor."

"Evet, doğru. Ama Halle'deki Martin Luther Üniversitesi'nde de hukuk okudu. Kuttner'le aynı yerde. Görünüşünden anlaşılmasa da Jacobi, Kuttner'den bir ya da iki yaş büyük. Heydrich'e göre öğrenciyken düello bile yapmışlar."

"Düello mu?" Kahlo hayret etti. "Kılıçla yapılandan mı?"

"Evet."

"Tam olarak ne sebeple?" diye sordum.

"Düello cemiyetine üyeydiler. O yüzden bir nedeni yok. Düello cemiyetinin maksadı bu zaten."

"Yani Kuttner'in yüzündeki *Schmisse*'nin nedeni Jacobi olabilir mi?"

"Mümkün ama emin olmak için ona sorman gerek."

"Jacobi, Kuttner'in üstü olduğundan," dedim. "Kuttner'in bu lafları sarf etmesi büyük itaatsizlik örneği. Bunları söylemesinin mutlaka bir bedeli olması gerekirdi. Neden Kuttner'e ceza verilmedi?"

"Öncelikle bu bir yemekti, resmi bir etkinlik değildi. Bildiğin üzere bu tür etkinliklerde subaylar arasında belli ölçüde gevşekliğe müsaade edilir. Bir noktaya kadar tabii ki. Ama buna ek olarak Kuttner'in B vitamini olması da ona fazlasıyla yardımcı oldu."

"Heydrich'i mi kastediyorsunuz?"

"Elbette Heydrich'i kastediyorum."

Frank güzel altın kaplama çakmağıyla sigarasını yaktıktan sonra bacak bacak üzerine atıp mahmuzlarını göz önüne serdi. Belki de Çek karısı Karola böyle atılgan süvari subayı görüntüsünden hoşlanıyordu. Sanki yeni hapisten çıkmış gibi duran Frank'in doğal görünümünden daha iyi olduğu kesindi. Kemikli kafası, çöküк suratı, kalın parmakları, kederli gülümsemesi ve sigarayla sigara yakmasıyla Fransız romanlarından çıkmış gibiydi.

"Ayrıca şunu da fark ettim," dedi Frank. "Kuttner'in Letonya'da sinirlerinin iflas etmesi ve atılmaktan Heydrich'le Eberstein sayesinde kurtulması diğer subayların zaten ona diş bilemesine neden olmuştu. Jacobi resmi bir şikâyette bulunmaya kalksa bu onu Heydrich'le karşı karşıya getirirdi. Bohemya'daki tüm terfiler Heydrich'in ağzından çıkacak bir söze baktığından bu da onun,

kariyerini çöpe atması manasına gelirdi. Tamam, Jacobi salağın teki ama o kadar da salak değil."

"Peki, katil olabilecek biri mi?" diye sordum. "Bir subayı soğukkanlılıkla vuracak kadar salak mı acaba?"

Frank'in yorgun gözleri kısılıp birkaç saniye sonra yüzünde, sanki eline iyi bir kâğıt gelmiş gibi, bir sırıtma belirdi. "Bir de dedektif olacaksın."

"Gizli ilimlere meraklı olan Jacobi, efendim, ben değilim. Ben şahitleri sorgulamayı tercih ederim çünkü genelde sihirli küreden ya da Tarot kartlarından daha güvenilir olurlar."

Maymunu andırır şekilde öne eğilen Frank bir süre sağ elindeki yüzükle oynayıp benim bilmediğim bir şeyi bilmenin hazzıyla sırıtmaya devam etti; ikimiz de sonunda bunun ne olduğunu söyleyeceğini biliyorduk.

"Heydrich sana çok güveniyor, Günther, ama ben o kadar emin değilim."

"Bazı polisler bunu duyunca yıkılabilir ama ben bir iki kadehten sonra hatırlamam bile."

"İçki demişken aslında hiç fena olmazdı."

Frank'in baktığı Kahlo içki tepsisine yöneldi.

"Ne istersiniz, efendim?"

"Brendi."

"Ben de," dedim. "Bir tane de kendine al."

Hepimizin elinde bir kadeh olana kadar bekledikten sonra General'le kadeh tokuşturdum.

"İşte üstlerimizin hakkımızda ne düşündüğünü böyle unuturuz."

Frank bunun manasını biliyordu – eğer Führer onunla ilgili daha iyi şeyler düşünüyor olsay-

dı Bohemya Reichsprotektor'u Heydrich değil de o olacaktı. Frank bu söze hiç tepki vermeden sanki meyve suyu içiyormuş gibi içkisini tek dikişte bitirdi. Geçmişte de böyle içen adamlar görmüştüm ve bu, ikimiz de aynı yaşlarda olsak da yüzümüzün haritasının neden bu kadar farklı olduğunu anlamama yardım etti. Benim yüzümde pek sorun yokken onunki Ganj Deltası'na benziyordu.

"Sanırım sürahiyi getirsen daha iyi olacak, Kurt," dedim.

"İyi fikir," dedi Frank.

Elindeki kadeh tekrar doldurulurken Frank kadehi bir süre dikkatle inceledi sonra, "Genelde muhbirlere iyi ödeme yapılır, değil mi?" dedi.

"Bazen," dedim. "Yanlış anlamayın, efendim, ama siz beş mark ve bir sigarayla yetinecek birine benzemiyorsunuz."

"Bir iyilik, Müfettiş. Hatta birkaç iyilik de olabilir."

"Nasıl bir iyilik?"

"Bilgi. Bohemya'da en yüksek makamı kaçırdığımdan beri, –bunu bana hatırlatma nezaketini göstermeyi ihmal etmedin– eskisi kadar çok şey kulağıma gelmiyor."

"Siz de bizi kulak borusu olarak kullanmak mı istiyorsunuz?"

Frank ciddi bir ifadeyle Kahlo'ya baktı. "Onu bilmem ama şimdilik senden bekliyorum."

"Anladım."

"Sadece gelişmelerden kopmak istemiyorum, hepsi bu. Şu anda her şey en son benim kulağıma geliyor. Heydrich idarenin onun elinde oldu-

ğunu bana böyle hatırlatıyor. Geçen akşam von Neurath'a nasıl davrandığını gördünüz. Benim durumum da farklı değil." Omuz silkti. "Fazla bir şey istemiyorum, Müfettiş. Nihayetinde–" daha kadehi boşalmadan tekrar üzerini doldurup dudaklarını yaladı, "–casus falan değilim haliyle."

Kahlo'yla birbirimize baktık.

Gülümseyerek kendime bir içki daha koydum. "Bundan emin misiniz, efendim?" Şaka yaptığımı düşünmesi ve üzerine alınmadan beni dinlemeye devam etmesini sağlamak için gülümsemeyi sürdürdüm. "Şuna mantık çerçevesinde bakalım. Bence sizin gibi hakkı yenmiş birinden iyi casus olur."

Frank beni duymazdan geldi. "Konuyu değiştirme. Sırası değil. Sadece anlaştık mı onu söyle."

"Şimdi ve gelecekte bilgi alışverişini mi kastediyorsunuz? Evet, olabilir. Prag'da birkaç dosttan zarar gelmez. Düşündüm de memlekette de hiç yoktu."

Gözleri ışıldayan Frank başını salladı.

"Tamam," dedi. "Önce sen. İyi niyet nişanesi olarak biraz bilgi ver."

"Tamam. Nasıl isterseniz."

"Henlein'in Imperial Hotel'deki kapatmasının adı ne? Onunla ilgili her şeyi bildiğini duydum."

"İsmi Betty Kipsdorf."

"Bu kadar çabuk mu?"

"Şimdi neden öğrenmek istediğinizi söyleyin."

"Belki sadece sana Albay Jacobi'yle ilgili önemli şeyi anlatmadan önce pazarlığın üstüne düşen kısmını yerine getirmeye hazır olup olmadığını görmek istedim."

"Maktulle düello etmesi ve onu vurmakla tehdit etmesinden daha önemli bir şey mi?"

"Bu onlardan çok daha ilginç, Müfettiş. Diğerleri iştah açıcıydı. Bu ise ana yemek.

"Jacobi 1930'da Tübingen'de hukuk okurken SS'e katıldı. Elbette bunun tuhaf bir yanı yok ama mezun oldukları hafta cinayet yüzünden tutuklanan fazla hukuk öğrencisi olmadığını da hatırlatmak isterim.

"Evet, bunun sizi şaşırtacağından emindim. 1932'de Jacobi, Tübingen'den sadece yirmi kilometre uzakta, Stuttgart'ta birini öldürdü. Kurban KPD'dendi ama onu öldürmesinin ana nedeninin bu olmadığı anlaşılıyor. Rivayete göre adam eşcinselmiş ve onu da bu yüzden öldürmüş. Herhalde size 1932'de ortamın nasıl olduğunu hatırlatmama gerek yok. Von Papen'in hükümeti en az Hitler'inki kadar sağcı sayılırdı. Stuttgart savcısı Walter Jacobi'ye karşı açılan davayı olabildiğince geciktirdi. Aslında dava hiç başlamadı bile denebilir ve Ocak 1933'te Nazilerin iktidara gelmesinin ardından da hiç kimse Jacobi gibi sadık bir Parti üyesine karşı dava açmakla uğraşmadı. Dolayısıyla önce SS sonra da SD'ye katılmasına şaşmamak gerek; hapisten kurtulmanın en etkili yolu buydu. SS içinde önemli bir makama yükselmesiyle de yaptığı ilk şey dava dosyalarını ortadan kaldırmak oldu. Bu yüzden 1937'de az daha SD'den atılıyordu ama Himmler devreye girip onun atılmasına mani oldu."

"Ve iyi bir dedektifin bunu kendi başına öğrenebileceğini düşünüyorsunuz?"

"Onun gibi bir şey."

"Beni gözünüzde fazla büyütmüşsünüz, General. Üstelik on iki saatten kısa sürede ancak bu kadarını öğrenebildim. Ayrıca itaatsizlikten suçlanmadan üstlerime ancak bir dereceye kadar soru sorabilirim."

Frank güldü. "Bunun doğru olmadığını ikimiz de biliyoruz."

Tekrar öyle bir güldü ki benim çok farklı düşüneceğim birçok konuyu onun komik bulduğuna dair bir izlenime kapıldım.

"General Heydrich'in senin hepimizi küçük düşürmenden gayet memnun olduğunu hepimiz biliyoruz. Özellikle de Bohemya Reichsprotektor'u olduğu şu sırada. Hepimize güç gösterisinde bulunuyor. Belki de sadakatimizi sınıyor. Hitler'in Heydrich'e hayran olmasının nedeni onun herkes ve her şeyden şüphe etmesidir. Buna ben de dahilim. Özellikle ben."

"Peki, neden özellikle siz, General?"

Frank, Kahlo'ya sanki VXG'den bana bahseden kişinin o olduğunu biliyormuş gibi baktı.

"Bana saf numarası yapma. Çek bir kadınla evliyim, Müfettiş. Karola. İlk karım Anna benden nefret edip Hitler'e yakın birisiyle evlendi ve şimdi de adam ben ve karım hakkında yalanlar uydurup duruyor. Bunun tek nedeni de karımın Alman-Çek olması. İki oğlumu da doldurup bana düşman ettiler. Şimdi de karımın benimle evlenmesinin tek nedeninin bir Çek casusu olması ve akşam eve gittiğimde onunla devlet sırlarını paylaşmam olduğunu söylüyorlar. Elbette gerçekle ilgisi yok. İşte o yüzden şakanı da komik bulmadım. Ben Almanya'yla Partiye sadığım ve günün

birinde Führer'e ve nasyonal sosyalizme ne kadar bağlı olduğumu gösterebilmem için elime bir fırsat geçmesini temenni ediyorum. O zamana kadar da sanırım bu mesnetsiz iddialara karşı sizin – evet ikinizin de–yardımından istifade edebilirim."

Ayağa kalkıp önce benimle sonra da Kahlo'yla tokalaştı. Tokalaşma bizim değil de Frank'in fikriydi ve o sırada bunu fazla önemsemedim – el sıkmak muhtemel bir şüpheliyle ilgili önemli bir bilgi edinebilmek için ödenecek küçük bir bedeldi. Ancak sekiz dokuz ay sonra elini sıktığım bu kişinin, Reinhard Heydrich'in suikasta uğramasına misilleme olarak, Lidice adındaki küçük bir şehrin tahribini ve içindekilerinin tümünün katledilmesini emredeceğini öğrenecektim.

Saatime baktım. Saat yedi olmuştu.

"Eğer önceden kafam karışmadıysa bile şimdi karıştı," dedi Kurt Kahlo. "Ne zaman biriyle konuşsak yepyeni şeyler öğreniyoruz. Ama bu sanki gittikçe daha az şeyi kavramamızı sağlıyor gibi. Çok tuhaf. Paradoks gibi bir şey. Tam her şeyi çözdüğümü zannettiğim sırada, sanki birisi beynimin iki yarısı arasında duvar inşa etmiş gibi bir şeyin düşüncelerimi böldüğünü hissediyorum. Tam üstüne çıkıp karşı tarafa bakmamı sağlayacak bir sandalye bulduğumu düşündüğümde neye bakmak istediğimi unutuyorum. Ardından yetmezmiş gibi sandalyenin üzerine neden çıktığımı da unutuyorum."

Kahlo iç çekip kederle başını iki yana salladı.

"Kusura bakmayın, efendim. Faydası olmadığını biliyorum."

Kahlo konuşurken onun yaşadığı şaşkınlığın bana da bulaşmaması için elimden geleni yaptım. Zihnimde notası belirsiz bir müzik duyup bir görünüp bir kaybolan yazılar görür gibiydim. Kafatasım dediğim karanlık odanın içerisinde bir idrak kırıntısı sanki magnezyum tozu kutusuymuş gibi bir an parlayıp tekrar karanlığa gömüldü. O kısacak anda her şey aydınlandı ve ben de sorunun ne olduğunu ve cevabın nerede bulunacağını anlamanın eşiğine geldim. Acaba Kahlo bahsettiği ikilemi tüm dedektiflerin yaşadığını biliyor muydu? Ama tam o anda gözlerimin önüne gri bir sis indi, daha ben ne olduğunu anlamadan cevap gibi görünen o düşünce, balıkçı tarafından oltaya takılmasının ardından nehir kıyısına atılan bir balık gibi, ağzını açıp kapayarak hiç ses çıkarmadan, havasızlıktan boğulmaya başladı.

Ona kafamı toparlayabilmek için aşağı şatodan gitmem gerektiğini söyledim. Kendime söylediğim de buydu. Bugünlük her şeyden ve aniden Kahlo'dan da bıkmıştım. Otele dönüp tüm enerjimi bir süreliğine Arianne'ye harcayıp ertesi sabah onu geri göndermeden önce geceyi onunla geçirmeye karar verdim.

"Binbaşı Ploetz'den beni otele götürecek bir araba tedarik etmesini iste," dedim.

Kahlo, sanki ona gittiğim yer konusunda dürüst davranmıyormuşum gibi, biraz keyifsiz göründü.

"Peki, efendim."

Araba için fazla beklemem gerekmese de arabayı Heydrich'le paylaşmam gerekeceğini öğrenmek hiç hoşuma gitmedi.

Klein'in şoförlüğünde aşağı şatonun cehennem kapılarından çıkıp kartpostalı andıran kır yolunda ilerlerken Heydrich, "Ne sonuca vardığını artık bana söyleyebilirsin," dedi.

"Henüz bir sonuca varamadım."

"Bu hafta sonu, karım Lina buraya gelmeden önce her şeyi ortaya çıkaracağını umuyordum."

"Biliyorum. Bunu daha önce de söylemiştiniz."

"Ve misafirlerim gitmek zorunda kalmadan önce. Hepsinin kendilerini bekleyen görevleri var."

"Mm-hm."

"Evimde bir katil serbestçe dolaşırken senin bu geceyi dışarıda geçirebileceğini düşünmenin bana çok garip geldiğini söyleyebilirim. Sanırım bu sabah pek açıkça ifade edemedim. Bu davanın Berlin'e haber ulaşmadan acilen çözülmesi gerekiyor."

"Hayır, gayet açık bir şekilde ifade ettiniz, efendim."

"Ama sen yine de kalkmış o fahişeyle görüşmeye gidiyorsun."

Başımı salladım. "Komutanım satranç oynar mısınız?"

"Evet. Ama bunun konuyla ya da o fahişeyle ne alakası var, anlamadım."

"Öyleyse büyük turnuvalarda oyuncuların hamleler arasında tahtanın başından kalkıp gittiğini bilirsiniz. Okurlar, uyurlar ya da insan zihninin tazelenmesini sağlayacak şeyler yaparak oyuna daha üst bir zihinsel seviyeye sahip olarak geri dönerler. Bu akşam bir şeyler okumaya niyetli olmasam da kız arkadaşımla biraz kafamı

rahatlatmak istiyorum ki sonrasında da gayet güzel bir uyku çekeceğimden eminim. Kısaca ifade etmem gerekirse bugün keşfettiğim şeylere bir anlam verebilmek için sizden ve o evden bir süre uzak kalmam gerekiyor."

"Ne gibi?"

Ana yola varan Klein hızı artırıp Jungfern Breschan'ı geride bıraktı ve saatte seksen kilometre hızla Prag'a doğru gitmeye başladığımızdan Heydrich'le daha yüksek sesle konuşmak zorunda kaldım.

"Aşağı şatoda da kalan en az üç kişinin Yüzbaşı Kuttner'den nefret ettiğini biliyorum. Henlein, Jacobi ve Kluckholn. Onu öldürecek kadar nefret ediyorlar mıydı, bilmiyorum. Onlar farklı nedenlerle nefret ediyor olsalar da bu nedenleri Kuttner'in küstah, zeki ve biraz kibirli olması, iyi bir üst düzey subay yaveri gibi dalkavuk olmaması olarak özetleyebilirim. Ama öldürülmesine neden olabilecek –muhtemelen çok daha önemli– başka nedenler de var. İlk olarak sizin SD'nin Hain X Grubu irtibat subayınızdı. Eğer hainin kimliğine dair bir şey bulduysa bundan ötürü öldürülmüş olması gayet mümkün. Bundan bana bahsedebilirdiniz, General."

"Ne zaman?"

"Bu sabah sizin ofisinizdeyken. Bana bu davayı verdiğinizde."

"Uşağımın önünde böyle bir birimin varlığından bahsedecek değildim elbette. Ayrıca senin yardımcının sana bu konuda bilgi vereceğini varsaydım. Binbaşı Ploetz bana Kahlo'nun VXG'den olduğunu söyledi."

"O da sır olduğunu düşünmüş. Bu konuyu daha yeni öğrendim."

"Neyse artık biliyorsun."

"Sizin evinize davetli olanların tümü şüpheli mi?"

"Hain yakalanana kadar, evet. Tabii ki. Ne saçma soru bu böyle. Günther hainlerin en güvendiğimiz insanlar arasından çıkmak gibi bir huyu vardır. Bana ya da Führer'e yakınlığı veya Partiye süregelen bağlılığı nedeniyle bazılarının şüpheden muaf olduğunu düşünmek ahmaklık olur. Çek casusu olduğundan şüpheleneceğimiz birinden iyi bir Çek casusu olmazdı, değil mi? Diğer taraftan bunun Kuttner'in öldürülmesiyle bir ilişkisi olabileceğini kabul ediyorum. Bu da o şerefsizin yakalanmasının aciliyetini bir kat daha artırmaz mı?"

"Neden öldürülmüş olabileceğine dair bir fikrim daha var."

"Dinliyorum."

"Yüzbaşı Kuttner eşcinseldi."

"Palavra. Bu saçma fikre de nereden kapıldın? Kuttner'i on yıldan uzun süredir tanırım ve öyle bir şey olsa bilirdim. Böyle bir şeyden haberimin olmaması mümkün değil."

"Her halükarda gerçek bu."

"Bu iddianı destekleyecek sağlam bir delil bulsan çok iyi edersin, Günther."

"Sizi teferruata boğmak istemiyorum, efendim, ama inanın ki bunu size uşağınızın önünde söylemezdim. Üstelik söylediğimden kesinlikle emin olmasam şoförünüzün önünde de söylemezdim. Ayrıca ikimiz de biliyoruz ki içinde ya-

şadığımız bu aydınlık çağda SS'de eşcinsel olmak öldürülmek için kâfidir. Pek çok SS subayının böyle birini gönül rahatlığıyla öldüreceğini söyleyebilirim. Benzer şekilde birkaç kişinin, Kuttner'in Letonya'da, Özel Eylem Grubu'ndaki –nasıl desem– kifayetsizliğini onu vurmak için yeterli bir neden olarak gördüğünü söyleyebilirim."

"Bunu sen de kendi tecrübelerinden bilirsin, Günther. Bence kendine Minsk'teki polis taburundan ayrılmaya neden o kadar kolay izin verildiğini sorsan iyi olur. Eğer şimdiye kadar düşünmediysen şimdi başlamanın tam sırası."

Başımı salladım. "Arthur Nebe o sırada bana açıklama babında bir şeyler söylemişti."

"Nebe'nin benden emir aldığını biliyorsun, değil mi?"

"Evet, komutanım."

"Bana birini hatırlatıyorsun, Günther. Paul Anspach adında inatçı bir Belçikalıyı. Geçmişte Uluslararası Eskrim Derneği'nin başkanıydı. Haziran 1940'da Belçika yenildikten sonra, askeri mahkemede avukatlık yapan Anspach, savaş suçu işlediği gerekçesiyle tutuklanıp hapse atıldı. Serbest bırakıldıktan sonra onu Berlin'e çağırıp kendisine başkanlığı bana devretmesini emrettim. Reddetti. Bunun ne kadar sinir bozucu olduğunu anlatamam; ama cesaretine hayran kalıp onu memleketine geri gönderdim."

"Siz bile her zaman istediğinizi elde edemezsiniz, General."

"Aslında ederim. İtalya Eskrim Başkanı'nın yardımıyla başkanlığı onun elinden aldım. Benim karşımda inatçılık beyhudedir, Günther. So-

nuçta hep benim istediğim olur. Bunu şimdiye kadar anlaman gerekirdi. Bana muhalefet akıllıca olmaz. Eğer anlamadıysan söyleyeyim, tüm hikâyenin ana fikri buydu."

"Size muhalefetin akıllıca olduğunu hiç düşünmedim, efendim," dedim, "yaparken bile. Ayrıca sizin üstü açık bir arabada koruma olmadan dolaşmanızdan daha akıllıca değil. Siz kendini Gavrilo Princip zannedecek birisine resmen davetiye çıkarıyorsunuz. Unuttuysanız hatırlatayım, Avusturya Arşidükü Franz Ferdinand da üstü açık arabayla gezerdi."

Heydrich gülünce, böyle bir şeyin mümkün olacağını zannetmesem de ondan daha fazla nefret ettim.

"Bu konudaki yaklaşımımın akıllıca ya da aptalca olduğuna dair bir izlenime hiç kapılmadım. Eğer birisi bu arabaya saldıracak olursa misli görülmemiş bir şiddetle karşılık veririm. Sanırım Prag halkı da bunu biliyordur. Endişen her ne kadar beni duygulandırsa da, Günther, bu nasihati ciddiye almam gerektiğini düşüneceğim bir günün geleceğini hiç zannetmem."

"Sakın size olacakları umursadığımı zannetmeyin, efendim. Sizi duygulandırmak gibi bir niyetim de yoktu. Ben sadece dedektifiniz, korumanız artık bana ne isim veriyorsanız o olarak söylemem gerekeni söyledim. Eskrimden anlamam ama eğer boks gibi bir şeyse o zaman boksörün kendisini sürekli koruması şarttır. Bu zayıflık değildir, General. Tıpkı sizinle aynı okula giden Halle-an-der-Saaleli bir subaya kol kanat germenizin zayıflık olmaması gibi."

"Artık iyice anladım ki herkes bu konuda hemfikir değil."

"Söyleyin, efendim, Kuttner işini iyi yapıyor muydu?"

"Arada kaynayıp gidiyordu."

"Yani?"

"Fevkalade becerikli diğer üç yaverim var. Bir fazlasının bir fark yaratmayacağını düşündüm. Çoğu kişi için zaten teki bile yeterli ama ben çoğu kişi gibi değilim. Yine de dört yaverim olmasının yegâne nedeni –düzeltiyorum üç yaver– bana daha fazla görev vermem gerektiğini hatırlatmalarıdır. İnsanların emirlerimi yerine getireceklerine güvenmede büyük sıkıntı yaşıyorum."

"Elbette benim yapamayıp da onların yapabileceği hiçbir şey yok. Ama her işaretimde ya da çağırışımda onların geldiğini görmek, bana ilgilenmem gereken başka önemli işler olduğunu hatırlatıyor. Üç yavere sahip olmak, beni daha verimli ve etkili hale getirdi. Doğruyu söylemek gerekirse hiçbirini görmeye tahammülüm yok. En azından Kuttner'i sevdiğimi düşünürdüm. Fakat benim mevkiimdeki herkesin yaver denen bu nahoş ama gerekli kişilere ihtiyacı var. Tıpkı senin gibi."

"Teveccühünüz."

"Amacım bu değildi."

"Babanız Kuttner'in babasını tanırdı, değil mi?"

"Evet. Üstelik daha da önemlisi annem Albert Kuttner'e müzik dersi vermişti."

"Böylemi tanıştınız?"

"Galiba öyle. Reichsmarine'den ayrılıp geri döndüğümde onu gördüğümü hatırlıyorum. O

sırada en fazla yirmi yaşında olmalıyım. Kuttner tabii ki çok daha ufaktı. Hatta Albert'i tıpkı benim gibi deniz harp okuluna katılmaya ikna etmeye çalışmış bile olabilirim. Nihayetinde o da benim gittiğim okula gitti. Ama babası benim babam kadar milliyetçi değildi ve galiba bu yüzden hukuk okumaya yöneldi. Gerçi bunların hiçbirinin konuyla bir ilgisi yok."

"Bilakis. Öldürülen adam hakkındaki her şeye ek olarak daha pek çok şeyi de öğrenmek, bana göre neden öldürüldüğü anlamanın en doğru yolu. Nedenini öğrendikten sonra kimin yaptığını öğrenmem uzun sürmez."

Heydrich omuz silkti. "Orası sana kalmış. Bu işleri sen daha iyi bilirsin. Aklına nasıl yatıyorsa öyle yap, Günther."

Jungfern Breschan ile Prag arasındaki yolu yarıladığımızda yeni ekilmiş tarlaların arasından geçmeye başladık. Yol boştu ve önce bir ambulans sonra da yokuş çıkarak şehir banliyösüne doğru giden tramvayı gördüğümüz Bulovka Hastanesine yaklaşana kadar hemen hiç araç görmedik. Araç Troja Köprüsü'nden geçerken yavaşladı ve bir köşeyi dönerken aracın Alman makam aracı olduğunu fark eden adamın biri şapkasını çıkarıp başını eğerek selam verdi.

Hızımız azaldığından Heydrich'in söylediklerini duymak daha kolay hale geldi ve bir kez daha onu Albert Kuttner hakkında sorgulamaya çalıştım.

"Albert Kuttner'i sever miydiniz?"

"Onu öldürüp öldürmediğimi bu şekilde mi soruyorsun?"

"Öldürdünüz mü?"

"Hayır. Diğer soruna cevap olarak da hayır onu sevmezdim. Önceden severdim ama artık değil. Benim için bir utanç kaynağı haline gelmişti. Ayrıca bir açıdan artık bana yük olmaya başlamıştı. Albay Jacobi'den bahsettiğine göre onunla olan münakaşasını da bildiğini varsayıyorum. Dürüst olmam gerekirse, Günther, Kuttner'in ölmesine hiç üzülmedim ve vicdanım rahat. Beceriksizliğini telafi edebilmek için ona her imkânı sundum. Diğer taraftan başkalarının sırf sevmedikleri için benim maiyetimden birilerini öldürmelerine müsaade edemem. Tanrım, eğer seninle birlikte aşağı şatodaki sevmediğim herkesi öldürmeye kalksak yerel SD'de adam kalmazdı: Jacobi, Fleischer, Geschke, von Neurath. Herhangi biri ölse umurumda bile olmaz."

"Bu yeterince açık, komutanım."

"Bilhassa Henlein ve Jury tahammül edilir gibi değil. İkisi de birbirinden beter."

"Komutanım dün bahçede ilk kez konuştuğumuzda sizin canınıza kastedildiğini söylemiştiniz. Kuttner cinayetinin bununla bağlantısı olabilir mi? Belki de bir hata oldu. Kuttner de sizin gibi uzun ve sarışın. Sesi ve aksanı da sizden çok farklı değil."

"Gür mü demek istedin?"

"Evet, komutanım. Belki karanlıkta katil hedefleri karıştırdı."

"Bu elbette benim de aklıma geldi."

"Bu durumda kimin sizi öldürmek isteyeceğini tespit etmek yerine kimin Yüzbaşı Kuttner'i öldürmek için nedeni olduğunu aramakla vaktimi ziyan ediyorum."

"İlginç bir fikir. Peki, yeni evimdeki sevgili dostlarım ve saygıdeğer meslektaşlarım arasında hangisinin en çok beni öldürmek isteyeceğine dair bir tahminin var mı?"

"Benim haricimde mi?"

"Senin şahidin var. Kuttner öldürüldüğü sırada evde değildin."

"Bana bir şahit bulmakla büyük incelik yapmışsınız," dedim.

"Ne demezsin?"

"Mesleki açıdan bakarsak Frank ya da von Neurath'ın en iyi nedenlere sahip olduğunu söyleyebilirim. Von Neurath sizden intikam almayı isteyecek olsa da bana hiç de katilmiş gibi gelmedi. Ama Frank'tan beklerim. Çünkü ölürseniz muhtemelen yerinize o geçer."

"Çok ilginç. Başka?"

"Henlein'le Jury'nin de sizden nefret ettiğini düşünmüyor musunuz?"

"Kesinlikle."

"Jacobi'ye de zerre kadar güvenmezdim."

"İnsanların tüylerini ürperten bir tip değil mi?"

"Geschke'yle Fleischer'in de iyi dostlar olduğunu söyleyemem."

"Dost olmasalar da hepsi meslektaşım ve iyi Nazilerdir. Madem maiyetim içinde kimin benden nefret ettiğinden bahsediyoruz bir de Kritzinger var. Beni öldürecek kadar ileri gideceğini zannetmesem de benden nefret ettiğinden eminim. Kendisi Viyanalı ve savaştan önce bu mülkün sahibi olan Yahudi için çalışıyordu."

"Ferdinand Bloch-Bauer. Kuttner anlattı."

"Anschluss'tan sonra o ve işvereni kaçınılmaz olandan kaçabilmek için Viyana'yı terk etti ve 1939'da Bauer İsviçre'ye sığındı."

"Ama Kritzinger SS. Çalışanların çoğu da SS, değil mi?"

"Elbette ama çoğu Reich, aşağı şatoya el koyduktan sonra SS oldu."

"Ben bu yüzden, yani onlara güvenebileceğinizden emin olduğunuz için onları işe aldığınızı zannetmiştim."

"Hepsi SS çünkü bu sayede Reichsprotektor'un onların maaşlarını cebinden ödemesi gerekmiyor. Aksi takdirde kendi maaşımla böyle büyük bir evin masrafını nasıl karşılarım?"

Bunu duyunca oturduğum yerde biraz doğruldum: Heydrich'in paragöz biri olacağı hiç aklıma gelmezdi; kötü biri olsa da zimmetine para geçiren biri olduğunu hiç düşünmemiştim. Ayrıca bunu bu kadar açıkça söylemesi de beni şaşırttı. Himmler bunu bilmese ve buna dair elinde delil olmasa bunları bana kesinlikle anlatmazdı. Buradan da hepsinin bu işin içinde olduğu anlaşılıyordu. Sahtekarlar çetesi. Sıradan Almanlar bira, sosis ve sigara olmadan idare etmeye çalışırken onlar bolluk içinde yaşıyordu.

"Kritzinger'in de iyi bir Alman olduğundan eminim," diye devam etti Heydrich. "Ama kabul etmek gerek ki o aslında Bloch-Bauerlere sadıktır."

"O zaman onu neden yanınızda tutuyorsunuz?"

"Çünkü mükemmel bir uşak. Onun gibi iyi uşaklar kolay bulunmaz. Özellikle de savaş sıra-

sında. Senin gibi birinin bunun önemini takdir etmesini beklemiyorum lakin Kritzinger bir uşak olarak vazifesini her zaman şahsi fikirlerinin önünde tutmuştur. Samimiyetle vazifesinin iyi hizmet yapmak ve bir uşak olarak sadece kendisini ilgilendiren şeylere odaklanmak olduğuna inanıyor. Eğer onu sorgulasaydın muhtemelen sana konuşmayı münasip bulmadığını ya da benzeri bir kibar kıvırma cümlesini söyleyecekti."

"Yine de sizden nefret ettiğini söylüyorsunuz."

"Elbette. Bu ihtimali mutlaka göz önünde bulundurmam gerek. Ancak bir ahmak aksini yapar. Yaptığım işin sırrı kimseye itimat etmemektir, Günther. İnsanların sadece görevlerini yerine getirmelerini istiyorum ki bu bağlamda Kritzinger en son şikâyet edilecek kişi olur." Sanki sabırsızlanmaya başladı. "Senin gibi bir adam için bu biraz fazla ince bir ayrıntı olabilir ama gerçek bu. Benim gibi yüksek bir makamda olan herkes bu tür ikilemlerle karşı karşıyadır."

"Pekâlâ, General. Sizin dediğiniz gibi olsun."

"Evet. Böylesi daha iyi."

Imperial Hotel'e varmamıza birkaç sokak kalmışken Klein büyük, sert görünümlü heykel şeklindeki sütunları, Jugendstil pencereleri ve bir Bavyera şatosunu andıran çatıya sahip bir apartmanın önüne çekti. Mozaiklerle bezeli giriş kapısının üzerinde süs maksatlı telkâri bir balkon vardı. Bina Homeros ve Grimm Kardeşlerden ilham almış bir mimar tarafından tasarlanmışa benziyordu. Ama buranın en çarpıcı özelliği SS ya da asker bulunmaması ve az sonra fark edeceğim gibi resmi bir bina da olmamasıydı.

"Burası neresi?" diye sordum.

"Pension Matzky. Gestapo'nun ileri gelen Çekleri ağırlamak için işlettiği bir genelev. İçinde tüm Bohemya ve Moravya'da bulabileceğin en güzel yirmi amatör kız var. İçeri girmek için parolayı bilmen gerekiyor."

"Eminim bu da burayı daha cazip kılıyordur."

"Arada bir ben de buraya gelirim. Ya da bana çalışan birilerini özel bir şeyle ödüllendirmek istediğimde. Pension Matzky'deki her şey özeldir."

Biz orada otururken sinsi görünümlü bir adam ön kapıdan girdi; ama onu tanıyamayacağım kadar da sinsi değildi. Bu Yüzbaşı Kuttner'in otopsisini yapan Profesör Hamperl'di.

"O kim?" diye sordum. "Prag'ın muteber simalarından biri mi?"

"Hiç bilmiyorum," dedi Heydrich. "Ama öyle biri olduğundan eminim. Bu arada parola Rothenburg. Şimdi sor bakalım, Günther, bunu sana neden söyledim?"

"Bunu bana neden söylediniz?"

"Bu sayede Berlin'den yanında getirdiğin o fahişenin yanına gittiğinde neler kaçırdığın aklına gelecek. Söyle, Klein, bu şehirde binlerce hevesli kız varken böyle bir şeyi aklın alıyor mu?"

Klein sırıttı. "Hayır, komutanım."

Heydrich başını iki yana salladı. "Bu Athena'ya baykuş götürmek gibi bir şey."

"Belki de sadece Alman baykuşu seviyorumdur."

Heydrich kurt gibi gülümseyip arabadan inip tek kelime etmeden Pension'a girdi.

"Ah, güzel. Döndün. Artık dışarıda bir yere gidebiliriz."

Saat yedi kırk beşti ama az sonra saatime tekrar baktığımda saatin dokuz olduğunu gördüm. Başı gölgede kalan Arianne tıpkı mermer bir heykel gibi yatakta yatan çıplak bir gövdeden ibaretti. Işık ve şeklin arka planında kaldığından artık birey olma özelliğini yitirmişti. O derece ki ister istemez aklıma bugün Bulovka Hastanesinde gördüklerim geldi.

Yatağın kenarına oturup elimi arkasının en yüksek kısmına, kıvrımlı kayak rampasının üzerine koyup yarı görünür haldeki dizlerine kadar kaydırdım.

"Seni burada istemediğimden değil."

"İstediğini biliyorum," dedi bedensiz bir ses. "Bunu açıkça belli ettin. Tek yaptığın benimle sevişmek."

"Dediğim gibi artık Prag'da emniyette değilsin. SD'de Gustav'ı aramak için kurulmuş özel bir birim var. Ne kadar masumane bir nedenle olursa olsun onu tanıdığını bir haber alırlarsa olacakları düşünmek bile istemem. Tehlikedesin, Arianne. Büyük tehlikede. Kendi güvenliğin için yarın ilk iş olarak Berlin'e geri dönmen şart."

"Peki, sen ne yapacaksın?"

"Jungfern Breschan'daki Heydrich'in evine geri döneceğim."

"Dün sabah gittiğin Mercedes onun arabası mıydı?" Durdu. "Güle güle demek için merdivenlerden peşinden indim ama arabadaki diğer adamı görünce vazgeçtim."

"Evet, onun arabası. Daha doğrusu arabalarından biri."

"Zaten Heydrich'in evinde ne yapıyorsun ki? Bana hiçbir şey anlatmadın."

"Anlatacak bir şey yok. Henüz. Sıkıcı generallerle yapılacak sıkıcı görüşmeler."

"Buna o da dahil mi?"

"Heydrich'e pek çok şey denebilir ama sıkıcı denemez. Genelde korkmaktan sıkılmaya fırsat kalmaz."

Arianne dik oturup kollarını boynuma doladı.

"Sen mi korkuyorsun? Hiç zannetmem, Parsifal. Sen cesursun. Hem de çok cesursun."

"Cesarete giden yol korkudan geçer. Bu sözümü unutma. Kalan her şey aptallıktır. İnsanları hayatta tutan şey cesaret değil, korkudur, meleğim."

Kafamla boynumu öpmeye başladı. "Sen farklısın," dedi. "Korktuğuna inanmam."

"Ama ondan korkuyorum. Aslında hepsinden korkuyorum. Yapabileceklerinden korkuyorum. Almanya'ya yapabileceklerinden korkuyorum. Ama şu an sana yapabileceklerinden korkuyorum. O yüzden buraya gelmeden evvel Prag Hibernerbahnhof İstasyonu'na uğrayıp sana Berlin bileti aldım."

Arianne iç çekip gözündeki yaşı sildi.

"Tekrar görüşecek miyiz?"

"Tabii ki."

"Ne zaman?"

"Umarım yakında olur. Ama şu anda her şey karmakarışık. Ne kadar karışık olduğunu bilemezsin."

"Beni Berlin'e göndermek işlerini kolaylaştıracak mı?"

"Evet. Ama söylediğim gibi seni göndermemin nedeni bu değil. Yine de senin güvende olduğunu bildiğim zaman daha rahat uyurum."

"Tek şartla," dedi saçlarımı okşadıktan sonra.

"Şart yok."

"Beni sevdiğini söyle."

"Ah, tabii ki seni seviyorum. Hem de çok seviyorum, Arianne. Zaten seni bu yüzden gönderiyorum. Seni buraya getirmemin ne büyük hata olduğunu anladım. Bencillik etmişim, hem de çok. Kendimi düşünerek hareket etmiştim şimdi de seni düşünerek hareket ediyorum. Geri dönmeni zerre kadar istemiyorum. Ama seni sevdiğim için geri göndermek zorundayım."

Belki onu gerçekten de seviyordum ama bunun bir önemi yoktu. Tam Prag'dan gitmek üzereyken olacak şey değildi. İçimden bir ses bana onu bir daha göremeyeceğimi söyledi. Kim ve ne olduğum yüzünden beni tanıdığı müddetçe başı beladan kurtulmayacaktı. Geri döndükten sonra emniyette olacaktı çünkü Gustav ve Franz Koci'yle onun arasında bağ kurabilecek tek kişi bendim. Onu kaybettiğim için kötü hissedeceğimi biliyordum ama onun Heydrich'in soğuk ellerine geçmesine neden olduğum vakit hissedeceklerimle kıyaslandığında bu hiç kalırdı. Hamperl, Bulovka'da mermerin üzerinde Albert Kuttner'i nasıl deştiyse Heydrich'te Arianne'yi deşerek ondaki tüm bilgileri alırdı.

"Seni hep seveceğim," dedim etkiyi artırmak için.

"Ben de seni seviyorum."

Başımı salladım. "Pekâlâ. Gidip yemek yiyelim."

14

O gece pek uyuyamadım ama Arianne'nin bununla pek ilgisi yoktu. Üstelik o da pek uyuyamadı. Şafak sökmeden önce dalmış olmalıyım çünkü rüyamda Nazilerden önceki fevkalade bir zaman ve mekâna dönmüştüm. Ama bu hep gördüğüm bir rüyaydı.

Sevişmek istesek de nedense ikimiz de, özellikle o, pek istekli değildik. Yıkanıp giyindik ve alt kattaki mozaik kafede kahvaltı yaptık. Sanki çoktan Berlin trenine binmiş gibi üzgündü ve çok az konuştu; benim de pek şen şakrak olduğum söylenemezdi.

"Bu sabah pek sessizsin," dedi.

"Ben de senin hakkında aynı şeyi düşünüyordum."

"Ben mi? Ben iyiyim." Hemen savunmaya geçmişti. "Pek iyi uyuyamadım."

"Trende uyursun."

"Evet. Belki."

Tuzlukla biberliği kenara çekip elini tutmaya çalışsam da ellerini geri çekti.

"Hiç numara yapma, Bernie. Gitmemi dört gözle bekliyormuş gibi bir halin var."

"Yine aynı şeye başlamayalım, Arianne."

"Nasıl istersen."

Asansöre doğru yürüdük. Görevli kapıyı açıp bizi bu dikey dünyanın içine davet etti ama tam Arianne'nin peşi sıra asansöre binecektim ki otel görevlisi yanımda belirip bana mühürlü bir zarf verdi. Asansör hızla yukarı çıkarken ben mektubu okumakla meşguldüm.

"Ne olmuş?" diye sordu Arianne.

"Jungfern Breschan'a gidiş vasıtamı kaybettim."

Kaşları çatıldı.

"Aa? Neden?"

"Sanırım Heydrich kimin patron olduğunu hatırlatmak istedi."

"Yani artık araban yok mu?"

"Aynen."

"Peki, oraya nasıl gideceksin? Orası on dört kilometre uzakta."

"Galiba Hradschin Şatosu'na kadar yürüyüp orada birisinden beni bırakmasını rica edeceğim."

Asansör üst kata varınca indik.

"Şato çok uzakta," dedi. "Ben dün yürüdüm. En az kırk dakika sürdü. Belki daha fazla. Bence telefon edip bir araba iste." Belli belirsiz gülümsedi. "Böylece benimle biraz daha zaman geçirebilirsin."

Başımı iki yana salladım. "İnan bana oraya gitmeye hiç meraklı değilim. Ayrıca hava çok güzel

ve yürümek iyi gelecek. Biraz düşünmeye fırsatım olur. Önce seni yolcu edeyim de."

"Evet. Bu güzel olur."

Bizim katta yürümeye başladık, ardından o tuvalete ben de odama gittim. Bir sigara yakıp yatağa uzanarak onu beklemeye başladım.

Arianne biraz gecikti ama bu çok da sıra dışı değildi. Hep iyi giyimli ve bakımlı olurdu ki ondan hoşlanmamın nedenlerinden biri de buydu. Bir araya gelmesi çok zaman alan bir şeyin tekrar dağıtılmasının çok seksi bir yanı vardı: Kemer, elbise, ayakkabılar, askılar, korse, sutyen, çorap ve külot. Ama on beş dakika sonra geri döndüğünde, sanki yüzüne sürdüğü boyaların asıl maksadı onu daha güzel göstermek değil de duygularını gizlemekmiş gibi, gittiği zamanki halinden daha katı göründü.

"Aslında," dedi kapıdan girerken biraz nefes nefese. "Eğer sakıncası yoksa istasyona gelmemen daha iyi olur. Yeni makyaj yaptım ve platformda durup bana el sallarsan ağlayacağımı biliyorum. O yüzden, tatlım, sakıncası yoksa bırak da tek başıma gideyim. Sadece beş dakikalık mesafe. Çantam da ağır değil. Kendi başıma gayet iyi idare edebilirim."

İtiraz etmedim. Kararını verdiği açıktı.

Ve kararı da buydu. Otelden çıkıp sağa, batıya dönüp Charles Köprüsü'ne ve ötesindeki şatoya doğru yürümeye başladığımda Arianne Tauber'i bir daha görmeyi hiç ummuyordum ve omuzlarımdan büyük bir yük kalkmış gibi hissettim. Tamamen kaygısız olmasam da kendimi bariz şekilde daha hür hissettiğim açıktı. Bu kadar çok

hata yapabiliyor olmamız tuhaftı. Bir dedektif olarak, kötü bile olsam, buna aşina olmam gerekirdi: Haksız olmak, haklı olmanın bir parçasıdır ve sonuçta hangisinin doğru çıkacağını ancak zaman gösterir.

Eski Şehir Meydanı'nda durup kendime bunu hatırlattım. Çoğu izindeki Alman askerleri olan birkaç turist, belediye binasının önündeki astronomi saatinin orada toplanmış, şık usturlabının üzerindeki iki küçük pencerede cereyan edecek Kibir, Şehvet, Tamahkârlık ve Ölüm üzerine saat başı verilen Ortaçağ ahlak dersine şahit olmak için bekliyordu. İzindeki askerler saatteki figürlerin resimlerini çekip kendi kol saatlerine baktılar ama hiçbiri de pek bir şey öğrenmişe benzemiyordu. Ahlak derslerinin sorunu da buydu. Kimse bir şey öğrenmezdi. Geçmişle yüzleşiriz ama hiçbirimiz aynı zamanda geleceğin kinayesiyle de yüz yüze geldiğimizi idrak edemez.

Saat on civarında eski şatoya döndüğümde Kurt Kahlo'nun sabırla beni sabah odasında beklediğini gördüm.

"Yüzbaşı Kluckholn az önce buradaydı," dedi.

"Derdi neymiş?"

Bana bir kâğıt parçası uzattı.

"Bunlar Kuttner'in şahsi eşyalarının listesi," dedi. "Anlaşılan incelememiz için bizi Binbaşı Ploetz'in ofisinde bekliyorlarmış."

Listeye bir göz attım.

Kahlo bana kahverengi bir zarf uzatıp sırıtarak başını iki yana salladı.

"Ayrıca bize gelecek çarşamba için sirke iki bilet verdi."

"Sirk mi? Bu da nereden çıktı?"

Kahlo başını salladı. "Prag Taç Sirki. Çok iyi olduğunu duydum. Herkes davetli. Ben bile. SD, SS ve Gestapo için bir etkinlik. Hoş değil mi? Bay ve Bayan Heydrich de gidiyor. Bay ve Bayan Frank de öyle. Anlaşılan bayan arkadaşınız, artık her kimse, Fräulein Tauber de davetli. Prag'da bayan arkadaşınız olduğundan haberim yoktu."

"Artık yok. Şu anda Berlin treninde."

"Tanrım, keşke ben de olsaydım."

"Ben de."

"Şimdi, dün gece neden gitmek istediğini anladım. O sırada Pension Matzky'e gideceğini zannetmiştim."

"Orayı biliyorsun demek?"

"Zannettiğinizden daha iyi. Orada çalışacak kızlarla mülakatı ahlak masasından bir arkadaşım yaptı. Heydrich orayı daha Reichsprotektor olmadan önce açmıştı."

"Onun arkadaşlarına pezevenklik yapacak türde biri olduğunu hiç zannetmezdim."

"Değil zaten. Orası tam bir tuzak. Her yeri dinleme cihazı döşeli olduğundan tüm ileri gelen Çekleri ve Berlin'den gelen üst düzey komutanları dinliyor. Arkadaşım Genelkurmay'dakilerin yarısına şantaj yaptığını düşünüyor. Görünen o ki, Berlin'de de benzeri bir yer açmayı düşünüyormuş. Geisebrechtstrasse'de. Senin yerinde olsam iki yerden de uzak dururum."

"İkaz için teşekkürler. Uzak dururum."

"Rica ederim."

"Hepsi bu mu?"

Kahlo'nun elinde ikinci bir zarf vardı ve onu da bana verdi. Zarfın içinde Hollanda'daki Geert Vranken'in babasından gelen bir mektup vardı. Geliniyle –kendisi yazamayacak kadar üzgündü– temasa geçtiğim ve oğlunun başına gelen "kazayla" ilgili bilgi verdiğim için teşekkür ediyordu; ayrıca oğlunun naaşının ne zaman, nereye defnedildiği hakkında da benden bilgi istiyordu.

"Evden haber mi var?"

"Pek sayılmaz." Mektupla sirk biletlerini cebime koydum. "Sıradaki şahit kim?"

"Tuğgeneral Bernard Voss."

"Kimdi bu adam?"

"Beneschau'daki SS subay okulunun komutanı. Bir subay okulu komutanından bekleyeceğin türde biri: Tam dayaklık. Başkalarının bu kadar basit ifade edeceğini zannetmem. Özellikle de Çeklerin. Kasım 1939'da yerel üniversitedeki öğrencilerden bazılarının düzenlediği gösteri sırasında Frank'in şoförü yaralandı. Aslında orada olmaması gerekirdi ama o ayrı bir hikâye. Neyse, bin iki yüz öğrenci tutuklandı ve Voss, diğerlerine ibret olması için idam mangasına bazılarını vurmalarını emretti."

Surat yaptım. Böyle bir adamdan nefret etmek zor değildi. Biliyorum çünkü benzer bir şeyi ben de yapmıştım.

"Voss bir kez de Hitler'le görüştü," diye devam etti Kahlo. "Bu evdekiler için sıra dışı bir şey değil ama yine de onunla konuştuğunda sanki o günün hayatının en önemli günü olduğunu zannedersin."

Voss'la konuşmaya başladıktan on dakika sonra bu söylediğine ben de inanmaya başladım. Hitler'i, Martin Luther'in modern karşılığı olarak görüyordu ve belki çok da haksız değildi: Luther de pek hazzetmediğim hayal dünyasında yaşayan diğer Almanlardan biriydi.

Soruşturmamın lehine neyse ki Voss, Beneschau'da Kuttner'le Jacobi arasında geçenleri anlatma konusunda, Hitler'le buluştuğu günü anlatmada olduğu kadar hevesliydi.

"Yüzbaşı Kuttner fevkalade zeki genç bir subaydı, ağzından çıkan o sözleri duyduğumda hayret ettim. Diğer taraftan Albay Jacobi'nin öyle cevap vermesine hiç şaşırmadım. Çünkü Jacobi öyle biridir."

"Bu olduğunda General Heydrich neredeydi?"

"Beneschau'daki yemek salonunda uzun yemekhane tipi bir masamız vardı. Ben hemen Jacobi'nin yanındaydım. Heydrich ise masanın diğer tarafında sondaydı."

"Neden yanınıza oturmadı, efendim? Normalde öyle olması gerekmez mi?"

Voss omuz silkti. "General işleri yüzünden biraz geç gelmişti."

Sesi yeni asfalt dökülmüş bir yol kadar kalındı.

"Jacobi'nin o sözleri sarf etmesine neden şaşırmadınız?"

Voss tekrar omuz silkti. Olması gerektiği kadar uzun bir adam değildi; bugünlerde buyurmak için buyurgan görünmeye gerek yoktu. Yine de neredeyse elli yaşındaki bir adama göre epey sert görünüyordu. Sol yanağındaki *Schmisse*'deki dikiş sayısının da yaşından geri kalır yanı yoktu ve bi-

rinci sınıf Demir Haç Nişanı'na ya da son sigarasıymış gibi her sigarasını büyük bir şevkle içmesine diyecek söz yoktu.

"Onunla pek çok konuda muhalif olduğumuz sır değil. Yine de bu genç Kuttner'in densizlik yapmasına da bir bahane değil. Beklenmedik bir şeydi. Birkaç yıl önceki tanışmamızdan beri onu hep sakin ve kibar bir genç adam olarak görmüştüm."

"Yani onu Prag'a gelmeden önce mi tanıyordunuz?"

"Aa, evet. Benim komutanı olduğum Bad Tolz'daki SS Junker Okulu'nda askeri öğrenciydi."

"Hangi tarihte?"

"Hangi tarihte mi oranın komutanıydım? Bir bakalım. Temmuz 1935'ten Kasım 1938'e kadar. Kuttner oranın yetiştirdiği en iyi öğrencilerden biriydi. Sınıf birincisi olarak mezun oldu. Bunda şaşılacak bir şey yok çünkü hukuk fakültesinden de benzer bir başarıyla mezun olmuştu. Ondan müthiş şeyler başarmasını bekliyorduk. SS'de en üst kademelerden birine yükselmeye adaydı. Elbette çok önemli kişileri de tanıyordu ama bu çok yetenekli biri olduğu gerçeğini değiştirmez. Letonya'da işler onun için ters gitmese şimdi binbaşıydı ve Berlin'de önemli bir masa başı işe getirilmişti."

Voss başını iki yana salladı.

"Elbette başına bu tür şeyler gelen ilk SS subayı o değil. Biliyorum çünkü Bad Tolz'dan mezun olan, Kuttner gibi pek çok gençle temas halindeyim. Kendilerinden yapmaları istenen iş mutlaka moralleri ve karakterleri üzerinde bir iz bırakıyordu. Nihayetinde onlar da etten ve kemikten."

Aynı şeyin Voss'un tarif ettiği "işin" kurbanları için düşünülmüyor olması çok garipti.

"Tahliye ve yeniden iskan konusunun farklı yaklaşımla ele alınması şart. Yahudi sorununa farklı bir çözüm bulunmalı. Daha iyi bir çözüm. Bunu Heydrich'e de söyledim. Bu özel eylemleri ifa etmelerini istediğimiz kişilerin insanlıklarını muhafaza edebilmek adına mutlaka bazı tedbirler alınmalı."

Öyle mantıklı konuşuyordu ki kendime toplu katliamdan bahsettiğini hatırlatmak zorunda kaldım.

"Bad Tolz'dan sonra Kuttner'i bir daha ne zaman gördünüz?"

"Bahsettiğimiz hadisenin yaşandığı yemekte."

"Onu tekrar gördüğünüzde onda bir değişiklik fark ettiniz mi?"

"Aa, evet. Hem de çok çünkü fazlasıyla barizdi. Sinirleri tükenmişe benziyordu. Zaten öyleydi de. Ama hâlâ çok düzgün konuşan ve sempatik biriydi. Evet, ondan her şeye rağmen hâlâ hoşlanıyordum. Bunun olması ne yazık."

Tuğgeneral Voss'un sorgusunun bitmesinin ardından Yüzbaşı Kluckholn, sabah odasına gelip Binbaşı Thummel'in bu akşam Dresden'e dönmek zorunda olduğunu ve o yüzden de listede onu Geschke, Bohme ve Jacobi'nin önüne aldığını söyledi.

"Sence bir mahzuru var mı, Günther?"

"Hayır. Bu arada madem geldin sana çabucak birkaç soru sormak istiyorum."

"Bana mı?"

"Evet, sana. Bu arada sirk biletleri için teşekkürler."

"Bana değil, General'e teşekkür et."

"Ederim." Sigaralığımı açıp ona bir tane ikram ettim. Kluckholn başını iki yana salladı. "Sigara içmem."

"Hermann'dı değil mi?" Sigarayı yakıp dumanını üfledim.

Başını salladı.

"Sen kaçıncı yaversin? Birinci mi, ikinci mi yoksa üçüncü mü? Hep unutuyorum."

"Üçüncü."

Kluckholn ellerini arkasında kavuşturup kibarca bekledi. Heydrich'in geri kalan yaverleri içinde en uzunu ve göze çarpanıydı. Ayrıca en zayıfıydı. Saçları siyahtı ve SD'deki çoğu subaydan biraz daha yıpranmış olması ona cazip ve film yıldızını andıran bir hava katıyordu. Üniforma ona yakışıyordu ve bunun farkındaydı. Yakasında ikinci sınıf bir Demir Haç Nişanı vardı ve binici pantolonunun çizgileri sanki Pisagor tarafından ütülenmiş gibi duruyordu. İspanyol tarzı yarım botları pırıl pırıldı, König gibi pahalı bir markanın ürünü olduğu kesindi. Bana öyle geliyordu ki, Heydrich onu düzgün giyinmemekle suçlayacak olsa, Kluckholn kordonuyla kendini asardı.

"Söyle Hermann, Yüzbaşı Kuttner'in cesedi bulunmadan önceki gece hangi konuda tartışıyordunuz?"

"Sanırım hata yapıyorsun. Biz hiç tartışmadık."

"Haydi yapma, sizi ön bahçede gördüm. Führer radyoda bize Rusya'da işlerin nasıl harikulade gittiğini anlatırken siz ikiniz, giriş kapısındaki taş

heykellerde olduğu gibi, gırtlak gırtlağa gelmiştiniz."

"Seninle ters düşmek istemem, Günther. Gördüğün şeyin tartışma olduğunu varsaymış olabilirsin ama bahsettiğimiz meselenin muhteviyatını bilseydin durumun bundan çok daha farklı olduğunu anlardın."

"Neymiş peki?"

"Centilmence bir münakaşa."

"Sıkılmış yumruklar. Sıkılmış dişler. İki boksör gibi karşı karşıya gelme. Kusura bakma ama bir tartışmayı gördüğümde tanırım."

"Bana yalancı mı diyorsun, Yüzbaşı Günther?"

Cevap vermeden önde sigaramdan uzun bir nefes çektim.

"Hayır, ne haddime. Yine de yaptığını iddia ettiğin centilmence münakaşanın seni cinayet zanlısı yapacak bir tartışmadan çok daha farklı olması gerektiğini düşünüyorum. Nihayetinde onu hiç sevmezdin."

"Kim demiş?"

"Sen dedin. Dün öğleden sonra General Heydrich kütüphanede herkesin kulağını taciz ederken. İster istemez senin Yüzbaşı Kuttner methiyeni duymak zorunda kaldım. Kulak misafiri oldum dememe bakma çünkü amirin, söylediklerini evdeki diğer herkesin de duyabilmesi için kapıyı açık bırakmıştı. O adam maksatsız yere hiçbir şey yapmaz. Ne tesadüf, senin dördüncü yaveri vurmuş olabileceğini düşünen tek kişi ben değilim. Diğer subaylardan bazılarının da söz konusu meslektaşlarını suçlamak olduğunda gayet istekli olduklarını gördüm. Değil mi, Kurt?"

"Maalesef öyle. Ama bu çok üzücü, efendim. SS ve SD bünyesindeki subaylar arasında bir onur ve arkadaşlık hissinin hâkim olmasını beklerdim. Son birkaç günde bu odada anlatılan hikâyeleri dikkate alırsak, buranın okul müdürünün odasından farkı kalmadığını söyleyebilirim."

"Buna ne dersin, Hermann?"

Kluckholn başını iki yana salladı. "Ne duydun, bilmiyorum, Yüzbaşı Günther, ama seni temin ederim ki Yüzbaşı Kuttner'i ben öldürmedim. Dün kütüphanede biraz düşünmeden konuşmuş olabilirim ama onunla ilgili gerçek düşüncem o söylediklerim kadar kötü değildir."

Kluckholn sanki sesi gramofon diskine kaydediliyormuş gibi konuşuyordu.

Kahlo'ya baktım. "Kurt, kapıyı kapatır mısın?"

Kahlo piyanodan uzaklaşıp kapıyı arkasından usulca kapattı.

"Ne gizliyorsun, Hermann?"

Kluckholn başını iki yana salladı. "Seni temin ederim ki bir şey saklamıyorum."

"Sakladığından eminim, Hermann." Omuz silktim. "Bu lanet evdeki herkes birbirinden bir şeyler saklıyor. Küçük sırlar. Büyük sırlar. Kirli sırlar. Sen de bir istisna değilsin, Hermann."

"Bana böyle samimi bir şekilde Hermann diye hitap etmemeni rica ederim. Kluckholn ya da Yüzbaşı Kluckholn'u tercih ederim. Ayrıca bir şey sakladığım yönündeki iddian saçma olduğu kadar da küstah." Sinirden renk değiştiren ve gururu incinen Kluckholn kapalı kapıya doğru yürüdü. "Burada daha fazla kalıp senin hakaretlerini dinleyecek değilim."

"Hayır, dinleyeceksin, Hermann."

Başımla işaret ettiğim Kahlo kapıyı kilitleyip anahtarı da cebine attı.

Bu arada Kluckholn burnundan solumakla meşguldü.

"Çok adi ve bezdirici bir adamsın, Günther. Bunu sana söyleyen oldu mu hiç?"

"Hem de defalarca. Soruşturduğum adi cinayetlerle ilgili bir şey olsa gerek. İşlemek zorunda kaldığım adi cinayetlerden bahsetmiyorum bile. Elbette bu, beni bu evde sıra dışı biri yapmaz. Ama tıpkı Yüzbaşı Kuttner gibi, ben de bunu hiç sevmediğimi fark ettim. İşte doğuda diğer özel eylem çocuklarıyla birlikte olmak yerine burada bulunup seninle konuşuyor olmamın nedeni bu. Hazır aklıma gelmişken bu özel görev turundan nasıl kurtuldun?"

"Sana kapıyı açmanı emrediyorum," dedi Kluckholn, Kahlo'ya.

Kahlo kollarını kavuşturup sanki emrine itaat edemeyeceğinden dolayıymış gibi üzgün üzgün baktı. Eğer Kluckholn ona karşı güç kullanmaya kalkarsa onunla rahatça başa çıkabileceğinden emindim. Kahlo daha sağlam görünüyordu. Hatta Türk güreşçilerle dolu bir hamamda bile yeterince sert görünebilirdi.

"Belki senin de B vitaminin var," dedim. "Hatta daha iyisi, A vitaminin bile olabilir. Cilalı postallarını Minsk ve Riga'nın çamurlu yollarından uzak tutan Berlin'deki önemli tanıdığın kim, Hermann?"

Kluckholn, Kahlo'nun hemen önünde durup elini uzattı. "Üstün olarak sana anahtarı vermeni emrediyorum."

"Neden oturup bize sakladığın şeyi anlatmıyorsun, Hermann? Mesela neden Yüzbaşı Kuttner'in şahsi eşyalarının listesinden bahsetmiyoruz. Bunu derleyen sendin, değil mi?"

"Aç şu kapıyı yoksa pişman olursun."

"Sorun şu ki, bazı eşyaları liste dışı bırakmışsın. İnsanların beni kandırmaya çalışması hoşuma gitmez. Malumun üzere sen işe koyulmadan odaya çabucak bir göz atmıştım. O yüzden listede Kuttner'in çekmecesinde gördüğüm *Der Führer* dergilerinin olmadığını biliyorum."

Kahlo'nun kaşları çatıldı.

"Zannettiğin şey değil," dedim Kahlo'ya. "*Der Führer* bir homoseksüel dergisidir, daha doğrusu öyleydi. Zamanında tüm Berlinli eşcinsellerin gözdesiydi. Çekmecede başkaları da vardı. *Der Kreise* ve *Der Insel*. Sağlık toplarıyla oynayan ya da birbirlerinin üzerinde şınav çeken bir sürü çıplak erkek." Başımı iki yana salladım. "İşte, bir polis olarak kariyerim boyunca uğraşmak zorunda kaldığım yoldan çıkarıcı şeylerin ne olduğunu gördün mü, Kurt? Gördüğüm bunca şeyin ardından hâlâ hayatta olmam mucize."

"Bolca kıç, değil mi efendim?"

"Hem de bir sürü. Artık Berlin karaborsasında koleksiyon eşyası oldular. Bugünlerde pornografik şeyler bulmak kolay değil. Çok pahalı olsa da meraklısı çok."

Kahlo iğrendiğini gösterir bir yüz ifadesi yaptı.

"Dedektif olmak pis işmiş, efendim."

"Bu evde kimseye bunu söyleme, Kurt. Çünkü hepsi dedektif olmak istiyor."

Biraz daha sakinleşmiş olan Kluckholn, sabah odasının kapı anahtarı için Kahlo'yla kavga etmeye daha az istekli görünüyordu.

Ama dönüp kanepeye oturması için bir dakika daha geçmesi gerekecekti.

"Elbette," dedi Kahlo. "Yüzbaşının bu dergileri liste harici bırakmasının nedeni bizi kandırmak değil de onları kendisine ayırmak istemesi olabilir."

"Hayır," dedi Kluckholn yüksek sesle.

"Hiç aklıma gelmemişti, Kurt. İyi düşündün."

Yaptığından memnun olan Kahlo sırıttı. Gestapo ve SS'deki üst düzey subaylarla dalga geçme imkânı nadiren ele geçtiğinden, hazır bu fırsatı yakalamışken sonuna kadar kullanmak istiyordu.

"Tabii ya," dedim. "Onları kendisiyle ilgilendiği zaman kullanmak için aldı."

"Hayır," diye ısrar etti Kluckholn. "Hayır. Sadece Kuttner'in ve taburun itibarını korumaya çalışıyordum."

Kluckholn gibi kaymak tabakadan olanlar SS'e tabur derdi.

"Kuttner'in öyle olmadığından eminim. O kadınları severdi. O rezil dergiler başka birine ait olmalı. Belki de eve yerleşildiğinde oradaydılar. Belki de von Neurath'tan önceki ev sahibine, Yahudiye aittiler. Nihayetinde zaten eski sayılar." Başını iki yana salladı. "Neyse, vicdanıma danışıp sonunda onları yakmaya karar verdim. Bu davayla bir ilgileri olmadığı açıktı."

"Onları yaktın mı?"

"Evet. Hepsini yaktım. Kuttner'in öldürülmüş olması yeterince kötüyken bir de bir subay ve

centilmen olarak itibarının iki paralık olmasına razı olamazdık."

"Olamazdık mı? Yani Ploetz'le birlikte mi yaktınız?"

"Evet. O dergilerin diğer eşyalarıyla birlikte Halle'deki ailesine gönderilmesini istemedik."

"Buna bir şey diyemem."

"Sen yine diyecek bir şey bulursun, Günther."

"Onun kadınları sevdiğini nereden çıkardın, Hermann?"

"Çünkü burada, Prag'da tanıştığı bir kızdan bahsediyordu. Oradan çıkardım."

"Bu kızın bir adı var mı?"

"Adı Grete. Soyadını bilmiyorum."

"Eşyaları arasında çerçeveli resmi olan kadın olabilir mi?"

"Hayır. O annesi."

"Belki de Grete sadece bir paravandı," dedim. "Sizi, kendisinin de sizin gibi olduğunuza ikna etmeye çalışıyordu."

"Belki de acaba hoşuma gider mi, diye farklı tatlar denemeye çalışıyordu," dedi Kahlo.

"Kim bilir belki de Hermann'ımız bunu şimdi uydurdu," dedim. "Böylece onun meslektaşı, bizlerin gözünde daha normal görünecekti."

"Belki kendisi de biraz öyledir. Belki ileride kendisi de kullanabilmek için Kuttner adına mazeret üretiyordur. Aralarında geçen tartışma da iki âşık arasındaki münakaşaydı belki de."

Kluckholn ayağa kalkıp öfkeyle Kahlo'ya baktı. "Seni dinlemek zorunda değilim." Bana döndü. "İkinizi de dinlemek zorunda değilim."

"Otur," dedim. "Yoksa ben oturturum."

Kluckholn ayakta kaldı.

"Bu arada," dedim. "Kuttner'in dergilerini yakarken başka hangi delilleri ortadan kaldırdın?"

Kluckholn başını iki yana sallayarak oturdu. "Başka hiçbir şey yok."

"Bir günlük olabilir mi? Bazı aşk mektupları. İkinizin diğer erkeklerle birlikte Rügen Adası'na yaptığınız seyahate ait fotoğraflar."

Bunların hiçbiriyle ilgilenmiyordum ama eşyaları arasında olduğunu düşünsem ilgilenirdim. Diğer taraftan ilgimi çeken başka bir şey vardı; gördüğüm için o çekmecede olduğunu bildiğim bir şey.

"Piposuna ne oldu?"

"Ne piposu?"

"Çekmecesinde kırık bir kil pipo vardı. Ona ne oldu?"

"Kil pipo falan görmedim. Üstelik kırık bir piponun herhangi bir şeyle ne ilgisi olduğunu da anlamadım."

"Duruma göre değişir," dedim. "Değil mi, Kurt?"

"Neye göre değişir," diye sordu Kluckholn.

"İçine koyup içtiği şeye göre değişir," dedi Kahlo. "Tütün. Marihuana. Afyon. Kilin afyon için en uygun seçenek olduğunu söylerler. Kil ısıyı daha iyi tutarmış."

"Doğru," dedim. "Uykusuzluk çeken birisi pekâlâ afyon ya da marihuana kullanabilir. Belki de Riga'da yaptıkları yüzünden çektiği vicdan azabını dindirmek için kullanıyordu."

"Elbette," diye ekledi Kahlo. "Birisi kullandığından şüphelenirse atarsın olur biter. Sadece tütün içmek için kullanırsan atmana gerek kalmaz."

"Haklısın," dedim. "Elimizde olsa laboratuvarda test edip bu konudaki şüphelerden onu aklayabilirdik. Ama artık hiç bilemeyeceğiz."

Kluckholn tam bir şey diyecekti ki demese daha iyi olacağına karar verdi. Bir an için benimle göz göze gelip yalvarır gibi baktı, sanki gerçekten de bir sırrı olduğunu ama söyleyemeyeceğini anlatmaya çalışır gibiydi. Yumruk yaptığı bir elini diğerinin avucuna koyup sıkmaya başladı. Böylece bana yumruk atmaktan kendini alıkoymuş oluyordu, sanki Belşazzar'ın, ünlü şölenini bölen ruhani eli tutmayı başarması gibiydi.

"Durma," dedim. "Suratıma yumruğu indir. Böylece seni dövmek için aradığımız bahaneyi bize vermiş olursun. Değil mi, Kurt?"

"Tek kelimeniz yeter, efendim. Bu şerefsizi seve seve tepelerim."

Kluckholn bize saf bir nefretle baktıktan sonra sessizliğe gömüldü. Ardından öyle bir tavır takındı ki onu dövmeden ondan başka bir şey öğrenemeyeceğimizi anladım.

Bu da sorgunun sona erdiğini gösteriyordu.

"Alex'te bir şüpheli konuşmadığında onu düşünmesi için hücreye atardık. Eğer piyanolu ve sanat eserli bir kır evinde olmasaydık sana da aynısını yapardım, Hermann. Şimdi Berlin'de olsaydık, yapacağımız buydu. Heydrich'in bayılacağı İngiliz bir kadın romancının yazdığı çakma bir dedektif romanındaki zırva bir sahnede olmak yerine, bu işi polislerin yapması gerektiği gibi yapabilseydik bu gece yerin kodes olurdu."

Şömineye attığım sigara baca duvarına çarpıp bir kıvılcım yağmuruna neden oldu.

"Gidebilirsin," dedim. "Ama seninle tekrar konuşacağım, Hermann. Bundan emin ol."

Kluckholn ayağa kalkıp tek kelime etmeden kapıya yöneldi. Kahlo bana kendimi hatırlatan, kasıtlı bir küstahlıkla kapıyı açtı.

Yüzbaşı gidince Kahlo sigaralığımı bıraktığım sehpaya gidip kendine bir sigara aldı.

"Sence de suçluluk duygusu, değil mi?" diye sordu.

"Bu evde mi? Göreceğimi hiç sanmam."

"Şerefsiz herif pirinç pudingi gibi titriyordu. Eğer o yapmadıysa ya da yapanı bilmiyorsa ben de Mavi Ejderha'yım."

Ems Nehri bölgesindeki turba bataklığı rıhtımında görev yapan suçlu taburlarına Mavi Ejderha denirdi. Denildiğine göre orada rutubetten ölmezsen, her türlü hava şartında turba yosunu çıkarmaya çalışırken ölürdün.

"Bence onun asıl korktuğu da oraya gönderilmek," dedim. "Ya da SS'lerde Mavi Ejderha'nın karşılığı neresiyse oraya. Muhtemelen cehennemin küçük bir kopyasıdır."

"Bana sorarsan kurşuna dizerler. Hem delilleri yok ediyor hem de Kuttner'le hangi konu hakkında tartıştıklarını söylüyor. İt herif. Utanmadan adamı sevmediğini söylemekten de geri kalmadı. Bana kalsa onu tutuklayıp döve döve konuştururdum."

Kahlo sigarasından derin bir nefes çekip sonra da sanki acıya karşı koyuyormuş gibi dişlerini gösterdi.

"Bir şey daha söyleyeyim mi, efendim? Kluckholn bulabileceğimiz en muhtemel şüpheli. Hatta bence tam olarak uyuyor."

"Bu da ne demek?"

"Adam kameranın önünde, bir tahta parçasının üzerinde tebeşirle adı ve numarası yazılı olarak duruyor. Onu herhangi biri gibi rahatlıkla bu cinayetten suçlayabiliriz."

"Kimi zaman o kadar çok Gestapo gibi konuşuyorsun ki, seni sevdiğim için beni kendimden şüpheye düşürüyorsun."

"Heydrich'in nefesi ensenizde. Muhtemel bir şüpheli bulduktan sonra güzel yüzü ve iyi bir mazereti olan başka birini aramak saçmalıktır. Yapmayın, efendim. Her polis, yapmak zorunda olmasa bile, arada bir bunu yapar. Bana sorarsanız yapmanız da gerek." Durdu. "Yapmamız gerek."

Sırıttım. "Seninle çalışmak bana eski günleri hatırlattı. Emniyet teşkilatını neden terk ettiğim geldi aklıma."

"Cenaze sizin." Kahlo omuz silkti. "Umarım sadece yas tutan olurum."

"Dert etmen manasız. Mezardan uzanıp seni de yanıma çekecek değilim."

"Onu kastetmedim."

"Ne o zaman?"

"Bu meslekte yükselmem gerek. Hayatımın kalanını müfettiş yardımcısı olarak geçiremem. Sizden farklı olarak benim geçindirmem gereken bir karım var. Terfii edebilmemin tek yolu sizin Kuttner'in katili olarak birini göstermeniz ya da Rusya'daki polis taburlarından birine katılmam. Yapmayın, efendim, siz de oradaydınız. Herkes cehennemden farksız olduğunu söylüyor."

Başımı salladım. "Öyleydi."

"Kuttner'i delirmenin eşiğine getirdi. Bunu biliyoruz. Aynısının benim başıma da gelmesini istemiyorum. Çocuğum olsun istiyorum. Gece yattıklarında gözlerinin içine bakabilmek istiyorum."

"Evet, bunda haklısın."

"Tamam, o zaman. Şu tarihe kadar tüm bu yeniden iskan pisliğinden uzak durmayı başardım. Ama buna daha ne kadar devam edebilirim, bilmiyorum. Siz titiz davranıp birinin ipini çekmekten kaçınacaksınız diye bu davayı batırmanızı kaldıramam, efendim."

"Yani aslında onun yaptığına inanmadığını kabul ediyorsun?"

"Ne düşündüğümün önemi yok. Önemli olan General Heydrich'in neyi kabul edip etmeyeceği."

"Kabul edeceğini zannetmem. Kluckholn'un bizden bir şey gizlediği gerçek. Ama unutma, dergilerin yakılmasından Binbaşı Ploetz'in de haberi olduğunu söyledi. Tek bildiğimiz onun pipodan da haberi olduğu. Sadece birkaç tuhaf soruya kaçamak cevap verdi diye bir adamı idam mangasının önüne gönderemeyiz."

"Öyle mi? Burasının Almanya olduğunu unuttunuz mu, efendim? Bu, her gün yaşanan bir durum. Birisinin bunun bedelini ödemesi gerek ve bana sorarsanız en güçlü aday da o. Diğer taraftan yaver olsun olmasın, alt tarafı bir yüzbaşı ve onu suçlamak yüksek rütbeli bir subayı suçlamaktan çok daha kolay olur. Bu adamların içinde en üst kademelerde tanıdığı olmayan tek kişi yoktur."

Haklıydı. Hoşuma gitmese de boşa konuşmuyordu.

"Size mani mi oluyorum?"

Ordu üniformalı bir subay kapıdan başını uzattı ve ilk bakışta kim olduğunu tanıyamadım.

"Yüzbaşı Kluckholn beni listede üst sıraya koyacağını söylemişti ama şu an müsait olup olmadığını sorduğumda bana cevap vermedi. Bir şeye fena öfkelenmiş gibi bir hali vardı." Durdu. "Müsait misin? Yani birkaç dakika sonra da gelebilirim ama akşamüzeri Dresden trenine yetişmem gerekiyor. Masamda beni bekleyen bir hayli iş var. Amiral –Amiral Canaris– bu aralar beni hiç boş bırakmıyor."

"Affedersiniz. Binbaşı Thummel, değil mi?"

"Evet."

"İçeri buyurun."

"İyi denk geldi," diye mırıldandı.

Paul Thummel, sabah odasına girdi. Sorun çıkarmadan deliğe girmesini beklediği topa yaklaşan bir golfçü gibi kendinden emin ve acele etmeden yürüyüp az önce Hermann Kluckholn'un boşalttığı kanepeye oturdu.

"Pekâlâ, başlayalım mı?" Okul çocuğu gibi ellerini ipek minderlere sürüp ardından arkasına yaslandı. "Bu odaya hiç girmemiştim," diye ekledi. Etrafına baktı. "Güzelmiş. Ama benim zevkime göre biraz fazla kadınsı. Zevkim olduğundan değil. En azından karım öyle söylüyor. Bizim evin duvar kağıdını o seçer. Ben parasını öderim."

Thummel kırk yaşlarındaydı. Saçları siyahtı ve Alman üniforması giyen herkesin yaptığı gibi yanları kısa olduğundan, kafasının üstünde kalan kısmı küçük bir şapkayı andırıyordu. Yüz hatları keskindi ve kanca burnu yarı yolda çıkık çene-

siyle buluşmaya çalışıyormuş gibi görünüyordu. Samimiydi; altın Parti rozeti, birinci sınıf Demir Haç Nişanı ve gümüş nikâh yüzüğünü takıp iyi bir kolonya sürmüş birinden bekleneceği şekilde kendisine güveniyordu.

"Şüpheli var mı?"

"Bunun için henüz erken, Binbaşı."

"Hm. Can sıkıcı. Yemekte yanınıza oturan birinin, tanıdığınız bir diğerini öldürdüğünü düşünmek, insanın tadını kaçırıyor."

"Sizin şüphelendiğiniz biri var mı?"

"Benim mi? Yok." Thummel bacak bacak üzerine atıp botunu tuttu ve sanki kürekmiş gibi kendisine doğru çekti. "Siz yine de sorularınızı sormaya başlayın, Müfettiş."

"Bugün daha iyi misiniz?"

"Nasıl?"

"Akşamdan kalmaydınız."

"Aa, evet. Daha iyiyim. Heydrich'le ilgili diyebileceğim bir şey varsa o da harika bir içki mahzeni olduğu. Himmler'e söylediğimde onu kıskanacak."

Bu biraz zorlama olmuştu. Bir yandan hiç endişeli değilmiş gibi bir hava yaratırken diğer yandan da, muhtemelen tanıdığı, Himmler'den bahsetmek zorunda hissetmişti kendisini. Kahlo'ya baktım, Kluckholn dururken vaktimi boşa harcadığımı gösterir gibi gözlerini devirdi – Thummel onun bahsettiği hoş yüzlü ve iyi mazereti olan adamlardan biriydi.

"Her halükarda Dresden'e döneceğim için mutsuz değilim. Bohemya'da rahat hissedemiyorum. Elbette Reichsprotektor'un misafirperverliğinden

bir şikâyetim yok. Ama bu ülkede öyle bir hava var ki, insan zavallı Kral Wenceslas gibi kiliseye giderken kafasının dağıtılacağını hissediyor. Ya da o pis kokulu Hussitler tarafından camdan atılacağını düşünüyorsun. Bu Çekler, pis kokan tuhaf insanlar. Tarih boyunca da hep öyleydiler ve öyle de olacaklar. Bana soracak olursan General'i buraya göndermekle bu adamların hakkından gelecek en doğru kişiyi seçmişler. Duyduğuma göre daha önce Paris'teymişsin."

"Doğru, efendim."

"Prag'ın Paris'ten ne kadar farklı olduğunu söylememe gerek yok herhalde. Fransızlar pragmatiktir. En azından şimdilik, kimin yanında durmalarının hayırlarına olacağını biliyorlar. Çekler onlar gibi değil. Çeklerin hepsi baş belası. Bu sözümü bir yere yaz, Müfettiş, eğer bu ülkeyi elde tutmak istiyorsak çok kan dökmemiz gerekecek."

Kaşları çatıldı.

"Kusura bakma. Sütçü kız gibi çenem düştü. Sen Çekler hakkındaki kanaatimi duymak değil de zavallı Yüzbaşı Kuttner'den bahsetmek istiyordun, değil mi?"

"Sizin kapınızın önündeki koridorda bir mermi kovanı buldum. P38 mermisine ait. Bu da o civarda bir silah ateşlendiğine delalet eder. Cinayet gecesi silah sesi duydunuz mu?"

"Yani dışarıda değil de evin içinde mi diyorsun? Çünkü dışarıdan sürekli silah sesi gelmeye devam ediyor. Hayır, hiçbir şey duymadım. İçtiğim onca içkiden sonra o gece kütük gibi uyumuşum. Sabah yedi civarında şiddetli darbe sesle-

riyle uyanana kadar aralıksız uyudum. Kalkıp ne olup bittiğini görmek istediğimde Yüzbaşı Pomme, sanırım oydu, bana o ve uşağın, aşırı dozda barbitol aldığını düşündükleri için Kuttner'in kapısını kırmak zorunda kaldıklarını söyledi. Sanırım dediği onun gibi bir şeydi. Ben de bir yardımım olur mu diye bakmaya geldiğimde Jury'nin onun öldüğünü söylediğini duydum. Tabii elimden gelen hiçbir şey olmadığından dönüp yattım. Dokuza kadar uyudum. Kalkıp yıkandım, tıraş oldum, tekrar odamdan çıktım ve orada yerde emekleyerek mermi kovanı arayan sana denk geldim. Açıkçası o zamandan beri ben de birinin onu neden öldürmek isteyeceğini düşünüp duruyorum. Nasılından bahsetmiyorum bile. Odanın kapısı kapalı ve içeriden sürgülüydü, değil mi? Pencere de sürgülüydü. Cinayet silahı da bulunamadı. Tam bir gizem."

Başımı salladım.

"Hatta biraz ilham almak için dün gece onun yatak odasına baktım. Sana akıl verip işini öğretmek istemiyorum ama oraya girdiğimde zemin döşemelerinden bazılarının gevşek olduğunu fark ettim. Çıkarılacak kadar gevşekler. Altlarında orta boy bir adamın saklanabileceği kadar geniş bir yer var. O zaman düşündüm ki katil, sağlam sinirlere sahip olduğunu varsayıyorum, siz hepiniz o odada durup kendi aranızda konuşurken orada saklanıyordu. Elbette o tahtaları tekrar yerleştirecek ve halıyı da çekecek bir mekanizma tertip etmiş olmalı. Misina falan kullanmış olabilir. Evet, orada olsam benim kullanacağım bu olurdu. Süpürgeliğe çakacağın birkaç çiviyle

halıyı Venedik perdesiymiş gibi kolayca çekebilirsin."

Baktığım Kahlo omuz silkti.

"Kusura bakma." Thummel pişman bir ifadeyle gülümsedi. "Bilmen gerektiğini düşündüm, hepsi bu. Seni aptal konumuna falan düşürmek gibi bir niyetim yoktu, Müfettiş Günther."

"Aslında komutanım o bahsettiğinizi kendi başıma gayet iyi beceriyordum zaten."

İç çekip hemen üzerinde Kuttner'in odasının bulunduğu, tavana baktım.

"Bu neden benim aklıma gelmedi?"

"Her şeyi sen düşünemezsin. Bu evde böyle bir soruşturmayı yürütmek her ölümlünün sabrını ve maharetini zorlar. Ayrıca katilin orada saklandığını da söylemedim. Sadece bir ihtimal olduğunu söyledim ama sanırım gayet makul."

Omuz silkti.

"Diğer taraftan şunu da söylemem gerek. Abwehr'de düşmanın verimliliği ve yaratıcılığı bizi hep hayrete düşürür. Özellikle de Tommy'lerin. Çaresizlik icatların anasıdır." İç çekti. "Cinayetin böyle işlendiğini söylemiyorum, Müfettiş. Sadece böyle de işlenebileceğini söylüyorum."

Başımı salladım. "Teşekkürler, efendim."

"Önemli değil, Müfettiş. Lafını etmeyeceğimden emin olabilirsin."

"Yukarı çıkıp kendimiz baksak iyi olacak."

Üçümüz de kalkıp hep birlikte sabah odasının kapısına yürüdük.

"Bu arada, Binbaşı Thummel, Geert Vranken adı size bir şey ifade ediyor mu?" diye sordum Berlin'den sabah aldığım mektubu hatırlayarak.

"Geert Vranken mi?" Thummel biraz düşündükten sonra başını iki yana salladı. "Hayır, zannetmem. Neden etsin ki?"

"Bu yaz Berlin'de yürütülen bir cinayet soruşturması vardı. S-Bahn katili. Vranken polis tarafından sorgulanmış şüphelilerden biri, yabancı bir demiryolu işçisiydi ve kendisine kefil olacak bir Alman subayının ismini vermiş."

"Benim adımı verdiğine mi inanıyorsun?"

"Hollanda'daki babasından henüz bir mektup aldım ve mektupta oğlunun savaştan önce 1939 yılında Hague'de Yüzbaşı Thummel'le tanıştığını söylüyor."

"Duruma bakılırsa Thummel adında başka bir subay olmalı. Hague'ye en son 1933 ya da 34'te gittim. 1939'da oraya hiç gitmediğimden eminim. 1939'da Paris'te görevliydim. Bildiğin üzere Thummel yaygın bir isimdir. Adlon Hotel'in baş garsonunun adı da Thummel. Bunu biliyor muydun?"

"Evet, efendim biliyorum. Haklısınız, başka bir Thummel olmalı."

Thummel keyifle sırıttı. "Ayrıca hiç de yabancı işçilere kefil olacak türde bir adam değilimdir." Başıyla üst katı işaret etti. "İsterseniz size o gevşek döşemeleri göstereyim, Müfettiş."

Thummel, Kuttner'in yatak odasından çıktıktan sonra Kahlo zemindeki boşluğa inip ben döşemeleri yerine yerleştirirken sabırla bekledi. Ardından döşemeleri tekrar söktüm.

Kahlo toz içerisinde dışarı çıktı.

"Görünen o ki mümkün," dedim. "Ama muhtemel olduğunu hiç zannetmem."

"Neden böyle söylediniz, efendim?"

"Üzerindeki tozların miktarından. Cuma sabahı birisi orada saklanıyor olsa şu anda üzerinde çok daha az toz olurdu. En azından sen oraya inene kadar."

Kahlo'ya üst çekmeceden aldığım elbise fırçasını verdim.

"Dua et ki kaliteli bir takım değil," dedim.

Kahlo belli belirsiz homurdanıp ceketiyle pantolonunu fırçalamaya başladı.

"Önceden orada ne kadar toz olduğuna göre değişir, değil mi?" diye mırıldandı.

"Olabilir."

"Bütün karnabaharlar odalarında sarhoşken herhangi biri buralara saklanabilir ve kimsenin ruhu duymaz."

"Halıya da baktım ve aşağıda saklanan birinin herhangi bir şekilde onu üzerine çekebileceği bir mekanizma göremedim. Ne misina var ne de süpürgeliğe çakılı çivi."

"Belki de katil geri gelip hepsini çıkardı," dedi Kahlo.

"Belki. Eğer katil orada saklandıysa bu Kluckholn'u temize çıkarır. Cinayetten sonra burada bizimleydi, hatırladın mı?"

"Yazık. Ben hâlâ ona yakıştırıyorum. Dediğim gibi zaten katilin orada saklanıyor olması pek de muhtemel değil." Kahlo başını iki yana salladı. "Hayır, haklısın. Kluckholn cinayeti başka şekilde işlemiş olmalı. Belki de yarasaya dönüşüyordur."

Sırıtıp başımı iki yana salladım. "Öyle de yapamazdı. Pencerenin de sürgülü olduğunu unuttun mu?"

"General de öyle söyledi. Hepimiz böyle kabul ettik çünkü General söylediği için mutlaka doğrudur. Ya o konuda yanıldıysa? Ya pencere açıksa?"

"Heydrich bu tür konularda hata yapmaz."

"Neden? O da insan değil mi?"

"Bunu da nereden çıkardın?"

Kahlo omuz silkti.

"Öğle yemeği vakti yaklaşıyor," dedi. "Yemekte ona sorarsın."

"Neden sen sormuyorsun?"

"Ya tabii. Terfi hakkında söylediklerimi hatırladın mı?"

Elbise fırçasını bana verdikten sonra döndü.

"Mahzuru yoksa siler misiniz, efendim?"

Ceketinin arkasını silerken dün ceketimi silen Arianne aklıma geldi. Görünüşüme bu kadar özen göstermesi, kravatımı ve yakamı düzeltmesi, pantolonumu yerden alıp kırışmasın diye yatağın altına sıkıştırması hoşuma giderdi. Bu ilgiyi şimdiden özlemiştim. Çoktan Bohemya sınırını geçip Almanya'ya girmiş ve Prag'da olduğundan çok daha güvende olmalıydı. Thummel'in neden bahsettiğini biliyordum; Prag'ın beni zerre kadar ilgilendirmeyen bir tarafı vardı.

"Yemeği zor bekliyorum," dedi Kahlo. Aç bir köpek gibi havayı kokladı. "Ne pişiriyorlarsa güzel kokuyor."

"Sana her şey güzel kokar."

"Bu dava haricinde."

"Doğru. İstersen sen yemeğe git. Ben biraz daha kalayım."

"Kalıp ne yapacaksın?"

"Bir şey yok. Zemine bakacağım. Dışarıdakileri dinleyeceğim. Kendimi vuracağım. Belki de ilham gelmesi için dua ederim."

"Yemeğe geleceksin, değil mi?"

Kahlo'nun ses tonundan bunun en az kendimi vurmayı düşünmem kadar ciddi bir mesele olduğu anlaşılıyordu. İşin aslı haksız da sayılmazdı.

"Şimdi düşündüm de aslında iyi fikir," dedim. "Yemek yemenin düşüncelerimi bölmek gibi bir adeti vardır. Bu açıdan en az bira kadar kötüdür. Eğer bir süre aç kalırsam belki de cinayetin nasıl işlendiği zihnimde belirir. Öyle ya, neden olmasın? Belki de Musa gibi kırk gün aç kaldıktan sonra Tanrı gelip kimin yaptığını söyler bana. Gerçi dikkatimi çekmesi için evi ateşe vermesi gerekecek ama buna değer. Bu açıdan Musa'dan avantajlı olduğumu söyleyebilirim."

"Aa? Nedenmiş o?"

Sigaralığımı açtım. "Sigara. Küçük bir çalı yangınından büyük bir bilgelik doğar. Azizlerin çoğu basit bir sigarayla bir sürü vakit kaybı ve meşakkatten kurtulabilirdi."

Kahlo gittikten sonra kendimle baş başa kalıp Kuttner'in yatağının kenarına oturarak bir sigara yaktım ve sigaramın minik ve gizemli ateşine, ilahi ilhamın tecellisini görebilmek için yeterince baktıktan sonra evin etrafında dolaşmaya karar verdim. Hemen herkes yemek salonunda toplandığından kimseye ne yaptığımı izah etmek zorunda kalmadan dilediğim her yere gidebilirdim. Ayrıca ne aradığımı ben de bilmiyordum. Tek bildiğim acilen bir fikre ihtiyacım olduğuydu.

Yemek salonundan gelen coşkulu sesler bana ilk fikri verdi. Pek bir fikir sayılmasa da pratiklik bakımından bir değeri vardı denebilir. Bir deney. Benim ve diğer herkesin davanın en başından beri yapmış olduğu varsayımın deneysel testi.

Yatak odama gidip çantamdan Walther PPK tabancamı aldım. Kuttner'in odasına geri dönüp kapıyı kapattıktan sonra silahın ağzına mermi sürüp art arda iki el ateş edip akabinde oturup neler olacağını beklemeye başladım. Ama eğer ateş sesi yüzünden endişeli subayların Kuttner'in odasına doluşacağını varsaymışsam yanılmıştım. Dakikalar geçmeye başladı ve beş dakikanın ardından hiç kimse silah sesini duymadığından kimsenin gelmeyeceğinden emin oldum. Elbette bu bana sadece Kuttner'in hiç kimse duymadan ve merak edip araştırma zahmetine girmeden vurulabileceğini gösteriyordu ama bu da bir şeydi. Bu kolaylıkla yanlış olduğunu ispatlayabildiğim varsayımlardan biriydi. Ve birini böyle çözdüysem, bunu diğerleri de takip edebilirdi.

Odama dönüp silahı çantama koyduktan sonra zenci figürleri, avcı tarzı deri sandalyeleri, süslü Meissen ve daha az süslü Hitler, Himmler, Goebbels, Goering, Bormann ve von Ribbentrop fotoğraflarının bulunduğu koridora çıktım. Eğer Berghof'da yaşıyorsan burası evinden uzakta diğer bir ev sayılırdı.

Aşağı şatonun, kütüphane, yemek salonu, bilardo salonu, kış bahçesi, konferans salonu ve sabah odasının da dahil olduğu, daha cazip kesimlerine aşinaydım; ama hakkında hiçbir şey bilmediğim ya da yasak olduğunu düşündüğüm

başka yerleri de vardı. Heydrich'in çalışma odası, Heydrich'in dedektifi kabul edilebilecek kişi için bile sınır dışındaydı. Kapısının dışında biraz durduktan sonra kapıyı çalıp cevap gelmeyince, kilitli olduğunu umarak, pirinç kapı kolunu çevirdim. Kapı açıldı. İçeri girdim. Kalın kapıyı arkamdan kapattım.

Evdeki en büyük odalardan biriydi ayrıca sessiz ve serindi; çalışma odasından çok mezar odasını andırıyordu. Bir dakika kadar odada dolaştıktan sonra, tıpkı varlığıyla yokluğu belirsiz bir hayalet gibi hiç ses çıkarmadan, kendi adımlarımı geri geri takip etmeye başladım. Elbette Heydrich beni burada bulursa hayaletlere karışmam uzun sürmezdi. Tıpkı, gayet temiz ve parlak görünen, masasının üzerindeki kristal kül tablasını boşaltıyormuş gibi kolayca yapardı bunu. Galiba Kritzinger'in görevlerinden biri de buydu.

Bir şey bulmayı umut edip etmediğimi bile bilmiyordum. Sadece merak etmiş ve tüm dedektifler gibi bunun bir yere gizlice girmek için, ancak tamahkârlık ya da haset gibi başka bir kötü hisle birlikte olduğunda yanlış bir hareket kabul edilebilecek, yeterli bir bahane olduğunu düşündüm. Gıpta ettiğim herhangi bir şey yoktu. Gerçi hep güzel bir masayla rahat bir koltuk istemişimdir ama bunlar benim tarzıma göre biraz ağır kaçardı. Yine de sandalyeye oturup ayaklarımı Reichsprotektor'un masasına uzattım, arkama yaslandım, odaya göz gezdirdim, raftan –çoğu popüler romanlar olan– birkaç kitabı alıp baktım, fotoğrafları inceledim, not defterinde yeni bir kayıt var mı diye kontrol ettim –yoktu– ve sonunda

Reinhard Heydrich olmadığıma çok memnun olduğuma karar verdim. Bütün dünyayı bana verseler bu adamın yerinde olmak istemezdim.

Deri bloknot randevular ve benzeri şeylerle doluydu. Geçmiş tarihlerde Rastenburg'daki Kurt İni'nde, Bergrof'ta ve başbakanlıkta katıldığı toplantılar kayıtlıydı; ayrıca ileride gideceği sirk gösterisi –tuhaf şekilde altı çizilmişti– Rastenburg'da bir gün, Karinhall'da bir hafta sonu, Deutsches Opernhaus'da bir gece, aşağı şatoda yılbaşı ve Grosser Wannsee'deki SS villasında aralık ayında katılacağı bir konferans kaydedilmişti. Heydrich'in dedektifi olarak tüm bu mekânlara benim de mi gitmem gerekecekti? Rastenburg? Başbakanlık? Hitler'le görüşme düşüncesi bile kanımı dondurmaya yetti.

Masasının altındaki çöp tenekesine de baktım ve sadece delik bir çorap buldum. Araştırabileceğim çekmece yoktu. Eğer Heydrich'in gizli dosyaları varsa başka bir gizli yerde saklıyor olmalıydı. Odada etrafıma baktım.

Kasa Hitler'in resminin arkasındadır diye düşünüp haklı çıktım; ama açmayı deneyecek değildim. Benim münasebetsizliğimin bile bir hududu vardı. Ayrıca bazı şeyleri bilmek de istemiyordum. Özellikle de Heydrich'in bildiği sırları.

Odaya birinin gelmesi halinde rahatlıkla bir tiyatroya aitmiş gibi duran çizgili perdelerin arkasına saklanabilirdim. Büyük pencereler serçe parmağım kadar kalındı, muhtemelen kurşungeçirmezdi. Perdelerin arkasında birkaç makineli tabancayla bir el bombası kutusu vardı; Heydrich hiçbir şeyi şansa bırakmamıştı. Eğer birisi ona bu

evde saldırırsa sonuna kadar kendini müdafaaya niyetli olduğu açıktı.

İyi de, onun ya da yaverlerinden birinin beni burada yakalamasını mı istiyordum? Belki de. Görevimden alınmam aynı zamanda bu davadan da alınıp utanç içerisinde Berlin'e gönderilmem demekti ki, bundan daha çok istediğim bir şey yoktu. Ama bu temennimin boşa çıkmasının ardından, orada on beş dakika kadar kaldım ve kimseye görünmeden dışarı çıktım.

Heydrich'in çalışma odasının bitişiğinde daha kadınsı odaları olan bir süit yer alıyordu – burasının Lina Heydrich için hazırlandığı belliydi. Bu süitte gül desenli kanepeler, zarif sandalyeler, yüksek aynalar ve Messerschmitt kadar büyük bir elbise dolabı vardı.

Alt kata inip kimsenin dikkatini çekmeden karnabahar dolu yemek salonunun kapısının önünden geçip gittim; arka bahçenin yakınında, önce oyun odası ardından da çocuk odasını kontrol ettim.

En alt kattaki görevli odalarından hâlâ haberim olmadığından dar merdivenden aşağı inip evin sinir sisteminin merkezi olduğu anlaşılan loş koridorda yürümeye başladım. Böyle güneşli bir günde bile taş plakalı bodrum koridoru, Alex'teki hücre katını andırıyordu ama kokusu çok daha iyiydi. Kahlo bu konuda haklıydı.

Büyük mutfakta birkaç aşçı harıl harıl çalışıp yüzleri daha tanıdık olan garsonlar tarafından sunulacak bir sonraki öğünü hazırlamaktaydılar. Bana şüphe ve telaşla baktılar. Daha önce konuştuğum asker Fendler, tesadüfen arka ka-

pının orada sigara içmekle meşguldü ve gelip kaybolup kaybolmadığımı sordu. Hayır desem de üzerime yönelen korku dolu bakışlardan tedirgin olmaya başlayınca üst kata çıkıp yemek yemeye karar verdim, o anda koridorun en loş ve uzak ucundaki bir kapı açıldı, içinden daha evvel hiç görmediğim bir SS çavuşu çıktı. Çavuş kapıyı arkasından dikkatle kapayıp hemen karşıdaki odaya girdi.

Kapı kapanmadan önce telefon santralini andıran bir şeyi barındıran aydınlık ve faal bir oda görünce bunun kendimi takdim etmek için doğru zaman olduğuna hükmederek –Alex'i bir kez daha aramak istiyordum– koridorda ilerleyerek gidip kapıyı açtım.

Ahşap bir masaya oturmuş iri kıyım bir SS onbaşı elindeki gazeteyi atıp yerinden fırlayarak yolumu kesti. Bunu yaparken de arkasındaki diğer bir kapıyı kapadı ama o ana kadar kulaklıklı SS'lerin önünde oturduğu birkaç büyük kayıt cihazını görmeyi başardım.

"Bağışlayın, komutanım," dedi onbaşı. "Ama buraya giremezsiniz."

"Ben polis memuruyum." Ona rozetimi gösterdim. "Alex'ten müfettiş Günther. General Heydrich bu evde bir cinayeti soruşturmam için bana yetki verdi."

"Kim olduğunuzun bir önemi yok, komutanım. Burası yasak bölgedir ve giremezsiniz."

"İsmin ne onbaşı?"

"Bilmenize gerek yok, komutanım. Buradaki hiçbir şeyi bilmenize gerek yok. Sizi ya da soruşturmanızı ilgilendirecek bir şey yok burada."

"*Soruşturmamı* mı? Buna karar verecek kişi sen değilsin, benim onbaşı. Burası neresi ve o kapının arkasında neler oluyor? Sanki Deutsches Grammophon orada toplanmış gibi."

"Maalesef gitmeniz konusunda ısrar etmek zorundayım, komutanım. Derhal."

"Onbaşı şu anda vazife başında bir polis memuruna engel olduğunun farkında mısın? Burada olup bitenleri tam olarak açıklamadığın müddetçe gitmek gibi bir niyetim yok."

Benimki de dahil olmak üzere sesler yükselmeye başlamış ve iş itip kakmaya dönüşmüştü. Onbaşıdan ziyade kendime kızgındım –ne gevşek döşemeleri fark edebilmiştim ne de ev misafirlerini dinlemek için kullanılan bu odadan haberim olmuştu– ama onbaşı bundan habersizdi. Az önce girdiğim arkamdaki kapıda biri belirince, kim olduğunu görmek için dönmemle onbaşının bana bir tane çakması bir oldu.

Onu suçlayamazdım. Kimseyi suçlayamazdım. Sesini yükseltip tartışıp bağrışırken birden ayağının altında beliren bir kara delikten baş aşağı gitmeye başladığında, kimseyi suçlayacak halde olmazdın. Doktor Freud buna bir isim vermemişti ama şuursuz olmanın ne olduğunu, herifin teki Zulu topuzunu andıran yumruğunu sanki büyük, yaygaracı ve ahmak bir tavşanı öldürmek istermiş gibi ensene indirdiği zaman idrak edebilirdin. Hayır, bir dakika, suçlayacak birini bulmuştum. Kendimi suçluyordum. En başta SS onbaşının lafını dinlemediğim için kendimi suçluyordum. Kuttner'in yatak odasındaki gevşek döşemeleri gözden kaçırdığım için kendimi suçluyordum.

Heydrich'in sözüne kanıp soruşturmayı yürütme adına tüm evin idaresini ele aldığıma inandığım için kendimi suçluyordum. Ama en çok da suçluların hüküm sürdüğü bir dünyada gerçek bir dedektif gibi davranabileceğime inandığım için kendimi suçluyordum.

Baygınlığımın birkaç dakikadan uzun sürdüğünü zannetmiyorum. Ama ayıldığımda daha uzun sürmüş olmasını temenni ettim. Baygınken ne kendinizi kötü hissedersiniz, ne başınız çatlayacak gibi ağrır ne de acaba boynum mu kırıldı diye düşünerek bacaklarınızı hareket ettirmekten korkarsınız. Her ne kadar çok acı veriyor olsa da göz kapaklarımı açtım ve kendimi, büyük bir brendi kadehinin alaybozanı andıran ağzına bakar halde buldum. Bir alaybozana ya da bu tür durumlarda daha ziyade karşılaştığımız bir tabancaya kıyasla oldukça büyük bir gelişme sayılırdı. İçkinin kokusunu içime çekip lenf bezlerimin iyice doymasını bekledikten sonra kadehi, onu önümde tutan elden alıp tümünü dikkatle –çünkü içebilmek için boynumu hareket ettirmem gerekiyordu– içtim.

Kadehi geri uzattığımda onu benden alanın Kritzinger olduğunu gördüm.

Bodrum koridoruna bakan bir penceresi, küçük bir masası, birkaç sandalyesi, kasası ve üzerinde yatmakta olduğum kanepesi bulunan küçük ve tertipli bir oturma odasındaydım.

"Neredeyim?"

"Benim ofisimde, efendim," dedi Kritzinger.

Arkamda iki SS duruyordu, biri az önce tartıştığım onbaşı, diğer Binbaşı Ploetz'di.

"Bana kim vurdu?"

"Ben vurdum, komutanım," dedi onbaşı.

"Derdin neydi? Kafamı çan gibi çalmak mı istedin?"

"Bağışlayın, komutanım."

"Hayır, özür dileme. Kritzinger?"

"Efendim?"

"Bu adama bir kelle şeker ver. Adam nakavtla kazandı. Son kez böyle bir darbe yediğimde kafamda çivili miğferle siperde duruyordum."

"Keşke beni dinleseydiniz, komutanım," dedi onbaşı.

Başımın arkasını ovuşturup inledim. "Anladığım kadarıyla bana ve bu evdeki herkese aynı şeyi yapıyorsun."

"Emir emirdir, komutanım."

Ploetz elini omzuma koydu. "Nasılsın, Yüzbaşı?" sanki umurundaymış gibi gerçekten de samimiye benziyordu.

"Ciddiyim, komutanım," diye üsteledi onbaşı. "Eğer siz olduğunuzu bilseydim..."

"Sorun değil, onbaşı," dedi Ploetz sakince. "Bundan sonrasını ben hallederim."

"Tabii, doktor, ne demek," dedim. "Tüm o dinleme cihazlarının masum bir açıklaması varmış gibi yaparken ben de gerçek bir dedektifmişim gibi yaparım. Şu anda emin olduğum tek şey, içtiğim brendinin kalitesi. Kritzinger sen en iyisi bana bir kadeh daha koy. Elimde içki varken daha iyi numara yaparım."

"Başka içki verme," dedi Ploetz, Kritzinger'e. Ardından da, "Zaten yeterince boşboğazsın, Günther. Kendi başına iş açmana neden olacak şeyler

söylemen kimsenin hayrına olmaz. Özellikle de General'in gözüne girmiş olduğun şu sıralarda."

Duymazdan geldim. Pek aklıma yatmamıştı. Anlaşılan enseme yediğim darbe duyma kabiliyetimi de etkilemişti.

"Haklısın, doktor. Ağzımızdan çıkana dikkat etmeliyiz. Tabelada ne yazıyordu? Dikkat, düşman dinliyor! Doğru, dinliyorlar. Hem de bunu çok iyi yapıyorlar. Değil mi, çocuklar? Zaten ne dinliyorsunuz ki? Sakın Führer'in kış yardımıyla ilgili konuşmasını dinliyoruz demeyin. Toplantı odasındaki bir şeyi mi? Yatak odalarındaki bir şeyi mi? Belki de Kuttner'in vuruluşunun bile sizde kaydı vardır. Bu çok işimize yarardı. En azından benim. Sabah odasındaki bir şeyi mi? Belki de beni. Ama bunun ne faydası olurdu ki? Sizin ne manyak ve yalancı olduğunuzu yüzünüze söylemekten çekinmem! İsterseniz deneyin."

Ploetz başıyla kapıyı işaret edince iki SS gitmek için hareketlendi.

"Bak, Günther," dedi Ploetz. "Odana dönüp biraz uzansan iyi olur. Olanları General'e ben haber veririm. İyi durumda olduğunu duymak isteyeceğinden eminim."

Şu anda uzanmak çok cazip bir seçenek gibi geliyordu.

Ploetz dışarı çıkarken Kritzinger'de ayağa kalkmama yardım etti.

"İyi misiniz, efendim? Sizi odanıza kadar götürmemi ister misiniz?"

"Teşekkürler. Ben hallederim. Buna alışığım. Bir polis için sopa yemek mesleğinin cilvesidir. Burnunu olmaması gereken yerlere sokmasının

neticesidir. Bunu şimdiye kadar öğrenmem gerekirdi. Önceden bir dedektif bir kır evine gelir, herkesi sorgular, bazı bariz deliller bulur ve sonunda kütüphanede toplanan diğerleri içinde uşağı tutuklardı. Ama ne yazık ki burada öyle olmadı, Kritzinger. Ne yazık ki herkesin, kişinin ne kadar zeki bir adam olduğunu anladığı o büyük anı yaşamak kısmet değilmiş."

"Bu çok can sıkıcı, efendim. Her şeye rağmen belki bir brendi daha istersiniz?"

Başımı iki yana salladım. "Hayır. Doktor Ploetz haklı. Çok konuşuyorum çünkü bir türlü cevap alamıyorum. Yüzbaşı Kuttner'i kimin vurduğunu bildiğini zannetmiyorum."

"Hayır, efendim."

Belli belirsiz gülümseyip acayip bir şekilde başının arkasını kaşıdı.

"Yazık."

"Bilirsiniz, efendim. Bu evde duymamayı tercih ettiğim pek çok şey var ama eğer ki bu şeyler içinde bir silah sesi ya da menfur bir cinayete ışık tutacak birkaç söz olsa elbette ki bunu sizinle paylaşırdım, Müfettiş. İnanın, yapardım. Fakat size söyleyecek hiçbir şeyim olmadığından eminim."

Başımı salladım. "Bunu söylemekle iyi yaptın, Kritzinger. Samimi olduğuna da inanıyorum. Söylemene de çok memnun oldum."

"Gerçekten mi?" Gülümseme bir saniyeliğine tekrar yüzünde belirdi. "Şaşırdım."

"Hayır, asıl ben şaşırdım."

"Sizin aklınızdan neler geçtiğini tahmin edebildiğimi söyleyebilirim. Bu tür bir evde elinizde olmadan da mutlaka bir şeyler duyarsınız."

"Ben de fark ettim."

"Sonuç olarak biliyorum ki siz benim bir şekilde, artık nasıl bir şekildeyse, hiç duymadığımı düşündüğüme inanıyorsunuz. Hiç duymadım. Ben iyi bir Almanım. Belki tıpkı sizin gibi, başka nasıl olabileceğimi bilmiyorum. Ama sizden farklı olarak ben cesur bir adam değilim."

"Göğsündeki Demir Haç aksini söylüyor, Bay Kritzinger."

"Teşekkürler, efendim, ama o öncedendi. O savaşta işler bana göre daha basitti. Cesareti sadece kendinde değil, diğerlerinde görmek daha kolaydı. O zaman gençtim. Şimdiyse karım ve çocuğum var. Uzun zaman önce benim için geçerli olan tek hareket tarzının bana söyleneni yapmak olduğunu idrak ettim."

"Ben de öyle."

Biraz bozulmuş olan dengemle merdivenlere doğru yürüdüm. Tam Alman tarzı bir sohbet olmuştu.

Yemek salonundan geçerken yemeğin bitmiş olduğunu gördüm. Beni gören Heydrich diğer karnabaharlardan müsaade isteyip gülümseyerek başıyla misafir salonunu işaret etti.

Heydrich'in bana gülümsemesi sık yaşanan bir hadise değildi. Onun peşi sıra Fransız pencereli bir terasa çıktık. Orada bana sigara ikram etti ve hatta sigaramı bile o yaktı. Kendisi içmedi. Vaclav Moravek'in, Gestapo'nun elinden kaçmaya devam ettiğini dikkate alırsak gayet neşeli görünüyordu. Onu daha önce sadece bir kez, Haziran 1940'da Fransa teslim olduğunda böyle neşeli görmüştüm.

Sanki özür dilermiş gibi "Binbaşı Ploetz alt katta cereyan eden hadiseyi bana aktardı," dedi. "Sana SD dinleme istasyonu hakkında bilgi vermem gerekirdi ama kafamda çok fazla şey vardı. Sanki Bohemya'da başım Üç Kral, UVOD ve Hain X'le yeterince belada değilmiş gibi Reichsmareşal Göring, Alman nüfuzuna dahil olan tüm yeni topraklarda Yahudilerle nasıl ilgilenilmesi gerektiğine dair teferruatlı bir taslak hazırlamamı istedi. Sana doğuda işlerin ne halde olduğunu söylememe gerek yok. Tam bir kargaşa hüküm sürüyor ama seni ilgilendiren bir durum değil.

"Diğer taraftan Hain X meselesi mevzubahis olduğunda, bildiğin üzere bu evdeki misafirlerin tümü zanlı. Fakat istihbarat uzmanlarımızın tatbik ettiği basit bir eleme işlemiyle zanlı sayısını altı ila yedi subaya indirmeye muvaffak olduk. Dolayısıyla bu adamların ağzından çıkan her kelime bizim için büyük önem taşıyor. O nedenle, belki ağızlarından önemli bir şey kaçırırlar diye, aşağı şatodaki bazı odalara dinleme cihazı yerleştirildi."

"Pension Matzky gibi mi demek istediniz?"

Heydrich başını salladı. "Mikrofonlardan haberin var, değil mi?" Sırıttı. "Evet, Pension Matzky gibi."

"Bu odalara sabah odası da dahil mi?"

"Evet, dahil."

Bir anda midemin bir tuhaf olduğunu hissettim; kendim için endişeli değildim çünkü Heydrich'in gözünde ben umutsuz bir vakaydım fakat Kurt Kahlo'nun durumu hiç iç açıcı olmayabilirdi. Hemen acaba sadakatsizliğine yorulacak

bir şey söyleyip söylemedi mi diye hatırlamaya çalıştım.

"Yani orada söylenen her şeyi duydunuz mu?"

"Hayır, şahsen değil. Ama raporlardan bazılarını okudum."

"Ya Kuttner'in odası."

"Hayır. Dördüncü yaverim böylesi bir gözetime tabii tutulacak ehemmiyette değildi." Heydrich surat yaptı. "Çok yazık çünkü o önemde olsaydı, şu an göğsüne iki kurşunu kimin yerleştirdiğini biliyor olurduk."

İç çekip henüz öğrenmiş olduğum bu yeni bilgileri sindirmeye çalıştım.

"Benim kitabımda hain haindir. Onu yakalamak için gizli mikrofonlar da dahil olmak üzere, elinizdeki tüm imkânları seferber etmenizi gayet iyi anlıyorum. Ama sizden yardımcım Kahlo'nun sabah odasında düşünmeden sarf etmiş olabileceği bazı sözleri mazur görmenizi rica ediyorum. İyi biridir ve korkarım ki onu biraz kötü etkiledim."

"Bilakis, Günther. Senin sıra dışı ve kural tanımaz sorgu tekniğin sayesinde hainin kimliği ifşa oldu. Aslında her şey planladığım gibi gitti. Sen, Günther, her şeyi değiştiren katalizör oldun. Asıl kim tebrik edilmeyi hak ediyor, bilemiyorum: Seni buraya getirmeyi düşündüğüm için ben mi yoksa böylesi inatçı ve bağımsız düşünce tarzına sahip olduğun için sen mi?"

Yüzümde bir hayret ifadesinin belirdiğini hissettim.

"Evet, doğru duydun. Görünen o ki bu meselede her şeyi sana borçluyuz, Günther. Bu da ilk

mükâfatının bir SD meslektaşın tarafından bayıltılmak olmasını daha da üzücü hale getiriyor. Bu yüzden senden tekrar özürlerimi kabul etmeni istiyorum. Sen sadece görevini ifa ediyordun. Başardın. Hain tutuklandı ve şu anda Prag'daki Gestapo karargahı yolunda."

"İyi de kimmiş bu hain?"

"Binbaşı Thummel. Abwehr'den Paul Thummel."

"Thummel. Altın Parti rozetli adam değil mi?"

"Bunun hiç kimsenin şüphelenmeyeceği biri çıkacağını söylemiştim."

"Ama o aynı zamanda Himmler'in de dostu."

Heydrich gülümsedi. "Evet. Bu da ikramiyesi oldu. Bu yakınlığın neden olacağı mahcubiyet Reichsführer'e yeter de artar bile. Führer'e söylediğim zaman Himmler'in yüz ifadesini görmek için sabırsızlanıyorum. Yine aynı nedenden ötürü Thummel'e yönelik suçlamalarımızın tümünü ispatlamak zorundayız. Elbette elimizden gelenin en iyisini yapacağız."

Başımı salladım. "Anlamaya başladım. Bu sabah Hollanda'dan aldığım mektupla ilgili bir şey değil mi?"

"Aynen öyle. Binbaşı Thummel'e 1939'da Hague'deki Yüzbaşı Thummel'le aynı kişi olup olmadığını sordun. Tabii ki inkâr etti, ama neden? Bunun seninle ne ilgisi vardı? Ama yalandı. Sadece askeri siciline bakarak kolayca bunun yalan olduğunu öğrenmek mümkündü. Thummel 1939'da yüzbaşıyken Paris'e Hague üzerinden gitti. Hague'de olduğunu biliyoruz çünkü Alman elçiliğindeki askeri ataşeye uğradı. Yine Hagu-

e'deyken Binbaşı Franck adındaki bir Çek murakıpla gizlice görüştüğünü biliyoruz. Franck'la Thummel'in Inge Vranken adında ortak bir kız arkadaşları vardı. Elbette mektubunu da görmek isteyeceğim ama anlaşılan Inge Vranken senin arkadaşın Geert'in kız kardeşi."

"1936 Şubatından beri Thummel'in Çekler adına casusluk yaptığından şüpheleniyorduk. Uzun süre buraya, Prag'a mesaj göndermek için bir radyo vericisi kullandı. Bildiğin üzere bu yayınlardan bazılarını tespit ettik; onlara OTA sinyalleri adını verdik. Çekler, Thummel'e A54 adını verdiler. Nedenini sorma. Çağrı şifresi olsa gerek. Bu telsiz mesajları Londra'da bulunan sürgündeki Çek hükümetine bir ulakla gönderiliyordu. Uzunca bir süre böyle devam etti. Ama Thummel endişeye kapılmaya başladı. Telsiz vericisi kullanmayı bıraktı. Yaptıklarına bakılırsa işi bırakmayı düşünüyordu ki bu da onu yakalama şansımızı çok zayıflatacaktı."

"UVOD'un en iyi ajanını kaybettiği için endişelendiğinden şüphelendik. Çünkü gönderdiği istihbarat Londra'daki Benes hükümetinin her daim Churchill'in gözdesi olmasını sağlıyordu. İstihbarat yoksa en yukarıdan gelen harekât planları da yok demekti. O yüzden UVOD Berlin'de onunla bizzat temas kurdu ve bu da bir süre daha devam etmesini sağladı. Ama risk arttıkça bir kez daha sinirleri buna dayanmadı. Bana kalırsa bir süredir böyle bir şey olmasını bekliyordu."

"İyi de neden? Neden eski bir Parti mensubu –Hitler'in itimadını kazanmış birisi– Çeklere casusluk yapar? Derdi ne bu adamın?"

"Güzel soru. Üstelik cevabını henüz ben de bilmiyorum. Bekleneceği şekilde hâlâ her şeyi inkâr ediyor. İhanetinin nedenini ya da konuyla ilgili her şeyi öğrenmemiz birkaç gün sürer."

Thummel'le Gustav'ın aynı kişi olması mümkün müydü? Bir an için yerel Gestapo'nun elindeki Thummel'i gözümde canlandırıp "konuyla ilgili her şeyi" anlatmaya başlamasının ne kadar süreceğini düşündüm.

"Adamlarının işinin bu kadar uzun süreceğini hiç zannetmem."

Heydrich başını iki yana salladı. "Aslında sürebilir. Thummel'in arkası sağlamdır. Onu çok dikkatli sorgulamak zorundayız. Ona işkence edersem Himmler beni asla affetmez. Kısa vadede ancak sorgu yoluyla hikâyesindeki açıkları bulmayı umabiliriz."

"Anlıyorum."

Heydrich sessizce başını salladı.

"Pekâlâ," dedi. "İyi işti, Günther. Şahsi dedektifim olarak harikulade bir başlangıç yaptın."

Fransız pencerelerden geçip giderken tekrar konuşmaya başladım.

"Anlayamadığım bir şey var, General. Yüzbaşı Kuttner'i neden öldürdünüz?"

Heydrich durup yavaşça topuklarının üzerinde döndü.

"Hm?"

"Yaverinizi siz öldürdünüz, bundan kesinlikle eminim. Nasıl yaptığınızı da biliyorum. Sadece nedenini bilmiyorum. Yani onu divani harbe vermek için yığınla bahaneniz varken neden öldürmeye zahmet ettiniz? Bunu bir türlü anlaya-

madım. Ayrıca zaten sizin işlediğiniz bir cinayeti soruşturmam için beni neden bu kadar uğraştırdığınızı da anlamış değilim."

Heydrich bir şey demedi. Sanırım konuşmaya başlamadan evvel benim diyeceklerimin bitmesini bekliyordu. Ben de devam ettim. Sanki ağzımdan çıkan her kelime boynumu ilmeğe biraz daha yaklaştırıyormuş gibi bir hisse kapılsam da, asılmanın şu an hissettiklerimden daha kötü olacağını zannetmiyordum.

"Elbette, birkaç fikrim var, efendim ama dilerseniz önce nasıl öldürdüğünüzle başlayayım."

Heydrich başını salladı. "Dinliyorum."

"İnkar etmediğinizi görüyorum."

"Senin karşında mı?" Heydrich güldü. "Günther bu dünya üzerinde kendimi haklı çıkarmak için uğraşacağım sadece üç kişi var ve sen bunlardan biri değilsin. Yine de neler bulduğunu duymak istiyorum. Devam et."

"Öldürmeden bir gece önce Kuttner'e, haberi olmadan birasına koyarak bir doz Veronal verdiniz. Kuttner o gece sadece onu içmişti çünkü içkiyle ilacı birlikte almanın tehlikeli olduğunu biliyordu. Eminim onu bir tane içmeye ikna eden de siz oldunuz çünkü nihayetinde kutlama yapılıyordu. Elbette sizin tarafınızdan sunulan bir içkiye hayır diyemezdi. Bira tam da aradığınız şey olmalıydı. Reddedeceği kadar sert bir içki değildi. Ayrıca bira acı olduğundan Kuttner içine kattığınız ilacın tadını da fark edemezdi.

"Ama içine sizin koyduğunuzdan eminim. Kritzinger, Kuttner'i iki civarında çok bitkin gördüğünü söyledi. Demek ki ilaç etkisini gösterme-

ye başlamıştı ama Kuttner bunu bilmediğinden odasına gidip her zamanki gibi normal dozda Veronal aldı ve haplardan biri daha boğazındayken sızıp kaldı. Neden sadece tek çizmesinin çıkmış olduğunu böylece açıklayabiliriz. Onun bir daha uyanmasını istemediğiniz belli ama bunu neden aşırı dozla halletmeye kalkmadığınızdan emin değilim. Sanırım öldüğünden emin olmak istediniz ve aşırı dozun onu öldüreceği kesin değildi. Kimi insan bir avuç hap yutsa bile ölmez. Ama mermi öyle değildir. Özellikle yakın mesafeden kalbe nişan alındığında.

"Sabah Yüzbaşı Pomme'yle Kritzinger'in onu uyandırmaya çalışmasını bekledikten sonra oraya gelip onlara kapıyı kırmalarını emrettiniz. General olduğunuzdan odaya ilk siz girdiniz, böylece ilaç almış Kuttner'i inceleyip öldüğünü ilan ettiniz. Haliyle hiçbiri itiraz etmedi, General. Siz itiraz edilecek türden biri değilsiniz.

"Dışardan bakıldığında hâlâ hayatta olduğunu anlamak imkânsızdı tabii. Yarı giyinik ve masanın üzerinde de açık bir Veronal kutusu olduğundan herkes bariz olanın doğru olduğunu düşündü: Kuttner, belki de kasten, aşırı doz alıp ölmüştü – nihayetinde ciddi psikolojik sorunları olduğunu herkes biliyordu. Kimse vurulduğundan şüphelenmedi çünkü o sırada vurulmamıştı. O sırada sadece baygındı.

"Kritzinger'e cankurtaran, Yüzbaşı Pomme'ye de Doktor Jury'i çağırmasını emrederek odada baygın haldeki Yüzbaşı'yla yalnız kaldınız. Doktor Jury'nin odası binanın öbür kanadında olduğundan Pomme'nin dönmesinin birkaç dakika sü-

receğini biliyordunuz. Ofisinizdeki haricinde, en yakın telefon zemin katta bulunduğundan Kritzinger de uzaklaşmıştı. Yine de kimsenin civarda olmadığından emin olmak için birkaç dakika bekledikten sonra kapıyı olabildiğince kapattınız. Eskrim ceketinizden tabancanızı çıkarıp yakın mesafeden iki el Kuttner'e ateş edip öldürdünüz. Hâlâ ceketi üzerinde olduğundan mermi yaraları hemen dikkat çekmedi. Üstelik Kuttner sırt üstü yattığından dolayı yaralarından fazla kan da akmadı. Ayrıca aşırı Veronal'in tansiyon üzerindeki etkisinin de bunda rolü oldu."

Sabırla dinleyen Heydrich hâlâ hiçbir itirazda bulunmadı. Kollarını kavuşturup parmağı dudaklarının üzerinde bekledi. Belki de Prag Yahudilerini tahliye etmekle ilgili bir plan yapıyordu.

"Silahı tekrar ceketinize koydunuz. Barut kokusunun çıkması için camları açtınız. Pencereyi açtığınız sırada merdivenle gelen er Fendler'i gördünüz; ona merdivene gerek kalmadığını ve Kuttner'in aşırı dozdan öldüğünü söylediniz çünkü o sırada herkesin öyle olduğunu düşündüğünü biliyordunuz."

"Sonra yatakta ve yerde mermi kovanlarını aradınız. Onları da alıp suyu daha da bulandırmak ve içeriden kilitli oda cinayetinin esrarını bir kat daha artırmak istediniz. Bu biraz zaman aldı. İnsanın acelesi varken mermi kovanı gibi nereye gideceği belli olmayan şeyleri bulması kolay olmaz. Elbette o sırada birisi odaya girse rahatlıkla delil aradığınızı söyleyebilirdiniz. Zaten yerde haplar vardı. Onları aldığınızı söylerdiniz çünkü nihayetinde siz de polissiniz. Belki de izlenimi

pekiştirmek için onları oraya siz koydunuz. Yani sahneyi hazırladınız denebilir. Ama yerde hap olduğu halde masa üzerindeki Veronal şişesinin dik durması benim hiç aklıma yatmadı.

"İki mermi kovanını bulduktan sonra onları koridora atıp barut kokusunu örtmek için bir sigara yaktınız – ama kısa süre önce kendimde deneyince gördüm ki barut kokusu, tıpkı silahın sesi gibi, hemen hiç fark edilmiyor. Siz yemekteyken Kuttner'in odasında kendi silahımı ateşledim ve kimse duymadı. Çoğu kişi önemsiz başka bir şeyin sesi olarak kabul etti. Araba egzozu. Bir çiçek saksısının düşmesi. Dikkatsiz bir askerin çarptığı kapı. Elbette siz ne olduğunu biliyordunuz. Bu şeyi planlarken benzeri bir deneyi sizin de yaptığınızdan eminim.

"Yüzbaşı Pomme'yle Doktor Jury o sırada odaya geldi. Doktor Jury akıllıca bir seçimdi. Öncelikle akşamdan kalmaydı ve maktulün vurulduğunu gördüğü zaman bile hâlâ kanının aktığını fark etmedi. Tabii ki hiç kimse olayın nasıl olduğuna dair ilk açıklamadan hiç şüphelenmedi. Üstelik şimdi herkesin aklında cinayet silahı bulunmayan kapalı bir odada bir adamın nasıl vurulmuş olabileceği düşüncesi vardı. Gizem yaratmak çok etkilidir. Tüm sihirbazlar dikkat dağıtmanın önemini bilir. Siz bir ele dikkati çekerken bütün işi diğer el yapar.

"İnsanlar güzel gizemlere bayılırlar, değil mi? Buna siz de dahilsiniz, General. Belki de diğerlerinden daha fazla çünkü odanızdaki kitaplıkta buraya ilk geldiğimde bana adını söylediğiniz okunmaktan yıpranmış bir dedektif romanı bul-

dum: Agatha Christie. Romanın adı *Roger Ackroyd Cinayeti*. Sadece biraz göz atmam bile kitapta benzeri bir durumun anlatıldığını anlamama yetti. Kilitli bir odadaki ceset. Ama o hikâyedeki Roger Ackroyd ölü değildi; en azından başlangıçta; ayrıca cesedi bulan kişi –Doktor Sheppard olsa gerek– sonunda katil çıkıyor. Sizin olduğunuz gibi. O yüzden fikri bu romandan aldığınızı söyleyebilirim.

"Fakat boynumla başım ağrıyor ve nedenini hâlâ çözemiyorum. Neden annenizin gözde piyano öğrencisini öldürdünüz? Yoksa kıskançlıktan mı? Hiç size göre değil. Sizden bu denli insani bir tavır beklemem, General Heydrich. Başka bir nedeni olmalı. Şahsi intikamdan fazla bir şey."

Durup bir sigara yaktım.

"Durma devam et," dedi Heydrich. "İyi gidiyorsun ve etkilenmedim diyemem. Senden bu kadarını beklemiyordum, Günther." Başını salladı. "Devam et. Israr ediyorum."

"Eski günlerin hatırına Albert Kuttner'in kariyerini kurtardınız ki bu sizden beklenmeyecek, duygusal bir hareket. Ayrıca alınmayın ama kişiliğinize uyduğunu da hiç söyleyemem. Belki de başka birinin ricası üzerine yaptınız. Kuttner'in babası ya da anneniz olabilir."

"Sakıncası yoksa annemi bu işe karıştırma, Günther."

"Memnuniyetle. Albert Kuttner'in kariyerini kurtarsanız da, sizin de itiraf ettiğiniz gibi, onun bir hayal kırıklığı olduğunu gördünüz. Başınıza bela hatta utanç kaynağı oldu. Kuttner asiydi. Mesele Subay Eğitim Okulu'nda Albay Jacobi'yle

yaşadığı hadise. Daha da fenası eşcinsel olduğunu da öğrendiniz. Ernst Röhm ve onun SA'daki eşcinsel arkadaşlarının başına gelenlerin ardından bu kadarı da fazlaydı. Belki de onun itibarınıza leke süreceğinden endişe ettiniz. Almanya'da, tıpkı sizin başınıza geldiği gibi, Yahudi olduğunuzdan şüphelenilmesi bir bela, eşcinsel olduğunuzdan şüphelenilmesi ise bambaşka bir beladır. Ama bu durumda bile Kuttner'i sessizce Berlin'e göndermeniz mümkündü. Üst düzey Nazilerin içkiden ya da uyuşturucudan kurtulmak için gittikleri Wannsee'deki kliniklerden birine giderdi. Bazıları eşcinselliği bile iyileştirdiklerini iddia ediyor. O zaman onu öldürmek için çok önemli bir nedeniniz olmalı. Sizi kârlı çıkaracak bir neden ama ne?"

"Mükemmel. Sonuca çok yaklaştın."

Bir sigara yakan Heydrich sanki ona fıkra anlatıyormuşum gibi çok keyifli görünüyordu. Bu yüzden benim için tahmin ettiğimden bile kötü bir şey planladığından şüphelendim. Ama artık susacak çizgiyi geçmiştim.

"Siz nedensiz yere hiçbir şey yapmazsınız, değil mi General? Mesele ister Yahudi, isterse kendi yaverinizi öldürmek olsun."

Heydrich başını iki yana salladı. "Konudan sapma," dedi. "Devam et."

"Ama neden benden cinayeti soruşturmamı istediniz? Başta işe uygun olmadığım için istediğinizi zannettim. Böylece elime yüzüme bulaştıracaktım ama bu çok bariz olurdu. Bu iş için başka birini seçebilirdiniz. Yerel Kripo'dan Willy Abendschoen de iyi biri diye duydum. Zeki. Ma-

rifetli. Ya da ikimizden de daha mülayim birini seçebilirdiniz. Ama belki de istediğiniz tam olarak buydu. SD'deki geleceğini umursamayan biri. Karnabaharlara cevaplamak istemeyecekleri soruları soracak, dik kafalı biri. Yükselmeyi ya da terfi etmeyi takmayan biri. Yani beni. Beni Kuttner soruşturması için seçtiniz çünkü aslında benim casusun kim olduğunu öğrenmemi istiyordunuz. Kuttner'in ölümünü gizli casus avı için bir bahane olarak kullandığınız."

"Doğru yolda devam ediyorsun," dedi Heydrich.

"Ahmağın tekine Hain X ya da A54'ün kim olduğunu bulabilmek için şüphelileri sorgulatma riskini göze alamazdınız çünkü tümü savunmaya geçerdi. Ama onları buradan gitmelerine mani olacak başka önemli bir konuda sorgularsam her biri cinayet suçundan masum olduğunu bildiğinden nispeten daha rahat olacaklardı. Elbette yaptığım sorgu SD görevlileri tarafından dinlenip kaydediliyordu ve çok küçük de olsa tutarsız bir şey var mı diye inceleniyordu. Bir ipucu. Gerçek bir delil. Ne olduğunu siz de bilmiyordunuz ama gördüğünüz zaman anlayacaktınız. Haklıydınız da. Sonunda bir ipucu buldunuz. Hakkınızı teslim etmem gerek, General; çok zekiceydi. Merhametsiz ama zekice."

Heydrich üç kez alkışladı. Başta dalga geçiyor zannetsem de ciddi ciddi beni tebrik ettiğini anladım.

"Bravo. Seni hafife almışım, Günther. Bir polis olarak seni daha ziyade kaba kuvvete meyilli bir tip zannetmiştim. Sert, becerikli, sinir bozu-

cu derecede dik kafalı olduğunu biliyordum ama bu kadar zeki olduğunu kestiremedim. Hakkında yanılmışım. Zannettiğimden çok daha akıllı bir adamsın. Senin casusu ortaya çıkarmanı umduğum doğru. Ama aynı zamanda cinayeti de çözeceğini hiç beklemiyordum. Bu tam bir ikramiye oldu. Ama çok merak ettim ve öğrenmem gerek. Mutlaka bir hata yapmış olmalıyım. Yüzbaşı Kuttner'i vuranın ben olduğumu nasıl anladın?"

"Sizi hayal kırıklığına uğratmak istemezdim. Bunun zekayla bir ilgisi yok."

"Haydi yapma. Mütevazı davranmana gerek yok."

"Aslında birkaç dakika önce siz söylediniz. Kuttner'in iki kez vurulduğunu sadece benimle otopsiyi yapan doktor biliyordu. Jury dahi bunu fark etmedi. Ben de herkes onun bir kez vurulduğunu zannederken asıl katilin boş bulunup iki kez vurulduğunu söylemesi umuduyla bunu sır olarak sakladım."

Heydrich'in kaşları çatıldı. "Hepsi bu mu?"

Hüsrana uğraması hoşuma gitmişti.

"Başka ne olabilirdi ki? Ben bulmaca çözmeye ya da dedektif romanlarına meraklı biri değilim. Aslında görmeye bile tahammül edemem. Ben sıradan, eski usul bir polisim. Ayrıca az önce sinir bozucu derecede dik kafalı derken beni çok doğru tarif ettiniz. Söylediğiniz gibi akıllı biri değilim ben. Bugünlerde akıllı biri olmakla nasıl başa çıkabileceğimi bile bilmiyorum. Gördüğünüz gibi, komutanım, cinayetlerin çoğu karmaşık değildir. Sadece insanlar öyle düşünür. Aynısı tespit süreci için de geçerlidir. Birden her şeyin zihninizde

ayyuka çıktığı büyük sahneler yoktur. Sadece küçük şeyler vardır. İşte ben burada devreye girerim. Eğer dedektiflerin işi kitaplarda görüldüğü kadar zor olsaydı bu işi yapması için polisleri seçmezdiniz."

"Tamam, anladım." Heydrich iç çekti. "Ama şimdi başka bir sorum var. Belki buna daha dikkatli cevap verirsin."

Başımı salladım.

"Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsun?"

Cevap vermedim. Bilmiyordum. Heydrich'in konumundaki ve gücündeki bir adama karşı ne yapabilirdim ki?

"Demek istediğim dikkat çekmek için beni tutuklamaya falan kalkacak mısın?"

"Birini öldürdünüz, General."

"Haklısın, Kuttner'in kariyerini kurtardığıma pişman oldum. Letonya ve sonrasındaki davranışlarına tahammül edebilirdim. Orada başına gelenler hiç de sıra dışı değil – zaten o yüzden Reichsmareşal Göring bu soruna daha iyi bir çözüm bulmamı istedi. Albay Jacobi'ye karşı densizliğine bile tahammül edebilirdim. Anlaşılan ikisinin arası önceden de iyi değilmiş; diğer taraftan Jacobi beş para etmez herifin teki ve ona haddini bildiren kişinin de tekdir değil, takdir edilmesi gerekir.

"Ama Berlin Gestaposu bana yaverimin eşcinsel olabileceğini söylediğinde şok oldum. Aslında şüphelerim yok değildi. O yüzden onu Pension Matzky'e gönderdim ve orada Grete adındaki bir kızın karşısında rezil oldu. Kızla bir şey yapamayınca kız onunla dalga geçmiş ve bunun so-

nucunda da dayak yemiş. Kuttner sonrasında çok üzülüp özür dilemek için kıza çiçek bile gönderdi. Ne tuhaftır ki ardından zavallı kızla ilgili tam tersi bir düşünceye sahip olup ona âşık olduğuna karar verdi. Bu zihinsel durumun tıbbi bir açıklaması olduğundan eminim ama bunlarla uğraşacak zamanım yok. İşte o zaman ondan kurtulmaya karar verdim. Kadınlara karşı şiddet uygulayanlardan en az güvenilmez olanlar kadar nefret ederim."

"Neyse, eğer onu utanç içerisinde Berlin'e geri gönderseydim kendisini ve daha da önemlisi Halle'deki ailesini tekrar küçük düşürmesi uzun sürmezdi. Ailesini severim. Onların acı çekmelerine mani olacak kadar severim. O yüzden hem ailesini küçük düşürüp hem de SS ceza taburlarından birine gönderilmesine neden olmadan onu kendim öldürüp bu yaşananlara bir son vermek istedim. Ayrıca şimdiden, vakti gelince, umarım çok sürmez, Yüzbaşı Kuttner'in Vaclav Moravek'i tutuklamaya çalışırken kahramanca çarpışıp öldüğünü ilan etmeyi düşünüyorum. Hatta ona ölümünden sonra bir nişan bile verebiliriz. Sence Almanya'da herkesin hoşuna gidecek bir hikâye değil mi?"

"Neden olmasın? O da en az diğerleri kadar iyi bir Nazi'ydi."

Heydrich yüzünü buruşturdu. "Evet, onaylayacağını tahmin etmiştim. Fakat bir noktada yanıldın. Kuttner'in odasının zemininde mermi kovanlarını aramak için hiç zaman harcamadım. Tabancayı bir çorabın içine soktuğumdan ateş ettiğimde kovanlar yere ya da yatağın üzerine

düşmeyip çorabın içerisinde kaldı. Ardından dediğin gibi onları koridora attım. Neyse, onu öldürmeye karar verince –nasıl yapacağım fikrini senin dediğin gibi *Roger Ackroyd Cinayeti* kitabından aldım– acaba ölüsünden nasıl istifade ederim diye düşünmeye başladım. Senin her zamanki gibi davranıp şüphelenmekte olduğumuz Henlein, Frank, von Eberstein, Hildebrandt, Thummel ve von Neurath gibi adamlara bir sürü hiç beklenmedik soru soracağını biliyordum. Tam da beklediğim gibi davrandın. Dediğin hiçbir şey şu an düşündüklerimi değiştirmez. Senin sayende itibarımın bir kat daha arttığını öğrenmek, seni de memnun edecektir. Hain X'in tevkif edilmesi Führer'le beni daha da yakınlaştırdı. Polonya'nın işgalinden beri bu hain başımızı ağrıtıyordu. Artık bitti. Üç Kral'ın üçüncüsünü ele geçirmemle de zaferime son noktayı koymuş olacağım. Artık Thummel elimizde olduğuna göre onu yakalamam da uzun sürmez."

"Sanmam," dedim. Bu cinayetten kendinizi sıyırmanıza izin veremem, General."

"Her geçen dakika biraz daha sıyrılıyorum," dedi Heydrich. "Bunu anladığını zannetmiştim."

"Kuttner size göre hak etmiş olsa da SS'in bile riayet etmesi gereken kuralları vardır. Askeri disiplin. Yargı süreci. Muhtemelen işime belki de hayatıma mal olacak ama en azından denemeden edemem."

"Beni mahkûm ettirebileceğini sanıyorsan gerçekten aptalsın. Ama sen bunu zaten biliyorsun, değil mi? Evet, Günther, bana biraz sıkıntı yaşatabileceğin doğru. Paul Thummel'i yakaladığım için

Himmler de bana teşekkür edecek değil; tabii ki soruşturma tümüyle eleştiriden uzak olarak yapılacaktır. Muhtemelen sen de dahil olursun. O zaman seni vurdurmam ya da toplama kampına göndermem zor olur. O yüzden sana, bana sadık kalman için daha iyi ve önemli bir neden sunup çeneni kapalı tumanı sağlamak zorundayım."

Başımı iki yana salladım. "Bunun olacağını zannetmem, komutanım. Bu sefer olmaz."

"Açık fikirli olmaya çalış, Günther. En azından dinle."

"Peki, buyurun."

Heydrich sigarasını atıp kol saatine baktı.

"Doğruca Gestapo merkezine gideceğiz. Orada raporunu, dilediğin kadar ayrıntılı bir şekilde teslim edebilirsin. Pecek Sarayı bana suçlamada bulunmaya müsait bir yer. Yani sana hayatını kurtarmaktan daha iyi bir neden sunamam."

"Orada herhangi birini herhangi bir şeye ikna edebilecek adamlarınız olduğundan eminim."

"Aa, beni yanlış anladın, Günther. Galiba dinlemiyorsun. Sana hayatını kurtarmaktan daha önemli bir neden vereceğini söyledim ve bunda da ciddiyim. Seni temin ederim, başına o türden bir şey gelmeyecek. Sana karşı şahsına yönelik şiddetten çok daha tesirli bir şey kullanacağım. Gidelim mi?"

Başımı sallasam da içimden bir ses bana çoktan kaybettiğimi söyledi. Bu katilin yaptığı her şey yanına kâr kalacaktı.

Prag Hibernerbahnhof İstasyonu'na ilerleyen rayların yakınlarında Olsany Mezarlığı'na giden atla

çekilen bir cenaze arabasının yanından geçtik. Arkadan yürüyerek gelenler Heydrich'e sanki kiliseye götürdükleri adamın ölümünden o sorumluymuş gibi ters ters bakıyorlardı. Bunun doğru olduğunu biliyordum ve onun dikkat çekici SS aracının varlığı, Azrail'in kendisinin de orada görünmesinden farklı bir şey değildi. Nefretin X-ışınları gibi bizi takip ettiğini hissedebiliyorduk ve Heydrich'in özgüveni yenilmezmiş gibi görünse de ona yönelik bu nefretin çok geçmeden yerini üzerimize yağacak kurşunlara bırakabileceğini de biliyordum. Heydrich'i öldürmenin en iyi yolu pusuydu ve bir kez bu arabaya bindikten sonra her şey olabilirdi. Eğer orada, o anda olmuş olsaydı o kadar da umurumda olmazdı.

Şehir dışına çıktığımızda Heydrich'e duyduğum son güven kırıntıları da ortadan kalktı. İyimserlik de bir yere kadardı. Ben bir idealisttim ve önümde idealizmin insanı nereye götüreceğine dair nahoş, muhtemelen ıstıraplı ve belki de öldürücü bir kanıt uzanıyordu. Bir hapishane hücresi. Temiz bir dayak. Terezin Kalesi civarındaki toplama kamplarından birine tren bileti. Kafamın arkasına bir kurşun. Heydrich beni emniyette olacağıma dair temin etmiş olsa da onun teminatlarına hemen hiç itimadım yoktu; ayrıca arabanın önünde oturan kişinin –zihni şu anda Schubert ve alabalığıyla daha meşgulmüşe benziyordu– beni kendisini suçlamaktan men etmek için neler yapabileceğini düşündüğümde endişelerim bir kat daha arttı.

Böylece aramızdaki son hesaplaşma olacakmış gibi duran şeye doğru gitmeye devam ettik.

Önceden bir Çek bankası olan Pecek Sarayı herhangi biri Gestapo merkezi olabilecek yüksek ve rüstik gri binalarla dolu yönetim bölgesinin bir parçasıydı. Ama caddenin sonunda olan gerçek karargâhı tanımak kolaydı çünkü kontrol noktalarıyla çevrili ve Nazi bayraklarıyla bezeliydi. Berlin'deki Prinz Albrechtsrasse'de bulunan Gestapo Merkezi'nin bir sureti olan kasvetli, granit binanın bir ogre kalesine aitmiş gibi duran büyük dökme demir lambaları ve deri paltoları, ebleh suratları ve hırçın tavırlarıyla kolayca ayırt edilebilen SS nöbetçileri olmasa zarif kabul edilebilecek Dor sütunlu bir portikosu vardı. Çekin biri binanın pencerelerinden öndeki sokağa fırlatılsa hiçbiri başını çevirip bakmazdı. Beş kat yukarıdaki tırabzanlarda bulunan taş vazolar büyük cenaze vazolarını andırıyordu. Gerçekten de bunun için kullanıldığını duysalar Çeklerin hiç de şaşıracağını zannetmiyorum. Üç yıllık işgalin ardından Pecek Sarayında bulunan Gestapo, Avrupa'nın en korkulan namına sahipti.

Klein arabayı girişte durdurunca nöbetçiler esas duruşa geçti. Heydrich'in peşinden dökme kapılardan geçip büyük pirinç bir avizenin aydınlattığı kısa ve parlak kireç taşı merdivenlerden çıkmaya başladım. Merdivenlerin başında, önünde iki SS nöbetçinin beklediği yeşil perdeli bir cam çift kapı, bir çift Nazi bayrağı ve ortalarında da Führer'in portresi vardı – Heinrich Knirr'in onu eşcinsel bir kuaför gibi gösterdiği resim. Soldaki giriş bölümünde kimliğimi verip nöbetçi astsubayın beni tepeden tırnağa süzmesini bekledim.

"Albay Bohme'ye söyle gelip bizi alsın," dedi Heydrich, astsubaya. "Burada kayboluyorum," dedi bana da.

"Diğerlerinin de başına geldiğinden eminim."

"Bohme, Kuttner cinayetini kendisinin çözebileceğini düşünen kişiydi," dedi Heydrich.

"Ona sen mi söyleyeceksin, ben mi söyleyeyim."

"Sen pek üstüne alınmıyor olsan da senin Kuttner cinayetini çözmeni büyük bir keyifle izledim. Yani mantık yürütme örneği olarak bakıp hayran kaldım. Benzer şekilde onun Sakson suratındaki şaşkın ifadeyi görmek içinde sabırsızlanıyorum."

"Bunu kendim yapmayı çok isterim. Geçen akşam sizin konuşmanızın ardından Kuttner'e, Henlein'in sıkıştırdığı hizmetçi Rosa'yı kurtarmasının ardından, yüklenen subaylardan biri de Bohme'ydi. Ona sanki gizlediği bir şey varmış gibi hissettirme fırsatını özleyeceğim."

"Sen doğuştan muhalifsin, Günther," dedi Heydrich. "Senin sorunun Nazilerle değil de otoriteyle. Sadece sana yapacağın şeyin söylenmesini istemiyorsun."

"Belki de."

Etrafıma baktım.

"Binbaşı Thummel burada mı?" dedim.

"Evet."

"Onu Bohme mi sorguluyor?"

"Sorgu Abendschoen'in sorumluluğunda. Bohme'den çok daha marifetli biridir. Thummel'e zarar vermeden konuşturabilecek biri varsa o da Willy Abendschoen'dir."

Bir iki dakika sonra geniş merdivenlerden yukarı çıkan ayak sesleri duyduk.

Bohme merdivenlerin başına çıktıktan sonra koridordan hızla yürüyerek kabul bölümüne geldi. Nazi selamı verince bu şartlar altında selamını almakta mahzur görmedim; ama Heydrich almadı.

"Gidip şu mahkûmu görelim," dedi Heydrich. Bohme önde, koridorda geri dönüp merdivenlerden indik. Merdivenden indikten sonra nahoş kokan, loş koridor ve hücrelerin bulunduğu yerlerden geçmeye başladık.

"Duyduğum kadarıyla Thummel'in hain olduğunu öğrenmemizi sana borçluymuşuz, Yüzbaşı Günther," dedi Bohme. "Tebrikler."

Bohme bir hücre kapısının önünde durdu. "Burası."

"Buna ek olarak Yüzbaşı Kuttner cinayetini de çözdü," dedi Heydrich.

"Öyleyse büyük bir itibar kazandığına şüphe yok değil mi?" dedi Bohme. "Peki, kim yapmış?"

Heydrich'e baktım.

"Hangi oyunu oynuyoruz, General?" dedim. "Eğer elinizde kart varsa oynayın ama beni salak yerine koymayın."

"Tüm bu olanlara rağmen gerçekten de hâlâ salaksın," dedi Heydrich. "Ama kurnaz bir salak. Ancak kurnaz bir adam Kuttner'in nasıl, neden ve kim tarafından öldürüldüğünü çözebilirdi. Ama ancak bir salak senin davrandığın gibi davranır."

Heydrich'in kapısını açtığı yer stenografı, birkaç ahşap sandalyesi, tavandan asılı zincirleri ve küvetiyle tam teşekküllü büyük bir sorgu odasıy-

dı. Stenografa ek olarak odada iki iri kıyım adamla bir çıplak kadın vardı.

"Ancak bir salak onun vasıtasıyla Çekler tarafından bu kadar kolayca kandırılabilir," dedi Heydrich.

Kızı işaret etti.

Onu tarif etmekle neredeyse iyi bir şey yapmıştı çünkü kız tanınmayacak hale gelmişti.

Çıplak kız Arianne Tauber'di.

Arianne'yi görüp ona yardım etmek için harekete geçmemle, Bohme'yle sorgu odasının kalın kapısının arkasından çıkan ve daha önce görmediğim iri bir adam tarafından engellenmem bir oldu; Heydrich'in emriyle üzerimde silah araması yapıldıktan sonra yatak büyüklüğündeki dökme demir radyatöre takılı zincirlerdeki kelepçelere bağlandım.

Bileklerime bağlı zincirlere asılıp küfretsem de hiçbiri benimle ilgilenmedi. Kafes arkasına konulmuş köpekten farksızdım.

Heydrich gülünce ondan cesaret alan diğerleri de güldü. Hatta ince uzun yüzlü ve SS üniformalı stenograf kadın bile başını iki yana sallayıp sanki tehditlerim ve küfürlerim hoşuna gitmiş gibi gülümsedi. Ardından taktığı kasketi düzeltip onu başında tutan tokayı kontrol etti. Sanırım onu tek yumrukta yere çarpmayı istediğimi sezmiş olmalıydı.

Penceresiz odada çevreme baktım. Kullanılmayan bir kilisedeki şapel kadar büyüktü. Duvarlar bezelye yeşili karolarla kaplıydı. Örümcek ağı bağlamış tavanda asılı ampuller toz içerisindey-

di. Yerde su gölleri vardı. Serin havası hafif dışkı kokuyordu. Zincirlerime beyhude yere biraz daha asıldım. Arianne'nin durumu ne kadar umutsuzsa benimki de o kadar çaresiz görünüyordu.

Kımıldamadı. Şişmiş mor gözleri deniz anemonları gibi kapalı kaldı. Islak sarı saçları Medusa'nın kafasındaki koyu sarı yılanlar gibi yüzünün üzerine çöreklenmişti. Burnunda kan vardı, tırnaklarının bazıları sökülmüştü ama hâlâ yaşıyordu. Nefes alıp verirken çıplak göğüs uçlarının hâlâ hafifçe hareket ettiğini görebiliyordum; kımıldayamıyordu çünkü tahta bir kantara bağlanmıştı. Bu kantarın amacı o olsa da kafasının giyotinle kesileceğini zannetmiyordum. Baskül vücudun sabit tutulup mahkûmun kafasının düşen balta tarafından kolayca kesilebilmesi için bir delikten uzatılmasını sağlamada kullanılırdı.

Arianne kantara diğer ama en az onun kadar menfur bir nedenle bağlanmıştı. Baskül içi pembemsi kahverengi suyla dolu küvete dik şekilde konulmuştu ki bu sayede bir kaldıraç gibi kullanılabiliyordu. Arianne'nin işkencecilerinden biri postalını kızın çıplak ayağının hemen yanında, kantarın bir ucuna koyduktan sonra tek yapması gereken kızın vücudunu taşıyan ahşap panelin dayanak noktası üzerinde banyoya doğru kaymasını sağlamak için siyah postalını birkaç santim hareket ettirmekti; ardından kızın kafası suyun içine girecek ve boğulana ya da işkenceci tekrar kantarı kaldırmaya karar verene kadar orada kalacaktı. Gayet basit bir mekanizmaydı ve kantar kimi zaman inerken garip davranıyormuş gibi banyo kana bulanmıştı –belki de gözleri, yanak-

ları ve alnındaki morlukların nedeni buydu– ama etkili olduğu da açıktı.

Zincirimin ucunun diğer herkesten en az bir metre uzak olmasından, benden önce başkalarının da burada, aynı radyatöre bağlı tutulup arkadaşlarının gördükleri işkenceyi izlemek zorunda bırakıldıklarını anladım. Stenografın, üzerinde daktilo, kalem, not defteri, dergi, kahve bardağı ve tırnak törpüsü bulunan düzenli masasını bile tekmeleyemiyordum; ama eğer Arianne işkence görürken o orospu tırnaklarını törpülemeye kalkarsa ayakkabımı çıkarıp ona fırlatmaya karar verdim.

Arianne'ye baktığımda onun bu sabah Imperial Hotel'de ayrıldığım aynı kadın olduğuna inanamadım. Bir şekilde Heydrich, SD ya da Gestapo, Arianne hakkında onu tutuklamalarına neden olacak bir şey öğrenmişti. Ama ne? Gustav'ı ve kızdan Franz Koci'ye vermesini istediği zarfı sadece o ve ben biliyordum. Başka kimsenin bir malumatı yoktu. Gustav haricinde. Paul Thummel, Gustav olsa bile kızın tutuklanmasının onunkiyle ilgisi olması imkânsızdı. Ben Paul Thummel'in Ajan X olduğunu anlamadan kızı istasyondan almış olmaları gerekirdi.

"Konuştu mu?" diye sordu Heydrich, Bohme'ye.

Diğer adam surat yaptı. "Elbette, komutanım. Sormanıza gerek yok."

"Öyle mi? Masin ve Balaban'dan ne haber? Onları konuşturamadın, değil mi? O iki Çekten bir şeyler öğrenmen beş ayını aldı."

"Onlar fevkalade kuvvetli ve azimli adamlardı, komutanım."

"Buraya gelince nedenine de şaşırmadım. Buna işkence denemez. Ben çok daha kötüsünü hayal etmiştim. Halle'deki lisede sırf eğlence olsun diye diğer çocuklara böyle şeyler yapardık."

"Affınıza sığınırım, komutanım, ama su kantarından daha kötüsü yoktur. Amacımız olmayan ölümün haricinde, hiçbir işkence kişiyi ölmek üzere olduğuna bunun kadar çok ikna edemez."

"Anladım. Peki, ne söyledi?"

Bohme'nin yaklaştığı stenograf ona birkaç yazılı kâğıt verdi; o da bunları Heydrich'e teslim etti ve Reichsprotektor onlara göz atarken Arianne'nin işkencecilerinden biri kızı tokatlayarak ayılttı.

Yakasız gömleklerinin kolları pazılarına kadar kıvrılmış olan Arianne'nin işkencecileri işe başlamaya hazır görünüyordu. Ayağı kantarın üzerindeki adam, muhtemelen yara var mı diye, boğumlarına bakıyordu. Saçı beyaza yakın sarıydı ve Arianne'nin çektiği ıstıraptan hiç etkilenmiyormuşa benziyordu. Diğer adam ise kızı tokatlarken ağzında tuttuğu sigarayı içiyordu.

Sanki pazar öğleden sonra parka yapılan bir yürüyüş sırasında oğluna seslenen bir baba gibi, "Haydi," dedi. "Uyan bakalım, Arianne. Ziyaretçimiz var."

Arianne kusmuk ve kanla karışık banyo suyunu kustuktan sonra bir dakika kadar öksürdü.

"Haydi. Aç gözlerini."

Soğuktan olduğu kadar şoktan dolayı titremeye başladı ama hâlâ gözlerini açmamıştı; en azından babacan işkenceci sigarasından bir nefes

daha çektikten sonra onu kızın göğüslerine bastırana kadar.

Arianne gözlerini açıp çığlık attı.

"Aferin kızıma," dedi onu yakan adam.

Adamın üzgün görünmesi de bir acayipti; sanki ona acı vermek istemiyordu; sanki başka çaresi yoktu; ta ki pis pis gülümseyip sırf keyif olsun diye göğsünü ikinci kez yakana kadar. Şimdi görebiliyordum. Acından zevk alıyordu.

Arianne tekrar çığlık atıp gözyaşı dökmeden ağlamaya başladı.

"Lütfen, durun," diye yalvardım.

Heydrich duymazdan geldi. Elindeki kâğıtları okumayı bitirip Bohme'ye geri verdi.

"Sence tüm bildikleri bundan mı ibaret?"

Bohme omuz silkti. "Bundan emin olmak kolay değil, komutanım. Sadece birkaç saattir elimizde. Bu noktada ne bildiğini kesin olarak söyleyemem."

Demek doğruydu; Arianne, Paul Thummel'den önce tutuklanmıştı; o yüzden aralarında bir irtibat olamazdı.

"Çavuş Soppa'ydı değil mi?" Heydrich ayağı su tahtasının üzerindeki adama bakıyordu.

"Komutanım."

"Bu konularda uzman olduğuna inanıyorum. Balaban'ı konuşturan sendin, değil mi?"

"Sonunda evet, komutanım."

"Senin görüşün ne?"

Çavuş Soppa ayağını hafif oynatsa da Arianne'nin kafasını yukarıda tutmaya devam etti. Kız o sırada her an suya atılabilecek insandan bir torpidoya benziyordu.

"Tecrübelerime göre, komutanım, mutlaka bir şeyleri saklarlar," dedi kederli bir ifadeyle. "Sonuna kadar söylemedikleri önemli bir şey hep çıkar. Galiba şeref meselesi yapıyorlar. Ayrıca önceden size her şeyi anlattıkları için onu es geçeceğinizi de düşünürler. Ancak sizin bilmediğinizi düşündükleri bir şeyi size söylemek için yalvarmaya başlayınca onlardan bildikleri her şeyi öğrendiğinizden emin olabilirsiniz. O yüzden sorguyu her zaman gerektiğinden daha fazla sürdürmek gerekir."

Heydrich başını salladı.

"Evet," dedi. "Anlatmak istediğini anladım. Öyleyse henüz bilmediğiniz bir şey bilip bilmediğinden emin olmamız gerek."

Heydrich'in başıyla işaret ettiği Çavuş Soppa'nın ayağını çekmesiyle Arianne'nin çıplak vücudunu taşıyan kantar öne doğru yatıp kızın kafasını suya soktu.

Kendisini temizlemeye çalışan bir giderden geliyormuşa benzeyen korkunç bir gurlama sesi çıktı. Arianne su yutuyordu. Bağlanmış olan el ve ayakları karadaki balığın yüzgeçleri gibi çaresizce çırpındı. Ardından Soppa ıslak zeminde duran uzun ve kalın kauçuk kabloyu alıp, inatçı bir katır da dahil olmak üzere hiçbir canlının hak etmediği şekilde, Arianne'yi dövmeye başladı.

Islak vücuduna inen her darbede elektrik kısa devresini andıran yüksek bir ses çıktı.

Onun güzel vücudunun buna maruz kalışını birkaç saniye izledim. Sadece birkaç saat önce Imperial Otel'deki odamızda sevişmemizi hatırladım. Sanki çok uzun zaman önce olmuştu. Da-

hası zulmün ve ıstırabın var olmadığı başka bir zaman ve mekânda yaşanmış gibiydi. Daha da fenası bildiğim ve öptüğüm o vücudun şu an baktığımla ilgisi kalmamıştı.

Onu hangi akla hizmet Prag'a getirmiştim? Benimle gelme isteğini kolayca reddedebilirdim. Hepsinin benim kabahatim olduğu muhakkaktı. Bunun gibi bir şeyin olabileceğini sonunda tahmin etmiş olsam da geç kalmıştım.

Saçları sarı deniz yosunları gibi suyun içinde kıvrılıp büküldü. Bundan daha fazlasına dayanamazdı. Hiç kimse dayanamazdı. Kendi kendime mutlaka bir şey yapmam gerek deyip tüm gücümle zincirlerime asıldım ama faydasızdı. Bunu anlamanın neden olduğu nahoş duygunun tadını ağzımda hissedip ıslak zemine tükürdüm. Aslında Heydrich'e tükürmem gerekirdi.

"Tanrı aşkına onu öldüreceksin," diye bağırdım.

"Hayır," dedi Soppa'nın gülen arkadaşı. "Hiç de değil." Dalga geçer gibi konuşuyordu. "Bizim işimiz onu canlı tutmak. Birisine bunları yaparken onu sağ tutmak için işini iyi bilmen gerek. Ölümün kıyısına kadar getirip öldürmemek için. Bizim mesleğimiz de bu. Ayrıca bu küçük orospu göründüğünden çok daha dayanıklı. İleride tekrar yüzmek istediğinde belki biraz paniğe kapılabilir ama onu öldürmeyeceğimizden emin olabilirsin." Heydrich'e baktı. "Bize öldürmemiz söylenmediği müddetçe."

Arianne'nin kafası hâlâ suyun altında olsa da Çavuş Soppa ona vurmayı bırakıp alnını sildikten sonra başını salladı. "Doğru. Prag'dakileri bir sü-

redir böyle suluyoruz. Marienbad ya da Bad Kissingen gibi bir yer burası."

Kendi şakasına kendi güldü. Sonra da tekrar kızı dövmeye başladı.

Birkaç saniye sonra gözlerimi kapatıp başımı duvara dönerek alnımı soğuk ve sert karolara dayadım. Heydrich'in vicdanından farklı değildiler. Gözlerim kapalı olsa da kulaklarımı kapayamıyordum ve Arianne'nin boğulmasının ve dövülmesinin ürünü olan korkunç sesleri bitmek bilmeyen on beş saniye kadar daha dinledikten sonra sonunda kantarın hareket ederkenki gıcırtısını ve kızın suyla dolmuş ciğerleriyle acı içerisinde nefes almaya çalışırken çıkardığı hırıltıyı duydum.

Albay Bohme'nin haklılığından artık kesin olarak emindim: Su tahtasından daha kötüsü yoktu. Sadece sesini duymak bile tahammül edilir gibi değildi. Tekrar ona baktığımda suyun birkaç santim üzerinde olan Arianne'nin sırılsıklam, titreyen ve kıpkırmızı dayak izleriyle dolu vücudunun nefes alma gayretlerinin neden olduğu ıstırapla kasıldığını gördüm. Çavuş Soppa kabloyu atıp elini su tahtasının bir kenarına dayamış, Heydrich ya da Bohme'nin emir vermesi halinde, aynı şeyi tekrar yapmaya hazır halde bekliyordu.

Soppa'nın arkadaşı sigarasını atıp musluğu açarak küvete biraz daha su doldurdu. Kız o kadar çok mu su yutmuştu yoksa yere mi dökülmüştü, söylemesi zordu. Ardından Arianne'nin kafasını saçlarından tutup kaldırdı, onu bir el çanı gibi sallayıp kulağına konuştu.

"Bize söylemek istediğin bir şey var mı, tatlım?" diye sordu. "Sır olarak sakladığın bir şey. Bir dahaki sefere mecbur kalırsak seni boğarız. Değil mi, Çavuş?"

"Ne demek," dedi Soppa. "Boğarken bir yandan da tecavüz ederiz." Arianne'nin kıçını okşadıktan sonra hafifçe vurdu.

"Ona Vaclav Moravek'in saklandığı yeri bilip bilmediğini sor," dedi Heydrich.

Soppa'nın arkadaşı aynı soruyu Arianne'nin kulağına fısıldadı.

Kız yüksek sesle yutkunup fısıldayarak konuştu: "Hayır, size bildiğim her şeyi anlattım. Vaclav Moravek adını hiç duymadım. Hiçbir şey bilmiyorum."

Tekrar acıyla yutkundu, öğürdü ve bir şey daha söylemeye çalıştı ama önceki cevabından hoşnut olmayan Heydrich'in emriyle bir kez daha suya batırıldı. Bu sefer suya daldırılırken kafasını küvetin kenarına vurdu. Kurtulmak için çırpındığı vücudunu sıkı sıkıya bağlayan kayışlar artık onu kesmeye bağladığından omuzundan sızan kan küvetin içine damlamaya başlamıştı.

O suya dalarken ben de onun yaşadıklarını bir nebze olsun anlayabilmek için kendi nefesimi tuttum. Bu sefer onu bir dakikadan daha uzun süre suyun altında tuttular, ciğerlerim yanıyordu, nefesimi daha fazla tutamayıp tekrar nefes almaya başladığımda Arianne'nin mücadelesinin de sona erdiğini gördüm. El ve ayakları artık kımıldamıyordu. Su duruldu. Kalbim de dahil olmak üzere her şey durmuştu.

"Çıkar onu salak."

"Öldü mü?" diye sordu Heydrich.

"Hayır," dedi Soppa. "Sadece bayıldı, komutanım, endişe etmeyin. Bundan çok daha uzun süre su altında duranları dirilttik biz."

O ve diğer adam Arianne'yi sudan çıkarıp amonyum karbonat, tokat, brendi ve masaj desteğiyle onu tekrar hayata döndürdü.

"Onu rahat bırakın," diye yalvardım. "O hiçbir şey yapmadı."

"Emin misin? dedi Heydrich. "Bence yanılıyorsun, Günther. En azından öğle yemeğinden hemen önce Albay Bohme'den aldığım telefondan öyle bir izlenime kapıldım."

Yüzünü stenografa döndü.

"Müfettişe kızın bize daha önce söylediklerini okur musunuz?"

"Emredersiniz."

"Sadece önemli noktalar, lütfen."

"Emredersiniz."

Stenograf kâğıdı çıkarıp sanki bir trenin gidiş geliş saatlerini okurmuş gibi hiç duygu belirtisi göstermeden okudu.

Soru: Adın ve adresin nedir?

Cevap: Adım Arianne Tauber ve Daire 6, 3 Uhland Strasse Berlin adresinde Frau Marguerite Lippert'e ait evde oturuyorum. On aydır oradayım. Luther Strasse'deki Jockey Bar'da resepsiyonist olarak çalışıyorum.

Soru: Berlinli misin?

Cevap: Hayır, Dresdenliyim. Annem hâlâ orada, Johann Georgen Allee'de oturuyor.

Soru: Prag'a neden geldin?

Cevap: bir arkadaşımla tatile geldim. Imperial Hotel'de kalıyorum.

Soru: Arkadaşının adı ne?

Cevap: Kripo Müfettişi Bernhard Günther. Berlin Alexanderplatz'daki Emniyet Merkezi'nde görevli. Ben onun sevgilisiyim. Bana kefil olacaktır. Kendisi General Heydrich için çalışıyor. Bir hata yapıyor olmalısınız çünkü hafta sonunu onunla geçirdim ve tutuklandığımda Berlin'e geri dönüyordum.

Soru: Bu sabah Prag Hibernerbahnhof İstasyonu'nda neden tutuklandığını biliyor musun?

Cevap: Hayır. Bir hata olduğundan eminim. Daha önce hiç başım derde girmedi. Ben iyi bir Alman, kanunlara saygılı bir vatandaşım. Hem Komiser Günther hem de işverenim bana kefil olur.

Soru: Aynı zamanda UVOD için de çalışmıyorsun, değil mi?

Cevap: Neden bahsettiğinizi bilmiyorum. UVOD da ne? Anlamıyorum.

Soru: UVOD, Prag'daki Anavatan Direniş Ağı'dır. Senin UVOD için çalıştığını biliyoruz. Neden?

Mahkûm cevap vermeyi reddetti.

Mahkûm cevap vermeyi reddetti.

Mahkûm cevap vermeyi reddetti.

Cevap: Evet UVOD için çalışıyorum. Şubat ve Mayıs 1940'da, tümüyle Hitler'in yüzünden, kocam ve babamın ölmesinin ardından Almanya Nasyonal Sosyalist hükümetine karşı yabancı bir hükümet için çalışmaya karar verdim. Hem Dresdenli hem de annemin Çek olmasından dolayı bu yabancı hükümetin Çek hükümeti olması bana makul geldi.

Soru: UVOD ile nasıl temas kurdun.

Mahkûm cevap vermeyi reddetti.

Heydrich stenografın sözünü kesti. "Genç bayan sanırım açıkça ifade edemedim," dedi sabırla. "Sadece önemli noktaları okuyun dedim. Mahkûmun cevap vermeyi reddettiği kısımları es geçmek bize oldukça zaman kazandıracaktır."

Stenograf hafif renk değiştirdi. "Affedersiniz, komutanım."

"Devam et."

"Emredersiniz."

Soru: UVOD ile nasıl temas kurdun?

Cevap: Üniversiteden eski bir arkadaşım Sudetli Alman komünist Friedrich Rose'la temasa geçtim. O da Anavatan Direnişi Merkezi Liderliği'ne –UVOD– bağlı Çek terörist teşkilatıyla temasa geçmemi sağladı. Ben de Çek kanı var ve biraz da Çekçe bildiğimden geçmişimi araştırdıktan sonra beni teşkilata kabul ettiklerinde memnun oldum. Bana bir Alman vatandaşının çok işlerine yarayacağını söylediler zaten tek istediğim de buydu. Kocamın bir U-botta ölmesinin ardından tek istediğim savaşın bitmesi ve Almanya'nın yenilmesiydi.

Soru: Senden ne yapmanı istediler?

Cevap: Benden Dresden'den Berlin'e giderek onlar için özel bir görevi yerine getirmemi istediler.

Soru: Bu nasıl bir görevdi?

Mahkûm cevap–

"Affedersiniz komutanım..."

Kısa bir aradan sonra manikürlü tırnaklarıyla kâğıtta kaldığı yeri takip eden stenograf tekrar okumaya başladı.

Cevap: UVOD'un talebi üzerine 1940 sonbaharında Berlin Toplu Taşıma Şirketi'ne girip BVG Müdürü Herr Julius

Vahlen'in özel sekreteri ve kimi zaman da metresi oldum. Vazifem Berlin Anhalter İstasyonu'ndaki Wehrmacht birlik intikallerini takip edip bunları Berlin'deki Çek bağlantıma aktarmaktı. Bunu birkaç ay yaptım.

Soru: Bağlantının adı neydi?

Cevap: Bağlantım eski bir Çek Alman subayıydı ve sadece adının Detmar olduğunu biliyorum. Soyadını bilmiyorum. Birlik intikallerini her hafta düzenli olarak ona ilettim. Sanırım onlar da bunu Londra'ya ilettiler. Detmar da bana yeni talimatlarla para verirdi. Hep para sıkıntısı çekiyordum. Berlin, Dresden'den çok daha pahalı bir yer.

Soru: Detmar senden daha başka ne yapmanı istedi?

Cevap: Başlangıçta birlik hareketleri hariç, bir şey istemedi. Ama Aralık 1940'da Detmar bana Üç Kral'ın Berlin'deki istasyona bomba koymalarına yardım edip edemeyeceğimi sordu. Bu çok daha önemli ve tehlikeli bir görevdi. Öncelikle binanın planını ele geçirmem gerekiyordu ve bombanın hazırlanmasının ardından da onu kurup en çok hasar vereceği yer tespit edildikten sonra oraya yerleştirecektim.

Soru: Sana bomba kurmayı kim öğretti?

Cevap: Ben üniversitede kimya bölümünden mezunum. Tehlikeli maddelerle uğraşmayı bilirim. Bomba kurmak zor iş değil. Daktiloda yazı yazmaktan daha iyi yapabileceğim bir iş.

Soru: Bu bombanın maksadı neydi?

Cevap: Anhalter İstasyonu'na yerleştirilecek bombanın maksadı paniğe neden olup Berlin halkının moralini bozmaktı. Ayrıca birlik intikalini de sekteye uğratmak istiyorduk.

Soru: Bu bombayı yerleştirmenin gerçek maksadı tümüyle farklı değil mi? Reichsführer-SS Heinrich Himmler'in bir

trenle o istasyondan ayrılacağına dair içeriden bir bilgi almadın mı? Bombanın maksadı da onu öldürmek değil mi?

Cevap: Evet. Bu bombanın gerçekte Reichsführer-SS Heinrich Himmler'i öldürmek için tasarlandığını kabul ediyorum. Şubat 1941'de bombayı kayıp eşya bürosuna yerleştirdim. Burası Himmler'in treninin ayrılacağı platformun hemen yanındaydı ve daha önemlisi Himmler'in şahsi aracı da genelde buraya park ederdi. Bomba yeterince güçlü olmadığından suikast teşebbüsü başarısız oldu. Bir kirişi trenin üzerine yıkması gerekiyordu ama yıkamadı.

Soru: Teşebbüsün başarısız olmasının ardından ne oldu?

Cevap: Avrupa'daki savaş aşağı yukarı bitmiş olduğundan bağlantım Almanya'daki birlik hareketlerinin UVOD için öneminin azaldığını bildirdi, bundan birkaç ay sonra da BVG'den ayrıldım. Patronum Herr Vahlen bana âşık olup beni bir türlü rahat bırakmadığından ayrılmak benim de işime geldi. Sonrasında gece kulüplerinde çalıştım. En çok da Jockey Kulüp'te çalıştım çünkü oraya gelen Dışişleri görevlileriyle yatıp onlardan Çeklerin işine yarayacak bilgiler almak istiyordum. Bunu başardım da. Yine para sıkıntısı çektiğimden bazen Dışişleri'ndeki bu adamlarla sırf para kazanmak için yattım. UVOD için kuryelik de yaptım. Ardından 1941 yazında bağlantım Detmar'ın yerine Victor Keil adında başka bir Çek geçti. Detmar'a ne olduğunu ya da Victor'un gerçek adının ne olduğunu bilmiyorum. Ama Victor'la hiç anlaşamadık. Çok şey talep eden biriydi ve ondan hiç hoşlanmadım. Detmar gibi cesur değildi. Korkaktı ve hiç güven vermiyordu. Berlin'de kalmanın benim için ne kadar zor olduğunu bir türlü idrak edemedi. Sık sık, çoğunlukla para yüzünden, tartıştık.

Soru: Victor'un senden ne yapmanı istediğini söyle.

Cevap: Bana bir tabanca verip UVOD için birini vurmamı istedi. Adamın adını bilmiyorum. Tek yapmam gereken onunla buluşup vurmaktı. Tabancanın çok dikkat çekip yakalanmama neden olacağından endişeliydim. Bunun üzerine Victor bana bir bıçak verdi. Yine reddettim çünkü katil değildim. Bunun üzerine Berlin'deki demiryolu istasyonunda buluştuğum adamı Victor öldürdü. Adam, sanırım Hollandalı bir yabancı işçiydi ve ben ondan ateş isteyip dikkatini dağıtırken Victor da işini bitirdi. Ama çok korkunçtu. Ona bir daha böyle bir şey yapmayacağımı söyledim.

Soru: Bu istasyonun adı neydi?

Cevap: Jannowitz Köprüsü, S-Bahn İstasyonu.

Soru: Senden başka ne yapmanı istedi?

Cevap: Victor, Prag'da Almanlara çalışan Çeklerin listesini ele geçirmiş. Listeyi nasıl ele geçirdiğini bilmiyorum. Onunla birlikte Prag'a gitmeye niyetliydi. Beni de tek başıma bırakacaktı. Berlin'e geri dönmeyi düşünmediğini de anlayınca, bu beni bir hayli telaşlandırdı. Takip edildiğinden şüpheleniyordu bu yüzden Gestapo'nun peşinde olmadığından emin olana kadar geçici bir süre listeyi bana emanet etti. Ardından Victor'la, yine para yüzünden kavga ettik. Beş parasızdım, eğer Berlin'de kalıp UVOD'un cinayet işlemesine yardım etmek gibi önemli işler yapacaksam masraflarımı karşılamak için daha fazla para istedim. Karartmada Nollendorfplatz'daki istasyonda buluşmaya karar verdik ama dönüşte Victor'a bir taksi çarptı ve öldü ki, bu benim için tam bir felaketti.

Soru: Sonrasında ne yaptın?

Cevap: Boğazıma kadar batmıştım. Berlin'de bir bağlantım olmadan bu listeyi Prag'dakilere iletmemin ve daha fazla

para almamın imkânı yoktu. Ben de oraya kendi başıma gidip UVOD'dan biriyle temas kurmaya karar verdim. Fakat tabii ki tehlikeydi ve yeterli param da yoktu. Prag'a gitmek için doğru dürüst bir mazeretim olmamasından bahsetmiyorum bile.

Soru: Bunu nasıl başardın?

Cevap: Victor'un kazada ölmesinin ardından Victor'un ölümünü soruşturan Bernhard Günther isimli bir polisle yakınlaştım. Onunla tanıştığımda polis olduğunu bilmiyordum; ama bir gece bara gelince şüphelendim ve vestiyerdeki paltosunun ceplerini kurcalayınca Kripo rozetini buldum. Başta benden şüphelendiğini zannettiğimden yapılacak en akıllıca şeyin güvenini kazanmak olacağına karar verdim. Böylece kendimi ona teslim edip onu sadece hata yapmış bir kulüp kızı olduğuma inandırdım. Ben ona bunları anlatırken o benim, onun polis olduğunu bildiğimi bilmiyordu.

Neyse ona Jockey Bar'da ismi Gustav olan biriyle tanıştığımı ve onun da bana yüz mark karşılığında demiryolu istasyonundaki bir yabancıya teslim etmem için bir zarf verdiğini söyledim. Günther'e açgözlülük yaptığımı ve bu yüzden de teslimatta sorun yaşandığını anlattım. Ayrıca ona zarfın içinde ne olduğunu bilmediğimi ve zaten zarfı da kaybettiğimi söyledim.

Soru: Bu istasyonun adı neydi?

Cevap: Nollendorfplatz'daki S-Bahn istasyonu.

Soru: Bize Gustav'dan bahset.

Cevap: Öyle biri yok. Bana zarfı Victor verdi. Üstelik Gestapo'ya çalışan Çeklerin isminin yazılı olduğu listeye dair hiçbir şey söylemedim. Ona sadece zarftan ve kolay yoldan yüz mark kazanmak istediğimden bahsettim. Nihayetinde Günther polis olduğunu söyleyip bana Victor'un muhtemelen Çeklere çalıştığını ve bu yüzden

tehlikede olduğumu söyledi. Sanırım bana yardım edebilmek göğsünü kabartmıştı ve ben de aramızda yakın bir ilişkinin gelişmesine izin verdim.

Soru: Bernhard Günther'le olan ilişkini anlat.

Cevap: Victor öldükten sonra Berlin'de kimsem kalmadı. Dresden'e dönmeyi düşünüyordum ki Günther'i dünyadan habersiz bir bilgi kaynağı olarak kullanma fikri bana cazip gelmeye başladı. Kripo'da kıdemli bir dedektif olduğunu bildiğimden onunla görüşmeye başladım. Ona onu sevdiğimi söyledim ve sanırım bana inandı. Riskliydi ama faydasının riskine ağır basacağını düşünüyordum. Bana Prag'da görevlendirildiğini söylediğinde oraya onun sevgilisi olarak güven içinde ve rahatça gidebileceğimi anladım. Bu benim kaçıramayacağım kadar müthiş bir fırsattı. Nihayetinde Prag'a bir Kripo dedektifiyle gitmekten daha iyi bir bahanem olabilir miydi? Bileti ödeyip vizemi de Alex'ten o aldı. Her açıdan bana çok iyi davrandı.

Soru: Müfettiş Günther, UVOD'la irtibatını biliyor muydu?

Cevap: Kesinlikle hayır. En fazla fahişe ya da aptalın teki olabileceğimden şüphelenmiştir, hepsi bu. Ya böyle düşündü ya da fazla umursamadı. Belki her ikisinden de biraz. Bana âşıktı ve benimle sevişmek hoşuna gidiyordu. Ayrıca işiyle de fazlasıyla meşguldü.

Soru: Sana işinden bahsetti mi?

Cevap: Hayır. Ondan bilgi almak çok zordu. Böylesinin benim için daha emniyetli olacağını söyledi. General Heydrich'e çalıştığını ve Prag'a da onun çiftlik evinde çalışmak için geldiğini öğrenmek biraz zamanımı aldı. Ama orada ne yaptığını söylemedi.

Soru: Prag'a gelince ne oldu?

Cevap: Prag'a gelip Imperial Hotel'e yerleştik. İlk günü birlikte geçirdik. Ertesi günün çoğu Günther resmi işi için

dışarıdaydı. Benimle yatmak için gece geldi. Bu benim için de uygundu çünkü bolca boş vaktim olmuştu. Eğer onunla teması kaybedersem diye Dotmar'ın anlattığı şeyler aklıma geldi. Bana yardım isteyebileceğim yerleri söylemişti. Prag'da Radek adında bir UVOD ajanı vardı. Dotmar'ın bana söylediği yerlere gidip Radek'le temas kurmaya çalışmaya karar verdim. Riskliydi ama başka seçeneğim yoktu.

Soru: Hangi yerlere gittin?

Cevap: Elektra. Richard Wagner Caddesinde Milli Müze'nin bitişindeki bir kafe. Bir de Ca d'Oro var. Riunione Adriatica di Sicurta'yla aynı binada bulunan Narodni Trida'daki içkili restoran. Detmar bunu nasıl yapacağımı da anlatmıştı: *Pritomnost*'un eski bir sayısına bir kırmızı gül sarıp bir şey sipariş verirken onu masanın üzerine bırakacaktım. *Pritomnost Günümüz* demektir ve Masaryk'nin yardım ettiği haftalık bir dergidir. Karaborsadan bir tane almam zor olmadı. Elektra'da Radek'le –soyadını bilmiyorum– temasa geçip ona hain listesini teslim ettim.

Soru: Bu sabah General Heydrich'i öldürme planı Radek'e mi ait?

Cevap: Hayır, Radek'in beni tanıştırdığı başka birine ait. Onlara Günther'den ve Panenske Brezany'deki aşağı şatoda vazifeli olduğundan bahsettim. Gestapo Merkezi'nden gelen tek şoförlü bir aracın onu alıp oraya götürdüğünü anlattım. Planın tasarlanması uzun sürmedi – kaçırılacak bir fırsata benzemiyordu. UVOD'dan iki kişi Günther'in SS aracını kaçırıp daha sonra koltukların arkasına saklanacak ve şatoya girdikten sonra da binaya dalıp denk geldiklerini öldüreceklerdi. Heydrich'in de ölenler arasında olmasını umuyorlardı.

Soru: Sen de bunlar olana kadar trenle güven içerisinde Berlin'e varmış olacaktın.

Cevap. Evet. Plan buydu.

Soru: Ya Günther?

Cevap: UVOD suikastçıları onu da vuracaktı. Ama Günther'in Pecek Sarayından gelmesi gereken arabası gelmeyince plan iptal oldu ve zavallı ahmak şatoya yürüyüp oradan bir arabaya binmek zorunda kaldı. Sonrasında planlandığı gibi trene binmekten başka çarem kalmadı. Elimden geleni yaptım. Şimdi bana ne olacak?

"Bu çok güzel bir soru," dedi Heydrich.

Bana döndü.

"Senin de gördüğün üzere işler hanım arkadaşın için pek de yolunda gitmedi. Ama sanırım önceden, onun hiçbir şey yapmadığına dair söylediklerinin cevabını almışsındır, Günther. Artık biliyorsun. Himmler'i öldürmeyi denedi. Beni ve olabildiğince çok misafiri öldürmeyi planladı. Seni de öldürmeyi planladı. Küçümsenemez bir başarı. Seni ne de güzel enayi yerine koymuş, değil mi?"

Bir şey demedim.

"Dua et ki, Paul Thummel'i yakalamamıza yardım ettiğinden dolayı hâlâ sana minnettarım yoksa akıbetin bu yoldan çıkmış kadından hiç de farklı olmazdı."

Stenograf okurken Arianne'nin şuuru açıldı ve yaşadığını gördüm; ama tekrar bayıldı ve onu idamdan ya da en azından toplama kampından kurtarmanın hiçbir yolu olmadığını bilsem de onu bu su kantarında daha fazla eziyet çekmekten kurtarabilmemin mümkün olduğunu düşündüm. Duyduklarımın çoğu mantıklıydı, ama kızın hâlâ bazı şeyler gizlediği açıktı; bildiğim her şeyi

Heydrich'e anlatıp kafamı Gestapo ilmeğine sokma pahasına, Arianne'yi kendinden kurtarmaya çalışacağım da açıktı.

Onun asıl ihanet ettiği bendim; yine de konuşmaya başladığımda sanki ben ona ihanet ediyormuşum gibi hissettim.

Aslında şimdi söylediklerim yüzünden değil de önceden –Ukrayna ve hemen sonrasında– söylemediklerim yüzünden kendimden bu kadar nefret ediyor olmam işimi kolaylaştırdı. Aşağı şatodaki ilk günümde Heydrich'e çektiğim nutku saymıyordum bile. Doğuda şahit olduğum ve yaptığım onca şeye rağmen tıpkı Arianne gibi ahlaki değerlere hâlâ önem veren biri olduğuma inanmaya gayret ettim. Aslında böyle sıfatlarım yoktu ve beni öldürmek istediği için de onu hiç suçlamadım. Arianne'nin gözünde SS veya SD üniforması giyen herkes gibi vurulmayı hak ediyordum ve ben de farklı düşündüğümü söyleyemezdim. Şimdi ya da gelecekte olmuş veya olacak her şeyi hak ediyordum. Hepimiz ediyorduk. Ama planımın işlemesi için –onun daha fazla ıstırap çekmesine mani olma planım– Heydrich'i, bu söyleyeceklerimi onun anlayacağı tarzda söylediğime ikna etmem gerekiyordu: Arianne'ye acıdığımdan değil de ondan nefret edip intikam almak istediğim için. Arianne'ye karşı gerçek hislerimi ifşa etmem ona daha fazla zarar vermekten başka işe yaramazdı. Onun iyiliği için ona duyduğum tüm sevgiyi yok etmeli ve bunu da derhal yapmalıydım. Kalbimi demirdenmiş gibi olana kadar sertleştirmeliydim. Tıpkı bir Nazi gibi.

Sigaralarımı çıkarıp yapacağım şeye hazırlanmak için birini içmeye başladım. Ellerim zincirli olduğundan kolay olmadı. Yapmakta olduğum şeyin kolay yanı yoktu. Sigaranın dumanını tavana üfleyip duvara yaslandım. Birazdan söyleyeceklerimin ne kadarını Arianne'nin duyduğunu bilmiyorum ama tek kelimesini bile duymamasını umut ettim.

"Evet, çok güzel uyutulduğum ortada." İç çektim. "Benim gibi birinin güzel bir kız tarafından kandırıldığı ilk örnek bu değildir herhalde. Gerçi epeydir beni onun gibi enayi yerine koyan olmamıştı. Tanrırn, bu yaşta biraz daha tecrübeli olmam gerekirdi ama Noel Baba'ya artık inanmadığım için böyle güzel ambalaj kâğıdına sarılı bir hediye almıyordum." Omuz silktim. "Bahane uyduracak değilim, General. Kendisini kurnaz zanneden adamların sonu bu olur. Üstelik tıpkı Yüzbaşı Kuttner gibi beni de pek uyku tutmuyor. O kız benim için Veronal gibiydi. Yutması daha kolay olsa da en az onun kadar öldürücüymüş."

Yüzümde buruk bir gülümseme belirdi.

"Orospu onun için yaptığım onca şeyden sonra beni öldürmeyi planlamış. Bu kadarına da pes doğrusu. Hiç durma Çavuş tekrar batır suya. Artık onun için zincirlerimi sallayıp duracak değilim. Demek ki bu yüzden bu sabah uyandığında o kadar heyecanlıydı. Ben de onun Berlin'e gideceği ve ayrılacağımız için üzüldüğünü zannediyordum. Ahmağın önde gideniymişim. Kızın da hakkını vermek lazım, iyi yalan söylüyor. Gördüğüm kadarıyla siz beyler, su tahtası olsun olmasın işinizin hakkını veriyorsunuz. Onu giyotine

gönderseniz kesik kafası sepete giderken dahi konuşmaya devam eder. Bu arada bana da bir bilet göndermeyi unutmayın. O partiyi kaçırmak istemem. Kim bilir belki de giyotine konulmasına bile yardım ederim. Aslında anlattığı hikâye bana biraz eksik geldiğinden o eksikleri yamasam fena olmaz. Aslında bu benim için büyük zevk olur."

Heydrich sanki söylediklerimle onun inandıkları arasındaki mesafeyi ölçmek istermiş gibi gözlerini kısarak bana baktı. Sanki kendileri de çok iyi yalancı olan ve neyin doğru olup olmadığını gayet iyi kestirebilen ebeveynlerin karşısında durmak gibiydi. Menşei belirsiz bir tablodaki fırça darbeleri ve imzayı tetkik eden bir sanat uzmanı bile bundan daha dikkatli süzemezdi.

"Mesela?" dedi soğuk bir ifadeyle.

"Mesela Victor Keil'in gerçek adı Franz Koci." Arianne'nin kafasının hâlâ içinde olup olmaması umurumda değilmiş gibi izmariti küvetin içerisine attım. "Biliyorum çünkü arkadaşın Alba Schellenberg'in özel daveti üzerine ölümünü ben soruşturdum. Berlin'deki Kleist Park'ta ölü bulundu. Nollendorfplatz'daki bahsettiği taksi kazasının ardından oraya kadar gelip yığılıp kalmış olmalı. Onu bir ormangülü çalısının altında bulduğumuzda Hollandalı Geert Vranken'i öldürdüğü bıçak hâlâ üzerindeydi.

"Hollanda'daki Vranken'in babasından aldığım mektubu düşünüyordum. Ayrıca Geert'in S-Bahn cinayeti şüphelisi olarak tutuklandığında Paul Thummel'i kefil göstermesini. Thummel'in Vranken'in kız kardeşiyle bir şekilde ilişkisi olduğundan, kız kardeşi üzerinden Vranken'in

Berlin demiryolunda çalıştığını öğrenmiş olmalı. Abwehr'in S-Bahn cinayeti dosyalarını görmek istemesinin nedeninin bu olması da mümkün. Özellikle yabancı işçi sorgularını istemişlerdi. Buna resmi bahaneleri de, casusların peşinde olduklarıydı ama gerçekte Thummel, Geert Vranken'i arıyordu. Hague'deki Çek bağlantıyla temas kurmasını sağlayabilecek Almanya'daki tek kişi oydu. Vranken'in ifadesinde bir Alman subayının kendisine kefil olacağını söylediğini görünce de Thummel paniğe kapılmış olmalı. Bence Vranken, Thummel'in talebi üzerine Franz Koci tarafından öldürüldü."

Heydrich başını sallamaya başladı. "Evet, bu mantıklı."

"Bu talebini ya telsizle Prag'daki UVOD'a bildirdi ya da daha yüksek ihtimalle Arianne'ye söyledi. Bence Thummel ve Victor Keil olarak bildiği Franz Koci arasındaki teması Arianne sağlıyordu."

Heydrich başını sallamaya devam etti. Bu iyiye alametti. Ama daha iyisi geliyordu.

"Horst." Heydrich, Albay Bohme'ye işaret etti. "Onu serbest bırak."

Bohme biraz isteksizce –hâlâ kendisinden iyi bir dedektif olduğumdan dolayı beni affetmemişti– cebinden bir anahtar çıkarıp kelepçelerimi açtı.

Bileklerimi ovuşturup mırıldanarak teşekkür ettim. Küvet üzerinde dengede duran su tahtasına bağlı Arianne hakkında bir şey demedim. Heydrich'in onun beni öldürmeyi planladığını öğrendikten sonra onun başına geleceklere kayıtsız

olduğuma inanması hayati önem taşıyordu; büyük bölümü tahmine dayanıyor olsa da anlatacağım hikâyenin de benzer şekilde makul ve mantıklı olması da hayati önem taşıyordu. Böylece en azından şimdilik, Arianne'ye daha fazla işkence etmelerinin bir manası kalmayacaktı.

Heydrich'in de böyle düşündüğünü görünce içim nasıl ferahladı anlatamam.

"Kadını hücresine götürün," dedi Çavuş Soppa'ya.

"Emredersiniz, komutanım."

Soppa'yla diğer adam tahtayı ıslak zemine dayayıp Arianne'yi çözmeye başladı. Kayışları gevşerken kız hafifçe inledi ama şiş gözlerinin açık olup olmadığını anlamak mümkün olmadığından beni görüp görmediğine dair fikir yürütmem zordu.

Her halükarda bu onu son görüşümdü.

"Bu sohbete üst kattaki ofisinde devam edelim, Horst," dedi Heydrich. "Günther?" Şimdi de sorgu odasından ilk benim çıkmamı istiyordu.

Kapıya doğru yürüdüm. Kalbim Arianne'nin pis ve yarı boğulmuş bedeninin, ölmek üzere olan bir alabalık gibi kıvrandığı ıslak zemindeydi.

Heydrich kolumu tuttuktan sonra alaycı bir ifadeyle gülümsedi. "Ne yani sevgiline elveda deyip birkaç güzel söz etmeden mi gideceksin?"

Dönüp de kıza bakmadım. Eğer dönersem yüzümdeki ifadeden gerçeği anlayabilirdi. Onun yerine Heydrich'in soğuk ve kurt gözünü andıran mavi gözlerinin içine bakıp gülerek başımı iki yana salladım.

"Cehenneme kadar yolu var," dedim.

Arianne'nin gideceği tek yerin o olduğunu ve onunla bir daha görüşme ihtimalimin çok zayıf olduğunu biliyordum.

Pecek Sarayının üst katındaki büyük ofiste Heydrich hepimize schnaps söyledi.

"Bu şahit olduklarımızdan sonra sanırım iyi gider, beyler."

İtiraz edemezdim. Ruhumu köreltmek adına biraz içki için can atıyordum.

Bir şişe geldi. Karaciğer tutkalı içerip, Almanların kimi zaman içinde olduğunu iddia ettikleri geyik kanı içermeyen, doğru düzgün türünden. Heydrich'le Bohme'ye anlatmaya hazırlandığım hikâye de bundan pek farklı değildi. Bir kadehi mideye indirdim. Olması gerektiği şekilde buz gibiydi. Ama ben ondan da soğuktum. Şu anda hissettiğim kadar soğuk olan hiçbir şey icat edilmemişti.

Gidip pencerenin kenarına oturup Ortaçağ'dan kalma eski Prag şehrine baktım. Bu karanlık ve kadim çatıların altında bir yerlerde benim ikizimden farksız, ölüm ve yıkım yaratığı saklıydı. Eğer Golem gözlerime bakarak ruh adını verdiğimiz şeyi görmeye çalışsa, tıpkı Pecek Sarayının kapısında sanki Yafa Hastanesinin önünde duruyormuş gibi bekleyen nöbetçilere benzediğime ve geri durulması gereken bir insan olduğuma hükmedebilirdi. Bodrumda şahit olduğum habis, vahşi ve gayri insani hadiseler dikkate alınırsa da yanlış düşünüyor olamazdı.

Sormadan şişeyi alıp benim gibi Almanların kendilerini geçmiştekinden daha fazla Alman

hissetmesini sağlayan koruyucu sıvıyı kadehime döktüm, belki içimdekileri yakarak, zaman içinde küle dönüşmesi kaçınılmaz her şey gibi, beni de küle dönüştüreceği umuduyla bir sigara yaktım.

"Onu nasıl yakaladığımızı merak etmişsindir," dedi Heydrich.

"Hayır, ama çok geçmeden ben de bir şekilde anlardım."

"Prag'da Gestapo adına çalışan Çeklerin listesi büyük ölçüde eksik. Arianne Tauber'in bahsettiği kafede –şimdi adını hatırlayamadım– temasa geçtiği adamlardan biri bize çalışıyor."

"Ca d'Oro," dedi Bohme. "İsmi Ca d'Oro'ydu, komutanım. Başgarson İspanya İçsavaşından beri Gestapo'ya çalışan bir Fransız faşistti. Kadının içinde çiçek olan dergiyle oturduğunu görür görmez bizimle temasa geçti."

"Akabinde," diye ekledi Heydrich. "Tek yaptığımız onu gün boyu takip etmek oldu. Bizi Bohme'nin zaten şüphelendiği Radek'e götürdü. Öyle değil mi, Horst?"

"Doğru, komutanım."

Bohme sırıtarak şişeyi oturduğum pencerenin pervazından alıp hepimizin kadehlerini doldurdu.

"Araban bu sabah o yüzden gelmedi, Günther. İki suikastçıyı senin otelinin köşesinde tutukladık. Kızı da az sonra istasyona vardığında. Orada onu yolcu etmek için UVOD'dan başka birisinin de olacağını umut etmiştik ama kimse çıkmayınca kızı alıp diğer iki katille birlikte götürdük." Omuz silkti. "İkinizden birinin hayatının tehlikede olduğunu hiç düşünmedim. Bu alelacele yapıl-

mış ölü doğmuş bir plandı. Üstelik o kadar ileri gidemeden aşağı şato nöbetçileri tarafından vurulurlardı."

"Hepsinden öte çok verimli bir gün oldu," dedi Heydrich ukala bir edayla. "Haini yakaladık. Birkaç terörist yakaladık. Vaclav Moravek'i yakalamamız da an meselesi."

"Tebrikler, komutanım," deyip şerefe kadeh kaldırdı Bohme. "Arianne Tauber'le ilgili emriniz nedir? Tekrar sorgulanmasını ister misiniz?"

Heydrich hâlâ bu sorunun cevabını düşünürken, "Dilerseniz hikâyesindeki açıkları size ben anlatabilirim," dedim.

"Peki, neden bize nasıl tanıştığını bir kez daha ve bu sefer teferruatıyla anlatmıyorsun," dedi Heydrich.

Onlara az çok hikâyenin tamamını anlattım; onunla Nollendorfplatz İstasyonu'nda tanışmamdan orta yaş kaçamağı yapma düşünceme kadar; asıl niyetim haricinde kalan her şeyi onlara anlatmamam için hiçbir neden yoktu.

"Paul Thummel, bana Berlin'de bahsettiği Gustav denen adam olmalı. Aşağıda onun varlığını inkâr etmiş olsa da bunun böyle olduğu artık apaçık. Sanırım Çavuş Soppa'dan gizlediği şeylerden biri de bu. Çavuş o konuda haklıydı. Ayrıca Thummel onu tekrar görürse direncinin birden sıfıra ineceğinden eminim. Bilhassa kadının ne hale geldiğini gördükten sonra."

Sigara yakıp bacağımı umursamazmış gibi salladım.

"Anladığım kadarıyla Franz Koci'ye teslim etmesi için ona ajan listesini veren kişi Paul

Thummel. Abwehr'deki bir binbaşı olarak kimin ne olduğunu bilebilecek konumdaydı. Ama kız, Franz Koci'yle listeyi teslim etmek için buluştuğunda, tıpkı anlattığı gibi, para yüzünden tartıştılar ve adam da kızın ondan bir şeyler sakladığını düşündü. Belki gerçekten de saklıyordu. Adam muhtemelen listeyi vermesini istedi ve vermeyince de –en azından talepleri yerine gelene kadar– onu tartaklayarak üzerini aramaya karar verdi."

"İşte ben de o sırada onları gördüm. Hatalı olarak ona tecavüz etmeye çalıştığını varsaydım. Ya da daha kötüsü. Bildiğiniz üzere bu yaz karartmalarda pek çok şey oldu. Tren istasyonları civarında kadınlar saldırıya uğrayıp öldürüldü. Sanırım o hadiseler hâlâ aklımdaydı. O yüzden doğal olarak hemen yardımına koştum."

"Cesaretinden hiç şüphemiz yok," dedi Heydrich.

"Koci'yle boğuştuk ama kaçıp kayboldu. Ertesi günse Kleist Park'ta bir çalının altındaki cesedine bakıyordum."

"Walter Schellenberg'in talebi üzerine," dedi Heydrich.

"Doğru. Berlin Gestapo onun Çek ajanı olduğunu tahmin etse de nasıl öldüğünü anlayamadı. Onu kimin, neden öldürdüğünü bilmiyorlardı. Yardım etmeyi kabul ettim. Çok geçmeden Franz Koci'yle Geert Vranken arasında bağlantı kurdum."

"Ama kızı işin dışında bırakmaya karar verdin."

Başımı salladım.

"Böylece ondan faydalanmayı düşündüm sanırım."

Öyle olmasa da kızın masum olduğunu düşündüğüm için yaptığımı söylemenin bir manası yoktu. Heydrich'e anlayabileceği türden soğuk ve klinik bir neden söylemem gerekiyordu. Kendisinin de harekete geçmesine neden olacak türden bir sebep.

"Evet, bu doğru. Onunla yatmak istedim. Sadece saf olduğunu zannetmiştim ama asıl saf olan benmişim. Tabii ki onunla yatmaya başlayınca da burnumun dibinde olanı göremez hale geldim. Meğerse boynuna kadar bu işe batmış. Ama güzel bir boynu vardı."

"Geri kalanı da öyle," dedi Bohme.

"Boyuna gelince, Günther, onu kurtarabileceğimi pek sanmıyorum," dedi Heydrich. "Bunu sen de biliyorsun değil mi? Beni öldürmeye yönelik uygulanamayan bir plana dahil oldu. Ama Himmler'i öldürme teşebbüsü tümüyle farklı bir durum. Reichsführer şahsına yönelik saldırıları benden daha ciddiye alır."

Kızın başına gelecekleri hiç umursamazmış gibi omuz silktim. Ayrıca Heydrich'in haklı olduğunu bildiğimden omuz silkmiştim. Arianne'yi artık Heydrich bile kurtaramazdı.

"Asıl soru sana ne yapacağımız, Günther. Pek çok yönden faydalı bir adamsın. Alet kutusundaki eğik elbise askısı gibisin. Hiçbir işe göre özel tasarlanmadığın halde bazen çok işe yarıyorsun. Harika bir dedektif olduğun doğru. İnatçı ve azimlisin. Ayrıca bazı yönlerden korumam olarak iyi iş yaptın. Ama aynı zamanda da bağımsızsın ki,

bu da seni tehlikeli yapar. Uymaya gayret ettiğin bazı ilkelerin var ama bunlar senin ilkelerin, bu da güvenilmez olduğunu gösterir. Şu anda müsamaha edemeyeceğim bazı gelişmelerin ortasında bulunuyorum. Seni tıpkı o elbise askısı gibi dilediğim gibi eğip kullanabilmeyi umut etmiştim. Evet, bir kadını, özellikle de Arianne Tauber gibi güzel bir kadını Gestapo'ya teslim etmek zordur. Bazıları bunu yapar, bazıları yapamaz ve sen de yapamayacak olanlardansın. O yüzden artık işime yaramazsın. Talihsiz bir mesuliyet haline geldin, Günther."

Bu şimdiye kadar ondan duyduğum en güzel şeye benziyordu; ama belki de duyacağım en son şey buydu çünkü bana akıbetimin ne olacağını henüz söylememişti.

"Kripo'daki görevine dönüp Almanya'nın kaderini, ne olduğunu hakkıyla takdir eden benim gibi adamların eline bırakacaksın."

Pis pis gülüp benimle kadeh tokuşturdu.

İtiraz etmedim, çünkü belki de son kez, çorbasındaki kılı gösterebileceğimi umuyordum.

"Ya canınıza kastedilmesi, komutanım? Rastenburg'daki zehirleme hadisesi? Beni artık korumanız olarak istememenizi anlıyorum ama sizi öldürme teşebbüsünü araştırmamı istemiyorsunuz?"

Bana bir süre öylece durup bakınca, büyük bir keyifle, bu hadiseyi tümüyle unutmuş olduğunu fark ettim.

"Öyle bir şey hiç yaşanmadı," dedi mağrur bir edayla.

"Seni diğerleriyle birlikte Prag'a çağırabilmek için uydurdum."

Böyle bir şeyi itiraf etmesinin şaşkınlığıyla başımı sallayıp gerçeğin hangisi olduğunu düşünmeden edemedim: Rastenburg'da Heydrich'i zehirlemeye teşebbüs eden olmamış mıydı?

"Üstelik Bohemya ve Moravya'nın en kudretli adamı olarak emniyette olduğumu düşünüyorum. Sence de öyle değil mi, Horst?"

Bu kadar üstelemesinden yalan söylediğini anladım.

Bohme'nin yüzünde tam bir yalaka sırıtışı belirdi. "Kesinlikle, komutanım. Prag SS ve SD emrinizde. Gestapo ve orduyu saymıyorum bile."

"Duydun mu?" dedi Heydrich. "Endişelenmeme, özellikle de Prag'da, hiç gerek yok. Çeklerin beni öldürmeyi düşündükleri gün –gerçekten öldürmeyi düşündükleri yoksa bugün ki gibi uyduruk planları kastetmiyorum ki bunun da bedelini ödeyeceklerini bil– bu ülkenin tarihindeki en kötü gün olacak ve Prag'daki camdan atılmalar bunun yanında çocuk oyuncağı gibi kalacak. Öyle değil mi, Horst?"

"Haklısınız, komutanım. Tüm uçuk Çek fikirleri içerisinde en uçuğu bu olacaktır."

Bundan şüpheliydim. Bohemya'ya geleli çok olmamıştı ama ülke hakkında kısıtlı bilgimi rağmen Bohem fikrinin –belli bir sınıfa dahil edilemeyen, geleneksel ve beklenen şekilde davranmayan kişi– Prag'da doğduğunu biliyordum. Prag'da birini camdan atmak çocuk oyuncağıydı. Zararsız bir eğlence. Ama Halle-an-der-Saaleli bir Katolik Almanın bunu anlayabileceğinden şüpheliydim. Üstelik eğer Heydrich'in dediği gibi bağımsız ve azimli olsaydım ona yanıldığını da söylerdim:

Cinayetler –siyasi suikastlar bile– çoğunlukla çılgın kişiler tarafından işlenir; asırlar içerisinde de Prag'da pek çok çılgınca hadise cereyan etmişti.

O yüzden başımı sallayıp yalan olduğunu bile bile Heydrich'e haklı olduğunu söyledim.

İşte kişiyi tehlikeli kılan da budur.

Imperial Hotel'e dönüp Berlin treni iznimin gelmesini bekledim. Heydrich insanları bekletmeyi sevdiğinden birkaç gün beklemek zorunda kaldım. Şehri gezip Arianne'nin başına neler gelmiş olabileceğini düşünmemeye çalışsam da mümkün olmadı. Onun benim öldürülmeme göz yummayacağına ama Heydrich'i öldürme planının bir parçası olarak buna itiraz edemediğine inanmayı tercih ettim. Nihayetinde Almanlara ateş ederken hangisinin Nazi olup olmadığını kestirmek kolay değildi. Bu çok iyi anlayabildiğim bir ikilemdi.

Sonunda seyahat belgem geldi ve Prag'daki son gecemde Krone Sirki'ne biletim olduğunu hatırlayınca gitmeye karar verdim.

Soğuk bir sonbahar akşamıydı, hava açıktı, dolunay vardı ve insanlar kışlık paltolarını giymeye başlamışlardı. SS meslektaşlarımdan uzağa oturdum da ön sırada oturanların hepsini gayet net görebiliyordum ve kabul etmem gerekir ki palyaçolar ve hayvanlardan ziyade Bay ve Bayan Heydrich ile Bay ve Bayan Frank'e baktım.

Lina Heydrich'i ilk kez görüyordum. Güzelden ziyade sempatikti. Siyah kürk şal giyip küçük siyah bir şapka takmıştı. Bayan Frank ise geniş yakaları olan yün bir palto giyip kahverengi bir şapka takmıştı. İki kadın yan yana oturmuş, o

gece sirkteki tüm SD ve Gestapolar gibi sivil kıyafet giymiş kocaları da hemen yanlarına oturmuştu. Frank beyaz gömlekle gabardin pardösü giyip kareli ipek kravat takmıştı. Heydrich çift düğmeli palto giymişti ve kucağında siyah bir fötr şapka tutuyordu. Ayrıca daha önce hiç taktığını görmediğim kemik çerçeveli bir gözlük takmıştı.

Diğer herkes gibi bu dördü de trapezcilere hayran olup palyaçolara gülerek gecenin keyfini çıkardı. Diğer herkes gibi. Beni en çok etkileyen de bu oldu. Üniformaları olmadan Heydrich'le Frank diğer herkese benziyordu ama onlar orada oturdukları sırada bile şehirde büyük bir emniyet harekâtı başlamıştı. Daha sonra Prag Belediye Başkanı Otokar Klapha'nın Arianne'nin tutuklandığı gün idam edildiğini öğrendim. Yüzlerce UVOD işbirlikçisi tutuklanmış şehirdeki binalara idama mahkûm olanların isimleri liste halinde asılmıştı. Sirkte Heydrich'i izlediyseniz ve Nazilerin ırk saflığı gerekçesiyle muhtemelen öldüreceği, aptallar gibi davranıp sandalyeden düşerek birbirlerini kovalarla ıslatan üç palyaçoya güldüyseniz bunların hiçbirini bilemezdiniz.

İki gün sonra Heydrich, özerk bölgedeki tüm Yahudilerin –doksan bin kadar– yıl sonundan itibaren sınır dışı edileceklerini ilan etti. Nereye gönderileceklerini ise söylememişti. Kimse bilmiyordu. Benimse bununla ilgili iyi bir tahminim vardı ama çoktan Berlin'e dönmüştüm.

15

Berlin'e geri dönmek iyi geldi. Ama bu his sadece birkaç saat sürdü. Fasanenstrasse'deki daireme geldikten sonra büyük bir hüsranla alt kattaki Fridmann kız kardeşlerin Polonya'daki bir pislik çukuruna gönderildiğini öğrendim. Bu tür şeylerden anlayan binanın kapıcısı Behnke gittikleri yerin Lodz adında güzel bir kasaba olduğunda ısrar ederek orada "sıradan Almanlar" yerine "kendi halklarıyla birlikte" daha mutlu yaşayacaklarını söyledi. Bundan şüpheli olduğumu söylesem de Behnke dinlemek istemedi. Bir an önce Rusça öğrenmek istiyordu ki böylece tanıştığı vakit köylüleriyle konuşabilecekti. Goebbels'in hiç durmadan atıp tuttuğu Rusya ve Ukrayna'daki yaşam alanlarından ona da hisse düşeceğine gerçekten de inanmıştı. Bundan da şüpheliydim.

Hava soğudu. Rüzgâr ağaç yapraklarını kümeler halinde doğuya taşımaya başladı. Spree Nehri üzerindeki su dalgalı demire benziyor, soğuk

kendisini dikenli tel gibi hissettiriyordu. Kar yağmadan önce yapılabilecek tek şey, şu tarihe kadar tanıştığım kimseye bir şey ifade etmeyecek insani bir vazifeydi; ama sanırım kendi hakkımda daha iyi şeyler düşünmek istedim. Geert Vranken'in naaşını Berlin Charitè Hastanesinden aldırıp –ailesinin cesedi çıkartıp Hollanda'ya götürmek istemesi ihtimalini dikkatini alarak–parasını ödeyip çinko kaplama bir tabutla defnettirdim.

Cenazede biri daha vardı: Gestapo'dan Werner Sachse. Siyah deri paltosu, siyah şapkası ve siyah kravatıyla tam bir cenazede olması gerektiği gibi giyinmişti. Plotzensee'deki Aziz John Kilisesinden bir rahibin duasının ardından cenaze defnedildi ve Sachse bana uygulamaya olmasa da düşünceye hayran olduğunu söyledi.

"Polisler kaza sonucu ölen bütün yabancı işçilerin masrafını karşılamaya kalksa ne halde olurlardı?"

"Kaza değildi," diye hatırlattım.

Sachse sanki bunu hatırlatmamın hiçbir önemi yokmuş gibi omuz silkti. Ölen Alman değildi ve bu yüzden de ölmesinin pek bir önemi yoktu.

Bir an için acaba ona nedenini söylemekle hata mı yapıyorum diye düşünsem de yine söyledim.

"Bunu yapıyorum ki belki bu sayede bir yerde birisi biz Almanlar hakkında hak ettiğimizden daha iyi şeyler düşünür."

Sachse buna şaşırmış gibi yapsa da ayrılmadan önce el sıkıştığımızdan şaşırmadığını anladım.

16

Emniyet Müdür Friedrich Wilhelm Lüdtke, Geçici Lüdtke olarak bilinirdi çünkü Parti üyesi olmadığından hiç kimse o makamda kalmasını beklemiyordu. Ama kendisine söyleneni yapardı ve birisi ona, beni gece vardiyasına koymasını söylediğinde de itiraz etmedi. Benim de pek umurumda değildi. Gece çalışınca gözden ve gönülden ırak oluyordum. En azından 17 Kasım Pazartesi sabahına kadar böyle devam etti. O gece soruşturduğum cinayetten bahsetmemin tek nedeni beni o davadan alanın Heydrich olmasıydı. Sanırım gerçekten de çözeceğimden endişelenmişti.

Sabah saat beş civarında Grunewald'daki polis karakolunda görevli Müfettiş Heimenz telefonla beni aradı. Heerstrasse'deki lüks villalardan birinde cinayet işlenmişti. Kim olduğunu telefonda söylemek istemedi: Sadece meşhur biri olduğunu söylemekle yetindi.

Gecenin bir diğer iyi tarafı da elimin altında araba olmasıydı. O nedenle yarım saate kalma-

dan verdiği adrese vardım. Bulması zor olmadı. Dışarda birkaç polis arabasıyla büyük bir gümüş rengi Rolls Royce park etmişti. Zarif ve modern ön kapısından girer girmez evin kime ait olduğunu merak ettim. Ama sahibinin maktulle aynı kişi olduğunu zannetmiyordum.

General Ernst Udet, Almanya'nın ünlü simalarından biriydi. Daha yirmi iki yaşında, Cihan Harbi bittiğinde Almanya'nın hayattaki en çok uçak düşüren pilotu oydu. Sadece Manfred von Richthofen ondan daha fazla uçak düşürmüştü. Savaştan sonra Leni Riefenstahl'la birkaç film çevirip Hollywood'un ünlüler kervanına katıldı. Evi film posterleri, havacılık kupaları ve uçak fotoğraflarıyla doluydu. Duvarda cilalı bir uçak pervanesi asılıydı, ancak birkaç dakika sonra gözlerimi Udet'in hatıralarından ayırıp cesede bakmaya muvaffak olabildim. Uzun bir adam değildi zaten uçak kullanmak için, özellikle de deneysel uçakları kullanmak için uzun olmaya gerek yoktu: Udet, Luftwaffe'nin Araştırma Geliştirme General Müdürüydü. Hermann Göring'in de yakın dostuydu. Dahası birisi onu vurana kadar öyleydi.

Ceset çıplaktı. Çoğu kaliteli Fransız markaları olan boş brendi şişeleriyle çevrili koca bir çift kişilik yatakta yatıyordu. Alnında bir delik ve sağ elinde de bir tane horozsuz 0.38 kalibre Sauer tabanca vardı. Böyle ufak tefek bir adama kıyasla –en fazla bir altmıştı– penisi çok büyüktü. Ama dikkatimi asıl çeken ayrıntı ne bu ne de bir Yahudi tefilini gibi koluna dolanmış telefon kablosu oldu. Karyolanın başucuna rujla yazılmış yazı bana büyük bir skandalın ortasına daldığımı düşündürdü.

REICHSMAREŞAL, NEDEN BENİ TERK ETTİN?

Bu kelimelerin seçilmesinin nedeni çarmıha gerildiğinde Tanrı tarafından terk edilen İsa'yı akla getirmek olabilirdi ama ben farklı düşünüyordum; Müfettiş Heimenz de benim gibi farklı düşünmekteydi.

"Bu cinayeti memnuniyetle Alex'teki sizlere bırakabilirim," dedi.

"Teşekkürler. Adam tıpkı benim hissettiğim gibi görülüyor."

"Kesik ve kuru öyle mi?"

"Yani davayı *sen* mi aldın?"

"Ben değil. Geceleri uyumak istiyorum."

"O zaman yanlış meslek seçmişsin."

"Grunewald, Berlin'in kalanına benzemez. Burası sakin bir muhittir."

"Belli. Cesedi kim buldu?"

"Kız arkadaşı. İsmi Inge Bleyle. Ateş sesini duyduğunda telefonda olduklarını söylüyor. O da dışarıda gördüğün mütevazı arabasıyla hemen buraya gelmiş ve cesedini bulmuş."

"Rolls Royce onun mu?"

"Öyle görünüyor. Anlaşılan Herr Udet bütün hafta içmekten başka bir şey yapmamış."

"Anlaşılan o ki, Martell ve Rémy Martin'i teselli etmek zor olacak."

"İngilizlere karşı yürütülen hava savaşının başarısı hususunda Hava Bakanlığı'yla ters düşmüş."

"Daha doğrusu başarısızlığı hususunda."

"Demek istediğini anladım. Belki de Fräulein Bleyle ile kendin konuşsan iyi olur."

"Belki de. Şu an nerede?"

"Misafir salonunda."

Peşi sıra aşağı indim.

"Şahane bir yer değil mi, efendim?"

"Evet."

"Böyle bir eve sahip birinin kendisini vurmasını anlamak zor."

"Sence olan bu mu?"

"Yani evet. Tabanca elindeydi."

Merdivenlerde durup duvarı örten çok sayıdaki fotoğrafı gösterdim: Ernst Udet'le aktör Bela Lugosi, Kaliforniya'daki bir tenis kortunda poz veriyor.

"Ernst Udet bana solakmış gibi göründü," dedim.

"Yani?"

"Tabanca sağ elindeydi. Seni bilmem ama ben kendimi vuracaksam –ki birkaç aydır ciddi ciddi düşünüyorum– silahı güçlü olan elimle tutardım."

"Ama yatağın başında yazılan yazı intihar notuna benziyor, efendim."

"Bence zaten öyle görünmesi istenmiş. Ne olup bittiğini ancak bir doktor otopsi yaptığında anlarız. Eğer silahı alnına dayayıp ateş ettiyse derisinde barut yanığı olur ki ben göremedim."

Müfettiş başını salladı. Küçük elleri olan küçük bir adamdı ve biraz ezik bir yapısı vardı.

"Dediğim gibi bu davayı memnuniyetle Alex cinayet masasına bırakırım."

Inge Bleyle ağlamayı kesmişti. Otuz yaşlarında, uzun –Ernst Udet'ten çok daha uzundu– ve en hafif tabiriyle güzel bir kadındı. Kürk palto giyiyordu, bir elinde kadeh diğerinde sigara olsa da ikisine de pek alaka gösteriyor gibi değildi.

Bir kül tablası bulup sigarasının altına tutarak elinin üstüne vurdum. Başını kaldırdı, kederle gülümseyip sigarasını, tutmaya devam ettiğim kül tablasına koydu.

"Ben Alex'ten Müfettiş Günther. Konuşacak durumda mısınız?"

Omuz silkti. "Sanırım. Zaten konuşmam gerekiyor değil mi? Yani onu buldum ve telefon açıp haber verdim."

"Diğer dedektife vurulduğu sırada Herr Udet'le telefonda konuştuğunuzu söylemişsiniz. Doğru mu?"

Başını salladı.

"Hangi konuda konuşuyordunuz?"

"Savaştan önce onu tanıdığımda Ernst Udet hayat dolu birisiydi. Herkes onu severdi. Tam bir centilmendi. Kibar, cömert ve görgü kurallarına riayet eden biriydi. Ama son zamanlardaki halinin eskisiyle ilgisi yoktu. Sarhoş, asabi ve kaba adamın teki olup çıkmıştı. Sürekli içiyordu. Cihan Harbi pilotlarının yarısı o uçaklara binmeden önce zil zurna sarhoş olurdu zaten. Oysaki o kolay kolay sarhoş olmazdı. Fakat son zamanlarda her zamankinden fazla içmeye başladı. İçmesinin nedeni de çok mutsuz olmasıydı. Çok içtiği için ondan ayrıldım. Ona geri dönmemi istedi. Bense içmeye devam ettiğinden kabul etmiyordum. Bunu sizin de anlamanız zor değil zaten. Evde sanki tek kişilik parti varmış gibi."

"İçmesinin belli bir nedeni var mıydı? Yani onu terk etmenizden önce?"

"Evet, Hava Bakanlığı'nda yaşanan hadise yüzünden içiyordu. Erhard Milch adındaki o Yahu-

di, Ernst'in ayağını kaydırmaya çalıştı. Onun bölümündekilerin tümü işten atılınca bunu şahsına hakaret kabul etti."

"Neden kovuldular?"

"Çünkü Göring denen şerefsizde Ernst'i kovacak kadar yürek yok. Eğer Ernst'in tüm adamlarını kovarsa onun da gurur meselesi yaparak istifa edeceğini düşünmüş olmalı. İngiltere'ye yönelik hava saldırılarının başarısız olmasından Ernst'i sorumlu tuttu. Kendisini kurtarmak için de Hitler'e böyle söyledi. Dediklerinin tek kelimesi bile doğru olmasa da Hitler ona inandı. Ama bu, bunalıma girmesinin nedenlerinden sadece biri."

İçimden homurdandım. Prag'dan sonra Inge Bleyle'nin güzel bacaklarına giydiği ipek çoraplar gibi bir davaya ihtiyacım vardı.

"Peki diğer nedenler?"

Omuz silkti. Sanki bir polisle konuştuğunu henüz fark etmiş gibi birden kaçamak davranmaya başladı.

"Rusya'daki savaşta yaşananlar da sinirlerini bozdu. Evet, bunalımdaydı ve çok içiyordu. Bühlerhöhe'deki klinikten döneli de çok olmamıştı. Orada içkiyi bıraktı. Bunu benim için yaptı. Geri dönmemi istiyordu ve ben de içkiyi bırakmasını şart koşmuştum. Ama ben bekleyip görmek istedim. Ayık kalacağından emin olmak istiyordum." Viskisini yudumlayıp yüzünü buruşturdu. "Viskiyi hiç sevmem."

"Bu evde mi? Hiç de sıra dışı değil." Kadehi elinden alıp ikimizin arasındaki masanın üzerine koydum.

"Ardından birkaç gün önce ona bir haller oldu. Tam olarak ne oldu, bilmiyorum. Milch tarafından kovulana kadar bakanlıkta yardımcısı olan Ploch henüz Kiev'den dönmüştü. Ernst'le görüşüp ona bir şey anlattı. Feci bir şey. Ernst ne olduğunu söylemese de doğuda yaşanan bir şey olduğunu ve kimsenin buna inanmayacağını söyledi."

Başımı salladım. Ploch'un ona ne söylemiş olabileceğini bilmek için dedektif olmaya gerek yoktu. Uçaklarla ilgili bir şey olmadığından emindim.

"Bunun üzerine Ernst telefonla Göring'i arayıp sorunca münakaşa ettiler. Ernst, Ploch'un ona söylediklerini Amerikan Büyükelçiliği'ndekilere anlatmakla tehdit etti."

"Bunu söyledi mi gerçekten?"

"Evet. Amerikalı bir sürü arkadaşı vardı. Ernst, özellikle kadınlar arasında, çok popüler biridir. Amerikan büyükelçisinin kızı Martha Dodds onun yakın arkadaşıdır. Belki arkadaştan da öteler, bilmiyorum."

Durdu.

"Tüm bunları size telefonda mı anlattı?"

"Evet. Konuştuk. Ernst bir kısmında ağladı. Yanına gelmem için yalvardı. Dediği bir şeyi unutmuyorum. Artık Almanya'ya inanmadığını, Almanya'nın yoldan çıkıp savaşı kaybetmeyi hak ettiğini söyledi."

Ernst Udet'le ilgili öğrendiklerimle ona duyduğum sevgi aynı oranda artmaya başladı. Ama Inge Bleyle aksini düşünmek zorunda hissetmişti kendisini; kim olsa onun gibi düşünürdü.

"Ağzından böyle şeyler çıkması hiç hoşuma gitmedi çünkü bu tür sözlerin kimseyi fayda-

sı yok, Müfettiş; siz de onun gibi madalyalı bir kahramansınız. Yani siz de Gestapo'yla ilgili anlatılanları duymuşsunuzdur. Bu tür konuşmalar insanların tutuklanmasına neden olur. Ernst'e susmasını söyledim. O böyle şeyler söylediği, ben de telefonu kapatmadan dinlediğim için başımız belaya girerdi. Böyle şeyler duyduğunuzda yapmanız gereken budur. Hatta kalmamın tek nedeni onun akıl sağlığından endişe ediyor olmamdı."

Başımı salladım. "Haklısınız."

"Sonra da silah sesini duydum."

"Kendini öldürmekten bahsetti mi hiç?"

"Hayır. Doğrudan dile getirmedi."

"Başka bir şey duydunuz mu? Konuşma ya da ayak sesi veya kapı kapanması gibi?"

"Hayır. Telefonu kapatıp derhal buraya geldim. West End'de yakında oturuyorum. Buraya geldiğimde ışıklar açıktı. Anahtarım olduğundan eve girdim. Birkaç kez seslendikten sonra üst kata çıktığımda ölüsünü buldum. Hemen aşağı inip çalışma odasından –ayrı bir hattır– polisi aradım. Elindeki telefona dokunmak istemedim. Bu bir saat kadar önceydi. O zamandan beri de buradayım."

"Sizce kendisini öldürmüş olabilir mi?"

Bir şey demek için ağzını açtı; sonra bir kez daha düşünüp konuştu: "Öyleymiş gibi görünüyor, değil mi?"

Akıllı kız. Rolls Royce kullanmasına şaşmamak gerek. Bu arabaları herkese vermiyorlar.

Ardından Hava Bakanlığı'ndan iki kişi geldi: Udet'in yaveri Albay Max Pendele'yle diğer bir

subay. O sırada saat sabah sekizdi. Ardından saat dokuzda İçişleri Bakanlığı'ndan da birisi geldi.

On bir civarında raporumu yazmak için Alex'e döndüm.

Raporumu tamamladıktan sonra Lüdtke beni odasına çağırdı ve gittiğimde bana davadan alındığımı söyledi.

Nedenini sormadım. Gerek de yoktu zaten. Önemli birinin rahatsız edici sorular sormamı istemediği açıktı ve Ernst Udet'in ölümüyle ilgili bu sorulardan bolca sorabilirdim. Diğer taraftan ancak Heydrich'in ölümünün ardından davadan alınmamı Lüdtke'ye söyleyen kişinin o olduğunu öğrenebildim.

Udet beş gün sonra defnedildi. Resmi tören düzenlendi. Onu üzerine Nazi bayrağı örtülü bir tabutla Hava Bakanlığı'ndan çıkarıp top arabasına yerleştirdikten sonra Invaliden Mezarlığı'na götürüp eski dostu Baron von Richtofen'in yakınına gömdüler. Resmi törenler intihar edenlere ya da devlet düşmanlarına değil de kahramanlara düzenlendiğinden Udet'in deneysel bir avcı uçağının test uçuşları sırasında hayatını kaybettiği ilan edildi – davadan el çektirilmemin sözde nedeni bu olsa da ben farklı bir neden olduğunu biliyordum.

Hermann Göring bir konuşma yaptı; Tiergarten'deki dokuz santimlik uçaksavar topu saygı atışı yaptığında çoğu Berlinli, RAF tekrar hava akını düzenliyor diye sığınaklara koştu. RAF birkaç gün sonra geri geldi ama bomba atmadılar.

Davadan alındığım için durumdan eskisinden bile daha fazla şüphelenmeye başladım. Diğer in-

sanların başını yana çevirip şüphelerini kendilerine saklamayı düşündükleri yerde ben bağlantılar ve komplolar görüyordum. Diğer bir hava ası olan Werner Mölders, Udet'in cenazesine katılmak için Kırım'dan gelirken uçak kazasında öldü; Alex'teyse ölümünün farklı nedenleri olduğuna dair dedikodular dolaşmaya başladı – onu yolcu olarak taşıyan Heinkel, Breslau'ya inerken kaza yapmıştı.

İngilizler de öyle düşünüyor olmalıydı ki uçaklarla Ernst Udet ve Werner Mölders'in Nazi rejimine karşı oldukları için öldürüldüklerini iddia eden broşürler attılar.

Altı gün sonra Mölders de devlet töreniyle Invaliden Mezarlığı'nda yakın arkadaşı Ernst Udet'in yanına defnedildi.

Şimdi geçmişe dönüp baktığımda bu iki resmi törenin, altı ay sonra, Haziran 1942'de yapılacak törenin provası olduklarını düşünmeden edemiyorum.

Sabah saat altıydı. Geceyi Alex'te geçirdikten sonra eve dönerken Prinz Albrechtstrasse'deki RSHA merkezinde Arthur Nebe'yi görmemi söyleyen bir telefon aldım. Korkuyla beklediğim bir çağrıydı bu. Heydrich'e yönelik suikast teşebbüsünden haberdardım: 27 Mayısta bir grup Çek terörist üstü açık arabasına Prag caddelerinde yol alırken el bombası atmıştı. Heydrich ağır yaralansa da hızla toparlandığını duydum. Öyle yiğit bir kahramandan da ancak böylesi beklenirdi; en azından gazetelerde yazan buydu.

Nebe durumu araştırmaları için Alex'teki iki kıdemli dedektifini –Horst Kopkow ve Doktor

Bernhard Wehner– Prag'a göndermişti. Saldırganlar hâlâ Bohemya ve Moravya'da serbestçe dolaşıyordu ve onları yakalamak için herkes seferber olmuştu. Ben de dahil olmak üzere Kripo'dakilerin tümü yakalanmalarının an meselesi olduğunu düşünüyordu.

Ukrayna'da on binlerce Yahudiyi öldürdükten sonra Berlin'e dönen Nebe her zamankinden bitkin görünüyordu. Ama anlaşılan çabaları takdir görmüştü; üzerinde son gördüğümden daha fazla madalya vardı ki, bu açıdan Güney Amerikalı Generallissimoları hatırlatmaya başlamıştı. Uzun burnunun biraz morarmış olması muhtemelen tarihi Alman vazifesini yerine getirebilmek için içilen içkilerin sonucuydu ve gözlerinin altında da torbalar vardı; sigarasını hiç söndürmüyordu ve elinin üzerinde egzama lekeleri belirmişti. Saçları neredeyse bembeyaz olsa da kaşları hâlâ, *Uyuyan Güzel*'deki, ruhunu, yani büyülü şatoyu dış dünyanın keşfetmesine mani olan dikenli orman gibi, siyah ve gürdü.

Doğruca konuya girdi.

"Heydrich bu sabah dört buçukta öldü."

"Ölmek için güzel bir gün seçmiş."

Nebe belli belirsiz gülümsedi.

"Tek diyeceğin bu mu?"

"Evet. Onu daha temkinli olması konusunda ikaz ettim. Ama temkinli olmak mizacında yoktu anlaşılan."

"Bir saat içinde uçakla Prag'a gideceğim. Naaşını Berlin'e geri getirecek olan SS şeref kıtasında ben de varım."

"Halleli olduğunu biliyorsun değil mi, Arthur?"

"Oraya varınca soruşturmanın gidişatını da denetleyeceğim. İşin doğrusu pek bir ilerleme yok. Tam bir kargaşa hakim. Yerel Gestapo önüne geleni tutukluyor."

"Sanırım katilleri yakalamanın bir yolu da bu."

"Benim, yeteneklerine güvendiğim kendi adamlarıma ihtiyacım var. O yüzden gerçeği ortaya çıkarmak için sen de benimle geliyorsun, Bernie."

"Gerçek mi? Sence de bu biraz abartılı değil mi?"

"Ne olup olmadığını havaalanına giderken yolda tartışırız. İhtiyacın olacak şeyleri orada satın alırsın."

Bir Heinkel uçağının hazırda bizi beklediği Tempelhof Havaalanı'na gittik. Binmemizle uçağın kalkması bir oldu. Havadan Berlin hâlâ güzel görünüyordu. Bu şehri görmenin en iyi yolu muhtemelen üzerinden uçmaktı çünkü buradan yeşil ve doğal, tıpkı gençliğimdeki Berlin gibi yaşamaya müsait bir yeri andırıyordu. Bu yükseklikten baktığınızda yolsuzluk ve vahşeti göremezdiniz.

"Sadece olup bitene bakacaksın hepsi bu. Gözlem yapıp doğruca bana bildir."

"Bernhard Wehner bundan hazzetmez. Müdür olarak o benim üstüm, Arthur. Davranış tarzına bakarsan kendini Hermann Göring'in bile üstü olarak görüyor."

"Wehner dedektif değil, bürokrat. İtliğini hiç katmıyorum."

"Yetkili o mu?"

"Hayır. Frank kendisini yetkili görüyor. Daluege de öyle. Soruşturmayı yürütense Heinz Pannwitz."

"Sorunu anlamaya başladım. Dummi'nin orada ne işi var."

Kurt 'Dummi' Daluege Alman üniformalı polislerinin amiriydi.

"Anlaşılan Prag'a tedaviye gitmiş." Nebe sırıttı. "Durumu pek iyi değil."

"Nesi var?"

"Umarım basit bir şey değildir."

"Heinz Pannwitz de kim?"

"Senin benim gibi bir Berlinli. Bir noktaya kadar becerikli bir adam. Ama biraz serseri tipli. 1940'dan beri Prag'daki SD'de olduğundan bölgeden biraz haberdar."

"Acaba neden ona hiç denk gelmedim?"

"Evet, geçen ekim oradaymışsın."

"Bir daha dönmemeyi ummuştum."

"Zordu, ha?"

"Benim için değil de Arianne Tauber adındaki bir kız için çok zor oldu."

"Himmler'i havaya uçurmaya çalışan o değil miydi?"

"Evet. Kimsenin bahsetmediği suikast teşebbüsü. Kızın akıbetinin ne olduğunu biliyor musun?"

"Hayır, ama Prag'da bana yardım etmen karşılığında öğrenebilirim."

Başımı salladım. "Makul. Biri daha vardı. Paul Thummel adında bir casus. Ona ne olduğunu biliyor musun?"

"Zor bir vaka," dedi Nebe. "Hikâyenin iki yüzü var. Abwehr, Thummel'in UVOD'un Londra bağlantılarını bulabilmek için Çek ajanıymış gibi davrandığını iddia ediyor. SD ise onun gerçek Esau

olduğu yönünde ısrarlı. Hiç kimse hangi iddianın doğru olduğunu tespit etmek için onu yargılamaya kalkışmıyor. Çünkü bu iki durumda da önemli birinin küçük düşmesine yol açar. O yüzden Thummel farklı bir isimle Terezin'deki kalenin bir hücresinde tutuluyor. Zavallı herif."

Prag'a vardığımızda durumun Nebe'nin tarif ettiğinden bile karışık olduğunu gördük. Sokaklarda ateş etmekten hiç çekinmeyen SS'ler haricinde kimse yoktu ve Pecek Sarayındaki hücreler ve Pankrac Hapishanesi, hemen hepsi masum, tutuklu beş yüz kadar Çekle ağzına kadar doluydu. Hradschin Şatosu'ndaki durumsa artık komik olmaya başlamıştı. Daluege suikastın, müstakbel bir örgütlü Çek isyanının ilk adımı olduğu varsayımını esas alarak harekete geçmişti; Dresden'den polis takviyesi isteyip gece dokuzdan sonra sokağa çıkma yasağı ilan etti. Tutuklanan Çeklerin çoğu bu sokağa çıkma yasağından habersiz olan zavallılardı.

Pannwitz'le Frank suikastın İngiliz paraşütçülerin işi olduğunu düşündüğünden suikastçıları bulmak için Prag'daki tüm evleri aramak gibi olmayacak bir işe koyulmuşlardı.

Kopkow ve Wehner, Nebe'yi görür görmez intikam mantığıyla hareket eden birini yakalamanın çok zor olduğundan şikâyet etmeye başladılar. Tutuklanan beş yüz Çeke ek olarak Gestapo, suikastın iki şahidinin de dahil olduğu, UVOD işbirlikçisi olduğundan şüphelendiği iki yüz elli kadınla erkeği kurşuna dizmişti. Bunun soruşturmaya faydası olacağını zannetmiyordum.

Nebe'yle birlikte hasarlı aracı, suikast mahallini ve suikastçılardan birinin bindiği bisikletle giydiği ceketin de dahil olduğu diğer delilleri tetkik ettik; tüm bunlar Prag'ın merkezindeki ünlü bir mağazanın vitrininde halka teşhir ediliyordu. Ardından Heydrich'in cesedini görmek için Bulovka Hastanesine gittiğimizde otopsinin sürmekte olduğunu gördük. Otopsiyi yapanlar sekiz ay önce Yüzbaşı Kuttner'in de otopsisini yapan Profesör Hamperl'le yine Prag'daki Alman Charles Üniversitesi'nden Profesör Weygrich'ti.

Hastanelerden hiç hazzetmeyen Nebe iki profesörle konuşmam için beni orada bırakıp Frank ve Pannwitz'le görüşmeye Pecek Sarayına gitti.

Ameliyathaneye girmedim. O kat SS'ler tarafından korunuyor olsa da –bana çocuk düştükten sonra kuyunun başına nöbetçi dikmeyi hatırlatmıştı– içeri girmeme engel yoktu; Nebe nöbetçilerin başındaki astsubaya durumu açıkça izah etmişti. Yine de fikrimi değiştirmedim. Belki de kendime hakim olamayıp Heydrich'e lafımı dinlesen hâlâ hayatta olurdun demekten çekiniyordum. Belki. Fakat asıl nedenin o şer adama karşı en ufak bir merhamet hissi duymaya başlamaktan çekiniyor olmamdı. O yüzden kapının dibinde oturup hevesli bir baba gibi iyi haberin gelmesini bekledim.

Otopsi bitince ameliyathaneden çıkan ilk kişi Hamperl'di ve beni eski bir dost gibi karşıladı.

"Kesin olarak öldü mü?" diye sordum.

"Aa, evet."

Bir sigara yaktım. Hiçbir zaman puro meraklısı olmamıştım. Koridorda yürüdük.

"Söyle bakalım zavallı Yüzbaşı'nın katilini bulabildin mi?" diye sordu Hamperl.

Resmi kayıtlara göre Kuttner cinayeti çözülememişti. Hamperl de bunu biliyor olmalıydı. Sadece benimle dalga geçiyordu. Ona az kalsın biraz önce onun katilini kesmekle meşguldün diyecektim. Ama sonra bir daha düşündüm. Üstelik o katta SS nöbetçiler ve Gestapo da hazır bekliyordu.

"Hayır," dedim. "Yakalayamadık."

"Biz mi oldu şimdi? Soruşturmanın başında sen yok muydun, Müfettiş Günther?"

"Ben de öyle düşünüyordum ama gördüm ki değilmişim."

"Peki kimmiş?"

Başımla ameliyathaneyi işaret ettim. "Oydu. Heydrich."

"Sanırım buraya onunla ilgili geldin, değil mi?"

"Mekâna bayıldığımdan değil haliyle."

"Haliyle. Neyse seni tekrar gördüğüme sevindim."

"Hayır, gitmeyin. Ta Berlin'den sizinle konuşmaya geldim, Profesör."

"Diyecek bir şeyim yok."

"Yapmayın, Profesör. Bana biraz yardım edin."

"Profesör Weygrich'le raporumuzu bitirmemiz bir iki gün alır," dedi Hamperl. "O zaman okursun. Şimdi müsaadenle, Müfettiş, beni bekleyen bir sürü iş var."

Peşinden alt kata indim.

"Tek istediğim makul bir değerlendirme, hepsi bu."

"Hayır, elimden bir şey gelmez. Raporuma ancak General Frank erişebilir. O izin verene kadar davayla ilgili kimseyle konuşamam. Bana böyle söylendi ve o adamı hayal kırıklığına uğratmak istemem. Adam bu şehre hatta tüm ülkeye zarar verme havasında."

Koşarak önüne geçip durdum.

"Haklısınız ama ısrar etmek zorundayım."

"Müfettiş saçmalama. Herhangi bir konuda ısrar edebilecek konumda değilsin."

Durduğum yerden çekilmedim. "'Rothenburg' kelimesini söylemem bir şey değiştirir mi?"

Hamperl cevap vermedi.

"Neden bahsettiğimi biliyorsunuz, Profesör Hamperl. Pension Matzky."

"Hasta ziyaretine gitmiştim," dedi. "Orada bir hekim olarak bulunuyordum."

"Elbette, gayet iyi anlıyorum. Ama asıl bilmediğiniz şey orada olan hiçbir şeyin mahrem kalmadığıdır. Hiçbir şeyin."

Hamperl'in kapalı çenesi hafif açıldı.

"Bu da ne demek?"

"Dinleme cihazları var."

"Anladım."

"Sadece birkaç dakikanızı bana ayırmanızı istiyorum, Profesör. Başka bir yerde konuşabilir miyiz? Arabanız burada mı?"

"Evet. Neden?"

"Beni Prag'ın merkezine bırakmaya ne dersiniz, efendim? Seyahat sırasında da biraz sohbet ederdik."

"Tamam. Olmaması için bir neden yok. Fena fikir değil. Beni takip et."

O gece Arthur Nebe'yle, kaldığımız Esplanade Hotel'de buluştuk ve mükemmel bir akşam yemeğinin ardından ona öğleden sonra Profesör Hamperl'den öğrendiklerimi anlattım.

"Görünen o ki dün öğle yemeğine kadar Heydrich hızla iyileşiyormuş. Karısı Lina'nın kendisine yaptığı yemeği yedikten sonra yığılıp şuurunu kaybetmiş."

"Sakın bana karısının onu zehirlediğini söylemeye kalkma."

Nebe sırıtıp kadehine şarap koydu. Yaşanan her şeye rağmen ortamın tadını çıkarmaya bakıyordu ve kısık gözlerindeki bitkinliğin bir kısmı gitmişti. Muhtemelen şarabın sonucuydu. Nebe iyi şarap ve restoranlara çok düşkündü. Uzun burnunu şarap kadehinin içine sokup kokusunu içine çekti.

"Mutlaka iç, Bernie. Çok kaliteli bir ürün."

"Onu zehirleyen karısı değil. Fakat–"

Kadehini masaya koyup hafif bir gülümsemeyle yüzüme baktı.

"Dalga geçiyorsun."

"Profesör Hamperl korkmuş, Arthur. Otopsi raporuna Heydrich'in kan kaybının neden olduğu şoktan öldüğünü yazacakmış."

"Adam dalağını kaybetmedi mi? Bunun sonucunda da anemik şok normaldir."

"Lakin Profesör Weygrich bir bakteri ya da zehrin neden olduğu enfeksiyona bağlı organ hasarı olduğunu belirtmek istemiş." Omuz silktim. "Ama sen enfeksiyona da şarapnellerin neden olduğunu söyleyebilirsin."

"Elbette."

"Lakin."

"Yine mi o kelime!"

"Hamperl dokulardaki bu iltihaplanmadan bahsetmeyi istemiyormuş. Mediastinitis olduğunu söyledi."

"Art arda neden iki kez lakin dedin anlamadım. Bu tür durumlarda enfeksiyona sıkça rastlanır."

"Hasta hızla iyileşirken mi?" Başımı iki yana salladım. "Dinle, Arthur. Salı günü Heydrich'in ateşi 38.5 dereceymiş. Ama dün ateşi düşmüş ve yarası da iyileşmeye başlamış. Gün ortasındaysa enfeksiyon birden geri dönüp durumu tam tersine gitmeye başlamış."

"Yani ne demeye getiriyorsun, Bernie?"

"Ben bir şey demiyorum. Hamperl diyor. Bir daha da başka birine söyleyeceğini zannetmiyorum. Ona söylettirene kadar çok uğraştım. Ayrıca bir şey daha var, Arthur. Bunları ben de bir daha kimseye söyleyecek değilim. Eğer bana tekrar sorarsan neden bahsettiğini bilmiyorum, diyeceğim."

"Tamam." Nebe başını salladı. "Anlat bakalım."

"Hamperl enfeksiyonun yaralanmadan çok sonra başladığına inanıyor. Heydrich'e başka bir yerden bakteri bulaşmış. Diğer bir deyişle *zehirlenmiş*."

"Tanrım, sen ciddisin." Nebe kadehini alıp tek dikişte bitirdi. "Kim yapmış?"

"Söylemedi. Ama tıbbi kayıtları incelediğimde Heydrich'le ilk başta Himmler'in şahsi hekimi Profesör Karl Gebhardt'ın ilgilendiğini gördüm."

"Doğru," dedi Nebe. "Himmler, Heydrich'in yaralandığını duyar duymaz Gebhardt'a Prag'a gelip Heydrich'in tedavisiyle ilgilenmesini emretti."

"Fakat akabinde Hitler'in doktoru Karl Brandt gelip Heydrich'i muayene ettikten sonra onun antibakteriyel sülfonamitle tedavi edilmesini tavsiye etmiş. Fakat Gebhardt ilacın yeterince çözünür olmayıp böbreklerde kristalize olarak ağrıya neden olacağını ileri sürerek reddetmiş. Yemeyen ve içmeyen birine verilecek bir ilaç değilmiş."

"Ama Heydrich'in yiyip içtiğini söylemişlerdi."

"Aynen," dedim. "Eğer sıvı alıyorsa da sülfonamidin neden olacağı ağrı büyük ölçüde azalacaktı."

"Yani Gebhardt'ın Heydrich'i zehirlediğini mi söylüyorsun?"

"İhtimal dahilinde olduğunu söylüyorum. Ben Prag'dayken Heydrich bana SS doktorların yara enfeksiyonlarını tedavi edebilmek için sülfonamit bileşikleriyle deneyler yaptığını söylemişti. Sence de Heydrich'in tedavisinde SS laboratuvarlarında yeni sentez edilen bu ilacın kullanılmaması garip değil mi?"

"Öyle," dedi Nebe.

"Heydrich zaten Himmler'in kendisini öldürmek istediğinden şüpheleniyordu." Omuz silktim. "İngiliz paraşütçülerin başladığı işi bir doktordan daha iyi kim bitirebilir? Bulovka Hastanesinde bir şey daha öğrendim. Kocasının ölümü üzerine Lina Heydrich, Dr. Gebhardt'la münakaşa ederek onu kocasını öldürmekle suçlamış. Duyduğuma göre engel olmasalar ona vuracakmış."

"Tanrım. Bundan hiç haberim yoktu."

"Karısı, Heydrich'in yaveri Binbaşı Ploetz'e Berlin'e dönüş yolunda SS şeref kıtasına refakat etmeyeceğini söylemiş."

"Ne?"

"Dediğimi duydun. Karısı da kocasının ölüm nedeninin farklı olduğunu düşünüyor."

"Himmler de Hitler de kuduracak."

"Bu da ihtimal dahilinde."

Nebe endişeyle çenesini sıvazladı.

"Haklısın, Bernie. Bu konuşmayı hiç yapmamış olalım." Şerefe kadeh kaldırdı. "Bulmayı umacağımdan çok daha farklı bir zanlı bulacağını tahmin etmeliydim. En iyisi bu konuyu daha fazla uzatmayalım, olur mu?"

"Ben çoktan unuttum bile. Berlin'e döndüğümde buraya geldiğimi bile inkâr edeceğim. Geçen Ekimde öğrendiğim üzere Prag insan sağlığına iyi gelmiyor. Öldürücü bile olabilir."

Nebe derin bir iç çekti.

"Kız arkadaşın Arianne Tauber'e gelince ne yazık ki haberler iyi değil. İyi haber vermeyi isterdim ama kusura bakma."

"Zaten iyi haber beklemiyordum, Arthur. Sadece ona ne olduğunu kesin olarak bilmek istiyorum."

"Onu Krakow yakınlarındaki bir toplama kampına göndermişler."

Başımı salladım.

"Bu o kadar da kötü değil. Daha öncede toplama kamplarından sağ çıkanlar oldu."

"Ama bundan değil. Bu yeni tür bir toplama kampı. Sadece bir kısmı bizim bildiğimiz türde. Bilirsin Dachau ya da Buchenwald'daki gibi. Bu-

rası yeni ve diğerlerinden çok daha büyük. Adı da Auschwitz."

Auschwitz adını ilk kez duyduğum o sırada kaliteli bir restoranda güzel bir akşam yemeğiyle bir şişe şarabın tadına varmakla meşguldüm. O ismi sadece birkaç gün sonra unuttuğumu düşününce hayrete düşüyorum. Yıllar sonra o ismi tekrar duyduğumda bir daha hiç unutamadım. O tarihten sonra o isim ne zaman aklıma gelse orada ölen milyonlarca kişinin içinde en az birinin ismini ve simasını bildiğimi hatırlarım.

Yazarın notu

Üç Kral Josef Masin, Josef Balaban ve Vaclav Moravek'e verilen isimdi. Balaban 3 Ekim 1941'de Prag'daki Ruznye Hapishanesi'nde öldü; Vaclav Moravek 21 Mart 1942'de Prag'da Gestapo'yla girdiği bir çatışmada öldürüldü; Josef Masin, Reinhard Heydrich'in öldürülmesine karşı yapılan Nazi misillemesinin bir parçası olarak Mayıs 1942'de idam edildi.

9 Haziran 1942'de bin Yahudiyi taşıyan bir tren Prag'dan Auschwitz'e doğru yola çıktı. Trenin üzerinde ATTENTAT AUF HEYDRICH (Heydrich Suikastı) yazılıydı. Aynı gün General Karl Hermann Frank, Horst Bohme'ye Prag'ın kuzeybatısındaki Çek köyü Lidice'yi ortadan kaldırmasını emretti çünkü Heydrich suikastçılarının bazılarının orada gizlendiğine dair zayıf bir şüpheleri vardı. On altı yaşın üzerindeki yüz doksan erkek öldürüldü. Yüz seksen dört kadın Ravensbrück'e sevk edildi; seksen sekiz çocuk Lodz'a gönderildi. 1 Temmuz 1942'de Eichmann kadın ve çocukların, özel tasarlanmış gaz kamyonlarında öldürü-

leceği, Chelmno'ya gönderilmelerini emretti. Köy yerle bir edildi.

16 Haziran 1942'de Karel Curda, Pecek Sarayına gelip aralarında Moravec (akrabalık yok) ailesinin de bulunduğu pek çok önde gelen UVOD direnişçisinin isim ve adreslerini verdi. Marie Moravec, Gestapo'nun eline geçmemek için zehir içti. Oğlu Ata yakalanıp işkence gördü. Sorgucular annesinin kesik başını ona gösterdikten sonra bir akvaryumun içine koydular. Ata Moravec çözülüp Heydrich'e suikast düzenleyenlerin saklandığı yeri söyledi; Resolva Caddesindeki Aziz Kiril ve Aziz Methodius Kilisesi. Almanlar buraya Karl Borromaus Kilisesi derdi.

Aziz Kiril Kilisesinin (zannedileceği gibi Katolik değil de Ortodoks kilisesidir) mahzeninde saklananların isimleri Jan Kubis, Adolf Opalka, Jaroslav Svarc, Josef Gabcik, Josef Bublik, Josef Valcik ve Jan Hruby'di – Anthropoid Harekâtı çerçevesinde İngiliz Özel Harekât Dairesi tarafından eğitilen suikastçı birliğinin tümü. Çıkan çatışmada altı adam öldürüldü ya da intihar etti. Cesetleri "hain" Curda tarafından teşhis edildi. Bu cesur kahramanların aileleri Mauthausen Toplama Kampı'na gönderilip 24 Ekim 1942'de orada idam edildiler.

3 Eylül 1942'de Resolva Caddesindeki Aziz Kiril Kilisesi görevlileri Prag'daki Pecek Sarayının konferans salonunda yargılandı. Mahkeme üç buçuk saat sürdü. 4 Eylülde Piskopos Gorazd, Jan Sonnevend, Vladimir Petrek ve Vaclav Cikl asıldı.

Adolf Hitler, Lina Heydrich'e, kocasının "kahramanca başarılarına" olan minnettarlığını gös-

termek için, Jungfern Breschan'daki (buranın Çekçe ismi Panenske Brezany'dir) aşağı şatoyu tahsis etti. Heydrich'in en büyük oğlu Klaus Ekim 1943'de evin dışında bir trafik kazasında öldü. Klaus evin arazisinde kimsenin bilmediği bir mezara gömüldü. Ocak 1945'te Heydrich ailesi evi temelli olarak terk etti.

Paul Thummel serbest bırakılsa da birkaç kez daha tutuklandı. Şubat 1942'de sorguda çözülüp casus olduğunu itiraf etti. Dr. Paul Tooman sahte ismiyle Terezin'deki (Theresienstadt) kalede hapsedildi ve üç yıl orada kaldı. Ağustos 1944'te karısı Elsa onu boşadı ve birbirlerini bir daha görmediler. Nisan 1945'te Terezin'de "intihar etti."

Karl Hermann Frank 1945'te yakalanıp Çekler tarafından yargılandıktan sonra suçlu bulunup 22 Mayıs 1946'da Pankrac Hapishanesi dışında asıldı. Bu idamları internetteki şu adreste izleyebilirsiniz: http://www.executedtoday.com/2009/05/22/1946-karl-hermannfrank/

Bu sadece benim görüşüm olsa da kahramanca öldüğünü söyleyebilirim.

SS-Standartenführer Dr. Walter Jacobi Eylül 1945'te Amerikalılar tarafından tutuklandı. 3 Mayıs 1947'de Prag'da idam edildi.

SS-Obergruppenführer Richard Hildebrandt işlediği savaş suçları nedeniyle 10 Mart 1952'de Polonya'da asıldı.

SS-Obergruppenführer Karl von Eberstein Nürnberg mahkemelerinde ifade verdi. Münih SS ve Polis Amirliği yaptığı sırada kendi yetki bölgesinde olan Dachau Toplama Kampı'ndan

haberdar olduğunu reddetti. 10 Şubat 1979'da Bavyera'da öldü.

SS-Gruppenführer Konrad Henlein Amerikalılar tarafından yakalandı, Mayıs 1945'te intihar etti. Fakat gerçekte kendisi İngiliz casusu da olabilir.

SS-Gruppenführer Dr. Hugo Jury Mayıs 1945'te intihar etti.

SS-Brigadeführer Bernard Voss 4 Şubat 1947'de Prag'da asıldı.

SS-Standartenführer Dr. Hans Ulrich Geschke muhtemelen Şubat 1945'te Budapeşte Muharebesi'nde öldü. 1959'da öldüğü ilan edildi.

SS-Standartenführer Horst Bohme Nisan 1945'te Königsberg Muharebesinde öldü. 1954'de öldüğü ilan edildi.

SS-Sturmbannführer Dr. Achim Ploetz'in akıbeti meçhuldür.

Konstantin von Neurath, Nürnberg'de yargılanıp on beş yıl hapse mahkûm edildi. 1954'te serbest bırakılıp Ağustos 1956'da seksen üç yaşında öldü.

General Kurt Daluege Ekim 1946'da Prag'da Çekler tarafından asıldı.

Lina Heydrich 14 Ağustos 1985'te öldü. Kocasının namını savunmaktan vazgeçmedi.

Gustav Klimt'e ait olan Adele Bloch-Bauer portresi 2006 yılına kadar Viyana'daki Avusturya Devlet Galerisi'nde kaldı. O tarihte Avusturya mahkemesi o ve diğer üç resmin mülkiyetinin Ferdinand Bloch-Bauer'in, Kasım 1945'te Zürih'te fakirlik içerisinde ölmeden önce vasiyetinde bıraktığı, yeğeni Maria Altmann'a ait olduğuna

hükmetti. Klimt'in Adele Bloch-Bauer portresi Kasım 2006'da New York'ta Christie's'de satılan dört portreden biridir. Seksen sekiz milyon dolara alıcı buldu ve günümüzde New York'taki Neue Galerie'de sergilenmektedir.

Yazar, Panenske Brezany'deki evi Şubat 2011'de ziyaret etti. Bina halkın ziyaretine kapalı ve harabe haldedir. Çekoslovakya komünist rejimi döneminde ev gizli silah araştırma tesisi olarak kullanıldı.

Mart 2011'de bir Prag gazetesinde çıkan habere göre Heydrich'in hâlâ hayatta olan yetmiş altı yaşındaki oğlu Heider Heydrich, Panenske Brezany'deki evin tadilatı için "mali kaynak" bulmayı teklif etti. Haber Çek Cumhuriyetini karıştırdı. Ama yazara göre babanın suçundan oğlu mesul değildir ve o güzel ev tadilatı fazlasıyla hak etmektedir. Tahminimce abisinin mezarını da tespit etmek istemişti.

ÖLÜMCÜL PRAG

PHILIP KERR

Dedektif Bernie Günther 8

Doğu Cephesi'nin cehenneminden Eylül 1941'de Berlin'e dönen Bernie Günther kendini farklı bir cehennemin içinde bulacaktır. Kripo'da çalışmaya devam eden Bernie, Hollandalı bir demiryolu işçisinin ölümünü araştırırken SS Generali Reinhard Heydrich tarafından Prag'a çağırılır. Heydrich'in Prag'daki evinde SS ve SD'nin üst düzey mensuplarının da bulunduğunu bilen Bernie bu daveti istemeyerek de olsa kabul etmek zorunda kalır. Fakat Prag'a gittiği günün gecesinde, evde işlenen bir cinayet Bernie'yi çözülmesi imkânsız gibi görünen bir muammayla karşı karşıya bırakır. Yine de başka seçeneği yoktur. – Heydrich başarısızlığa müsamaha gösterecek türde biri değildir.

"Kerr her seferinde bir öncekinden daha iyi."
Telegraph

"Kerr zamanın ruhunu canlandırmanın üstadı."
Financial Times

"Söz konusu dönemi hissettirmede onun gibisi yok."
Sun

ALFA
www.alfakitap.com
/alfakitap
/alfakitap

ALFA POLİSİYE